

Edirneli Şâhidî

Leylâ vü Mecnûn

(Gülşen-i Uşşâk)

Mesnevisi

Dr. Nazire ERBAY

Edirneli Şâhidî

Leylâ vü Mecnûn

(Gülşen-i UŞŞâk)

Mesnevisi

EDİRNE VALİLİĞİ
KÜLTÜR YAYINLARI

EDİRNE KİTAPLIĞI: 21

Edirne Kitaplığı Danışma Kurulu
(*Kültür Konseyi adına*)

Kurul Başkanı
Dr. Metin Eriş

Kurul Üyeleri:

Prof. Dr. Cevdet Küçük
Prof. Dr. Korkut Tuna
Prof. Dr. Kâzım Yetiş
Prof. Dr. Selçuk Mülayim
Doç. Dr. Ahmet V. Çobanoğlu

Yazı ve Tezyînâtıyla
Edirneli Şâhidî
Leylâ vü Mecnûn
(Gülşen-i Uşşâk) Mesnevisi

Yayına Hazırlayan
Dr. Nazire ERBAY

Birinci Baskı
Şubat 2014 / İstanbul
ISBN: 978-605-149-558-3

Kitap Tasarımı
Çiğdem Sadak - Artı Değer Ltd.

Baskı Cilt
Seçil Ofset Matbaacılık Ambalaj San. ve Tic. Ltd. Şti.
100. Yıl Mah. 4. Cadde No:77 Bağcılar - İstanbul

Tüm hakları Edirne Valiliğine aittir.

Edirneli Şâhidî

Leylâ vü Mecnûn
(Gülşen-i UŞŞâk)
Mesnevisi

Dr. Nazire ERBAY

Leylâ vü Mecnun Nüsha Örneği: “Fransa Bibliothèque Nationale Nüshası (Fotokopi - Atatürk Üniversitesi- Seyfeddin Özege Bölümü, Agâh Sırrı Levend Kitaplığı)”

İçindekiler

Önsöz / 7

Kısaltmalar / 8

Takdim / 9

Giriş / 11

Edirneli Şâhidî'nin
Leylâ vü Mecnûn (Gülşen-i Uşşak) Mesnevisi
ve

Edebi Kişiliği Üzerine / 16

Metnin İçindekiler / 27

Leylâ vü Mecnûn (Gülşen-i Uşşak) Mesnevisi / 31

Kaynakça / 457

Önsöz

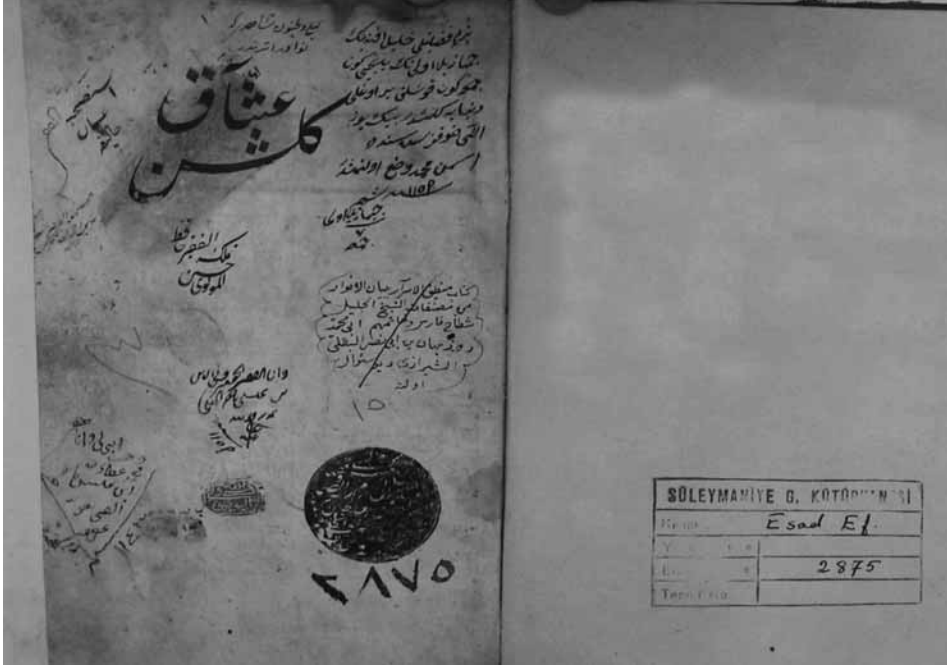
Edirne Kitaplığı projemizi başlatırken öncelikle düşünülen, muhteşem kültürümüzün şehrimizde tahakkuk eden temel unsurlarının gün yüzüne çıkarılması ve bunların gelecek nesillere intikalini sağlamak olduğudur. Bu noktada, daha önceleri yayınlanmış ama yeniden neşrine fayda görülen eserler kadar, Edirne ile bütünleşmiş veya Edirneli olup ihtisas sahibi olmalarına rağmen kamu oyunca fazlaca bilinmeyen münevverleri ve onların eserlerini halkımıza duyurmak da projenin hareket noktasını teşkil etmektedir. Bu düşüncelerle Edirneli âlim ve fikir adamı ve edebî şahsiyetleri üzerinde yapılmış araştırmalarla, onların eserleri Kitaplığımıza dahil edilerek yayımlanmaktadır...

Bu doğrultuda Edirne’li Şeyh Kabulî ve Şeyh Ali Senâî el-Celveti’nin hayatları ile eserleri üzerinde yapılan incelemeler Kitaplığımız arasında yerlerini almışlardır. Yayınlarımıza katılan Edirne’li Şâhidî ise, önemi bir şair olmakla beraber fazlaca tanınanlar arasında değildir. Halbuki eseri, "Leyla vü Mecnun" kıssası, Anadolu’da yazılan ilk mesnevi olma özelliği ile tarihî bir kimliği de sahiptir. Ayrıca Şâhidî’nin Leylâ vü Mecnun mesnevi’si, bilinen en uzun mesnevi olma özelliğine de haizdir. Leylâ vü Mecnun “Gülşen-i Uşşak” mesnevisinin şairi Şâhidî’nin sahip olduğu bir başka vasıf, onun, Cem Sultan’ın Konya’daki döneminde etrafındaki edebî topluluk içinde yer alanlardan olmasıdır. Ayrıca o, Cem Sultan’ın defterdarlığını yapacak kadar önemli bir devlet adamı hüviyetine de sahiptir. Yayımlanan eserinde görülecektir ki Şâhidî şiirinde, tasavvufî unsurlar yanında sade bir dil kullanarak Arapça ve Farsça’dan mümkün mertebe kaçınmaktadır.

Çok fazla tanınanlardan olmayan Edirne’li Şâhidî’nin kişiliği hakkında inceleme yapan ve aynı zamanda şairin "Leylâ vü Mecnun" mesnevi’sini günümüz alfabesine aktararak açıklamalarda bulunan Dr. Nazire Erbay’a ve eserlerin Kitaplığımıza kazandırılmasında önemli görev üstlenmiş Danışma Kurulumuzun değerli bilim adamlarına, aziz dostum ve ağabeyim Dr. Metin Eriş’e teşekkürlerimi sunmak isterim.

Hasan Duruer
Edirne Valisi

Nüsha Örneği: Süleymaniye nüshası

Kısaltmalar

- s. : sayfa
- S. : Sayı
- TC : Türkiye Cumhuriyeti
- MEB : Milli Eğitim Bakanlığı
- Ö : Seyfettin Özege Nüshası
- S : Süleymaniye Nüshası
- İ : İzmir Nüshası
- : Eksik beyit ya da mısra

Takdim

Güzel sanatların özelde edebiyatın, ortaya çıktığı kültürün aynası hatta medeniyetler oluşturma, topluma yön verme noktasında bir 'değer' olduğu muhakkaktır. Bu bakışla edebi eserler hem kendi dönemlerinde, hem de çağları aşarak yüzyıllar sonra varlıklarını önemle sürdürme anlamında dikkat çekerler. Mesneviler, divanlar, tezkireler vb. klasik edebiyatın tanınması, biçimlendirilmesi ayrıca Türk tarihindeki kültür çeşitliliğini göstermesi, en önemlisi Türk edebiyat tarihinin oluşum, gelişim sürecini takip açısından önem arz eder.

Edirneli Şâhidî'nin Leylâ vü Mecnûn (Gülşen-i Uşşâk) mesnevisinin kültürel olduğu kadar tarihî bir önemi vardır. Şâhidî, Doğu kültüründe önemli bir yeri olan Leylâ vü Mecnûn kıssasını, Anadolu'da ilk kez düzenli bir olay örgüsü içinde, ilham kaynaklarını da değerlendirerek, beyit sayısı en uzun olanını yazmıştır. Osmanlı devletindeki kültür çeşitliliğini, divan şiirinin zenginliğini yakından tanıma, anlama ve tanıtma açısından eser ayrı bir önem arz etmektedir.

Edirneli Şâhidî'nin mesnevisi Leylâ vü Mecnûn kıssaları içinde Anadolu'da yazılan ilk mesnevi olma özelliği ile beraber Ali Şîr Nevâî, Bihîştî, Hamdullah Hamdi, Ahmed Rızvan, Celîli, Sevdâî, Hâkirî, Fuzûlî, Larendeli Hamdî, Salih Çelebi, Halîfe, Atâyi, Fâizî, Örfî, Andelip, Nâkâm gibi isimlerin yazdığı Leylâ vü Mecnûn mesnevilerinden en hacimli olma özelliğini de göstermektedir. Şâhidî'nin mesnevisi birçok kaynakta geçtiği gibi 6446 beyit değil eldeki mevcut nüshalardan tespit edildiği kadarıyla 5660 beyti ile en uzun Leylâ vü Mecnûn mesnevisi olma özelliğini hâlihazırda devam ettirmektedir.

Bu çalışmada mesnevinin bilinen üç nüshası, edisyon kritiği sağlam bir metin oluşturma çabası ile dönemin dil, ses ve eserin anlatım özelliklerini de dikkate alarak titizlikle incelenmiştir. Metin oluşturulurken özellikle metin inceleme ve beyit sayısı hususunda azâmi dikkat ve özen gösterilmiştir. Bütün bu gayretlere rağmen, oldukça uzun bir metni eldeki nüshalarla birleştiren eksikler ve hatalar muhakkak olacaktır. Eksiklerin tespiti halinde düzeltme cihetine gidilecektir. Bu yapıcı eleştiriler, çalışmamızın diğer baskıları için yol gösterici, hataları düzeltici, onarıcı olacaktır.

Bu çalışmanın fikir sahibi ve eserin yayınlanması hususunda yardımlarını esirgemeyen Doç. Dr. Rıdvan CANIM'a, çalışmayı yayımlayan Edirne Valiliğine ve Edirne Kitaplığı Danışma Kurulu Kurul Başkanı Dr. Metin ERİŞ'e, Dokuz Eylül Üniversitesi İlahiyat Fakültesi kütüphanesindeki nüshaya ulaşmamda büyük yardımı olan Dr. Ali ERTUĞRUL'a ve nihayet çalışmanın oluşmasında müstesna katkıları olan saygıdeğer hocam Prof. Dr. Turgut KARABEY'e şükranlarımı sunarım.

Erzurum - 2013

Dr. Nazire ERBAY

¹ Anadolu'da yazılan Leylâ vü Mecnûn mesnevilerinin beyit sayılarına yönelik dikkatler, Agâh Sırrı Levend, Arap- Fars ve Türk Edebiyatlarında Leylâ ve Mecnûn Hikâyesi, TTK Basımevi Ankara 1959 adlı esere göre tespit edilmiştir.

Nüsha Örneği: Süleymaniye nüshası

Nüsha Örneği: İzmir nüshası

Giriş

Leylâ ile Mecnûn mesnevisi üzerine değişik ve çok sayıda çalışma yapılmıştır. Mesnevi tasavvûfî yönü ile özellikle ön plâna çıkarılmıştır. İkiliğin ortadan kaldırılıp, birliğin potasında bir aşkın yoğunlaşması ve bu aşk hikâyesinin “gerçek”, “tek” varlık olan Allah aşkıyla anlam kazanıp nihayete ermesi eseri defâatle incelenmeye değer hale getirmiştir.

Edirneli Şâhidî de kendinden öncekiler ve kendinden sonra gelecek birçok sanatçı gibi bu hikâyeyi özenle kaleme alanlardan biri olmuştur. Edirneli Şâhidî'nin Leylâ vü Mecnûn (Gülşen-i Uşşâk) adlı mesnevisini yayınlamaktaki asıl amaç ise, Anadolu sahasında bu konuda yazılan ilk mesnevi olmasına rağmen hakkındaki sınırlı bilgi ile yetinilmesidir. Oysa yazıldığı yüzyıla paralel konu seçimi, şairin hikâyeyi anlatım şekli, kullandığı dil ve üslûp vb. özellikleri bu mesnevinin edebiyat tarihimiz açısından önemini tartışılmaz hale getirmektedir.

Edirneli Şâhidî, 15. yüzyıl klasik edebiyat şairlerindedir. Kaynaklarda hakkında yeterince bilgi bulunmayan şairin, Osmanlı şehzadelerinden Cem Sultan'ın Rodos'a gidişine kadar, yanında yer aldığı fakat bu yolculuğa iştirak etmeyip İstanbul'da kaldığı bilinmektedir. Edirneli Şâhidî, Cem sultana yakınlığından dolayı “Cem Şâirleri”nden biri olarak vasıflandırılmaktadır.

Osmanlı tarihinin ilginç simalarının biri olan Cem Sultan'ın Konya'daki valiliği sırasında etrafında oluşan edebi topluluk, diğer edebiyat muhitler içinde farklı bir yer işgal etmektedir. Sa'di-i Cem, Sirozlu Kandî, Sehayî, Haydar Çelebi, Lâ'li, Aynî, Şâhidî, Tûrâbî gibi şairlerden oluşan bu topluluk, tezkirelerden yola çıkarak, dönem şairlerinden ayrı olarak ifade edildiğinde “Cem Şâirleri” olarak adlandırılırlar. Şehzade Cem'in ileride padişah olacağı beklentileriyle; onunla beraber yola çıktıkları ve yanında bulduklarını düşünmek mümkün olmakla birlikte, bu ihtimalin ortadan kalkmasından sonra da topluluktakilerin şehzade Cem'le beraberliklerinin devam ettiği bilinmektedir.¹ İhsan ve cazibe kaygısının çok ötesindeki bu beraberlik, vatanı birlikte terke ve ölünceye kadar talihsiz şehzadenin yanından ayrılmamaya kadar giden bir kader birliğine dönüşmüştür.²

İyi yetişmiş, çok yönlü bir devlet adamı olan Cem, babası Fatih'in ölümünden sonra ağabeyi 2. Beyazıd'ın tahta çıkması üzerine 22 yaşında isyan ederek Bursa'da Anadolu padişahlığını ilan etmiş; fakat tutunamayarak yanındaki adamlarıyla beraber Kahire'ye kaçmıştır. Karamanoğlu Kasım Bey'in tahrikiyle şansını ikinci kez denedikten sonra yine yenilmiştir. Osmanlı Devleti'nin siyasî ve sosyal yönden çöküşüne engel olmak için 2. Beyazıd, kardeşine yılda bir milyon akçe ödemeyi önermiştir. Cem Sultan bu öneriyi kabul etmeyerek yeniden Konya'dan Mısır'a hareket için Taşeli'ne gelmiş; fakat güvenlik

¹ Mustafa İsen, *Cem Şâirleri-Ötelerden Bir Ses*, Divan Edebiyatı ve Balkanlarda Türk Edebiyatı Üzerine Makaleler, Akçağ Yayınları, Ankara 1997, s. 165.

² Osman Horata, *Cem Şâirleri*, Türk Edebiyatı Tarihi 2, TC. Kültür ve Turizm Bakanlığı Yayınları, İstanbul 2006, s. 91.

noktasında sıkıntı yaşamış, nihayetinde yolculuk için uygun bir gemi bulamamıştır. Çünkü 2. Beyazıd, Çukurova topraklarına vardığı zaman Dulkadiroğlu Alaüddeve Bey'e Cem'i tutuklaması için emir vermiştir. Çıkış yollarının kapanmasının ardından tek çare, Cem'in mücadelesine Rumeli'de devam etmek üzere Rodos şövalyelerine katılmasıdır.³ Rodos'ta 13 yıl süren sürgün hayatından sonra kaynaklar, Cem'i Fransa Kralına teslim etmek zorunda kalan Papalık tarafından, 2. Beyazıd'dan alınan rüşvet karşılığında, bir Yahudi tarafından zehirlenmiş olabileceği noktasında birleşilir. 1482'den 1489'a kadar Fransa'da kalan Cem Sultan buradan İtalya'ya nakledilmiştir. Payitahtın hapsedme talebi ile Hıristiyan âleminin hükümdarları arasında bir mücadele meselesi haline gelen Cem Sultan⁴ 36 yaşında Napoli'de vefat etmiştir. Cenazesi ancak ölümünden iki yıl sonra Anadolu'ya getirilerek Bursa'ya defnedilmiştir.

Eğlenceye, zevke düşkün bir genç olan Cem Sultan, Karaman sancağını bir taraftan imaretler ve saraylarla donatırken, bir yandan da ilmî ve kültürel faaliyetlerde bulunmuştur. Cem Sultan, Konya'da kaldığı yedi yıllık sürede, bilhassa şairleri korumaktan ve onları meclislerinde barındırmaktan özel bir zevk almış ve etrafında bir kültür muhiti oluşturmuştur. Kendisi de bir şair olan Cem Sultan'ın şiirlerinin çoğu Ahmed Paşa'ya nazîredir. Esaret hayatında yazdığı, halinden şikâyet ettiği şiirleri daha duygulu ve liriktir.⁵ Âşık Çelebi'ye (1519–1571) göre ayrıca onun zamanında ulemâ ve ricâlin çoğu da şiirle uğraşmış, Cem de onlara bol bol ihsanlarda bulunmuştur.⁶

Cem Sultan'ın Kastamonu'dan Konya'ya giderken yanında şuarâ, umerâ ve ulemâ arasında lalası Gedik Ahmed Paşa, musahibi şair Sa'di, hocası Tûrâbî, defterdârı şair Şâhidî, Frenk Süleyman Beg, şair Haydar Çelebi ve Ahmet Beg, Kapucubaşı Sinan Beg, imamı Hatibzâde Nasûhî Çelebi, Sûfî Şâdi Beg, Çaşnigirbaşısı Ayâs Beg, Şirmend Aga, Şerif-i Âmid'in bulunduğu bilinmektedir. Cem Sultan, bir gün -dönmek üzere- Avrupa'ya yola çıktığında yanında ifade edildiği gibi kendisine en yakın olan 30 ya da 37 kişinin bulunduğunu kaynaklar belirtmektedir. Bu kişilerden altı tanesi devrin tanınmış şairlerinden olup, onunla beraber Avrupa'ya gidenlerdir. Bu şairlerden Sâ'di, Cem Sultan'a casusluk yaptığı gerekçesi ile İstanbul'da öldürülmüştür. Şâhidî ve Lâ'li'nin nerede öldüğü belli değildir.⁷

Cem şairlerinden Sirozlu Kandî, Lâ'li, Sehâyî, Sâ'dî ve Haydar Çelebi onun girdiği taht kavgalarında ve sürgün yıllarında da yanında bulunmuşlardır. Cem'in hocası Tûrâbî ve defterdarlığını yapan Şâhidî ise Anadolu'da kalarak kendilerine yeni bir yol çizmişlerdir. İlâveten kaynaklarda adına hiç rastlanmayan Karamanlı Aynî'nin de Cem şairlerinden olduğu tahmin edilmektedir. Ayrıca Aynî dışında Şâhidî ve Tûrâbî'nin de kaynaklarda divanları olduğu söylene de nüshalarına henüz ulaşamamıştır.

³ İlyas Demirci, İbrahim Terzioğlu, Mahmut Ürküt, *Osmanlı Padişahları*, Uluslararası Kaşgar'dan Endülüs'e Türk İslam Şehirleri Sempozyumları Kapsamında 'Gazi Kars Şehrengizi', Türk Dünyası Mühendisler ve Mimarlar Birliği Yayınları, s. 79

⁴ E. J. Wilkinson Gibb, *Osmanlı Şiir Tarihi I-II*, Akçağ, Ankara 1999, s. 347.

⁵ Haluk İpekten, *Divan Edebiyatında Edebi Muhitler*, MEB Yayınları, İstanbul 1996, s. 167

⁶ Halil İnalçık, *Şâir ve Patron*, Doğu Batı Yayınları, Ankara 2003, s. 49.

⁷ Hatice Aynur, *Cem Şâirleri*, İlmî Araştırmalar Dil, Edebiyat, Tarih İncelemeleri, İlim Yayma Cemiyeti, İstanbul 2000, S. 9, s. 35.

Cem Sultan'ın şairleri arasında yer alan Edirneli Şâhidî'nin muhtelif kaynaklarda hakkındaki bilgiler ise şu şekildedir:

Kühü'l-Ahbar'da Konya topluluğuna dâhil olan Şâhidî'nin, Karaman valiliği sırasında Cem'in defterdârı olduğu yazılıdır. Cem'in şiir muhitinde, sohbetlerinde diğer şairler arasında olduğu ve burada hayli şiir söylemesine, bir divan tertip etmesine rağmen şairin şiirde pek ustalığı yoktur, yorumu dikkat çeker. Bu yorumların içinde Şâhidî'nin Leylâ vü Mecnûn mesnevisine dair bir ibare yokken, şairin buna rağmen devrinde çok meşhur olduğu da söylenmektedir.

Latîfî de şair hakkında; “âyân ve erkânın medar-ı iftiharı” olduğu, “fakat divanında makbul olacak şiirinin pek az” bulunduğundan bahsetmiştir.⁸

Ayrıca Latîfî tezkiresinde, Şâhidî'nin birçok konuda bilgi sahibi olduğunu; fakat şiir konusunda derinliğinin olmadığını sözlerine ekler. Şiirlerinde sade ve boş anlamlar çoktur diyen Latîfî, buna karşılık yukarıda ifade edildiği gibi beğenilen şiirlerinin de olduğunu örnek vererek gösterir:

“Didüm ki görmedüm cânâ gözün gibi güzel gözler

Didi ben daği görmedüm senün gibi güzel gözler

Çeşme-i Hızr diyüp câm-ı Sikender lebüne

Yaraşur âyineden top dirisem gâbgabuña”⁹

Tuhfe-i Nâilî'de, şairin vefatı 1495'ten sonra (H. 901) olarak geçmektedir. Ve burada bir beytinden örnek verilmektedir.¹⁰

Kınalızâde Hasan Çelebi'nin Tezkiretü'ş Şuâra'sında sınırlı ölçüde olsa da şairin adından bahsedilir. Buradaki bilgiler şairin Edirneli ve Cem Sultan'ın defterdârı olduğu ifadelerine ilâveten, “eşârı nazmı kudemânın letâfet ve safâdan âridir.” şeklinde şiirleri hakkında yorum yapılıp ve yukarıdaki mısralar aynen verilir.¹¹

Şâhidî'nin adı Sicill-i Osmânî kayıtlarında Çelebi Şâhidî olarak geçmektedir. Şâhidî'nin Edirneli olduğu ve 901 (1495-1496) tarihinde gözden düşüp, vefat ettiği belirtilirken, yine aynı kaynakta şairin şiir ve inşalarının olduğu ifade edilmektedir.¹²

⁸ İpekten, s. 169.

⁹ Rıdvan Canım (haz.) Latîfî-Tezkiretü'ş-Şuâra ve Tabsirâtü'n-Nuzamâ, Atatürk Kültür Merkezi Başkanlığı, Ankara 2000, s. 319.

¹⁰ Mehmet Nâil Tuman, Tuhfe-i Nâilî, Divân Şâirlerinin Muhtasar Biyografileri, Bizim Büro Yayınları, Ankara 2001, s. 477.

¹¹ İbrahim Kutluk (haz.), Kınalı-zâde Hasan Çelebi-Tezkiretü'ş Şuâra, Türk Tarih Kurumu Basımevi, Ankara 1978, c. 1, s.509.

¹² Mehmet Süreyya, Sicill-i Osmânî-Osmanlı Ünlüleri 5, Tarih Vakfı Yurt Yayınları, (haz. Nuri Akbayar), İstanbul 1996, s.1559.

Şâhidî'nin tezkirelerde şiirleri sade, edebi olarak yetersiz ve değersiz olarak görülse bile İstanbul'da başlayıp H. 883 (1478-79) yılında Konya'da tamamladığı ve Cem Sultan'a ithaf ettiği Leylâ ve Mecnûn'un Fuzûlî'nin eserinden sonra Türk edebiyatında en iyi örnek olduğu da kabul edilmektedir.

Şâhidî, Bursalı Mehmet Tahir'e göre, 881'de (1476-77), ki bu yaptığımız tespitler göz önüne alınırsa pek mümkün değildir, Mehmet Süreyyâ'ya göre ise H. 901/ M. 1495-96'da ölmüştür.¹³

Edirneli Şâirler üzerine bir çalışma yapan Rıdvan Canım da ulaştığı kaynaklara dayanarak Edirneli Şâhidî'nin 15. yüzyılın sonu 16. yüzyılın başında yaşadığını asıl adının İbrahim olduğunu dolayısı ile Şâhidî İbrahim Dede ile karıştırıldığını ifade eder. Canım, şairin Leylâ vü Mecnûn mesnevisinden ve H. 881 / M. 1477'de yazdığı Divan'ından bahseder.¹⁴

Bunlara ilâveten Şâhidî hakkında, eserindeki beyitlerden yola çıkarak kendisinin de mesnevisinde bizzat ifade ettiği şekliyle, hayatı hakkındaki bazı şifreleri şu şekilde çözebiliriz. Şâhidî; tarih düşürme yolu, "dolaylı tam tarih düşürme" ile mesnevisini bitirdiği zaman dilimini, şehri, eserine verdiği ismi mısralarında ifade eder.

5637   Bunuñ kim ırışkıla oldu nızâmı

                                    Dinildi Gülşen-i 'Uşşâk nâmı

5638   Hevâ' bu gül-şeni k'itdi mu'atтар

                                    Göründi hatm-i târihine mazhar

5639   Eger bu ad virmezise tesellî

Lağabdur diyeler Mecnûn u Leylî

Şâhidî, eserinde bitiş tarihinin bilinmeyen bir tarih olmadığı bellidir. Metinde geçen 5623 nolu beyite göre bu tarih Hicri altıncı aydır. Ayrıca Konya'da eserini tamamlayan şairin verdiği bilgiler Hicri 883, Miladi 1478'e karşılık gelir.¹⁵ Şair, mesnevisinde eserini oluştururken kimi zaman umutsuzluğa düştüğünü, uzun yolculuklara çıktığını; işi olduğu günlerin yanında, işsiz kaldığı zamanların da olduğunu söyler. Sanatçı kimi zaman güven anlamında sıkıntılar yaşadığını söyler. Fakat nihayetinde eserini iki yıl iki ay gibi bir zaman diliminde bitirdiğini ifade ederken, kendi kafasında eserinin bir yıl kadar bir süreçte nihayetlendirdiğini söylemekten geri durmaz. Bu da bize eserine başlama tarihinin tahmini 1475'in son ayları, 1476 yılının başları olduğunu gösterir.

¹³ Aynur, s.39

¹⁴ Rıdvan Canım, Edirne Şâirleri, Akçağ, Ankara 1995, s. 60

¹⁵ Rıza Oğraş, "Türk Edebiyatında Kitap Yazımına ve Basımına Tarih Düşürme Geleneği", Turkish Studies International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic, S. 2/4, Güz 200, s. 655.

- 5640 Cemâze'l-âhîr ayında nihâyet
Bulub yazıldı nazma irdi gâyet
- 5641 Tütub yüz Konya şehrinde tamâme
Bu zîverle beyâza geldi nâme
- 5642 Çi ger geçdi iki ay u iki yıl
Velî ma'nîde bir yıl olmadı bil
- 5643 Gehî âvâre oldum gâh bîmâr
Gehî hizmetde idüm çâr u nâçâr
- 5644 Gehî işgâlden gâhî seferden
Gehî kılletden ü gâhî haşardan
- 5645 Ki fikr itmege bulmazdum mecâli
Çekerdüm dehr-i kahrından melâli
- 5646 Aralıkda egerçi dür düşdüm
Bihamdillah ki maşşûda irişdüm

Bunlara ilâveten şairin, eserini 50 yaşlarında bitirdiğini mesnevisinde ifade ettiği görülmektedir. Buradan yola çıkarak Şâhidî'nin eserini, H. 883'te 50 yaşlarında tamamladığı düşünülürse, H.835/M. 1431 yılı civarında doğmuş olduğu da tahmin edilebilir.¹⁶

- 5654 Yakîn olmuşdurur hamsîne yaşum
Ne içün akmaya derdile yaşum

Bu tarihleri dikkate alarak, 1478'de eserini tamamlayan Edirneli Şâhidî'nin ölümü yaklaşık 1495-96 olarak tahmin edildiğine göre, şairin 63-64 yaşlarında vefat ettiği de söylenebilir.

¹⁶ Numan Külekçi, Mesnevi Edebiyatı Antolojisi, (XI-XX. Yüzyıllar El Yazması Metinler ve Özetleriyle) Bakanlar Media, Erzurum 1999, c. 2, s. 195.

EDİRNELİ ŞÂHİDÎ'NİN
LEYLÂ vü MECNÛN (GÜLŞEN-İ UŞŞAK) MESNEVİSİ
ve
EDEBİ KİŞİLİĞİ ÜZERİNE

Edirneli Şâhidî'nin Leylâ vü Mecnûn (Gülşen-i Uşşâk) mesnevinin, tespit edildiği kadarıyla, üç nüshası bulunmaktadır. İlk nüsha Paris Bibliothèque Nationale (No. An. Fon. 333) kütüphanesinde, nüshanın fotokopisi Atatürk Üniversitesi Seyfeddin Özege Bölümü, Agâh Sırrı Levend Kitaplığı ASL 635 F3'dedir. Özege dolayısıyla Fransa'da bulunan nüshanın, müstensihî ve istinsah tarihi belli değildir. Metin; çerçevesiz, çift sütunla oluşturulmuştur. Başlıklar nesih, metin kısmı tâlik yazıdır. Yazılar siyah mürekkeplidir. Nüshada Arapça sayfa numaralandırma mevcut değildir. Metin 171 varaktır. Nüshanın ilk sayfası 15 satır, çoğu sayfası ise 17 satırdır. Nüshada 16, 14, 15, 18 ve 19 satırlık sayfalar da vardır. Eserin son sayfası 7 satırdır. Nüsha toplam 5629 beyittir. Diğer nüshalardan olan, bu nüshada olmayan toplam beyit sayısı 31'dir.

İlk beyit:

1b- Ö 1

Zekâ'-i maṭla^c-ı eşvâḳdur bu

Kitâb-ı Gülşen-i ^cUşşâḳdur bu

Son beyit:

171a-Ö 5660

İlâhî kıt revânın zevkile şâd

İdenüñ Şâhidî'yi ḫayrıla yâd

İkinci nüsha Süleymaniye Kütüphanesi, Esad Efendi Bölümü'ndedir. Nüsha 190 varaktır. Nüshanın ilk sayfasında 12, diğer sayfalarda 15, 18, 14, 13, 12 veya 11 satır mevcuttur. Son sayfada 7 satır vardır. Nüsha kütüphaneye 2875 no, Milli Kütüphane mikrofilm arşivi A-2281 no ile kayıtlıdır. Nüsha, krem renk kâğıtlıdır. Siyah mürekkeple talik yazı, kahverengi yaldızlı çift çerçevesiz; başlıklar ayrıca çerçevesiz; kahverengi ve mavi mürekkepli, harekeli, tezhip ve tezyinatlıdır. Metin toplam 5529 beyittir. Diğer nüshalarda olan burada olmayan 131 beyit vardır. Metinde Şâhidî'nin adının geçtiği beyitler siliktir. (21a, 102a, 178b, 188b vb.) Bu nüsha, eksik beyitler yönünden karşılaştırıldığında İzmir nüshasına daha yakındır.

Nüshanın ilk sayfasında “Gülşen-i Uşşâk” ifadesi ile beraber “Leylî vü Mecnûn-ı Şâhidî ki nevâdirâtındır” ifadesi ve açıklı koyulu farklı iki mürekkeple yazılmış “isteshaba el-fakir Osman Halife” ifadeleri yer alır.

İlk beyit:

1b- S 2 Bi zikrillâhi vel amdi'l-cemîl
Li-âla'in mine'l-faqlı'l-celîl

Son beyit:

190b- S 5660 İlahî kııl revânın zevkile şâd
İdenüñ Şâhidî'yi hayrıla yâd

Üçüncü nüsha İzmir Dokuz Eylül Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Kütüphanesi'nde, 23317 kayıt no'dadır. Nüsha 189 varaktır. İlk sayfada 12 satır, diğer sayfalarda ise 15, 14, 13, 12 satırlık sayfalar vardır. Nüsha toplam 5499 beyittir. Diğer nüshalarda olan bu nüshada olmayan 161 beyit vardır. Metin; kahverengi deri kaplamalı ciltli, çift sütun, cetveli kırmızı mürekkepli, tâlik yazıdır. Başlıklar ayrıca cetveli, kahverengi mürekkepli ve yer yer harekeli, mihrabiyesi mavi ve kırmızı boyalıdır. Sayfalarda yer yer oksitlenme mevcuttur; ayrıca ilk sayfada mürekkep ıslak kapatıldığı için karşı sayfaya bulaşma söz konusudur.

İlk beyit:

1b- İ 2 Bi zikrillâhi vel amdi'l-cemîl
Li-âla'in mine'l-faqlı'l-celîl

Son beyit:

189a- İ 5660 İlahî kııl revânın zevkile şâd
İdenüñ Şâhidî'yi hayrıla yâd

Nüshanın kapağında “Bu kitabın ismi Gülşen-i Uşşâk'dır. Lakabı Leylî vü Mecnûn”, 1140 senesinde alınmıştır ve “Mimmâ evde'ahu'd-Dehru'd- deniyyü 'inde'l-fakîr ilâ rabbihî bi hibeti'l Mustafâ b. Muhammed b. Ca'fer ğufire lehuma.”

“Bu, Mustafâ b. Muhammed b. Ca'fer ve bendenizin- Allah ikimize de mağfiret etsin- bağılaşması ile, fakîrin nezdinde hiçbir kıymeti olmayan dünyaya emanet bıraktığı bir eserdir” ifadeleri vardır.

Edirneli Şâhidî'nin Leylâ vü Mecnûn (Gülşen-i Uşşâk) mesnevisi klâsik şiirin geleneksel örgüsü içinde bir mesnevide bulunması gereken bölümleri içinde barındırır.¹⁷ Mesnevi, aruzun hezec bahrinden “mefâîlün/mefâîlün/feûlün” kalıbı ile yazılmıştır. Edirneli Şâhidî, mesnevisine eser adını zikreden bir beyitle başlangıç yapar. Bu isim, Gülşen-i Uşşâk'dır. Başlangıca ait bu ifade, İzmir ve Süleymaniye nüshalarında tespit edilememiştir.

Edirneli Şâhidî Leylâ vü Mecnûn mesnevisinin başında, geleneksel şiirin izlerini taşıyan ve İslâmî bakış açısı içerisinde söylediği mısralar içinde bile kendi şiirinin, sözünün farklılığını ortaya koymak için çaba sarf eder. Şair bu bağlamda şiiri, doğru ve güzel olması adına söyler. Bu tutum klâsik şiirin genelinde sıradan bir söyleyiş gibi gözükse de aslında bir geleneğe ait poetik yaklaşımı sergilemesi açısından önemlidir.

39

Çü zeyn ide du'â nazm-ı nizâmın

Diye taşînile Cibril-i emîn

Edirneli Şâhidî'nin Anadolu'da geleneksel anlamda var olan hikâye etme geleneğini, Araplarda meşhur olmuş bir aşk hikâyesiyle, klâsik şiirin belli kalıpları içinde tekrar yazmış olması önemlidir. Özellikle içinde beşerî aşktan başlayıp ilâhî aşk yolculuğuna uzanan ve aşkın şifrelerinin aktarıldığı bir temanın seçilmiş olması klâsik şiirin olgunlaşmaya başladığı dönem açısından dikkate değer. Bu önem, 'hikâyeli şiirin' temasının seçimi açısından da eserin ilk olması önemli bir basamak teşkil eder. Ayrıca Şâhidî'nin Nizâmî'nin yazdığı Leylâ vü Mecnûn'u, Şeyhî'nin Hüsrev ü Şîrîn'i örnek alarak yeni bir eser ortaya koyması son derece mânîdardır. Şeyhî'nin 15. yüzyılda, gazelin ön plânda olduğu bir anlayışa, sade bir dil ve anlatımla olay örgüsüne dayanan bir örnek eklemesi, türün olgunlaşmasına katkı sağlamıştır. Ayrıca Şâhidî'nin kullandığı dili, seçtiği tür ve konu, sosyal ve edebî yönden kendinden sonrakilerin yol haritasını çizmesinde önem arz eder.¹⁸

İlâve olarak, Şâhidî'nin eserindeki beyitler incelendiğinde şairin, İranlı şair Selman'ın Cemşid ü Hurşid'ini beğendiğini ve bu eserin Acem kültüründe önemli bir yere sahip olduğunu dile getirdiğini dolayısıyla kendisinin de bu eserden etkilendiğini söyleyebiliriz.

5616

Ki Selmân'dan kılub Cemşid ü Hurşid

Münevverdi nitekim şekli-i nâhid

¹⁷ Eserin ismi mevcut üç nüshanın kapağında Leylî vü Mecnûn olarak geçmektedir. Çalışmanın dipnotlarında gösterildiği gibi, bazı nüshalarda birkaç başlıkta ve beyitte Mecnûn u Leylî ifadesi tercih edilmiştir. (25b- Ö, 29b- Ö, 31a- Ö; 760 812- 1739- 5639)

¹⁸ Nazire Erbay, “The Poet Opening the Gate for Fuzûlî: Edirneli Şâhidî”, International Journal of Turcologia, Volume VI- N.12- Automne / Autumn 2011, p.45.

Şair, Cem Sultan'ın Cemşîd ü Hurşîd adlı eserini Anadolu üslûp ve geleneği ile oluşturduğunu, yine aynı tarihlerde kendi eserini bitirdiği mesnevideki mısraları arasında bulmak mümkündür.(5620-23)

Buradan yola çıkarak sanatkârla ilgili ilk söylenecek şey, Edirneli Şâhidî'nin kendinden sonra gelenler için şiirin temel prensipleriyle ilgili bazı hususları belirlediği ve Şâhidî'nin şiir eğer ilimle, bilgiyle yoğrulursa okunurluğu ve kalıcılığı söz konusu edilebilir görüşünü mısralarında açıkça ifade ettiği görülür.

765

Ulûm u fenn-i şi'r içinde kâmil

Olupdı cem° anda niçe fâzıl

Yine Şâhidî sözün önemi üzerinde durduğu kısım mesnevinin “Sebeb-i Telif” kısmıdır. Şair, burada kendisi için söz söylemenin son derece ehemmiyetli olduğunu belirtirken, güzellikler elde etmenin, iyi sözün yani şiirin nasıl söyleneceğini ifade ettikten sonra şiirin az ama öz, dolayısı ile derinlikli olması gerektiğini belirtir. Ayrıca Şâhidî, şiirde anlama önem verdiğini sık sık vurgular.

Şâhidî, şiir dilinin de ayrıcalıklı olmasını ister. Ona göre şiirde dil son derece seçkin, sade ve başkalarının dilinden yahut günlük dilden farklı olmalıdır.

768

Dili âyîne-i °ilm-i ilâhî

Sözi dürr-i hilâl-i tâc-ı şâhî

Klâsik şiir hakkında gerek tezkireciler gerekse şairler görüş beyân ederken, ortak bir mazmun etrafında birleşirler. Onlara göre, düşünce bir denizdir. İlham da bir nisan yağmuru gibi istirdiyenin üzerine düşer ve orada mana incileri oluşur. İnciler, dalgıçlar (gavvas) vasıtasıyla su yüzeyine çıkartılır. Buradaki dalgıç ise şairdir. Kısaca, düşünce manayı söz haline getirir. Şâhidî mesnevisinde şiirin etkin gücü noktasında da fikirlerini ifade eder. Ona göre şiirde etkileme gücü yüksek olmalıdır. Bu fikir, beraberinde bir anlam deryasında sonsuzluğu, erişilmezliği, sıradan olmamayı zorunlu kılar. Bu, yukarıda ifade edildiği gibi şiirdeki anlam derinliğinin de ifadesidir. Söz yani şiir sıradan olduğu zaman utandıran, farklı ve etkileyici olduğu zaman insanı güldüren ve mutlu edendir.

40

Göñül dürcinde olan cevher-i hâşş

Dizülsün ey hevâ bahrinde gavvâş

4431	Söziñ ger süst ola vü ger ola saht Nedâmetden irer dil evine raht
4432	Eger süst ola ayırur melâmet Ve ger saht ola yüz dutar hacâlet
4704	Dilüñdür çün hevâ bezminde rakķaş Maârif bahırına kıl ânı ğavvaş

Edirneli Şâhidî'ye göre şair şiirini oluştururken samimiyet, ihlas, süs ve zekâ gibi unsurları bir arada barındırarak şiirini inandırıcı bir dille oluşturmalıdır.

184	Özini pertev-i ırışkila ta'ÿîn Sözini zîver-i şıdkile tezyîn
186	Çün isbât eyledi i'câz ile ol Sözi cân bigi dilde oldu maķbûl

Şâhidî, mesnevisinin içine serpiştirdiği şiirle ilgili fikirlerinin yanında aslında bu sahada Nizâmi ve Şeyhî'yi örnek alarak hatta onlara nazîre yaparak, mesnevide iddialı olduğunu ortaya koymaktan geri durmaz. Bu, aslında Şeyh Galib'e mal edilen tenkit anlayışının "esrârımı mesnevî'den aldım, çaldım, veli, mirî malı çaldım" düşüncesinin Şâhidî ile beraber küçük bir ihtimal de olsa bir göstergesidir.

1967	Hevâ devrinde it şâhib-kırânlık Heves haylinde göster pehlivânlık
1968	Nizâmi gibi nazmı hûb eyle Sözi Hüsrev gibi Şîrîn söyle
1970	K'iden şevķile ol şîrînlige yâd Dem urur mihr-i zevķinde çü Ferhâd

Şâhidî'nin mesnevisinde takındığı tavır sözün önemi üzerinedir. Mesnevideki beyitler onun biraz da şiirin sesle ilgili yönünü yansıtır. Bu tavır geleneksel şiir söylemenin getirdiği imkânlardır. Bu anlatım tercihi, süslü gözükken fakat göze olduğu kadar kulağa da hitap eden bir ifade yoludur.

- 373 Bihâr-ı ʿışkuñ istiğrâkiçün
Buḥâr-ı ḥurkatuñ ihrâkiçün
- 374 Ğarîb olanlaruñ kerbi ḥaḳkiçün
Ḳarîb olanlaruñ ḳurbı ḥaḳkiçün
- 375 Mecâz-ı şevkile şâdıklariçün
Ḥaḳîkî ʿışkıla ʿâşıklariçün
- 376 Maḥabbetle sorılan söz ḥaḳkı
Meşâḳkatle görilen rûz ḥaḳkı

Bunlara ilâveten Şâhidî'nin açıkça ifade ettiği beyitlerden yola çıkarak şiirin anlamı sıradan olmamalı, yoğun olmalıdır düşüncesine de varılabilir. Birçok divan şairi ile benzerlik gösteren sözün inci tanesi gibi değerli olması gerektiği düşüncesi Şâhidî'nin mesnevisinde, kahramanlarıyla ilgili herhangi bir yaklaşımda bile, sık sık ifade edilir.

- 574 Dil ü cân bülbüli olub nevâ-sâz
Meʿânî gülşeninde ura pervâz
- 684 Gönülден дүрç-і fikrũñ mührini aç
Alub cevherlerini ʿâleme saç
- 1817 Daḫi Leylî idi ʿayn-ı melâḫat
Sözi nazmında var idi feşâḫat
- 3913 Dil elmâsınla söz nazmında güher
Dilin bu luḫfıla olur hüner-ver

Şâhidî, bazı beyitlerinde fikirlerini aktarırken şiirde mânânın görünür kılınması gerektiğini, şiirin gizliyi saklıyı ortaya çıkarmasının lüzumunu anlatır. Şair ayrıca bu tavrı ile divan şiirinde yazılanların bütününe hayâl değil hayatın içinde, insanın bizzat hissettikleriyle birleşerek de olabileceğini gösterir. Ayrıca şiirde sanat, durup dururken yapılmaz; mânâyı açığa çıkarmak, ifadeye güzellik katmak için sanatsal anlatıma başvurulur.

1764 Şanâyi^c gösterüb taḥrîr eyle

Me^cânî levhine taṣvîr eyle

Şaire göre söz güzelliği anlatmak için şiir kullanılacaksa sözün, seçici olması gerekmektedir.

712 Sözinüñ dürlerini âbdâr it

Bu bâdiyle cihânı müşk-bâr it

2664 Dil ey senile ḥakkâk-ı sūḥan-ver

Bu resme dildi söz nazmında cevher

2723 Bu nazm-ı terde şarrâf-ı sūḥan-senc

Cevâhirden bu resme bağladı genc

3914 Hüner ehli neden dîvâne olmaḳ

Füsûs-ı ıṣṣıla mestâne olmaḳ

3915 Sözüñ dürrinde kim vardur leṭâfet

Ne içün olasın ḥor u melâmet

3917 Sözüñden zâhir olan sırr-ı ḥaḳdur

Ki her bir ḥarf bigi câne sebaḳdur

Bunlara ilâveten yüzyıllardır Doğu kültür ve edebiyatında büyük bir yeri olan Leylâ vü Mecnûn hikâyesinin Şâhidî ile beraber ilk kez belli bir olay örgüsü, kahramanlar, kullanılan dil ve üslûp, vezin vb. açılardan farklılık gösterdiğini tekrar vurgulamak gerekmektedir. Türk edebiyatında birçok şair, Edirneli Şâhidî'nin aşağıdaki mısralarının ya aynısını ya da benzer beyitlerini eserlerinde oluştururlar. Bu da Anadolu'da yazılan ilk Leylâ vü

Mecnûn mesnevisinin önemini ortaya koyarken, şairinin edebi yönüne ve hikâyeyi ele alış şekline birçok şairin sonradan riayet ettiği açıktır.

- 4962   Hâkîkidür degüldür bu mecâzî
                  Mecâz olmaz bu resme ‘ışk-bâzî
- 4963   Bularuñ şûr-ı ‘ışkı bî-garâzdur
                  Ġarâz-ı nefsânî şehvetden marâzdur

Şair, her ne kadar Nizâmî’nin eserini örnek alarak yeni bir eser oluştursa da kendi dil ve anlatım özelliklerini mesnevisine katmayı başarmıştır. Şairin kendine özgü üslûp ve söyleyiş bakımından farklı beyitleri ve özellikle gazelleri bunun bir ispatıdır. (1176, 1504, 2505, 2087)

- 738   Faķîrem derd-mendem müstemendem
                  Belâ zincîri içre pây-bendüm
- 1206   Hevânile ‘aceb dîvâneyim ben
                  Maħabbet şem‘ine pervâneyim ben
- 5030   Cemâlûñ şem‘ine pervâneyim ben
                  Şarâb-ı ‘ışkıla dîvâneyim ben

Bütün bunların yanında bu kadar uzun hacimli bir mesnevide şairin, tekrar ifadelere düştüğü de rahatlıkla görülebilir.

- 1462   Gehî meyhâne-i ‘ışk içre mestem
                  Gehî deyrî hevâda büt-perestem
- 1473   Bu gönüm şîşesi seng-i belâdan
                  Şanub ol dem belâya mübtelâ ben

Mecnûn mesnevisinin önemini ortaya koyarken, şairinin edebi yönüne ve hikâyeyi ele alış şekline birçok şairin sonradan riayet ettiği açıktır.

- 2471 Beni çek bendüñe kim müst-mendim
Belâ zencîri içre pâ-y-bendim
- 3970 Bu hâlet içre ki mestâneyim ben
Kamu dîvânededen dîvâneyim ben

Şâhidî'nin eserinde yaptığı benzetmelerinin, canlı anlatımının eserini daha anlaşılır ve özel kıldığı muhakkaktır. Ayrıca şairin kullandığı dilinin de kahramanların ruh halleri başta olmak üzere, olay örgüsünün her sahnesini daha açık ve anlaşılır kıldığı tespit edilir.

- 3669 Fezâ-i âlem-i ışık içre dâna
Nücümüñ devr-i te'sîrinde binâ
- 3670 Rümûz-ı gayb u sırr-ı cânê vâkıf
Muvâfık hâle gerçi oldı muhâlif
- 3671 Temâşâ-gâh-ı şahra-i me'âni
Gıdâsı varidât-ı âsmâni

Şâhidî ile ilgili bir diğer dikkat, şairin özellikle "bahariyye" örneği verdiği tasvirlerinde de kelimelerle resim çizmeyi başardığı görülür. Sanatçını bu anlatımı klâsik anlatı özellikleri içinde de olsa kimi tasvirlerde sözü gereğinden fazla uzattığı söylenebilir. Meselâ bu bölümlerde 33 beyitlik tasvir mısraları yazdığı görülür. (1839-1892-93-1951) Genel itibari ile yekûnu uzun olmayan kısımlar da dâhil olmak üzere Şâhidî; sonbahar, bahar, gece tasvirlerini mesnevisinde son derece renkli ve canlı anlatmıştır. Bu özelliğin mesnevinin beyit sayısını artıran faktörlerdendir. (1893-2385-2395)

- 5146 Hazân irüb çü gâret itdi bâğı
Soyındı cümle ezhârüñ çerâğı
- 5147 Tarâvet nûrı gitdi berk-i terden
Şecerler hâli oldılar semerden

- 5148 Çiçeklerden boşaldı gülşen u bâğ
Oturdu yerine bülbüllerüñ zâğ
- 5149 Şecerde sebz iken evrâk-ı zenîn
Kimisi sürah oldu kimi zerrîn

Leylâ vü Mecnûn mesnevilerinde örnek gösterilen Fuzûlî, Şâhidî'den sonra aynı adlı mesnevi kaleme alır. Fuzûlî'nin kendinden önce yazılmış aynı konulu mesnevileri görmemesi mümkün değildir. Şâhidî'nin tema, dil ve anlatım özellikleriyle kendinden sonra gelen Fuzûlî'ye ilham kaynaklığı etmesi muhtemeldir. Buna Şâhidî'nin sağlam mısraları örnektir.

- 1504 Ğam-ı zülf-i dilârâya giriftâr olmasun kimse
Perişân-ğâl olub gönüm bigi zâr olmasun kimse
- 1505 Ne acı derdmiş firkat dahî benüm bigi yâ Rab
Ħabîbinden cüdâ düşmekde nâçâr olmasun kimse

Ayrıca Şâhidî, Anadolu'da İslâmî yönü dolayısıyla öğreticiliği ağır basan eser verme duyarlılığını; mesnevisinde dilini sade kullanması, tasavvufî yönü olan bir temayı sıradan insanın anlayabileceği bir işleyişle ele alması ve sanatçının yaşadığı yüzyıl itibariyle gelenekteki devamlılığı göstermesi açısından çok önemlidir.

İfade edildiği gibi Şâhidî eserinde kullandığı dili; amacına, vermek istediği mesaja uygun kendine özgü bir üslûpla kullanırken, bazı istisna beyitler dışında, Arapça-Farsça kelimeleri az kullanır. Sanatçı edebi sanatlarla yüklü bir anlatımdan uzak durur, sözde kapalılık tercih edecekse bunu nahif bir şekilde, ifadeleri üst üste yığmadan özel bir anlatımla sergiler.

- 2988 Fenâdan sen beğâ iline göçdiñ
Baña öksüzligüñ tonını biçdiñ

Şâhidî, bunun dışında çok iyi bir kurgulama ustası ve hikâyeci olduğunu mesnevisindeki öyküleme tekniği ile ispatlar. Şâhidî başarılı bu tekniğinin yanında hikâye etmenin de gerekliliğini eserindeki şahsına münhasır anlatımı ile gösterir. Şair, özellikle Zeyd ile Zeyneb hikâyesinde iç içe öyküleme tekniğini, kendinden önceki Leylâ vü Mecnûn mesnevilerinden bir adım öne çıkaracak kadar iyi kullanması ayrı bir dikkattir.

Şâhidî'nin, eserinde mesnevi nazım şeklinin gereklerini yerine getirecek şekilde, yukarıda ifade edildiği gibi, gazel, terci-i bend, kasîde, müstezad'ı teknik anlamda mükemmele yakın örnekler verir. Yalnız şairin kimi bölümlerde gereğinden fazla detaya girmesi, tasvir beyitlerini uzatması da gözden kaçmaz.

Edebî zevk yönünden göz ardı edilemeyecek bir seçiciliğe ve estetiğe sahip mısraların yer aldığı mesnevîde, Şâhidî'nin İslâmî, mitolojik ve ilmî alt yapısının klâsikleşen unsurların dışına çıkamadığı da söylenebilir.

Agâh Sırrı Levend de Şâhidî ve eseri hakkında, divan edebiyatı çerçevesi içinde bahislere girişler, tasvirler, hikâyeyi anlatış tarzı ve tipleri belirtme şekliyle tam bir hikâyeye karakteri taşır ve hikâyeyi daha sonra yazarların çoğunun bu başarıyı gösteremediği yorumunu yapar.

Şâhidî, başından sonuna kadar tasavvufî bir özelliği eserine katmıştır. On sekiz varak tutan tevhidlerle, na'tlar yazarın samimi inancını da gösterir. Kısacası şairin eseri Türk edebiyatında en iyi işlenmiş "Leylâ Mecnûn" hikâyesidir."

---

¹⁹ Agah Sırrı Levend, Arap, Fars ve Türk Edebiyatlarında Leylâ ve Mecnûn Hikâyesi, TTK Basımevi, Ankara 1959, s. 132

Metnin İçindekiler

Başlıklar

- 1- İsmi Azîz Olan Allah Adına Tevhîd
- 2- Allah'ın Birliği İçin Kasîde
- 3- Tevhidin Mertebeleri
- 4- Tevhîdin Nakli Delillerinin Açıklanması
- 5- Tevhidin Akla Göre Açıklanması
- 6- Hüküm Çıkarmanın Diğer Delili
- 7- Tevhidin Naklî Açıklanması
- 8- Tevhidin Aynî Açıklanması
- 9- Fiillerin Birliğinin Açıklanması
- 10- Makam Birliğinin Açıklanması
- 11- Zâtın Birliğinin Açıklanması
- 12- Hakkın Birliğinin Açıklanması
- 13- Kelime-i Tevhîdin Açıklanması İçin Kasîde
- 14- Derecesi Yüksek Olana İhtiyaçların Arzı İçin Münâcât
- 15- Peygamberlerin En Faziletlisi, Efendisi ve Nebilerin
Sonuncusuna Olan Efendimize Övgü
- 16- İnsanların En Faziletlisini Övgü İçin Kasîde
- 17- Zamanı Şerefliendiren ve Osmanlı Sülalesinin Övüncü
Mehmet Han Oğlu Sultan Cem'in Methi
- 18- Saltanatın Ebedi Olması ve Ona Övg- Kaside
- 19- Kitabın Yazılma Sebebi
- 20- Mecnûn ile Leylâ Hikâyesine Giriş
- 21- Leylâ'nın Güzelliğinin Anlatılması
- 22- Leylâ'nın Güzeli Sıfatları İçin Şiir
- 23- Mecnûn ile Leylâ'nın Birbirine Âşık Olmaları
- 24- Mecnûn ile Leylâ'nın Birbirlerini Arzulayışlarıyla
Âşk Kokusunun Gelmesi ve Belâya Düşmeleri
- 25- Leylâ'nın Annesinin Onların Sevdalarından Haberdar
Olup Leylâ'yı Okula Göndermemesi
- 26- Mecnûn'un Leylâ'yı Görmesiyle Şaşırması
- 27- Âşk Sevincinin Akıl Sultanına Galip Gelmesi
- 28- Leylâ'ya Âşık Olan Mecnûn'un Ruh Hâli
- 29- Mecnûn'un Ruh Halini Anlatan Şiir
- 30- Mecnûn'un Sabâ Rüzgarıyla Leylâ'dan Haber Getirmesi

Varak No

- 2b- Ö, 2b- S, 2b- İ
- 4b- Ö, 4b- S, 4b- İ
- 5a- Ö, 5b- S, 5b- İ
- 6a- Ö, 7a- S, 7a- İ
- 6b- Ö, 7a- S, 7a- İ
- 6b- Ö, 7b- S, 7b- İ
- 7a- Ö, 7b- S, 7b- İ
- 7a- Ö, 8a- S, 8a- İ
- 7b- Ö, 8b- S, 8b- İ
- 8a- Ö, 9a- S, 9a- İ
- 8a- Ö, 9a- S, 9a- İ
- 9a- Ö, 10a- S, 10a- İ
- 10a- Ö, 11a- S, 11a- İ
- 10b- Ö, 12a- S, 12a- İ
- 13b- Ö, 15a- S, 15a- İ
- 17a- Ö, 19a- S, 19a- İ
- 19a- İ, 21a- S, 21a- İ
- 20b- Ö, 23b- S, 23b- İ
- 22a- Ö, 25a- S, 24b- İ
- 25b- Ö, 29a- S, 28b- İ
- 28b- Ö, 32a- S, 32a- İ
- 29a- Ö, 33a- S, 33a- İ
- 29b- Ö, 33b- S, 33a- İ
- 31a- Ö, 35a- S, 35a- İ
- 32a- Ö, 36b- S, 36a- İ
- 34a- Ö, 38b- S, 38a- İ
- 34b- Ö, 39b- S, 39a- İ
- 35a- Ö, 40a- S, 39b- İ
- 36b- Ö, 41b- S, 41a- İ
- 36b- Ö, 41b- S, 41a- İ

31- Mecnûn'un Leylâ'dan Ayrılığına Şiir	38a- Ö, 43a- S, 43a- İ
32- Mecnûn'un Gündüz Vakti Leylâ'yı Seyretmeye Gitmesi	38b- Ö, 43b- S, 43a- İ
33- Mecnûn'un Leylâ'ya Şiir Okuması	39b- Ö, 44b- S, 44a- İ
34- Mecnûn'un Babasının Divâneliğini Duyması	40a- Ö, 45a- S, 44b- İ
35- Mecnûn'un Babasının Mecnûnla Konuşması	40b- Ö, 46a- S, 45b- İ
36- Mecnûn'un Babasına Cevab Vermesi	41b- Ö, 47a- S, 46b- İ
37- Mecnûn'un Babasına Leylâ'yı İstemeye Gitmesi ve Maksadına Eremeden Dönmesi	43a- Ö, 49a- S, 48b- İ
38- Mecnûn'un Çaresizlikten Ağlaması	45a- Ö, 50b- S, 50b- İ
39- Mecnûn'un Şiir Okuması	46b- Ö, 52b- S, 52b- İ
40- Mecnûn'un Babasının Mecnûn'u Kâbe'ye Götürmesi	47a- Ö, 53a- S, 52b- İ
41- Leylâ'nın Kabilesinin Mecnûn'u Tehdidi ve Mecnûn'un Babasının Haberdar Olması	48b- Ö, 54b- S, 54b- İ
42- Mecnûn'un Şiiri	49b- Ö, 56a- S, 56a- İ
43- Mecnûn'un Babasının Mecnûn'a Nasihati	50a- Ö, 56b- S, 56b- İ
44- Mecnûn'un Babasına Cevabı	51a- Ö, 58a- S, 57b- İ
45- Mecnûn'un Ruh Hali	52b- Ö, 59a- S, 59a- İ
46- Leylâ'nın Yüzünün Güzelliği ve İçinde Bulunduğu Durum	54b- Ö, 62a- S, 61b- İ
47- Leylâ'nın Şiir Okuması	56a- Ö, 63b- S, 63a- İ
48- Leylâ'nın Gündüz Vakti Hazan Bahçesini Seyre Gitmesi	56b- Ö, 64a- S, 64a- İ
49- Bahçenin Tasviri	58b- Ö, 66a- S, 65b- İ
50- Mecnûn'dan Ayrıldığı için Leylâ'nın Ağlaması	59a- Ö, 66b- S, 66b- İ
51- Leylâ'nın Ruh Halini Anlatan Şiir Okuması	60a- Ö, 68a- S, 67b- İ
52- Gül Bahçesinin Yasemin Kokusu ile Dolması	60a- Ö, 68a- S, 67b- İ
53- Nevfel ile Mecnûn'la Tanışması ve Hikâyenin Girişi	60b- Ö, 68b- S, 68b- İ
54- Mecnûn'un Şiir Okuması	61a- Ö, 69b- S, 69a- İ
55- Nevfel ile Mecnûn'un Sohbeti	62a- Ö, 70a- S, 70a- İ
56- Mecnûn'un Şiir Okuması	64a- Ö, 73a- S, 72b- İ
57- Mecnûn'un Nevfel'e Ayrılıktan Şikayet Etmesi	65a- Ö, 73b- S, 73a- İ
58- Nevfel'in Leylâ'yı İstemek İçin Leylâ'nın Babasına Elçi Göndermesi	65b- Ö, 74a- S, 74a- İ
59- Nevfel'in Leylâ'nın Kabilesi ile Savaşması ve Zafer Elde Etmesi	67b- Ö, 76b- S, 76a- İ
60- Mecnûn'un Fitneci İnsanları Kovması İçin Kuşları Misafir Olarak Eve Çağırması	70b- Ö, 80a- S, 79b- İ
61- Mecnûn'un Ceylanı Avcıdan Kurtarması	72a- Ö, 81b- S, 81a- İ
62- Gecenin Tasviri	73a- Ö, 83a- S, 82b- İ
63- Gündüz Vakti Mecnûn'un Ağaçtaki Bir Karga ile Sohbeti	73b- Ö, 83b- S, 83a- İ

64- Kocakarının Mecnûn'u Bir Esir Kılığında Leylâ'nın Çadırına Götürmesi	75a- Ö, 85a- S,84b-İ
65- Mecnûn'un Leylâ'nın Çadırının Yanında Şiir Söylemesi	76b-Ö, 87a-S, 86b-İ
66- Leylâ'nın Güzelliğini İşiten İbn-i Selâm'ın Leylâ ile Evlenmek İstemesi	77a-Ö, 87b- S, 87a-İ
67- Leylâ'nın Düşün Gecesinin Tasviri	80a- Ö, 90b- S, 90a- İ
68- Leylâ'nın Evliliğinden Mecnûn'un Haberdar Olması	80b- Ö, 91a- S, 90b- İ
69- Mecnûn'un Leylâ'nın Evliliğinden Şikâyetçi Olması	81b- Ö, 92b- S, 92a- İ
70- Mecnûn'un, Babasına Leylâ'dan Şikâyetçi Olması	83b- Ö, 94b- S, 94a- İ
71- Mecnûn'un Babasının Mecnûn'a Öğüt Vermesi	85a- Ö, 96b- S, 96a- İ
72- Mecnûn'un Babasının Mecnûn'a Öğüt Vermesi	86b- Ö, 98a- S, 97b- İ
73- Mecnûn'un Babasına Cevap Vermesi	88a- Ö, 100a- S, 99b- İ
74- Babasının Mecnûn'a Vedası ve Mecnûn'un Babasının Ölüm Haberini Alması	89a-Ö, 101a- S,100b- İ
75- Mecnûn'un Kendi Kendisiyle Konuşması	90a- Ö, 102a- S, 101b-İ
76- Yakarış	90b- Ö, 102b- S, 102a- İ
77- Mecnûn'un Babasının Ölüm Haberini Alması ve Acı Şekmesi	90b- Ö, 102b- S, 102a- İ
78- Mecnûn'un Çöldeki Vahşi Hayvanlarla Yaşaması	92b- Ö, 105a- S, 104a- İ
79- Mecnûn'un Ay ile Konuştuğu Gecenin Tasviri	94a- Ö , 107a- S, 106a- İ
80- Mecnûn'un Ay ile Konuşması	95a- Ö, 108a- S, 107a- İ
81- Mecnûn'un Zühâl Yıldızıyla Konuşması	95b- Ö, 108a- S, 107b- İ
82- Mecnûn'un Müşteri Yıldızıyla Konuşması	95b- Ö, 108b- S, 107b- İ
83- Mecnûn'un Utarit Yıldızıyla Konuşması	95b- Ö, 108b- S, 107b- İ
84- Mecnûn'un Zühre Yıldızıyla Konuşması	96a- Ö, 108b- S, 108a- İ
85- Mecnûn'un Merih Yıldızıyla Konuşması	96a- Ö, 108a- S, 108a- İ
86- Mecnûn'un Allah'a (c.c.) Hitabı	96b- Ö, 109b- S, 108b- İ
87- Mecnûn'un Münacât Söylemesi	97a- Ö, 110a- S, 109b- İ
88- Gündüzün Mecnûn'a Leylâ ile İlgili Müjdeyi Getirmesi ve Leylâ'nın Güzeli Yüzünün Tasviri	98a- Ö, 111a- S, 110b- İ
89- Elçinin Mecnûn'un Dilinden Müstezad Okuması	101a- Ö, 114b- S, 113b- İ
90- Leylâ'nın Mecnûn'a İçindeki Ateşin Dumanıyla Mektup Yazması	102a- Ö, 115b- S, 115a- İ
91- Mecnûn'un Leylâ'nın Mektubuna Cevap Vermesi	104b- Ö, 118b- S, 117b- İ
92- Selîm-i Âmiri'nin Mecnûn'un Yanına Gelip Onunla Sohbet Etmesi	107a- Ö, 121a- S, 120b- İ
93- Mecnûn'un Annesinin Vefat Haberini Alması	110a- Ö, 125a- S, 124a- İ
94- Mecnûn'un Büyük Yalnızlığı	111b- Ö, 126b- S, 125b- İ

95- Mecnûn'un Leylâ'nın Köyünden Bir Köpeği Sevmesi	113a- Ö, 128a- S, 127a- İ
96- Mecnûn'un Vefalı Arkadaşı Zeyd ve Sevgilisi Zeyneb'in Hikayesi	116b- Ö, 132b- S, 131b- İ
97- Zeyd'in Mecnûn'la Sohbet Etmesi	119a- Ö, 134b- S, 133b- İ
98- Leylâ'nın Mecnûn'u Çağırması	121a- Ö, 137a- S, 136a- İ
99- Mecnûn'un Leylâ'nın Huzurunda Terci Okuması	125a- Ö, 142a- S, 141a- İ
100- Leylâ'nın Mecnûn'la Sohbeti	127b- Ö, 145a- S, 144a- İ
101- Selâm-ı Bağdâdî'nin Mecnûn'u Ziyareti	131a- Ö, 148b- S, 146b- İ
102- Leylâ'nın Kocası İbn-i Selâm'ın Vefatı	135a- Ö, 153b- S, 152a- İ
103- Zeyd'in Leylâ'nın Kocasının Ölümünü Mecnûn'a Haber Vermesi	137b- Ö, 156a- S, 155a- İ
102- Zeyneb'in Düşün Gecesindeki Tasviri	139a- Ö, 155b- S, 155b- İ
103- İbn-i Selâm'ın Ölümünün Mecnûn'a Zeyd Tarafından Haber Verilmesi	141a- Ö, 157a- S, 156a- İ
104- Leylâ'nın Babasının Evine Dönmesi	142a- Ö, 158b- S, 157b- İ
105- Leylâ'nın Bahçeyi Dolaşması	144a- Ö, 160b- S, 159b- İ
106- Leylâ Rüyasında Mecnûn'un Ona Şiir Okuması	144b- Ö, 161b- S, 160b- İ
107- Leylâ'nın Karanlık Gecede Ağlaması	145b- Ö, 162b- S, 161a- Ö
108- Leylâ'nın Karanlık Gecede Hikaye Anlatması	146b- Ö, 163a- S, 162a- İ
109- Leylâ'nın Muma Seslenmesi	147a- Ö, 164a- S, 162b- İ
110- Mecnûn'un Leylâ ile Temiz Duygularla Konuşması	147b- Ö, 165a- S, 163b- İ
111- Leylâ'nın Sonbahar Yaprağı Gibi Solup Hastalanması	155a- Ö, 173a- S, 172b- İ
112- Leylâ'nın Vasiyyetini Annesine Açıklaması	157b- Ö, 175b- S, 174a- İ
123- Rüzgarın Vefasız Bir Şekilde Uzun Süre Konuşması	159b- Ö, 177b- S, 176b- İ
124- Yakarış	160b- Ö, 178b- S, 177b- İ
125- Leylâ'nın Annesinin Ağlaması ve Mecnûn Bu Durumdan Haberdar Olması	160b- Ö, 178b- S, 177b- İ
126- Mecnûn'un Leylâ'nın Cenazesine Gelmesi, Ağlaması ve Vefat Etmesi	161b- Ö, 180a- S, 179a- İ
127- Yakarış	165a- Ö, 183b- S, 182b- İ
128- Zeyd'in Leylâ ile Mecnûn'u Rüyasında Görmesi	165a- Ö, 184a- S, 183a- İ
129- Kitabın Tamamlanması ve Tarihin Açıklanması	167b- Ö, 186b- S, 185b- İ

Edirneli Şâhidî

Leylâ vü Mecnûn

(Gülşen-i UŞŞâk)

Mesnevisi

		Mefâ'îlün / Mefâ'îlün / Fe'ülün
1b- Ö	1	Zekâ'-i maṭla'-ı eşvâḳdur bu
1b- S		Kitâb-ı Gülşen-i 'Uşşâḳdur bu ¹
1b- İ	2	بذكر الله والحمد الجميل للايم من الفضل الجزيل ²
	3	سلام الله طرًا بالصَّلوات على فخر عظام الكائينات ³
	4	وانواع الرّوايح من تحايا لارواح الكرام من برايا ⁴
	5	İlâhî dilde uyar şem'-i cānı Maḥabbet âteşinle cāvidāmı
	6	Göñül mirâtını ḥüsnün tufeylî İdüb göster cemâlünden tecellî
	7	Ṭarîḳ-i Ḥaḳḳ-ı luṭfuñdan 'ıyān it Refîḳ-i rahmetüni hem-'inān it
	8	Hidāyet nürünü kııl cāna rehber Ḍalālet zulmetin ref' it ser-ā-ser
	9	K'ola gün gibi rüşen nür-ı tevfiḳ Ura pervāz murğ-ı sırrı taḥḳîḳ
	10	Zebānum zikrūñile āşinā kııl Revānum fikrūñile rüşenā kııl

¹ S İ: -

² “Bi zikrillāhi vel ḥamdi'l-cemīli / Li-ālā'in mine'l-faḍli'l-celīli” Allah'ın adı ve hamd-ı cemīl ile (başlarım), Fazl-ı cezīlden (bol iyilikten) müteşekkil hayır duadan çokça nasiplenmek için.

³ “Selāmullāhi ṭurra bi'ş-şalāti / 'Alā faḥri 'izāmi'l-kā'ināti” Allah'ın bütün selamı ve salātları tümüyle, Varlık âlemlerindeki efendilerin efendisine olsun. (âlemin ulularının iftihar kaynağına olsun)

⁴ “Ve envā'u'r-revāyih min taḥāyā / Li-ervāhi'l-kirāmi min berāyā” Ve hususî selâmların her türlü kokusu, âlemdeki uluların ruhlarına (ulaşsın!)

- 11 İraq it zûlmet-i şekk ü gümânı
Yakîñün nûrına irür revânı
- 12 Dilüme raħm idüb⁵ bahşâyıştünden
Güşâyışı feyz kıl âsâyıştünden
- 2a- S 13 Hüdâyâ kaçreyüm müştâk-ı bahre
Tutarum zerre-veş ümmîz-i mihre
- 2a- İ 14 Fenâ idi⁶ vücudum itmeden hâk
Muhtî-i zâta irer katre-i pâk
- 15 Yem-i ğamda koma ğarķ-âb içinde
Ki ser-gerdân ola gird-âb içinde
- 2a- Ö 16 İrişsün câna âb-ı çeşme-i cüd
Ki cârî ola şâdirvân-ı maşsüd
- 17 ‘Aţâ kıl mihrûñile göñlüme tâb
Revân it rûħa ‘ayn-ı şevķden âb
- 18 K’ola mihri ruħuyla ‘âlem-ârây
Ruħ-ı Yûsuf bigi⁷ bu şâhid-i rây
- 19 Göñül âyînesini eyle rüşen
Ki ‘aks-i vechûñile ola gülşen
- 20 Maħabbet çeşmesinden vir nümâyı
Ki vire verd-i büy-ı Muştafâyı
- 21 Urub perr-i belâğat birle pervâz
Feşâħat bülbülü olsun nevâ-sâz
- 22 Bu şuħf-ı dil ki keşf itdi cemâlin
Mübârek eylegil devrâna fâlin
- 23 Tefâ’ül eyleyen sürsün şafâlar
Te’emmül gösteren bulsun cilâlar
- 24 Sevâdından irişsün cân nesîmi
Beyâzından açılsun dil ħarîmi

⁵ idüb: it Ö İ

⁶ idi: idüb Ö

⁷ bigi: gibi S

- 25 Bedâyi'den virüb 'ışkuñ nişânın
Me'âniden 'ıyân itsün beyânın
- 26 Cemâli olsun ervâha mürevviḥ
Dil-i 'âşıqlara düşsün müferriḥ
- 27 Zülâl-i 'ışkıla bu gül-sitâni
İdüb tezyin-i ezhâr-ı me'ânî
- 2b- S 28 Ruḥ-ı dilber gibi gösterdi çün ruḥ
İlâhî kıl bunı 'âlemde ferruḥ
- 2b- İ 29 Ki âdem pertevinden bula hoş dem
Dili 'âlem deminden ola ḥurrem
- 30 Çü⁸ 'ışk-ı yârile urıldı bünyâd
Ḳabül-ı şâhile kıl bunı âbâd
- 31 Ger_ide himmet-i mi'râr ma'mûr
Ola⁹ gün bigi¹⁰ bu 'âlemde meşhûr
- 32 İrüre dilleri şevḳ-i ḥurûşa
Getüre bezm-i cânı zevḳ-i cûşa
- 2b- Ö 33 Bu nazm-ı ḥâkî gerçi kim şebihdür
İrüb deryâ-yı luḫfı eylesün dürr
- 34 Düşerse himmet-i baḥrinde maḳbûl
Ola ziyetde dürr-i şeb-çerâğ ol
- 35 'İneb kim bâğ-ı dil perverdesidür
Ḥum-ı cânım ki anın perdesidür
- 36 Ḥudâyâ kıl meyinden cânı âgâh
Ki elden ḳomaya câmını Cem Şâh
- 37 Dilinde şevḳden berḳ urub envâr
Temâşâ-gâh idine anı her bâr

⁸ çü; bu İ

⁹ ki ola; ola İ

¹⁰ bigi; gibi S

- 38 Şehûn göñline mihrî bulmağa yol
Du'âsın Şâhidînün eyle maqbûl
- 39 Çü zeyn ide du'â nazm-ı nîzâmın
Diye taşînile Cibrîl-i emîn
- 40 Göñül dürcinde olan cevher-i hâşş
Dizülsün ey hevâ bahrinde gavvâş
اندر توحيد خدای تعلی عز اسمه¹¹
- 41 Çü bismillâhdır miftâh-ı maqşûd
Anuñla fetḥ olur gencîne-i cüd
- 3a- S 42 Hâzîne k'andadır tevḥîd-i muṭlaq
Fütûhundandurur meftûḥ el- Hâkḥ
- 3a- İ 43 Viren fettâhdur cân gencîne râh
Zihî hoş fâtiḥa elḥamdülillâh
- 44 Te'âlallah zihî zât-ı mü'eyyed
Muḥalled cüdi âsâr-ı mü'eyyed
- 45 Añadur ḥamd ki oldur Hâliḳ-i cân
Çerâğ-ı emr-i nûrî rûh-ı insân
- 46 Dü-kevnün mebbe'idür pâk zâtı
Neḳâyışdan mu'arrâdur şıfâtı
- 47 Zihî bânî cihâne vurdı bünyâd
Bir emriyle 'ademden itdi icâd
- 48 Zihî mevcûd ki cüd-ı cism ü cânı
İdüb icâd virdi zinde-gânı
- 3a- Ö 49 Zihî ḥayy u zihî nûr u zihî Hâkḥ
Ki zâtidur cihâne rûh-ı¹² muṭlaq
- 50 'Ademden 'âlemîn icâd iden ol
'Anâşırdan beden bünyâd iden ol

¹¹ İsmi aziz olan Allah adına tevhid

¹² rûh-ı: nûr-ı Ö

- 51 Ne şâni'dür ki şan'atdan¹³ kemâlî
Nizâm-ı dehre virdi¹⁴ i'tidâlî
- 52 Ne kâdirdür k'anadur kıлмақ âsân
'Aşâ-yı ejder ü¹⁵ nâr-ı gülistân
- 53 Ne 'âlimdür ki âb-ı 'ilm-i nehri
Muhtî olmuşturur eczâ-yı dehri
- 54 Çü zâtı iktizâsıdır vücûdı
Añadur mâsivâsınuñ sücûdı
- 55 Fürüg-ı mihrdür şevkinle süzân
Çerâğ-ı dehrdür nûriyla rahşân
- 56 Bedâyi' kudretinden nûr-peymâ
Tabâyi' hikmetinden 'âlem-ârâ¹⁶
- 3b- S 57 Virür hurşîdile¹⁷ mâha ziyâyı
Şebe târik rûza rüşenâyı
- 3b- İ 58 Şevâkıb şevkile hayrân[ı]¹⁸ anuñ
Kevâkib cümle ser-gerdân[ı] anuñ
- 59 Nüfûs andandurur luţfiyla pîrüz¹⁹
'Ukûl andan²⁰ olupdur hikmet-âmûz
- 60 Çerâğ-ı dîdeyi bârîk-binüñ
Ferâğ-ı hâtırı²¹ halvet-nişinüñ
- 61 Çü ihyâ i'tidâliyle rebî'î
Kula²² 'arz ider eşkâl-i bedî'î
- 62 Gülün²³ ruhsârını ider münevver
Benefşe turrasın kıılır mu'attar

¹³ şan'atdan: şan'iden S

¹⁴ virdi: virür S

¹⁵ ejder ü ejdehâ: Ö İ

¹⁶ âlem-ârâ:gevher-ârâ S İ

¹⁷ hurşîdle: hürşidle S

¹⁸ hayrân[ı] gerdân[ı] İ

¹⁹ pîrüz: pîrüz S

²⁰ andan: anuñ Ö

²¹ hâtırı: hâtır-ı S

²² kula: kıla S

²³ gülün: melek Ö

- 63 Deminden dâğ²⁴ urır lâleye tâb
Gözinden nergisüñ alur ğamı²⁵ h'âb
- 64 Semer eşçârdan şekker kâmişda
Dürer ebhârdan şerbet yimişden
- 65 Viren oldur zihî hallâk-ı 'âlem
Ki cüdından çü icâd ide âdem
- 3b- Ö 66 Bulur²⁶ emriyle şüret kaatre-i âb
Dağı mihiyle virür 'âleme tâb
- 67 Şalar şu²⁷ rûh-ı hayvâna ciğerden
Virür dil şem'ine revġan başardan
- 68 Hezâr-ı gülşen-i cânuñ zebânı
İdüb söyletdi dürlü dâstânı
- 69 Uyardı çeşm-i nûrından çerâğı
Ki anuñla açıldı seyr-i bâğı
- 70 Başîret ehline andandur idrâk
Anuñ emriyle ser-gerdândur eflâk
- 71 Kâmu mevcûda vâcib pâk-i zâtı
Kâmu eşyânuñ andandur hayâtı
- 4a- S 72 Berîdir vaşf-ı naşş-ı kibriyâdan
Ġanîdür zâtı cümle mâsivâdan
- 4a- İ 73 Dü 'âlem cüd-ı deryâsında kaatre
Felekler sofrâ-i h'anende turre
- 74 Toldur ni'metinden tās-ı gerdün
Zemînuñ kâsesi h'ânıyla meşhûn
- 75 Kâmunuñ hilkatinde Hâliki ol
Kâmunuñ rızkı viren râzıkı ol
- 76 Muşavvirdür k'ider taşvîr-i eşbâh
Anuñdur kabza-i hikmetde ervâh

²⁴ dâğ: tâğ Ö

²⁵ ğamı: ğam-ı S

²⁶ bilur: bular Ö

²⁷ şu: su Ö

- 77 Cihân mülkine oldur şâh-ı muṭlaḳ
K'anuñla dehrdür ḳâyim muḫaḳḳaḳ
- 78 Mü'eşşirdür ki andandur eşerler
Muşavvirdür ki andandur şuverler
- 79 Çi ger âşâr ṭutmuşdur²⁸ cihânı
Virilmez lîk zâtınuñ nişânı
- 80 Nedeñlü k'ura murġ-ı 'aḳl pervâz
İrürmez küñh-i zât-ı sırrına râz
- 81 Çü 'ilm-i zâtdan almadı behre
'Uḳûle yoḳdurur güftâre zehre
- 82 Hâḳîḳat sırrına eyiletem diyen yol
Yürür tertîb-i resm ü ciddile ol
- 4a- Ö 83 Degüldür zâtına çün nesne 'arız
Kim_ola resmile aña²⁹ mu'arız
- 84 Olınmaz aña nisbet cinsile faşl
Ola mı ḥadd-i zâtı 'ilmine aşl
- 85 Çü yol bulmadı küñh-i zâta bürhân
Hâḳîḳat sırrına irmeye vicdân
- 86 Virilmeyüpdür ol ḳudret muḫâṭa
Muḫîṭüñ zâtını k'ide ihâṭa
- 4b- S 87 Münezzehdür mekânile cihetten
Müberrâ zâtdur naḳş-ı şıfatdan
- 4b- İ 88 Kemâli pertev-i İcâd-ı 'âlem
Cemâli mazhar-ı mir'ât-ı âdem
- 89 Celâlî mihrini aḳl itse idrâk
Olurdu zerresinden zehresi çâk
- 90 Aña kim keşf idüpdür sırrını Hâḳḳ
Görür eşyâyı ol anuñla³⁰ muṭlaḳ

²⁸ ṭutmuşdur: dutmuşdur Ö

²⁹ resmile aña: aña resmiyle Ö

- 91 Olar kim tuymadı sırrından âşâr
Vücûdî varına kıldılar inkâr
- 92 Zuhûrî kamu zâhirden hüveydâ
Bütünü kamu mahfîdendür ihfâ
- 93 Cihân anuñla lîkin şeş cihetden
Münezzeh didi tuyun ma'rifetden
- 94 Vücûd-ı 'âlemedür cûd-ı bâ'îş
Kim _andan zâhir olmışdur havâdiş
- 95 Ne deryâdur ki 'âlem anda kaçtre
Vücûdî mäsivâ nûrında zerre
- 96 Şenâsın nice ihşâ ide âdem
Çü lâ ihşâ diyüpdür fahr-ı 'âlem
- 97 Ola mı³¹ ma'rifet nûrıyla idrâk
Ki mürseldür dinilür ماعرفناك³²
- 98 'İbâdet sırrını anlar ki bildi
Niyâzın mâ 'abednâk ile³³ kıldı
- 99 O deryâda ki pürdür dürr-i hikmet
Kemâl-i 'acız oldı 'ayn-ı kıdret
4b- Ö قصیده اندر توحيد باري³⁴
- Mef'ûlü / Fä'ilätü / Mefâ'ilü / Fä'ilün
- 100 سبحان من توحد بالكبر والجلال
سبحان من تنزه من وهمه الزوال³⁵
- 5a- S 101 حيّ علم صانع وغفار لم يزل
فرد قدير قا هر جبار ولا يزال³⁶

³⁰ eşyâyı ol anuñla: eşyâyı anuñla ol S

³¹ ola mı: olaymaz İ

³² määrefnak

³³ ماعيندناك

³⁴ tevhiid-i bari: tevhiid Ö tevhiid inest İ Allah'ın birliği hakkında kaside

³⁵ "Subhâne men tevehhade bi'l-kibri ve'l-celâl / Subhâne men tenezzehe min vehmeti'z-zevâl" Sübhân odur ki büyüklük ve celâlde tektir, Sübhân odur ki yokluk vehminden münezzehdir.

³⁶ "Hayyün 'Alimün Şani'ün ve Gaffârün lem-yezal / Ferdün Kadîrün Kâhirün Cebbârün ve lâ-yezal" Hayy'dır,

Alim'dir, Şani'dir ve Ğaffâr'dır ki ezeldir ve ebedidir, Ferd'dir, Kadîr'dir, Kâhirdir Cebbâr'dır, ezeldir ve ebedidir.

- 5a- İ 102 Hâlıkdurur ki eyledi icād kāyināt
Râzıkdurur ki andan irer kāmuya nevāl
- 103 Andan yaķar çerāğımı nāhīd ü müşterī
Andan alur fūrūğımı ħurşīd ü māh u sāl
- 104 Düş-ı felekde andan alur nūr [ı] rüy-ı bedr
Güş-ı semāda gösteren³⁷ ol ħalka-i cemāl
- 105 K̄udret elinde cem' kılub çār 'unsuruñ
Luţf-ı hevāsı emzicine³⁸ virdi itidāl
- 106 Raĥmāndurur ki raĥmet-i baĥrına yoķ kıyās
Sultāndurur³⁹ ki milket-i kadrine yok zevāl
- 107 Vech-i hevāsıdur viren ebĥāra cüş-ı dil
K'andan virür ĥayāt-ı nebāta dem-i şimāl
- 108 Otlāk idindi gülşen-i cūd-ı çemenlerin
Andandurur ki misk olur nāfe-i ġazzāl
- 109 Şāhān-ı dürr⁴⁰ saşvet-i bādında bīşe-vār
Dem uramaz ne deñlü kim açarsa per ü bāl
- 110 Bin bin ĥicābda eger olmasa muķtebes
Yakardı dehri zerre şalub pertev-i celāl
- 111 Efķār-ı vaşf-ı kadrini bilmekde açsa per
Pāy-ı 'uķüle ĥayret-i dilden irer 'ıķāl
- 112 Kādirdürür ki k̄udretine 'acze rāh yoķ
Mālikdürür ki milketine olmaz intikāl
- 113 Şun'ı tavāmirine ki yazıldı kāf u nūn
Oldı vücūd-ı 'āleme bu iki ĥarf[ı] dāl
- 114 Yā Rab anuñ ĥaķķı şeb-i isrāda kim irüb
Buldi⁴¹ dem-i denā⁴² فَتَدَالَى ol vişāl

³⁷ gören: göster S

³⁸ emzicine: emziye S

³⁹ sultāndurur: sultāndur S

⁴⁰ dürr: dehr her Ö S

⁴¹ buldı: bulur Ö

⁴² fetedallā

- 115 Cürmini ‘afv kıılmağa te’ dîbiçün⁴³ bugün
Vir Şâhidîye ‘ışkunuñ elinle güş-mâl
- 5a- Ö 116 Tâ kim furûğ-ı şevkile varını maıhv idüp
5b- S Bula vücüd-ı kıatresi ol bahra ittişâl
- 5b- İ در مراتب توحيد⁴⁴
- 117 Elâ ey maıtlab-ı a‘lâya tâlib
Göñülden maışşad-ı akşâya râğıb
- 118 Budur insâna bil maıtlüb-ı a‘zam
Ki tevĥîd-i ĥaķıķatden urır dem
- 119 İder tevĥîd-i ‘ilmi bî-tekellüf
Vücüdiyla vücübına tevaķķuf
- 120 Bu iki sâbit olmayınca el-Ĥaķķ
Bilinmez nitdüğü tevĥîd-i muıtlak
- 121 Vücüd-ı şâni‘ için şâhib-ârâ
Olub ‘ilmile şem‘-i ‘âlem-ârâ
- 122 Bunı gösterdi rây[i] eyleyüb cidd
Ki lâbüddür bu mevcüdüta mücid
- 123 Kıadım ü vâcib ola pâk-i zâtı
K’ide icâd zat-ı⁴⁵ mecd-i şânî
- 124 Bu resme kim uruldu dehre bünyâd
İde mi kendüyi kendüden icâd
- 125 Çü ma‘lüm oldu aķla ĥaķdan âyât
Pes istidlâle kıılmağa işbât
- 126 Didi gerçi irâdesüzdürür çok
Vücüd-ı ‘âlem-i ecsâme şekk yok

⁴³ te’ edüp için: bâriyçün İ

⁴⁴ *Tevĥidün mertebeleri*

⁴⁵ ki ide icâd-ı zat: ide icâd-ı zat Ö İ

- 127 Kāmu ebşārdır gün bigi⁴⁶ zāhir
Kevākib birle eflāk-ı ‘anāşır
- 128 Çü şüret gösterür her dem havādiş
Havādişden dinildi dehre hādış
- 129 Bilür ‘ākīl bunı itse tefekkür
Ki olur zātı hādışde tağayyür
- 6a- S 130 Tağayyürden çü ‘ālem gösterür yüz
Olur emkân-ı⁴⁷ zāhir nitekim rüz
- 6a- İ 131 Pes emkân u hūdūşı kāyinātuñ
Zevātı vü şifātı mümkinātuñ
- 5b- Ö 132 Bu dört aḥvālden çün fikr ola bol
Bulunur ‘aqla istidlālīçün yol
- 133 Şaḥīḥ olmışdur istidlāl eşerden
Vücūd-ı şānī‘a fikr ü nazardan
- 134 Kelām-ı Haḫḫ ki var anda beşāret
Bu istidlāle itmüşdür⁴⁸ işāret

قوله تع سنربهم آياتنا في الآفاق و في أنفسهم أفلا تعقلون⁴⁹

- 135 Anuñçün ‘aqla virildi tecemmül
Ki şun‘-ı şānī‘i ide te’emmül
- 136 Bedāhet bildürür evvel nazarda
Ki lābüddür mü’eşşirden eşerde
- 137 Didi fikr eyleyüp bunda müfekkir
Bu āşāra gerekdür bir mü’eşşir
- 138 Ki zātına vücūdı ola vācib
Bula fikr eyleyen anda merātib

⁴⁶ bigi: gibi S

⁴⁷ imkân-ı: ol İ

⁴⁸ itmüşdür: olmuşdur S

⁴⁹ se nurihim āyātınā fi’l āfākī ve fi’l enfüşihim: S (Kavlühü Teā(lā)

- 139 Çü mümkün zât-ı vâcibden eşerdür
Bu istidlâl anda mâ-ğazardur
- 140 Ki düşüp zâtına eşyâ⁵⁰ müzâhir
Vücûdun gün gibi gösterdi zâhir
- 141 Pes⁵¹ andan ‘aql idüb rây-ı şâhib
Bu yoldan eyledi işbât-ı vâcib
- 142 Didi ‘âlemde çün görindi mevcûd
Bu mevcûdile bilinür o maşşûd
- 143 Bunı rûşen bilür her fikr-i şâķib
Ki ol mevcûd mümkindür bu vâcib
- 6b- S 144 Eger vâcib ola hâşıldurur kâm
Ve ger mümkün ola iy ħüb-ı fer câm
- 6b- İ 145 Vücûdiyle ‘adem anda sevâdür
Ki mümkinde bu iki mâcerâdur
- 146 Biri mümkinde irse râygâni
Gerek ‘illet ki terciħ ide anı
- 147 Bedâhet birle var her dilde tarzîħ
Müreccihsüz açılmaz bâb-ı terciħ
- 6a- Ö 148 Bu yüzden çün ide ‘âķil te’emmil
Görinür anda devr⁵² ü yâ teselsül
- 149 Demişdür bu ikiye ‘aql-ı bâķil
Zarûridür ki maşşûd ola hâşıl
- 150 Ulühiyyetde çün olmadı imkân
Vücûdın eyledi işbât-ı bürhân
- 151 Çü mümkün ‘illetile⁵³ oldu şâķib
Gerekdür k’ola⁵⁴ ‘illet zât-ı vâcib

⁵⁰ eşyâ: anda İ

⁵¹ pes: çün İ

⁵² anda devr ü: devr anda S

⁵³ ‘illetile: ‘illetiyle Ö İ

⁵⁴ ola: ol Ö

- 152 Ki lâzım gelmeye devr-i teselsül
Bilesin sırrın iderseñ te'emmül
- 153 Vücüdudur çü zât-ı muktezâsı
Ana muhtâc oldu mâsivâsı
- 154 Olır gibi anı her dem müşâhid
Vücüd-ı vâcibe 'aql oldu şâhid
- 155 Olıp dil pertev-i 'aqlile rûşen
Anuñ varlığını bildi mu'ayyen
- 156 Dem urup sırr-ı vañdâniyyetinden
Tefekkür kıldı ferdâniyyetinden
- 157 Bu âşâr içre rây[ı] gösterüb yol
Merâtib dört yoldandır didi ol
- 158 Biri taqlıddür birisi naqlı
Birisı dağı istidlâl-i 'aqlı
- 7a- S 159 Biri aynı ki ol tevhiiddür hâş
Bulara vâcib oldu şıdk u ihlâş
- 7a- İ ⁵⁵ در بیان توحید نقلی
- 160 Çü şâyî' oldu halka nâm-ı tevhiid
'Avamuñ 'i'tikâdı oldu taqlıd
- 161 Budur taqlıd kim itmeden efkâr
İşidüp birliğine ide ikrâr
- 162 Çi ger taqlıde didi şer'-i imân
Velî bünyâdınıñ hedmidür âsân
- 163 Ki teşkik-i müşekkikden zevâlî
Olur çün yokdurur dilde kemâlî
- 6b- Ö ⁵⁶ در بیان توحید عقلي
- 164 Ne dil kim ide bürhânıla naqlı
Ana der ehl-i Haqq tevhiid-i 'aqlı

⁵⁵ *Tevhiidın nakli delillerinin açıklanması*

⁵⁶ *Tevhiidin akla göre açıklanması*

- 165 Bu tevḥîde uran ‘aqlıla bünyād
Tefekkür birle böyle kıldı irşād
- 166 Ki vāḥidden tecāvüz itse şāni‘
Bu añā ol buna olurdu māni‘
- 167 Bu sırrı fikr iden şanma ki bilmez
Ulūhiyyetde zīrā ‘acz olmaz
- 168 Temānū‘ ger olayıdı irāde
Semā vü arz varurdu fesāde
- 169 Bu bürhān oқınub Qur’ān içinde
Yazıldı levḥ-i ‘aql ü cān içinde⁵⁷
- قوله تع لو كان فيهما آلهة إلا الله لفسدتا⁵⁸
- 170 İderdi olmayub birbirine⁵⁹ rām
Bu anuñ ol bunuñ icādın icdām
- 171 Semā vü arz çün vardur muḥaqqak
Bilindi kim Ḥuzādur⁶⁰ ferd-i muṭlaq
- 7b- S 172 Hakīm ü kādiri⁶¹ mülk-i cihānuñ
7b- İ İşine māsivā daḥl itmez anuñ
- دليل اخر بطريق استدلال⁶²
- 173 Añā lāyıkdurur muṭlaq tevaḥḥud
Ki ger olaydı vācibde te‘addüd
- 174 O vācible bunuñ bu zāt-ı pākī
Vücübında olurdu iştirākī
- 175 Qamu rāy ehline açıldı bu yüz
Ki lābüddür ikilikde temāyüz

⁵⁷ beyit : - S

⁵⁸ Kavluhu teā (lā) lev kāne fihimā ālihetün illāllāhü “Eğer yerde ve gökte Allah’tan başka ilāhlar olsaydı, kesinlikle ikisinin de düzeni bozulurdu.”(21: 22)

⁵⁹ olmayub birbirine: birbirine olmayub S

⁶⁰ kim ḥuzādur: ḥün ḥüdādır İ

⁶¹ ki hüküm-i kādir: İ

⁶² Hüküm çıkarmanın diğer delili

- 176 Bu iki vâcibûn pes imtiyâzı
Olurdu gayrdan keşf it bu râzı
- 177 Pes olurdu göründükde terekküb
Vücübıyla temâyüzden terettüb
- 7a- Ö 178 Terekkübde çü âhirden ğınâ yok
Pes andan selb-i imkâna devâ yok
- 179 Ğınâ-i haqdurur ğün gibi raşşân
Muhal oldu pes ol hażretde imkân
- 180 Bu yüzden çün ki bulundu teferrüd
Dürüst olmadı vâcibde te'addüd
- 63 در بیان توحید نقلی
- 181 Budır tevhid-i naqlî k'enbiyâdan
Gelüb keşf eyledi bu mâcerâdan
- 182 Nübüvvet pertevinden gösterüb hevl
Haber virdi bu sözden şadıku'l-kavl
- 183 Şerikiñ nefy kı lup mâsivâdan
Kelâm-ı Haqq naql itdi Huzâdan⁶⁴
- 65 قوله تع وَاللَّهُمَّ إِلَهَ وَاحِدًا لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ
- 8a- S 184 Özini pertev-i ışkile ta'fıyn
8a- İ 184 Sözüni ziver-i şıdkile tezyıyn
- 185 İdüb gösterdi ahlâk u fütüvvet
Bu halka k'itdi da'vâ-i nübüvvet
- 186 Çü işbât eyledi icâz ile ol
Sözi cân bigi⁶⁶ dilde oldu maqbül

⁶³ *Tevhidin nakli açıklanması*

⁶⁴ Huzâdan: Hudâdan İ

⁶⁵ "Kavluhu Teâ(lâ) ve ilâhüküm ilâhün vâhidün lâilâhe illâ hü" Sizin ilâhınız bir tek ilâhtır. O'ndan başka ilâh yoktur. (2:163)

⁶⁶ bigi: gibi S, İ

- 187 Bunı rāy ehli bilmişdür muḥaqqâk
Ki naql-i şâdîkuñ oldu muşaddâk
- 188 Bu tevḥîd olmasında ‘aqla rāci’
Te’emmül eyleyen bulmaya māni’
- 67 اندر بیان توحید عینی
- 189 Nedür tevḥîd-i ‘aynî nūr-ı vicdān
Ki şıgmaz anda taqlîd ile bürhān
- 190 Tecellî ide çün ol cevher-i pāk
Mezāk-i rûḥ ider anı [hem] idrāk
- 191 Bu sırruñ her ki seyr itdi sebîlin
Çerāğ-ı ‘ışkda buldı delîlin
- 7b- Ö 192 Dile kim ‘ışk nārından ire tâb
İder bî-reng anı [da] nitekim âb
- 193 Maḥabbet şaykalınla ger gide jeng
Ola şâfî vü anda qalmaya reng
- 194 Çü rüşen götüre âyîne-vār ol
Cemāl-i Ḥaqqā andan açılır yol⁶⁸
- 195 İrüb envār-ı ḥüsninde tecellî
Virür tevḥîd nūrından tesellî
- 196 Çü pertev şala cāna nūr-ı tevḥîd
Fenâ mülkenden ider anı tecrîd
- 197 Beḳā gerçi ki ‘aqluñ dāyesidür
Fenâ sırr-ı hevā sermāyesidür
- 8b- S 198 Anuñ kim yok vücūdında fenâsı
Ola mı sırrı Ḥaqquñ âşinâsı
- 8b- İ 199 Maḥabbetden ger ire nūr-ı Mevlâ
İder üç vechile nūra tecellâ

⁶⁷ *Tevhidin aynî açıklanması*

⁶⁸ Ö: -

- 200 Şifâtından biri keşf ider esrâr
Biri ef'âl-i sırrın ider izhâr⁶⁹
- 201 Üçüncü zât-ı nûridur Huzânûn⁷⁰
Kim anda mahv olur varı cihânûn
اندر بیان توحيد افعال⁷¹
- 202 Şu kim tevhid-i fi'le ura bünyâd
Kamu ef'al[i] ider Hakk'a isnâd
- 203 Gözi ef'alde gördükçe keşret
Bilür fâ'ilde vicdânında vahdet
- 204 Bilür k'andandurur ef'al-i muṭlaḳ
Kaẓâsına rızâ virür muḫaḳḳaḳ
- 205 Aña 'âşık dimez merd-i ciğer-süz
Kaẓâ geldükde andan döndüre⁷² yüz
- 206 Bulan dil bu tecellî sırrına yol
Belâ geldükde andan⁷³ şâz⁷⁴ olur ol
- 207 İren cânına ger derd ü belâdur
Veyâhuz görinen 'ayn-ı şafâdur
- 208 Tecellîye çü bu yüzden⁷⁵ ola ğarḳ
Cefâyile şafâsı ide mi fark
- 8a- Ö 209 Dökülmüşse bu hâlet nûr-ı rüşen
Halîle olmazdı⁷⁶ nâr-ı gülşen
- 210 Elinde zâhiridi fi'l-i sermed
Ki şakḳ itdi kamer engüşt-i Aḫmed
- 211 Hakkın bu sırrı ger olaydı maḫcüb
Nite şabr ideyidi derde Eyyüb

⁶⁹ mısraların yerleri değişik: S

⁷⁰ Zât-ı nûridur Huzânûn: nûr-ı zâtidur Hudânûn İ

⁷¹ Fiillerin birliğinin açıklanması

⁷² döndüre: göstere İ

⁷³ andan: irdikde S

⁷⁴ şâz: şâd S İ

⁷⁵ çü bu yüzden: bu yüzden çün S

⁷⁶ olmazdı: olmayaydı İ

- 9a- S 212 Nite mâr olaydı çüb-ı Mūsā
Nite ihyā ideydi nuṭṭ-ı ‘İsā
- 9a- İ 77 اندر بیان توحيد مقامی
- 213 Yana çün şem’i tevḥīd-i şıfātuñ
Görinür vaşf-ı lâ şey mümkinātuñ
- 214 Bu şüretten ger ire nūr-ı tevḥīd
Kılur evşāfdan ğayrı[y]ı tecrīd
- 215 Ḥayāt u kudret u ‘ilm ü irādet
Kelām ü hikmet ü ḥüsñ ü leṭāfet
- 216 Qamu andan ider ḥalka tecellī
Qamu andan virür qalbe tesellī
- 217 Muḥīt-i ‘ilmi katında Ḥudānuñ
‘Ulüm-ı küllī cümle māsivānuñ
- 218 Bu deryānuñ eşerdür qaṭresinden
Bu ḥurşidüñ ziyādur zerresinden
- 219 Muvahḥid k’ide bu vechile sırrı
Nite işbāt ider⁷⁸ ‘ilmi ğayrı
- 220 Bu yüzden fikr kılub her şıfātı
Şayar hiçe şıfātı mümkinātı⁷⁹
- 221 Eger keşf olmayaydı sırr-ı vāḥid
Melekler Ādeme olmazdı sācid
- 222 Eger⁸⁰ berq urmayaydı nūr-ı Mevlā
Ġidā virmezdi Yūsuf’dan tecellā

⁸¹ اندر بیان توحيد ذاتی

⁷⁷ اندر بیان توحيد صفت: S şıfat: maqam Ö İ Makam birliĝinin açıklanması

⁷⁸ ider: ide S, İ

⁷⁹ mümkinātı: kāyinātı İ

⁸⁰ eger: ve ger S

- 223 Çü nür-ı mutlakı tevḥîd-i zâtuñ
Ola dil terkin urır kâyinātuñ
- 8b- Ö 224 Bulan bu vaḥdetüñ sırrından âşâr
Vücüd-ı mümkünâta ider inkâr
- 9b- S 225 Bu tevḥîdüñ meyinden her k'ura dem
Görünmez aña mevcüdât-ı 'âlem
- 9b- İ 226 Dilinde berķ urub nür-ı ma'ârif
Bu resme söyledi bu sırr[ı] 'ârif
- 227 K'iden kendüyi nâr-ı ışık ile ħarķ
Olur envâr-ı vaḥdet baḥrına ħarķ
- 228 Çü ħarķ ider anı deryâ-yı vaḥdet⁸²
Ne kudret ħalur anda ne irâdet
- 229 Ne ħayrıyı bilür ne kendüzini
Ne farķ ider geceden gündüzini
- 230 Gider ayruĝı ħalur zât-ı mutlak
Anı ħarķ ider envâr-ı Ene'l-Ĥaķķ
- 231 Özinüñ varı maḥv olub tamâmı
Lisân-ı ħaybdan olur kelâmı
- 232 Bu sırıra ħangı dil kim irüre râh
Olur anda Ene'l-Ĥaķķ diyen Allâh
- 233 Velîyyü'l-Ĥaķķ sultân-ı velâyet
Çerâĝ-ı ışık bostân-ı kerâmet
- 234 Emîn-i künc-i sırrı pîr-i Bestâm
Çü buldı pertev-i tevḥîdile kâm
- 235 Meger irdi Ĥuzâdan⁸³ emr-i taķdîr
Ki leyse mâsivâ fî cübbetî dir

⁸¹ Zâtn birlîĝinin açıklanması

⁸² Aşağıdaki beyitle yerleri deĝişmiştir: İ

⁸³ ħuzâdan: bu yüzden S İ

- 236 Şehenşâhı serîr-i kâyinātuñ
Sipehsâlârı hayl-i şeş cihātuñ
- 237 Hâbîbü'l-Hâkķ maħbûb-ı ilâhî
Şafâ-efrûz-ı bezm-i pâdişâhî
- 238 Didi bu sırra çün irdi revâni
رأى وجهه اله من رأني⁸⁴
- 239 Görinse tañ mı bu vaħdet beşerden
Degül insân âħir kim şecerden
- 10a- S 240 Bu vaħdet nüktesinden gösterüb râh
Ki Mûsâ'ya didi⁸⁵ إني أنا الله⁸⁵
- 9a- Ö 241 Bu envâr içre maħv idüp nihâdı
10a- İ Bula mı ol ħulûl u ittiĥâdı
- 242 Bulur 'âķıl ki gide perde gözden
Ĥulûl u ittiĥâd olmaz bu yüzden
- 243 Dili âyîne bigi⁸⁶ çün vire tâb
Güneş yüzini⁸⁷ rüşen gösterir âb
- 244 Bu şüretde idüb⁸⁸ ĥaķdan 'udülü
Dimez 'âķil ki var şemsüñ ħulûlü
- 245 Ne ĥod mâyil⁸⁹ olur ol ittiĥâda
Ne virür fikr-i vârimı fesâda
- 246 Göñülden maħv kıлмаğa şüküki
Bu miķdâr [ħod] olur nâsıñ sülüki
اندر بيان توحيد حق⁹⁰
- 247 Velî ol nür kim tevĥîd-i Ĥaķdur
Aña nisbet bu ķamu bir ramaķdur

⁸⁴ reâni: revâni Ö İ Reâ veche ilâhin men reâni (Beni gören Allah'ı görmüş demektir.)

⁸⁵ inni enâllah

⁸⁶ bigi: gibi S

⁸⁷ yüzini: nürim S İ

⁸⁸ şüretin idüb: şüretde iden İ

⁸⁹ mâyil: ķâbil Ö

⁹⁰ Hakkın birliĥinin açıklanması

- 248 Ulûhiyyetdedür maşşûs-ı Rahmân
Bulınmaz aña yol vicdân ü bürhân
- 249 Çü künh-i Hakkâ akl irürmez⁹¹ idrâk
Bu tevhîde ire mi fehm-i çâlâk
- 250 Bu kuvvetde degüldür fehm-i⁹² nâsüt
Ki anda derc ola mı genc-i lâhût
- 251 Muhaqqıklar bu sırra bulmayub râh
Didiler kim bilür Allah Allâh⁹³
- والله يعلم ذاته و كما هو حقه⁹⁴
- 252 Ve lîkin genc-i zât-ı ferd-i muṭlaḳ
Mu‘ayyen olmağa şun‘ıyla El-Hakk
- 253 ‘Ademden kıldı mevcûdât icâd
Bu icâdile itdi ‘aqla irşâd
- 10b- S 254 Virüb insâna cûd-ı kâbiliyyet
10b- İ Tecellî itdi envâr-ı hüviyyet
- 255 Vücûd-ı mümkinde k’irdi tekeşşür
Vücûb-ı vaḥdeti bildi tefekkür
- 256 Bu keşretten degül vaḥdet müberka‘
Ki her bir şeydür ol envâra maṭla‘
- 9b- Ö 257 Ne deñlü kim ola mümkinde keşret
Görinür pertev-i vâcibde vaḥdet
- 258 Bu vaḥdet sırrını bilmege ‘arîf
Çün ide ‘ışkıla kesb-i ma‘arîf⁹⁵
- 259 Pür_olup nûr-ı vaḥdâniyyetinden
Didi bu sırra ferdâniyyetinden
- 260 Ki dilden maḥv idüb gerd-i şükûkı
Çü sâlik eyleye ḥakkâ sülûkı

⁹¹ akl: yol Ö dil irgörmez İ

⁹² fehm: fikr S

⁹³ S: -

⁹⁴ Ö: - Allah zâtını ve nasıl Hak olduğunu bilir.

⁹⁵ İ: -

- 261 Zuhûra gelmişiken bunca ‘âlem
Ta‘ayyün bulmuşiken bunca âdem
- 262 Bu kesret içre ğarķ olub mücâhid
Görir kendüzini vâhidle vâhid
- 263 Bulur bir mertebe zikrinde zâkir
Ki anda el virür nefy-i havâtır
- 264 Şu resme nür-ı Hâķķa ğarķ olur ol
Ki illâ ile lâya bulunmaz yol
- 265 Çü nefy ider vücüd-ı mümkinâtı
Ne istiṣnâ ide ol pâk zâtı
- 266 Yaķar lâ odiyile mâ-sivâyı
Bilür mevcüd ancak ol Hudâyı
- 267 Bu istiġrâķa çün ire mücâhid
Pür olur anda meşhûdile şâhid
- 268 Yine mezkûr olur kendüyi zâkir
Yine meşķûr olur kendüyi şâkir
- 11a- S 269 Fürûġ-ı ‘ışkile maḥv olsa ‘âşık
Olur ma‘şûķ olmaķlıġa lâyiķ
- 11a- İ 270 İkilik tozu vaḥdet dâmeninden
Çü gide ķalmaya anda ben u sen⁹⁶
- 271 Bu vaḥdet sırrıdur ‘aķla nihâni
Zuhûra gelse ‘ışkile dir ânı
- 272 İder gerçi ki envâr[ı] dili ḥarķ
Olur zâyil velî çün lem‘a-i berķ
- 273 Göñülde anuñ istimrâr olmaz
Bu sırrı Hâķdan özge kimse bilmez
- 10a- Ö 274 Olanlar ķurbıla Hâķķun peżiri
Bu ḥâletden dem urmaz biñde biri

⁹⁶ ben u sen: Şen u ben S İ

97 قصیده اندر بیان کلمه توحید

Feilâtün / Mefâilün / Feilün

- 275 Nedürür vech-i kurb-ı hâzrete râh
Şohbet-i⁹⁸ لا اله الا الله
- 276 Kime irse virür hayât-ı ebed
Şerbet-i lâ-ilâhe-illâllah
- 277 Ehl-i tevhidî kıldı şevkile pür
Ni'met-i lâ-ilâhe-illâllah
- 278 Hoş şafâ oldı şehd-i vâhiddin
Lezzet-i lâ-ilâhe-illâllah
- 279 Müjde-i vaşl oldı 'uşşâka
Nükhet-i lâ-ilâhe-illâllah
- 280 Münkiri hayretile yandurur
Hasret-i lâ-ilâhe-illâllah
- 281 Dile kurb-ı Hudâya rehberdir
Ülfet-i lâ-ilâhe-illâllah
- 282 Der şehâdetde şahid ü meşhûd
Rif'at-i lâ-ilâhe-illâllah
- 11b- S 283 Mihr-veş başdı küfr leşkerini
Ru'yet-i lâ-ilâhe-illâllah
- 11b- İ 284 Zıkr idenlere ola keşf-i cemâl
Kıymet-i lâ-ilâhe-illâllah
- 285 Kurb-ı hâzrettedir hadîka-i rûh
Râhat-i lâ-ilâhe-illâllah
- 286 İrdügi cisme nâr kılmaya kâr
Kisvet-i lâ-ilâhe-illâllah
- 287 Dile virür şafâ vü zevk-i sürür
Vuşlat-ı lâ-ilâhe-illâllah

⁹⁷ Kelime-i tevhidin açıklanması için kasîde

⁹⁸ Beyitlerin ikinci mısralarında ifadeler sadece Süleymaniye'de terkipsizdir.

- 288 Nûr-ı fikrile kılub rûşen ider
Nüzhet-i lâ-ilâhe-illâllah
- 289 İrdürür tâlibini maflûba
Himmat-i lâ-ilâhe-illâllah
- 10b- Ö 290 Niçedür dürr-i ʿışk ider perver
Fikret-i lâ-ilâhe-illâllah
- 291 Eşer-i küfri dūr ider dilden
Ḳurbet-i lâ-ilâhe-illâllah
- 292 Ne dūrür şirk-i maḥv ider gayrı
Gayret-i lâ-ilâhe-illâllah
- 293 Maḥv ediser caḥîmi nūrından
Heybet-i lâ-ilâhe-illâllah
- 294 Fetḥ ider ḳalbe bâb-ı esrârı
Ḥayret-i lâ-ilâhe-illâllah
- 295 Ḥaḳdan oldu saʿâdet-i ebedî
Ḳısmet-i lâ-ilâhe-illâllah
- 296 Şâhidî bil ki key ḡanîmetdür
Furşat-ı lâ-ilâhe-illâllah
- 297 Ḳıl mükedder kim ide ḳalbünü şâf
Ḥikmet-i lâ-ilâhe-illâllah
- 12a- S 298 Zikrini it ki câne rûşen ola
ʿİbret-i lâ-ilâhe-illâllah
- 12a- İ 299 İre maḳşad ger ola elüñde
Ḥuccet-i lâ-ilâhe-illâllah

99 فى المناجات و عرض الحاجات الي ارفع الدرجات

- 300 Ḥudâyâ çünki nūrundan cihânı
Münevver ḳıldı luṭfuñ câvidânı

99 Derecesi yüksek olana (Tanrıya) ihtiyaçların arzı için münâcât

- 301 Şerefde eşref-i maḥlûḳ-ı âdem
Olub k'urdu rümûz-ı 'ıŝḳdan dem
- 302 Kerâmet feyz idüb baḥşâyîşüñden
Mükerrerem eyledüñ ârâyîşüñden
- 303 Çerâğ-ı ma'rifetle kılduñ irşād
Ki itdün ānı كَرْمَنَا¹⁰⁰ ile yād
- 304 Meger maḥlûḳuñ olmışdur güzîni
Emānet küncinüñ k'itdün emîni
- 305 Çi ger yoğıdı anda istiṭā'at
Velîkin eyleyüb emre iṭā'at
- 11a- Ö 306 Emānetden çü olmadı 'udülü
Ḳabûl itdi zālümile cehülü
- 307 Ezel 'ahdine kıлмаğa vefā ol
Bu zûlm u cehle gösterdi nızā ol
- 308 Bu 'acizile kim Ādem ḥāmîl oldı
Emānet gözleyenler kāmîl oldı
- 309 Kemāl-i ḳudretüñ feyzinde iy pāk
'Ademden çün vücûda geldi bu ḥāk
- 310 Olub āb-ı 'ināyetden sirişti
Berāt-ı merdüm oldı ser-nibişti
- 311 'Aṭā kılduñ çü cānum ŝem'ine nūr
'Aṭāñı kıлма benden bir nefes dūr
- 12b- S 312 Emānet küncine göñlüm emîn et
Başîret dîdesini dūr-bîn et
- 12b- İ 313 Tenümde her kıla virgil zebānı
Ki olā fazlunuñ tesbîḥ-ḥ'ānı
- 314 Esîrem nefse raḥmüñdür necātum
Memātum ḳahruñ u luṭfuñ ḥayātum

¹⁰⁰ kerremnā

- 315 Bana ger lutf ola vü ger ola qahr
Senüñ катуñda birdür nüşıla zehr
- 316 Egerçi mücrime qahrüñ sezâdur
İrerse luţfuñ ol dahı revâdur
- 317 Çü mücrim oldu luţf u qahra lâyıq
Kerîme luţf kılmakdur yaraşıq
- 318 Sezâ ger qahrdur her cürme iy bir
Esîr-i cürmiçüñdür luţf âhîr
- 319 Belâ havfında itme hâl-i müşkil
Ki fitrâk-i recâda bağludur dil
- 320 Çü virdi luţf u qahrüñ dehre pertev
İki yüzden binâ itdüñ iki ev
- 321 Cemâlüñden biridür tâze gülzâr
Celâlüñden biri olmışdurur nâr
- 322 Birinde nişmetüñdür râyegâmı
Birinde nişmetüñdür câvidânı
- 11b- Ö 323 Birinüñ ehl[i] luţfuñdan müzeyyen
Birinüñ halkı qahrüñdan müseccen
- 324 Birinüñ mürşidi sulţân-ı ebrâr
Birinüñ rehberi sâlâr-ı füccâr
- 325 Bu iki râhberden ne bilevüz
Ki bize qangısı ola qulavuz
- 326 Vücûda yol virüb evvel ‘ademden
Beşer dürcinde derc itdüñ keremden
- 13a- S 327 İdüb Qur’ân ile irşâd-ı İmân
İrişdi dürlü ihsânüñ firâvân
- 13a- İ 328 Çün itdüñ bî-sebeb¹⁰¹ in‘âm-ı vâfir
Recâ kaç‘ ola mı luţfuñdan âhîr

¹⁰¹ çün itdüñ bî-sebeb: sebezsiz çü eyledüñ S

- 329 Gerü şoñ demde ‘arz idüb ‘ināyet
Yaķınıñ nūryıla vir hidāyet
- 330 Kaþuñda bulmaĝa baht-ı sa‘îdi
Virildi künc-i îmānuñ kilîdi
- 331 Dilüme fetħ vir cānān elinden
Ki bu miftāħ irişe cān elinden
- 332 Çün itdüñ evvel¹⁰² îmānile maķbûl
Dem-i āħirde vir dîdaruña yol¹⁰³
- 333 Kefen giydükde bu cismüm fenādan
Revānum şād¹⁰⁴ kıl nūr-ı liķādan
- 334 Nefes kaþ olıcaķ vaşluñ şarābın
İçürüb ref’ kıl firķat hicābın
- 335 Ğanîsin ni‘metiçün var berātuñ
Faķîrüm ħarmanuñdan¹⁰⁵ vir zekātuñ
- 336 Heves çarħında gerdānem şeb ü rüz
Hevā mülkinde ħayrānem ciger-süz
- 337 Ne oldum ma‘rifet yolında sâlik¹⁰⁶
Ne tã‘at küncine dil oldu mâlik
- 338 Ta‘alluķdan gönül olmadı āzād
Tecerrüdden nice rûhum ola şād
- 339 İlāhî senden olmazsa ‘ināyet
İrişür rûħa nefsümden ħacālet
- 12a- Ö 340 Virüp ni‘met dutarsın cism-i kāyim
Dile ta‘lîm it şükrini dāyim
- 341 Rızāñı fi‘lûme her dem refiķ it
Maķām-ı ķurbe taşdıķ-i tãriķ it

¹⁰² çün itdüñ evvel: çü ol itdüñ S

¹⁰³ dîdaruña yol: dîdarla ħür İ

¹⁰⁴ şād: şāz Ö

¹⁰⁵ ħarmanuñdan: ħirmenüñden Ö ħidmetiçün İ

¹⁰⁶ İzmir nüshasında mısraların yerleri deĝişiktir.

- 13b- S 342 Gil-i 'isyānda nefis-i hār-ı leng
K̄alub olmışdurur derdile dil-teng
- 13b- İ 343 Elüm t̄utmazısa lutf-ı şerîfûñ
Kim ola dest-ḡiri ben za'ifûñ
- 344 Dili nevmiz olmakdan¹⁰⁷ berî kııl
Çerāğ-ı 'ışk-ı cānuñ rehberi kııl
- 345 Şu dem kim murğ-ı cān uçub hevesden
Ura pervāz bu hākī k̄afesden
- 346 Aña kııl tevbe-i tevfiķ[i] hemrāh¹⁰⁸
K̄i vakt-i nez'ide olmaya gümrāh
- 347 Riyāz-ı k̄urba vir baht-ı sermed
Enis idine k'amı rūh-ı Aħmed
- 348 K̄amu maħlūk ger iderse 'işıyan
Muħit̄ olmışdurur deryā-yı ğufrān
- 349 Çü miħrûñ zerresi feryād-resdür
O deryā'-i keremden k̄atre pesdür
- 350 Hevāyile benüm nefsüme zālīm
Ĥaṭāmı 'afv it iy her hāle 'ālim
- 351 Biħār-ı raħmetünün̄ yok kerānı
Biħār-ı ni'metündür cāvidānı
- 352 O deryāda k̄amu 'işıyan-ı 'ālem
Ger_ola maħv olmaz k̄atresi kem
- 353 Çü naķş itmez anı 'işıyan-ı 'āşī
Niçün bulmaya k̄ahrıñdan ħalāşı
- 354 'Amel biñ sehvile kim ħalkdandur
Kemāl-i fazl sen ħallākdandur
- 355 Nedeñlü çoğ olursa k̄aldırub ser
'Amel fazluña olmaya berāber

¹⁰⁷ olmakdan: kıılmağdan Ö k̄almağdan İ

¹⁰⁸ Alttaki on mısranın İzmir nüshasında yerleri değişiktir.

- 14a- İ 356 Niçün mücrimler el yuya talebden
Ki rahmet sebkat itmişdür gâzabdan
- 12b- Ö 357 رجاء رحمت¹⁰⁹ üñe ‘arz idüb rāh
14a- S Didüñ لا تقنطوا من رحمت الله¹¹⁰
- 358 Çün ire pertevinden luḫfunuñ tāb
Zer ider ḫāk andan dürr olur āb
- 359 Bilürsün bu kamu sırr-ı nihānum
Bedenden çün revān ola revānum
- 360 Na‘imā ger ide luḫfuñdan efser
Diriḡā ger ola ḫahruña mazhar
- 361 Baḫarsam fir‘lüme yerümdürür nār
Añarsam¹¹¹ luḫfuñ olur nār gülzār
- 362 İdersüñ luḫfa göre cāna ṭübā
Ḳılursuñ fir‘le göre derdile vā
- 363 Benüm nermile olsun gūşmālüm
Ki yokdur saḫt-ı ḫahruña¹¹² mecālüm
- 364 Irāḡ idüb ṭapuñdan ḫılma mehcür
Yaḫinüñ nūru ile eyle mesrür
- 365 Sa‘ādet tācın ur baḫşāyişüñden
‘İnāyet¹¹³ bābın aç āsāyişüñden
- 366 Hevāñile dürrüst eyle mizācum
Şerāb-ı vaşluñla ḫıl ‘ilācum
- 367 İlāhī ḫāzret-i ‘izzet ḫaḫkiçün
Kemāl-i ḫudret ü ḫikmet ḫaḫkiçün
- 368 Bi-ḫaḫḫ-ı ḫürmet-i āyāt-ı Ḳu’rān
Bi-ḫaḫḫ-ı ḫurḫat-i ‘uşşāk-ı ḫayrān

¹⁰⁹ Recā’i rahmetüke (39/53)

¹¹⁰ lā taḫnetū min rahmetillah, Allah’ın rahmetinden ümidinizi kesmeyin (39:53)

¹¹¹ añarsam: degersem S

¹¹² ḫahruña: ḫadrüñe Ö

¹¹³ ‘ināyet: beşāret S İ

- 369 Bi-*hakk*-ı pertev-i Esmâ'-i Hüsnâ
Bi-*hakk*-ı sırr-ı seyr-i leyl-i isrâ
- 370 Bi-*hakk*-ı mu^{ktezâ}-ı İsm-i A'zam
Bi-*hakk*-ı Mu^{stafâ}-i Âl-i Âdem
- 371 Vişâliyle ırılan dem *hakk*ıçün
Fırâkile dökülen dem¹¹⁴ *hakk*ıçün
- 14b- S 372 Niyâz *hakk*ıyıcıun ehl-i namâzuñ
Namâz *hakk*ıyıcıun ehl-i niyâzuñ
- 14b- İ 373 Bihâr-ı 'ışkuñ istiğrâkıçün
Bu^{hâr}-ı hırkatuñ i^{hrâ}kıçün
- 13a- Ö 374 Ğarîb olanlaruñ kerbi *hakk*ıçün
Ğarîb olanlaruñ kurbı *hakk*ıçün
- 375 Mecâz-ı şevkile şâdıqlarıçün
Ğakîkî 'ışkıla 'âşık^{lari}çün
- 376 Ma^habbetle şorılan söz¹¹⁵ *hakk*ı
Meşak^{kat}le görülen rüz¹¹⁶ *hakk*ı
- 377 Revân-ı eşkiçün ey rahmet-i âmm
Ki gözinden a^{kı}dur anı eytâm
- 378 Hevâ'-i yârla ğurbet¹¹⁷ *hakk*ıçün
Belâ-yı hecrile kurbet *hakk*ıçün
- 379 Dil-i 'âşıkda olan şevk *hakk*ı
Dem-i vuşlatda olan zevk *hakk*ı
- 380 'A^{ta}ñuñ ba^hrınıñ emvâciyçün
Ğabîbuñ seyrinüñ mi'râciyçün
- 381 Şafâ-yı kalbiyçün evliyânuñ
Vefâ-i 'ahdiyçün enbiyânuñ
- 382 Ğayât-ı zevk *hakk*ıyıcıun şafînuñ
Necât-ı şevk *hakk*ıyıcıun necînuñ

¹¹⁴ dem: nem S İ

¹¹⁵ şürilen rüz: şorılan söz Ö

¹¹⁶ şorılan söz: şürilen rüz S İ

¹¹⁷ ğurbet: kurbet Ö

- 383 Hâlîlûn haqqı ana nâr-ı düşmen
Olupdur luţfuñile tâze¹¹⁸ gülşen
- 384 Anuñ haqqı ki terk idüb cihânı
Boyun virdi¹¹⁹ fidâ kıлмаğa cânı
- 385 Şu eşkiçün ki dökdi çeşm-i Ya'küb
Şu derdiçün ki çekdi cism-i Eyyüb
- 386 Şu şavtiçün ki idüb dilleri germ
Kılurdu mûm bigi¹²⁰ âheni nerm
- 15a- S 387 Bi-haqq-ı heybet-i 'icâz-ı Mûsâ
Bi-haqq-ı hikmet-i ihyâ'-İsâ
- 15a- İ 388 Vilâyet gencinûn miftâhı haqqı
Risâlet şubhınun misbâhı haqqı
- 389 Hâbîbün haqqile k'oldur fahr-ı 'âlem
Şeref anuñla buldı âl-i âdem
- 390 Tarîk-i haqqile fermâyiniçün
Serâ-yı şer'inûn erkâniyiçün
- 13b- Ö 391 Güzide çâr-ı yâriçün ki anuñ
Yolına virdiler varın cihânuñ
- 392 Nebîlerde olan 'ilmün haqqiçün
Velîlerde olan hilmün haqqiçün
- 393 Seni cânla seven 'aşıklariçün
Sana canlar viren şadıqlariçün
- 394 Ğam-ı 'aşkile olan¹²¹ hâl haqqı
Nem-i çeşmümle olan kâl haqqı
- 395 Haqqî şâhidün haqqı kim anuñ
Dilinde düredür râzı nihânuñ
- 396 Anuñ 'aşkına halk idüb cihânı
Şeref birle habîb idindün âni

¹¹⁸ tâze: bağ S İ

¹¹⁹ virdi: tutdı S

¹²⁰ bigi: gibi S

¹²¹ olan: iren S

- 397 Maḥabbet bezminüñ ol şâhididür
Anā mensüb olan Şâhidîdür
- 398 Anuñ ḥaḳḳıyçün ey İcād iden ten
Ayrırma şâhidüñi Şâhididen
- 399 Anā fazlūñla kıl fazluñı yār
Anı fi'line göre itme āzār
- 400 Ḥaḫāya eyle iḥşānuñ muḳābil
Hevānuñ ḫırzın¹²² it cāna hamāyil
- 401 Dilinden ref' idüb görür günāhı
Ḥabībūñ ḥaḳḳı 'afv eyle ilāhī
- 15b- S در نعت سید المرسلین و خاتم النبیین علیه افضل الصلوات¹²³
- 15b- İ 402 Ḥabībū'l-Ḥaḳḳ faḫri her dü 'ālem
Ṭabībū'l-ḫalk zahı-i āl-i ādem
- 403 Emīn-i maḫzen-i esrār-ı Kur'an
Güzini zümre-i ḥāşşān-ı rahmān
- 404 İmām-ı cāmi'-i şehd-i emānet
Hümām-ı lāmi'-i nūr-ı kerāmet
- 405 Bahār-ı büstān-ı ḳurb-ı dergāh
Hezār-ı gülsitān-ı lī-ma' Allah
- 406 Risālet 'ālemīnūñ āfitābı
Velāyet menzilinūñ māh-tābı
- 14a- Ö 407 Ezel levḫinde lem'-i zāt-ı Aḫmed
Ebed devrinde şem'-i nūr-ı sermed
- 408 Nübüvvet devrinūñ şāhib-nikīni
Fütüvvet ḳarınūñ şāh-ı güzini¹²⁴
- 409 Cemāl-i maḫzar-ı nūr-ı vilāyet
Celāl-i manzar-ı sırr-ı risālet

¹²² ḫırzın: ḫırzını Ö

¹²³ Peygamberlerin en faziletlisi, efendisi ve nebilerin sonuncusu -kendisine salat ve selam olsun- olan efendimize

övgü

¹²⁴ Ö: -

- 410 Yüzi mişbâh-ı tâb-ı halvet-i Hakk
Sözi miftâh-ı bâb-ı genc-i muṭlaḳ
- 411 Vefâ¹²⁵ şehrinde şâhenşâh-ı pîrüz
Şafâ¹²⁶ baḫrında dürr-i âlem-efrüz
- 412 Çerâğ-ı dîde-i erbâb-ı ḫikmet
Fürûğ-ı şem' cem'-i bezm-i vaḫdet
- 413 Muḫammed kim dü 'âlem pertevîdür
Kamu maḫlûḳ anuñ peyrevîdür
- 414 Esâs-ı şer'idir ḫatm-i cihânuñ
Ki mensûḫ itdi ḫükmin enbiyânuñ
- 415 Anuñ innâ fetahnâ âyetidür
Anuñ naşrûn minellah ru'yetidür
- 16a- S 416 لعمرک¹²⁷ tâcı farḳ-ı müşk-bârı
الم نشرح¹²⁸ tırâzı rûzigânı
- 417 Serîr-i ferşe ḫâk-i pâ-y-i efser
Verâ'-i 'arşa virtür pertev-i fer
- 16a- İ 418 Keremde zât-ı sırr-ı kibriyâdur
Şerefde şâh-ı ḫayl-i enbiyâdur
- 419 Dilidir kâtib-i vaḫy-i ilâhî
Zebân-ı tercümân-ı pâdişâhî
- 420 Nübüvvetde nebîler serveridür
Velâyetde velîler rehberidür
- 421 Vücüd-ı pertevîdür şem'-i eflâk
Anuñdur ḫil'at-i teşrîf-i levlâk
- لولاك لما خلقت الافلاك¹²⁹
- 422 Livâ-i ḫamdile sulṭân-ı ebrâr
Şeh-i mülke sa'âdet baḫr-ı esrâr

¹²⁵ vefâ: şafâ S İ

¹²⁶ şafâ: vefâ S İ

¹²⁷ i- 'ömrîke

¹²⁸ elem neşrah

¹²⁹ lelake lemâ halaktü'l eflâk

- 423 Zuhûr-ı nûr-ı şem'-i çeşm-i 'âlem
Bütünü kîmyâ-yı hâk-i âdem
- 14b- Ö 424 Ümîzi bâtınî vü zâhirînün
Şeff'-i evvelîn ü âhirînün
- 425 Livâsı rûz-ı haşruñ âfitâbı
Liķâsı leyl-i ķadriñ mâh-tâbı
- 426 Huzânuñ¹³⁰ pertevdir pāk rûhı
Künüz-ı sır-ı haķķ oldı fütûhı
- 427 Cemâl-i âfitâbı nûr-ı haķdur
Kemâl-i sır-ı vâhiden sebaķdur
- 428 Anuñdur ķurb-ı haķda 'izzet ü ķadr
Anuñladur müzeyyen şuffa-i şadr
- 429 Yüzi âyîne-i envâr-ı Mevlî
Zihî maķbûb kim haķdur tufeylî
- 16b- S 430 Delîl-i şem'-i tevķid-i huzâdur¹³¹
Vusûle pîşvâ-yı enbiyâdur
- 431 Vücûdın efđalı' l-haķķ itdi ol Haķķ
Ki zâtidur emîn-i genc-i muţlaķ
- 16b- İ 432 Huzâdan¹³² ğayrdan buldı ferâĝ ol
Çerâĝı çeşm ü hem-çeşm-i çerâĝ ol
- 433 Sözinüñ luţf[ı] miftâhü'l-Hudâdur
Yüzinüñ nûr[ı] mişbâhü'd-dücâdur
- 434 Özidür aşl-ı 'âlem anadır fer'
Cemâlidür çerâĝ-ı meclis-i şer'
- 435 Kemâl-i mihr kim dutdı¹³³ sipihri
Dehân-ı enbiyâya urdı mühri
- 436 Anuñla faķr ider ebnâ'-i âdem
Şeref anuñla buldı mülk-i 'âlem

¹³⁰ hüzânuñ: hüdânuñ S İ

¹³¹ hüzâdır: hüdâdır S İ

¹³² hüzâdan: hüdâdan S İ

¹³³ dutdı: tutdı İ

- 437 Risâlet nûrile gösterüb dîn
Tariḳ-i ḥaḳkile başt itdi âyîn
- 438 Kamer bedrini engüştü idüb şaḳḳ
Nübüvvet ḥâtemine virdi revnâḳ
- 439 Kamu tâlib k'ider maḳşûd[ı] ḥâşıl
Anuñ nûrıyla olur Ḥaḳḳa vâşıl
- 440 Niçün faḫr itmeye anuñla âdem
K'anunçün ḥalḳ oldu her dü¹³⁴ 'âlem
- 15a- Ö 441 Vücüd-ı 'âlemdür rûḫ-ı zâtı
Ki ihyâ itdi nûrî kāyinâtı
- 442 Niyâz-ı seyr-i bâḡ-ı قَابِ قَوْسَيْنِ¹³⁵
Namâz-ı rûşenâ-i قَرَّةِ الْعَيْنِ¹³⁶
- 443 Şafâ efrüz-ı rûḫ-ı ḳalb-i nâsût
Tırâz-ı kâr-gâh-ı şun^c-ı lâhût¹³⁷
- 444 Başında efser ü nûr-ı nübüvvet
Dilinde pertev-i sırr-ı fütüvvet
- 445 Çerâḡ efrüz-ı şem^c-i çeşm-i nâsût
Tırâz-kâr gâh-ı şun^c-ı lâhût¹³⁸
- 17a- S 446 Ḥaḳḳ idüb ḥâk-i pâyini sirişte
Vücüd-ı âdem oldu perverişte
- 447 Pes_ol gül düşdi çün oldu¹³⁹ yaraşık
وَنَفَخْتُ فِيهِ مِنْ رُوحِي¹⁴⁰ lâyık
- 17a- İ 448 Çü ḥâk-i pâyidür âdem vücûdı
Melekler aña itdiler¹⁴¹ sücûdı
- 449 Virildi aña Ḥaḳdan tîḡile tâc
Ki tîḡi şer^c oldu tâc-ı mi'râc

¹³⁴ dü: cümle S ehl-i: İ

¹³⁵ kâbe kavseyni (53/9)

¹³⁶ ḳurretu'l-âyn (25/74)

¹³⁷ S İ: -

¹³⁸ Ö: -

¹³⁹ deşdçün oldu: oldu çün deşdî S İ

¹⁴⁰ nefḫatü fihî min rûḫi

¹⁴¹ melekler aña itdiler: melekler itdiler aña S İ

- 450 Nigînidür nübüvvet-i taht-ı eflâk
Şeref anuñla buldı merkez-i hâk
- 451 ‘Ukûle mâye-vâr vâhe maṭlûb
Cihâna rahmet ü Allâha maḥbûb
- 142 قوله تعالى و ما أرسلناك إلا رحمة للعالمين
- 452 Muḥammedir ki dutdı¹⁴³ kâyinâtı
Şifât ü Aḥmed ü Maḥmûd u zâtı
- 453 Muḥammed âfitâbı sermedîdür
Ki Rûhü’l-Ḳuds şubḥ-ı Aḥmedîdür
- 454 Şuhûdı enbiyâ-ı nesl-i âdem
Vücûd-ı Muştafâ-i ḥalk-ı ‘âlem
- 455 Yüzi mişbâḥ-ı şubḥ-ı rûz-ı vahdet
Sözi miftâḥ-ı fetḥ-i künc-i ḳurbet
- 456 Ḳamu müşkil anuñ ḳatında ḫaldür
Ki fikri nâzır ü levḥ-i ezeldür
- 457 Çü râm oldı aña taht-ı nübüvvet
Uruldı emriyle peñç nevbet
- 15b- Ö 458 Bu nevbet-zeni ki ṭoldı baḫrıla ber
Şadâsı dutdı¹⁴⁴ âfâkı ser-â-ser
- 459 Anuñ nevbet-zeni olmağa İsâ
Diler k’ide semâdan arz-ı me’vâ
- 17b- S 460 Egerçi Ṭür idi mi’râc-ı Mûsâ
Bunuñ mi’râc[ı] oldı ‘arş-ı Mevlâ
- 461 Ger oldı behre Hızra âb-ı ḫayvân
Bunuñdur ḫâk-i pâ-y-i çeşme-i cân
- 17b- İ 462 Süleymânuñ götürdi tahtını yıl
İrürdi pâ-y-i Aḥmed ‘arşa menzîl

¹⁴² kavle teala vema erselnâke illâ rahmeten lil âlemîn

¹⁴³ dutdı: ṭutdı İ

¹⁴⁴ dutdı: ṭutdı S İ

- 463 Bülendi keşf olub Hâkdan bu esrâr
Ki ahdle Aḥmedüñ kurbıyyeti var
- 464 Eḥadden Aḥmedi bir mim ider fark
Ki ol mîmîñ dü ‘âlem mihrine ğarḳ
- 465 Şeref irdi eḥadden mîm-i cisme
Ki Aḥmed pertevi düşdi tılısma
- 466 Eḥadden mîm-i Aḥmed oldı peydâ
Hem Aḥmedden eḥad nür[ı] hüveyda
- 467 Çü Aḥmed irdi bu mîm-i cesedden
Dem_urdı pertev-i nür-i eḥadden
- 468 Eḥadden mîm çün oldı mu‘ayyen
Peş_oldı sırr-ı Aḥmed anda rüşen
- 469 Ezel seyrinde kim olupdı sermed
Eḥadden berḳ urırdı mîm-i Aḥmed
- 470 Miyân-ı âb ü gilde cism-i âdem
Olurken Aḥmed idi cân-ı ‘âlem
- كنت نبیا و آدم بین الماء والطين¹⁴⁵
- 471 Bulupdı zât-ı Hâkdan nür-ı revnaḳ¹⁴⁶
Nübüvvet mihrini virmişidi Hâḳ
- 472 Anuñ Tâhâ vü Yâsîn oldı nâmı
Ki Rûhü'l-Ḳudsdür kemter ğulâmı
- 473 Çü gülzâr-ı nübüvvetde nevâ-sâz
Olub gösterdi ḥalka dürlü i‘câz
- 16a- Ö 474 Şehâdet ḥaḳḳına nuṭḳ-ı ḥacerden
18a- S İşâret şıdḳına şaḳḳ-ı kâmerden
- 475 Olub geldi zuhûra mu‘cizâtı
Münevver kıldı nür[ı] kâyinât[ı]

¹⁴⁵ Küntü nebiyyen ve âdeme beyne'l-mâ'ı ve't-tin

¹⁴⁶ zât-ı Hâkdan nür-ı revnaḳ: nür-ı Hâkdan zât-ı revnaḳ S

- 18a- İ 476 ‘Aceb bundan ilerü nola bürhân
Ki geldi nuţka zehr-âlûde büryân
- 477 Anuñ i‘câzına iy merd-i kâmil
Tevâtür birle oldı cezm-i ħâşıl
- 478 Göründi gerçi kim ħaħķında âyât
Nübüvvet sırrını itmeye işbât
- 479 Kemâlâtın anuñ çün gördi zâhir
Didi fikreyle erbâb-ı beşâyir
- 480 Açıldı ehl-i Ħaħķ olmağa âgâh
İki vechile istidlâliçün râh
- الوجه الاول ¹⁴⁷
- 481 Biri budur ki da‘vâ itmeden ol
Ħamu aħlâħ olmışdur maħbûl
- 482 Varıdı ¹⁴⁸ zâtınuñ ħulħ-ı ‘azîmi
Fütüvvet birle ef‘âl-i kerîmi
- 483 Ki olmuşıdı اول محبوب القلوب ¹⁴⁹ ol
Kimesne bulmazıdı ħadħına yol
- 484 Maħâm idinmişıdı cân içinde
Bu sırrı didi Ħaħķ Ħur‘ân içinde
- وَإِنَّكَ لَعَلَىٰ خُلُقٍ عَظِيمٍ
- 485 Ħamu aħvâl-i Ħaħķ üzreydi mażbût
Ħamu ef‘âli ¹⁵⁰ birbirine merbût
- 486 Vüşûķı ‘ismete ħaħķıyla muħkem
Ħamu aħkâm olmuşıdı aħkem ¹⁵¹
- 18b- S 487 ‘Adâvetde çi ger varıdı şiddet
İdemezıdı a‘dâ ana töhmet

¹⁴⁷ ال : - S

¹⁴⁸ varıdı: ki varıdı İ

¹⁴⁹ maħbûbü'l-ħulûb

¹⁵⁰ ef‘âl: aħval S

¹⁵¹ aħkem: muħkem S

- 488 Ki zerre deñlü ta'ın itmekiçün rāh
Gözedürlerdi biñ cānile her gāh
- 16b-Ö 489 Görüp zātında ahlāk-ı cemīli
18b-İ Bulımmazlardı qadına sebīli
- 490 Tefekkür birle baqsa merd-i kāmil
Olur elbetde aña cezm-i hāşıl
- 491 Bu hālet kim dinildi mācerādan
Revā olmaya ğayr-ı enbiyādan
- الوجه الثانی¹⁵²
- 492 İkinci bu ki ol sulţān-ı 'ālem
Nübüvvetden ki urdı şıdķıla dem
- 493 Yoğıdı leşkeri vü taht u tācı
Ne iķlīm ü ne bāc u ne hārācı
- 494 Ne hayli ne silāh ü ne hazāyin
Riyāsetden ne hoz¹⁵³ tutardı āyın
- 495 Adı ümmīydi yoğıdı kitābı
Mücerred haqđānıdı feth-i bābı
- 496 Cihān dürcinüñ ol dürr-i yetīmi
Çü da'vā itdi bu emr-i 'azīmi
- 497 Kitābile idüb işbāt¹⁵⁴-ı bürhān
Çerāğı mihr-i şer'ı oldı raşşān
- 498 İdüb aħkām her aħkāmını ol
Çamu bir toğrı gösterdi haqķa yol
- 499 Fażīlet irdi andan nice nāsa
Ki gelmez lütfunuñ vaşfı kıyāsa
- 500 Niceler eyleyüp tekmil-i ahlāk
Olurlar pertevinden mihr-i āfāk

¹⁵² ال: - S

¹⁵³ hüz: hüd İ

¹⁵⁴ işbāt: izhār S İ

- 19a- S 501 Zâlâm-ı küfrile olmuşdı dirhem
Açıldı nûr-ı îmâniyle ʿâlem
- 502 Çü¹⁵⁵ oldu şerʿinüñ hurşîd-i raşşân
Belürsiz oldu encüm gibi edyân
- 19a- İ 503 Ne daʿvâ kʿeyledi ol cân-ı ʿâlem
Yerine vardı berî olmadı kem
- 504 Muʿarızlar nice itdiler kim ikdâm
Nübüvvet perteviyle itdi ilzâm
- 17a- Ö 505 Çü ʿâciz kaldılar ʿilmiyle anlar
Cigerden akıdub haqqıyla kanlar
- 506 Ele tîğ aldılar bulmağıçün yol
El urdı tîğa¹⁵⁶ tutdı ʿâlemi ol
- 507 Nazar kılsa bilür her ehl-i hikmet
Ki budur râst-ı maʿnâ-yı nübüvvet
- 508 Bu aḥkâm olmaduğı emr-i bâtıl
İder gün gibi rüşen cirm-i ʿâkil
- 509 Ki gayrında nebînüñ iy sözi dür
Katında ʿâkilüñ bu mümteniʿdür
- 510 Bilürken niddügin daʿvâsını Haqq
Vire daʿvâsı üzre aña revnaḡ
- 511 Pes_andan yıllarıyla vire ikbâl
Ḳamu edyân ol itmege ibtâl
- 512 Livâʿ-i fetḫile aʿdâya manşür
Olub Haqq kâhr ile kıla maḫhür
- 513 İşinde olmaya hergiz nedâmet
Kıla âşâr tâ yevm-i kıyâmet
- 514 Degüldür hikmet-i Haqqa muvâfık
Nebînin gayrı ola buña lâyıḡ

¹⁵⁵ çü: çün Ö

¹⁵⁶ urdı tîgi: tîgi urdı İ

¹⁵⁷ قصیده در نعت افضل البشر علیه افضل الصلوات و السلام

Mefülü / Fâilâtü / Mefâilü / Fâilün

- 19b- S 515 يا هادى البريت يا احمد الوري
انت اذى تلاء لاء من مطلع العلي¹⁵⁸
- 516 لقد كان سرّ ذاتك للخلق مبتدأ
يا من سراج روحه من نور كبريا¹⁵⁹
- 19b- İ 517 از لمع روى تو خرشيد كينيات
يك ذره شد بروى جهان زان دهد ضيا¹⁶⁰
- 518 Mişbâh-ı şubh-ı nuşret ü fettâh-ı genc-i feth
Ğavvâş-ı bahr-ı vaḥdet ü dürr-i zafer-nümâ
- 519 Şems-i cemâl-i ‘âlem-i kutb-ı semâ-i dîn
Çeşm ü çerâğ-ı âdem-i sultân-ı enbiyâ
- 520 Ey şeh-nişin-i şuffa-i dârü’s-selâmda
Bâlin-i kurb-ı ḥazrete eyleyen ittikâ
- 17b- Ö 521 Hâkḥ ḥuṭbe-i menâbir-i medḥinde zâtunuñ
Vaşfinda didi Aḥmed ü Maḥmûd u Muştafâ
- 522 Sultânşın dü keвне ki ta’zîm idüb kerîm
Levlâke ḥil’atini saña eyledi ‘atâ
- 523 Sertâc idindi cevher-i gerdüñi Rûḥ-ı Ƙuds
Mi’râc edindi Sidre-i ‘ülyâñi etḳiyâ
- 524 Sensin ḥaṭîb-i minber-i envâr-ı zü’l-metîn
Sensin ḥabîb-i maẓhar-ı esrâr-ı kibriyâ¹⁶¹
- 525 Tayr-ı hümâ-i sırnuñadır ‘arş-âşiyân
Seyr-i hevâ’-i fikriñedür kurb-ı Hâkḥ ḳaẓâ

¹⁵⁷ İnsanların en faziletlisine-salat u selam onun üzerine olsun- kaside

¹⁵⁸ “Ey hidâyet kaynağı ve ey Ahmed’e vücûd veren sen, en yüce ufuklarda parlayan (güneş) sın.”

¹⁵⁹ “Senin sırrın yaratıklar için bir ilk oldu, Ey ruhunun nuruyla uluların nurunu yakan Allah.”

¹⁶⁰ “Kâyinâtn güneşi senin yüzünün parlaklığından dolayı parlaktır; ondan bir zerrecik dünyaya geldive ondan dolayı dünya aydınlandı.”

¹⁶¹ ḥabîb-i maẓhar-ı esrar-ı zü’l-metîn / ḥaṭîb-i minber-i envâr-ı kibriyâ: S İ

- 526 Buldı şerîf ismüñile ins ü cin şeref
İtdi laîf cismüñile fahr asfiyâ
- 527 Halkuñ riyâz-ı ‘abherdür virdi mihr-i Hakk
Luţfuñ hıyâz-ı kevşeridür âb-ı cân fezâ
- 528 Kenz-i maḥfî iken özi maḥbûb idüb seni
İtdi emîn maḥzen-i esrârına Hudâ
- 529 Sen baḥr-ı bî-gerânsın ḥâşâkdür dü kevn
Ḥâşâke âb-ı baḥrda ḥâşâke câ olâ
- 20a- S 530 Veç-i kerîm nüktesi ḥüsnüñ ider beyân
Ḥulk-i ‘azîm âyete şânuñadur güvâ
- 531 Cibrîl gâşiyen getürüb ider iftiḥâr
Yürir önünce çü kıla ervâḥ-ı evliyâ
- 20a- İ 532 Râyüñ biḥâr-ı kaṭresi ser-çeşme-i hayât
Pâyüñ gubâr-ı zerresi câm-ı cihân-nümâ
- 533 Şer’üñ livâsı¹⁶² zümre-i tullâbe râhber
Mihrin ziyâsı¹⁶³ ma’şer-i ‘uşşâka pişvâ
- 534 ‘İlm-i ezelde metnine vaşf-ı kemâlünün
Yazıldı şerḥ-i sûre-i هُوَ إِذَا هُوَ
- 535 Şem’-i nübüvvetüne ki oldı şerer rûsul
Her dü cihân dâmen-i ḳadrüñdedür hebâ
- 536 ‘Âlem-i nizâm sırrına bulmazdı vuḳûf
Ger itmeseydi ‘aḳluña ‘aḳl-ı küll iḳtidâ
- 537 Rûz-ı cezâda görmeyiser zerrece elem
Zıll-ı livâña her kişi kim ide ilticâ
- 18a- Ö 538 Nefsî diye ḥaşrde çü ḥavfile her nebî
Sen ümmetî diyüb olasın ḥalka mültecâ
- 539 Ol kim açıldı bâğ-ı ḳabülünde gül bigi¹⁶⁴
Oldı şafâ’-i ḳalbile mergüb-ı ḥoş-hevâ

¹⁶² livâsı: ziyâsı S

¹⁶³ ziyâsı: livâsı S

¹⁶⁴ bigi: gibi S

- 540 Kurbuñ yolında anı kim itdün diken bigi
Merdüd-ı rû-siyehdür o bî-ğadr ü bî-şafâ
- 541 İrdi halîlün alnına nürüñ fûrûğı çün
Nâr oldı ana gülşen-i firdevs-i ʿıtr-sâ
- 542 Mûsâ ki buldı Sînâda tâbende mihrüñi
Oldı ʿaşâsı düşmen-i kahrına ejdehâ
- 543 İsâ meger ki meşreb-i vaşfuñdan urdu dem
K'ihyâ'-i mürde eyledi mevt irmedi aña
- 544 Düşmezdi gerçi sâyesi cism-i luţfûnuñ
Sâyeñde buldı lîk cihân neşve nemâ
- 20b- S 545 Zâtuña oldı¹⁶⁵ merdüm-i çeşm-i cihân ü cân
Rû'yetde bir idi saña kıbleyle mâverâ
- 546 Güş-ı cemâl-i ʿâleme dürr-i yetimsin
Dimek yetim pes saña andandurur revâ
- 20b- İ 547 Her kime k'irdi sâye-i luţfuñ bulub şeref
Şâh oldı ʿAdn mülkine zî-sâye-i hü mâ
- 548 Naʿleyn tozı cevherdir kühl-i hür u ʿayn
Çudsiler itse gözlerine tañmı tütüyâ
- 549 Bostân sarây-ı kalbdürür Hağğa cilve-gâh
Destân-ı sarây-ı rûh ider ʿaşğda serâ
- 550 يا مظهر العواطف بالخلق و شيم
يا مجمع اللطائف بالصدق و الصفا¹⁶⁶
- 551 بين الانام شرعك كالروح في للبدن
في الدهر نور دينك كالشمس في الضحا¹⁶⁷
- 552 Geşt ez fûrûğ-ı mihr-i türâ çeşme-sâr-ı nür
Çün mâh-ı bedr-i lutf-ı dürr-i kubbe-i vefâ

¹⁶⁵ oldı: - Ö

¹⁶⁶ "Ey duyguları ortaya çıkaran (yaratıkların sevgisine mazhar olan kişi) / Ey bütün latifeleri doğruluk ve safiyette kendinde toplayan."

¹⁶⁷ "İnsanoğlu arasında senin yolun (şeriatın bir ruh gibidir bedende sonsuzluk (âleminde) senin dininin ışığı kuşluk vaktinde güneş gibidir."

- 553 Yandırur şem'î dîn çü dest-i nübüvvetüñ
Toldı şua'-ı şer' ile 'âlem yüzi ziyâ
- 554 Tārīk-i küfr ü şirkde nūr-ı şerī'atüñ
كالبرق في الغياهب والبدر في الدجا¹⁶⁸
- 18b- Ö 555 Luṭf-ı iṣāretüñle şaḳḳ oldı mäh-ı bedr
Keşf-i kerāmetüñle geldi söze haşşâ
- 556 Bulur revān-ı maḳşad-ı aḳşāya dest-res
Şol kim rumüz-ı şer'üñ ile bula ihtidâ
- 557 İtdüñ emīnüñ maḡzen-i esrār-ı ḳurbuña
Ol çār-ı yāruñ diyüb anlara mācerâ
- 558 Dīn ḳālībınuñ oldı bular çār 'unsurı
Gerçi ki buldı dehrde sen cānla beḳâ
- 559 İtdüñ sarāy-ı şer'üñi ma'mūr üstüvār
Bu çār çār-ı rükn olub ey ma'den-i şehâ
- 21a- S 560 Şıddıḳa çünki şıdḳıla irdi hidāyetüñ
Taşdıḳ itdi ḳavlüñi dımedi hiç lâ
- 561 Fārūk ki itdi 'adlile ihyâ'-ı şer' ü dīn
Ḳıldı bu yolda ya'ni ciğer küşesin fedâ
- 21a- İ 562 'Osmān ki oldı cāmī'-i Ḳur'ān-ı kân-ı 'ilm
Ser-rişte-i vefâ idi ser-çeşme-i ḡayâ
- 563 Ḥaydar ki yıḳdı ḳarbıla Beni Ḥayberīñ
Maḡmūd-ı hel etâ adı memdüh-ı lâ-fetâ
- 564 Çarḡ-ı sa'âdet içre idi şemsüñ enverīñ
Baḡr-ı şehâdet içredi dürreyn-i bî-behâ
- 565 Ya'ni Ḥasan ki ḡulḳıla maḡbüb-ı dehrıdi
Daḡı Ḥüseyn şāh-ı şehīdān-ı Kerbelâ
- 566 Bīñ bīñ selām saña vü ālīñe her nefes
Ḥaḳdan irişe ما اختلفت الصبح والمساء¹⁶⁹

¹⁶⁸ "Farz et ki gayya kuyusundaki şimşek ve karanlıktaki dolunay gibidir."

¹⁶⁹ Maḡtelefe's-subhu ve'l mesâ: Sabah ve akşam peşpeşe geldiği sürece.

- 567 Ey fahr-ı halk Şâhidî cürmile bî-‘amel
Geldi kapuña müflis ü giryân bî-nevâ
- 568 Raħmuñ yeñi ile silüben eşk-i çeşmini
Kenz-i şefâ‘atüñle virgil aña ğinâ
- 569 يا شافع البريه اشفع ذنوبنا
واطلب لنا برحمتك العفو و الهدا
- 570 Ger kişi müsteħak ola cürmile şefkate
Mücrimler içre olmaya benden ħaĸĸ şehâ
- 571 Mihr ü maħabbeti ħaĸĸı yâ Rab ħabîbüñün
Şol ğün ki diyesin kamu ebrâre merħabâ
- 19a- Ö 572 Cürmüme göre işlemezil lâyıķı baña
Ĥaĸĸımda anı işle ki oldur saña sezâ
- 573 يا معاطي الهدايت اياك نستعين
170 فغفر ذنوبنا بعطايك واهدنا
- 171 در مدح الذخر الدوران و فخر آل عثمان جم سلطان بن محمد خان
- 21b- S 574 Dil ü cân bülbülü olub nevâ-sâz
Me‘ânî gülşeninde ura pervâz
- 575 Mübârek olmaġiçün intihâda
Olur üç nesne lâbüd ibtidâda
- 21b- İ 576 Birisi ħamd-ı Ĥaĸĸı eylemek yâd
‘Ademden k’oldır iden ħalkı İcâd
- 577 İkinci na‘t-¹⁷² zikridir resülüñ
Fürû‘ın bildüren oldır uşülüñ
- 578 Üçüncü şâh-ı devrâna du‘âdur
Ki rüy-ı ‘âleme zıll-i Ĥudâdur
- 579 Gel_jimdi diyelüm medħini anuñ
Kim_ oldır şâh-ı şâhân-ı cihânuñ

¹⁷⁰ “ Ey hidâyetini veren kişi ancak senden yardım isteriz. Baġışla günahlarımızı lütüflarınla ve hidayete erdir bizi.”

¹⁷¹ Zamânı şereflendiren ve Osmanlı sülalesinin övüncü Mehmet Han oġlu Sultan Cem’in methi

¹⁷² na‘t:- Ö

- 580 Şeh-i şehzâde-i Cemşîd-i rif'at
Sipîhr-i efserime hürşîd-i tal'at
- 581 Cemâle cîm mülke mîmdir dâl
Mübârek geldi cîm-i mîmler fâl
- 582 Bu cîm ü mîme maqşûd oldu bir zât
Ki irdi aña Hâkķ luţfundan âyât
- 583 Meger ol zât oldu cân-ı 'âlem
Ki aña cân virür devrân-ı 'âlem
- 584 Cemâl-i mülk-i dehr olmağa teslîm
O zâta ad oldu cîmile mîm
- 585 Diriseñ kimdürür ol baht-ı sermed
Direm Cem Şâh-ı İbn-i Hân Muḥammed
- 586 Penâh-ı salţanat sulţân-ı 'âlem
Ümîz-i memleketi ḥâkķân-ı a'zam
- 587 Cihân efrüz dürr-i tâc-ı şâhî
Tırâz-ı kâr-gâh-ı padişâhî
- 19b- Ö 588 Şehî¹⁷³ ferrûḥ-nejâd u âsmân-baht
Cem-i şân şehensâh-ı civân-baht
- 22a- S 589 Hüceste aḥter-i eflâk-i gerdân
Hümâyün peyker-i sulţân-ı devrân
- 590 Çerâğ-ı baht-ı mihr-i kâmrânı
Fürûğ-ı 'adl-î şem'-i zindegânı
- 22a- İ 591 Serîr-ârâ-yı¹⁷⁴ mülk-i Rüm u Yunan
Hilâl-i efser-i ebnâ'-ı 'Osmân
- 592 Muḥammed sırrıdur Haḫdan vücûdı
Ki Aḫmed'den dutar âyîn-i cûdı
- 593 Yüzi beñzer ki nür-ı Muştafâdur
Ki zât-ı mazhar-ı luţf-ı Hudâdur

¹⁷³ şehî: ne S

¹⁷⁴ arâyi: efrüz S

- 594 Sözi beñzer ki oldı çeşme-i cān
Ki lezzet andan alur āb-ı hayvān
- 595 Celāli ‘ālemūñ sermāyesidür
Cemāli genc-i cānuñ māyesidür
- 596 Livāsı k’āña oldı¹⁷⁵ ‘arş-pāye
Felekde āftāba şaldı sāye
- 597 Dem-i Aḥmed bigi¹⁷⁶ ḥulķı şafā-baḥş
Yed-i kudret bigi¹⁷⁷ cūdı şifā baḥş
- 598 Penāh-ı ‘ālem ü zıll ü Ḥüzāyī¹⁷⁸
Yüzi şem‘-i zekā‘-i pādīşāhī
- 599 Sa‘ādet tācınūñ dürr-i yetīmi
Siyādet mülkinūñ şāh-ı kerīmi
- 600 Seḥāsı devletūñ pīrāyesidür
‘Aṭāsı heft-baḥruñ māyesidür
- 601 Şalaldan sāye baḥt-ı¹⁷⁹ sāyebānı
Olupdur ḳadrinūñ ‘arş āşiyānı
- 602 Ger ğire himmetinden zerreye tāb
Ola zerre ana ḥurşīd-i pür-tāb
- 603 Çü maṭla‘ oldı baḥt-ı mihrine şark
Cihānı ṭutdı tıĝi nitekim berķ
- 22b- S 604 Cihān mülkinūñ oldur taḥt-ĝiri
Güneşdür ‘ālem içre yok nazīri
- 605 Liķā‘-i fetḥi ḥurşīd-i cihān-ĝir
Livā‘-i medḥi māh-ı āsmān-ĝir¹⁸⁰
- 20a- Ö 606 Sehī serv-i riyāz-ı ‘adn şāhı
Tezerv-i sebze-zār u pādīşāhı

¹⁷⁵ aña oldı: oldı aña S

¹⁷⁶ bigi: gibi S

¹⁷⁷ bigi: gibi S

¹⁷⁸ ḥüzāyī: hüdāyī S I

¹⁷⁹ sāye baḥt-ı: baḥt-ı sāye S

¹⁸⁰ Ö I: -

- 22b- İ 607 Çerâğ-ı devletidür ‘âlem-efrüz
Fürûğından ki olur dehre pîrüz
- 608 Girüb fermânına cümle memâlik
Anuñ tuğrasına ver şahh-ı zâlik
- 609 ‘Acem virmek diler bâc u harâcı
‘Arab teslîm ider taht u tâcı
- 610 Müzeyyen tâcıyla tâc-ı hurşîd
Olur tahtına pâye taht-ı Cemşîd
- 611 Cefâ-cûya celâl-i âfet-i cân
Vefâ-ñûya cemâli âb-ı hayvân
- 612 Tûlûc itdi çü baht-ı âfitâbı
Cihâne virdi yanķı¹⁸¹ vird-i tâbı
- 613 Şehâvet bahrıdır cüdında kıatre
‘Adâlet mihridir luţfunda zerre
- 614 Virür leşkerle şehrine murâdı
Birine devlet ü birine dâdı
- 615 Ger ide nâr-ı kıahr-ı çarh-ı süzân
Şu ola çeşme-i hurşîd-i rahşân
- 616 Ger ire düzaħa luţf-ı nesîmi
İder firdevs bağımuñ harîmi
- 617 Çerâğ-ı devletin uyardı çün Hakk
Cihâne mihr bigi¹⁸² virdi revnaķ
- 618 O şem‘a k’andan olur dehr rüşen
Zafer oldı fitîl ü fevz ü ravġan
- 23a- S 619 İrürüb ‘arşa nûr-ı pertevi yol
‘Adûyı yandurur pervâne var ol
- 620 İreydi mekteb ü ‘adline kisrâ
Bilürdi zammıla ol fetħ ü kesrâ

¹⁸¹ virdi yanķı: rüy-ı tîği S

¹⁸² bigi: gibi S

- 621 Cihānı ‘adl-i nūrı itdi ābād
Sitemden ‘ālem içre qalmadı ad
- 23a- İ 622 Çemende āhüyıla dil idüb bir¹⁸³
Ki virür şîr-i āhū beççeye şîr
- 20b- Ö 623 Kılalı verdi ‘adli dehre hoş-bū
Urır şebbāz geh pervāze tîhū
- 624 ‘Adāvet varını idüb ferāmūş
Dem_ urır bir yanında¹⁸⁴ gürbe vü mūş
- 625 Şu resme virdi ‘adli ‘āleme fer
Ki har-gūşı seg edindi bir āzer
- 626 Emānet sırrın idüb kendüye hū
Dücācı düzd kılmaz oldı dilgū
- 627 Dutub asāyişiyile hāşş ü ‘āmmı
Nizām-ı dehre urdı¹⁸⁵ inîzāmı
- 628 Revāsı feth-i devlet çarhıña māh
Livāsı āyettün نَصْرٌ مِّنَ اللَّهِ
- 629 Cemāli nūr-ı şem‘-i zü’l-celālî
Celāl-i sırr-ı lem‘-i lā-yezālî
- 630 Vücūdudur çerāğ-ı ‘ālem-ārāy
Kim_ola kim anınçün ola bed-rāy
- 631 Ne çeşme aña¹⁸⁶ virmez lezzet-i cān
Şoğulsun ger olursa āb-ı hayvān
- 632 Ne kişver k’itmeye gönlünü rüşen
Harāb_ olsun ger ola bāğ u gülşen
- 633 Ne ser ki urmaya hāk-i pāyine rüy
Yire düşsün ger ola mihr-veş gūy
- 23b- S 634 Ne genci k’aña İşār itmeye dūn
Yire girsün ger ola māl-ı Qārūn

¹⁸³ bir: per İ

¹⁸⁴ yanında: yatağda S İ

¹⁸⁵ urdı: virür S

¹⁸⁶ aña: ola Ö

- 635 Ne gevher pâyine k'olmaz nişâr ol
Türâb olsun ger ola âbdâr ol
- 636 Ne göz ki ol Yûsuf'ı itmeye manzûr
Olursa çeşm-i Ya'kûb ola bî-nûr
- 23b- İ 637 Ne ten k'olmaz aña ol şâh-ı maḥbûb
Çürüsün ger olursa cism-i Eyyüb
- 638 İderken medḥ-i nazmında terâne
Yazıldı bu ḳasîde levḥ-i câne
- قصيده فى مدح خدات سلطنته¹⁸⁷
- Mef'ûlü / Fâ'ilâtün / Mef'ûlü / Fâ'ilâtün
- 21a- Ö 639 Ey ṭâlî'-i müşîrûn şems-i cemâl-i 'âlem
Vey pertev-i zamîrûn çeşm-i çerâğ-ı âdem
- 640 Nehr-i siyâdetünden rûy-ı zemîn-i gülşen
Mihir-i sa'âdetünden devr-i sipihir-i hürrem
- 641 Ḳadrûn fezâlarında ki oldı muḥîṭ-i dehri
Bir zerre mihir-i a'zam bir ḳatre heft-ṭârem
- 642 Hürşîd¹⁸⁸-i mülk ü millet Cemşîd-i çarḥ-ı devlet
Şâh-ı serîr-i 'izzet şâhenşeh-ı mu'azzam
- 643 Zîll-ı Hüdâ Cem ol ki çekse 'adûya leşker
Sultân-ı mülk-i ḥâver ḥaylinde ola muḥayyem
- 644 Bir nûrdır ki nûr-ı nûrîyladır muşavver
Bir rûhdır ki rûḥ-ı rûḥîyladır mücessem
- 645 Sözi ḥalâvetinde ne sırr[ı] var ki yâ Rab
Andan alur ḥayât-ı rûḥ-ı Mesîḥ-i Meryem
- 646 Zât-ı leṭâfetinde Ḥaḳḳ ḳodı bir kerâmet
K'irse hevâ-yı luṭfı cân-baḥş ola cehennem

¹⁸⁷ قصيده در مدح جم سلطان خدائى سلطنته | *Saltanatın ebedî olması ve onun övgüsüne kasîde*

¹⁸⁸ hürşîd: çemşîd S

- 647 Hâtemle gerçi dehre buldı zafer¹⁸⁹ Süleymân
Ey tığile Sikender taht oldu saña Hâtem
- 24a- S 648 Nem tıtdı baħr-ı cüduñ fazlımla ebr-i devlet
Sebz_ oldu bād-ı luḡfuñ sebzınle¹⁹⁰ bağ-ı ‘âlem
- 649 Nūr-ı celāl-i nuşret tığüñ yüzünde lâmi‘
Zülf-i cemāl-i şevket oldu livāña perçem
- 650 Nīzeñ yediñle güyā şu‘bānu dest-i Mūsā
Aħbāba¹⁹¹ biri beyzā a‘dāya biri erķām
- 24a- İ 651 Tıg-ı Muħammedīdir seyf-i ‘adüvv şikāruñ
Yüzündeñ oldu lâmi‘ Hurşīd-i fetħ-i a‘zam
- 652 Baħr-ı ‘adāletüñden bir katre dād-ı Kısırā
Şems ü seħāvetüñden bir zerre cüd-ı Hâtem
- 653 Āyīne-i zamīrüñ cām-ı cihān-nümādur
K’eşyā haķāyıkından ħalmadı anda mübhem
- 654 Baħtuñ¹⁹² livāsı k’oldı pīrüz-ı mihr-i peyker
Tıgüñe fetħ lāzım tiriñle ħaşm-ı mülzem
- 655 Görse ‘iķāb-ı ħahruñ süst ola bāz-ı eşheb
Sezse şitāb-ı tūrün çāk ide zühre zayğam
- 21b- Ö 656 Şaħra-i şevketüñde oldu zübāb-ı şāhān
Āşār-ı heybetüñden maħv oldu rezm-i Rüstem
- 657 Gerçi velāyetile buldı şeref senüñdir
Şāhlıkda līk baħtuñ andan¹⁹³ yer dūr ekrem
- 658 Deryā-i ma‘deletde ġavvaş oluben itdüñ
‘Adlūñ cevāhirinle dīn riştesini munzam
- 659 Bābı künüz-ı fetħüñ tıgüñledür küşāde
Sırr-ı rumüz-ı ġaybuñ ħalbüñe oldu mülhem

¹⁸⁹:buldı zafer: zafer buldı Ö

¹⁹⁰ sebzınle: seyrinle S

¹⁹¹ aħbāba: ki aħbāba S

¹⁹² baħtuñ: taħtuñ İ

¹⁹³ baħtuñ andan: andan baħtuñ S İ

- 660 Lutfiyla seni hâlik mevşûf kıldı tâ kim
Yaqmaya dehr-i qahruñ nâr-ı cahîmi bâhem
- 661 Mîmâr-ı ‘adlûñile dünyâ sarây-ı ma‘mûr
Binâ’-i ‘aqluñla devlet esâsı muhkem
- 662 Levh-i ezelde ki oldı eţrâf-ı arz münkasem
Şâhân-ı dehre¹⁹⁴ kıldı Haqq işigüñi maqsem
- 24b- S 663 Mülk-i cihân içinde cân bigi sen mu‘azzez
Kim kıldı seni hâlik luţfi bigi¹⁹⁵ mükerrrem
- 664 Cân meclisinde kıılır bu şîrle terennüm
Vaşf-ı tarab-fezâñı kıldıkça¹⁹⁶ dil dem-â-dem
- 665 Ey şemse-i cemâlûñ devrinde şems-i a‘zam
Bir zerredür kim urır mihrûñle şubh-dem dem
- 24b- İ 666 La‘lûñ hevâsiyile sevdâyi sünbülünden
Göñlim gözüm diyârı oldı garîk hem dem
- 667 Çeşmüm râh-ı gamuñda la‘liyle dür-feşândür
Olahı sehm-i gamzeñ sinemde cânem maşrem
- 668 Sözüñ ider şifâde nuţk-ı Mesîha hânde¹⁹⁷
Yüzüñ urır ziyâde mihr-i sipihre ver hem
- 669 Sırr-ı lebûñü cândan şormağ diler göñül lîk
Hall ola mı bu müşkil cân sırruñ oldı mübhem
- 670 Zülfiñle cânem gamzeñ tîr ü kemend ataldan
Sinemde derd müzmer göñlümde guşşa mudgam
- 671 Hâdden aşırmasun vir hünlîğımı çeşmüñ¹⁹⁸
Devrinde bir şehuñ kim dehr añadur müsellem
- 22a- Ö 672 Ol cân-ı cân-ı ‘âlem sultân-ı nesl-i âdem
Heybetde Sâm-ı Rüstem şefkatde İbn-i Edhem

¹⁹⁴ dehre: arza İ

¹⁹⁵ bigi: gibi S

¹⁹⁶ kıldıkça: itdikde S İ

¹⁹⁷ hânde: kânde İ

¹⁹⁸ çeşmüñ: zülfiñ İ

- 673 Şehlikde gerçi geldi şâhândan mu'ahher
Rütbede cümlesinden bahtlıyadır muqaddem
- 674 Bezminde her ne dem kim dem ursa ol şehâdan
Yetmeye bahşışine biñ genc-i milket-i Cem
- 675 Bu Şâhidî ki ider vaşfı celâl-i şâhı
Şehden olursa himmet olmaya Şeyhî'den kem
- 676 Gülzâr-ı medhûn içre bülbül gibi¹⁹⁹ nağmeler
Hayf ola ger iderken qalursa hür u ebkem
- 25a- S 677 Olurdu her 'anâdan şahn-ı ğınâda²⁰⁰ sâlim
Faqr cerâhatine cüdında irse merhem
- 678 Olduqça şem'-i dehrûn bezm-i semâda rûşen
Dutduqça²⁰¹ lem'-i mihrûn rûy-ı zemin hürrem
- 679 Etrâf-ı heft kişver-i maħkûmı olub olsun
Raħşına naşr-ı pâyeye naşrına fetħ-i mu'azzam
- سبب نظم کتاب²⁰²
- 25a- İ 680 Meger bir dem ki dehr olmışdı ħandân
Dile keşf itdi râzın hâtif-i cân
- 681 Ki ey murğ-ı hezâr²⁰³ gibi gülşen-i râz
Hevâ gülzârı içinde nevâ-sâz
- 682 Yaқыpdur gerçi bağruñ²⁰⁴ lâle-veş ğam
Ve lîkin olma süsen bigi²⁰⁵ ebkem
- 683 Çü sensin baħrı vü baħr-ı me'âni
Bu baħruñ dürlerin it râyegâni
- 684 Göñülden dürc-i fikrûn mihrini aç
Alub cevherlerini 'âleme saç

¹⁹⁹ gibi: ider İ

²⁰⁰ şahn-ı 'inâda: dehr-i 'inâda S

²⁰¹ dutduqça: tutduqça S İ

²⁰² *Kitabın yazılma sebebi*

²⁰³ ki ey murğ-ı hezâr: ki murğ-ı hezârân İ

²⁰⁴ gerçi bağruñ: ger bakarsuñ İ

²⁰⁵ bigi: gibi S

- 685 Bilürsen kim bu çarḥ-ı lâciverdi
Nüh la'biyle kopardır dehre gerdi
- 686 Buña sultân dimez aña dervîş
Kılur her birini mevtiyle dil-rîş
- 22b- Ö 687 Bu bir âyinedür eflâk içinde
K' ²⁰⁶ider mestür ḥalkı ḥâk içinde
- 688 Fenâ ile k'uruldı dehre bünyâd
Dürüş kim kâla senden bir eyü âd
- 689 K'edicek nüş câm cân-sitânî
Ol adıyla idesin zinde-gânî
- 690 Anuñ ²⁰⁷ k'adı şoñuna kalmamışdur
Şanasın kim cihâna gelmemişdür
- 25b- S 691 Vir adıyçün zen-i dehre talâkı
Ki şaḥşa adıdurur 'ömr-i bâkî
- 692 Bu dehr içre ki bünyâd-ı fenâdur
Sebeb añlamağa cüd-ı seḥâdur
- 693 Ğinâyile virilmedi murâduñ
Seḥâyile ki çıka ²⁰⁸ iyü aduñ
- 694 Çi ger yol bulmaduñ mâl u menâle
Biḥamdillah ki var ²⁰⁹ tab'uñ mekâle
- 695 Dilüñ dürc[i] tolu dürr ü güherdür
Me'anî cevherinden behre-verdür ²¹⁰
- 25b- İ 696 Tutar ²¹¹ şirîn sözüñ 'uşşâk-ı ḥürrem
İder her kavlüñe taḥşin-i 'âlem
- 697 Virürsün şan'atıyla şire revnaḥ
Söziñdür nazm-ı terde siḥr-i muṭlaḥ

²⁰⁶ ki: - Ö İ

²⁰⁷ anuñ: anuñ kârı İ

²⁰⁸ çıka: kâle İ

²⁰⁹ var: ki var S İ

²¹⁰ Ö İ: -

²¹¹ tutar: dutar İ

- 698 Kaşideñdür me‘âniden mülemma‘
Şanâyî‘ cevherindendür muraşşa‘
- 699 Hâyâl-i hûb alub her güzelden
Niçe ebyât yazarsın gazelden
- 700 Deyüp şîrîn tutar garrâ kaşide
Niçe söz şehdin idersin ‘aşide
- 701 Ola gevher bigi²¹² ger hûb u manzar
Hüner dimez beş on beyte hüner-ver
- 702 Çü kudret var ur bir şehre bünyâd
Sevâdın şan‘atıyla eyle âbâd
- 703 Me‘âniden aqıt âb u revânı
K‘ide şekl-i bed‘î tâze cânı²¹³
- 704 O şehriñ kıl derünün bâğ-ı gülşen
Ki zîynet vire aña verd ü süsen
- 23a- Ö 705 Mürür-ı rûz andan almaya fer
Tura firdevs bigi²¹⁴ tâze vü ter
- 26a- S 706 Ola her vird-i cânuñ armağanı
Gezend irermeye bād-ı hâzanı
- 707 Şadāsından per ola rûy-ı âfâk
Diyeler aña şchristân-ı ‘uşşâk
- 708 Diyâr-ı Rûmda düşse yaraşık
Temâşa-gâh idene anı âşık
- 709 Nitekim gonce keşf itmek için râz
Me‘âni gülşeninde ol dehen-bâz
- 710 Hevâ bezminde ehl-i râz söyle
Sözi çoğ itme çoğ az söyle
- 711 Heves hâkinde nâr-ı hecride dil
Hevâya âb bigi²¹⁵ k‘ola²¹⁶ mâyil

²¹² bigi: gibi S

²¹³ l: -

²¹⁴ bigi: gibi S

²¹⁵ bigi: gibi S

- 26a- İ 712 Sözinüñ dürlerini âbdâr it
Bu bâdiyle cihânı müşk-bâr it
- 713 K'olıcak 'âlem-i ervâhda yâd
Diye Şeyhî revâmı âferîn-bâd
- 714 Dağî 'aşrîndaki mîr-i sühan-dân
Sipeh-sâlârı hayl-ı ehl-i 'irfân
- 715 Feşâhat mülkinüñ şâh-ı şerîfi
Belâgat bâğınunñ verd-i laîfi
- 716 Velîyyüddîn oğlı Seyyid Aḥmed
Ki buldı nazm-ı terde baht-ı sermed
- 717 Söziñ çün kand bigi²¹⁷ göre şîrîn
Zarûrî cân u dilden diye taḥsîn
- 718 Fenâdan çün beḳâyâ iletetin yol
Kıla soñunñda bâri yâdigâr ol
- 719 Çü hâtifden irişdi güşe bu râz
Dil urdı gülşen-i şevḳ içre pervâz
- 720 Heves sâzını depretdi şafâdan
Nevâ yüzini seyr itdi nevâdan
- 26b- S 721 Bu râzuñ nüktesindeñ cüş kıldı
Bu şehdün şerbeti bî-hüş kıldı
- 23b- Ö 722 Gerü çün hüşdan açıldı bâbı
Ki ya'ni sâkin oldı ıztırâbı
- 723 Şikâyet iyleyü devrân elinden
Bu gerdünüñ muḫâlîf cünbişinden
- 724 Didi ey sırr-ı ğaybuñ nüktedânı
K'olubdur 'arş-ı ḳadrün âşiyânı²¹⁸
- 725 Dutan²¹⁹ sensin hevâ-i yârıla üns
Cemâlün cilve-ğâhı gülşen-i ḳuds

²¹⁶ ola: oldı İ

²¹⁷ bigi: gibi S

²¹⁸ İ: -

²¹⁹ dutan: tutan S

- 726 Yüzünüñ nür-ı cennet bâğına fer
Sözünüñ dürri güş-ı câna zîver
- 727 Kelâmuñ rûh-ı cisme rûh-ı şânî
Lisânuñ sırr-ı gaybuñ tercemânı
- 26b- İ 728 Görinür sözleriñden pertev-i haqq
İrür dem anıñıçün göze barmaq
- 729 Ve lîkin düşmüşüm bî kadr ü bîmâr
Perişânım nitekim zülf-i dildâr
- 730 Çaradır hâkî gibi rûy-ı bahtım
Ağarmaz k'ire cân odına rahtım
- 731 Küsüfiyle meger kim oldı tâlîc
Sitârim mihri kim olmadı lâmiç
- 732 Niçe kim derd odı bağrımda yağı
Sızardı yanmadı bahtım²²⁰ çerâğı
- 733 Murâdım bulmadım devrân elinden
Ki fetğ idem bu bâbı cân elinden
- 734 Gönül sehm-i belâdan düşdi mecrûğ
Hevâ mülkinde ser-gerdândurur rûğ
- 735 Huzûrum yoğdurur var ıztırâbım
Ne şüretten görine fetğ-i bâbım
- 27a- S 736 Gehî miğnetdeyim dil-süz-ı giryân
Gehî kıletdeyim derdiyle hayrân
- 737 Cigerdir pâre pâre dün elinden
Yüregim hündürur gerdün elinden
- 738 Fağîrem derd-mendem müstemendüm
Belâ zinciri içre pây-bendüm
- 24a- Ö 739 Çü virür baña gam her gâh pûsı
Ne yüzden zeyn ola fikrim 'arûsı

²²⁰ bahtım: bağrım İ

- 740 Ki cān bezminde ‘arz ide cemāl ol
Bula hūsn ü leţāfetde kemāl ol
- 741 Gerü ol nāṭıķ-ı vahy-i ilāhî
Didi bu söz degül terket bu rāhı
- 742 Cihāna dut²²¹ ki cümle mālîk olduñ
Ḳamu āsāyişine sālîk olduñ
- 27a- İ 743 Şebātı yokdır anuñ bî-beķādur
Gönül virmek aña ‘ayn-ı ḥaṭādur
- 744 Şebātı olmayana māyil olma
Özüñi bî-şebāta yār bilme
- 745 Murādāt-ı gönül kim dünyevîdür
Ne ğam ger ḥāşıl olmazsa denîdür
- 746 Menāl u māle olmaduñsa mālîk
Ḳo bu evhāmı ol ‘aqlıla sālîk
- 747 Cevāhir kim diluñ dürcindedür derc
Murāduñ üzre anı eylegil ḥarc
- 748 Şekerden eyleyüb şîrîn zebānın
Çü Şeyḥî didi Ḥüsrev dāsītānın
- 749 Ḳoyub ‘ālemde bir hoş yādigārı
Güneş bigi²²² bilürdi iştihārı
- 750 Eger sen daḥi ‘arz idüb kemālūñ
K’idesin zeyn-i ‘ışkıla kelāmuñ
- 27b- S 751 Ruḥ-ı Leylî bigi²²³ idüb cān[ı] ḥurrem
Urırsañ süziş-i Mecnûn’dan dem
- 752 Edicek terk bu ṭāķ-ı revāķı
Olasın adı ile ‘ālemde bāķî
- 753 Sevādımı bu şehristān-ı ḥānuñ
Temāşa eyleyüb bildi revānuñ

²²¹ dut: tüt S

²²² bigi: gibi S

²²³ bigi: gibi S

- 754 Ki pürdür ʿışk derdi sebze-zârı
Nizâminüñdür alda o yâdigârı
- 755 Bu şehr-i Rum'da ur sen de bünyâd
Şanâyi' birle kı l ebyâtın âbâd²²⁴
- 24b- Ö 756 Sevâdın eylegil hüsniye²²⁵ ma'mûr
Dilerseñ olasın adıla meşhûr
- 757 Sözümi dut²²⁶ ki bu ilhâm-ı haqdür
Saña cân dirse kâhinden sebaqdür
- 758 Dile çün hâtif-i cân itdi terğib
Vücûda gelmege bu nazm-ı terkib
- 27b- İ 759 Heves atına bindi tıtdı meydân
Hevâ topına geldi urdı cevğân
- 760 K'idüb tezyîn-i ʿışkun gül-sitânın
Yaza Mecnûn u Leylî dâsitânın
- 761 Deyüb Rûmî zebânıyla kelâmı
Nizâmî nazmına vire nizâmı
- 762 Şekerden eyleyüb şîrîn sözün ol
Bula luţfiyla nazm-ı Hüsrev'e yol
- 763 Nesîmi ta'n ide misk ü ʿanbere
Kitâb-ı Şeyhi'ye ola nazîre
- 764 Bu bahrı ʿışka dil olduqda bahri
Mağam olmuşdı Kostantîn şehrî
- 765 ʿUlûm u fenn-i şîr içinde kâmil
Olupdı cem' anda²²⁷ niçe fâzıl
- 28a- S 766 Biri kim ol efâzildendi efđal
Kemâlâtiyle olmuşdı ekmel
- 767 Çerâğ-ı ʿilmdî devrân içinde
Ferîd-i ʿaşr idi akrân içinde

²²⁴ İ: -

²²⁵ hüsniye: aşkıla S

²²⁶ dut: tut S

²²⁷ anda: ide İ

- 768 Dili âyîne-i ‘ilm-i ilâhî
Sözi dürr-i hilâl-i tâc-ı şâhî
- 769 Riyâz-ı luţf-ı halkuñ tâze servî
Ma‘ârif sebze-zârınuñ tezervî²²⁸
- 770 Vezîr-i a‘zam-ı sultân-ı devrân
Emîn ü âşaf-ı mülk-i Süleymân²²⁹
- 771 Kemâli zâtı sırr-ı zü’l-celâlî
Celâl-i vaşf-ı şem‘-i lâyezâlî²³⁰
- 772 Şifâ‘-i fazl-ı nûr-ı câvidânı
Zülâl-i ‘adli âb-ı zindegânı²³¹
- 773 Adâlet nûrına mirât-ı zâtı
Cemâl-i haqqâ mazhardur şıfâtı²³²
- 774 Şerefde şem‘-i âfâk oldı aşlı
Ebu Bekr-i Celâleddîn nesli²³³
- 775 Muḥammed hulq-ı pâşâ-yı mu‘azzam
Ḥümâyûn himmet-i düstür-ı a‘zam²³⁴
- 776 Şadâret gülşenînuñ taze servi
Vezâret sebze-zârınuñ tezervi²³⁵
- 777 Nesîm-i fazl-ı cârullâh ger bu
Vireydi diridi ‘allâmedür bu
- 778 Maḥall-i müşkîli itdükde ta‘yîn
Aña dir rûḥ-ı sa‘adeddîn taḥşîn
- 779 Fünûn içre olub fazlına ḥayrân
Revân-ı Seyyid anadur şenâ-ḥ‘ân
- 25a- Ö 780 Kemâlâtiyle ḥaydur bulsadı yol
Oḫurdu dersi kâhinden sebaḫ ol²³⁶

²²⁸ S:-

²²⁹ Ö:-

²³⁰ Ö:-

²³¹ Ö:-

²³² Ö:-

²³³ Ö:-

²³⁴ Ö:-

²³⁵ Ö:-

- 28a- İ 781 Feşâhatden dem ursa ol sühândân
Hased eylerdi ana rûh-ı suhbân²³⁷
- 782 Kevâkib meş'al-i 'ilminden anuñ
Çerâğını uyarır âsmânuñ
- 783 Medâr-ı mınţıkadur kûţb ü'l-Haqq
Semâ-i hükminedir şems-i muţlak
- 28b- S 784 Me'âni pertevi anda tabî'î
Beyân-ı 'arz ider hüs-n-i bedî'î
- 785 Aña 'ilm-i riyâzi vü ilâhî
Olupdur keşfile rüşen kemâhî
- 786 'Ulûmuñ sırr-ı şehrîne bulub yol
Kelâmuñ gencini itdi 'iyân ol
- 787 Meger oldur çerâğ-ı dîn-i aĥkâm²³⁸
Serâceddîn ki olmuşdır aña nâm²³⁹
- 788 Çi ger dehre virürdi rüşenâlık
Bu ĥâkile iderdi âşinâlık²⁴⁰
- 789 Çü ismi gibi ĥulq dürr-i Muĥammed
İlâhî devletini kııl muĥalled²⁴¹
- 790 Bes_ol şâhib-zebân ü cân-ı 'âlem
Hümâyün mihnet-i şem' çeşm-i âdem²⁴²
- 791 Virürdi dehre gerçi rüşenâlık
Bu cânıla iderdi âşinâlık²⁴³
- 792 Hevâ âbiyla söz şehdi ki ezildi
Olub şîrîn-i şerbetden yazıldı
- 793 Ĥikâyet evvelinden 'aşq-ı Mecnûn
Olunca fâş ya'ni ç'oldı mevzûn

²³⁶ S: -

²³⁷ S: -

²³⁸ dîn-i aĥkâm: şems-i 'âlem S

²³⁹ serâceddîn ki olmuşdır anâ nâm: ki 'âlem 'adliyle oldı ĥürrem S

²⁴⁰ S: -

²⁴¹ Ö l: -

²⁴² Ö l: -

²⁴³ Ö l: -

- 794 Dürer gibi göründi nazm-ı zâhir
Virib idüm ki ol şarrâf-ı mâhir
- 795 Göre bu nazm-ı dürr mi yâ şibihdür
Sühâ mı encüm içinde yâ mehdür
- 796 Ola mı dürr olursa şâha lâyıķ
Düşe mi gerden u kûşe yaraşıķ
- 797 ‘Aţâsını dirġ itmeye cânun
Ĥaţâsın ya’ni işlah ide anun
- 798 Çü gördi bunı ol ‘aşruñ güzîni
Derün-ı dilden idüb âferîni
- 28b- İ 799 Kerîmidi kerem ihsân kıldı
Dil ü cânile istihsân kıldı
- 800 Ki taşsinile cerib idüb bâni
Öküş terġibile kıandırdı cânı²⁴⁴
- 25b- Ö 801 Bu hoş beytile cerb idüb zebânı
Öküş terġibile kıandırdı cânı
- 802 Hümâyün nüsha-i tu naķş-Mânîst
Şenâ-i u niviştî ĥadd-i Mânîst²⁴⁵
- 803 Daĥi bir niçe ebyât-ı laţîf ol
Deyüp virdi bu dürrün nazmına yol²⁴⁶
- 804 Egerçi kim neĥâsydı zer itdi
Ĥabül-i kîmyâyı gevher itdi
- 805 Göñül kim ĥüznile dutmuşdı²⁴⁷ ülfet
Anun terġibiyle itdi raġbet
- 29a- S 806 Sözi ehle begendürmekdürür kâr
Ĥabül-i câhilün olmadı düş-vâr
- 807 Söz oldır ki ola maķbül-i kâmil
Degüldür ki ĥabül-i redd-i câhil²⁴⁸

²⁴⁴ Ö ġ: -

²⁴⁵ S: -

²⁴⁶ S: -

²⁴⁷ dutmuşdı: ĥutmuşdı İ

- 808 Dile ki irdi kabûlünüñ nesîmi
Şafâ büyü pür oldı cân harîmi
- 809 Açıldı bülbül-i ʿışka çü bu râz
Meʿanî gülşeninde urdı pervâz
- 810 Nevâ yüzinde başladı²⁴⁹ terâne
Hezârı dem urdı dâstâne
- 811 İdüb kudret elinden ʿavn-i kâdir
Bu ziynet birle nazm oldı cevâhir

مطلع داستان مجنون لیلی²⁵⁰

Mefâilün / Mefâilün / Feülün

- 812 Gel_ıy güyende-i bezm-i Hüzâyı²⁵¹
Nevâ'-i ʿışkıla idüb²⁵² serâyı
- 813 Çü nüş itdüñ şarâb-ı ʿışk-ı cāmın
Pes_ıdüp seyr-i ʿuşşâkuñ maķāmın
- 29a- İ 814 Bize bir nağme-sâz eyle tarab-nâk
Ki güş idenler ide zehreler çâk
- 815 Künüz-ı ʿışkun idüb feth-i bâbın
Meʿârif küncünün refʿ it hicâbın
- 26a- Ö 816 Dem_urub bahr-ı ʿışkuñ kaķresinden
Ĥaber vir câne mihrüñ zerresinden
- 817 Dirîğâ ol hevâ içinde pervâz
Urrı keşf itmek için şemme-i râz
- 818 Bula mı zerre Ĥurşide sebîli
Aça mı peşşe perr-i Cebreʿîli

²⁴⁸ S: -

²⁴⁹ başladı: eylerdi İ

²⁵⁰ مجنون لیلی :- İ Mecnûn ile Leylâ hikâyesine giriş

²⁵¹ hüzâyı: Ĥüdâyı Ö İ

²⁵² idüb: iden S

- 819 Olursañ sūziş-i ʿışkıla fānī
Saña oldur hayāt-i cāvidānī
- 29b- S 820 Maḥabbet ʿālemūñ sermāyesidür
Maḥabbet canlaruñ pīrāyesidür
- 821 Maḥabbetdür hayāt-ı cān-ı ʿālem²⁵³
Ki andan buldı revnaḫ rūḫ-ı ādem²⁵⁴
- 822 Hevādır germ iden deryā-i cūşā
Getüren şevḫdürür raʿd-ı ḫurūşa
- 823 Yaḫar ʿışḫ āteşinden mihr-i mişbāḫ
Hevā perriyeldür pervāz-ı ervāḫ
- 824 Meger ʿışḫ oldı şemʿ-i bezm-i ünsī
K'aña pervānedür ervāḫ-ı ḫudsī
- 825 Göñül kim ʿışḫdan yoḫdur fütūḫı
Bilemez nidügin ol zevḫ-i rūḫı
- 826 Kime kim ʿışḫ şemʿ-i reh-nümādur
Maḫām-ı ravza-i ḫurb-ı ḫüdādur
- 827 Saʿādetdür fütūḫı ʿışḫ-ı-bāzi
Gerek ḫaḫḫı gerek olsun mecāzi
- 828 Ḥaḫḫī ʿışḫ olmadıysa ḫāşıl
Mecāziden igende olma ḡāfil
- 29b- İ 829 Ki cām-ı ʿışḫ cānın maḫlabıdur
Dem-i āb-ı hayātuñ meşrebıdur
- 830 Dili kim rūşen ide şevḫ-i zevḫī
Olur āyine-i rūy-ı ḫaḫḫī
- 831 Niyāz ile çün ide ʿarz-ı ḫacāt
Aña aḫşā ile birdür ḫarābāt
- 832 Ḥaḫḫī ʿışḫa gerçi yoḫ nihāyet
Mecāziye ḫaḫḫī oldı ḡāyet

²⁵³ cān-ı ālem: ʿālem-i cān S İ

²⁵⁴ ādem: insān S

- 26b- Ö 833 Dili kılmaga rāh-ı ʿışka irşād
Urıldı kışşa-i Mecnûn'a bünyād
- 834 Pes_ evvel ʿışk sırrından açan rāz
Bu resme eylemişdür söze āgāz
- 30a- S 835 Ki varıldı meger bir ferruḥ aḥter
Kābāʿil-i ʿArab içinde mihter
- 836 Ğināda cūd u iḥsānile mevşūf
Şehāda Ḥātem-i Ṭayy gibi maʿrūf
- 837 Kemāl-i luṭfıla Maḥmūd-ı aḥlāk
Celāl-i ʿizzile meşhūr-ı āfāk
- 838 ʿAṭā ile faḳīrūn çāre-sāzı
Vefā ile ğarībūn dil-nüvāzı
- 839 ʿArabda şevketile Ḥüsrevānī
ʿAcemde māl ile Kārūn-ı Şānī
- 840 Nesīm-i ḥulķıla dehri temāmı
Muʿaṭṭar kılmışıldı büy-ı nāmı
- 841 ʿArab mihterleri içinde server
Anuñla faḥr iderdi ʿĀmiriʿler
- 842 Egerçi māh-ı şāf idi selefden
Dilī bī-nūr idi mihr-i ḥalefden
- 843 Şeref bulmağičün gül-zār-ı baḥtı
Dilerdi şāḥ-ı nev vire draḥtı
- 30a- İ 844 Ki uça ʿömr bağınuñ tezervī
Murād-ı sebzesiniñ bite servī
- 845 Dükenmez ol kişiniñ ʿömr varı
Ki şonuñda bulına yādığarı
- 846 İderdi bu murād içün keremler
Virürdi sāyil olana diremler
- 847 Kılurdi luṭfıla eytāma iḥsān
Ki iḥsānına iḥsān ide sübhān

- 848 Ümîdî²⁵⁵ bedrine bulmağışün yol
İderdi bezl bedre sâye ile ol²⁵⁶
- 849 Çü eşki yağmurı yağdırdı düzdi
Murâdî bâğınun açıldı verdi
- 30b- S 850 Du'âsı nev-bahârî rüşen oldı
Ümîzî²⁵⁷ sebze-zârî gülşen oldı
- 27a- Ö 851 Bir oğıl virdi aña kâdir-i pāk
Ki 'aql itmezdi hüşn-i vaşfın²⁵⁸ idrāk
- 852 Dizüb şatranc-ı hüşn ol tıfl-ı ferrüh
Vücüdî na'ç üzere oynadı rüh
- 853 Ki dirüb tarh-ı fil ü ferz ile at
Güni evvel nazarda kıldı şah-māt
- 854 Bahā lū'bindaki manşübesinden
Garîk-i hayret oldı her semen-ten
- 855 Binüb hüşn atına ol rüy-ı sâde
Çamu güzelleri kıldı piyâde
- 856 Cemâlınden cihân oldı münevver
Nesîminden hevâ oldı mu'attar
- 857 Tulû' itdi çün ol mâh-ı şeb-efrüz
Hüceste oldı 'Âmirîlere rüz
- 858 Re'îs-i 'Âmirî idüb neşâtı
Ziyâfet eyleyü dökdü simâtı
- 859 Hâzîne kufllını kıldı küşâde²⁵⁹
Virür şükrâneler biliş u yâde
- 30b- İ 860 Şu deñlü halka in'âm itdi genci
'A'fâsından ki tıydı her dilenci

²⁵⁵ ümîdî: ümîzi Ö

²⁵⁶ Ö İ: -

²⁵⁷ ümîdî: ümîzi Ö

²⁵⁸ hüşn-i vaşfın: anun hüşnin Ö

²⁵⁹ kıldı küşâde: idüb küşâde S İ

- 861 Kevâkib seyrinüñ sırrın bilenden
Şevâbit hükminüñ şerhin kılandan
- 862 Meger encâmını kıлмаğa teftiş
Bulurlar bir hakîm-i tâlî' endiş
- 863 Ki bulmuşdı nücümüñ 'ilmine râh
Kırâna degdi te'sîrinden âgâh
- 864 Didiler gör kim bu oğlанда âşâr
Ne yüzden gösteriser çarh-ı devvâr
- 31a- S 865 Pes ol üstâd çün bu hâli bildi
Kalemle levhini eline aldı
- 866 Çizüb reml-i nazâr kıldı kitâba
Yazub eşkâl yüz dutdı²⁶⁰ hesâba
- 867 Hesâbı sırrınıñ gördi 'ayânın
Kitâbı hükminüñ itdi beyânın
- 27b- Ö 868 Didi bu tıfl-ı hûb u mâh-ı manzar
Hüceste tâlî' ü ferhunde ahter
- 869 Ola fazl u hünerlerde yegâne
Nazîrin görmeye devr-i zemâne
- 870 Gönüllerde ola cân bigi²⁶¹ mahbûb
Nazarda Yûsuf u sîretde Ya'kûb
- 871 Fünûn-ı 'ilm içinde ola kâmil
Feşâhatde ola sahbân u vâbil
- 872 Velî çün ire eyyâm-ı civânı
Gurûr-ı 'ayş u nûş-ı kâmrânı
- 873 Velî âyînesîne sırrı Mevlâ
İde bir mihr-i peykerden tecellâ
- 874 İdüb şabr ile 'aqlın 'ışk yağma
Kalışardur bunu şürîde sevdâ

²⁶⁰ dutdı: tutdı S

²⁶¹ bigi: gibi S

- 31a- İ 875 Ola²⁶² meydân-ı ʿışķun şehsivârı
Çıķa elden ʿinân-ı ihtiyârı
- 876 Görinen budurur ey hûb-ı fercâm
Hüzâ²⁶³ bilür ki nolısar serencâm
- 877 Atâsı semʿine kʿirdi bu esrâr
Tıkındı şâdlığı pâyine hâr
- 878 Velî çün zeynidi ʿömr-i bahârı
Çıkardı süzen vehmiyle hârı
- 879 Hüzâdan²⁶⁴ bildiğiçün her kaçâyı
Ezel taķdîrine virdi rızâyı
- 31b- S 880 Dutub²⁶⁵ gönlünde hikmetden bu râzı
Kılurdu ʿıyş güş iderdi sâzı
- 881 ʿArûsı resm çün oldı temâmı
Dinildi ittifâķı Kays nâmı
- 882 Görüb mâzer müheyyâ ʿömr-i bâğın
Harîre şardı dürr-i şeb-çerâğın
- 883 Teni şîridi lîkin²⁶⁶ pâre-i şehd
Yüzi mâhıdı mihr olmuş aña mehd
- 884 O şehdüñ şîre çün meylin görürler
Güdâ-i şîr ü şekkerden virürler
- 28a- Ö 885 Ne şekker ki ire yâķût revânı
İderdi anı âb-ı zinde-gânı
- 886 Ne şîri kim virürdi aña dâye
Alurdu ʿışķdan tabʿında mâye
- 887 Çü görđi çihresinde mihrden behr
İçerdi şîr-i şevķî dâye-i dehr

²⁶² ola: olub S

²⁶³ hüzâ: hüdâ İ

²⁶⁴ hüzâdan: hüdâdan S İ

²⁶⁵ dutub: tutub S

²⁶⁶ lîke: laʿl S

- 888 Heves²⁶⁷ tāsıyıla şundi hevā āb
Ruḥından virdi ‘ışkuñ cevheri tāb
- 889 Meh_olub gāh tūb u gāh cevḡān
Biraz devr itdi bu eyyām-ı devrān
- 31b- İ 890 Şuhūrı seyr idüb çün yetdi sālī
Kamer bedri bigi²⁶⁸ taldı cemālī
- 891 Olub perverde ol ruḥsār-ı sāde
Gül-i cennet bigi²⁶⁹ oldı küşāde
- 892 Kıyāsile iricek penc sāle
Ruḥı mihrinle meh döndü hilāle
- 893 Boyı serv idi līkin nā-resīde
Özi kebk idi bālī nev-demīde
- 894 İrişdi pençden çün²⁷⁰ hefte sālī
Düşürdi fitneye ḡalkı cemālī
- 32a- S 895 Kaçan kim goncasından rāz açardı
Dilinden dürr ü güherler saçardı
- 896 Çü bülbül bigi²⁷¹ söylerdi zebānı
Zekāvetden virüridi nişānı
- 897 Sözi lütḡıyıla ol nev-resīde
Kamuya olmuşıdı nūr-ı dīde
- 898 Çü zeyrelik yüzünden açdı rāzı
Virürler mektebe ol ser-firāzı
- 899 Ḥurūfu levḡ-i sīmīn üzre taḡrīr
İdüb ta‘līm ider üstād-ı taḡrīr
- 900 Meger ol mektebidi ‘Adn bāḡı
İçinde māh-rūlar şeb çerāḡı

²⁶⁷ heves: billürin İ

²⁶⁸ bigi: gibi S

²⁶⁹ bigi: gibi S

²⁷⁰ pençden çün: çün pençden Ö S

²⁷¹ bigi: gibi S

- 901 İdüb ol hâne içini müşerref
Oturmuşlarıdı anda iki şaf
- 28b- Ö 902 Bu cânibden niçe oğlan u dilbend
Çamu şîrîn zebânidi şeker-ğand
- 903 O cânibden daği bir nice duğter
Oturmuşıdı bunlara beraber
- 904 Çamu nesrîn bir idi sîb-i ğabğab
Çamu sîmîn ten idi şekkerîn-leb
- 32a- İ 905 Cihân gülşen olupdı güllerinden
Hevâ müşkîn idi kâküllerinden
- 906 Daği her birinûñ şem'-i ilâhî
Zenağde çâh diller habs-gâhı²⁷²
- 907 Çamu cismidi biri bunlara cân
Çamu mâhidi biri mihr-i rağşân
- در صفت حسن لیلی²⁷³
- 908 Ne mihr-i pertevine şem'-i hâver
Yağardı şevķile pervâne-veş per
- 909 Harâmî ğamzesi hûn-rîz-i 'uşşâķ
Perîşân zülfi şûr-engîz-i âfâķ
- 32b- S 910 Lebinûñ sırr-ı 'İsa nûşe²⁷⁴-ğîrî
Çaşınûñ rûğ-ı kudsî ğuşe-ğîrî
- 911 Melâhat pertevinle hûsn-i tâbı
Felekden cezb iderdi âfitâbı
- 912 Kıya baķaydı çeşm-i şeş cihâta
Düşerdi lerze chl-i kâyinâta
- 913 Güneş kim 'âlemedür hûsni zîver
Hadengi heybetinden daği dîtrer

²⁷² S: -

²⁷³ Leylâ'nın güzelliğinin anlatılması

²⁷⁴ nûşe: tûşe S

- 914 Yüzi nür-ı çerâğ-ı çeşm-i âdem
Sözi luţf-ı hayât-ı cân-ı âlem
- 915 Şacıydı küfrile İmāna māyil
Göziydi sihrile cāzū-yı Bābil
- 916 Virürdi sözi Hızruñ cânına cân
Lebine teşne idi âb-ı hāyvān
- 917 Ruḥı ḥurşid kim şem' -i seherdür
Cemāl-i meş'alinden bir şererdür
- 29a- Ö 918 Vişāli māyedi aşl-ı hayāta
Fırāķı pāyedi vaşl-ı memāta
- 32b- İ 919 Lebünde ḥāl kim bulmuşdı şöhret
Diyeydüñ cānda idi dāğ-ı ḥasret
- 920 Sür anı naţ' -ı ḥüsn içre ruḥ u ât
Begi beydaķları kıııurdu şah māt
- 921 Ruḥı cân bezminüñ şem' tırāzı
Lebi dil ḥastesinüñ çāre-sāzı
- 922 Kaşı yayına kurbānıdı kevneyn
Şenālar oķurıdı²⁷⁵ Kābe kavseyñ
- 923 Gözi efsün-ı aķluñ perdesiydi
Lebi ma'cün-ı cân perverdesiydi
- 924 Hevā-i āteşinile nihānı
Yaķardı mülk-i cânı ḥüsn-i ānı
- 33a- S 925 Söziñiñ luţfunı ger eylese gūş
Melekler zikrūñ iderdi ferāmūş
- 926 Perī-veş nāzile ol serv-i kāmēt
Kıyām itse kōparurdu kıyāmet
- 927 Şalardı şivesinden fitne dehre
Olurdu ḥandesinden çāk-i zehre

²⁷⁵ oķurdu: iderdi S İ

- 928 Muţarrâ turrası tarrâr ü tannâz
Siyeh-dil ğamzesi ‘ayyâr u ğammaz
- 929 Hâyātuñ cānıdı cānuñ hâyâtı²⁷⁶
Nebātuñ şîridi şîrûñ nebâtı
- 930 Füsûn u sihrle ol çeşm-i pür-kîn
Alurdu hıçe cân u dil metâ‘ın
- 931 Başından ayaĝa dek şîve vü nâz
Güzeller içre sulţân-ı ser-efrâz
- 932 Cemâli maţla‘-ı envâr-ı Mevlâ
Rûhı şem‘-i nehâr-ı nâm-ı Leylâ
- 933 İderken dil cemâl-i vaşfin inşâ
Yazıldı deftere bu şîr-i ğarrâ
- 33a- İ شعر در صفت حسن لیلی²⁷⁷
- Mefûlü / Fâilâtü / Mefâilü / Fâilün
- 29b- Ö 934 Levh-i vücûda yaz[dıy]dı vech-i âyeti
Nesh oldu mâsivâdaki hüsnuñ rivâyeti
- 935 Mihr-i cemâl-i şevkine yaz[dıy]dı kâyinât
Şalmasa serv-i kâmeti zıll-ı himâyeti
- 936 İrdi dem-i Mesîh ile sırr-ı nübüvve
La‘li ki âb-ı Hızr ile buldı velâyeti
- 937 Küfrile zülf şalalı halk[ı] dalâlete
Yandırdı mihr-i ‘ârız-ı şem‘-i hidâyeti
- 938 Ervâhı nâr-ı ‘ışkıla sîm-i müzâb idüb
Dökdi vücûd kâlıbını Haqq ‘inâyeti
- 33b- S 939 Vechinde irdi hüsni melâhat kemâline
La‘linde buldı zevk-i halâvet nihâyeti

²⁷⁶ hâyâtı: cihânı İ

²⁷⁷ Ö: - Leylâ'nın güzel sıfatları için şiir

عاشق شدن مجنون و لیلی با یکدیگر ²⁷⁸

- 940 Bu nesrin berleriyle serv-i sîmîn
Kıran itmiş diyeydün mâh u pervîn
- 941 Bu yüzden daği Kays-ı ferrûh-ahter
Oturmuşıdı Leylî'yle berâber
- 942 Lebi rengîn olub yâkût-ı terden
Dili tatlıydı şehd ü şekerden
- 943 Halâvetde sözi olurdı hüşı
Kesâd itmişidi şeker-furüşı
- 944 Edâsı hûbıdı elfâzı mevzûn
Sözünün her biri bir dürr-i meknûn
- 945 Laîf-i hûb-ı tab^e u cüst ü çâbük
Nihâl-i serv bigi²⁷⁹ kadd-i nâziük
- 946 Dilin şîr ü şekerden 'azb iderdi
Kulumı kendüzine cezb iderdi
- 33b- İ 947 Kılurdı râh-ı 'ilme gerçi irşâd
Sözinden mest olurdı pîr-i üstâd
- 948 Ruḥ-ı dildâre ruḥ idüb muḳâbil
Kılurdı ḥord-ber-ḥordıyla yek dil
- 949 Çü şavtın cezb²⁸⁰ iderdi revzen-i güş
Çıkkardı revzeninden gönlünün hüş
- 30a- Ö 950 İşidicek nevâ'-i dil-sitâni
Kafeşde rakş urırdı murğ-ı câni
- 951 Tebessüm kılduğımı görse nâgâh
Derûnında iderdi derdile âh
- 952 Gözi uciyla kıldukça nezâre
İderdi şevk-i bağrın pâre pâre

²⁷⁸ لیلی و مجنون S Mecnûn ile Leylâ'nın birbirine âşık olmaları

²⁷⁹ serv bigi: 'aden gibi S İ

²⁸⁰ cezb: kuş İ

- 34a- S 953 Hevâ'-i germ ile kaynardı kanı
Dem-i serdiyle dutardı revânı
- 954 Kaya bakışları bağrın sökerdi
Dönerdi hânde ile tuz ekerdi
- 955 Aña ol sîm-berler her ne kim var
Dil ü cânıyla olmuşdı hevâdâr
- 956 Görüb tab'ında ahlâk-ı laţîfî
Dilerdi her biri k'ola harîfî
- 957 Kamunun Kays'a idi gerçi meylî
Velî anı yakardı şevk-i Leylî
- 958 Dili Leylî'ye daği 'ışk-ı serkeş
Cemâli Kaysdan şalmışdı âteş
- 959 İki maţlûb birbirine tâlib
İki merğûb birbirine râğîb
- 960 İki âyine-i tâbende manzar
Biribirine 'arz itmişdi peyker
- 961 İki meh-i rûy dildâr u dil-fürûz
Biribirini kılmışdı ciger-sûz
- 34a- İ 962 Bu aña 'âşık u ol buña 'âşık
İki dilber²⁸¹ biribirine lâyıq²⁸²
- 963 Bu aña vâlih ol buña hayrân
Bu anuñ ol buñuñ şevkinle giryân
- 964 Biribirine maħbûb-ı hevâdâr
Biribirine maţlûb-ı talebkâr
- 965 Gam-ı 'ışkıla ol iki şeker-rîz
Biribirine oldı fitne-engîz
- 966 Dehen bî-nuţk-ı leb olmuşdı dem-gîr
İki dil bir idi vü iki cân bir

²⁸¹ dilber: 'azrâ S

²⁸² lâyıq: vâmık S

- 30b- Ö 967 Ruḥ-ı zerdîyle bu itdi ḥiṭâbı
Dem-i serdiyle ol virdi cevâbı
- 34b- S 968 Bunuñ söziyle döndi bağırı kana
Anuñ çıqdı duḥâni âsmâna
- 969 Bunuñ gönlünü ıışk itmişdi dirhem
Anuñ cânına dert olmuşdı hem-dem
- 970 Bu andan almışdı şabrıla hüş
O buña virmişdi ḥâb-ı ḥar-güş
- 971 Bu isterdi özi mevtine çäre
O bağırın derdile kılmışdı pâre
- 972 Bu cüy itmişdi eşk-i revânın
O sırrıyla yudardı bağırı kanın²⁸³
- 973 Bunuñ düşmişdi âlem gözinden
O külli el yumışdı kendüzinden
- 974 Egerçi ol iki ferrûḥ nijâde
Lisân-ı ḳâl degül idi küşâde
- 975 Zebân-ı ḥâlile idüb tekellüm
Biribirine iderdı tazallum
- 976 Bu bir şiveyle kim ideydi nâzı
O biñ cânıyla kıtlurdı niyâzı
- 977 Ḳadeḥ şundı bulara sâḳî-i şevḳ
İki yârı ḥarâba virdi bir zevḳ
- 34b- İ 978 Olub ḥum-ḥâne-i ıışk içre ḥaste
Mey-i şevḳile mest ü dil-şikeste
- 979 İrişdi Ḳays'a sevdânuñ nesîmi
Nevâ'-i ıışk-ı yâr oldu nedîmi
- 980 Dili ma'mûr yüz dutdı ḥarâbe
Şebih oldu yüzi reng-i türâbe

²⁸³ İ: -

- 981 İçip meyhâne-i 'ışkuñ şerâbın
İdindi nuql u bağrınuñ kebâbın
- 982 Nesîm-i şevk kıldı lâ'ubâli
Hevâ'-i yârdan gitdi mecâli
- 35a- S 983 Nazar kılduqça dildâre nihâmı
Yağardı âhla kevn ü mekâmı
- 31a- Ö 984 İçî tölmişdi sevdâyıla cüş
Nitekim od üzre dik ser-püş²⁸⁴
- 985 Diline urdı tığ-i 'ışk-ı yâre
Yüregi oldı ğamdan pâre pâre
- 986 İderdi ğayrlardan ihtirâz ol
Daği tedbîr-i 'aqla varıdı yol
- 987 Henüz puhte degüldi fikr-i hāmı
Daği şaklardı resm ü neng ü nāmı
- 988 Düşeydi şem' bigi pây-bende
İderdi girye vü süz içre ğande
- 989 Kılurdu sırrıla âh u enîn ol
Yürürdi derd ile zâr-ı ğazîn ol
- 990 Ne kim levhine naqş olsa qalemden
İderdi mağv gözindeki nenden
- 991 Aña üstâd 'ilm iderdi ta'îm
Bu 'ışka kendüyi itmişdi teslîm
- 992 Ulümüñ bâde virüb feth-i bâbın
Oğurdu şevkile 'ışkuñ kitâbın
- 35a- İ 993 Perî-peyker daği ğayran u dil-teng
Başardı miñnetile bağrına seng
- 994 Ğam-ı 'ışkıyla olmışdı mücâhid
Ruğı rengi idi derdine şâhid

²⁸⁴ nite oda üzre dik ser-nüş: İ

995 Mey-i surhıla cām-ı āb-gīne
Olupdı bağırı k̄ānı ile sīne

996 Degüldi ğonce-veş gerçi küşāde
Virürdi b̄y-ı ‘ışkı ‘aql-ı yāde

بوي عشق آمدن از سوزش مجنون و ليلي و در ملا افتادن راز ايشان²⁸⁵

35b- S 997 Bilen esrārını nāzuñ niyāzuñ
Didi vaşfında bu ışkı mecāzuñ

998 K’ericek h̄usn şehrinden çeküb baş
Melāmetl̄ükdürür ol aña yoldaş

999 Ğına-i rūh oldı ibtidāsı
Fenā’-i zāt geldi intihāsı

31b- Ö 1000 Nedīmi ‘āşıkuñ şeydāyılıkdur
Ki ol şeyzāyılığ²⁸⁶ r̄usvāyılıkdur

1001 İki dilber ki bir sevdāye düşdi
Belā hengāmesi başına²⁸⁷ üşdi

1002 Çün irdi ‘ışkı-ı def’-i mā-ħazardan
Kebāb itdi bular cān u ciğerden

1003 Egerçi kıldılar dilde nihānı
Ve l̄ikin k̄okusu dutdı²⁸⁸ cihānı

1004 Bular dil micmerine k’urdılar od
Yüreklerden ol oda kıldılar ‘ūd

1005 Buğūr oldı çü dilde ıztırārı
Dimāğ-ı ‘ālemi dutdı²⁸⁹ buğūrı

1006 Bu söz olmışdurur ‘ālemde meşhūr
Ki olmaz k̄āv içinde od mestūr

²⁸⁵ Mecnûn ile Leylâ’nın birbirlerini arzulayışlarıyla aşk kokusunun gelmesi ve onların sırrının (halk arasında) duyulması-dile düşmesi

²⁸⁶ şeyzāyılığ: şeydāyılığ İ

²⁸⁷ başına: bunlara S

²⁸⁸ k̄okısı dutdı: k̄oşısı tutdı S

²⁸⁹ dutdı: tutdı S İ

- 35b- İ 1007 Bir_el kim ide bir dem²⁹⁰ misk-i sāyi
Virür engüşt ol firle güvāyi
- 1008 Kala mı ebr içinde mihrî rahşān
Ola mı mu'cizeyle şem' pinhān
- 1009 Ya perde olmağıyla penbe-i huşk
Kala mı gizlü bŷy-ı nāfe-i müşk
- 1010 Düşüb sevdāya oldı ol iki yār
Biribiri hevāsına giriftār
- 1011 Bular şaqlardı gerçi cān bigi²⁹¹ rāz
Ve lġkin göz yaşı olmışdı ġammāz
- 36a- S 1012 Hicāb ü şabr-ı 'ışka kılmaya sŷd
Ki olmaz hileyile mihr-i endŷd
- 1013 Gönŷlde gizlü kıalmaz 'ışk-ı çālāk
Ki tutmaz rāh-ı bahrı bir avuç hāk
- 1014 Hevā kim bunlaruñ olmışdı hā' bın
Götürdi çehre-i 'ışkuñ niķābın
- 1015 Ne kim varıdı anda yār u evbāş
Bularuñ sırrı oldı bunlara²⁹² fāş
- 1016 Oturup her birisi bir kenāre
Göz_uciyla²⁹³ iderlerdi nezāre
- 32a- Ö 1017 Sözi söylerleridi perde ile
Açarlarıdı rāzı hurde ile
- 1018 Biri bilmezlenŷb itse müdārā
Biri söylerdi rāzı āşikārā
- 1019 Bisŷda her biri durırb²⁹⁴ ırakdan
Buları gözleridi karşurakdan

²⁹⁰ ide bir dem: bir dem ide S

²⁹¹ bigi: gibi S

²⁹² bunlara: anlara İ

²⁹³ uciyla: ucınla S

²⁹⁴ durırb: turırb S İ

- 1020 Ne hâlet kim aralıkda geçerdî
Eger bu örterise ol açardı
- 1021 Muḥîte kübrâ dirler mümkin anı
Dutulmak²⁹⁵ mümteni' ḥalkuñ zebânı
- 36a- İ 1022 Çü şâyi' oldı ḥalk içinde bu râz
İrüşdi her kişi sem'ine âvâz
- 1023 Ki biñ cāniyla sevmişdir filānı
Filān kūy içre gör ol bir civānı
- 1024 Maḥabbet mektebi içre gulāmı
Olub ders olmuş aña levh-i nāmı
- 1025 Murādı cān u dilden ol peridür
Ne kim varise ḡayrıdan biridür
- 1026 Ne güş iderse andan yād ider ol
Ḷomaz gönlüne andan ḡayrıya yol
- 36b- S 1027 Ta'allüm aña niçe ola nāfi'
Ki kamu bildüğini kıldı zāyi'
- 1028 İşidüb her biri bu mâcerâyı
İderdi irdüğü yirde sarâyı
- 1029 Çü evbaş oldı bu sâziyle dem-sâz
İrüşdi mâzer-i Leylî'ye bu râz
- 296 شنیدن مادر لیلی از سوداء ایشان و بازداشتن از مکتب
- 1030 Çü mâzer güş kıldı mâcerâdan
Kızardı gül bigi²⁹⁷ benzi ḡayâdan
- 1031 Olub aḡyâr şerminden dil-fikâr
Diline nâr-ı ḡayret iyledi kâr
- 1032 Düşüb tâbına nârı deh zebānuñ
Ṭarıldı serzenişinden zemānuñ

²⁹⁵ dutulmak: tutulmak S İ

²⁹⁶ Leylâ'nın annesinin onların sevdalarından haberdar olup onu okula göndermemesi

²⁹⁷ bigi: gibi S

- 32b- Ö 1033 Oturub bir tehî yirde nihâni
Kıgırdı kâtına ol dil-sitâni
- 1034 Didi ey ‘ömrümüñ bāğında servüm
Murādım sebze-zârında tezervüm
- 1035 Yavuz gözden şaķınsun Hakk yüzüñi
Yavuz dilden irāğ itsün özüñi
- 36b- İ 1036 Bilür misin ki ne mekkâredür dehr
Sürüründe ğam u nüşındadır zehr
- 1037 Ne cām içinde²⁹⁸ şîr-i mihr vardur
İçinde gizlü niş u kahr vardur
- 1038 Ne gül kim ‘arz ide gülşende dîdar
Nühufte dâmenin dutmuşdur²⁹⁹ hâr
- 1039 Ne nâfe kim virür bÿy-ı Bihîşti
Ciger kanyla olmuşdur sirişti
- 1040 Bu perde kim çekilmişdür hevâda
Hevâdan niçe perde virdi bâde
- 37a- S 1041 Daħi sen sâde dilsün ey yüzi mâh
Degülsün gerdişüñ mekrinden āġâh
- 1042 Heves atına binüb nâgehâni
Elüñden çıkmasun gönlüñ ‘inâni
- 1043 Zemâne ehli çün kim bî-vefâdur
Vefâ ummağ bulardan ne revâdur
- 1044 Budur kışşa kim işitdim nihâni
Heves câmiyile bir dil-sitâni
- 1045 İdüb sermest olmuşsın hevâdâr
Dilüñ şevķiyle çeşmüñ bigi³⁰⁰ bîmâr
- 1046 Hâlel ‘aķluñ diyârına bulub râh
Ruġ-ı mir’âtın itmişsin nazar-ġâh

²⁹⁸ içinde: içre ki S

²⁹⁹ dutmuşdurur: tutmuşdurur S İ

³⁰⁰ bigi: gibi S İ

- 1047 Budur qorqum ki râzı yâr u evbaş
Çü tuya eyleyeler ‘âleme fâş
- 1048 İde hânde bize ta‘nile düşmen
Yüzümüz qalmaya bed-nâmlıqdan
- 1049 Hârâbe eylemedin meyl-i hâne
Gerek kim sed ola seyl-i revâne
- 33a- Ö 1050 Şererden çün tütüşa gâh erzen
Tutarsın ânı odda yâne hırmen
- 37a- İ 1051 Şu yire varma kim sen câna iy mâh
Bula ağıyâr töhmet itmege râh
- 1052 Vücuduñdur şerefde cevher-i pāk
Şağın kim olmaya âlûde-i hāk
- 1053 Yüzün âyİnesidir Şun‘-ı Bārı
Hevâdan aña qondurma gubārı
- 1054 Çü bed-nâm ola bir dildâr-ı ma‘şûm
Anuñ pāk olduğı olmaya ma‘lûm
- 1055 Şadâdan kim tola etrâf-ı ‘âlem
Anı düşünâmıla kim eyleye kem
- 37b- S 1056 Egerçi ‘ışk şıdk u pākliükdür
Ve lîkin şöhreti nâ-pākliükdür
- 1057 İderse sırr-ı luţfi kârdānuñ
Gümānı def’ olmaz bed-gümānuñ
- 1058 Bu hālün âhîri bed-nāmluqdur
Belâ vü derdile nâ-kāmluqdur
- 1059 Dile ‘ışkuñ gāmıdur kâr-ı düşvâr
Belâlar isteriseñ ‘ışka düş-vâr
- 1060 Bu resme niçe dürlü nükte vü pend
Didi güş ide deyu ol leb-i qand

- 1061 Sürerdi gerçi māzer ʿaqlıla rāh
İderdi lîk Leylî³⁰¹ ʿışkıla āh
- 1062 Dizin çökmüş vü şalmış āşığa baş
Gözinden kaçre kaçre akıdur yaş
- 1063 Perişān hātırı gönli şikeste
Küşāde rāh eşki nuḡ-ı beste
- 1064 Anı kim ʿışk itmişdir dil-efkār
Ṭariḡ-i ʿaqlıdan pend itmeye kār
- 1065 Yanarken rüh u nār³⁰² u tî- ʿışka
Ola mı pendile perhîz-i ʿışka
- 1066 Kılur ʿışkı gönülde tîz-i perhîz
Nitekim ravġan ider āteş- tîz³⁰³
- 33b- Ö 1067 Çü māzer bildi k'ol hüsnuñ emîri
37b- İ Belā'-i ʿışkuñ olmuşdur esîri
- 1068 Daḡi pendiyile olmadı dehen-bāz
Nihāni çiftine ʿarz eyledi rāz
- 1069 Pezer sem'ine k'irdi hāl-i duḡter
Ḥacāletden bıraḡdı āşığa ser
- 1070 Didi kim perdeden taşra aña yol
Daḡi virme ki vara mektebe ol
- 38a- S 1071 Çıkarma perdeden ol perde-dārı
Çü güldür gülsitāni olsun ḡişāri
- 1072 Verā'-i perdelerde aña ta'lim
Olunsun kim görindi rāhda bîm
- 1073 Dutıldı³⁰⁴ kebk bigi³⁰⁵ ol lebi kând
Serāy-ı gülşen oldı pāyına bend

³⁰¹ lîk Leylî: Leylî dāyim İ

³⁰² rüh u nār: nūr-ı nār İ

³⁰³ İ: -

³⁰⁴ dutıldı: tütüldü S

³⁰⁵ bigi: gibi S

- 1074 Cemâl-i Kays çün görmedi Leylî
Ağıtdı gözlerinden eşk-i seylî
- 1075 Oturub genc-i hâlvet içre dil-teng
Virürdi hâke hûnın eşkile reng
- 1076 Çü kıldı hayretiyle zâr u giryân
Aña bağı oldu bend ü kaşr-ı zindân
- 1077 İderdi âh u nâle ‘âşıkâne
Lebünden âteş urırdı zebâne
- 1078 Kılurdi kaşrı âhi âteş-endüd
Fezâ-i lahd-i mücrimler bigi³⁰⁶ düd
- 1079 Delerdi hasretiyle bağırını hâr
Urırdı sînesine âh-ı mismâr
- 1080 Gamiyla şahn-ı kaşrı kim gezerdi
Gözinden bağıruñ kanı sızardı
- 1081 Dilinden gitmez idi ıztırâbı
Ki bir dem oldu ârâm ne h’ âbı
- 38a- İ 1082 Gehî derdiyle urırdı sîne
Gehî derdin dir idi sâyesine
- 1083 Kılurdi derdile ‘anka bigi³⁰⁷ ferd
Yoğıdı kimse idinedi hem-derd
- 34a- Ö 1084 Sevâdıyle ‘arz iderdi râzı
Beyaz-ı şubha kılurdi niyâzı
- 1085 Şeb u rûzı belâ ile geçerdi
Perî bigi³⁰⁸ kimi görse kaçardı
- 38b- S 1086 Firâkuñ odına çün yandı³⁰⁹ câmı
Bir oldu aña merg u zindegânı
- 1087 Olub mâzer bu hâletden çiger-süz
Kâtından³¹⁰ gitmezidi gice gündüz

³⁰⁶ bigi: gibi S

³⁰⁷ bigi: gibi S virüle ferd İ

³⁰⁸ bigi: gibi S İ

³⁰⁹ yandı: düşdi S İ

- 1088 Görirdi ateş-i ışkî çü rahşân
Olurdu merdüm-i çeşm-i dür-efşân
- 1089 Küşâde eylesün deyü özini
İyü sözlerle eglerdi kızını
- 1090 Özine hem-dem iden derd-i yârı
Ola mı ata anayıla kârı
- 1091 Anuñ kim yârıla pey-vendi vardur
Egerçi hayli hıŧşâ-vendi vardur
- 1092 Ğam-ı yârıla idüb âşinâlık
Bulırdım cân ile ister cüdâlık
- 1093 Hevâyıla kamudan yâd olur ol
İçinde bunlaruñ bî-dâd olur ol
- 1094 Dinildi hıŧşe kân u dosta cân
Ne yüzden kân ola cânıyla³¹¹ yeksân
- درماندن مجنون از مشاهده لیلی³¹²
- 1095 Kamer-ruhsâr-ı hurşid-i kabâ-püş
Büt-i nesrîn-ber ü simîn benâ-güş
- 38b- İ 1096 Olub kaçırında ders ü ilme³¹³ meşğül
Kesildi varmaz oldu mektebe ol
- 1097 Hevâ-i yârıla Qays-ı ciger-süz
Mülâzım oldu derse bir niçe rüz
- 1098 Çü yüz göstermez oldu ol perîveş
Gözini âb u göñlün dutdı³¹⁴ âteş
- 1099 Belâ kıavsinden irüb nâvek-i ğam
Urrıdı şinesine zaħm-ı muħkem
- 34b- Ö 1100 Yürirdi küy u bâzâr içre nâlân³¹⁵
39a- S Sürür-ı ışkıla hayrân³¹⁶ u giryân

³¹⁰ katından: yanından S İ

³¹¹ kân ola cânıyla: kanyıla cân ola S

³¹² Mecnûn'un Leylâ'yı görmesinden sonra kaçırması/hayrete düşmesi

³¹³ ilme: aşka S İ

³¹⁴ dutdı: tutdı S İ

- 1101 Hâzîne miñnete kılb hâzîni
Dürr ü yâkûta hoşka âsitîni
- 1102 Firâk-ı yârdan gidib qarârı
İderdi küşelerde âh u zârı
- 1103 Melâmet itmesün deyü özîni
Tutardı hileyile kendüzini
- 1104 İçerdi kâse kâse zehr-i hecrî
Yudardı küze küze âb-ı zecrî
- 1105 İderdi şür-ı ıışkıla müdârâ
Ki tâ olmaya sırrı âşikârâ
- 1106 Anuñ kim ola ıışka ihtişâşı
Bula mı âteş-i dilden halâşı
- 1107 Başından gitdi ıaklı yimeden beng
Dañi âyinesini kıldı jeng
- 1108 Yanağı güllerinüñ rengi şoldı
Tudağı³¹⁷ milleri efsürde oldı
- 1109 O zîbâ yüz ki ta'n iderdi mâhe
Şarardı gitdi levn-i döndi kâhe
- 1110 O şehlä göz ki tîr ü ğamzesine
Tutardı şevkile hurşid-i sine
- 39a- İ 1111 Ciger kanıyla bîmâre döndi
Ħadeng-i ğamzesinüñ³¹⁸ hâre döndi
- 1112 O ra'nâ serv bigi rast-kâmet
Ki kopardı kıyâmından kıyâmet
- 1113 Belâ oķına çün oldı nişâne
Büküldi hüznile döndi kemâne

³¹⁵ nālān: hayrān S İ

³¹⁶ hayrān: nālān S İ

³¹⁷ tudağı: tuṭağı S

³¹⁸ ğamzesinüñ: kirpüĝinin S

- 1114 Cemâl-ı dil-rübâdan bulmayub kām
Bu resme yordı bir niçe eyyām
- 39b- S 1115 Belâ'-i hecr elinden çekdi cebri
Bişârı bildügince itdi şabrı
غلبه کردن سرور عشق بسلطان عقل³¹⁹
- 35a- Ö 1116 Livâ'-i mihr-i dilber çün çekildi
Hevâ elinle ğam tablı kaķıldı
- 1117 Şükühuyle ki irdi server-i 'ışk
Diyâr-ı 'aķlı dutdı³²⁰ leşker-i 'ışk
- 1118 Każâ'-i hüsni-şehrinden çü bî-râh
İrüb şahrâ-i dilde ķurdı bar-gâh³²¹
- 1119 Vaķârıyla ķarârûn varın aldı
Sipâh-ı hüzni-dil mülkine şaldı
- 1120 Hezimet buldı andan leşker-i 'aķl
Ķamu târâce vardı kişver-i 'aķl
- 1121 Pes_öldi yaķmaĝu yaķmaĝa meşĝül
Dutub³²² sultân-ı 'aķlı eyledi ķül
- 1122 Virüb başıdaki tâcını yâde
Yürütdi atı önünce piyâde
- 1123 Taĝıtdı 'aķl evinün kâr u bârın
Ser-â-ser ĝâret itdi yoĝ u vârin
- 1124 'Anâyile ğam aldı 'ışdan tâc
Metâ'-ı şihhat oldı cümle târâc
- 39b- İ 1125 Tenvîr-i dilde tufân oldı peydâ
Hevâdan mevc-hûn oldı hüveydâ
- 1126 Çün itdi 'aķl-ı vârin 'ışk-ı ĝâret³²³
İrişdi şabrına andan ĥasâret

³¹⁹ Aşk sevincinin akıl sultanına galip gelmesi

³²⁰ dutdı: tutdı S İ

³²¹ bar-gâh: hâr-gâh Ö

³²² dutub: tütub S İ

³²³ ĝâret: irşâd S

- 1127   Gidicek şabr kalmadı qararı
            Unutdı ‘izzet ü nâm u vaqarı
- 1128   Yüregin dutdı nâr u çeşmini âb
            Gelür mi âb u nâr³²⁴ içre göze h’âb
- 40a- S   1129   Ne ‘aklı kaldı ne şabri ne ‘arı
            Ne ârâmı ne h’âbı ne qararı
- 1130   Çü seyl-i ‘ışk irüb eyledi ğark
            Şehâb-ı hüznden lem’ urdı çün berķ
- 1131   Hevâ hengâmesinden oldı ser-bâz
            Heves tablın çalub fâş eyledi râz
- اندر حالت مجنون که عشق لیلی چون بود³²⁵
- 35b- Ö   1132   Şehensâh-ı serîri şubh-ı hayrân
            Sipehsâlar-ı hayl-i ışk-ı rîzan
- 1133   Süleymân-ı zemân-ı pāk-bâzı
            Nerîmân u zemîn ü dil-nüvâzı
- 1134   Emîr-i şehri halk-ı bād-peymâ
            Esîr-i halka-i zencîr-i sevdâ
- 1135   Gözini zümre-i bî-nâm u nâmûs
            Sırr-ı eşhâb-ı künc-i deyr-i efsûs
- 1136   Re’îs-i keşte-i deryâ’-i endüh
            Enîs-i miñnet-i sevdâ’-ı enbüh
- 1137   Harîķ u süziş u nîrân-ı hasret
            Ğarîķ u cüşiş ü ‘ummân-ı hayret
- 1138   Harîf-i âb-ı çeşm ü âteş-i bād
            Nedîm ü nâle vü kavâl-i feryâd
- 40a- İ   1139   Beķâ-yı ‘akla çün bulmadı çäre
            Ğabâ-yı şabri kıldı päre päre

³²⁴ âb u nâr: nâr u âb S

³²⁵ Leylâ’ya âşık olan Mecnûn’un ruh halı

- 1140 Meger kim hızrđı hazrāya dūşdı
Delürdi derdile şahrāya dūşdı
- 1141 El uryub eyledi pīrāhenin³²⁶ çāk
Bürehne oldı şaçdı başına hāk
- 1142 Dökerdi gözleri rüd-ı sirişki
Olurđı bahır-ı hūnīn nehr-i eşki
- 40b- S 1143 Yürirdi yād bigi³²⁷ küh-ber-küh
Yalardı der-pençe halk-ı enbüh
- 1144 Kimi rahm eyleyüb virürdi pendı
Kimi đarbıyła iderdi güzendi
- 1145 Ne pendinden bunuñ dutardı³²⁸ bir rāh
Ne đarbından anuñ olurđı āgāh
- 1146 Teni uryāndı vü bağrı büryān
Dökerdi kıatre kıatre gözleri kıan
- 1147 Derūnından k'iderdi āh-ı serdi
Felek hengāmesini kerem iderdi
- 1148 Gehī hāk üzre yaturdı fitāde
Gehī dil-sūzđı nār u belāda
- 36a- Ö 1149 Gehī bādıyła olurđı hevāyı
Gehī ābıyła düzerdi şadāyı
- 1150 Gehī nāleyile iderdi terāne
Gehī raqş urırdı ʿāşıkāne
- 1151 Gehī āhūyła şahrā³²⁹ gezerdi
Gehī tihūyła hazrā gezerdi
- 1152 Gehī serviyle³³⁰ olurđı revāne
Gehī urırdı müy-ı şire şāne

³²⁶ pīrāhenin: çün pīrīn l

³²⁷ bigi: gibi S

³²⁸ dutardı: tutardı S

³²⁹ āhūyła şahrā: şahrāyła āhu l

³³⁰ serviyle: biririyle Ö

- 1153 Gicelerde vuhüşıdı celîsi
Saħrâlarda tıyür idi enîsi
- 40b- İ 1154 Çü özinden ol itmiş idi vahşet
Tıyür andan niçün ideydi vahşet
- 1155 Dilinde Leylî vü fikrinde Leylî
Daħî ğayrı yire itmezdi meylî
- 1156 Boyınıñ servi hüzniyle çemende
Özi gül bigi³³¹ pırahen derîde
- 1157 Teni hâk-i hevâyile müşevveş
Tışın âb u için dutmışdı³³² âteş
- 41a- S 1158 İderdi nâle âhından melekler
Tıbak şüdü fiğânından felekler
- 1159 Diline dest-i aşk urmuşıdı çeng
Ruħuna darb u ğam virmiş idi reng
- 1160 Yüregın hâr-ı hicr itmişdi sūrâh
Helâk-i cânna olmuşdı küstâh
- 1161 Dutardı³³³ düd-ı ahı dest ü dâğı³³⁴
Semender bigi³³⁵ odıdı tarâğı
- 1162 Dem-i serdi urub cân u ciğerden
Yudardı âb-ı germi çeşm-i terden
- 1163 Dili kim hâlin itmişdi müşevveş
Girîbânını dutdı³³⁶ dest-i âteş
- 1164 Çü germ itdi hevâ hengâmesini
Oda yandırdı şıhhat câmesini
- 1165 İdüb peyvend-i cismini ferâmüş
Kılur idi ışk-ı Leylî der-âğüş

³³¹ bigi: gibi S İ

³³² dutmışdı: tutmuşdı S İ

³³³ dutardı: tutardı S İ

³³⁴ dağı: tağı S İ

³³⁵ bigi: gibi S İ

³³⁶ dutdı: tutdı S İ

- 36b- Ö 1166 Beyâbân içre gezinirdi bî-râh
Degüldi kendü kendüzinden âgâh
- 1167 Çü bir lahza özi varın bilürdi
Hürüş idüb gerü yâver kıılurdi
- 1168 Dutardı³³⁷ nâlesi derdine âheng
Kıılurdi âhı mihr âyînesin jeng
- 41a- İ 1169 Dili nâlânıdı vü çeşmi giryân
Yüregi âteş-i ʿışkıla büryân
- 1170 Enîs-i derd ü miñnet ʿışk-ı mahrem
Celîs-i âh u hasret hem-demi ğam
- 1171 Şadâsı tıtdı âfâkı temâmı
Dinildi Kays iken Mecnûn nâmı
- 1172 Ne söz kim söylese şîrîdi mevzûn
Dilinden dökülen dürr idi meknûn
- 41b- S 1173 Özine ʿışk itdikçe fesâne
Dili şîrile düzerdi³³⁸ terâne
- 1174 Çü bu şevkile söz taķrîr iderdi
Yanında³³⁹ bulunan taķrîr iderdi
- 1175 Eger şevküñ ola mestânelerden
İşit bu sözi ol efsânelerden
- شعر خواندان مجنون مناسب حال خود³⁴⁰
- Mefûlü / Fâilâtü / Mefâilü / Fâilün
- 1176 Zevk-i ebed virür dile ʿışkuñ ğarâmeti
Kimdir ki bu ğarâmete ide nedâmeti
- 1177 ʿUşşâk-ı bezm-i şevkine nüş itmişim bu gün
Sâķi-i ʿışk şındı çü cām-ı melâmeti

³³⁷ dutardı: tıtdı S

³³⁸ düzerdi: iderdi S İ

³³⁹ yanında: katında S

³⁴⁰ Mecnûn'un kendi ruh haline uygun şîir okuması

- 1178 ‘Âkıl bileydi zevkîni ehl-i melâmetüñ
Yağardı nâr-ı şevkile mülk-i selâmeti
- 1179 Yokdır diyâr-ı ‘ışkda bürdile kurb-ı râh
Gel ‘âşık ol ki keşf idesin bu kerâmeti
- 1180 Ervâha irdi şevkile rûz-ı kıyâmetüñ
Çekdi livâ’-i mihr çü nâzile kâmeti
- پیغام فرستادن مجنون پیش لیلی با نسیم صبا³⁴¹
- 37a- Ö 1181 Bir_ulu küh kim Necd idi nâmı
Olaydı hayl-ı Leylî’nüñ maqâmı
- 41b- İ 1182 Derünü cüş idüb geldikde vecde
Karâr itmezdi varmayınca Necde
- 1183 Çıkardı tãğa çün eftân u hayrân
Yürirdi her yaña nâlân u giryân
- 1184 Hevâdan ney gibi idüb figâni
İrerdı çarha âhinuñ duhâni
- 1185 Dökerdi seyl-i çeşminüñ şehâbı
Şabâ yiline iderdı hitâbı
- 42a- S 1186 Dir_ idi ey nesîm-i rûh-perver
Hevâ bezm-i demiñdendir mu‘aţtar³⁴²
- 1187 Varırsan her seher küy-ı habîbe
Sürersin rûyî zülf-i³⁴³ dil-firîbe
- 1188 Güneşdir gerçi şem‘-i heft-târum
Hevâñile urır her şubh-dem düm
- 1189 Gel_ imdi ur kadem cân menzîline
Yüz_ urub var cânân menzîline
- 1190 Digil k’ey şem‘-i cem‘-i bezm-i âlem
Cemâlüñdir çerâğ-ı çeşm-i âdem

³⁴¹ Mecnûn’un saba rûzgarıyla Leylâ’ya haber göndermesi

³⁴² hevâ yüzi demekdendir mu‘aţtar İ

³⁴³ rûy-ı zülf-i: zülf-i rûyı S

- 1191 Anı kim şür-ı ʿışkın virdi bāde
Yatur derdünle hâk üzre fitāde³⁴⁴
- 1192 Kılur mısun ʿaceb āşufteñi³⁴⁵ yād
Kʼider bağrın delüb ney bigi³⁴⁶ feryād
- 1193 Nesīm-i zülfüñi umar şabādan
Ġam-ı derdünle el yumış devādan
- 1194 Delü³⁴⁷ dīvānedür yilden devāyı
Ġamuñdan hāke söyler mācerāyı
- 1195 Nice per ura ol ālūde-i gil
Ki kâne ġarġdır çün murġ-ı bismil
- 1196 Eridür firġatüñden bağı yağın
Hevāñ odıyla³⁴⁸ yandurdu çerāğın
- 42a- İ 1197 Yatur şevġünle gönlü tābe düşmüş
Muġıñinde ġamuñ girdāba düşmüş
- 37b- Ö 1198 Buġār-ı hicrütñ itdi çeşmini hūn
Ki farġ olmaz ġatında dünile gün
- 1199 İzüñ tozını vir bād-ı şabāya
Ki ura tütüyā ol mübtelāya
- 1200 İrişdir hâk-i rāhuñdan ġubāruñ
Ki ola ol ġarībe yādigāruñ
- 42b- S 1201 Elā ey mülk-i ġüsnüñ pādişāhı
Cemāl-i maṭlaʿ-ı nūr-ı ilāhī
- 1202 Fūruġ-ı şemʿ-i cemʿ-i meclis-i cān
Gönülde ʿaşġüñıla oldı raġşān
- 1203 Buġūr-ı micmer-i ʿışġa sipendim
Biçāġ-ı firġatüñe ġüsfendim

³⁴⁴ fitāde: derdiyle fitāde S

³⁴⁵ āşufteñi: üftādeni İ

³⁴⁶ bigi: gibi S

³⁴⁷ delü: diler S

³⁴⁸ odıyla: odınla S

- 1204 Deminden ahımuñ oldı hevā serd
Yüzümdendir felek āyīnesi zerd
- 1205 Çü āhım ide rāh-ı mihr beste
Olur eṭbāk-ı eflākūñ şikeste
- 1206 Hevānile ‘aceb dīvāneyim ben
Maḥabbet şem‘ine pervāneyim ben
- 1207 Yanarım nār-ı mihrüñle şeb ü rüz
Ciger sūzıñdan āhımdur ciger-sūz
- 1208 Felek sūz-ı derūnumdan ḥazerde
Şafaḳ ḳan aḡlar āhımdan şeḫerde
- 1209 Dile zülfiñ nesimidür mürevviḫ
Lebūñdür cāne ma‘cūn-ı müferriḫ
- 1210 İrişdür rūḫa la‘lūñden ḫayātı
Nesīmūñden dile vergil necātı
- 1211 Eger ben ḫākem ey genc-i ḫaṭar-nāk
Ziyāret-gāḫun olsa nola bu ḫāk
- 42b- İ 1212 Eger ben yādım ey serv-i kirāmı
Nola itseñ bu yādile ḫırāmı
- 1213 Yanarım oda ey şem‘-i ṭırāzım
Niçün gūşuñā irişmez niyāzım
- 38a- Ö 1214 Sürerim āb bigi³⁴⁹ ṭopraḡa yüz
Yüzüme bir naḡar ḳıl ey ciger-sūz
- 1215 Nite hicrūñle her mū ḫār olupdur
Göze kirpiklerim mismār olupdur
- 43a- S 1216 Dil ü cān ideli ārām ey yār
Ki tende ḫār ola vü gözde mismār
- 1217 Firāḳuñdan ireli pāyuma bend
Göñül vaşluñā oldı mūya ḫursend

³⁴⁹ bigi: gibi S

- 1218 Dile kim urdı nişî mār-ı hicrān
Lebūn tiryākiyile eyle dermān
- 1219 Hāyālūn olmasa gönlüme dem-sāz
Kāfesden murğ-ı cān urırdı pervāz
- 1220 Yavuz göz eyledi bahtımı gümrāh
Ki düşmişim gözüñden iy yüzi māh
- 1221 Vanır yaşlar döküb hūn-ı cigerden
Yele gül defterin yavuz nazardan
- 1222 Kusūfiyle güneş kim gösterir reng
Yavuz gözden dutar³⁵⁰ āyīnesin jeng
- 1223 Ne kim ‘aqlıyla iderdim ‘amelden
Tāpuñ gibi kāmusu vardı elden
- 1224 Kānı ‘aql u kāmı şabr u kāmı ‘ār
Beni terk itdü bunlar çār u nāçār
- 1225 Ata vü ana ıyş u yārdan dūr
Yanarım hāsetile zār u mehcūr
- 1226 Bu ğamda baña olmaz³⁵¹ kimse hem-rāh
Meger kim eşkile āh u seher-gāh
- 43a- İ 1227 Ki bunlardır ğam-ı ‘aşkuñda hem-dem
Harīf-i rāz-dār u yār u mahrem
- 1228 Virür bir gün şabā-i kūy-ı cāna
Bu şirīn şirile düzdi terāne
شعرخواندان مجنون در فراق لیلی³⁵²
- Fāilātūn / Feilātūn / Feilātūn / Feilūn
- 1229 Āh kim yaqdı dili rüy-ı nigār ayrılığı
Ne katı müşkilmiş ‘āşıkā yār ayrılığı

³⁵⁰ dutar: tutar S

³⁵¹ bu ğamda baña olmaz: baña olmaz bu ğamda S İ

³⁵² Mecnūn'un Leylā'dan ayrılığına şiir.

- 38b- Ö 1230 Serv-i kıddi hevesi yaşlar mı cüy ideli
43b-S Bu meyândan beni ğarķ itdi kenâr ayrılıĝı
- 1231 Ğarķ-ı ħûn itdi dili ĝonce bigi³⁵³ hasretle
Yürece řâĝ urub ol lâle ‘izâr ayrılıĝı
- 1232 Gül yüzün süzince olmaya ĝönül dem-beste
Bülbülü ħaste kıılır çünki bahâr ayrılıĝı
- 1233 Zülfi sevdâsı şabâ bigi kararım giderüb
Kıldı âvâre beni âĥ karar ayrılıĝı
- 1234 Düşürüb derd-i ĝama adını firķatde yaķar
Bu ĝarîbi âteş-i hicrile yâr ayrılıĝı
- 354 صفت روز رفتن مجنون بنظره ليلي
- 1235 Meger bir ĝün bu şem‘-i ‘âlem-efrüz
Şu‘â‘ından cihâni kııldı pîrüz
- 1236 ‘Alem kıaldırdı şâhen-şâĥ-ı encüm
Sipâĥ-ı zeng-bârı eyledi ĝüm
- 1237 Görindi meş‘al çün âfitâbuñ
Tıkındı şem‘-i nûri mâhitâbuñ
- 1238 Yayıldı dehre âşâr-ı seĥer-ĝâĥ
Görindi ĝöze küh u deşt ü ħar-ĝâĥ
- 1239 Dili Mecnûn’ı kim tıtmışdı tâb
Teni ol tâbıla olmışdı şim-âb
- 1240 Biraz kim ħayretinden hüşa geldi
Ħarâretten yüregi cüşa geldi³⁵⁵
- 43b- İ 1241 Daĝı ĝayrı yere çün bulmadı yol
Yüridi küh-yı Leylî’den yaña ol
- 1242 Ğirbânına ‘ışķ urmuşdı dest
İletdi ħar-ĝeh-i Leylî’ye³⁵⁶ ser-mest

³⁵³ bigi: ĝibi S

³⁵⁴ Mecnûn’un ĝündüz vakti Leylâ’yı seyretmeye ĝitmesi

³⁵⁵ İ: -

³⁵⁶ leylî’ye: dildâre S İ

- 1243 Varub bir hoş maqam içinde ol mäh
‘Arab resmince kırmışdı hâr-gâh
- 44a- S 1244 Yüce yerde idi şahrâya karşı
Açılmış kapısı hazrâya karşı
- 1245 Meger kalmışdı hargâh-ı hâli
Mey-i ‘ışkıla olub lâ’ubâli
- 39a- Ö 1246 İderken hasret-i dildârdan âh
Gözi şûrdesine düşdi nâgâh
- 1247 Bu anı gördi dökdi cüy-ı hasret
O bunı gördi tutdı tãb-ı hayret
- 1248 Bu itmişdi cemâl-i burka’nın bâz
Ol urırdı hevâ içinde pervâz
- 1249 Bu irmiş turra-i zülfine şâne
O berkitmiş kemend-i ‘ışk-ı cânê
- 1250 Bunuñ ebrûları kırmış³⁵⁷ kemânı
O gamze oqının olmuş nişânı
- 1251 Bu nür-ı şubh bigi³⁵⁸ ‘âlem-efrüz
O şem‘-i şâm bigi³⁵⁹ h’ıştên-i süz
- 1252 Bu şalmış halka-i zülfini berdüş
O bunuñ mihriyle halkadır güş
- 1253 Bu eşk-i çeşmini kılmışdı ceyhûn
O bağrun derdile kılmışdı hûn
- 1254 Bu ğayb olmuşdı gözlerden perîves
Ol âh itse urırdı çarha âtes
- 44a- İ 1255 Buña tenkîdi ansüz bāğla rāğ³⁶⁰
O bunsuz urırdı bağrına dāğ³⁶¹

³⁵⁷ kırmış: urmuş İ

³⁵⁸ bigi: gibi S İ

³⁵⁹ bigi: gibi S İ

³⁶⁰ rāğ: tãğ Ö

³⁶¹ dāğ: tãğ S İ

- 1256 Bu almış ele cām-ı ʿışk-ı yârı
Anuñ gitmiş elinden ihtiyârı
- 1257 Bu andan kânʿ olmuşıdı büya
O bundan râzıydı cennet-i cüya
- 44b- S 1258 Bu anı gördi oldu ʿaqlı³⁶² gümrâh
O bunu gördi kıldı derdile âh
- 1259 O bunu³⁶³ gördi itdi tebessüm
Bu anı³⁶⁴ gördi vü kıldı tazallum
- 1260 Çü yakın geldi ol ʿışkile haste
Nigârı³⁶⁵ taşra çıkdı dil-şikeste
- 1261 Şaķınub cüst ü cüyından raķıbin
Nazar kıldı yüzine ol ğarıbin
- 1262 Çü gördi hâli hargâhuñ kenârın
Bu deñlü diye bildi ol nigârın
- 39b- Ö 1263 Ki ayru düşeli hüsnum gülinden
Nitesin hâr u hicrân³⁶⁶ elinden
- 1264 Çün irdi güşına âvâz-ı Leyli
Yüregi kopdı çeşmi dökdi seyli
- 1265 Özin yitürdi ol meşhere-i hâk
Yaķın oldu ki ola zühresi çâk
- 1266 Şaʿabden gerçi gönülü cüşa geldi
ʿÎnâyet cezbesinden hüşa geldi
- 1267 Çü ruşsat yoğıdı tafşıl-i hâle
Bu şîrile cevâb itdi su'âle

³⁶² oldu ʿaqlı: aqlı oldu S İ

³⁶³ o bunu: bu anı S İ

³⁶⁴ bu anı: o bunu S

³⁶⁵ nigârı: nigârın S

³⁶⁶ hâr u hicrân: hicr-i hâr yâr İ

شعر خواندان مجنون پیش لیلی³⁶⁷

Fâilâtün / Fâilâtün / Fâilâtün / Fâilün

- 1268 Ğam-ı hicrîñle³⁶⁸ yaşım ebr-i maţardan şorsın
Dâĝ-ı derdünle³⁶⁹ dilüm lâle-i terden şorsın
- 44b- İ 1269 Tās tās içmekle zehr-i ğamı noldıĝımı
Sıneme uğrayacaĝ kâse-i sırdan şorsın
- 1270 Şerh ide nitdüĝini hecr bana³⁷⁰ âhır-i kâr
Cismümüñ hâkine ger sen bu haberde şorsın
- 1271 Şalmışım kanlu yaşı yolına tâ hasretinüñ
Dile zaĥm urdıĝını çün hün-ı cigerden şorsın
- 45a- S 1272 Gehî hicri çeküb baĝrımı miĥnet dilli
Nidüĝim nâle ile³⁷¹ bād-ı seherden şorsın
- 1273 Didiler derdiñe olmaya eţibbâda devâ
Meger ol var şifâ la'l-i şekkerden şorsın
- 1274 Ruĥınıñ mihrile firkatde neler çekdüĝini
Bu ĝarîbüñ şanma devr-i kamerden şorsın

Mesnevi³⁷²

- 1275 Bu şi'ri didi çün dildâre hâli
Daĥi turmaĝa ĝalmadı mecâli
- 1276 Bu gitdi nâr-ı aşğa yana yana
O ĝaldı yaş aĝıdub dâne dâne
- 1277 Bu gitdi derdile nâlân ü giryân
O ĝıldı hüznile ĥayretde ĥayrân

³⁶⁷ Mecnûn'un Leylâ'ya şiir okuması

³⁶⁸ hicrîñle: hicriyle S İ

³⁶⁹ derdünle: derdiyle S İ

³⁷⁰ nitdüĝini hecr bana: hecr baña nitdüĝini İ

³⁷¹ nâle ile: nâleyle S

³⁷² Başlık: - S Ö

- 1278 Bu gitdi miñnetle ħor u ġam-nāk
O ħaldı derdile idüb pîreħen çāk
- 40a- Ö 373 شنیدن پدر مجنون از دیوانگی او
- 1279 Vefā vü şıdķ ilinüñ pādîşāhı
Hevā devrānınuñ ħurşîd ü māhı
- 1280 Melāħat³⁷⁴ ħarnınuñ şāħib-ķırānı
Melāmet kişverinüñ peħlevānı
- 1281 Belā'-i miñnet-i 'ışkıla meftün
Sipend-i nār-ı 'ışk ya'ni Mecnün
- 45a- İ 1282 Firāk-ı yārdan sevdā mı oldu
Ķarārı ħalmadı rüsvāy oldu
- 1283 Diger ġün oldu vardıġınca ħālî
Ziyāde oldu şevķile³⁷⁵ melālî
- 1284 Ķabile ħalk-ı ħişāvend ħamu
Dirilüb virdi aña pend ħamu
- 45b- S 1285 Dilinde ħalmamışdı şabrla ħüş
Ki ideydi bularuñ pendini ġüñ³⁷⁶
- 1286 Mey-i 'ışkıla çü oldu lā'ubālî
Atāsına didiler vaşf-ı ħālî
- 1287 Ki ol yüz kim şaħınurduñ ġöziñden
İrāġ etmezidüñ bir dem öziñden
- 1288 Hevesden āteş-i sevdāya düşdi
Ķarĭķ-i 'ışk olub deryāya düşdi
- 1289 Belāsı loķmasını rüzigāruñ
Yiyüb olmış eşiri bir niġāruñ
- 1290 Filānuñ ol filān yirde ħızımı
Sevüb yitirdi kendü kendüzini

³⁷³ Mecnûn'un babasının onun divanlığını duyması

³⁷⁴ melāħat: melālet Ö

³⁷⁵ vü:- S

³⁷⁶ Mısralar İzmir nüshasında yer değiştirmiştir.

- 1291 Heves hengâmesi başına üşdi
Delürdi gitdi vardı tâğa düşdi
- 1292 Pezer çün âgâh oldı bu haberden
Akıdub yâş âh itdi cigerden
- 1293 Ciger kanı gözinden süze geldi
Yüregi kopdı vü ağıza geldi
- 1294 Cigeriydi ciger-süz yana yana
Gözi hûn-ı cigerden döndi kana
- 40b- Ö 1295 Ciger derdi yürece tığ³⁷⁷ olur tığ
Oğıl mihri kişiye bığ olur bığ
- 1296 Ciger kanım döküb ol pîr-i meftûn
Sirişkini rehber itdi hem-demin hûn
- 45b- İ 1297 Ciger küşem diyü gitdi şitâbân
İnledü yile keşt itdi beyâbân
- 1298 Tılandı çünki deşt ü kühsârı
İşitdi kûhdan feryâd u zârı
- 1299 Derûnı cüş idüb kıldı ‘ilâle
Yüridi ol yana kim geldi nâle
- 46a- S 1300 Görir kim yaşlar olmış revâne
İder murğ-ı seher bigi³⁷⁸ terâne
- 1301 Gam-ı dilberden olub âteş-i tîz
Gazel vir nâle ile fitne-engîz
- 1302 Şunuñ bigi kıldı derd-i âhı
Ki irer çarha âhınuñ siyâhı
- 1303 Pezer çün gördi bu hâletde anı
Gözünden sıza geldi bağırı kanı
- 1304 Oda düşmüş gibi yigürdi vü irdi
Oda düşmişinüñ katına irdi

³⁷⁷ tığ: dağ S

³⁷⁸ bigi: gibi S İ

- 1305 İderken zemzemeyle nâle vü ah
Gözin açub baş kaldırdı nâ-gâh
- 1306 Görir tırmış katında³⁷⁹ pîr-i dilbend
Biraz gönlü hayâdan buldı peyvend
- 1307 Gözin hûn-ı ciger kılmışdı tîre
Yüzünü düşdi sürdi pây-ı pîre
- 1308 Atâsı yüzine urub³⁸⁰ ʿizârın
Ruḥından³⁸¹ luḫla sildi ğubârın
- 1309 Akıtdı cüy-ı eşki çeşm-i terden
Dem_urub derdile yanmış cigerden
خطاب کردن پدر مجنون بمجنون³⁸²
- 1310 Didi ey haste cānumuñ şifâsı
Gözimiñ nûrı gönlümüñ şafâsı
- 41a- Ö 1311 Seni kim itdi bu derde giriftâr
46a- İ Saña kimdendürür bu kâr-ı düşvâr
- 1312 Bu ʿaql ü rây ü bu fehm ü dirâyet
Ki bunlar bu bulmuşıdı sende ğâyet
- 1313 Ne geldi saña mey ey mihrile meftûn
Ki Mecnûn itdi seni beni mağbûn
- 46b- S 1314 Kimüñ âhıyladur baĝruñda dâĝuñ
Dem_urub kim söyündürdü çerâĝın
- 1315 Ümîdim³⁸³ bu idi ey dil-pezirüm
K'olayduñ pîrlikde dest-ĝîrüm
- 1316 Söndürmedüñ ya'ni ocaĝım
Geçüb yirüme yaķayduñ çerâĝım
- 1317 Ne âfet uğradı sen rüy-ı pâke
Ki cismüñ böyle yüz dutdı³⁸⁴ helâke

³⁷⁹ katında: önünde S

³⁸⁰ urub: urdu İ

³⁸¹ ruḥından: yüzünden Ö

³⁸² Mecnûn'un babasının Mecnûnla konuşması

³⁸³ ümîdim: ümîzim S

- 1318 Baña hod pîrlikle telhîni dehr
İçirdi sende ‘ayşım eyleme zehr
- 1319 Cihāndur şevk-i cânuñ gam fûrûşı
Sen aña uyub itme semm-i fûrûşı
- 1320 Çü şemşirile döker hûn-ı hûnrîz
Eline şunma bārı hañçer-i tîz
- 1321 Çü âteş dem urır dāyim lehebden
Nedendür dökdüğüñ üstüne rûgan
- 1322 Bu şınmuş göñlimi kim itdi beste
K’idersin seng-i hüzñile şikeste
- 1323 İrişdi nîste âşâr-ı hesti
Uyub dehre şikest itme şikesti
- 1324 Beni hāk itmeden dehri gam-ābād
Ecelden öñ irürgil baña feryād
- 1325 Atāñım ben degülim saña ağıyar
Beni ağıyar bilme ey ciger-h’ār
- 46b- İ 1326 Çü bir oldı irāde hûn-ı peyvend
Atāya merg virür rîh-i ferzend
- 1327 Bu gam ger irmek içündür nigāre
Melül olma ki vardur aña çāre
- 41b- Ö 1328 Ger_ola gökde ol māk-ķabā-pūş
Derişim şöyle ki idesin der-āğūş
- 47a- S 1329 Eger Yūsuf gibi olursa mevzûn
Zelîhā vardu kim künc-i Ķārûn
- 1330 Hālāş itmeye sini derd-i serden
İki vezince virem sîm ü zerden
- 1331 Filānuñ kıızı Leylî’dür çü kamuñ
Elem çekme ki hāşıldur murāduñ

- 1332 Velî 'aqlı özüñe çâre-sâz it
Delülüñden bu yolda ihtirâz it
- 1333 Özüñ dîvânelikte itme bed-nâm
Ki kâim olmaz deli dîvâneye râm
- 1334 Çü 'âşık güş kıldı vaşl-ı yâri
Biraz virildi fikr ü kâr-bârı
- جواب دادن مجنون پیدرش³⁸⁵
- 1335 Didi şermile pîre ağlayurak
Firâkıyla yüregın tağlayurak
- 1336 Ki ey bu derdmendüñ çâre-sâzı
Ġarîb ü müstemeñdüñ dil-nüvâzı
- 1337 Baña hağdan irişdi gerçi bu iş
Tapuñ andan ciger bigi dürlü teşvîş
- 1338 Ve lîkin neyleyim bu nefis-i ħod-gâm
Ki olmaz ħîle vü efsunla râm
- 1339 Niçe sa'y etmişim dergâh u bî-gâh
Ki virmeyem ħayâl-i dilbere râh
- 47a- İ 1340 Hevâ'-i yârla bu çarħ-ı ser-keş
Girü urır gönül kâvine ateş
- 1341 Gönül murğını çünkim yandı tağdîr
Esîr-i 'ışk kılmışdur ne tedbîr
- 1342 Murâdiyçün girür her kişi râha
Hevesle kim şalar kendüyi çâha
- 47b- S 1343 Ola çün teşne şahrâda ciger-tâb
Göziniñ çeşmesinden ağıdur âb
- 42a- Ö 1344 Kişinüñ elde olsa ihtiyârı
Murâdınca geçerdî rûzigârı
- 1345 Benüm çün 'ışka oldı ihtişâşım
Olnca yokdurur bundan³⁸⁶ ħalâşım

³⁸⁵ Mecnûn'un babasına cevap vermesi

- 1346 Bedenden itmeyince rûh-ı pervâz
Ġam-ı ‘ışkından anuñ gelmezem vâz
- 1347 Ya efser bigi³⁸⁷ olam aña hem-ser
Ya meydânında ‘ışkuñ oynayım ser
- 1348 Elâ ey serverim başımda tâcım
Vişâl-i dilberile kıl ‘ilâcım
- 1349 Bu ben dil-ğaste derdine devâ it
Keremden itdigüñ ‘ahde vefâ it
- 1350 Bu kıavl üzre çün oldı ‘ahde muhkem
Birazçık sâkin oldı âteş-i gam
- 1351 O bî-şabruñ bu ‘gam h’ar-ı zemâne
Elin alub yola girdi³⁸⁸ revâne
- 1352 Olub mevte³⁸⁹ karîbi ‘âkıldan dūr
Eve geldi gam-ı ‘ışkıla rencūr
- 1353 Çü mâzer gördi bu hâletde ânı
Diline od düşüb yandı cânı³⁹⁰
- 1354 Yüz urub yüzine öpdı serini
Yaşından eyledi nem³⁹¹ peykerini
- 47b- İ 1355 Tının k’itmişdi özi pâre pâre
Çıkardı atdı vü çekdi kenâre
- 1356 Döküb süz-ı cigerden âb-ı germî
Güllâbile yudı ol cism-i nermî
- 1357 Giyürdi egnine rengin câme
Başına şardı bir mışrı ‘imâme
- 48a- S 1358 Ezüb gül şuyıla şehd ü şekerler
Getürdi önüne şırın yemekler

³⁸⁶ bundan: andan İ

³⁸⁷ bigi: gibi S İ

³⁸⁸ girdi: oldı S İ

³⁸⁹ mevte: - İ

³⁹⁰ gözinden dökdi eşk-i arguvânı: S

³⁹¹ nem: ter S İ

- 1359 Dili Mecnûn'a k'irmişdür dem-i³⁹² ırışk
Yimek yerini tutmuşdı ğam-ı ırışk
- 1360 Bir iki loğma ol ırışkile meftûn
Şunb yidi atâsı hâtırıyçün
- 42b- Ö 1361 Önünden çünki kaldırdı ta'âmı
Zebân-ı cerble itdi kelâmı
- 1362 İdüb boynına kolların hamâyil
Didi ey nûr-ı çeşmi meyve-i dil
- 1363 Ümidim³⁹³ küncinûn sermâyesi sen
Vücüdüm bâğımuñ pîrâyesi sen
- 1364 Nümüvv bulalı 'ömrüm şâh-sârı
Sürürle geçürdüm rûzigârı
- 1365 Tülû' itdi çü şimdi şubh-ı pîri
Olub kâfûr-ı müy-ı zülf-i tîri
- 1366 Dönübdür kademiñ tîri kemâne
Tezelzül irdi tende üstüh'âne
- 1367 Revâ mıdur ki bu hâlimde senden
Yanam derd-i ğamıla odlara ben
- 1368 Temeyyüzüñ varur âhir 'aql râyuñ
Neyiçün urasın od üzre bâyüñ
- 1369 Nedir bu girye vü feryâd-ı hayret
Çanı nâm u çanı nâmûs-ı ğayret
- 48a- İ 1370 Zemānuñ olmışiken zü-fününü
Hevâ'-i nefsinüñ olma³⁹⁴ zebünü
- 1371 Edüb şabrile Allah'a tevekkül
Şalâh-ı nefsiñ içün it te'emmül
- 1372 Elümüzden gelenden biz de ey mäh
Vurışalum murâduñ vire Allah

³⁹² dem-i: ğam-ı İ

³⁹³ ümidim: ümizim Ö

³⁹⁴ olma: olduñ İ

- 48b- S 1373 Çü guş itdi bu pendî ol dil-fikâr
Cigerden ney bigi³⁹⁵ iniledi zâr
- 1374 Akıtdı cüş idüb baħr-ı sirişki
Şehâb-ı çeşmden bârân-ı eşki
- 1375 Didî ey gevher-i cisme ħazîne
Viren cânını derdüm çâresine
- 1376 Muĥâlîf yile mihrûn perde kılduñ
Beni cânuñ bigi³⁹⁶ perverde kılduñ
- 1377 Naşîĥatde dehânuñdır şeker-rîz
Kelâmuñ şerbetidür şîĥat-âmîz
- 43a- Ö 1378 Velî yandım çün oldı ‘ışk-ı maķşûd
Deli dîvâneye pend eylemez sûd
- 1379 Ki mihr-i yâr ol ‘aqlum aldı
Pes_andan beni bu odlâre şaldı
- 1380 Ya³⁹⁷ vaşl-ı yârıla germ ola bâzâr
Ya naķd-i cân ola yolında îşâr
- 1381 Ĥuşûline ĥabîbüñ baĥla göz ü bel
Vedâc idüb yaĥûz benden çeküñ el
- 1382 Ki ansuz olmasun dünyâda adım
İki ‘âlemde ‘ışkıdur murâdım
- 1383 Bunı çün didî ol derdiyle³⁹⁸ meftûn
Akıtdı gözlerinden ışk-ı ceyĥûn
- 1384 Atâsı bildi ki aldurub qarârın
Yele virmiş elinden ihtiyârın
- 48b- İ 1385 Gözinden ĥatre ĥatre yaş akıtdı
Ĥodı pendî daĥi bir yola gitdi

³⁹⁵ bigi: gibi S İ

³⁹⁶ bigi: gibi S İ

³⁹⁷ ya: ne İ

³⁹⁸ derdiyle: ‘aşkıyla Ö İ

- 1386 Vişâl-i yârdan idüb tecellî
Ümîziyle³⁹⁹ itdi gönlin tesellî
- 1387 Bu sözlerden olub gamgîn dili râm
Biraz gün evlerinde dutdı⁴⁰⁰ ârâm
- 49a- S 401 صفت روز رفتن پذیرمجنون بخواستاری لیلی و بازگردن بی مقصود
- 1388 Felek bâzı çün açdı perr ü minķâr
Tezer ü mâhı urub itdi⁴⁰² bîmâr
- 1389 Görüb bu heybeti murgân-ı encüm
Hâzerden itdi bunlar varını güm
- 1390 Eşer tıydı meger kim mâcerâdan
Ki zâğ-ı Leylî maḥv oldı ârâdan
- 1391 Re'îs-i 'Âmîrî ol pîr-i giryân
Oğıl derdinde kim kılmışdı ḥayrân
- 1392 Bu derde çâre kandendür çü bildi
Ḳabîle ehliyile rây kıldı
- 1393 Ayıtdı dilerim k'ol pāk-i gevher
Murâdım efserine ola zîver
- 43b- Ö 1394 Ḳamer kim zeyn ider ḥüsni cihânı
İrürem ḳurretü'l aynuma ânı
- 1395 Ulular didiler kim her cihetden
Degüldür dür sözüñ maşlahatden
- 1396 K'ola dürc-i şadefden dürr nâsefet
Yaraşur gevher vekîle ola cüft
- 1397 Pes_olub ol ḳabîle cümle yek-dil
Ḥuşûline bunun⁴⁰³ bağladılar bel

³⁹⁹ ümîziyle: ümidiyle İ

⁴⁰⁰ dutdı: tutdı İ

⁴⁰¹ اندر رفتن پذیرمجنون بخواستاری لیلی و بازگردن بی مقصود S İ Gündüzün ve Mecnûn'un babasının Leylâ'yı istemeye gitmesi ve maksadına ermeden geri dönmemesinin tasviri

⁴⁰² itdi: kıldı İ

⁴⁰³ bunun: yüregın S İ

- 1398 Arada görmediler çün nifâkı
Yürüdiler murâda ittifâkı
- 49a- İ 1399 Gürühıyla bular çün dutdılar⁴⁰⁴ râh
Şanem halkı kamû oldılar âgâh
- 1400 Keremler gösterüb iclâl iderler
İdüb ta'zîm istiķbâl iderler
- 1401 Gönüilde şaklayub gördi melâlî
Ziyâfet itdiler bunlara 'âlî
- 49b- S 1402 Bes_andan didiler kim bilelüm biz
Nedir maķşüdümüz geldüñiz siz
- 1403 Buyurñ her ne kim olırsa hizmet⁴⁰⁵
Bilelim cânımızda ânı minnet
- 1404 Didiler dilde bulub rüşenâlık
Murâd itdüñ kim ola âşinâlık
- 1405 Kатуñuzda çü ola maķşüd ma'lüm
Umarız k'itmeyesiz bizi maķrüm
- 1406 Ayıtdılar ki ne derdüñ görelüm
Yirine komağa cânlar virelüm
- 1407 Telatıuf gösterüb ol nık-i nâme
Re'îs-i 'Âmirî geldi kelâme
- 1408 Didi virecekdüñ dürr-i kirâmı
Ki nür-ı dîdemüñ oldur⁴⁰⁶ merâmı
- 1409 Güzîde gevher-i deryâ-i işmet
K'aña olmaz cihân mülkinde kıymet
- 1410 Benüm de gevherim var bî-bahâne
Ki misli gelmemişdür bu cihâne
- 44a- Ö 1411 Belâğatde nazîrin görmez âdem
Feşâhatde urır şaķbândan dem

⁴⁰⁴ dutdılar: tutdılar S İ

⁴⁰⁵ hizmet: hidmet İ S

⁴⁰⁶ nür didemüñ oldur: oldur nür-ı dîdemüñ İ

- 1412 Dilerim ey ser-i dünyâya efser
O güher gevherimle ola hem-ser
- 1413 Bu gün Kays'um gibi bir hûb-ı bernâ
Cihân içinde var dilerse hâşâ
- 49b- İ 1414 Cemâl içre vaḥîdü'l -'aşrdur ol
Hünerlerde ferîdü'd-dehrdür ol
- 1415 Eger gönliñ ola mihriyle kerem
Baña andan катуñda gelmeye şerm
- 1416 Hâzînem var bî-ḥadd-i cevheriyem
Gönüldeñ cevherüñe müşteriyem
- 50a- S 1417 Görem çün mihriyle senden rızâyı
Ḥarîdârem iki virem bahâyı
- 1418 Eger bu hizmete maḳbûl olam ben
Size ittibâ'umile ḳul olam ben
- 1419 Bu sözi çünki itdi mîzbân güş
Derûn-ı nâr-ı ğayretdeñ idüb cüş
- 1420 Devrildi mâr bigi⁴⁰⁷ ol ğazabdan
Dimâğına şerer irdi lehebden
- 1421 Velîkin zemmile idüb ḥiṭâbı
Muḥâlif virdi ol ḳaṭ'î cevâbı
- 1422 Didi kim mihmânımsın 'azîzim
Velîkin yoḳ virecek saña kızım
- 1423 Sözüñüñ büyü ger müşk-i ḥiṭâdur
Yanar oda velî girmek ḥaṭâdur
- 1424 Ki oğlım didigüñ ey hûb-ı fercâm
Degül mi⁴⁰⁸ ferrûḥ ol çün oldı ḥod-gâm
- 1425 Olub bi -aḳl u mest ü lâ'ubâli
Mizâcnuñ gidiptir i'tidâli

⁴⁰⁷ bigi: gibi S İ

⁴⁰⁸ degül mi: degüldür S

- 1426 Çü yok dīvaneliginde gümānum
Benüm dīvāne olmaz hem-‘inānum
- 1427 İdüpdür ol hevā içinde hod-gām
Kabilemle beni ‘ālemde bed-nām
- 44b- Ö 1428 Eger ben şimdi anı⁴⁰⁹ idinem h’iş
Melāmet ide beni her bed-endiş
- 50a- İ 1429 İdüb meftün özini mekr ü rīve
Kim ola kim vire hürını dīve
- 1430 Şu’ā-ı zeyn iderken efserümi
Niçün toprağa atam cevherümi
- 1431 Bunı yād itme daği kıl ferāmüş
Söz oldu hatm didi oldu hāmuş
- 50b- S 1432 Çün_şitdi bu sözi ‘Āmirīler
Hacāletden eritdiler cigerler
- 1433 Olub semm-i gamıyla cümle mesmüm
Gerü döndi bular maḥzün u maḥrüm
- 1434 Çü bulmadılar ol yüzden ‘ilācın
İdüb pend edviyāsından me‘ācın
- 1435 Didiler ey gam-ı ‘ışkıyla ḥaste
Belā’-i seng-i ḥüzniyle şikeste
- 1436 Şu māh andandurur gönliñ ḥarābı
Degül āḥir sipihrūñ āfitābı
- 1437 Geç_andan kim saña bir dil-rübāyı
Bulalım k’ide derdüñe devāyı
- 1438 Leb-i şīrini olub çāre-sāzuñ
Ola cān u gönülden dil-nüvāzuñ
- 1439 Ki bunda daği var sımın bedenler
Semen ruḥsārlar ḡonce dehenler

⁴⁰⁹ şimdi anı: anı şimdi S

- 1440 Melâhat gülşenînüñ gülleridir
Leţâfet bâğınuñ bülbülleridir
- 1441 Kāmūsı şūh-ı ʿālem hūb-ı dil-keş
Urırlar şiveyile cāna āteş
- 1442 ʿAbeş sevdāda düşme ıztırāba
Elünle kendiñi virme hārāba
- 1443 Degüldür Leylî cismünde revānuñ
Kʼanınçün urasın terkin cihānuñ
- 50b- İ 1444 Şu kim itmez şarāb-ı mihrüñi nüş
Bu hoş kim⁴¹⁰ idesin anı ferāmuş
- 45a- Ö 1445 Neşāyih itdiler ol dil-fikāre
Diyeydün kʼurdu bunlar hār-ı nāre
زارى كردن مجنون در نوميدى⁴¹¹
- 51a- S 1446 Çü buldı ol ğam-ı ʿışkıyla bî-fer
Ki ümîzi⁴¹² dırahtı virmedi ber
- 1447 İdüb derdiyle āh-ı āteşin dūd
Çigerler deldi urdı cānlara od
- 1448 Vişāl-i yāre çün olmadı çāre
El urdı itdi tonın pāre pāre
- 1449 Cihān u cānını viren hebāya
Olur⁴¹³ mı rāzı egninde qabāya
- 1450 Olub şūrında⁴¹⁴ koydı başına hāk
Egildüyile itdi zühreler çāk
- 1451 Sipāh-ı ğamda idüb dār-giri
Dem-i sevdāyile urdı neffiri
- 1452 Olub dīvāne sürdi toprağa ten
Girbānına dek çāk itdi dāmen

⁴¹⁰ hoş kim: hoşdur ki S

⁴¹¹ Ö: - Mecnûn'un çaresizlikten ağlaması

⁴¹² ümîzi: ümîdi İ

⁴¹³ olur: ola S

⁴¹⁴ şūrında: şūrde S

- 1453 Giyüb ihrâm-ı ʿışkı ser-küşâde
Belâda saʿy idüb yeldi piyâde
- 1454 Firâk-ı yâr itdi zühresin çâk
İyüden yavuzı kılmadı idrâk
- 1455 Çağırub⁴¹⁵ âh Leylî vü âh Leylî
İderdi nâle ile vay veyli
- 1456 Derûnunda ki itdi cûş-ı sevdâ
Tolanub gâh kühî gâh şahrâ
- 1457 Didi yâ Râb nedir bu derde dermân
Ki gözimden aqar bağırdaki⁴¹⁶ kan
- 51a- İ 1458 Olupdur ʿaql u dil benden remîde
Sürerim taḫlın itdi ğam deride
- 1459 Ne kanġı dir bilürem râh-ı hâne
Ne yolım⁴¹⁷ vâri bilür küy-ı câne
- 1460 Felâhın itdi çü dest-i ğam-ı yâr
Tokındı seng şandı şîşe-i ʿâr
- 45b- Ö 1461 Hârâb ol resme degül aql-ı câyî
51b- S Ki âbâd olmağa dutam⁴¹⁸ recâyî
- 1462 Gehî meyḫâne-i ʿışk içre mestem
Gehî deyri hevâda büt-perestem
- 1463 Olub şürîde vü mest-i dil-fikâr
Belâ zencîrine olam giriftâr
- 1464 Yaturam hırmân-ı ğamda fütâde
Vücüdım gâhı gör varur mı bâde
- 1465 Seḫâb-ı ğamdan irüb âteş-i berķ
Niçün cismim dıraḫtın eylemez ḫark

⁴¹⁵ çağırub: dir idi Ö

⁴¹⁶ bağırdaki: bağırumdağı S

⁴¹⁷ yolım: râhım S İ

⁴¹⁸ dutam: tutam S

- 1466 Ki kırtıla dil ü cânım miñnetden
Belâdan ben bu ‘âlemi halkı benden
- 1467 Olupdur akrabâya ‘âdetim hâr
İder yârân-ı âdemde benüm ‘âr
- 1468 Ki oldım ‘ışk idelden gönlüme rîv
Dil-i halk içre hayl ü hânedede dîv
- 1469 Kimesne görmemişdürür seleften
Benüm bigi⁴¹⁹ muhâlif nâ-ğalefden
- 1470 Baña hün-rîzlikde ihtişâşı
Olanuñ yoğdurur şer‘i kışâşı
- 1471 Gelin ey hem-nefesler kim şudâ‘ı
Virürem size idelüm vedâ‘ı
- 1472 Ki ben şehr-i fenâya dutmuşam⁴²⁰ râh
Size virsün beğâ mülkini Allah
- 51b- İ 1473 Bu⁴²¹ gönüm şîşesi seng-i belâdan
Şanub ol dem belâya mübtelâ ben
- 1474 Tağıldı çünki rîze rîze vâri
Ayağum göze zağm urmaya bâri
- 1475 Dil ü cân olmadı benümle dem-sâz
Vücüdumdan anıñçün geçmişim vâz
- 52a- S 1476 Eyâ anlar ki bilmez süz-ı âhım
Öñümde bâri dutmañ⁴²² bağlu râhım
- 1477 Niçe bir baña idersiz cefâyı
Çoñ âhîr hâline bu mübtelâyı
- 46a- Ö 1478 Ki ben hiç olmuşum benden geliñ vâz
Ola mu âdımı hiçile dem-sâz
- 1479 Ayakdan düşmişim bî-rây u tedbîr
Elüm al ey perî ruhsâr u dil-gîr

⁴¹⁹ bigi: gibi S İ

⁴²⁰ dutmuşam: tutmuşam S İ

⁴²¹ bu: ki İ

⁴²² dutmak: tutmak S

- 1480 Ben ü sen k'olmuşızdur âdem-i zâd
Nihâl-i huşk ben ü sen serv-i⁴²³ şimşâd
- 1481 Ğamuñ telhîyle itdim cânımı terk
Hayâtımda baña şîrîn gelür merk
- 1482 Beni dîvâne kıldı emr-i taqdîr
Şalar zülfiñ senüñ boynıma zencîr
- 1483 Çü cân boynına bendin taqdı zülfiñ
Göñül ne yapıysa yıkdı zülfiñ
- 1484 Ya elüm el getürgil pây-ı ğamdan
Ya elüñ vir ki cânım vireyin ben
- 1485 Ki bî-kâr olmazam ben şikeste
Hañadurur oturmağ deste beste
- 1486 Tenüm mülkinde göñlüm yavı kıldım
Aradım bu cihânı sende buldım
- 1487 Niçe kim da'vet itdim gelmedi ol
Beni hiç 'itibâre almadı ol
- 52a- İ 1488 Hevân içre ciger derdiyle qahrüñ
Ğarîbüñdür niçün yoğ aña mihrün
- 1489 Göñül rahmuña senüñ olmadı düş⁴²⁴
Dilüñden olmadı râhım ferâmüş
- 1490 Dilüm var lîkin anda hâşılıım yoğ
Baña ol yandırur idim dilüm yoğ
- 52b- S 1491 Dilümdür zâlim ü yârim cefâkâr
Bu dilden bî-dilüm ol yârdan zâr
- 1492 Elâ ey cân elinüñ dilsitâni
Berü gel ideyim teslîm câni
- 1493 Ne sehv oldı 'aceb bu bülbülüñden
Ki anı ayru düşürdüñ gülüñden

⁴²³ serv: berk İ

⁴²⁴ düş: tüş S

- 46b- Ö 1494 Egerçi dilde mihrüñdür günâhım
Girü oldır topuña ‘özü h’âhım
- 1495 Çevirme bu günâhdan ötrü gerden
K’alırım bu günâhı boynuma ben
- 1496 Göziñ siñri uralı câne âteş
Dökerim âb-ı çeşmi ey perî-veş
- 1497 Ne bu şuyıla ol oddan olur kem
Ne ol odıyla şudan eksülür nem
- 1498 ‘Aceb beni neden halk itdi dâder
Ki mâhîyem şuda odda semender
- 1499 Zülâl-i kahrıñıladur⁴²⁵ siriştım
Belâ’-i hicrûñ oldı ser-nebiştım
- 1500 İki lâme dönüb pâyem belâda
İki yayıñdur destım cefâda
- 1501 Beni aduñ ider kendüye hemtâ
Ki var anda iki lâm ü iki yâ
- 1502 Tene şirimle mihrüñ oldı dem-sâz
Gerü tenden irür câniyle pervâz
- 52b- İ 1503 Bu vechile⁴²⁶ kıılırken âh u zârı
Bu şî’ri didi vü gitdi qarârı
- شعر خواندان مجنون⁴²⁷
- Mefâilün / Mefâilün / Mefâilün / Mefâilün
- 1504 Ğam-ı zülfi dilârâya giriftâr olmasun kimse
Perişân-ğâl olub gönüm bigi⁴²⁸ zâr olmasun kimse
- 53a- S 1505 Ne acı derdmiş firqat dañi benüm bigi⁴²⁹ yâ Rab
Ğabîbinden cüdâ düşmekde nâçâr olmasun kimse

⁴²⁵ kahrıñıladır: mihrüñiledir S

⁴²⁶ bu vechiyle: bunıñla S İ

⁴²⁷ Mecnûn’un şîr okuması

⁴²⁸ bigi: gibi S

⁴²⁹ bigi: gibi S

- 1506 Yaturken vâdi-i ğamda dileğim budurur Hâkdan
Ki mihr-i yârla firkatde bîmâr olmasun kimse
- 1507 Ğam-ı hicriyile çıkdı gözümden ‘âlemüñ vâri
Özinden bencileyin böyle bî-zâr olmasun kimse
- 1508 Bu Kays’ı şürîde bigi⁴³⁰ dil-ârâmından ayrılıb
Ğam-ı derd ü belâlarda giriftâr olmasun kimse
- Mesnevi⁴³¹
- 1509 Buni didi vü urdı toprağa baş
Görenler raḥm idüb aqıtdılar yaş
- 47a- Ö 1510 Girü bin mekrile ol ten-güdâzı
Eve iletüb olurlar çâre sâzı
- اندر بردن پترمجنون مجنون را بکعبت الله والله اعلم⁴³²
- 1511 Maḥabbet zevk-i cāndur cāvidāni
Degül bāzîçe-i şevk-i civāni
- 1512 Güneşdür maḥv olmaz zerre andan
Denizdür naqş olmaz kaṭre andan
- 1513 Zevâli yok ebeddür ‘âlem-i ‘ışk
Ḥayâl-i serseri degül⁴³³ ğam-ı ‘ışk
- 1514 Sırr-ı Mecnûn’a urub⁴³⁴ ‘ışk-ı efser
Hevâ iḳlîmini kıldı musaḥḥar
- 53a- İ 1515 Olınca ‘ışkdan döndirmedi rû
Pes_oldı gül bigi⁴³⁵ ‘ışkıyla hoş-bü
- 1516 Livâ’-i mihrile çün ol cihân-gîr
Meh-i Leylî gibi oldı âsmân-gîr

⁴³⁰ bu Kays’ı şürîde bigi: ilâhî Şâhidî gibi dilârâmından S İ

⁴³¹ Başlık: - S İ

⁴³² اندر رفتن پترمجنون کعبت الله : İ Mecnûn’un babasının Mecnûn’u Kâbe’ye götürmesi

⁴³³ degül: olmaz S

⁴³⁴ urub: ki urub S

⁴³⁵ bigi: gibi S İ

- 1517 Olub şürîdelikde nâm-dâr ol
Belâ şehrine oldı şehr-yâr ol
- 1518 Çü anuñ derdine olmadı dermân
Atâsı kıldı bu hayretde hayrân
- 53b- S 1519 Giceler yaş akıdup çeşm-i terden
Niyâz iderdi derdile cigerden
- 1520 Ne hâcet-gâha kim iletdi râh ol
Du'âya el tutub iderdi âh ol
- 1521 Olub ol derd-mendûñ çâre-sâzı
Bile etbâ'î iderdi niyâzı
- 1522 Bu 'ünvânile görüb ihtirâkı
Didi ol kavm aña ittifâkı
- 1523 Dilerseñ kim gide bu ızırâbuñ
Murâduñ üzre ola fetḥ-i bâbuñ
- 1524 Bula şihḥat marâzdan ya'ni bîmâr
Yürî hoş niyyetile Ka'beye var
- 1525 Ki mihrâb-ı zemîn-i âsmânuñ
Ümîzi⁴³⁶ kıblesi cümle cihânuñ
- 47b- Ö 1526 Bu gün oldır ki beytullâhdur ol
Cemî'-i ḥalka hâcetgâhdur ol
- 1527 Pes_âsân olmağa bu kâr-ı müşkil
Çün_irdi mevsim hac düzdi maḥmil
- 1528 İdüb biñ dürlü cehd âşuftesin ol
Koyub mehdine dutdı⁴³⁷ Ka'beye yol
- 1529 Göñüldeñ terk idüb fir'î-i güzâfı
Çün_irdi Ka'beye itdi tavâfı
- 53b- İ 1530 Dili bîmârına bulmağa dermân
Taşadduḡ kıldı sîm ü zer firâvân

⁴³⁶ ümîdi: ümîzi Ö

⁴³⁷ dutdı: tutdı S İ

- 1531 Elini luţfile dutub⁴³⁸ harifüñ
Getürdi zıllına beyt-i şerifüñ
- 1532 Didi oğlum degül bu cāy-ı bāzı
Bunı haq kıldı halkuñ çāre-sāzı
- 1533 Elurub halka-i bāb-ı kerīme
Derūnuñdan niyāz eyle raḥīme
- 54a- S 1534 İtey hıfz iden ‘āmmı vü ḥāşşı
Baña tevfiķiñle vir ḥalāşı
- 1535 Bu ‘ışkı benden al ‘aqlum gerü vir
Yaşamı ‘ışk elinden kırtariver
- 1536 Rehā idüb dili bend-i hevādan
Beni azāde eyle bu belādan
- 1537 Ḥalāşı ‘ışk çün güş itdi Mecnūn
Tebessüm eyleyüb cüş itdi Mecnūn
- 1538 Yerinden saçardı çün halka-i mäh
Yapışdı halkaya o ‘aql-ı gümräh
- 1539 Çün oldı halka bigi⁴³⁹ halka-i der
Gözi yaşından itdi halka-i ter
- 1540 Elinde halka dilden didi yā Rab
Beni kim halka kıldı tābıla tab
- 1541 Virürem halka-i ‘ışk içre cāmı
Baña olmasun onsuz zindegānı
- 1542 Ki ‘ışk-ı yāreden bulmaḥ rehāyı
Degüldür bu tarīķ-i āşināyı
- 48a- Ö 1543 Hevā perverdesidir çün siriştım
Hevādan gayrı kıлма ser-nebiştım
- 1544 Kemāl-i kudretüñ haqķı ilāhī
Celāl-i ‘izzetüñ haqķı ilāhī

⁴³⁸ luţfile dutub: luţfıla tudub S İ

⁴³⁹ bigi: gibi S İ

- 54a- İ 1545 Çün_ıtdüñ beni mest ü lâ'ubâli
‘Aţâ kııl ‘ışk-ı dilberden kemâlî
- 1546 Gözüme kuhl-ı sevdâ ile vir nür
Dilüm kııl âteş-i ‘ıŝkıyla⁴⁴⁰ maħrūr
- 1547 Baña dirler ki ol ‘aqlıyla dem-sâz
Ki ya‘ni ‘ışk-ı Leylî’den gelem vâz
- 1548 İlahî bir nefes idüb ‘aţâyı
Ziyâde eyle gönümde hevâyı
- 54b- S 1549 Ğam-ı ‘ışkı virür çün dil-firüzüm
Ğaminsuz olmasun hiç âb u rüzüm
- 1550 Beni kıurbân idüb ‘ıŝkıında ey Haqq
Anuñ ‘ömrine kııl ‘ömrimi mülħaqq
- 1551 Cemâline fidâ olsun revânüm
Helâl olsun eger içerse kıanum
- 1552 Atası çün niyâzın eyledi güş
Işırđı barmağın vü oldu ħâmüş
- 1553 Yağın bildi ki dönmüşdür mizâcı
Kıabül itmez dili derdi ‘ilâcı
- 1554 Girü geldi evine gönli yâvuz
Dilinde derdinün olmuş biri yüz
- 1555 Murâd-ı ħânesi ğamdan bozulmuş
Ümîdi ipi elinden üzülmüş
- 1556 Ħikâyet eyleyüb kıavmine râzın
Didi oğlınuñ anlara niyâzın
- 1557 Kı bu câm-ı hevâ’-i yârla mest
Çün_urdı ħalkasına ka‘bınıñ dest
- 1558 Revân oldu⁴⁴¹ sirişki kııldı cüşı
Derün-ı şevkıle⁴⁴² itdi ħurüşı

⁴⁴⁰ ‘aşkıyla: ‘aşkıla S

⁴⁴¹ oldu: olub S

⁴⁴² şevkle: Ö

- 1559 Didim görüb du‘āya ihtişāşı
Diler bu Leylī ‘ışķından ħalāşım
- 48b- Ö 1560 Yakın vardım ki tā keşf ola rāzı
54b- İ Kulaġa irdi sırrıyla⁴⁴³ niyāzı
- 1561 Ki dilden yüz dutub⁴⁴⁴ bu miġnet-i āyīn
Aña ider du‘ā kendüye nefrī
- 445 قصد کردن قبيله ليلي بهلاك و خيراقتن پدر مجنون
- 1562 Bu ħāl oldı çü ‘ālem ħalkına fāş
Oġudı duġteri her yār u evbāş
- 55a- S 1563 Düşüb efvāha derd-i mācerāsı
Cihānı dutdı⁴⁴⁶ ‘ışķınıñ şadāsı
- 1564 İyü yadlu çü bildiler temāmı
İyü yadlu didiler bu kelāmı
- 1565 Bir iki şahs-ı ħıř-i dil-rübādan
Didiler şahneye bu mācerādan
- 1566 Filān yerdeki bu Mecnūn-ı bed-rām
Sizi vü bizi kıldı ħalka bed-nām
- 1567 Virüb nāmūs u ‘ārı cümle yāde
Gelür her rüz bunda ser-küşāde
- 1568 Gehī derdiyle ider āh-ı dil-gır
Gehī şevķiyle hoş şirīn ġazeldır
- 1569 O Leylī ħalkı kılurlar anı yād
İder sizi vü bizi şirde yād
- 1570 Dem-i āhı urır Leylī’ye dāġı
Helāk iden bu demdir ol çerāġı
- 1571 Ki aña virmezsiñ gūşmāli
Ĥarāb ider bizi ġayret vebāli

⁴⁴³ irdi sırrıyla: sırrıla irdi İ

⁴⁴⁴ dutub: tutub S

⁴⁴⁵ Leylā’nın kabilesinin Mecnūn’a kasdetmesi ve Mecnūn’un babasının haberdar olması

⁴⁴⁶ dutdı: tutdı S

- 1572 Çü oldı şaḥneye ma'lûm bu ḥâl
Ki uğrı çâbuk idi şaḥne kıtâl
- 1573 Çeküb şimşirini kıldı 'itâbı
Didi şimşirle virem cevâbı
- 55a- İ 1574 Birisi 'Āmirîlerden bu ḥâli
Re'îs-i 'Āmirîye didi ḥâli
- 1575 Ki ol kıtâl merd-i mîr-i ḥûn-rîz
Olupdurur ğazabdan âteş-i tîz
- 49a- Ö 1576 Budur kôrķım ki Mecnûnı ḥabersiz
Urub tîĝiyle nâgeh kıoya sersiz
- 1577 Atâsı vâkıf olub bu ḥaberdan
Oĝul mihriyle âh itdi cigerden
- 55b- S 1578 Buyurdı kendinûn etbâ'ına ol
Tutalar bulmaĝiçün oĝlını yol
- 1579 Ki ol âşufteyi ya'ni kenâre
Getürüb eyleyeler aña çâre
- 1580 Yürüyüb istediler deşt ü tâĝı
Dolanub⁴⁴⁷ aradılar şolu şâĝı
- 1581 İzini her tarafdan izlediler
Bulunmadı nice kim gözlediler
- 1582 Çü Mecnûn' uñ bulunmadı nişânı
Dirilüb ehli kıldılar fiĝânı
- 1583 Meger ol genç künc-i ĝâr içinde
Yatırdı ḥalka olub mâr içinde
- 1584 Girüb bir küşeye ḥayrân u med-ḥüş
Cihân u cānı itmişdi ferāmüş
- 1585 Yatırdı bî-ḥaber şâm u şeherden
Görir bir şaḥş anı reh-güzerden

⁴⁴⁷ dolanub: tolanub S

- 1586 Ki gözinden ağıdub cüy-ı âb ol
Harâbe içre düşmüşdi harâb ol
- 1587 Gamıyla sâyesiydi aña maḥrem
Yoğıdı nâlesinden özge hem-dem
- 1588 Niçe kim luḫfıla itdi ḫiṭâbı
Baḫub yüzine virmedi cevâbı
- 55b- İ 1589 Özini virmedi bî-hüşlûḫdan
Dilin depretmedi ḫâmüşlûḫdan
- 1590 Çü gördi kim yatur bî-nutḫ-ı bâğum
Dilinde ḫılmamış pervâ-yı âlem
- 1591 Te'essüf eyleyüb itdi gezer ol
Ḳabile ehline virdi ḫaber ol
- 1592 Filân yerde ki vardur bu ḫarâbe
Yatur ser-mest olmuş ğarḫ-ı âbe
- 49b- Ö 1593 Derûnından dem urır nâr gibi
56a- S Dirilmiş ḫarb yimiş mâr gibi
- 1594 Olub dîvâne vü şürîde rencür
Nitekim dîv düşmüş ḫalḫdan dūr
- 1595 Yemekden zaḫm niş-i cân-sitâni
Hemân ḫılmış derisi üstüḫ'ânı
- 1596 Ata miskîn için bildi nişânun
Aḫıtdı gözleri eşk-i revânun
- 1597 Ḳodı ḫ'işiyile ḫayl ü ḫânesini
Yügürdi isteyü dîvânesini
- 1598 Girü arardı her irdügi ğârı
Baḫardı çevre gözlerdi kenârı
- 1599 Görir bir yerde döküb gözleri yaş
Yetür nâlân urmuş toprağa baş
- 1600 Gehî feryâdile virür şadâyı
Gehî şî'rile ḫoş ider sarâyı

- 1601 Kılub mecrûh tîğ-i ʿışk-ı cânın
Dökerdin gözden âh itdikçe kânın
- 1602 Bilinmez âdemîlerden eser ol
Nice âdem cihândan bî-ḥaber ol
- 1603 Bu ḥâletde iderken âh ü nâle
Kılurken süz u sâziyla iʿlâle
- 56a- İ 1604 Diyüb bu şûr od urdı cihâne
İrtüşdi dūd-ı âhı âsmâne
شعر خواندان مجنون⁴⁴⁸
- Mefülü / Fâilâtü / Mefâilü / Fâilün
- 1605 Hicrile lâle-veş cigerim kân ider dirîğ
Micmer bigi⁴⁴⁹ bu gönlümi süzân ider dirîğ
- 1606 Mihr-i ruḥında ʿaqlımı çü dirmek isteyem
İrüb hevâ-yı zülf-i perîşân ider dirîğ
- 56b- S 1607 Miḥnet şişeyle bağrımı idüb delük delük
Ney bigi⁴⁵⁰ rüz u şeb beni nâlân ider dirîğ
- 1608 Cânın yoluma virmezimiş diyü ol ḥabîb
Hışmile⁴⁵¹ ben ğarîbine bühtân ider dirîğ
- 50a- Ö 1609 Yâ Rab ne derddür bu ki dildâr-ı ḥasreti
Bu derd-mende ʿâlemi zindân ider dirîğ

⁴⁴⁸ Ö: - Mecnûn'un şîri

⁴⁴⁹ bigi: gibi S

⁴⁵⁰ bigi: gibi S

⁴⁵¹ hışimla: hışımıyla S

Mesnevi⁴⁵²

- 1610 Bu şî'ri çünki ol perî ciger-süz
İşitdi oldı derdinüñ biri yüz
- 1611 İlerü vardı vü virdi selâmı
Nevâziş gösterüb itdi kelâmı
- 1612 Egerçi hüşına almışdı cüşı
Atâlık vahşetinden geldi hüşı
- 1613 Çü şaldı sâye ol pîr-i mülk-i hû
Bu urdı sâye bigi⁴⁵³ pâyine rû
- 1614 Didi ey efser-i cân u cihânüñ
Qabûl it 'özrini ben nâ-tivânun
- 1615 Görüb hâlîmi benden şorma hâlîm
Havâle eyle taqdîre zevâlim
- 1616 Senüñ gelmekligiñden rû-siyâhım
Velî katuñda girü 'özr- hâ'-hım
- 56b- İ 1617 Baña ta'n itme olan mâcerâdan
Ki ser-rişte çıqubdır dest ü pâdan
- 1618 Atâ çün gördi bu hâletde anı
Diline od düşüb yandı cânı
- 1619 Gözüniñ yaşları oldı revâne
Seher murğı gibi geldi terâne
- 454 اندر بند دادن پدر مجنون بمجنون
- 1620 Didi ey bî-dil ü bî-âkl ü bî-rây
Niceyidüñ yürirsün böyle rüsvây
- 57a- S 1621 Eyâ âşufte yok midur qarârüñ
Ki virdüñ bâde cümle kâr-bârüñ

⁴⁵² Başlık: - S Ö

⁴⁵³ bigi: gibi S İ

⁴⁵⁴ Mecnûn'un babasının Mecnûn'a nasihatı

- 1622 Kimün gözinden irdi saña âfet
Ki geldi ‘aqluña böyle hasâret
- 1623 Kimün kanı dutubdur⁴⁵⁵ gerdünüñi
Ki kıomaz dest ü miñnet dâmenüñi
- 1624 Cihânda gerçi var âşufteler çok
Velî sencileyin âşufte-ter yok
- 50b-Ö 1625 Taşıduñ hâne-i sevdâya rahtuñ
Yavuz oldu dañi varduqça bahtuñ
- 1626 Uşanmadıñ mı bu sevdâyılıqdan⁴⁵⁶
Uşanmadıñ mı bu rüsvâyılıqdan⁴⁵⁷
- 1627 Bizi düşmenlere kılduñ melâmet
Dañi gelmez mi senden bir nedâmet
- 1628 Geç âñir bu hevâyile hevesden
Tap urğul zañm bize hâr ü hasden
- 1629 Niçe niçe çekersin miñnet ü derd
Durub⁴⁵⁸ yok yire döğme âhen-i serd
- 1630 Kıtı bıçâre kılmışdur fütüruñ
Dutalum⁴⁵⁹ kim bu derde yok şabüruñ
- 57a-İ 1631 Atanam n’ola ki geh yâd kılsañ
Gelüb vaşluñla bir dem şâd kılsañ
- 1632 Ğam-ı sevdâyı eyleyüb der-âğüş
Bir ağuzdan bizi kıldıñ ferâmüş
- 1633 Dirildün sen Ğamile bâde-hırmen
Helâk itdi beni ta’nile düşmen
- 1634 Seni sevdâ beni Ğam eyledi hâk
İdersen pâre câme ben ciger-çâk

⁴⁵⁵ dutubdur: tutubdur S İ

⁴⁵⁶ sevdâyılıqdan: rüsvâyılıqdan S İ

⁴⁵⁷ rüsvâyılıqdan: sevdâyılıqdan S İ

⁴⁵⁸ durub: turub S İ

⁴⁵⁹ dutâlim: tatalum S İ

- 1635 Seni dil-süz idüb beni ciger-süz
Çerâğ-ı mihruñ oldı âteş-efrüz
- 57b- S 1636 Firâkıñdan ki oldıñ böyle meftûn
İken nevmîz olub olma mağbûn
- 1637 Niçe nevmîze olur kām-ı hāşıl
Belürür şubh çü ola şām zāyil
- 1638 Yürir her nîk-i bahtıyla qarın ol
Ki ire baht-ı yāre bulasın yol
- 1639 Ricānuñ kuflına vir baht-ı miftāh
Murād-ı fetḥ ider bahtıyla fettāh
- 1640 Çü ḥaḳdan ḥātem fîrūzedir baht
Ki anuñla sa‘ādet gösterir raht
- 1641 Virilür baht her ferrūh nihāde
İrişür bahtla⁴⁶⁰ her dil murāda
- 51a- Ö 1642 Eger şabr ideriseñ ey ciger-süz
Saña tediçile devlet duta⁴⁶¹ yüz
- 1643 Çü kudretten virildi rîze-i ḥāk
Ulu kūh itdi anı kâdir ü pāk
- 1644 Olıcaḳ cem‘-i ḳatre-cüy⁴⁶² olur hem
Ki olur ol cüydan deryā’-i a‘zam
- 1645 İşi rāyile it kim merd-i bî-rāy
Murād-ı rāh üzre urmaz pāy
- 57b- İ 1646 Çü dilde urdı dil-gū rāy-ı ‘ālî
Naşib oldı aña ḳurduñ nevālî
- 1647 Şu kim itmez seni yıllarla ol yād
Neden dil virüb aña bunca feryād
- 1648 Ruḥuñ bî-reng anuñ ḥadd-i gül-reng
Senüñ bağrıñda seng anuñ dili teng

⁴⁶⁰ bahtla: bahtıyla S

⁴⁶¹ duta: tuta İ

⁴⁶² cem‘-i ḳatre cüy: ḳatre cem‘-i cüy S

- 1649 Öziñi cem' kıl ey nür-i dîde
Yeter kıl dâmen-i 'aqlı derîde
- 1650 Beni bu bend-i ğamdan kırtarıvir
Gidelim hâneye elüñ beri vir
- 58a- S 1651 Ne virür her dem olmak küh içinde
Niye yanmak âteş-endüh içinde
- 1652 Şakın kim şahne itmişler âgâh
Olursan tu'me-i şimşir-i nâgâh
- 1653 Çeküb kaşduña tîğ-i âhenîn ol
Senüñçün komış dirler kemîn ol
- 1654 Gelüb yârânla vir nefse dâdın
'Adū rağmına sür gönliñ murâdın
- 1655 Sipâh-ı 'aqlıñıla çâre-sâz ol
Tağıt ğam leşkerini ser-firâz ol
- 1656 Cevâbında anuñ Mecnûn-ı sevdâ
İdüb bülbül gibi sermest ü şeydâ
جواب دادن مجنون پدريش⁴⁶³
- 1657 Didi ey dil-nüvâzı derd-mendüñ
Felekden yücedir qadr-i bülendüñ
- 51b- Ö 1658 Re'îs-i encümen sulţân-ı ıtlâl
'Arab yüzi tapuñdan 'anberîn hâl
- 1659 Baña sensüz gerekmez zinde-gâñı
Hüdâ zâtuñı dutsın⁴⁶⁴ câvidâñı
- 58a- İ 1660 İşinüñ Ka'besinedür sücüdım
Vücüduñdandürür zinde vücüdım
- 1661 Dehânuñ pend yüzinden ki urır dem
Gönül zaħmınadır her sözi merhem

⁴⁶³ Ö: - Mecnûn'un babasına cevap vermesi

⁴⁶⁴ dutsun: tutsun S

- 1662 Ve lîkin çâre ne kim bu siyeh-rûy
Degüldür kendü kendüden belâ-cûy
- 1663 Gideli ʿışk-ı dilberden kararum
Elümde kalmamışdur ihtiyârum
- 1664 Buña tedbîr iy deryâ-yı hikmet
Ede mi sūd çün bu oldu kısmet
- 58b- S 1665 Bu ʿağd çözemezdi dendân-ı rāyuñ
Bunı hall idemez ʿirfân-ı rāyuñ
- 1666 Özinden sāye çâhe bulmadı rāh
Felek evcine gitdü inmedi mäh
- 1667 Eger kudret verilse bu türäbe
Olurdu gökde hem-ser âfitäbe
- 1668 Kara bahtımla gitdi ʿaql-ı rāyı
Yumâğıla kim ağartur qarayı
- 1669 Bu sevdâda çü yokdur ihtiyârım
Halâşa hiç ola mı iktidârım
- 1670 Per_urub telbenürken murğ-ı bismil
Ne şüretten hayâta bağlaya dil
- 1671 Beni tîgiyle korqutma ki ʿâşık
Gördi başını her dem tîge lâyıq
- 1672 Eger yolında virem baş ü cānı
İre zevkiyle ʿömr-i cāvidānı
- 1673 Şu ʿâşık kim ola maqtül-ı maʿşûk
Haķîkatde odır maqbül-ı maʿşûk
- 1674 Ola mı ʿışk içinde bîm-i şimşîr
Ki ʿâşık cānını virmekdedür şîr
- 52a- Ö 1675 Ne söz kim ola dilberden dirîğ ol
58b- İ Revâdur ger ola gerdân-ı tîğ ol
- 1676 Ne dil kim âteş-i sevdâya düşdi
Ço yansun kim hüceste câne düşdi

- 1677 Ben_ol dem cān u dilden olmuşım şîr
Ki irdi bakişından bağruma tîr
- 1678 Ben_ol dem diriligümden olmuşım⁴⁶⁵ vāz
Ki dil urdı hevā perriyle pervāz
- 1679 Ben_ol dem virdüm elden ihtiyārı
Ki gördüm zülf ü hāl u hadd-i yārı
- 59a- S 1680 Eger biñ yıl diri olam hemānum
Beni hālimde ço kim nā-tüvānum
- 1681 Didî çün bu sözi Mecnûn-ı medhüş
Atası ağladı vü oldı hāmüş
- 1682 Duraymadı⁴⁶⁶ oturdı deng ü hayrān
Bu düşdi bir yaña ‘üryān u giryān
- 1683 Gerü bin mekrile idüb fesāne
Eve iletir şımarlar dostāne
- 1684 Tesellîler idüb ol şür-ı bahtı
Tutarlar oda tā cem‘ ide rahtı
- 1685 Bir iki gün ol anda kām ü nā-kām
Belā vü miñnetile dutdı⁴⁶⁷ ārām
- 1686 Pes_ıdüb girü şabrı yerden çāk
İrişdi küh-ı Necde cüst ü çālāk
- 1687 Elinde senüñ ayağında āhen
Olub ol tağ üzre dutdı⁴⁶⁸ mesken
- 1688 Aқardı yaşları örterdi cüşı
Gazeller dirdi itdikçe ħurüşı
- 1689 Uşub eţrāfına dānā vü nādān
Anuñ hālîne qalmışlardı hayrān
- 59a- İ 1690 Olub şürîde-dil şahrā gezerdi
Gözinden bağrınıñ qanı sızardı

⁴⁶⁵ diriligümden olmuşım: gelmişim diriligümden S İ

⁴⁶⁶ duraymadı: turaymadı S İ

⁴⁶⁷ miñnetle dutdı: miñnetile kıldı S İ

⁴⁶⁸ dutdı: tıtdı S

- 1691 Yürirdi Һasretile kām u nā-kām
Niçe geçdüğüni bilmezdi eyyām
- 52b- Ö اندر حالات مجنون⁴⁶⁹
- 1692 İden gülzārını rāzuñ temāşā
Bu resme kıldı sırr-ı ʿışķa inşā
- 1693 Ki şehristān-ı ʿışķ içinde Mecnûn
Çün oldı Leylī sevdāsına meftûn
- 59b- S 1694 Taʿaşşub eyleyüb ehl-i kabīle
Anuñla olmadılar hem tavīle
- 1695 Gelüb dildār-ı şevķ-i cāne ğālib
Diyār-ı yāre kim olaydı rāğib
- 1696 İderlerdi aña cebrile ikrāh
Sürüb virmezleridi kūyına rāh
- 1697 Düşüb şahrāya efgānile Mecnûn
Giderdi vālih ü hayrān bir gün
- 1698 Meger kim olmayub hicrine Һursend
Diyār-ı yāre olur arzū-mend
- 1699 Diledi kim varub bildirmeye nām
Görir şahrāda kim çobān u aĝnām
- 1700 Sürüb aĝnāmı tenhā seyr ider ol
Yataĝa yār hayline gider ol
- 1701 Teraĝĝüm cevheri rüşen yüzinde
Derisi bir koyunuñ omuzunda
- 1702 Yanına vardı vü kıldı tekellüm
Telaţţuf birle gösterdi tazallum
- 1703 Didi iy gönlümiñ derdine dermān
K'olupdur saña mesken kūy-ı cānān
- 59b- İ 1704 Dilümdür āteş-i ʿışķun sipendi
Baña vir postımı ğüs fendî

⁴⁶⁹ Mecnûn'un ruh halleri

- 1705 Çü virdi çâr pâ idüb özini
Ġanem şeklinde giydi postını
- 1706 Didi çobâne kı1 derdüme çäre
Beni sür süriyle küy-ı yäre
- 1707 Ola kim düş ola çeşm-i güzerden
Dü ‘âlem zevķin âlam bir nazardan
- 53a- Ö 1708 Murâdımdan dile berķ urub envâr
Saña müzd ola baña zevķ-i dîdâr
- 60a- S 1709 İderek rahmıla çobân ħande
Ķarışdurdı anı ol gûsfende
- 1710 Çü irdi küy-ı yäre ol ciger-süz
Dilinde ‘ışķ olub âteş-efrüz
- 1711 Revân oldı gözünden çeşme-i âb
Hevâ baħrine düşüb oldı ġarķ-ı âb
- 1712 Dili nâr-ı hevâdan eyledi cüş
Şîb-i ħamrından oldı mest-i bî-hüş
- 1713 Düşüb sermest ħaldı deng ü ħayrân
Özin yitürdi şankim oldı bî-cân
- 1714 Çü çobân gördi k’aña irdi ħâlet
Ķaġıldı ‘aķl gitdi şabr u tākāt
- 1715 Varub elden diger gün oldı ħâli
Yürimekliğe ħalmadı mecâli
- 1716 İriüb rahmıyla ol bîmâr-ı beste
Götürdi andan anı ayru⁴⁷⁰ deşte
- 1717 Ķodı bî-hüş ol şaħrâda anı
Velî bu ħâletine yandı cânı
- 1718 Dilinde nâr-ı ‘ışķ olmuşdı süzân
Biraz kendüye geldi çü ol perîşân

⁴⁷⁰ ayru: irdi S İ

- 60a- İ 1719 Yüregi odına çeşm-i şehâbı
Hevâdan cüy gibi döktü âbı
- 1720 Ki ol âb eyledi odını teskîn
Yürirdi derdle biçâre gam-gîn
- 1721 Belâ zünbür çün başına uşdı
Olub şürîde dil-şahrâya düşdi
- 1722 Giderken çeşm-i pür âb u tehî dest
İrer bir kavme ol şahrâda ser-mest
- 1723 Karışdı bunlara ol merd-i ser-bâz
Aradan perî olub nükte per-dâz
- 61b- S 1724 Didi ey ʿışkıla hayrân u şeyzâ
Yürirsen ser-bürehne zâr ü tenhâ
- 53b- Ö 1725 Yüziñdür baĝ-ı hüsn içre yaraşık
Degüldür giydüğüñ ton saña lâyıķ
- 1726 Kaba cismüne çün virmez gezendi
Giyedir bu postîn-i güsfendi
- 1727 Niçe câme dilerseñ baña anı⁴⁷¹
Degül baña irürem rāyegānı⁴⁷²
- 1728 Didi her câme olmaz lâyıķ-ı dost
Gerekdür câme-i ʿâşık k'ola post
- 1729 Çü giydüm postîn-i güsfendi
Yüzünüñ dökmege dil-sipendi
- 1730 Buğür itdi vücūdım micmerinde
Bağarı zâhir oldı cân-ı serinde
- 1731 Olalı dil gam-ı ʿışkuñ esîri
Tenümüñ postını aldı harîri
- 1732 Çü irdi post içre büy-ı cānān
Gerekmez ğayrı ey merd-i merdān

⁴⁷¹ baña anı: rāyigānı S İ

⁴⁷² degül bāna irürem rāyigānı: diğül baña ki irürem saña anı S İ

- 1733 Nesîm-i dil-rübâdan k'irdi âsâr
Dil oldu postın içre haberdâr
- 60b- İ 1734 Hevâya kim dili şalmışdı dost
Çü yokdır mağzı bârı çoña ola post
- 1735 Gönül olmağa mâyil vaşl-ı mâyil⁴⁷³
Gerekdir 'ışk ki ide 'aql-ı zâyil
- 1736 Ğam-ı yâriyle mağv idüb şîfâtı
Kıla çün hevesden pâk-i zâtı
- 1737 Egerçi aql olmuşdur ser-efrâz
Degüldür 'ışk bigi lîk ser-bâz
- 1738 Gidüb iden daği ol merd-i şeydâ
Diyâr-ı yâr iderdi temâşâ
- 61a- S 1739 Görir bir yirde döküb çeşm-i seylî
Yazılmış nâm-ı Mecnûn'la Leylî
- 1740 Urıb dırnağ aña ol merd-i meftûn
Kazıdı Leylî vü kaldı Mecnûn
- 1741 Anı çün mağv kıldı lâ'ubâli
İderler hâzır olanlar sü'âli
- 54a- Ö 1742 Didiler iy esîr-i bend ü sevdâ
Bu remzûñ kıl bize sırrını⁴⁷⁴ peydâ
- 1743 Bu ortalıkda ne olmuş ola sehv
Ki itdün Leylî adın levhden mağv⁴⁷⁵
- 1744 Ayıtdı 'ışka bu olmadı lâyıq
Ki iki oğına ma'sûk u 'âşık
- 1745 Çü bizde cism-ber oldu revân-ber
İkimizden gerek ki ola nişân-ber
- 1746 Didiler çün budur 'ışk içre kânûn
Ne içün gide Leylî kıala Mecnûn⁴⁷⁶

⁴⁷³ vaşl-ı yâre mâyil: mâyil vaşl-ı yâre Ö

⁴⁷⁴ kıl bize sırrını: sırrını kıl bize S

⁴⁷⁵ S: -

⁴⁷⁶ gide Leylî kıala Mecnûn: kıala Mecnûn gide Leylî İ

- 1747 Ayıtdı bâb-ı ışık olalı meftûh
Ben aña cism oldım ol baña rûh⁴⁷⁷
- 1748 Egerçi rûhdır revnağ-ı beşerde
Görinen lîk cism oldu nazarda⁴⁷⁸
- 61a- İ 1749 Olıbdur cism çün rûhuñ hicâbı
Boyın kim ben olam anuñ niķâbı
- 1750 Giyindürüb dil ü cânın hevâdan
Bunı didi vü gitdi⁴⁷⁹ ol aradan
- 1751 Güzeller dirdi yâd idüb ħabîbi
‘İlâcî için isterdi ħabîbi
- 1752 Yaķardı nağmesinden ħalk-ı eşvâķ
Ġanî ol ğunnenen olurdu ‘uşşâķ
- 1753 Kemâl-i şehre-i âfâķ oldu
Kelâm-ı tuĥfe-i ‘uşşâķ oldu
- Maţla‘-ı Dâstân
- 61b- S 1754 Gel_ey sâzende-i ‘uşşâķ-ı ser-bâz
Dil_ü cân perdesinden söyleyin râz
- 1755 Heves perrinle depret ‘ışķ-ı sâzuñ
Gönül bezminde keşf eyle niyâzuñ
- 1756 Nevâ yüzinde nevrûz-ı ‘acemden
Ķarâr it râst dem ur zîr-i yemden
- 1757 Çün_olduñ tâc-ı⁴⁸⁰ ħüsnüñ bülbülü sen
Ĥevâ cüşından eyle ğulğulı sen
- 54b- Ö 1758 K’işidüb pâre ide câme sen gül
Düşe nâr-ı hevâya cân-ı bülbül
- 1759 İrüb ğülzâre ol oddan nevâle
Ķara baĝrına ura dâĝ-ı lâle

⁴⁷⁷ben aña cism oldım ol baña rûh: çün ol yokdur maĝz-ı yârı ki ola pust İ

⁴⁷⁸İ:- yerine: “gönül olmaĝa mâyil vaşl-ı yâre / gerekdir ‘ışķ ki ide ‘aķl-ı zâyil” tekrar yazılmıştır.

⁴⁷⁹gitdi: geçdi S

⁴⁸⁰tâc: baĝ İ

- 1760 Sözüñ luḫfuñdan olub zehr-âyîñ
Ala nergis eline cām-ı zerrîñ
- 1761 K̄ala ḫayretde süsen bağlayıb düm
Dilin uzatmış iken ola ebkem
- 1762 O ḫayretten gidüb gülşende hūşı
Egüb boynın benefşe tuta gūşı
- 61b- İ 1763 Göñül levḫindeki naḫş u nigārı
K̄alem resminden idib ḫurde-kārı
- 1764 Şanāyîc gösterüb taḫrîr eyle
Meʿānî levḫine taşvîr eyle
- 1765 Bıraḫ ebrûlarından ʿāleme t̄aḫ
K'ola şūrîde andan cān-ı ʿuşşâḫ
- 1766 Dem-i Müsîden irüb sırr-ı İsâ
İde dil mürdesin şevḫıyla iḫyâ⁴⁸¹
- 1767 Çü mihr-i dil-rubānuñ vācidisin
Degül şâhid sözüñ kim Şâhidîsin
- 1768 Ki şâhidler şehî Leylî-i dil-gîr
Ġam-ı Mecnûnla netdi ḫaber vir
- 62a- S 1769 Şeh-i şekker-i lebin şemʿ-i âfâḫ
Büt-i ġāret-gîri Ġmān-ı ʿuşşâḫ⁴⁸²
- 1770 Meh-i fihrist-i ḫüsn-i heft per-kār
Gül-i rüşen nümā-yı heşt-i gülzār
- 1771 Çerāġ-ı meclis-i ervāḫ-ı pîrüz
Fürüg-ı nār-ı mihr-i ʿālem-efrüz⁴⁸³
- 1772 Perî ruḫsār-ı ḫurşîd-i cihān-tāb
Şeker güftār-ı mäh-i çarḫ-ı sîm-âb

⁴⁸¹ iḫyâ: şeydâ S

⁴⁸² Leylâ'nın yüzünün güzelliği ve içinde bulunduğu durum

⁴⁸³ İ: -

- 1773 Dağı sermâye-i hürşîd-i rahşân
Leb-i pîrâye-i la'l-i Bedaḥşân
- 55a- Ö 1774 Güzeller defterinüñ ser-nebişti
Güzellik bâğınuñ verd-i behiştî
- 1775 Melâhat gülşeninüñ tâze servi
Leṭâfet sebze-zârınuñ tezervi
- 1776 Emîr-i şehri-i ḥüsn⁴⁸⁴ şun'ı Mevlâ
Nigâr-i⁴⁸⁵ dilrübâ' ya'ni Leylâ
- 1777 Müselsel zülfiñe olmışdı⁴⁸⁶ girih-gîr
Dil ü cân boynına taḫmışdı zencîr
- 62a- İ 1778 Yüzi gün gibi virdi âleme tâb
Sipihri itdi ol tâbıla sîm-âb
- 1779 Yüceldi ḫaddi buldı i'tidâli
Meh ü hürşîde ta'n itdi cemâli
- 1780 İdüb tâzi vü terke terk-i tâzı
Ḳılurdu şüh-ı çeşm-i ğamze-sâzı
- 1781 Süvâr olmağa çeşmi gâh gâhı
Yere siḫrile indirmişdi mâhı
- 1782 İdüb âhü-yı çeşm-i nâfedâr ol
Ḳılurdu âhü-yı çîni şikâr ol
- 62b- S 1783 Gözi mekrile olmışdı dil-keş
Urırdı ğamzesinden cânê âteş
- 1784 Kemend-i zülfi ile itse taḫcîr
Daḫardı⁴⁸⁷ şîr ü ner boynına zencîr
- 1785 Gözinden şayd bulmazıdı rehâyı
İderdi mest-i sihri ejdehâyı

⁴⁸⁴ şehri-i ḥüsn: ḥüsn-i şehri İ

⁴⁸⁵ nigâr-ı: nigâra İ

⁴⁸⁶ zülfiñe olmışdı: zülfini idüb S, İ

⁴⁸⁷ daḫardı: taḫardı İ

- 1786 Cemâl-i gülşen-i⁴⁸⁸ firdevs-i bâğı
Dağı⁴⁸⁹ gülzâr-ı hüsniñ şeb-çerâğı
- 1787 Lebi şehdiyile gül çehresinden
Olub perverde hüsni behresinden
- 1788 Gülile şehdinüñ perverdesine
Yağardı şevkile ervâh-ı sine
- 1789 Lebinüñ şivesinden ol perî-veş
Şalardı ‘âlem-i ervâha âteş
- 1790 Zenağdanında çâh-ı ser-küşâde
Galağdan diller olmışıdı fütâde
- 55b- Ö 1791 Resin şalmışıdı zülfini râha
Kim_aña şarmışa kim düşse çâha
- 1792 Bu hüsni ü bu melâhat birle Leylî
Dil ü cândan idüb Mecnûn’a meyli
- 62b- İ 1793 Kâlubdur perdelerde râh-ı beste
Olupdur perde bigi⁴⁹⁰ dil-şikeste
- 1794 İdüb dilden anuñ mihrine taşsın
Kılurdu kendünüñ bahtına nefrîn
- 1795 Çıķub dâm⁴⁹¹ üzre ol serv-i gülendi
Şeherden tâ olunca⁴⁹² zulmet-i şâm
- 1796 Derünından idüb derdile âh ol
Baķub etrâfına gözlerdi râh ol
- 1797 Ki ķanden göre Mecnûn’uñ cemâlir
Ya nice şora andan vaşf-ı hâlin
- 63a- S 1798 Deyüb derdile gönliniñ niyâzın
Aña ne vechile keşf ide râzın

⁴⁸⁸ cemâl-i gülşen-i: ruķıydı diyedüñ S İ

⁴⁸⁹ dağı: veya S İ

⁴⁹⁰ bigi: gibi S İ

⁴⁹¹ dâm: tām S İ

⁴⁹² olunca: irince S İ

- 1799 Raķībūn fitnesiyle ĥazerden
İderdi giceler āh cigerden
- 1800 Meger şem⁶ idi ol mäh-ı şeb-efrüz
K'olurdu girye vü süz içre tā rüz
- 1801 Dil-i derdine bulmayıb 'ilâcı
Gülerdi tatlu vü aĥlardı ācı
- 1802 Dutub⁴⁹³ āyine-i derde muķābil
Olurdu baķduĥınca 'aķl-ı zāyil
- 1803 Dilinde bulmazıdı rüşenālık
Yaķardı ĥasret odına cezālık
- 1804 Dir idi sāyesine rāzını ol
Ķomazdı sāye bigi⁴⁹⁴ uyĥuya yol
- 1805 Ķamuñ küncinde olmışıdı mertāz
Dili itmişidi 'ālemden⁴⁹⁵ a'rāz
- 1806 Ĥarāĥıydı dün u gün āb u āteş
Diyeydün kim peridi ol periveş
- 1807 Ķü perde olmışıdı perde-dārı
Dilinün yerde idi ĥam-küsārı
- 56a-Ö 1808 Ķomışıdı ĥüş üzre ĥalka-i zer
63a-İ Olupdı ĥalka bigi⁴⁹⁶ ĥüş berder
- 1809 O ĥalka ĥalka zülfinle dem-sāz
Olub urmazdı ĥayrı perde pervāz⁴⁹⁷
- 1810 Hevā'-i yārdan olmışıdı maĥzūz⁴⁹⁸
Dutardı⁴⁹⁹ ĥenc-i 'ışķı dilde maĥfūz
- 1811 İre diyü şu'ā'-ı çeşme-i mäh
Ķılupdı çeşme bigi⁵⁰⁰ çeşmi ber-rāh

⁴⁹³ dutub: tutub İ

⁴⁹⁴ bigi: gibi S İ

⁴⁹⁵ itmişidi : idüb iki S

⁴⁹⁶ bigi: gibi S

⁴⁹⁷ Ö: -

⁴⁹⁸ maĥzūz: maĥfūz Ö

⁴⁹⁹ dutardı: tutardı S İ

⁵⁰⁰ bigi: gibi S İ

- 1812 Şabâ yilinden umardı selâmın
Şabâ yile viribirdi peyâmın
- 63b- S 1813 Ne yel kim Necd'den irse revânı
Alub bûy-ı vefâdan armağânı
- 1814 Dilerdi cümle vârandan gelüb vâz
Bedenden dosta ideydi pervâz
- 1815 Ne ebr ândan irüb dökeydi bārân
Virürdi âb-ı luḡfı cânma cân
- 1816 Baḡub vîrâne gönli gencine ol
Gazel gencine bulurdi dili yol
- 1817 Daḡi Leylî idi 'ayn-ı melâḡat
Sözi nazmında var idi feşâḡat
- 1818 Dür-i nâ-süfte idi dür delerdi
Dili rāh-ı hevâ içre yelerdi
- 1819 Ğazel söyletse aña şevḡ-i Mecnûn
Diyeydüñ nazm iderdi dürr-i meknûn
- 1820 Bu şîrile idüb yâre⁵⁰¹ ḡiṡâb ol
Olurdi âteş içre ġarḡ-ı âb ol
- شعر خواندان لیلی⁵⁰²
- Mefûlü / Fâilâtü / Mefâilü / Fâilün
- 1821 Şol kim belâ'-i derdile⁵⁰³ yârinden ayrılır
Bir tendürür kim zecrile vârandan ayrılır
- 63b- İ 1822 Gönlün hevâ'-i ḡüsniñe viren şabâ bigi⁵⁰⁴
Sevdâ'-i zülfiñile ḡarârından ayrılır
- 1823 Gel bâġâ⁵⁰⁵ nemeksüz perî dem-beste kıldı cân
Bülbül bigi ki tâze bahârından ayrılır

⁵⁰¹ yâre: - İ

⁵⁰² Ö: - *Leylâ'nın şîir okuması*

⁵⁰³ şu kim belâ-i derdle: şol kim belâ-i derdile S

⁵⁰⁴ bigi: gibi S İ

⁵⁰⁵ gel bâġâ: gel yaña S

- 1824 Raĥm eyledi gören⁵⁰⁶ ħapuñdan ayru âh
Miskin olur ħişi ki diyârından ayrılır
- 56b- Ö 1825 Görmezse gün ‘izâruñı bî-cân olur gönül
Mâh bigi⁵⁰⁷ ki âb-ı medârından ayrılır
Mesnevi⁵⁰⁸
- 64a- S 1826 Varak kim şi‘rin iderdi nebişte
Ciger ħanıyla ħılurdu sirişte
- 1827 Virürdi bâde anı ol semen-ten
Ki tâ peygâm ire serve semenden
- 1828 Oħırdı anı kim bulsa⁵⁰⁹ temâmı
Varub Mecnûn’a iletürdi peyâmı
- 1829 Bedîhi ol daĥi bir şi‘r-i ħarrâ
Münâsib ħâline iderdi inşâ⁵¹⁰
- 1830 Bu resmile ol iki yâr-ı dilbend
Biribiriyle iderlerdi peyvend
- 1831 Ol iki bülbülün âvâzesinden
Şınub her bülbüle varmışdı elden
- 1832 Ol iki ħîl bigi⁵¹¹ olub ħoş-âvâz
ħılurlardı nevâde naħme-i sâz
- 1833 İdüb ħarb ü defîyle nâle-i çeng
Tutardı ol iki bir yüzden âheng
- 1834 Hevâsından bularuñ ney-i nevâle
Meger olupdı kim ider daĥi nâle
- 1835 ‘Adûlar güş idüb bu dâstânı
Özindi ta‘n yüzinden ziyânı

⁵⁰⁶ gören: gören beni S

⁵⁰⁷ bigi: gibi S

⁵⁰⁸ Başlık: -S Ö

⁵⁰⁹ oħırdı anı kim bulsa: anı kim bulsa oħırdı S İ

⁵¹⁰ inşâ: peydâ Ö

⁵¹¹ bigi: gibi S İ

- 64a- İ 1836 Kil urduqça bulara ta'n-n-ı düşmen
Sirişk-i çeşmile yurlardı ten
- 1837 Hâyâl-i yârdan irüb nevâle
Hâyâliyle bular döndi hayâle
- 1838 Bu hâlet birle idüb devr-i sâli
Hevâ çün buldı girü i'tidâli
- صفت به روز رفتن لیلی بتماشاء نخلستان⁵¹²
- 1839 İrüb faşl-ı bahâr-ı 'âlem-efrüz
Yine 'İsâdan oldı⁵¹³ bād-ı nevrüz
- 64b- S 1840 Zemîni itdi gül yüzi muţarrâ
Riyâz-ı cennet oldı bâğ u şahrâ
- 57a- Ö 1841 Gülistân zeyn idi berk-i nevâdan
Kılurdı nâle bülbül mâcerâdan
- 1842 Dökerdi bâğa ebr-i lü'lü'-i ter
Benefşe hoşkası tolmışdı gevher
- 1843 Dehân-ı gonce iderdı tebessüm
Ki ya'ni bülbüle kıılır tekellüm
- 1844 Saçardı⁵¹⁴ lâle evrâkına şekermen
Ki yaze dilde taş-ı⁵¹⁵ 'ışğdan hürmen
- 1845 Çemende tırrasın çizmişdi sünbül
El uzatmışıdı aña gonce-i gül
- 1846 Dilini nergisün tıtmışıdı tâb
Gice ol tâble kıılmışıdı bî-h'âb
- 1847 Gülün açmışıdı yüzün bād-ı nevrüz⁵¹⁶
İderdi bülbülü 'işveyle dil-süz

⁵¹² Leylâ'nın gündüz vakti hurma bahçesini seyretmesi

⁵¹³ yine 'isâ dem oldı: demi 'isâdan urdı S İ

⁵¹⁴ saçardı: saçardı İ

⁵¹⁵ dilde taş-ı: dağ-ı dilde İ

⁵¹⁶ yüzün bād-ı nevrüz: yüzünde nevrüz İ

- 1848 Sögüt hañçer tutub⁵¹⁷ elde güher-bār
Olurdu⁵¹⁸ yāsemin üzre küher-bār
- 1849 Dili ‘āşık bigi⁵¹⁹ ebr idi ğam-nāk
Gözi yaşıyla hāk olmuşdı nem-nāk
- 64b- İ 1850 Dönüb řāvusa řāġ u rāġ u şahrā
Şüküfe kılmışdı bāġ-ı mīnā
- 1851 Benefşe oldıġıçün ser-fikende
İderdi şıveyile ġonce hānde
- 1852 Gül olmuşdı çerāġ-ı çeşm-i gülzār
Hevāsı ‘abheri kılmışdı bīmār
- 1853 Teni nāzıklıgından lāle-i ter
Demurdıkça nesīm-i şubhı ditrer
- 1854 Bisāt-ı sebze şalmış sebze-i nev
Urılmış bāġ içinde taht-ı Hüsrev
- 65a- S 1855 Şüküfe leşkeri dutmışdı⁵²⁰ bāġı
Sipāh-ı fāhte süzmişdi zāġı
- 1856 Meger gül itmışdı meclis-i hāşş
Şanavber servile k’ olmuşdı rakķāş
- 1857 Dirilüb süsen ü nesrīn ü lāle
O meclisde dutarlardı⁵²¹ piyāle
- 57b- Ö 1858 Semen sākī vü lāle cām u gül mest
Humār olub benefşe bağlamış dest
- 1859 Şakāyık-püş olmuşdı şahrā
Çiçekler tolmışdı rüy-ı hazrā
- 1860 Yüceldüb serv-i zībā pāyesini
Çemen üzre şalardı sāyesini

⁵¹⁷ tutub: dutub İ

⁵¹⁸ olurdu: iderdi İ

⁵¹⁹ bigi: gibi S İ

⁵²⁰ dutmışdı: tutmışdı S İ

⁵²¹ dutarlardı: tutarlardı S İ

- 1861 ‘Arûsa dönmişidi rûy-ı gülzâr
Ağaçlara akçeler iderdi işâr
- 1862 Dil uzatmış güllün medhine süsen
Şakâyık mestdi câm u çemenden
- 1863 Görüb nesrinde sîmin benâgüş
Benefşe zülfini şalmışdı berdüş
- 1864 Açardı şive ile çeşmini gül
Diridi remzle râzını bülbül
- 65a- İ 1865 Sehâb âşufte var aftân u hayrân
Hurûşıyla olubdı eşk-i rîzân
- 1866 Şabâdan oldı bûy-ı ‘anberin hâk
Şafâdan lâle itdi pîrehan çâk
- 1867 Çü bülbül şevkle âvâze itdi
Niçe eski hevâ’-i tâze itdi
- 1868 Fiğân-ı kumru âvâz-ı derrâc
Metâ’-ı şabri kılmışdı târâc
- 1869 ‘Arûsı gonce dutub⁵²² dest-i rûye
Şukûfe sünbil urmuş şâne müye
- 65b- S 1870 Riyâhın eylemiş büthâne-i sengi
Kızarmış ergüvânın hadd-i rengi
- 1871 Nevâye başladı bülbül tarab-nâk
Gelüb gül vecde itmiş câmesin çâk
- 1872 Hevâ’-i gülşen ü âvâz-ı bülbül
Şadâ’-i kumru vü sevdâ’-i sünbül
- 1873 Getürüb ‘âlem-i ervâhı cûşa
Dil-i ‘uşşâkı şalmışdı hurûşa
- 1874 Kilk-i Leylî ruhı bigi⁵²³ ‘izârı
Serîr-i hüsnün oldı tâc-dârı

⁵²² dutub: tutub S

⁵²³ bigi: gibi S İ

- 58a- Ö 1875 Dili Mecnûn-veş bülbül figâne
Gelüb iderdi nâle aşîkâne
- 1876 Bahârun faşlı zeyn idüb cihânı
Zemîni eyledi firdevs-i sâni
- 1877 Hevâ`ile yaqub Leylî-i âteş
Otâğından tulûc itdi kamer-veş
- 1878 Mu`anber turrâsına tâb virdi
Benefşeden güline âb virdi
- 1879 Civârında olan dilberlerle
Perî peykerleri vü ter leblerile
- 65b- İ 1880 Gehî servi bigi⁵²⁴ idüb kıyâmı
Tezervi var gösterdi hırâmı
- 1881 Çü cevân urdı ol serv-i dilârâ
Unutdı cilve-i fâvus-ı ra'nâ
- 1882 Kamer pervinile olub mukârin
Gider görmege bâğuñ sebze-zârın
- 1883 Ki şahñ-ı gülşeni idüb temâşâ
Vire sünbüllere zülfini sevdâ
- 1884 Şükûfe şehdinüñ cemc ide tâcın
Çemen ikliminüñ ala hârâcın
- 66a- S 1885 Şala kâkülleri reyhâne tâbı
Döke gül yüzine hadd-i gülâbı
- 1886 Ala nergis elinden tâze câm ol
Nebîz ü lâleyile süz-kâm ol
- 1887 İdüb ferş-i çemende nañl-ibendi
Temâşâ eyleye serv-i bülendi
- 1888 Hâta didüm bu degüldi murâdı
Ki ideydi çemende ıyş ü şadı

⁵²⁴ bigi: gibi S İ

- 1889 Velî kaçdı bu idi kim penâhı
Bulub yenmiş cigerden ide âhı
- 1890 Kıla zârıyla gülşende niyâzı
Diye bülbüllere remzile râzı
- 1891 Şabâ bigi irürüb armağânı
Vire kendü ğarîbinden nişânı
- 58b- Ö 1892 Hevâdan aña bûy-ı âşinâyı
Dil-i ğamġın bula rûşenâyı
صفت نخلستان⁵²⁵
- 1893 O yerde ulu naĥlistân-i ğarrâ
Var idi cennete olmışdı hemtâ
- 66a- İ 1894 Müşerref olmışdı⁵²⁶ ol zemîni
Ki reşk iderdi aña bâġ-ı cebîni
- 1895 Dıraĥt-sitândı yerde çemenler
Açılmış güllerile yâsemenler
- 1896 Aĥar⁵²⁷ âyîne bigi⁵²⁸ âb-ı şâfî
Ġamuñ bîmârına olaydı⁵²⁹ şâfî
- 1897 Teferrüc-ġâhdı ġâyet ġüzîde
Nazîrin görmemişdi hiç dîde
- 1898 Aġaçlar ki anda olalmışdı zîbâ
Eger tûbâ göreydi verd-i tûbâ
- 66b- S 1899 Şabâ iletürdi ġeşt idüb cihâmı
İrem bâġına andan armağânı
- 1900 Hîrâmân seyr idüb kebk diriler
Kenâr-ı cûya irişdi perîler
- 1901 Çün ol sîmîn beden ġülzâra girdi
Ruĥundan ġül utandı ĥâre girdi

⁵²⁵ Bahçenin tasviri

⁵²⁶ olmışdı: itmîşdi S İ

⁵²⁷ aĥar: aĥıb S İ

⁵²⁸ bigi: gibi S İ

⁵²⁹ olaydı: olmışdı S İ

- 1902 Benefşe tâbe düşdi sünbülinden
Hayâdan derildi lâle gülinden
- 1903 Kıyâmından kıyâma geldi servi
Hıramından hıram itdi tezervi
- 1904 Çü şaldı gülşene âvâz-ı hâlhal
Ruḥı gül bigi diller⁵³⁰ oldu pâ-mâl
- 1905 Berz seyr eyledi dilberleriyle
Semen ruḥsâr u şimin berleriyle
- 1906 Nidâ'-i bülbülü çün güş kıldı
Dili tâb-ı hevâdan cüş kıldı
- 1907 Bulardan ayrılub ol serv-i bostân
Yüridi kebk-i ner gibi hıramân
- 59a- Ö 1908 Temâşa ide rüy-ı gül-sitâni⁵³¹
Varub bir yerde oturdu nihânı
- 66b- İ 1909 Nevâ'-i bülbüle geh oldu⁵³² dem-sâz
Cigerden virdi bir göynüklü âvâz
- 1910 Döküb gözünden dürler jâle ile⁵³³
Hıṭâb itdi hayâle nâle ile
زارى كردن ليلي در فراق مجنون مفتون⁵³⁴
- 1911 Didi ey yâr-ı gam ḥ'âr-ı belâ-keş
Hevâ'-i ca'd-ı zülfümden müşevveş
- 1912 Ve iy bencileyin âşufte vü zâr
Belâ vü hicr derdine giriftâr
- 67a- S 1913 Eyâ sultân-ı 'uşşâk-ı civân-merd
Ki gönliñ germ-i âhuñdır dem-i serd
- 1914 Revâdur k'olasın benümle dil-şâd
Ki benden nâr ü sen serv-i âzâd

⁵³⁰ bigi: gibi S güller gibi İ

⁵³¹ temâşa ide rüy-ı gülsitâni: ide rüy-ı gülsitâni temâşa İ

⁵³² nevâ'-i bülbüle geh oldu: olub bülbül nevâsiyla S İ

⁵³³ gözden dürler jâle ile: dürler gözünden jâle ile S İ

⁵³⁴ مفتون : - S Gönlinü kaptırmiş aşık Mecnûn'dan ayrıldığı için Leylâ'nın ağlaması

- 1915 Ğamuñdan dutdı⁵³⁵ dehr-i âh u zârum
Fırâkuñdan tağıldı kâr u bârum
- 1916 Dutalım⁵³⁶ vardurur bizden firâğuñ
Dilüñde yoğ mı bâri şevĸ-i bâğuñ
- 1917 Hevâdâruña idüb nîk-i nâmı
Niĸün göndermeyesin bir selâmı
- 1918 Çü bir ĸırmenden ire şurle-i nür
Nazar itmekle anı görmeye dür
- 1919 Anı kim seyl⁵³⁷ alub vü gide ĸaltân
İrağdan ĸayf iden itmeye dermân
- 1920 Eyâ benümle her dem dür benden
Belâ-keş sanmasın derdile yâ ben
- 1921 Senüñ ger küh-ı cāyuñ kâr-kāfuñ
Baña nisbet velî vardur firâğuñ
- 1922 Ki saña kimesne olmaz ĸavâle
İdersin dađ⁵³⁸ u rāđ içinde nâle
- 67a- İ 1923 Vuĸūşa gicede dirsen⁵³⁹ niyāzuñ
Tuyūra şerĸ idersen kendü rāzuñ
- 59b- Ö 1924 Velî bîĸāreyim ben dil-şikeste
Ki ĸalmışım ĸişâr içinde beste
- 1925 Ne kimsem var ki diyem aña rāzım
Ne hem-dem⁵⁴⁰ var ki ‘arz idem niyāzım
- 1926 Eger âh ide ĸamdan⁵⁴¹ bu dil-teng
İrer her bām u derdin başıma seng

⁵³⁵ dutdı: tutdı S İ

⁵³⁶ dutalım: tutalım S İ

⁵³⁷ anı kim seyl: anı nemgîl İ

⁵³⁸ dağ: tāđ S İ

⁵³⁹ dirisen: diyüb S İ

⁵⁴⁰ hem-dem: peyrevim S İ

⁵⁴¹ ĸamdan: dilden S İ

- 1927 Kiçeler kim ufkdan şu'le-i mäh
Bula rüzından irüb hâniye räh
- 67b- S 1928 Göñül olub ğam-ı ıřkuñla dem-sāz
Dilüm söyler semāda yıldıza rāz
- 1929 Hevāñ irüb idelden beni med-hüş
Vücüdüm varını kıldum ferāmüş
- 1930 Kaçan kim nāgeh idem⁵⁴² kendümi yād
Helāk-i cānumıla dil olur şād
- 1931 Eger baħr olmasa eşk-i revānum
Şererden dehr yaķardı duħānum
- 1932 Meger ʿarz oldu derdimden sehāba
Ki gözüüm bigi⁵⁴³ yaş döker türāba
- 1933 Meger āhımdan irişdi dem ü serd
Ki kılmışdur yüzini nergisiñ zerd
- 1934 Meger yandurdu tābım bāĝ u dāĝı
Ki vardur lālenüñ baĝrunda tāĝı
- 1935 Meger kim bildi řevķim mācerāsın
Ki ğonce germ olub yırtar yaķasın
- 1936 Meger sözimden irmişdüür nevāle
Ki bülbül bigi⁵⁴⁴ ney kıılır ʿilāle
- 1937 Çü şaldı ķahr-ı ıřkuñ⁵⁴⁵ göñlüme bīm
Helāke itmişimdir cāmı teslīm
- 67b- İ 1938 Eger derseñ ki şabr it eyleme cüş
Dil-i dīvāne itmez bu sözi ğüş
- 1939 Yaķamı dest-i ıřkuñ dutalı⁵⁴⁶ berk
Düşüb pāyuña dil itdi beni terk

⁵⁴² nāgeh idem: idem nāgeh S İ

⁵⁴³ bigi: gibi S İ

⁵⁴⁴ bigi: gibi S İ

⁵⁴⁵ řaşkuñ: hierüñ S İ

⁵⁴⁶ dutalı: tütalı S İ

- 1940 Bu ğam h̄'âre çü dehr itmez vefâyı
Sen itme yâd-ı bânî âşinâyı
- 60a- Ö 1941 Dilin nālân idüb şevk-i tâbı
Hayâl-i yâre kılrken hitâbı
- 1942 Bu şî'ri kânıla ol serv-i ra'nâ
Dil-i mecmû'asına itdi inşâ
- 68a- S 1940 شعر خواندان ليلي بمناسب حال خود⁵⁴⁷
Mefâilün / Mefâilün / Mefâilün / Mefâilün
- 1943 Şehâ âyîne-i cândur ruḥun esrâr-ı Mevlâdan
Ki her dem 'arz ider pertev dile nür-ı tecellâdan
- 1944 Revân-ı kıdd-i dil-cûsın gören sen serv-i sîminüñ
Daḡı ḡalbinde yürinmez heves şimşâd-ı tûbâdan
- 1945 Ruḥuñ mihriyile gönlüm olalı vâlih ü şeydâ
Murâd-ı cânumuñ sensin bugün dünyâ⁵⁴⁸ vü 'uḡbâdan
- 1946 Ger_olam derd ü hicrûñden beni vişâlûñ ider ihyâ
Ki şî'rîn leblerûñ la'li dem urır nefḡ-i 'İsâdan
- 1947 Fürûġ-ı mihr-i ruḡsârûñ yaḡarken mâsivâllâh
Nedendür âh u zâr itmek belâ'-i ḡüsn-i Leylî'den
Mesnevi⁵⁴⁹
- 1948 Didi bu şî'ri sözile çün ol mâh
Cigerden kıldı süz u derdle⁵⁵⁰ âh
- 1949 Şu denlü aġladı vü itdi⁵⁵¹ zârı
Ki gitdi 'aḡlı ḡalmadı ḡarârı⁵⁵²
- 1950 Gözinden baġrı ḡanı eyledi cüş
Ṭuraymadı vü düşdi yandı⁵⁵³ bî-hüş

⁵⁴⁷ بمناسب حال خود - Ö Leylâ'nın ruḡ halini anlatan şiir okuması

⁵⁴⁸ dünyâ: denî S

⁵⁴⁹ Başlık: - S Ö

⁵⁵⁰ cigerden kıldı süz u derdle: idüb yanmış cigerden derdle S İ

⁵⁵¹ itdi: kıldı S

⁵⁵² ḡarârı: mecâlî İ

⁵⁵³ vü düşdi yandı: yandı vü düşdi S

باز شدن سمن را بخانه نخلستان⁵⁵⁴

- 68a- İ 1951 Meger ol sîm-berlerden nihâni
Biri gözlerdi bu serv-i revânı
- 1952 Firâkımdan habîbüñ ol yüzi mâh
Ne hâlet çekdüğüñden oldı âgâh
- 1953 Kenârı seyr ider gibi perî-var
Gelüb bilmezlenürken itdi bî-dâr
- 1954 Virüb hüsniyle haclet gül-sitâna
Olurlar hâniya bunlar revâna
- 68b- S 1955 Bu râz-ı sırrıla dânen-de-i râz
Niyâz u nâzdan idüb dehen-bâz
- 1956 Şeker lebden nice gördiyse hâli
Ayıtdı mâderine anı hâli
- 60b- Ö 1957 Ki tâ ol derd-mendin çâre-sâzı
İdüb mihriyle ola dil-nüvâzı
- 1958 Gamından mâzeri ol nâ-murâduñ
Gönülden terkin irüb ‘ayş u şâduñ
- 1959 Anuñ hâlinde kıldı deng ü hayrân
Bileymezdı nedür bu derde dermân
- 1960 Çü irdi kaşra ol serv-i dilârâ
Şadefde kıldı gevher bigi tenhâ
- 1961 Gözi gönli tolu sevdâ'-i Mecnûn
Dökerdi çeşmesinden çeşminüñ hün
- 1962 Aşkardı cuy olub eşk-i revânı
İderdi nâle âhıyla nihâni
- 1963 Ne gam varıdı kim anı yimezdi
Velîkin kimseye râzın dimezdi
- 1964 Enîñ ü nâle idi ğam-küsârı
Perişân gönül idi râz-dârı

⁵⁵⁴ Ö: - Hurma bahçesinin yasemin kokusu ile dolması

- 68b- İ 1965 Dili dutmazdı⁵⁵⁵ bir yerde ārām
Geçürirdi ğam-ı ‘ışkıyla eyyām
مطلع داستان و آشنا شدن نوفل بمجنون⁵⁵⁶
- 1966 Gel_ey mîr ü serîr-i kişver-i ‘ışk
Kî tıtdı milk-i cāmı leşker-i ‘ışk
- 1967 Hevā devrinde it şāhib-kırānlık
Heves haylinde göster pehlivānlık
- 1968 Nizāmî gibi nazmı hûb eyle
Sözi Hüsrev gibi Şîrîn söyle
- 69a- S 1969 Niçe şîrîn kim teng şekerden
Gezer lezzetde kılsun kând-ı terden
- 1970 K’iden şevkile ol şîrînligi yād
Dem_urır mihr-i zevkînde çü Ferhād
- 1971 Nevâkiyle çü pürdir rüy-ı āfāk
Sözünden zevk alur ervāh-ı ‘uşşâk
- 1972 Cāmı idüb ğam-ı⁵⁵⁷ ‘ışkıyla dem-sāz
Yine kıl kışsa-i Mecnûn’a āġāz
- 61a- Ö 1973 İden fihrist-i ‘ışka bu kitābı
Bu resme baş kıldı faşl-ı bābı
- 1974 Kî ol devr içre bir mîr-i civān-baht
Varıdı mülk-gîr ü şāhib-i taht
- 1975 Zamānuñ tıgle olub tēc-dārı
Dutardı ol erligiyle⁵⁵⁸ diyārı
- 1976 Kemāl-i luţf-ı halk içinde ekmel
Şeh-i kişver-i küşāne Şāh-ı Nevfel⁵⁵⁹

⁵⁵⁵ dutmazdı: tıtmazdı İ

⁵⁵⁶ مطلع داستان و آشنا شدن نوفل بمجنون : S İ Nevfel’ in Mecnûn’ la tanışması ve hikâyesinin girişi

⁵⁵⁷ cāmı idüb ğam-ı: dem-i ‘aşkıyla İ

⁵⁵⁸ ol erligiyle: erligiyle ol S İ

⁵⁵⁹ küşāne şāh-ı Nevfel: kişver küşāyı nām-ı Nevfel S İ

- 1977 Kaçan bezm içre yüz dutsa⁵⁶⁰ sehâya
Virürdi heft bahrı feyz-i mâye
- 1978 Çü rezm içre uraydı tığden dem
Muķâbil gelmezidi Sârn u Rüstern
- 69a- İ 1979 Meger kim eyleyüb niyyet şikâre
Gelür seyr ider bir gün ol diyâre
- 1980 Tolanub kühsârı ol cihân-gîr
Urırdı hâr u ğâr içinde taħcîr
- 1981 Şikâr isteyu seyr iderdi dâğı
Tolanub⁵⁶¹ leşker tutmuşdı dâğı
- 1982 Görir bir şahş yürir mest ü hayrân
Yüzi handân özi ‘uryân u giryân
- 1983 Göziniñ yaşları Ceyhûn’a dönmiş
Nice Ceyhûn ki bahr-ı hûna dönmi
- 69b- S 1984 Oda yandurmuş âhi deşt-i tığı
Göyünmiş cismi soyunmuş çerâğı
- 1985 Deminden nâr-ı ‘ışķ urır zebâne
Direk olmuş duħânı âsmâne
- 1986 Olub insandan gönlü remîde
Vuħuşuñ şöhetin itmiş güzîde
- 1987 Terennümler kıılır sûziyle dil-keş
K’urır bir nağmesi bin cânê âteş
- 1988 İderken âh u nâle ol hevâyı
Bu ğarrâ şîrle itdi serâyı

⁵⁶⁰ dutsa: tutsa S İ

⁵⁶¹ tolanub: yayılub S

شعر خوانندان مجنون⁵⁶²

Feilâtün / Feilâtün / Feilâtün / Feilün

- 61b- Ö 1989 Ol perînüñ mey-i ıŝkıñı idelden berü nüş
Dilden ĩārām gidüb cānda daĥı ħalmadı hüş
- 1990 Cāme-i şabrumı ħāk itdi gözi fitne ile
Ĥüsñ şehrinde meger ğamzesidir ĥurde-fürüş
- 1991 Uzanur ŝormaĝa cānumla leb-i sırrını dil
Ne imiŝ kim göricek ħanum ider ŝevĥle cüş
- 1992 Daĥı āyĭnesidür nūr-ı ĥüdāya mazĥar
Pertevinden kim olur mihr ü mehüñ gözleri boş
- 69b- İ 1993 Bu ĝarĭbüñ ħamu varını ħü elden bārı
Bir nazār ħılmaĝla eyle ŝehā göñlini hüş
- Mesnevi⁵⁶³
- 1994 Bu şi'ri nāle ile ol belā-keş
Dönüb urdı ŝehüñ göñline āteŝ
- 1995 Ĥalır ĥayretde görüb ĥālın anuñ
Ĥavāŝından şorar aĥvālin anuñ
- 1996 Didiler kim olub āŝufte ĥālī
Mey-i ışkıyla olmuş lā'ubālī
- 70a- S 1997 Ki olub bir perī rĭvine meftün
Virüb varını ħalmıŝ şöyle Mecnün
- 1998 Dutar⁵⁶⁴ cānında derdin yādigār ol
Ĥomaz fikrinden özge göñline yol
- 1999 Bu ŝüretden⁵⁶⁵ olur her ĝün ŝumārı
Bu ŝiretdendürür her gice kārı

⁵⁶² Mecnün'un şiir okuması

⁵⁶³ Başlık: -S Ö

⁵⁶⁴ dutar: ĭutar S

⁵⁶⁵ geĥer: nedürür S

- 2000   Bunuñ ‘ışkı içre güş idüb kemâlin
Misâfirler gelür görmege hâlin
- 2001   Getürürler şarâbiyle ta‘âmı
Nevâzişle şunarlar aña câmı
- 2002   Meger kim dâd ola nâmı dil-ârâm
Ki ala ol şevkle eline bir câm
- 2003   Yimez içmez yürir hayrân ü şeydâ
Ŧarârı yok dolanur küh u şahrâ⁵⁶⁶
- 2004   Egerçi hâli olmuşdur diğer gün
Velîkin sözleri var dürr-i meknûn
- 2005   Yürir sermest ü denk ü lâ‘ubâli
Ėazelde gösterir sihr-i helâlî
- 62a- Ö 2006   Çü ma‘lûm oldı şahâ hâl-i Mecnûn
Şadâ‘-i ‘ışkdan olub diğer gün
- 70a- İ 2007   Diledi k’iŝide andan maķâlî
İlerü vardı vü itdi su‘âlî

                  مکالمه کردن نوفل با مجنون⁵⁶⁷
- 2008   Didi kimsin eyâ derdile dem-sâz
Ayıtdı ‘âŝıķım dil-süz u ser-bâz
- 2009   Didi ‘ıŝkuñ ne hâletdür niŝâmı
Ayıtdı miħnetiyle zinde-gânı
- 2010   Didi miħnetden irer câne âşüb
Ayıtdı oldurur ‘uŝŝâķa maķlûb
- 70b- S 2011   Didi ‘aşķa marâzđur ehl-i Ħikmet
Ayıtdı câne oldur ‘ayn-ı ŝoħbet
- 2012   Didi ŝıħhat ider mi câmı iħrâķ
Ayıtdı âteŝile olur eŝvâķ

⁵⁶⁶ dolanur küh u şahrâ: tolanur řâĝ-ı şahrâ S İ

⁵⁶⁷ Nevfel ile Mecnûn’un sohbeti

- 2013 Didi âteş çün ire cism olur hâk
Ayıtdı cân irer cânâne bî-pâk
- 2014 Didi cânân iline var mı rehber
Ayıtdı âr mı ol ki oynadı ser
- 2015 Didi kimdür irerdi cânı cânē⁵⁶⁸
Ayıtdı ol ki baqmadı cihâne
- 2016 Didi ol mülkde ne olur erzân
Ayıtdı hiçe alınur dil ü cân
- 2017 Didi ‘âşîk niyedür anda mâyil
Ayıtdı derdi almağa virür dil
- 2018 Didi dilberler anda ne kılurlar
Ayıtdı cân virene ğam virürler
- 2019 Didi yâre harîf olmaya bî-cân
Ayıtdı virendürir cânē cânân
- 2020 Didi ğamdan ne olur cânē hâşıl
Ayıtdı oldır iden derde vâşıl
- 70b- İ 2021 Didi ‘âkîl murâd itmeye derdi
Ayıtdı ‘âşîkuñdır derde verdi
- 62b- Ö 2022 Didi büy o derdüñ cân-sitândur
Ayıtdı belki bu ‘ayn-ı cândur
- 2023 Didi ‘âşîkluñ nedir murâdı
Ayıtdı cânē cânân ittiĥadı
- 2024 Didi ‘âşîk ne vaqt açar bu bâbı
Ayıtdı gidicek cismüñ hiçâbı
- 2025 Didi saña bu yolda var mı hem-râh
Ayıtdı eşk-i çeşm ü nâle vü âh
- 71a- S 2026 Didi mihri virür mi âşinâlık⁵⁶⁸
Ayıtdı var ğamıyla rüşenâlık⁵⁶⁹

⁵⁶⁸ âşinâlık: rüşenâlık S

⁵⁶⁹ rüşenâlık: âşinâlık S

- 2027 Didi nûrından irişmezdi vāye
Aytdı irer⁵⁷⁰ nitekim günden āye
- 2028 Didi virür mi h'āb içre daği tāb
Aytdı beni unıtmuşdurur h'āb
- 2029 Didi terk it çü düşmedi muvāfık
Aytdı bu degüldür 'ışka lāyık
- 2030 Didi şabrıla hāl olur mı müşkil
Aytdı şabr-ı dil eyler kânı dil
- 2031 Didi pes niceyedek derdile ğam
Aytdı aña dek kim cism ola gem
- 2032 Didi olmaya mı vaşlına çāre
Aytdı hecri gelmişdür kenāre
- 2033 Didi ger göster resm-i vaşlına rāh
Aytdı anuñ ecrin vire Allah
- 2034 Çü her sözine şāh aldı cevābı
Havāşşına dönüb itdi hitābı
- 2035 Ki 'ākıldir bu 'ākılden ne Mecnûn
Revā mıdur ki koyam bunı maġbûn
- 71a- İ 2036 Bu gün şaydım budır aldım şikārı
Bu şaydıla kıluram sâz-ı kārı
- 2037 Ola kim derdinüñ olub tabîbi
Murādına irürem bu ğarîbi
- 2038 Nevāziş kılmağa ol derd-mendi
Yekindî luţfıla atından indî
- 63a- Ö 2039 Elini eline alub getürdi⁵⁷¹
Döşendi şofra ikisi oturdı
- 2040 Önüne loġma koyıb kıldı ikrām
Temellükler idüb gösterdi in'ām

⁵⁷⁰ irer: - İ

⁵⁷¹ getürdi: oturdı İ

- 71b- S 2041 Tekellüf birle şundurđı te'âme
Talaţţuf dānesiyle çekdi dāme
- 2042 Ayıtdı kim ğamından ol nigāruñ
Umarım k'olmaya āşufte kārūñ
- 2043 İdüb geh luţfi ğāhı zūr u bāzū
Seni dilberle kılam hem-terāzū
- 2044 Tezervi var ger ola hevāyı
Benüm cengimden ol bulmaz rehāyı
- 2045 Derün-ı sengi ki ger iderse mesken
Şerer bigi⁵⁷² çıkara đarb-ı āhen
- 2046 Senūñle hem-ser olmayınca ol māh
Aradan sa'y eli olmaya kūtāh
- 2047 Didi Mecnūn eyā sultān-ı 'ālem
Vücüduñ cevheridir⁵⁷³ cān-ı 'ālem
- 2048 Sözüñdir haste gönlimiñ tab'ibi
Ki ihyā itdi girüben ğar'ibi
- 2049 Ne hoş kânūñla olduñ şifā-sāz
Murādım perdesinden virdüñ āvāz
- 2050 Ne ğarrā yüzde seyr etdüñ nevāyı
Ne şir'in sözle düzdüñ devāyı
- 71b- İ 2051 Bu ben dil-ħastenüñ oldır 'ilācı
Fesād etmezse ger baħtım mizācı
- 2052 Bu sözler gerçi şāhe nağz-ı cāndur
Hevāsından mu'atţar mağz-ı cāndur
- 2053 Velī ben bī-dile ol dil-rübāyı
Atāsı virmege virmez rızāyı
- 2054 Virürler mi güli her tende bāde
Veyahūd şāhzadı rüy- ı dīv-zāde

⁵⁷² bigi: gibi S İ

⁵⁷³ cevheridir: pertevdir S İ

- 2055 O dilber қоша mı ben bî-dile ser
Ola mı mâh-ı nev Mecnûna hem-ser
- 72a- S 2056 Niçe yunmağla olmadı tâze
63b- Ö Degül pîrâhenüm lâyıķ namâze
- 2057 Ağardub vardılar bî-ħadîmî
Ķaradır baħtımuñ gitmez kelîmî
- 2058 Eger himmet yüzinden ola kâruñ
Bilürem var bu Ķavle iħtidârüñ
- 2059 Dili⁵⁷⁴ maźlûma idüb ‘adl ü dâdı
İrürirsın murâda nâ-murâdı
- 2060 Egerçi kim bu Ķavle yoķ liyâķat
Velî şehlerde kem olmaz kerâmet
- 2061 Ki luťfı bunlaruñ Ķâki zer eyler
Zeri Ķahrı yüzi Ķâkister eyler
- 2062 Vefâ ger idesın bu ‘ahde ey şâh
Bulasın müzd için vire Allah
- 2063 Ve ger dönerse luťf-ı âbı serâba
Kerem Ķıl virme zaħmet ben türâba
- 2064 Ol Ķâhü derkiñüz düşmez çü Ķayda
Fırâguñ var ol meşğül-i şayda
- 2065 Çü Mecnûn’uñ sözin güş itdi Nevfel
Derûn-ı germ olub cüş etdi Nevfel
- 72a- İ 2066 Şu deñlü dutdı gönli mihrini⁵⁷⁵ berk
Ki Ķamu vârin itdi yolına terk
- 2067 Yigitlikde özine gördi hem-sâl
Niçe hem sâl-i ‘ışķ içinde hem-ħâl
- 2068 Ki ol daħi esîri bir nigârüñ
Olub görmişdi cevrin rüzgârüñ

⁵⁷⁴ dil-i: eger İ

⁵⁷⁵ dutdı gönlü mihrini: Ķutdı mihrî gönlini S İ

- 2069 Çü anuñ mihri ile buldı peyvend
Derûn-ı dilden itdi añâ sevgend
- 2070 Kâsemde yâd idüb nâm-ı güzîni
Nebînüñ şıdķına itdi yemîni
- 72b- S 2071 Ki tırmışım vefâ yolında çün şîr
Döküb künc çeküb tîrile şimşîr
- 2072 Ne yiyem ne içem ne dutam⁵⁷⁶ ārâm
Saña râm olmayınca ol dil-ārâm
- 64a- Ö 2073 İrer maţlûb budur itikâdım
Velî vardur katuñda bir murâdım
- 2074 Çün idüb nüş câm ü âşinâyı
Bulasın bu ğam-ı dilden rehâyı
- 2075 İdüb râh-ı vefâdan sâz-kârı
Geçüresin bezmle rûzgârı
- 2076 Çü gördi âşufte bu resme kârı
Ferah geldi diline gitdi kayġı
- 2077 Bu sevgendile şâh kerem itdi anı
Diyeydüñ mümdı nerm itdi anı
- 2078 Dili ğamġînini mesrûr kıldı
Harâbın gönliniñ ma'mûr kıldı
- 2079 Çü buldı naġme-i işķına dem-sâz
Niyâza başlayı keşf eyledi râz
- 2080 Ümîd⁵⁷⁷-i vaşlıla maġrûr oldu
Şanasın kim vişâl-i yâr buldı
- 72b- İ 2081 Bu cüşile gelüb Mecnûn vecde
Yüz_urib hâlikına kıldı secde
- 2082 Harîf ü hem-dem olub pâdişâha
Bilesince varur ārâm-gâha

⁵⁷⁶ dutam: tutam İ

⁵⁷⁷ ümîdi: ümîz Ö

- 2083 Girüb hammâme çıkardı palâsı
Vücüdün pâk idüb giydi libâsı
- 2084 ‘Arab resmince şarındı ‘imâme
Oturub ‘ayşa meşgûl oldı câme
- 2085 Hâbîbi yâdına ol mihr-i pervez
Dir idi hûb-ter garrâ ğazeller
- 73a- S 2086 Cihân tölmişdi güftârından anuñ
Birisi budur eş‘ârından anuñ
- شعر خواندان مجنون⁵⁷⁸
- Müstefilün / Müstefilün / Müstefilün / Müstefilün
- 2087 Dil niçe hayrân olmaya ol serv-i hoş bālâmuza
Kim zülfünüñ sevdâları mazhardurur sevdâmuza
- 2088 Keşf eyleye her kim kıla nûr-ı tecellî sırrını
Cân u gönülden bir nazâr ol rûy-ı şehr-ârâmuza
- 64b- Ö 2089 Şevk-i lebüñle ‘ışkûnuñ esîridür kuvvet viren
Bu rûy-ı zer-sîmâmuza çeşm-i güher-peymâmuza
- 2090 Pür yandırırđ⁵⁷⁹ mihriñüñ nâriñda cân pervânesi
Çandîl-i necm aşılmadan bu kûbbe-i mînâmuza
- 2091 Zâhirde ten firkatdedür sırrıle cân vuşlatdadur
Hoşdır muhâlif geldügi pinhânumuz peydâmuza
- 2092 Āyât-ı sırr-ı hüsñüñi fehm eyleye kılan nazâr
İy mazhar-ı nûr-ı Hüzâ⁵⁸⁰ lafz-ı ğarîb inşâmuza
- 2093 Zerre gibi Mecnûn gör⁵⁸¹ mihriñde mahv olmağ diler
Yâ Rab sen irergil bizi bu himmet-i a‘lâmuza

⁵⁷⁸ Mecnûn'un şîr okuması

⁵⁷⁹ büryâna döndi İ

⁵⁸⁰ hüzâ: hüdâ S İ

⁵⁸¹ zerre gibi Mecnûn gör: kim zerre gibi dil bugün mihriñde S

Mesnevi⁵⁸²

- 73a- İ 2094 Çü yedi içdi vü buldı ferâgat
Açıldı gönül câmi oldı rāhat
- 2095 Yüzinün rengi döndi erğuvāna
Şibîh oldı boyı serv-i revāne
- 2096 Beyāz hüsünde hatt-ı siyeh-kār
Çekipdi girdi māhe devr-i per-kār
- 2097 Dağî āyīnesinden jeng-i sevdā
Girüb⁵⁸³ hırşīde gerü oldı hemtā
- 2098 Çü bāğ u gülşen içre dutdı⁵⁸⁴ ārām
Sürerdî câmi gözlerden serencām
- 2099 Dilin kerem etdikçe şevkden tāb
İderdi serd döküb gözleri āb
- 73b- S 2100 Hünelerde anı çün gördi ekmel
Hevādār oldı biñ cāniyla Nevfel
- 2101 Kāmu fi'li aña merğüb oldı
Özî maṭlūb bil maḥbūb oldı
- 2102 Tütüb vaşlı gülünle cān-ı hürrem
Olaymazdı andan ayru bir dem
- 2103 Anuñla def kılurdu ğamını
Cihāne virmezdi bir demini
- 2104 Belāğatde çü gördi yok nazīri
Virüb mihrine dil oldı esīri
- 2105 Geçürüb şoḥbet-i zevkiyle eyyām
İki üç ay bular sürdi serencām

⁵⁸² Başlık: - S Ö

⁵⁸³ girib: girüb S

⁵⁸⁴ dutdı: tütüdü İ

- 65a- Ö 585 شكایت کردن مجنون بنو فل از جدایی
- 2106 Meger bir gün ki bu mîrile Mecnûn
Oturib nûş iderdi cām-ı gülgün
- 2107 Buḥār-ı bād' ile ʿışk-ı ser-keş
Dil-i Mecnûna şalmışdı âteş
- 73b- İ 2108 Tolib dilber hevāsından dimāḡı
Urırdı derd odı baḡrına dāḡı
- 2109 Bulurdu şāh-ı ʿışk efsānesini
Çü yakdı ʿaql-ı şabruñ ḡānesini
- 2110 Bir āh itdi cigerden ʿāşıkāne
Ki od urdı duḡānından cihāne
- 2111 Yüzinde cūy aqıtdı yaşından
Yüregin deldi mîrūñ nālîşinden
- 2112 Uçuḡ dutmuş⁵⁸⁶ gibi endām-ı lertzān
Olub geldi kelāma ol perîşān
- 2113 Şikāyet eyleyü devrān elinden
Didi rāzımı mîre cān dilinden
- 74a- S 2114 Ki ey derdi dilümden fāriḡü'l-bāl
Beni sevdā ile⁵⁸⁷ ʿışk itdi pā-māl
- 2115 Çü virdün ḡile ile bāde ḡāki
Ferāmüş eyleme bu derd-nāki
- 2116 Benümle etmişidün ʿahd-i şāfi
Kerîmün vaʿdesinde yoḡ ḡilāfi
- 2117 Çün itdün baña evvel⁵⁸⁸ dil-firîbi
Bil āḡir noldıḡın ḡāl-i⁵⁸⁹ ḡarîbi
- 2118 Taḡıtdı şevḡ-i ʿaqlım kār-bārun
Yile virdi ḡöñülde şabr-varun

⁵⁸⁵ Mecnûn'un Nevfel'e ayrılıktan şikayet etmesi

⁵⁸⁶ dutmuş; tutmuş İ

⁵⁸⁷ beni sevda ile; şalıb ḡāke beni S İ

⁵⁸⁸ çün itdün baña evvel: getürdün evvel idüb S İ

⁵⁸⁹ ḡāl-i: āḡir İ

- 2119 Hevâ'-i yâr bozmışdır mizâcum
Eger vaşlından olmazsa 'ilâcum
- 2120 Baña bu nûş u 'işreti nîş-i dildür
Gamında âh u nâlem 'ıyş-ı dildür
- 2121 Hâber vir bârî hâlimde olayın
Vireyin derdimile ya kılayın
- 65b- Ö 2122 Ki bulur şevk-i cân sevdâyılığdan
Alur zevkîni dil rüsvâyılığdan
- 74a- İ 2123 İdemez teşne olan şabr-ı tâbe
Viren şu teşneye girür şevâba
- پیغام فرستادن نوفل بپذیر لیلی بخواستادی لیلی⁵⁹⁰
- 2124 Çü Nevfel diñledi ol mübtelâyı
Diledi k'eyleye 'ahde vefâyı
- 2125 Düzüb bir elçi kâm olmağičün râm
Çabîle mîrine gönderdi peygâm
- 2126 Ki ey mîri sipehdâr-ı ser-efrâz
Hevâ' bîmârına varuñ şifâ-sâz
- 2127 Ser-i keyvâne hâk-i pâyüñ efser
Nesîm-i sebz luţfuñ rûh-perver
- 74b- S 2128 Çü 'ömrüñ bâğı zeyn oldı kemâhî
Açıldı anda perverd-i ilâhî
- 2129 Hevâsından şabâya büy-ı cânı
Virüb nûr itdi hüsinden cihânı
- 2130 Açıldı bâğ-ı hüsni içre çün ol gül
Hevâ bülbüllerine düşdi gulğul
- 2131 Ki bir bülbül anuñ şevkile şeydâ
Olub sevdâyı dutdı⁵⁹¹ bâğ-ı şahrâ

⁵⁹⁰ Nevfel'in Leylâ'yı istemek için Leylâ'nın babasına elçi göndermesi

⁵⁹¹ dutdı: tutdı S İ

- 2132 Dağı âyİnesinden sırr-ı Mevlâ
Çün ol âşufteye itdi tecellâ
- 2133 Gönülde kımayıb şabr u kararın
Tağıtdı ʿışk-ı ʿaql-ı kâr-bârin
- 2134 Sevâd-ı zülfünin sevdâya şaldı
Hevâsı hüsnünün şahrâya şaldı
- 2135 O mihrün pertevinden uralı dem
Gözine zerre gelmez iki ʿâlem
- 2136 Fezâ'-i mülk-i ʿışk içinde hayrân
Yürirken irdi nâgâh ol perişân
- 74b- İ 2137 Yüregi ğamdan olmuş pâre pâre
Ne yüzdendir bilinmez derde çäre
- 66a- Ö 2138 Kâmu varını itmiş ʿışk ğâret
Vücüd-ı mülküne irmiş hasâret
- 2139 Egerçi ʿışkladur dâr-gîri
Belâğatde velîkin yok nazîri
- 2140 Ferîd-i ʿaşr olanların biridür
Cemâl-i hüb nesl-i ʿÂmirîdür⁵⁹²
- 2141 Feşâhatde anı sübhân u vâbil
Görirse hizmetine⁵⁹³ ola mâyil
- 2142 Çü luğfındur cihân mülkinde şâyif
Revâ mıdur ki idesin anı zâyif
- 75a- S 2143 Gelüb inşâfa bir dem Hakkı yâd it
Bunı ol dilberile nâm-zâd it
- 2144 Gerekmez kişi k'ola tünd-âyîn
Olan ğod-bîn olmadı ğüzâyîn
- 2145 Dile âfetdürür nefsiñ ğururı
Anuñ âhir irer câne fütürü

⁵⁹² Mısraların yerleri deĝişikdir S

⁵⁹³ hizmetine: ğidmetine S İ

- 2146 Terahhümdür viren insâna revnağ
Gönülden şefkat İmândan didi Haqq
- 2147 Esir ki güş idüb hâl-i ğarîbi
Yatur dil-haste gönder ol şabîbi
- 2148 Hevâdan kim bozulmuşdur mizâcı
Şarâb-ı vaşlıla itsün ‘ilâcı
- 2149 Murâdın mâlîsa mâlum vereyin
Senüñ tek meylüñi mâle göreyin
- 2150 Kerem kıl bu sözüme dimegil lâ
Dilegümi kabûl eyle vü illâ
- 2151 Hîlâfı üzre ger ola hitâbuñ
Zebân-ı tîğdür viren cevâbuñ
- 75a- İ 2152 Çeküb leşker iderim⁵⁹⁴ saña âheng
Göziñe gösterürem ‘âlemi teng
- 2153 Telef olub bu yolda baş u cânuñ
Gider târrâce cümle hân u mânuñ
- 2154 Vaqâruñ şakla vir ol dil-nüvâzı
Ki ola bu ğarîbüñ çäre-sâzı
- 66b- Ö 2155 Girelüm sa‘yiçün biz de şevâba
Ki bir teşnedür⁵⁹⁵ irüşsün âba
- 2156 İrüb kâşıdıña virdi ol peyâmı
Didi her ne denildiye temâmı
- 2157 Qabîle mîri çün güş itdi ânı
Ġazabdan beñiz oldı⁵⁹⁶ za‘ferânı
- 75b- S 2158 Dırâz idüb zebân-âteş-i tîz
Virür ol da cevâbı fitne-engîz
- 2159 Didi şürîde olub ey ser-efrâz
Ki bir Mecnûn çün ‘arz eyleye⁵⁹⁷ râz

⁵⁹⁴ iderim: kılurım S

⁵⁹⁵ teşnedür: dil teşnedir S

⁵⁹⁶ beniz oldı: oldı benzi S

⁵⁹⁷ Mecnûn çün ‘arz eyleye: Mecnûn’dan ‘arz eyledüñ S İ

- 2160 Murâdından o gâfil bî-ğberdür
Didügün gül bu gün kırş-ı kamerdür
- 2161 Sitiz ü zür u bazu ile nâ-gâh
Kim ola mâh-ı bedre kim bula râh
- 2162 Kıla mı kimse idüb mekr ü rivi
Melekle bir arada cem'-i dîvi
- 2163 Aña 'âkil dime maşrû'dur ol
İşinde kamu nâ-meşrû'dur ol
- 2164 Bürehne bād-ı ser Mecnûn-ı bî-dil
Hevâya vir behâyım bigi⁵⁹⁸ mâyil
- 2165 Ne var 'aklı ki cem' ide özini
Ne kabildir ki vire kendüzini
- 2166 Ne küy-ı yâre varmağa yüzi var
Ne gökde yerde rüşen yılduzı var⁵⁹⁹
- 75b- İ 2167 Çü 'aklı tab'a gelmedi muvâfık
Ne yüzden duhteruma ola lâyık
- 2168 Degül duhter aña bir âyetümi ben
Revâ görmezim aña bu sözi sen
- 2169 Şeh-i Nevfel bunı idüb bahâne
Ger_âheng eyleye ceng-i girâne
- 2170 İderüz baş açub anuñla peykâr
Ki vardur bizde daği gayret ü 'âr
- 2171 Eger cenk eylerise iderüz ceng
Ger_oh atarsa ol biz urırız seng
- 2172 Anı üstünde her dil-gü olur şir
Urırız biz de lâ-büd tır ü şimşir
- 67a- Ö 2173 Degüliz ol kadar anuñ zebümü
Ki ol bu yüzden ide reh-nümünü

⁵⁹⁸ bigi: gibi S İ

⁵⁹⁹ S Ö: -

- 76a- S 2174 Murâdından olub bâzâr-ı kâsid
Bu yüzden çün cevâbın aldı kâşid
- 2175 Görinmedi bu işüñ aña hayrı
Gerü geldüğü yola oldu seyri
- 2176 Çü kâşid gitdi ol mîr ü cefâ-hü
Özi etbâ'ını cem' itdi kamu
- 2177 Varıdı havfdan gönlünde endüh
Dirildi çevresine halk enbüh
- 2178 Ki tıldı leşkeriñden rüy-ı şahrâ
Şavaş esbâbını düzdi⁶⁰⁰ müheyyâ
- 2179 Bilürdi kim idiser Nevfel âheng
Buyırdı giydi kamu âlet-i ceng
- 2180 'Adüden yaña kim olmışdı nâzır
Çerîsin cem' kılub oldu hâzır
- 2181 Haberçi Nevfel'e çün irdi bî-kâm
Didi her ne ki denildiye⁶⁰¹ peygâm
- 76a- İ 2182 Murâd olmadı çün hâşıl talebden
Dil-i cüş eyledi nâr-ı gâzabdan
- 2183 İrâde rüşen olub şüret-i rezm
Hemân-dem itdi leşker cem'ine 'azm
- 2184 Bu rezme çünki Nevfel oldu meşgûl
Medîne'den ta Bağdâd'a dek ol
- 2185 Şalar eţrâfa âdemler ki leşker
Dirile her ne kim var isa yek-ser
- 2186 Birine leşkeri cem' oldu kamu
Müsellağ hâzır olub geldi kamu
- 2187 'Alemler kaldırub düzdiler âlây
Şadâdan irdi çarğa hüyla hây

⁶⁰⁰ düzdi: kıldı S İ

⁶⁰¹ denildiye: olmışdı S İ

- 2188 Çü leşker hâzır oldı tırdı Nevfel
Başına miğfer urdı tığine el
- 76b- S 2189 Önüne durmazıdı⁶⁰² Rüstem-i Zâl
Buyurdu çekdiler rahşını derhâl
- 67b- Ö 2190 Zebûn iderdi şîrile pelengi
Süvâr olub giyüb âlât-ı cengi
- 2191 Tayadı leşkerini şağa şola
Urıldı tabl u kûs girdi yola
- 2192 Şadâ-yı kûsıla ğavġâ-yı leşker
Sipihrûn ġuşını itmiş idi ger
- 2193 Gece gündiz sürüb cem'iyetiyle
İrür ol hayle ulu heybetiyle
- 2194 Çü yâkın irdi hayli dilbere râh
Düşüb şahra içinde kurdı har-gâh
- 2195 Gice tâ şubh olunca kıldı ârâm
Bilinmezdi nite ola serencâm

⁶⁰³ صفت روز و مصاف کردن نوفل بقبيلة ليلى و ظفر یافتن او

- 2196 Çü şâh-ı encüm-i evreng felekden
Görindi tâc-ı zerrînile rüşen
- 76b- İ 2197 Sipâh-ı nûr şaf dutub⁶⁰⁴ ufuğda
Dikildi sancağı burc-ı şafağda
- 2198 Düzüb âlây-ı Rümîden temâmı
Yürüyüb fetğ kıldı mülk-i Şâmı
- 2199 Çü dutdı⁶⁰⁵ tıġla şehr ü diyârı
Verâ'-i arza şaldı zeng-bârı
- 2200 Seher-gehden süvâr olub ser-â-ser
Yürüdi birbirine berâber

⁶⁰² durmazıdı; tırmazıdı S İ

⁶⁰³ Başlık "Sipâh-ı nûr şaf dutub ufuğda / Deñildi sancağı burc-ı şafağda" beyitinden öncedir İ
Gündüzün tasviri Nevfel'in Leylâ'nın kabilesi ile savaşması ve zafer elde etmesi

⁶⁰⁴ dutub: tütub S İ

⁶⁰⁵ dutdı: tıtdı S İ

- 2201 Çeküb sancağ muķâbil düzdiler şaf
Urırlar tığa dest-i kabza-i kef
- 2202 Nefîr ü kûs öninden dutardı yer
Karışdı birbirine iki leşker
- 77a- S 2203 Şadâ'-i na'ralar dutdı⁶⁰⁶ cihânı
Bürüdü toz rûy u âsmânı
- 2204 Olupdı gerd u mîğ ü tîr-i bārân
İçinde berķ bigi tîğ-i raşşân
- 2205 Tamarda hûn-feşân olmaķda bî-bāk
Diyeydüñ nîze idi mār-ı Dehķāk
- 68a- Ö 2206 Hevâ yüzinde tîz urırdı pervâz
İnib açardı câne merkten râz
- 2207 Müşebbek nîzeden olmışdı sîne
İrerdi andan bula cân hazîne
- 2208 Meger ol 'arşada tîğidi çevgân
Ki olurdı toz bigi⁶⁰⁷ gülle gerdân
- 2209 Çomağun çarbu virdikçe şadâyı
Teniyle cân iderlerdi vedâ'ı
- 2210 Çîķâb-ı tîr olub tîz-reftâr
İçerdi murğ-ı câne per ü minķâr
- 77a- İ 2211 Belâ rüyını olub fitne-engîz
Urırdı rûy-ı dehre âteş-i tîz
- 2212 Semânın zehresi havfiyle pür-hûn
Zemînin kâsesi hûniyla meşhûn
- 2213 Meger olmağ dilerdi câne mihmân
Ki tîğ önünce tîr idi şitâbân

⁶⁰⁶ dutdı: tutdı S İ

⁶⁰⁷ bigi: gibi S İ

- 2214 Sipihri gerü leşker eyledi güm
Ki görmezidi birbirini encüm
- 2215 Tölupdı rüy-ı şahrâ tığ ü hançer
Cihâni tutmuşıdı mevc-i leşker
- 2216 Mu'allak olmayaydı tāsı gerdün
Olurdı keşteler kanıyla pür-hün
- 2217 Ciger delmekden incinmişıdı tır
Hacel olmuşıdı baş kesmekde şimşir
- 77b- S 2218 Meger hün-ı ciger virmişıdı kuvvet
O yirün k'oldı sengi la'l ü yâküt
- 2219 Ecel k'olmuşıdı câne kemîn-sâz
Kıyâmetden o dem içmişıdı râz
- 2220 Yüce olmağa bu bezm içre kadri
Senü gözlerdi dayim cây-ı şadri
- 2221 Direfş-i mihr-i peyker şâdikâne
Sepîd-i şubh-veş olmuş nişâne
- 2222 Uzanub mâr bigi⁶⁰⁸ ursa nîze
Kılurdı çarbi dâğı⁶⁰⁹ rîze rîze
- 68b- Ö 2223 Debîr-i çarh-ı hünıyla sirişte
Berât-ı mevt iderdi nebişte
- 2224 Geçir dir'a şu resme nâvek-i tır
K'aça gül perdesini bād-ı şeb-gîr
- 2225 Erenler oldığıçün ser-berîde
Zemîn olmuşıdı dâmen derîde
- 77b- İ 2226 Bahâdırlar olub ğarretde çün şir
Bu aña ol buña urırdı şimşir
- 2227 Kimi dutmağ⁶¹⁰ kimi urmağda bunlar
Biribirini öldürmekde bunlar

⁶⁰⁸ bigi: gibi S

⁶⁰⁹ dâğı: tağı S

⁶¹⁰ dutmağ: tutmağ S

- 2228 İder tîğile bunlar kâr-zârı
Dirîğiyle qalur Mecnûn-zârı
- 2229 Bular baş açub ider ceng ü gavgâ
Bu göz yaşın döker hayrân u şeydâ
- 2230 İderdi mest-i ‘ışk olub tavâfı
Dilerdi kişvere şulha muşâfı
- 2231 Eger şerm itmese idüb dirîği
Urırdı kendü eşhâbına tîği
- 2232 ‘Adûlar urmasa çarbin zebânuñ
Keserdi başı evvel düstânuñ
- 78a- S 2233 Mu‘âf olaydı irüb merkebinle
Meşâf ideydi kendü mevkibinle
- 2234 Buña ger dest-res vireydi taqdîr
Siper dârâtına urırdı şimşîr
- 2235 Bu leşker içre mest olub bilürdi
O haylûñ nuşretin haqdan dilerdi
- 2236 Çü bir ser-leşkerinden ola gerdân
Derûnından olurdu gönül handân
- 2237 Şanem haylinden olsa küşte ânı
Akıdub yürüdi eşk-i revâni
- 2238 Bu cânibde yelerdi ol dil-firûz⁶¹¹
Dilerdi ki ola hayl-i yâr-pirûz
- 2239 Özünüñ leşkeri olsa kavî dest
Olırdı mest ol şürîde mest
- 69a- Ö 2240 Eger dildâr hayli gelse gâlib
Neşâtrıyla olırdı aña râğıb
- 78a- İ 2241 Su‘âl idüb biri der ey civân-merd
‘Aceb dîvâne kılmışdur seni derd

⁶¹¹ dil-firûz: ciger-süz S İ

- 2242 Senünçün biz kıılırız kâr-zârı
Gönüliden sen idersin haşme yârı
- 2243 Didi çün haşm ola hayl-i dil-ârâm
Ola mı dil aña tîğ urmağa râm
- 2244 Kişi tîğiyle urır haşme âheng
Velî ‘âşık ider mi yârla ceng
- 2245 İrer her ma‘reke içre cerâhat
Baña andan gelendir büy-ı râhat
- 2246 Gubârından çün ola kuhl-i behrem
Aña tîğ urmağa ola mı zehrem
- 2247 Çü dilber tuhfe vire büy-ı cânı
Niçün virmeye ‘âşık-ı revânı
- 78b- S 2248 Çü dilde muhkem ola şıdk-ı ‘âşık
Fidâ kıılır revânı ‘ışk-ı ‘âşık
- 2249 Alupdır gönülüm ol serv-i revânüm
Gönül her kânde ise anda cânüm
- 2250 Bu hâlet çü sâyil güş kıldı
Hevâ’ câm anı sarhoş kıldı
- 2251 O rakş urıb iderdî âh-ı serdi
Bular germiyle iderdî⁶¹² neberdî
- 2252 Şeh-i Nevfel sipihdâr-ı cihân-gîr
Şalardı haykırib her yaña şimşîr
- 2253 Gâzanfer bigi⁶¹³ tîğ uraydı kime
Ger ola semâ vü arz iderdî nîme
- 2254 Aña kim irgürirdi zorıla gürz
Yıkardı ger olırsa kühnî’l-berz
- 2255 Kime kim hışmla urırdı nîze
Eger sengise iderdî rîze rîze

⁶¹² iderdî: kıılırdı S

⁶¹³ bigi: gibi S

- 78b- İ 2256 Gehî gürz ururıdı ol gehî tîr
Gehî nîze gehî pülâd-ı şimşîr
- 69b- Ö 2257 Elinde nîze efî peykeridi
Öñünden haşm anuñ ürkeridi
- 2258 O rezm içre ki olmışdı ser-efşân
İderdi çarb kân bahrımı cüşân
- 2259 Çü Nevfel heybetiyle itdi âheng
Şanem hayline itdi ‘âlemi teng
- 2260 Kâmu esbâb-ı cengi saçdı bunlar
Şikest olub öñünden kaçdı bunlar
- 2261 Çü tîğ-i Nevfel itdi bunları kâmc
Varub bir şa‘b yirde oldular cemc
- 2262 Dutupdı⁶¹⁴ cümlesin havfiyle kayğu
Danışub⁶¹⁵ ittifâkı didi kâmu
- 79a- S 2263 Ki budur bu irâde rây-ı pîrân
Kâpü gitsün olunca hâne vîrân
- 2264 Çü bizden cebrile almağ diler kız
Kesüb başın aña gönderelim biz
- 2265 Aramızdan bizim çün gide âfet
İki cânibden ola halk râhat
- 2266 Yanınca oda⁶¹⁶ her dem gayretiyle
O gitsün gâret olmasun kabîle
- 2267 Bu resme kıldılar çün rây u tedbîr
Ki ideler mağv ol bed-râyı bunlar
- 2268 Meger tıydı bu hâli ol füsün-sâz
K’aña gülşende keşf olmışıdı râz
- 2269 Bu fitne şerefi kılmağa i‘lâm
Viri bir sırla Mecnûn’a peygâm

⁶¹⁴ dutupdı: tutubdı S İ

⁶¹⁵ danışub: fâmişub S İ

⁶¹⁶ yanınca oda: oda yanınca S

- 2270 Ki ğarğa virmeden ol dil-nüvâzı
Belâ seylinüñ ola çäre-sâzı
- 79a- İ 2271 Çü Mecnûn oldı bu hâletden âgâh
Döküb göz yaşın itdi derdle âh
- 2272 Varub zârılığıyla o ciger-süz
Emîr önünde urdı toprağa yüz
- 2273 ‘İnân merkebini dutdı⁶¹⁷ muhkem
Yavuz bahtından aqıtdı gözi nem
- 70a- Ö 2274 Tazallum birle didi ey cihân-gîr
Kî Hâkķ kıldı livânı âsmân-gîr
- 2275 O meh-rû kim anuñçündür bu peykâr
Belâ zincirine olmış giriftâr
- 2276 Dilerler kim kıyub ol rûy-ı pâke
Helâk idüb koyalar rûy-ı hâke
- 2277 Baña yüz duta⁶¹⁸ deyu baht-ı fercâm
Helâk-i cânına itmişler ikdâm
- 79b- S 2278 Esir-i kâkül-i bûyın şürîde⁶¹⁹-kârı
Dağı anlarla itme kâr u zârı
- 2279 Olursañ anlara qarşu kemân-gîr
Benüm bağruma andan irüşür tîr
- 2280 Ne oķ kim ol yaña ola revâne
Urrı ten revzeninden rûy-ı câne
- 2281 Eger haşmıyla iderseñ sitîzi
Urırsan cism-i yâre tîğ-i tîzi
- 2282 O nîze virmesün a’dâya âfet
Kî andan ire aħbâba cerâhat
- 2283 Siyâh itdi çü bahtım câmesin Hâkķ
Ne sevdâydır baña bu sa’y-i muṭlaķ

⁶¹⁷ dutdı: tutdı S İ

⁶¹⁸ duta: tuta S İ

⁶¹⁹ şürîde: âşuṭte Ö

- 2284 Çü yok vaşl-ı şifâsından naşîbüm
Baña niçe ‘ilâç itsün tabîbüm
- 2285 Oñulmaz ışk tîginden olur riş⁶²⁰
Topuña virmeyeyin bār-ı teşvîş
- 79b- İ 2286 Fütüvvetle çıkarıb yahşî adı
İrürüre mi murâda nâ-murâdı
- 2287 Senüñ firîndürür luţfuña lâyıķ
Benüm bahtım degül baña muvâfıķ
- 2288 Yürî sen devletile kâmrân ol
Sürür-ı ‘ayşla zevķ u şafâ bul
- 2289 Baña Haķķ virmedi işüñ kolayım
Ķo beni derdimile⁶²¹ yaķılayım
- 2290 Bu sözi söyledi vü kıldı zârı
Revân oldı göziñin cüy-bârı
- 70b- Ö 2291 Derün-ı dehre âhı kâr kıldı
Dilini Nevfel’iñ efkâr kıldı
- 2292 Nişâr itdi görüb ânı diger-gün
Göziniñ hoķķasından dürr-i meknün
- 80a- S 2293 Çeküb düzgün niyâma⁶²² urdı şimşîr
İrişdi mişesine yine ol şîr
- 2294 Bu hâlâtına Ķays’ın oldı hayrân
Oturdı meskeninde çeşm-i giryân
- 2295 Diline dest-i ģam urdıķça tîĝi
İderdi dürlü hayfîle⁶²³ dirĝi
- 2296 Şorardı karşı aĥvâlınden anuñ
Biridi ĝuşşasın ol nâ-tüvânuñ
- 2297 Şol âdem ki âdemîlikden urır dem
Bilür ne kılduĝını âdeme ģam

⁶²⁰ oñulmaz ‘ışk res olan riş İ

⁶²¹ derdimile: göynegimle S İ

⁶²² düzgün niyâma: şemşîr düzgün S

⁶²³ dürlü hayfîle: ellerini urub S İ

- 2298 Şu kim rahmile anda olmaya⁶²⁴ ‘âr
Degüldür süziş ü dilden haberdâr
- 625 مہمان خواندان مجنون مرغان را بخانہ چشم نامردمان فتنہ انکیزرا از خانہ بیرون کنند
- 2299 Hevâ sâzı ile sâzında âvâz
Virüb cân perdesinden söyledür râz
- 80a- İ 2300 Çü⁶²⁶ itdi nağme-i dilde aġanı
Bu resme şerh kıldı dâstâni
- 2301 O şahrâda ki idüb Nevfel âheng
Cihân pehnâsın itdi hâşmına teng
- 2302 Şu deñlü topraġa düşmişdi merdüm
Ki şahrâ olmuşıdı geştiden güm
- 2303 İki leşker çü çekdi çengden el
Varub ârâm-gâha irdi Nevfel
- 2304 Taġıldı rezm gitdi kalmadı ferd
Meger Mecnûn’la bir yâr-ı hem-derd
- 2305 Görür dîvâne çün şahrâ-i hâli
Yerinden durdı mest ü lâ’ubâli
- 2306 Cihâni âhla pür-düd kıldı
Yüzi hâkîni hün-âlüd kıldı
- 71a-Ö 2307 Şu resme itdi kane kendüyü ġark
80b- S Ki olmazdı bunuñla geştiden fark
- 2308 Düşüb ol geşteler içinde bî-hüş
Yüz urdı geşte bigi⁶²⁷ yetdi hâmüş
- 2309 Kõnardı geşteler üstine küstâh
Kulaġ u zâġ iderlerdi sürâh
- 2310 Buña daġı irüb bir zâġ-ı h’ün-h’âr
Gözini oymaġa uzatdı minķâr

⁶²⁴ rahmile anda olmaya: hayvân-ı tab’ olmaya bî ‘âr S İ

⁶²⁵ از خانہ بیرون کنند - S İ Mecnûn’un, fitneci insanları için kuşları misafir olarak eve çağırması

⁶²⁶ çü: çün İ

⁶²⁷ bigi: gibi S İ

- 2311 Bu hâli gördi çün ol yâr-ı hem-râz
Akıdub yaşlarını virdi âvâz
- 2312 Yügürüb geldi gördi ol cününü
Ki ıışkuñ derdile olmuş zebünü
- 2313 Elin alub eline merd-i hüş-yâr
O mesti uyhusından itdi bî-zâr
- 2314 Açup gözini Mecnûn-ı belâ-keş
Bir âh itdi ki urdı câne âteş
- 80b- İ 2315 Çağırub rikqatiyle didi ey yâr
Degülmişsin baña sen yâr-ı ğam-h'âr
- 2316 Tenümde çü oldı baña dîde düşmen
Süreyin hânedan ço düşmeni ben
- 2317 Nazarda kıldı şu deñlü dili şād
Ki kör itdi ğamıyla ıışk-ı bî-dād
- 2318 Baña çün anda⁶²⁸ dîde bu nifākı
Bu ğün kaşdıñ buyıdı ittifākı
- 2319 Çıkarub⁶²⁹ şād ideydim sînemi ben
Alaydum andan⁶³⁰ eski kînimi ben
- 2320 Adın⁶³¹ mihrün yüzünden ihtisâsı
Çadımî düşmene virdün hâlâşı
- 2321 Beni bu derde ol itdi giriftâr
Baña andandurur bu kâr-ı düşvâr
- 81a- S 2322 Göñül murğını ol itdi hevâyı
Getürdi başuma dürlü belâyı
- 2323 Çü bir merdim ki ola fitne-engîz
Anı sürmek gerekdür hânedan tîz
- 71b- Ö 2324 Nolaydı dîde-i ter olmayaydı
Ne dîde belki bu sır olmayaydı

⁶²⁸ anda: geçdi S İ

⁶²⁹ çıkarub: çıkarum Ö

⁶³⁰ andan: bundan S İ

⁶³¹ adın: idüb S İ

- 2325   Kanı düşmen ki idüb baña yâri
Ala başumı bu dîdemle bâri
- 2326   Dökerseñ kanumı ey düşmen-i cân
İderseñ tığle başumı gerdân
- 2327   Gözüm evini evvel vir⁶³² harâbe
Pes_andan dökğil kanumı türâbe
- 2328   Bu resme ağlanken derdile zâr
Dem-i şîrîni ki itdi telğ-güftâr
- 2329   Sözini güş idüb ol yâr-ı giryân
Anuñ bu hâletine kaldı hayrân
- 81a- İ** 2330   Bu şîveyle görüb ol derd-mendi
Gehî girye gehî iderdi hândi
- 2331   Didi ey cân içinde gevher-i pāk
Bu hâlinden dil-i ‹ālemdürür çāk
- 2332   Hayātuñdan eger sen sîr olduñ
Vücuduñ katli itmeden şîr olduñ
- 2333   Degüldür âdemi ol dîv bünyād
Ki görüb âhîrîñ derdin ola şād
- 2334   Egerçi sözden⁶³³ olmışsın ciger-süz
Görinenleri lâ-büd gösterür göz
- 2335   Göziñ ucından olduñsa diliriş
Dutub⁶³⁴ ma'zür andan yime teşvîş
- 2336   Ki ol dem kim oturasın berâber
Yine gözden olur gönîlün münevver
- 81b- S** 2337   Temâşâ gözile idüb cemâlin
İdersin seyr-i zülf-i hadd-i hâlin
- 2338   Gözile çün gam oyunun utarsın
Ne için dostı düşmen dutarsın

⁶³² evvel vir: vir evini S

⁶³³ sözden: gözden S İ

⁶³⁴ dutub: tutub S İ

- 2339 Diyince bu sözi ol yâr-ı hem-derd
Derûn-ı germ olub urdı dem-i serd
- 2340 Koyub hem-râhını Mecnûn-ı şeydâ
Figân u nâle ile dutdı⁶³⁵ şahrâ
- 72a- Ö اندر خریدن مجنون آهورا از صیاد⁶³⁶
- 2341 Dili dutmazdı⁶³⁷ bir yirde ârâm
Yürirdi derd-i hasretile⁶³⁸ nâ-kâm
- 2342 Olub dildâr derdinden ciger-hûn
Dökerdi gözlerinden eşk-î gül-gün
- 2343 Giderken nâgâh ol Mecnûn-ı eyyâm
Kurulmuş gördi qarşusunda bir dâm
- 81b- İ 2344 Düşüb ol dâme bir âhû giriftâr
Olub kılmışdı bend içinde nâçâr
- 2345 Görir kim çeşm-i çeşm yâde beñzer
Kaya bakışları⁶³⁹ bîmâre beñzer
- 2346 Diyeydüñ gözleriydi ‘ayn-ı mañbûb
Cebîninde yazılmış gayr-ı mağzûb
- 2347 Siyeh çeşmine çekmiş sürme-i Hakk
Ki bulmuş gülşen-i hüsn içre revnaç
- 2348 Çü gördi anı Mecnûn-ı belâ-keş
Saçub âh-ı ciger-süzımdan âteş
- 2349 Ayıtdı ey esîr-i kayd-ı mekkâr
Belâ bendine olmuşsın giriftâr
- 2350 Enîs ü hem-nişînüñden olub dūr
Ki qalmışsın ğam bendiyle mehcūr

⁶³⁵ dutdı: tutdı S İ

⁶³⁶ Mecnûn'un ceylanı avcıdan satın alıp (kurtarması)

⁶³⁷ dutmazdı: tutmazdı S İ

⁶³⁸ derd-i hasretile: hasret u derdiyle S İ

⁶³⁹ kaya bakışları: dönüb bakışları S İ

- 82a- S 2351 Bu gün ey reh-nümâ-yı hayl-i şahrâ
İderdüñ seyr-i tæg u ræg-i şahrâ⁶⁴⁰
- 2352 Düşüb kayd u belâ içinde bende
Benüm bigi dutuşmışsın⁶⁴¹ kemende
- 2353 Çoñuñdur yâdigâr-ı⁶⁴² zülf-i tarrâr
Müşâbih gözleriñe çeşm-i dildâr
- 2354 Dişüñ dürrünle pürdir hoşka-i zer
Lebüñ dürr-i şadefdendür münevver
- 2355 Sirişkünüñdir gönül derdine tiryäk
Çam-ı zehr itmesün âlüde-i hâk
- 2356 Eyâ sine-küşâ-yı gerdün-efrâz
Kebâb itmege olduñ sine berdâz
- 72b- Ö 2357 Beri olsun göziñden çeşm-i bî-dâd
İræg olsun öziñden zañm-ı şayyâd
- 2358 Dönüb andan didi şayyâda ey yâr
Bugün kayduña düşmiş bu dil-fikâr⁶⁴³
- 82a- İ 2359 Hüdânuñ luţfiyla qahrımı kıl yâd
Bunı gel cânuñiçün eyle âzâd
- 2360 Bu âhü gerçi vahşî cânavardur
Yaradılmışdur âhîr cânı vardur
- 2361 Dilüñ varur mı añmayub ilâhuñ
Yire dökmege qânın bî-günâhuñ
- 2362 Teraññüm kıl buña ehl-i vefâdur
Resen boynında olmaq ne revâdur
- 2363 Ölüm kaçdıñı ref^c idüb teninden
Gidergil kayd-ı⁶⁴⁴ bendi gerdeninden

⁶⁴⁰ şahrâ. ħadrâ S

⁶⁴¹ dutılmışsın: tolaşmışsın S İ

⁶⁴² yâdigâr-ı: vü añar zülf İ

⁶⁴³ dil-fikâr: ciger-ñâr S

⁶⁴⁴ kayd-ı: toğ S İ

- 2364 Gözi hüsnile olmuşdur sütüde
Hâfâdır hâkde itmek ğunüde
- 2365 Bu şîne kim dönübdür şîm-i nâbe
Revâ olmaya od içre kebâbe
- 82b- S 2366 Bu yüz kim böyle düşmüşdür yaraşık
Degüldür ey birâder katle lâyık
- 2367 Çü şayyâd itdi andan bu sözi ğüş
Derûnı merhametden eyledi cüş
- 2368 Başub hayret gözinden dökdi âbı
Biraz fikr eyleyüb virdi cevâbı
- 2369 Ayıtdı kim iderdim bu sözi ğüş
Eger⁶⁴⁵ kılmasa fuķarâyı der-âğüş
- 2370 Ki vardur hânede ehlüm ‘iyâlim
Bu olmazsa olur âşufte hâlim
- 2371 Şalarsuñ säye-i raħm⁶⁴⁶ ey melek-zâd
Çü mâyiñ var virüb eyle âzâd
- 2372 Cevâbından olıb hâl-i diğer-ğün
Çıkardı⁶⁴⁷ ğiydigün fi’l-hâl Mecnûn
- 2373 Virür biñ ‘özrle şayyâda hâli
Alur âhü-yı merd-i lâ’ubâli
- 73a- Ö 2374 Ğiyüb şayyâd tonı tutdı şahrâ
82b- İ Bu kıldı anda âhüyıla tenhâ
- 2375 Şibîh oldığıçün çeşmine yâriñ
Öperdi gözlerini ol şikâruñ
- 2376 Diridi ey ğazâl-i hûb-ı râ’nâ
Çü iresin diyâr-ı yâre tenhâ
- 2377 O mülküñ otlağından bulıcaķ kâm
Benüm hâlim idesin anda i’lâm

⁶⁴⁵ eger: beni S

⁶⁴⁶ säye-i raħm: raħm-ı säye İ

⁶⁴⁷ çıkardı: çıkarur S İ

- 2378 Diyesin ol hevâ içre esîrûñ
Ġam-ı hicrile sen dil-peżîrûñ
- 2379 Murâdî üzre a'đânûñ yürir yol
Anı kim istemezsen eyledür ol
- 2380 Sen andan ayru ol sendendürür dūr
Sen ansuz ġamda ol sensüz ciger-ġ'ūr
- 83a- S 2381 Ne var bir pîr kim düşse miyâne
Ne var bir tîr kim ire nişâne
- 2382 Bunı didi vü kıldı âh u feryâd
Götürdi bendini vü itdi âzâd
- 2383 Olub ney bigi⁶⁴⁸ efġânile nâlân
Biraz yer gitdi ardınca şitâbân
صفت شب⁶⁴⁹
- 2384 Serâ perde çü çekdi 'âleme şeb
Kara ġargâhımı dutdı⁶⁵⁰ müretteb
- 2385 Hevâ şeb-rû gibi seyr itdi gülşen
Siyeh-püş oldı şaldı düşe dâmen
- 2386 Buġârı zulmetûñ itmişdi cüş
Güneşden mâh olmuşdı kıbâ⁶⁵¹-püş
- 2387 O bendi miġnete olan giriftâr
Ġam-ı yârla ki olmuşdı dil-fikâr
- 83a- İ 2388 Ĥarîr-i cismîñ dönmişdi tîle
Nizâr olub şebîh olmuşdı kıîle
- 2389 Eger şu virmese mihr-i dilârâ
Vücûd-ı zerresi olmazdı peydâ
- 73b- Ö 2390 Ruġı âyînesi dönüb ġayâle
Hemân kalmışdı ancak âh u nâle

⁶⁴⁸ bigi: gibi S İ

⁶⁴⁹ *Gecenin tasviri*

⁶⁵⁰ dutdı: tutdı S İ

⁶⁵¹ güneşden mâh olmuşdı kıba: kâmerden mihr olmuşdı kışıb S

- 2391 Hevâyile düşüb âşufte kârı
Hevâ bigi⁶⁵² çü yoğıdı qarârı
- 2392 Fiğân u nâleyile gird-gâre
Qarışdı mür u mâr u susmâre
- 2393 Devrildi yatdı yerde mâr bigi⁶⁵³
Yanardı oda düşmiş hâr gibi
- 2394 Şabâh olunca kıldı âh u zârı
Akıtdı cüy-ı çeşminüñ pînarı
- 83b- S ⁶⁵⁴ صفت روز و رسیدن مجنون بزیر درخت و مکالمه کردن بزاع
- 2395 Felek bâğında kim güldi gül-i zerd
Açıldı gülşen-i âfâkdan verd
- 2396 Çü irdi Çin'den âyine-i çin
Felek⁶⁵⁵ ebrûlarını eyledi çin
- 2397 Meger âyine-i gîti nümâdur
Ki 'âlem pertevinden rûşenâdur
- 2398 Olub âyineden bir şekl-i rûşen
Dağı 'aksinden itdi dehr-i gülşen
- 2399 Çü ol âyine-i 'ışk-ı ciger-h'âr
Hayâl âyinesini kıldı bî-nür
- 2400 Şu gül bigi ki irmişdi hazâna
Dönübdü zerd olub berg-i rezâne
- 2401 Yerinden durdı⁶⁵⁶ niteki oddan dūd
Ki büy-ı 'ışkıla olmuşdı âlūd
- 83b- İ 2402 Yürüdi şîrile idüb sarâyı
Egüldüyile seyr itdi nevâyi
- 2403 Gözinden gerçi kim garqıdı bahre
Şabâ bigi⁶⁵⁷ sürerdi felek berre

⁶⁵² bigi: gibi İ

⁶⁵³ bigi: gibi S İ

⁶⁵⁴ صفت روز رسیدن مجنون و بزیر درخت İ *Gündüzün tasviri ve Mecnûn'un ağacın altına varması ve bir karga ile sohbeti*

⁶⁵⁵ felek: habes S İ

⁶⁵⁶ durdı: tırdı S İ

- 2404 Tolandı öğleye dek şöyle hayrân
Harâretten olupdı bağı büryân
- 2405 Tudağı⁶⁵⁸ depserüb germiyle tâbuñ⁶⁵⁹
Tenini yakdı tâb-ı âfitâbuñ
- 74a- Ö 2406 Yoğıdı sâye bigi⁶⁶⁰ hiç rahtı
Görir kim sâye şalmı ş bir dırahtı
- 2407 Oturıb sâyede ol merd-i bî-kâm
Yürümekden birazcık tutdı ârâm
- 2408 Vücüdi zerresi çün sâye buldı
Özini sâye içre yâvu kıldı
- 84a- S 2409 Var_ jdi ol dıraht altında bir havz
O havzîñ çevresiydi sebze vü ravz
- 2410 Felek bigi⁶⁶¹ ulu havz müdevver
Şuyı şâfı nitekim havz-ı kevşer
- 2411 Çimenler virmiş eţrâfına zîynet
Şerefde reşk ider havz-ı cennet
- 2412 Çü irdi teşne olub garğa-i âb
Özini sebze bigi⁶⁶² itdi sır-âb
- 2413 Görir bir zâğ konmuş bir budağa
Göziniñ rengi dönmiş şeb-çerâğa
- 2414 Nihâl üzre durur⁶⁶³ eşcâr içinde
Şebihdür diyedüñ gülzâr içinde
- 2415 Görür⁶⁶⁴ dîvâne bu hey'etde anı
Kara gönlüne buldı hem 'inânı
- 2416 Aña hâletden olub nükte-perdâz
Zebân-ı hâlile keşf eyledi râz

⁶⁵⁷ bigi: gibi S İ

⁶⁵⁸ tudağı: tuşağı S İ

⁶⁵⁹ tâbuñ: râhûñ S

⁶⁶⁰ bigi: gibi S İ

⁶⁶¹ bigi: gibi S İ

⁶⁶² bigi: gibi S

⁶⁶³ durur: turur İ

⁶⁶⁴ görür: görüb S

- 84a- İ 2417 Dir iy bahtım yüzi gibi siyeh-püş
Ėam-ı dilberi seni kıldı hāmüş
- 2418 Olub mātemde dil ider sarāyı
Benüm yaslu tapuñ giymiş karayı
- 2419 Hevā'-i yārımı kıldı ciger-süz
Ki şeb-reng olduñ ey murg u şeb-efrüz
- 2420 İrüb şehrinde ıışkuñ cān-fürüşü
Ben_od içre görürem sende cüşü
- 2421 Meger tıyduñ dilümden mācerā sen
Ki yanmış bigi olmışsın kara sen
- 2422 Eger yanmış iseñ cāndan geçersin
Niçün yanmış gönüllerden kaçarsın
- 74b- Ö 2423 Şehen-şāhım meger sen çetr-i şāhı
Ki çetre beñzemiş berk-i siyāhı
- 84b- S 2424 Senüñ berküñ benüm bahtım qarādur
Kara bahtım yüzinden mācerādur
- 2425 Münāsib oldu çün bahtuma pāyüñ
Keremden ya'ni āşufte hālüñ
- 2426 Urasın dilbere qarşu çü pervāz
Dilümden söyleyesin bir nice rāz
- 2427 Diyesin ey perī ruhsār-ı dilgır
Ėamuñ dilde qomadı rāy u tedbır
- 2428 Gidüb ʻaqlum elümden düşdi kārım
Tağıldı şabrumı gitdi qarārım
- 2429 Çü dil-i bīmārınuñ sensin tabıbi
Neden yād itmez olduñ ben Ėarıbi
- 2430 Ėarıbm irmedin sen meh-liqāya
Ėamuñ iletir beni şehr-i fenāya
- 2431 Elüm almazsuñ ey hüsn āfitābı
Vücüdım hiç ider gönlüm hārābı

- 84b- İ 2432 Diridüñ luţfımıla sen esirüñ
Elin alub olayın dest-gırüñ
- 2433 Çü nür-ı dıde kıalmaya nümâdan
Ola mı aña sūr⁶⁶⁵ tütüyâdan
- 2434 Kuzuyı çünki ala gerek bî-dâd
Ne sūr⁶⁶⁵ ide çobân itdüğü feryâd
- 2435 Vire çün seyl-i bünyâdı ħarâbe
Yıkılır ħâne doymaz ıztırâba
- 2436 Kırulıkdan ola çün zer⁶⁶⁶-i biber
Dağı ber virmeye ger ebr ide ter
- 2437 Bu dertden söyleridi zâğa küstâĥ
Öper açub uçardı şâĥ-ber-şâĥ
- 2438 Sözin uzatdı⁶⁶⁶ çün Mecnûn-ı şeydâ
Urıb pervâz dutdı⁶⁶⁷ zâġ-ı şahrâ
- 85a- S 2439 Fesâne söyleyen ol mihr ü nâ-kâm
Kıalur anda irince zulmet-i şâm
- 75a- Ö 2440 Gice çün açdı girü per zâġın
Semâda yakdı yıldızlar çerâġın
- 2441 Getürdi baş zulmet-i ħ⁶⁶⁸ab-ı gehden
Göründi pertevi ħurşîd ü mehden
- 2442 Söyünmiş şem⁶⁶⁸ bigi⁶⁶⁸ kıldı Mecnûn
Yürekde nâr u gözde âb-ı ceyĥûn
- 2443 Dilinde ışk olmış âteş- i efrüz
Vücüdü şem⁶⁶⁹ bigi⁶⁶⁹ ħ⁶⁶⁹işten-i süz

⁶⁶⁵ aña sūr⁶⁶⁵: sūr⁶⁶⁵ aña S İ

⁶⁶⁶ uzatdı: - İ

⁶⁶⁷ dutdı: tutdı S İ

⁶⁶⁸ bigi: gibi İ

⁶⁶⁹ bigi: gibi İ

670 بردن پیره زن مجنون اندر خرگاه لیلی بطریق اسیر

- 2444 Ufuğdan çün çerâğ-ı şubh-peydâ
Olub kıldı cihân bezmin muţarrâ
- 2445 Açıldı pertevinden virdi süsen
Yerün yüzini kıldı⁶⁷¹ tâze gülşen
- 85a- İ 2446 Eline mihr alub zerrini piyâle
‘Arūs-ı mâhe cām itdi havâle
- 2447 Şu‘â‘ın saldı çün yer şekl-i ğarrâ
Münevver oldu bâğ u dâğ u şahrâ
- 2448 Hevâ’ Mecnûn’a kim urmuşdı dâğı
Olub pervâne gözlerdi çerâğı
- 2449 Buḥûr itmişdi ‘ışk odında cānı
Biḥârı micmeri dutdı⁶⁷² cihāmı
- 2450 İrüb nâr-ı cigerden dūd-ı âhı
Oda yandurdu tâbı mihr ü mâhı
- 2451 Çü kûy-ı yârdı dilden tûfeyli
Diyâr-ı dil-rubāya oldu meyli
- 2452 Hevâda seyr idüb cism-i şehâbı
Dökerdi katre katre çeşm-i âbı
- 86a- S 2453 Çü yakın irdi cānân menziline
Tolub nâr-ı ciger-sūziyla sîne
- 2454 Berâberdi katında nîst ü hest
Düşüb bir yerde urdı bağrına dest
- 2455 İderken fikr-i dilden mâcerāyı
Oturıb gözleriken ol arāyı
- 75b- Ö 2456 İrağdan bir ‘acûze oldu peydâ
Bile bir şahş var mânend-i şeydâ

⁶⁷⁰ Kocakarının *Mecnûn*’u bir esir kılığında *Leylâ*’nın çadırına götürmesi

⁶⁷¹ kıldı: itdi S

⁶⁷² dutdı: tutdı S

- 2457 Taķıb boynına ip anı yeder ol⁶⁷³
Düşüb önüne sür'atle gider ol⁶⁷⁴
- 2458 Eline gerdenine bağlamış bend
O şahş olmuş bunuñ bendine ħursend⁶⁷⁵
- 2459 İderken miñnetile dâr u ħiri
Görir dîvâne bend içre esîri
- 2460 Virüb sevgend dir ki bu dil-fikâr⁶⁷⁶
Neden olmuşdurur bende giriftâr
- 2461 Ne ħâl oldu ki düşmiş boynı bende
İki elleri bağlanmış kemende
- 85b- İ** 2462 Didi ol pîre-zen ey merd-i şeydâ
İdelüm sırr-ı ħâli saña peydâ
- 2463 Ki ben bir pîre-em budur refîķim
Ėam-ı faķrile bağlandı tarîķim
- 2464 Çü ħalduk ħillet ile denk ü ħayrân
Bunu bulduk hemân bu derde dermân
- 2465 Ki ip taķub varam ħalka tapuya
Esîr var iletem her ħapûya
- 2466 Ölüsü giçesi idüb tetebbu'c
Tazallum birle idevüz tevaķķu'c
- 2467 Ne ele girse bu şüretten anı
Ulaşub ħoş ħılāvuz zindeğanı
- 86a- S** 2468 Çü Ėüş itdi bunu ol lâ'ubâli
Ayâğına yüzini sürdi ħâli
- 2469 Ki el bendin bunuñ ey dil-peżîri
BıraķĖıl bu kemende ben esîri
- 2470 Esîrim ben bu Ėün bende muvâfiķ
Degüldür bu benüm bu bende lâyıķ

⁶⁷³ taķıben boynuna vü bağlamış bend İ

⁶⁷⁴ o şahş olmuş bunuñ bendine ħursend İ

⁶⁷⁵ İ: -

⁶⁷⁶ ki bu dil-fikâr: bu merd-i Ėam-ħ'ar S İ

- 2471 Beni çek bendüñe kim müst-mendim
Belâ zenciri içre pây-bendim
- 2472 Aramızda çün oldı âşinâlık
İdelüm seniñile biz⁶⁷⁷ gedâlık
- 76a- Ö 2473 Bu ortada ne kim cem^c ola kamu
Senüñ olsun gerekmez baña bir mü
- 2474 Çü buldı pîre-zen bu hös şikârı
Şümârınuñ görindi râst-kârı
- 2475 Alub boynundan ol şahşuñ kemendi
Bırakdı gerden-i Mecnûn'a bendi
- 2476 Ne yire kim varur⁶⁷⁸ ol merd-i bî-kâm
Terahhüm birle iderlerdi in^câm
- 86a- İ 2477 Bu hâletle görüb dānā vü nādān
Kimi giryān olurdu kimi hāndān
- 2478 Dutub⁶⁷⁹ ĩbret iderdi giryē āķil
Cehāletden ķılurdu hānde ģāfil
- 2479 Çü irdi hāyme-i dildāre nā-gāh
Derūn-ı dilden itdi derdile āh
- 2480 El_urub rakşā girdi āşıkāne
Nevā yüzinde başladı terāne
- 2481 Çü āvāz bunuñ eṯrāfa dūşdi
Dirildi üstüne hengāma uşdi
- 2482 Diridi āh-ı Leylī yer idi senĝ
Dutardi⁶⁸⁰ seng-i đarbyla āheng
- 86b- S 2483 Cefā taşda ki ol dutmışdı⁶⁸¹ baş
İrerdi her ṯarafdan başına ṯaş

⁶⁷⁷ seniñile biz: biz seniñile S

⁶⁷⁸ varır: varaydı S

⁶⁷⁹ dutub: tütub S

⁶⁸⁰ dutardı: tütardı S İ

⁶⁸¹ dutmışdı: tütmişdı S İ

- 2484 Ğam-ı ʿışk içre ʿarz idüb kemâli
Çü bu hâletde oldı lâʿubâli
- 2485 Şabâ bigi⁶⁸² yerinden şıçradı mest
Diri Leylîʿye karşı bağladı dest
- 2486 Akıdub gözlerinden cüy-bârı
Nitekim çeşm-i ebr-i nev-bahârı
- 2487 Didî şūrîde olub kʿey perî-zâd
Baña bu yolu ʿışkuñ itdi irşâd
- 2488 Anuñçün cürmiledür ʿaql-ı gümrâh
Kî düşem bende ola meskenüm çâh
- 2489 ʿİķabuña gönül çün oldı hursend
Elüme gerdenüme bağladım⁶⁸³ bend
- 76b- Ö 2490 Meşâfe içinde ger çekdimse tîri
Getürdim kapuña bağlu esîri
- 2491 Ele aldumsa ger şimşîr-i bürrân
Yiyüb zaħmın aķıtdım dîdeden ķan
- 86b- İ 2492 Eger iren tîre tıtdım siper ben
Ğamuñ nârına yakmışım ciger ben
- 2493 Elüm rezm içre oldıysa kemân-gîr
Kemân alub ele ur bağrımâ tîr
- 2494 Eger bu yüzden oldıysa günâhım
Degül maʿzûr-ı dilde ʿözr- hʿâhım
- 2495 Benüm maħkûm sen hâkimsin ey şâh
Beni teʿdîb id ecrin vire Allah
- 2496 Revâ görme baña bu resme kârı
Beni ķatl idüb eyle baña yârı
- 2497 Eşüğüñde ki idem teslîm cânı
İre andan hayât-ı câvidânı

⁶⁸² bigi: gibi S İ

⁶⁸³ bağladım: urmuşım S İ

- 87a- S 2498 Egerçi ʿışkıla dīvâne geldüm
Kaḫpūna bendile ḫurbāna geldüm
- 2499 Çü zehre nār-ı ʿışkındandırur çāk
Alursañ başımı cāna degül bak
- 2500 Olur rüşen çü şemʿ-i ser-burīde
Yanarım şemʿ-veş ey nūr-ı dīde
- 2501 Kaḫpūnda yekdürür virmek revānı
Tapunsız eylemekden zindegānı
- 2502 Çü vaşluñ bāğına yokdur tarīkim
Enīn ü nāle vü ğamdur refīkim
- 2503 Çıkarım derdūñile derdsiz ben
Irāk itsün seni Ḥaḫḫ derd-i serden
- 2504 Bu nīkile iderken nāle bī-bāk
Bu şīʿri didi dil-süz-ı şağbe-nāk
- 684 شعر خواندان مجنون بزیر خرگاه لیلی
- Fāilātün / Fāilātün / Fāilātün / Fāilün
- 2505 Ğamzenūñ siḫri kılalardan vālih ü şeydā beni
Ah kim sevdā-yı zülfiñ eyledi rüsvā meni⁶⁸⁵
- 77a- Ö 2506 Düşdiler mihr-i cemālūñe meger gönlüm bigi⁶⁸⁶
87a- İ Kim gidüb derdile⁶⁸⁷ ʿaqlum ḫodılar tenhā meni
- 2507 Rāy iderdüm rākşuñ mekrine düşmişim deyü
Līk uğratdı belā nārna bu kejrā meni
- 2508 Āb-ı çeşmim ʿāleme destān olubdır iy deli
Virdi ruḫsāruñ ḫayāli bülbül-i gūyā meni
- 2509 ʿAqlımı zülfiñ hevāsıyla perīşān eyleyüb
Ḥāl-i ḫaddūñ bigi⁶⁸⁸ od içre ḫodı sevdā meni

⁶⁸⁴ Ö: - Mecnūn 'un Leylā'nın çadırının yanında şiir söylemesi

⁶⁸⁵ meni: beni S İ

⁶⁸⁶ bigi: gibi S, İ

⁶⁸⁷ derdile: şabrıla S İ

⁶⁸⁸ bigi: gibi S İ

- 2510 Zülf-i ĥaddûñ ĥasretinden ney bigi⁶⁸⁹ her mäh u sāl
Ah u näleyle geğer Leyl ü nehârim vâ meni
- Mesnevi⁶⁹⁰
- 87b- S 2511 Bunı dıdı vü pür-tâb oldu çün tır
Yeñilmedi delürdi ĥopdı zencır
- 2512 Ğamuñ kühında bulmışdı şükühı
Götürüb küh derdi dutdı⁶⁹¹ kühı
- 2513 Sipâh-ı ğamla idüb dâr u ğiri
İrişdi Necd'e varurđı neffri
- 2514 Ķamu yârân-ı ĥıř ü âşinâdan
Ĥaber çün bildiler bu mâcerâdan
- 2515 Bulunmadı niteki istendi tekrâr
Atâ vü ana nevmîz oldu yek-bâr
- 2516 Kimi görse kaçub iderdi vahşet
Ĥutardı taĝda vahşilerle ülfet
- 2517 Ĥarâbât içre olmışdı âbâd
Sülük-ı ğamda⁶⁹² bulmışdı irşâd
- صفت روز و آمدن لیلی بخرگاه ابن سلام شوهر لیلی⁶⁹³
- 2518 Gel_ey bezm-i hevâda şem'-i raĥşân
Kı yakđun nâr-ı ışka rişte-i cân
- 87b- İ 2519 İdüb pür-ĥatre cismüñ çeşm-i terden
Ĥaber-i 'uşşâka vir süz-ı cigerden
- 2520 Şular kim 'ışkıla dıvânelerdür
Şerâb-ı şevĥden mestânelerdür
- 2521 Bulurlar sözleründen vecd-i ĥâlât
Bulara keşf olur sırr-ı ĥarâbât

⁶⁸⁹ bigi: gibi, S İ

⁶⁹⁰ Başlık: - S Ö

⁶⁹¹ dutdı: tutdı S İ

⁶⁹² ğamda: ışkıla S İ

⁶⁹³ Başlık: maıla'ı dâstân S İ *Gündüzün tasviri ve Leylâ'nın güzelliğini işiten İbn-i Selâm'ın Leylâ ile evlenmek istemesi*

- 77b- Ö 2522 Ne yüz gösterdiğini şıdık-ı şâdık⁶⁹⁴
Ne hâlât itdüğünü 'ışk-ı 'âşık
- 2523 Yazub Mecnûn dirdi kışşasından
Beyân it şür-ı Leylî hışşesinden
- 2524 Ki andan lezzet alub cân dimâğı
Evirşün bir dağı yüzden⁶⁹⁵ çerâğı⁶⁹⁶
- 88a- S 2525 Peş_ol gâvvâş-ı deryâ'-i me'âni
Bu resme itdi sözde dürr-feşâni
- 2526 Ki mîr-i Nevfel-i hurşîd-i manzar
Nigârın kaçdına çün çekdi leşker
- 2527 Ki Mecnûn'a irirüb ol periyi
Muğârin ide mâhe müşteriyi
- 2528 Haber bildi bu şem'-i 'âlem-efrüz
Ki irdi leşkeriyle ol ciger-süz
- 2529 Niyâzile hüdâya kaldırub el
Dilerdi kim muzaffer ola Nevfel
- 2530 O şahrâda koparub râst-ı hayrı
Bular çün itdiler ceng ü sitîzi
- 2531 Sipâhile şeh-i ferhunde ahter
Şanem hayline çün oldu muzaffer
- 2532 Olub âgâh ol yâr-ı dil-firüz
Didi el 'iyş kim yâr oldu pîrüz
- 2533 Çü bunlar idemeyüb haşmile ceng
İdicek Leylî'nün katline âheng
- 2534 Bu hâletden olub Mecnûn âgâh
Tazallum gösterüb o 'aql-ı gümrâh
- 88a- İ 2535 Şehî döndürdigin çün güş kıldı
Gözinden ışk-ı bahrı cüş kıldı

⁶⁹⁴ şâdık: âşık S

⁶⁹⁵ ışk-ı nârından: bir dağı yüzden Ö

⁶⁹⁶ i: -

- 2536 İdüb nergislerin kınyyla gül-gün
Ümîdi kalmadı oldu dıger-gün
- 2537 El_urıb kıne ğarķ itdi gelini
Başından ħâke şaldı sünbülini
- 2538 Aķıtdı şol kıadar ışk-ı revânı
Ki cüy oldu gözünden bağrı kıanı
- 78a- Ö 2539 Dökerdi nergisinden lâleye âb
Virürdi süzişinden ‘âleme tâb
- 88b- S 2540 İderdi girye ile âh u zârı
Ġam-ı yârıyla gitmişdi kıarârı
- 2541 Dem-i serdi idi derdine dem-sâz
Nem-i germi idi gönlüne hem-râz
- 2542 Çi ger yanardı nâr-ı ‘ışķa cânı
Ve lîkin odı dutmuşdi⁶⁹⁷ cihânı
- 2543 Dağı mir’atdı manzûr-ı ‘uşşâķ
Olupdı ħüsniye meşhûr-ı âfâķ
- 2544 Çü mâh-ı ħüsniye burc-ı şerefde
Cemâli söylenirdi her kıarafda
- 2545 Ol_ķlîmüñ ne kim var nâm-dârı
Olupdı ol perînüñ ħavâsdârı
- 2546 Bu eli uzadırdı kim ola mehd
Ol_âĝâz açardı kımyâyâ şehd
- 2547 Belürüb müşterîler ol ħazâna
Nice dellâle düşmişdi miyâne
- 2548 Ulûlukdan atâsı ol perînüñ
Sözün ğüş itmezidi müşterînüñ
- 2549 Ġayâ yüzünü ğörüb perverdesinden
Çıkarmazıdı ‘işmet perdesinden

⁶⁹⁷ dutmuşdi: tutmuşdi S İ

- 88b- İ 2550 Düşüpdî gerçi kim nâr-ı hevâya
Perî peykerde şabr idüb belâya
- 2551 Tökündürmazıdı şaklardı ferheng
Vağârı şîşesine ta'ndan seng
- 2552 İçerdi şevkile idüb müdârâ
Nihân-ı hün-ı râh-ı âşikârâ
- 2553 Yüzi şem' bigi zâhirde handân
Derûmında dil-i süzân u giryân
- 2554 Çerâğ elinde ayağında rüyın
Gül-i terden meger tütmişdi⁶⁹⁸ âyın
- 89a- S 2555 Uma burcına zühre bulmağa râh
Tolupdı müşteriden girdi har-gâh
- 78b- Ö 2556 Esir oğlanlarından bir civân baht
Ki yürürmişdi semâya şevketi raht
- 2557 Onuñ hulqına halk olmuşdı mâyil
Eli altından varupdı kabâyil
- 2558 'Arabda adıla dutmuşdı şöhet
'Acemde mâlıla bulmuşdı rif'at
- 2559 Virürdi bahtla devlet selâmı
Aña İbn-i Selâm olmuşdı nâmı
- 2560 Bu mâhuñ vaşfını güş itmişdi
Hevâsından dili cüş itmişdi
- 2561 Çü buldı gönün ol maħbûbe râğıb
Olur biñ cânıla vaşlına tãlib
- 2562 Kimesne ide mi mâhı der-âğüş
Meger bu nükte kıldı ferâmüş
- 2563 Bunı bilmezdi ol merd-i heves-bâz
Ki yâd ile olaymaz şem'-i dem-sâz

⁶⁹⁸ tütmişdi: dutardı Ö

- 2564 O mâhuñ mihrile urdı çün dem
Diledi kim aña göndere âdem
- 89a- İ 2565 Olub cān u gönülden heves-dārı
Murādı atına çekdi ‘imārı
- 2566 Taleb kıлмаğıçün ol nāzenini
Bulursız ehli bir merd-i güzini
- 2567 Füsünıyla ki cānı germ iderdi
Dili taş olsa dağı nerm iderdi
- 2568 Pür_ıdüb hāk-i ‘anberden zemini
Viri bir nāfelerle müşk-i çini
- 2569 Şu deñlü gösterir bahtı vü tāzı
Bile altun irelü t̄aba bāzı
- 89b- S 2570 Ki bilinmek için anlara ğāyet
İnanmaz halka olınsa rivāyet
- 2571 Vir bir hoşkalarla la’l ü mercān
Döker lü’lüyü çün rīk beyābān
- 2572 Revān oldı çün ol maṭlūba k̄āşid
Didi yā Rāb işümi kıлма kāsıd
- 79a- Ö 2573 Varub gösterdi bir bir armāġānı
Hāzinedāre işmarladı ānı
- 2574 Pes_andan söze geldi ol suhendān
Dehen dürcin açub oldı der-efşān
- 2575 Didi bu şehsuvār-ı şır-i peyker
Bu gün rüy-ı ‘Arabdır peşt-leşker
- 2576 Ulüdür kendü hem aşlı uludur
Atādan devlet ile bahtlıdur
- 2577 Eger rezm ide Rüstem’den urır dem
Ve ger bezm ide kıılır ‘işret-i Cem
- 2578 İder hāk-i has-ı luṭfı eli zer
Zer-i cüdi ider hāke berāber

- 2579 Murâdı üzre ger maqbûl ola ol
Bu dergâhe gönülden kul ola ol
- 89b- İ 2580 Füsûnıyla çü kâşîd itdi güftâr
Atâsı râzî olub virdi ikrâr
- 2581 Bu fi'le gösterüb ya'ni rızâyı
Havâle itdi mâhe ejdehâyı
- 2582 Çün_irdi kâşîduñ râh-ı merâme
Haber virdi gelüb İbn-i Selâme
- 2583 Didî dilden olub teşvîş zâyil
Bihamdillâh ki maqşûd oldı hâşıl
- 2584 Egerçi irâdesüz oldı tekrâr
Velî âhîr gönülden virdi ikrâr
- 90a- S 2585 Beşâretler bulub bu hoş haberden
Virür elçiyeye müjde sîm ü zerden
- 2586 Sevincinden açıldı hüsni-bâğı
Pes_ itdi bu murâdiçün yarâğı
- 2587 Dirüb etbârını oldı revâne
Taranub taqıla ol Hüsrevâne
- 2588 İrerdî çünki hayli dilbere râh
Konub bir hoş irâde kordı har-gâh
- 2589 Oqumıñ resm üzre dutdı⁶⁹⁹ âyîn
Dügüne başladı dökdi hazâyin
- 79b- Ö 2590 Çü şöhret gösterüb çekdi emekler
Ulu toy eyledi dökdi yemekler
- 2591 Bu yüzden dağı h'îşâvend-i dildâr
İdüb tezyîn-i şevk u kûy-ı bazar
- 2592 Kılurlar 'ayş u zevkile neşâtı
Dökerler cerb ü terbî had simâtı

⁶⁹⁹ dutdı: tutdı S İ

- 2593 Kırıldı 'işretiçün meclis-i hâş
Meh_oldı sâķī anda mihri raķķâş
- 2594 İdüb sâzende âvâziyle âheng
İrişdi güş-ı çarħa nâle-i çeng
- 90a- İ 2595 Ne kim varaydı meh-i ruhsârlardan
Semen sâķī şekker güftârlardan
- 2596 Şeb-i 'işretde şem' olmuşdı kamu
Şanem katında cem' olmuşdı kamu
- 2597 Kamu itmişdi güşin dürrile pür
Dökerdi Leylî lîkin⁷⁰⁰ dîdeden dürr
- 2598 Kamu zevķiyle dutardı⁷⁰¹ piyâle
Ve lîkin ğarķ idi Leylî hayâle
- 2599 Kamu kendüzini itmişdi tezyîn
Tutardı lîk Leylî kendüye kîn
- 90b- S 2600 Kamusı 'ıyş ideydi tarab-nâk
Velî Leylî kııurdu zühresin çâk⁷⁰²
- 2601 Buħür itmege ol mâh-ı dilâ-vîz
Buħâr-ı dilden oldu 'ıtr-âmîz
- 2602 Lebünde daħi bağrında kebâbı
Ruħunda virdi çeşminde gül-âbı
- 2603 İderdi nüş zehr-i cân-sitâni
Aķardı gözlerinden bağrı ķâni
- 2604 Çü ğantal zevķden kılmışdı bî-behr
Tışı şâd u derünü ğuşşâdan zehr
- 2605 Ğam-ı yârile olmuşdı dil-teng
Teni ğâzır dili bî-ħadd ferseng
- 2606 Tarabla muṭrıb iderdi terâne
Tarħıle bu urırdı od cânê

⁷⁰⁰ leylî lîkin: lîk leylî S

⁷⁰¹ dutardı: tutardı S İ

⁷⁰² ğ: -

80a- Ö	703	صفت شب عروسی لیلی
	2607	Çü rüşen oldı şem'-i şubh-gâhı Belürdi pertev-i nür-ı ilâhi
	2608	Sürüb sulţân- encüm keremle rāh Felek gülzâr içre kırdı ħar-gāh
	2609	Çeküb zerrîn-i tığ-i ħün-feşânı Sîpâh-ı nûrla tutdı ciħânı
90b- İ	2610	Ṭurub dāmād-ı zevkile şeherden Düzer maħmil-i 'arûsa sîm ü zerden
	2611	Buħûr idüb yola 'adû kumârı Çeker ta'zîmile zerrîn 'imârı
	2612	Ferâħ bulsun diyü ol ħûr-ı âyîn İder cennet bigi ħargâhı tezyîn
	2613	Dügün âyîn-i resmi şad-kâmı Çün irdi gâyete bunlar temâmı
91a- S	2614	Gelür anda faħîh-i 'İsevî dem Kılur âyîn üzre 'aħd-ı muħkem
	2615	İdüb baħtıyla devlet aña yârı Otâġına getürdi ol nigârı
	2616	Çü Leylî geldi ol ħar-gāha girdi Diyedüñ ħûr-ı âteş-gāha girdi
	2617	Hevâ-i yârla olmışdı şeydâ Tenin yapraħ bigi ⁷⁰⁴ ditretti sevdâ
	2618	Bu ħayretten geh iderdi derdle āh Helâk-ı cânına ħaşd itdi ol māh
	2619	Eline ħançer alub cüst ü çâlâk Diledi ki ide kendü zühresi çâk

⁷⁰³ S, صفت روزآمدن لیلی بخرگاه ابن سلام

⁷⁰⁴ bigi: gibi S İ

- 2620 Girü didi ki bulmayub rehâyı
Eger def' idemeyem ejdehâyı
- 2621 İdem hançer bu derdüme şifâ ben
Helâk-i cânıla bulam rehâ ben
- 2622 Bu fikri eyleyüb⁷⁰⁵ ol sîm-i ğabğab
Oturdı tâ irince zulmet-i şeb
- 80b- Ö ⁷⁰⁶خبر یافتن مجنون از شوهر کردن لیلی
- 2623 Çü irdi Şâhidî gül çehreme nâm
Tağıtdı nâfesini tırta-i Şâm
- 91a- İ 2624 Nücümü dürlerinden bu cihānuñ
Pür_ oldı gerden u güşı semānuñ
- 2625 Kevâkıbden yeşerüb rüy-ı hırşîd
Şanurdı mäh-ı bedre cām-ı Cemşîd
- 2626 Çü ol vaqt oldı kim bu mîr-zâde
Vişâl-i yâr ile ire murâde
- 2627 İdüb 'ayş ü neşât u şâdmâı
Getürürler otâğa ol civâmı
- 91b- S 2628 Girüb gördi ki durmuş⁷⁰⁷ bir perî-zâd
Kı kıddi bendesidir serv-i âzâd
- 2629 Yanağı dest-i ü Mūsānuñ şıfâtı
Tudağı rûh-ı 'İsānuñ hayâtı
- 2630 Dağı genci ki şun'ıdur hüdānuñ
Yatur altında iki ejdehānuñ
- 2631 Cemālî ta'n ider cennetde hüre
İçin har-gāhuñ itmiş ğarç-ı nūra
- 2632 Cihānı yaqmamağa hüsn-i tâbı
Çekilmiş zülf çatar yanuñ tınābı

⁷⁰⁵ bu fikri eyleyüb: bunı fikr eyleyü S

⁷⁰⁶ صفت شب: S İ Leylâ'nın evliliğinden Mecnûn'un haberdar olması

⁷⁰⁷ durmuş: turur S

- 2633 Olub Sultân-ı Hân haste mâye
Urırmış Rûm'dan hük-m-i hıfâyâ
- 2634 Zer-i târdı tâb-ı zülf-i çîni
Leb-i la'li Süleymân'ın nig'ni
- 2635 Çi ger yüzün görüb hayretde kaldı
Sürür-ı vaşlıla kendüye geldi
- 2636 Otâğında görüb dildârı halvet
Dil ü cânımı dutdı⁷⁰⁸ zevk-i savlet
- 2637 Pes_ıtdi kaçd-ı şeftâlîye lebden
Uzatdı el ki bir yiye raıbdan
- 2638 Yedi ol naı-l-i terden lîk hârı
Ki ol zaımla geçdi rûzigârı
- 81a- Ö 2639 Görüb bu hâleti ol fitne-engîz
91b- İ 2639 Gazabdan aldı ele hançer-i tiz
- 2640 Didi kim bir daıı şunarısañ el
Senüñ 'ömrüñ virtürem bâde evvel
- 2641 Pes_andan kendü zehrim iderim çäk
Ki ölmekden dilümden yokdurur bāk
- 2642 Hüdā haııkı ki ol halk itdi cânım
Bilür gön'lümdeki rāz-ı nihānum
- 92a- S 2643 Degül sen ger olırsa şāh-ı 'ālem
Murād almaya vaşlımdan bi-haıı dem
- 2644 Helāki cânım olmışdur çü maıışüd
Ümiz⁷⁰⁹ itme ki benden idesin⁷¹⁰ sūd
- 2645 Gelüb sevgendile dilber kelāma
Didi çün bu sözi İbn-i Selām'a
- 2646 Muııaııııı bildi k'andan var firāğı
Öpermiş bir daıı yüzün çerāğı

⁷⁰⁸ dutdı: tutdı S

⁷⁰⁹ ümiz: ümüd İ

⁷¹⁰ idesin: göresin S

- 2647 Aña ger el şunıb ide telatıf
Helâk ider özini bî-tevaqqûf
- 2648 Velî şevkinile düşüb şayrılığa
Getüreymezdi tākāt ayrılığa
- 2649 Ki hüsni-ı vaşfını yāruñ idüb gūş
Dilinden gitmişidi şabrıla hūş
- 2650 Göricek ol cemāl-i ber-kemāli
Ŗarārı kalmadı gitdi mecāli
- 2651 Çü vaşl-ı niʿmetine gördi māniʿ
Temāşāʿ-ı cemāle oldı kāniʿ
- 2652 Nevāziş gösterüb didi ki ey māh
Güvāh olsun bu ortalıqda Allah
- 2653 Ki daħi şunmayım alsın nigāre
Dili oldı rāzı vaşluñdan nizāre
- 92a- İ 2654 Ki benden gitmişimdür sendeyim ben
Murāduñ kande ise andayım ben
- 2655 Niçe müddet ki olmuşdur raķıbi
Nazardan ğayrı olmadı naşıbi
- 81b- Ö 2656 Müsahħar idemedi ol nigārı
Bu hāletle geçürdi rüzigārı
- 2657 Çün ol didār-ı şemʿ-i bāĝ-ı gülşen
Ĝam-ı yārıla anda dutdı⁷¹¹ mesken
- 92b- S 2658 İderdi yād ol āşufte-kārı
Kılurdu ħasretile āh u zārı
- 2659 Şorardı hālını ğam-ħ̃ārılıqdan
İderdi nāleler bīmārılıqdan
- 2660 Hevāʿ-ı yār ki olmuşdı ħavāle
Şu deñlü aĝladı vü kıldı nāle

⁷¹¹ anda dutdı: tutdı anda S İ

- 2661 Ki oldı rûz bigi⁷¹² rāzı peyda
Velî mihri çü mihr oldı hüveydâ
- 2662 Çü ‘ışk işinde idi cüst ü çālāk
Pederle şevherinden kılmadı bāk
- 2663 Sirişte olıcağ ‘ışkıla gevher
Ne atâ korķısı ne bīm-i şevher
- 713 اندر شکایت کردن مجنون بباد از شوهر کردن لیلی
- 2664 Dil ey senle hakkāk-i sūhan-ver
Bu resme dildi söz nazmında cevher
- 2665 Ki ol sulţān-ı evreng-i ğam-ı ‘ışk
Sipehsālar-ı hayl-i ‘ālem-i ‘ışk
- 2666 Hārīf-i hākister-i senġ-i bālīn
Nedīm-i pāk-i bāzū pāk-i āyīn
- 2667 Şikeste-bāl-i meftūn-ı siyeh-rūz
Perīşān hāl-i Mecnūn-ı ciger-sūz
- 92b- İ 2668 Çü şevķ-i yārla dīvāne oldı
Şarāb-ı ‘ışkıla mestāne oldı
- 2669 Yürirdi şifte bī-bend ü zencīr
İderdi çarħa āhı āteşin tır
- 2670 Celīs ü maħremi baħt-ı siyāhı
Enīs ü hem-demi derdile āhı
- 2671 Hārīf-i hūzn ü yārı mihr-i dil-sūz
Şeb-i tārīk-i ğamda āteş-efrūz
- 82a- Ö 2672 Hevā’ kim kūy-ı dilberden gelürdi
93a- S Şanırdı müşk uzağdan gelürdi
- 2673 Çü ireydi ol hevā’-i rūh-perver
Tutardı ‘uzdārı reñġ-i ‘abher⁷¹⁴

⁷¹² bigi: gibi S İ

⁷¹³ خبر یافتن مجنون از شوهر کردن لیلی: S İ Mecnūn’un Leylā’nın evliliğinden rüzgara şikāyet etmesi

⁷¹⁴ ‘abher: anber S İ

- 2674 İderdi kıлмаğıçün def-i sevdā
Müferrihler bu ‘abherden⁷¹⁵ müheyā
- 2675 Meger bir gün düşüb endüh-ı derde
Hevā-i yārla bir reh-güzerde
- 2676 Kılurdu āh-ı seyr-i eflāk üzre
Yaturdı kendü yerde hāk üzre
- 2677 Dem_urdıqda nesim-i şubh-gāhuñ
Yolu üstine uğrār bir sipāhuñ
- 2678 Çü gördi bu esiri ol siyeh-rū
Yolını kōdı geldi tırdı karşı
- 2679 Sözüden zaħm urdı hār gibi
Dilinden zehr şaçdı mār bigi⁷¹⁶
- 2680 Didi ey hamr-ı ‘ışk-ı yār mesti
Ki idersin dir ğamda büt-peresti
- 2681 Bu kārūnda ‘aceb bī-kārsın sen
Bu yārından ‘aceb bī-yārsın sen
- 2682 Çevirgil mihr-i dilberden ‘inānı
Ki anlardan vefā kim buldı kānı⁷¹⁷
- 2683 Aña kim dost dirsın ey ciger-süz
Dönüb senden çevürdi düşmene yüz
- 93a- İ 2684 Çü tığıtdı vefası hırmenin bād
Olub bed ‘ahd kılmadı seni yād
- 2685 Dügün āyini olub bī-bahāne
Virildi ‘ağdıla bir nev-civāne
- 2686 Anuñla cān u dilden oldı dem-sāz
İşi pūs u kenār ü ğande vü nāz
- 93b- S 2687 Niyāziyle çün ola lu‘be māyil
Kılur⁷¹⁸ boynına kolların ğamāyil

⁷¹⁵ abher: anber S İ

⁷¹⁶ bigi: gibi S İ

⁷¹⁷ l: -

⁷¹⁸ kılur: ider S İ

- 2688 Urrı la'line şevher zevkile diş
Yürirsen derdle sen zî 'aceb iş
- 82b- Ö 2689 Seni yıllarla çün añmaz o bî-dād
Neden sen anı dāyim idesen yād
- 2690 Vefā vü 'ahd sırrın şerh idenler
Şafā vü şıdķ yolında gidenler
- 2691 Didi 'avretlerüñ haķķında kamu
Vefā naķşında tutdı hāme-i mü
- 2692 Bular dürüst 'amdā-yı dil-pezîri
Vefā yolın gözetmez biñde biri
- 2693 Olur 'avret kişiyeye dost el-Haķķ
Ki andan ğayrıdan görmeye⁷¹⁹ revnaķ
- 2694 Velî çün bir daħi şūye bula yol
Diler kim görmeye daħi seni ol
- 2695 Yiseñ ğam olur cānile hürrem
Çü hürrem olsun dutar⁷²⁰ anı ğam
- 2696 Degüldür çün bularda rāst bāzı
İderler hîle ile çāre-sāzı
- 2697 Çeken yıllarla bunlardan cefāyı
Didiler görmedük herkez vefāyı
- 2698 Bular nîzenüñle çün duta⁷²¹ meydān
İderler şulh-ı zāhir ceng-i pinhān
- 93b- İ 2699 'Adāvetde bulardur āfet-i ten
Olurlar dostluķda cāne düşmen
- 2700 Selefden ğuş idüb bu mācerā'ı
Bulardan ummadı 'āķil vefā'ı

⁷¹⁹ görmeye: bulmaya S İ

⁷²⁰ dutar: tutar S İ

⁷²¹ duta: tuta S İ

- 2701 Güzâfiyla bunı çün ol siyeh rüz
Deyüb Mecnûn'a oldı âteş-efrüz
- 94a- S 2702 Düşüb gayret odına cânı nâgâh
Derûn-ı dilden itdi derdile âh
- 2703 Bu ğayret 'âşîka urmasa âteş
Dağı bir yüzden olmazdı müşevveş
- 2704 Bu ğayret-i 'âşîka sehm ü sihirdür
Ölümden dağı bu düşvâr-ı terdür
- 2705 Bu hâletden ki hüşin aldı hayret
Uçuğ dutmış⁷²² gibi ditretti ğayret
- 83a- Ö 2706 Düşüb şol deñlü dökdi taşa yaş
Ki la'lin itdi anda kamu taş
- 2707 Didügi söze ol bed küy-ı nâdân
Peşimân oldı kıldı deng ü hayrân
- 2708 Gelüb biñ 'özrile bu nâ-tüvâna
Didi ey od uran âhı cihâne
- 2709 Bu cürmüm 'affına ümîd-vârım
Ki sözimden şatuñda şerm-sârım
- 2710 Dürüğüle çü yağıdım cânımı ben
Helâk itdüm bu yolda kânımı ben
- 2711 Ki ol hurşîd-i ruğ-ı mâh hüceste
Olubdur mihrîñile dil-şikeste
- 2712 Niğâhile egerçi itdiler kayd
Senüñ şevküñle lîkin olmadı şayd
- 2713 Giçer yadıñla her-dem mâcerâsı
Topuñdan ğayrı yoğdur âşinâsı
- 94a- İ 2714 Ki her bir demde seni ol perî-zâd
İder biñ kez döküb göz yaşımı yâd

⁷²² dutmış; tutmuş İ

- 2715 Egerçi şüy olmuşdur rakîbi
Velî yok vaşl-ı h'anından naşîbi
- 2716 Daği gülzârını ider temâşa
Eline lîk el urmadı hâşâ
- 94b- S 2717 Kî bir yıl oldu almışdur o mâhı
Daği mührünledür hağdur güvâhi
- 2718 Degül bir biñ yıl olsa bulmaya yol
Muğâl olmuşdur andan bir yiye ol
- 2719 Bu vehmünden beridür ol dil-fürüz
Ruğ-ı âyînesine konomadı toz
- 2720 Dil-i Mecnûn'ı kim başmışdı hayret
Yağardı hasretle nâr-ı ğayret
- 2721 O sözlerden kî özin yâvî kıldı
Bu sözlerden biraz kendüye geldi
- 2722 Yürtürdi zârb yiyüb ser-şikeste
Nitekim murğ ola çü per-şikeste
- 83b- Ö ⁷²³ رفتن پدر مجنون بدین مجنون را ونصیحت کردن
- 2723 Bu nazm-ı terde şarrâf-ı suhan-senc
Cevâhirden bu resme bağladı genc
- 2724 Kî ol mâh-ı kabâ-püş-ı şekker-bâş
Melâhat mehdî içre mihr-i ğabbâş
- 2725 Çü oldı zülfi bigi⁷²⁴ pây-beste
Ĝam-ı sevdâda kıldı dil-şikeste
- 2726 Bu oduñ cânına irüb gözindi
Daği bir derde düşdi derd-mendi
- 2727 Yem-i şevke karışdı baħr-ı ğayret
Ĝam-ı 'ışka karışdı nâr-ı ğayret

⁷²³ Mecnûn'un, babasına Leylâ'dan şikâyetçi olması

⁷²⁴ bigi: gibi S

- 94b- İ 2728 Kıyâs it niçe düşmişdi diger gün
Ki Mecnûn olmuşiken oldu Mecnûn
- 2729 Qarâr u hurd-ı h'âb şabr-ı muţlak
Gidüb andan nefis kılmışdı ancak⁷²⁵
- 2730 Teni kim müyeden dönmişdi müye
İrürdi âhı küy-ı mâh-ı rüya
- 95a- S 2731 Nażar kıldı çü hargâhı nigâre
Yüregin itdi ğayret pâre pâre
- 2732 Döküb hün-ı cigerle gözden âbı
Zebân-ı bādıla itdi hîşâbı
- 2733 Didi ey 'ahdini iden ferâmüş
Olan ağyâr-ı yârıla der-âğüş
- 2734 Bu ne hâlidî ey şem'-i şeb-efrüz
Ki ğayretten siyâh oldu bana rüz
- 2735 Qanı ol dem ki oturub berâber
İderdüñ mihr 'ışkıñı mükerrer
- 2736 Qanı ol kim virüb 'ahdüñe ümîz⁷²⁶
Qılurduñ şevk-i dilde 'ahd-i cävîz
- 2737 Qanı ol da'vî-i şevk-i maĥabbet
Qanı ol ma'nî-i zevk-i maĥabbet
- 2738 Ki iderdüñ şıdk yüzinden işâret
Virürdüñ vaşl-ı h'ânından beşâret
- 84a- Ö 2739 Bu gün ol hâleti idüb ferâmüş
Çevirdüñ yüz ey mâh-ı qabâ-püş
- 2740 Vefâdan sen ki döndürdüñ 'inâni
O da'vâ-yı maĥabbet noldı qanı
- 2741 Elim virüb cânım mihrüñi⁷²⁷ ben
Viresin bir daĥi mihrine dil sen

⁷²⁵ İ: -

⁷²⁶ ahdüñe ümîz: vaşluña ümîz S İ

⁷²⁷ virüb cânım mihrüñi: mihre dek virüb cânımı S

- 2742 Yeñi⁷²⁸ yârile olduñ şöyle dil-şâd
Ki itmez olduñ eski yârũñı yâd
- 2743 Eger ğayrıla olduñsa der âġũş
Kadĩmi dostı kılma ferâmũş
- 95a- İ 2744 Olub dil-i bāġ-ı hũsnũñ bāġbānı
Hevesde geġdi eyyām-ı civānı
- 2745 Çi ger bāġ üzre çekdi renc-i bülbül
Karışdı⁷²⁹ hānla açıldı çũn gül
- 95b- S 2746 Bu āhımdan ki yer anuñla dıtrer
Ruħuñ baġında āhir yimeye ber
- 2747 Leb-i la'lũñ baña kim kãnd-ı terdür
Naşĩb-i ğayretũñ andan hicrdür
- 2748 Ne cürm itdũmdi evvelden saña ben
Ki āhir böyle h'ār itdũñ beni sen
- 2749 O dem kim saña virdim 'aql-ı cānı
Bu hāle itmedũm herkez gũmānı
- 2750 Gõnũl kıldı diyũ mihrũñle peyvend
İderdũñ baña dũrlũ dũrlũ sevgend
- 2751 Gör_ol sevgendiñce sıdķ buldı
Gör_ol peyvend niġe rāst oldu
- 2752 Dil-i mihrinle ğayruñ eyledũñ germ
Beni gõrdikde gelmez mi saña şerm
- 2753 Dotalum⁷³⁰ ġamdan oldu gõzlerim kõr
Gõrũr ğayrılar āhir ey yũzi nũr
- 2754 Çũ ahd-i yār haķķm fikr iderler
Saña peymān-şiken dildār dirler
- 2755 Şımaķ 'ahdi degũldür çũnki ferrũħ
Hazer kıl bu işũñden ey perĩ⁷³¹ ruħ

⁷²⁸ yeñi: bugũn S

⁷²⁹ karışdı: koşuldı S

⁷³⁰ dotalım: tatalum S İ

⁷³¹ perĩ: kãmer Ö

- 84b-Ö 2756 Ki şunmayınca meyden rûy-ı evbâş
Olub bed-nâm-ı halka olmadı fâş
- 2757 Şikeste kılmayınca cām-ı bedri
Şeb_olub rû-siyeh gitmedi kadri
- 2758 Şıdı çün ‘ahdini gülzârda gül
Düşürdi hâre anı âh-ı bülbül
- 95b-İ 2759 Ne gönülle dutam⁷³² senden ricâyı
Ne yüzden ire baña rüşenâyı
- 2760 Sen_anı itmedüñ kim dil ola şād
Elinden seniñ ey bî-dād-ı feryād
- 96a-S 2761 Tapuñdan gerçi kim rencideyim ben
Olur rencide dil rencidelikden
- 2762 Şuña irürdi âhir gönlimi ğam
Ki azâr olduğundan urmazım dem
- 2763 Çeker gönüm vefāsızlık cefāsın
Dilüm varmaz ki diyem bî-vefāsın
- 2764 Düşerdi hayrete bu hüy-ı hāmuñ
Bileymez dil ne yüzden diye nāmuñ
- 2765 Bu şamusınla sensen yine cânım
Revân-ı rûhım u rûh-ı revānum
- 2766 Ğamıñdan kim olur ‘ömrüm tebāhı
Güzelligüñdir anuñ ‘özü-ğ’āhı
- 2767 Tapuñdur rüz-ı benün şemf-i dil-süz
Bu hoşdur kim olam önünde ey rüz
- 2768 Kimün kim var bunuñ gibi cemāli
Anuñ hunrîzlikden yok vebāli
- 2769 Meh_olsa la’l-i leb yüzüñdir ey mäh
İki ruħla şeh olsa sensin ol şāh

⁷³² dutam: tutam S İ

- 2770 Çi ger gülşende vardur verd ü lāle
Olur ‘aks-i cemālūnden nevāle
- 2771 Ger_ atlasdur kabā’-i kāmēt-i şāh
Ruḥunuñ kırmızısındandur āgāh
- 2772 Tutar sultān-ı ḥālūñ çetr-i müşkīn
K’anuñdur Rūm u Şām ü Çīn ü Māçin
- 85a- Ö 2773 Bu ḥüsñile çün ola rūy-ı dildār
Dili almağdur añdan kār-ı düşvār
- 96a- İ 2774 Alınmaz dil meger virem revānum
Ki oda yandı ten mülde cānum
- 2775 Bu yüzden ğayrı çāre bilmezem hiç
Ki kamu varum idem yoluna piç
- 96b- S 2776 Boynıñıla idüb feryād u zārı
Gözinden dökdi ebr-i cūybārı
- 2777 Devāsuz derdile ḥayretde kaldı
Şifāsuz rencle āşufte oldu
- 2778 Dilinde derdinūñ olub biri yüz
Girü döndi ğamıyla ol ciger-süz
- 2779 Yürirdi vālih ü ḥayrān u bī-rāh
Degüldi kendü kendüzinden āgāh
- 2780 Ne yolu kande varduğın bilürdi
Ne bir laḫza özi varın bilürdi
- 2781 Özini yitürüb ol merd-i şeydā
Gezerdi kūh u deşt u rāğ u şahrā
- 2782 Hevā şehrinūñ olub şehre bendi
Olubdı āteş-i ‘ışkuñ sipendi⁷³³

⁷³³ İ: -

734 رفتن پدرمجنون بدین مجنون و نصیحت کردن

- 2783 İden meydân-ı ışk içinde cevlân
Bu resme urdı söz nazmına⁷³⁵ cevğân
- 2784 Ki ol oğlun yitürmiş pîr-i fânî
Mişâl-i Yûsuf u Ya'kûb-ı şânî
- 2785 Çü gördi kim idüb Mecnûn dehşet
Kaçub insândan gösterdü vahşet
- 2786 Dili dürcinde derdin eyledi derc
Yoluna itdi 'ömr-i varını harc
- 2787 Yuya yellerle ger sa'y idüb âdem
Ağarub rengi urmaz Rûm'dan dem
- 2788 Hâlâsiçün ki dökdi mâl-i Qârûn
Dağî turduqça Mecnûn oldı Mecnûn
- 85b- Ö 2789 Çü bulunmadı çâre qaldı nevmîz
96b- İ Ki tutmazdı dili ümîz-i cāvîz
- 97a- S 2790 Girüb bir kûşeye cem' itdi tûşe
Ki ne vaqt ire deyü çâre gûşe
- 2791 Zâ'if ü pîr ü süst ü zebûnı
Fenâ şehrinüñ olur reh-nümünü
- 2792 Çü çökmüş gördi 'ömrî hânesini
Diledi kim göre dîvânesini
- 2793 Dağî bundan üşendi kim revânı
Revân ola⁷³⁶ bedenden nâgihânı
- 2794 Ecelden çün ola hâlî diger gün
Kıla bigâneye ol künc-i Qârûn
- 2795 'Aşâ elde alub bir kaç civânı
Yürüdi isteyü ol nâ-tüvânı

⁷³⁴ رفتن پدرمجنون بدین مجنون را پدرش Ö Mecnûn'un babası Mecnûn'ı görmeye gitmesi ve ona öğüt vermesi

⁷³⁵ nazmına: şapuna İ S

⁷³⁶ ola: olub S İ

- 2796 Tolandı râğ u şahrâ vü şitâbân
Aradı vâdi vü küh u beyâbân
- 2797 Gözetmediñ komâdi câyı her-gîz
Eşer bulmadı andan qaldı ‘âciz
- 2798 Şoñ_uci bir kişi virüb nişâni
Filân vîrânededür isteñ ânı
- 2799 Ki tütmiş anda bir gâr içre mesken
O gârı eylemiş âhıla külhân
- 2800 Teni çün neft olmuş kân-ı âteş
Şanasın kim döker bārân-ı âteş
- 2801 Çün anuñ qandeligi oldu ma'lûm
Yüridi ol yaña bu pîr-i mazlûm
- 2802 Döküb göz yaşın ol vîrâne irdi
Bağub gördi anı lîkin ne gördi
- 2803 Görür bir od berq urmaz zebânı
Vücûdi qāvîniñ çıkar duhânı
- 97a- İ 2804 Söyünmüş şem' bigi şöyle bî-nür
Sen ü benden degül bil kendüden dūr
- 97b- S 2805 Melâlet mesnedine arka virmiş
Düşüb deryâ-i fikre gârqa varmış
- 86a- Ö 2806 Akıdur gözlerinden kanla yaş
Ne atana anana yâr u qardaş
- 2807 Bu qamusından idüb dilberi ol
İdinmiş yâr-ı derd-i dilberi ol
- 2808 Nizâr olmuş teni dönmiş hayâle
Özin bilmez kıılır ki gâh nâle
- 2809 Şu resme bulmuşdı cism-i hiffet
Ki bilinmezdi etmeyince diqqat
- 2810 Kamu gitmiş ne varsa et ü cânı
Derisiyle qalmış üstülh'ânı

- 2811 Hayâtından teninde buyı kalmış
Memâta irmege bir müy kalmış
- 2812 Yer üzre yilden olmuşken revân-ten
Yer altındağılardandı nihân-ten
- 2813 Vücüdı varı kim olmuşdı fâni
Bedensüz anda gördiler revânı
- 2814 Çü oğlan gördi pîri aldı hayret
Yüregi kopdı cânı dutdı 'ibret
- 2815 Ciger kanı çekerdin süze geldi
Ciger üzre ciger ağıza geldi
- 2816 Yetürdi vardı katında oturdı
Dizine başını aldı getürdi
- 2817 Egildi öpdü yüzün dutdı⁷³⁷ başın
Yeni ucıyla sildi gözi yaşın
- 2818 Gözin açub görür Mecnûn ser-bâz
Ki olmuş gendüye bir şahş dem-sâz
- 97b- İ 2819 Atası yüzine idüb nizâre
Bileymedi özin çekdi kenâre
- 98a- S 2820 Özi varından olmayan haber-dâr
Göricek gayrı bilür mi ey yâr
- 2821 Didi kimsen nedür benden murâdın
Ne yerdendir gelişüñ nedür aduñ
- 2822 Ayıtdı kim atâ kim ey ciger-süz
Senüñ derdüñden olmuşım siyeh-rüz
- 86b- Ö 2823 Çü bildi kimidügin durdı⁷³⁸ Mecnûn
Düşüb pâyine yüzün sürdi Mecnûn
- 2824 Öperdi yandurub şefkat çerâğın
Bu anuñ başın ol bunuñ ayağın

⁷³⁷ dutdı: tutdı S İ

⁷³⁸ durdı: türdü S İ

- 2825 Döküb yaş ağladılar zâr u zârı
İkisinüñ daği gitdi qararı
- 2826 Oğıl derdiñe urdı bağrına tîr
Ökiş zârlığından şoñra bu per
- 2827 Çıkarđı köhnesinden hûb-câme
Kemer biline başına imâme
- 2828 Getürdi yanına çekdi kenâre
Giyürdi luflıla ol dil-fikâre
- 2829 Dili levhine ne itdiyse tañrîr
Naşîhat gûne bir bir itdi tañrîr
- 739 نصیحت کردن پدر مجنون مجنون را
- 2830 Didî ey cism-i câne şem'-i rüşen⁷⁴⁰
K'alurđı rûy-ı dil hûsniñle gülşen
- 2831 Perî rîvine gönliñ oldı meftûn
Beni deyu analıgûñ itdi mağbûn
- 2832 Bil ey 'ömrüm küyinuñ âfitâbı
Ki budur devr-i rüyuñ var şitâbı
- 98a- İ 2833 Bu yoldan kim giyâhı oldı sem-nâk
Hâzer kıl merkebi cismi ider hâk
- 98b- S 2834 Nişâne tîr-i 'ışka eyledüñ ten
Bir ay oldıgımı bir yıl dutsın⁷⁴¹
- 2835 Saña zañm urdı çarğ-ı bî-müdârâ
Açar çanuñ göziñden âşikârâ
- 2836 Bu yolda ol kadar yılduñ yegürdüñ
Ki varılmayacağ yollara varduñ⁷⁴²
- 2837 Degüldür ki muhâlif yola gitmek
Kişi dâyim üzen rencide itmek

⁷³⁹ Mecnûn'un babasının Mecnûn'a öğüt vermesi

⁷⁴⁰ Beyit, İzmir nüshasında başlıktan öncedir.

⁷⁴¹ dutsın: tutsın S İ

⁷⁴² varılmayacak yollara varduñ: var olmayacak yerle var olduñ S İ

- 2838 Şu vādî kim olupdur cāy-ı āb ol
Çü ire seyl-i tîz olur hārāb ol
- 87a- Ö** 2839 Niçe hem-rāh ola saña odı yol
Tîre şurîde olduñ kendüñe gül
- 2840 Reh-i ğamda nedür bunca tecemmül
Çadem merdāne baş ile tahammül
- 2841 Ki olur her belānuñ bir penāhı
Bulur o āvāreler ārām-gāhı
- 2842 Eger dīvāneliğe urmasuñ el
İşüñ kılmazdı bu vechile⁷⁴³ mühmel
- 2843 Senüñ serkeşlüğünden tıldı eyyām
Bir iki gün nola ger kılsuñ ārām
- 2844 Ki vardur her ğam u sevdāya ğāyet
İrer her miñnet-i lābüd nihāyet
- 2845 Yerinde hāk olmak oldu bihter
Kişi ğurbetde kalmağdansa ebter
- 2846 Öziñi hoş dut⁷⁴⁴ kim ‘ömrüdür bād
Zihî ‘ākıl ola bu ğamdan āzād
- 2847 Bu gün kim var daği ‘ömrüñ qararı
Gerekdür kim idesin rāst-kāri
- 98b- İ** 2848 Ecel irüb çü yārın bağlana yol
Kimüñ katında ‘sözüñ ola mağbül
- 99a- S** 2849 Getürmezler saña h’vān-ı emelden
Gelür o göge nitdikse ‘amelden
- 2850 Egirdüğün giyer her bir zen el-Haqq
Biçer ekdüğünü her merd-i mutlaqq
- 2851 İtüñ var yiri senüñ yok mağāmuñ
Bu yüzden niçe insān ola nāmuñ

⁷⁴³ kılmazdı bu vechile: bu vechile kılmazdı S İ

⁷⁴⁴ dut: tut S İ

- 2852 Kâmu maḥlûḳuñ âdem bihteridür
Bu fir'ûñ âdemîlikden berîdür
- 2853 Şeref bulmuşiken ey nûr-ı dîde
Neden vahşî bigi olmaḳ remîde⁷⁴⁵
- 2854 Gözim nûrısın ol göñlüm harîfi
Yeter rencîde kıldın⁷⁴⁶ ben za'îfi
- 2855 Bir iki gün ki sensin hem 'inânum
Rikâbımdan benüm ayrılma cânım
- 87b- Ö 2856 Yakındur vaḳt ol benümle dem-sâz
K'urmasun cân ḳuşı mihrûñle pervâz
- 2857 Yöneldim gitmege sen ol selâmet
Bir iş eyle ki olmaya nedâmet
- 2858 Bu rûz irdi şebe sen iy seher gel
Bu cân irdi lûbe sen ey püser gel
- 2859 Kî çün ire ecelden baña hayret
Bu yüzden kılmaya cânımda hasret
- 2860 Ben_ oldım gitmelü ey dil-pezirim
Ayakdan düşmeden ol dest-girim
- 2861 Kerem eyle şoñumı ḳoma mühmel
Yumalmanın gözüm şur ḳaneyeye gel
- 2862 Yerümi bekledim ḳaldım selefden
Seni ḳoyub gidem bâri ḳalefden
- 2863 Bu mülk ü bu ḳazîne ki oldı şâyîc
Düşüb biġâneye olmaya zâyîc
- 99b- S 2864 Yi raḫatlıḳla çün ḳazurdurur genc
99a- İ Kî cem' itdün çeküb yüz zaḫmet u renc
- 2865 Sürüb zevḳile 'âlemde murâdın
Seḳâyile çıḳarġıl eyü adûñ

⁷⁴⁵ şeref nûrısın ol göñlüm harîki / tîr-i rencîde kılduñ ben za'îfi İ

⁷⁴⁶ kılduñ: eyle Ö

- 2866 Cihân yüzine şimdi bakıcağ göz
Atāya anaya sensin yaluñuz
- 2867 Revā mıdur ki hüsñünden idüb dūr
Çoyasıñ didesüz ‘ālemde bī-nūr
- 2868 Çabül ider mi bunı dost u düşmen
Ki elüm üstümde bulunmayasın sen
- 2869 Budur çorçım çü kendü kim bilesin
Gelesin lîk beni bulmayasın
- 2870 Çoparub sīnem üstünde ‘ilāle
İdesin hāset ü derdiyle nāle
- 2871 Dem-i serdiñ ger ola āteşin dūd
Baña ol düddan hiç olmaya sūd
- 2872 Çü Mecnûn perīşān hāl-i medhüş
Atāsı sözlerini eyledi güş
- 88a- Ö جواب دادن مجنون پدرش ⁷⁴⁷
- 2873 Didi ey mihr-i şem‘-i dil-firūzum
Zülāl-i kand-ı nuşh-ı āb u rüzım
- 2874 Sözüñüñ dürrin itse halka güş
Olur gün bigi⁷⁴⁸ rüşen şüret-i hüş
- 2875 Dilüñdür çeşme-i āb-ı hayātım
Ki ğarç olmışdur anda şeş cihātım
- 2876 Naşihatde dehānuñdur şeker-riz
Kelāmuñ şerbetidür şihhat-āmiz
- 2877 Şadef ağzuñ sözüñdür dürr ü gevher
Virür cān kuşına her dürre ziver
- 100a- S 2878 Ve lîkin bu dil ü bī-rāy u bī-hüş
99b- İ İdübdür pend kuşını ferāmüş

⁷⁴⁷ Mecnûn'un babasına cevap vermesi

⁷⁴⁸ bigi: gibi S İ

- 2879 Kâlalı hasret-i yârile nâ-kâm
Hevâdan berk bigi dutmaz⁷⁴⁹ ârâm
- 2880 Şafâ'-i 'ışk-ı dilberden urur dem
Degül habbe katında iki 'âlem
- 2881 Çü bilmezim geceyi gündüzimden
Ne deñlü lezzet-i âlem kendüzimden
- 2882 Bugün disûñ ne yidüñ gice anı
Ne iydüğün dimege fikr kâñı
- 2883 Atâsın gerçi olur mihr ü mâyil
Degül âgâh oduñdan velî dil
- 2884 Yuyıldı levh-i dilden kendü Âdem
Ki ol dem bil ki maḥv oldu nihâdem
- 2885 Bunı dil bilmeyeli oldu ḥayli
Ki ben Mecnûnmiyam yâḥûd Leylî
- 2886 Şehâb-ı dilden irüb giryeye berķ
Hevâ' odımla itdi varımı ḥark
- 2887 Çü vahşî oldu dil ey nür-ı dîde
Ola mı merdüm içinde remîde
- 2888 Vuḥûşıyle şevkim dutmuşdur⁷⁵⁰ ülfet
İdinür ḥûna anlarda 'âdet
- 88b- Ö 2889 Budur korķum çü varub kıoyarım kerd
Dil-i yârâne derinimden ire derd
- 2890 Ḥarâbe eylemişdir meyl-i râyum
Ḥarâbe ol cihetden oldu cānum
- 2891 Ḥaķķın emriyle oldu baña bevâyiş
Benümçün gelmesün göñlüne teşvîş
- 2892 Ki dut kim gerdişinden rüzigāruñ
Kem_ oldu işügüñden bir ğubāruñ

⁷⁴⁹ bigi dutmaz: gibi tutmaz S İ

⁷⁵⁰ dutmuşdur: tutmuşdur S İ

- 100b- S 2893 Yâ bâdıyla irüb emr-i ilâhî
100a- İ Götürdi hırmanuñdan bir kiyâhı
- 2894 Düzüb bir meşhedî üstüne ur dest
Ayıt kim bundadur dil-i ‘âşık mest
- 2895 Şalâha şol kişi k’olmaya mâyil
Halâşına anuñ kim bağlaya dil
- 2896 Didüñ kim merk kılub ‘ömrimi pest
Girîbânuma urulmuşdurur⁷⁵¹ dest
- 2897 Şu resme itmişdür varumı terk
Ki terkim şafhasından ders oğur merk
- 2898 Olur merkiñle zinde eşk-i rızân
Benüm merde ola mı mürde giryân
- 752 وداع کردن پذیرمجنون بمجنون و رفتن بمقام خود وفات کردن
- 2899 Çü per âşüftesini güş eyledi
Gözinden âb u hasret cüş kıldı
- 2900 Muhaqqâk bildi ki ânı ğam-ı ‘ışk
İdübdür şehre bendi ‘âlem-i ‘ışk
- 2901 Açılıb sırr-ı gencinüñ kilidî
Halâşından anuñ kesdi ümîdi
- 2902 Didi ey şür-ı ‘ışkıla ciger-süz
Dühân-ı hasretle âteş-efrüz
- 2903 Çü nevmîz olduğuñ itdim semâyı
Berü gel bârı idelüm bârı vedâı
- 2904 Recânuñ ya’ni kılmadı hicâbı
Sirüşküñden yüzime⁷⁵³ dökğilâbı
- 89a- Ö 2905 K’idem ol âbıla ğasl-ı kefen ben
Kalam hoş-bü dimekle pîrehen ben

⁷⁵¹ urulmuşdurur: uzatmışdur S İ

⁷⁵² Babasının Mecnûn’a vedası ve Mecnûn’un babasının ölüm haberini alması

⁷⁵³ yüzime: gözüme S

- 2906 Yolumı dutdı tâbuñ⁷⁵⁴ ħarâbı
Ki irdi ġarbe ‘ömrüm âfitâbı
- 101a- S 2907 Çü rihlet kûsın ura kâr-bānum
100b- İ Getürdi şu daġı uş sār-bānum
- 2908 Bu ‘ālemden gönül baġladı maġmil
Daġı bir ‘āleme yaġlaşdı menzil
- 2909 Ecel çevgānı irdi kim ura top
Olısardurur andan merkebim çüb
- 2910 Ğamuñ t̄āşı çü ‘ömrüm şîşesini
Şıdı maġv itdi cān endîşesini
- 2911 Bir arada sentünle konuşam yok
Giderem yola daġı dönüşüm yok
- 2912 Bu demdür ħalüñi āġir şorışım
Bu görüşdir yüziñi şoñ görüşim
- 2913 Yaġındur kim aġızda baġlana dil
Çekile göze sürme yirine mîl
- 2914 Diyüb bu sözleri ol dil-fikāre
Elin uzatdı vü çekdi kenāre
- 2915 Yüzün öpdı vü boynın koġladı
Yeri ħasret yaşıyla şuladı
- 2916 Aġıdub dāne dāne dīdeden dür
Nesīminden dimāġı eyledi pür
- 2917 Yile virdi çü ‘ömri ħāşılını
Vidā’ idüb ħodı ol bī-dilini
- 2918 İrişdi kendünün ħaşrına rencür
Yaġın aña ki cān andan olur dür
- 2919 Bir iki gün gidüb t̄ab-ı t̄üvānı
Ğamıyla kıldı anda zinde-gānı

⁷⁵⁴ dutdı tâbuñ: tutdı tarîk S

- 2920 Süvâr olub ecel atma nâgâh
Revân oldı fenâ şehrine bî-râh
- 2921 İdüb pervâz cân-ı murgı kafeşden
İrişdi maqşad-ı şidқа nefesden
- 89b- Ö 2922 Tınâbı ‘arşa ol uzatdı ‘arşı
101a- İ 101b- S İdendi ferş-i hâki cüz’-i ferşi
- 2923 Qadîmi resmi bu oldı cihânuñ
Ki tenden rahtını alur revânuñ
- 2924 Mürür-ı dehr itmişdir bunı kâr
Ki ne gül qor bu bâğ içinde nâçâr
- 2925 Kimûñ başına urdı lâ’lden tâc
Kimi nefis merkebinden almadı bâc
- 2926 Anı kim lem‘a bahta itdi hândân
İrişdi şem‘ bigi kıldı giryân
- 2927 Bu oduñ ‘âlemi tıtdı şerârı
Bu sözüñ çarha irişdi bahârı
- 2928 Fenâ eliyle şunub⁷⁵⁵ sâķī-i dehr
Bu şerbetden virür her kişiyeye behr
- 2929 Olar buldı bu deyr içinde râhat
Ki vârandan bunuñ itdi ferâgat
- 2930 Aña fetḥ oldı dehrüñ genc-i kâni
Ki gelmedin fenâ ol oldı fâni
- 2931 Beķāya olmayub ya‘ni ricāsı
Özi varını yoķ itdi fenāsı
- 2932 Degüldür çünki bâķī dehr künci
Çeker mağrūr olanlar aña renci
- 2933 Şevķim bu varıadan kırtardı câmı
Ebed zevķiyle şâd oldı revâni

⁷⁵⁵ sunub: sunsa İ

- 756 در خطاب نفس خود گوید
- 2934 Göñül aç h'vâb-ı gâfletden göziñi
Olub bî-dâr düşür kendüziñi
- 2935 'Anâşırdan mürekkebdür çü âbdân
Degül muhkem binâ-i cism-i insân
- 102a- S 2936 Ki cem'î bād u nār⁷⁵⁷ u āb u hākîñ
101b -İ Zārūrî menşe'-i oldı helākîñ
- 2937 Bîrisi çün muhālîf gele hāle
Halel irüşir andan i'tidāle
- 90a- Ö 2938 Maḥabbet olıcaḡ hāli mizācuñ
Daḡı olmayısar nef'i 'ilācun
- 2939 Sîpāh-ı mevt çün aça kemîni
Gözüne teng ider şaḡn-ı zemîni
- 2940 Olursuñ hısn-ı āhende muḡayyed
Saña sūd itmeye burc-ı meşiyyed
- 2941 Seni ger dehr ide şāh-ı ferîdün
Ecel irüb kılısar baḡruñı hūn
- 2942 Ki olduñsa yedi iḡlime server
Olırsan 'ākıbet hāke berāber
- 2943 Ferište şekl-i dünyā deyüdir bil
Helākūñ andan olmışdur hāzer kıl
- 2944 Dehān-ı şekker ü zehr oldı būsı
Fesāne oldı āhıla füsüsı
- 2945 Virürse daḡı saña⁷⁵⁸ ni'emeti bol
Aña aldanma kim mekkārdur ol
- 2946 Anuñ virdüḡini şanma ki ḡalur
Kime ne virürise gîrû alur

⁷⁵⁶ Mecnûn'un kendi kendisiyle konuşması

⁷⁵⁷ bād u nār: nār u bād S bād u bād İ

⁷⁵⁸ daḡı saña: daḡı saña İ

- 2947 Cihānuñ nüşü niş ü ‘ayşudur yās
Serveri hūzn ü rāhatlġı vesvās
- 2948 Sürülür gerçi ‘ayş u nüşu şādı
Kim aldı ‘ayş u nüşından⁷⁵⁹ murādı
- 2949 Niçe bir yiyessin dünyā ġamını
Ki virür şehd yerine semîni
- 2950 Hevā’ mülki yolında olma sâlik
Ki andaġı menâzildür mehâlik
- 102b- S 2951 Çü şon ucı memātuñdur zarûri
102a- İ Ğurûriyla dile şalma fütürü
- 2952 Bu vâdi’ k’aña uğratdı seni rāh
Fenā seyline olmışdur güzer-gāh
- 2953 Kim ol seyline ‘âlem vardı ġarka
İrişdi baħr-ı mevcı ġarba şarka
- 2954 Götürmez girü herkez alduġını
‘Adem mülkine iletür bulduġını
- 90b- Ö 2955 Riyāz-ı sebzesi olmışdur seyf
İçinde serv bigi⁷⁶⁰ kıddüñe hayf
- 2956 Ki tġinden urub baġruña yäre
İdiser devr elinle päre päre
- در مناجات⁷⁶¹
- 2957 İlähî çün ecelden câne aşüb
İrişüb ola cismüm merkebi çüb
- 2958 Gidicek baķmayub şola vü şaġa
Yaķınıñdan beni şalma ıraġa
- 2959 ‘İnāyet gülşeninde kııl taraġum
Hidāyet pertevinden yaķ çerāġım

⁷⁵⁹ ‘ayş u nüşından: nüş u ‘ayşıla S İ

⁷⁶⁰ bigi: gibi S Yakarış

⁷⁶¹ در بیان مناجات بقاضی الحاجات

- 2960 Revānum şād idüb bahşâyîşüñden
Küşâyîş-i feyz kıl âsâyîşüñden
- 2961 Tütüb nūr-ı beşâret birle rüşen
Zalām-ı havf-ı ref^c it cān u dilden
- 762 خبریافتن مجنون از وفات پدرش و زاری کردن
- 2962 Meger bir gün kaçādan vaqt-i şeb-gîr
Giderdi⁷⁶³ bir kişi almaña tağcîr
- 2963 Oturmışdı Necd üstine Mecnûn
Nitekim tâc üzre dürr-i meknûn
- 103a- S 2964 Çün ol âşufteye dūş⁷⁶⁴ oldı şayyād
102b- İ Didi ey ehl-i beytinden olan yād
- 2965 Ne atā pāder ki gelür ne māzer
Ne hem-rāh u ne yār u ne birāder
- 2966 Hālef hāqqında baʿzılar selefden
Didiler hāk yeğdür nā-hālefden
- 2967 Hāyātında tutam kim tür⁷⁶⁵ olub sen
Kaçardıñ eyleyü vahşet pezerden
- 2968 Ayrıldın göñlüñe cūş u civānı
Vuñuşıyla idersin zindegānı
- 2969 Çü şundi aña cām-ı mevti sākî
Seni hāqq eylesün yirinde⁷⁶⁶ bākî
- 91a- Ö 2970 Ğam-ı mihrüñle terk itdi imāret
Gelüb kabrini bāri kıl ziyāret
- 2971 Çü mahrûm eyledüñ ol dil-fikāri
Revānından dile gel ʿözl-i bāri

⁷⁶² خبریافتن مجنون از وفات پدرش و زاری کردن برسر کورش
başında ağlaması

⁷⁶³ giderdi: iderdi İ

⁷⁶⁴ dūş: tūş S

⁷⁶⁵ tür: dūr S

⁷⁶⁶ yirinde: ʿālemde S İ

- 2972 İrişdi gūşına çün bu kez âheng
Göründi rast-ı kıadd-i nâleden çeng
- 2973 Dirig ü hasretile başına hâk
Saçub âhıyla itdi zühreler çâk
- 2974 Bir arada ki yoğıdı qarârı
Gelüb toprağı üzre kıldı zârı
- 2975 Yüz_urub kabrini⁷⁶⁷ itdi der-agüş
Yüregi yandı gönlü eyledi cüş
- 2976 Akıtdı ebr bigi⁷⁶⁸ eşk-i gam-nâk
Gözi yaşından itdi hâki nem-nâk
- 2977 Gehi sürerdi düşüb lahdine ber
Gehi hâkin urdı tâc-ı ber-efser
- 2978 Şan_oldı rüz-ı zindân ehlinüñ şeb
Yâhüz bîmârı tutdı⁷⁶⁹ tâbıla teb
- 103b- S 2979 Esîr-i bîm olub gitdi⁷⁷⁰ mecâlî
103a- İ Yetîm olduqda nite ola hâlî
- 2980 Urıldı fetih bābınıñ kilidi
Kesildi dest-girinden ümîdi
- 2981 Göziniñ baır idüb dür-feşanı
Aradı hem-nişininden nişanı
- 2982 Çü bulmadı gamıla gam-küsarı
Gözinden kâne garq itdi nām-darı
- 2983 Akıdub gözlerinden cüy-ı ābı
Yüz_urub kabrine itdi hitābı
- 2984 Didi kim nolduñ ey cānum babasın
Ki oldın ben garībūnden cūdāsın
- 2985 †Aceb kandesin ey gam-hār-ı dil-keş
Ki olduñ hicrūñile cāne āteş

⁷⁶⁷ kabrini: toprağa İ

⁷⁶⁸ bigi: gibi S

⁷⁶⁹ tutdı: iderdi İ

⁷⁷⁰ gitdi: giden İ

- 2986 Firâkuñla ğamuñdan âteş-i dūd
Yüregimde qodı od üstine od
- 91b- Ö 2987 Düşüb derd ü ğamuñdan ıztırâba
Vücuduñ varını virdüñ ħarâbe
- 2988 Fenâdan sen beķâ iline göçdüñ
Baña öksüzlüğüñ tonını biçdüñ
- 2989 Mübârek bād irmez çün demekden
Giyelüm bâri ol tonı ğamuñdan⁷⁷¹
- 2990 Oğıl derdinüñ atâdur ‘ilâcı
Atasuz olıcaķ acıymış acı
- 2991 Sen_ıdüñ baña üstâd-ı t̄ariķat
Sen_ıdüñ baña ğam-ħ̄âr-ı ħaķıķat⁷⁷²
- 2992 Sen_ıdüñ baña ğamda yâr u yâver
Sen_ıdüñ baña bâzû-yı dilâver
- 2993 Beni terk itmezmüş derd bildüm
Bu derd içre ki senden şoña qaldum
- 104a- S 2994 Nihâdımdan kıpar biñ âh u feryâd
Qaçan kim bir söziñi ider mi yâd
- 103b- İ 2995 Qatuñda cürmile bî i’tizârum
Öñünde ħâletimden şerm-sârum
- 2996 Senüñ ħaberüñ⁷⁷³ benüm derdimle⁷⁷⁴ sürâĥ
Benüm gönlim senüñ mihrüñle küstâĥ
- 2997 Benüm mihrümle sen içdüñ semm-i ğam
Ben urmadum senüñ râyiñle bir dem
- 2998 Murâdıñca dilümden gelmedi süz
Ĝam-ı derdiyle oldım âteş-efrüz

⁷⁷¹ İ: -

⁷⁷² ħaķıķat: t̄ariķat Ö

⁷⁷³ ħaberüñ: baĝruñ S

⁷⁷⁴ derdün benüm baĝrımla: İ

- 2999 Egerçi itdi çeşmün ‘âlemi ter
Oğıl bâğında âhir⁷⁷⁵ yimedün ber
- 3000 Yolıma ‘ömrüni itdün telef sen
Yoluñda hayf oldım nâ-ħalef ben
- 3001 Bunı ħâşıldan âhir gör ki netdün
Belâ vü derdile nevmiz gitdün
- 3002 Olalı ben hevâ içinde ser-bâz
Sen itmez olduñ ayş u nûşa âğâz
- 3003 Saña itdüklerimden ey pezer âh
Ki olmayışım senün yoluñda gümrâh
- 92a- Ö 3004 Eger benden tapuñ olmaya hoşnuz
Olurım ħâliķuñ kâtında me’ħüz
- 3005 Bu mücrimün işidüb âh u zârun⁷⁷⁶
Günâhımı yüzime urma yârun
- 3006 Ciger kanını içüb her cihetden
Ciger derdün baña sen merħametden
- 3007 Cigerdir yillere virüb türâbun
Cigerden bî-nemek itme kebâbun
- 3008 Cigerden gerçi olduñ sen ciger-ħvâr
Ciger derdünle olmasun ciger-ħvâr
- 104b- S 3009 Ciger yiyüb çü sen girdün zemîne
Ciger kan eyledi derdünle sine
- 104a-İ 3010 Çü pendün güş itmedim le’âli
Yidüm üş dür elinden güşmâli
- 3011 Bu sözlerle idüb âh u figâni
Sipâh itdi düħânından cihâni
- 3012 Yem-i zulmet çü dutdı⁷⁷⁷ deşt ü fâğı
Kamer gösterdi dürr-i şeb çerâğı

⁷⁷⁵ âher: lîkin S İ

⁷⁷⁶ âh u zârun: i’tizârın S

⁷⁷⁷ dutdı: tutdı S

- 3013 Sevâd-ı şeb perîşân itdi gîsû
Müzeyyen eyledi nâhidüme rû
- 3014 Gözi olmuşdı Mecnûn' uñ şadef-reng
Nişâr itdi dürer bir niçe ferseng
- 3015 Dönüb deryâlara eşk-i revânı
Ağardı cüy bigi⁷⁷⁸ bağırı kanı
- 3016 Oturdu şehdünün yanında tâ-rüz
Oğurdu derdle⁷⁷⁹ ebyât-ı dil-süz
- 3017 Dem-i iksîr şubh-ı kimiyâ-ger
Kenâr-ı çarh-ı hâkî eyledi zer
- 3018 Olub süz-ı cigerden âteş-efrüz
Yerinden tırdı Mecnûn-ı ciger-süz
- 3019 Ol_eţrâfı yaşından itdi nemnâk
Şuladı yiri irdi Necd'e çâlâk⁷⁸⁰
- 3020 Ber_âb olmağa râh-ı sügvârı
Ağıtdı çün cüy-ı çeşminden pınârı
- 92b-Ö 3021 İderdi yâd sırr-ı şür-ı bahtı
Virübdî bâde 'aql u şabr u rahtı⁷⁸¹
- 3022 Gamiyla hâl olmuşdur diger gün
Bileymezdi günü dün mi dünî gün
- 3023 İderdi bahtıla kâr u zârı
Bu hâletle geçirdi rüzigârı
- 105a-S 3024 Çeken menşür-ı şâh-ı 'ışka tuğra
Bu resme nâme kılmışdur inşâ
- 104b-İ 3025 Ki ol şürîde-i meşhür-ı âfâk
Diyâr-ı 'ışkda ser-hayl-i 'uşşâk

⁷⁷⁸ bigi: gibi S

⁷⁷⁹ derdle: yaş döküb S İ

⁷⁸⁰ çâlâk: gam-nâk S İ

⁷⁸¹ İ: -

⁷⁸² Mecnûn'un çöldeki vahşi hayvanlara iyi davranmasının tasviri

- 3026 Heves devrânının âşufte-kârı
Hevâ' gülzârının murğ-ı hüzarı
- 3027 Şabâ bigi seher hîz ü sebük pây
Murâdî hirmeninde bād-ı peymây
- 3028 Dem-i serdiyle germ idüb hevâsın
Bir iki gün ki dutdı⁷⁸³ atâ yâsın
- 3029 Pezer hüznin giderdi derd-i dilber
Ġam-ı yâre ne mâzer ne birâder
- 3030 Giyürüb câme-i dilber Ġamını
Çıkardı 'ışk anuñ mâtemini
- 3031 Ġazeller derdi yâd idüb habîbi
'İlâcî için isterdi tabîbi
- 3032 Meger vahşiydi boşanmış resinden
Gidüpdî cümle huy-ı hulk andan
- 3033 Nitekim vahşî seyr iderdi şahrâ
İki dem bir yeri kılmazdı me'vâ
- 3034 Ne âdem hilkati ne hüy-ı hayvân
Vuğuşıyle velî iderdi seyrân
- 3035 İdüb bigâne h'ış ü âşinâyı
Şorardı şîrden şîr-i şifâyı⁷⁸⁴
- 3036 Getürdikçe dile sevdâ niyâzın
Dilinüñ gözine söyledi râzın⁷⁸⁵
- 93a- Ö 3037 Ne vahşî kim olurdu anda yeksân
İderdi hizmetin anuñ şitâbân⁷⁸⁶
- 105b- S 3038 Dirilüb bebr ü şîr ü gürk ü rebâh
Yürirlerdi bile şahrâda her gâh

⁷⁸³ dutdı: tutdı S

⁷⁸⁴ i: -

⁷⁸⁵ i: -

⁷⁸⁶ i: -

- 3039 Tüyürüñ perr itdi sâiebâni
Ulu adıyla tutmuşdı cihâni
- 3040 Tölupdı haşmetinden⁷⁸⁷ vâdî küh
Yürirdi der-peyince leşker-i enbüh
- 3041 Ne yerde bir nefis kim otururdu
Bulara karşı şaf tutub dururdu⁷⁸⁸
- 3042 Gece arunca düzmege yatağın
Yeri kazardı kıarda urub ayağın
- 105a- İ 3043 Olub bin cânıla firâş-ı dil-gü
Çıkardı kuyruğıyla anda cârü
- 3044 Kordı dizi üzre zaygımın ser
Urırdı gerdenine göziniñ ber
- 3045 Peleng ü yer ü ser tâkıyla ser-hân
İderdi hizmetin cânıyle yeksân
- 3046 Dirilüb dürlü kaşlar ol ârâya
Dutarlardı⁷⁸⁹ per açub aña sâye
- 3047 Şu hadde⁷⁹⁰ irmişdi şehliğı bil
Ki olmuşdı vuşuşuñ hüyü tebdîl
- 3048 Koyunı kordı şalmazdı fütüra
Uraymazdı nice şîr u güre
- 3049 Segile şulh kılmışdı har güş
Yürirdi bir arada gürbe vü mûş
- 3050 Olub ol cem'ede âhuyile bir
Virürdi şîr âhüyiçin pençeye şîr
- 3051 Urırdı kebk-i şâhinile pervâz
Tezerv olmuşdı bâzüyle dem-sâz
- 3052 Olub dildâr derdiyle giryân
Çü şahrâ içre seyr iderdi hayrân

⁷⁸⁷ haşmetinde: çeşminden İ

⁷⁸⁸ dururdu: tuturdu S İ

⁷⁸⁹ dutarlardı: tutarlardı S

⁷⁹⁰ hadde: resme İ

- 106a- S 3053 Giderlerdi düşüb yanınca bunlar
Kimi önünce kim yanınca bunlar
- 93b- Ö 3054 Melik gibi çeküb şaffın sipâhuñ
Meyânında yürirdi kûlbe-kâhuñ
- 3055 Vuḥûşile tolub etrâf-ı murġân
Aña irmişdi şan mühr-i Süleymân
- 3056 Bularuñ kôrķısından⁷⁹¹ gâh u bî-gâh
Yoġudı şoḥbetine kimseye râh
- 3057 Şu kim bî izin irem derd-i kenâra
İderlerdi hemân-dem pâre pâre
- 105b- İ 3058 Aña kim meyl idüb ideydi raġbet
Kılurlardı yol açub aña hizmet
- 3059 Görinmezdi gözine âferîniş
Berâberdi kâtında yâd u biliş
- 3060 Vuḥûş içinde bir âhû-yı çâlâk
Varıdı luṭf u ḥüsniyle şaġ-benâk
- 3061 Gözi ra'nâ özi cüst-i tarab-sâz
Çemende şîve ile gerden-efrâz
- 3062 Bu nev'idi çeker aña tufeyli
Bulardan daḡı aḡayıdı meyli
- 3063 Olub yanına ol âhû-yı sermest
Silerdi tozun urıb boynına dest
- 3064 Gözin öperdi şâd olurdu cânı
İderdi yâd-ı çeşm-i dil-sitânı
- 3065 Ḥesâbından te'accübdeydi insân
Rikâbında yürirdi niçe ḡayvân
- 3066 Kimesneyle yoġıdı sözi sâzı
Cihân etrâfına düşmişdi çâvi

⁷⁹¹ kôrķısından: kôrķusından S

- 3067 Misâfirler ki ireydi ol ârâya
Görüb şevkinden alurlardı mâye
- 106b- S 3068 İrak yirden çeküb dürlü emekler
Getürirler idi şîrîn yemekler
- 3069 Aña havf şâh-ı aşk olub havâle
Virürdi maḥbaḥ-ı ğamdan nevâle
- 3070 Ki olmazıdı bir lahza özi aç
Degüldi ğayrınıñ h'ânına muhtâç
- 94a- Ö 3071 Ve lîkin her ne dürlü gelsedi h'ân
Olub bir loḡman ol şem'-i süzân
- 3072 Kalamını verüridi vuhûşa
İderdi anlara ni'met-i⁷⁹² tûşa
- 106a- İ 3703 Virüb hiffet diline 'ışk-ı bâbı
Gidermişdi andan ḥor-ı h'âbı
- 3074 Olub maḥlûb hayvâniyyet andan
Şeref bulmuşdı insâniyyet andan
- 3075 Rumûzın dir velî esrâr-ı ğaybuñ
Sözinde yoġıdı âşâr-ı raybuñ
- 3076 Yüzi 'uşşâka olmuşdı şafâ-baḥş
Sözi bîmâre düşmişdi şifâ-baḥş
- 3077 Ayaġı tozını kuḥl itse a'mâ
Olurdu kudret-i Ḥaḫḫıla bînâ
- 3078 Gören bin cânla anı severdi
Yüzün bir daḫi görmege iverdi
- 3079 Çü 'ışk içinde hâlet yok degüldür
Bu hâlet-i 'ışk erine çok degüldür
- 3080 Kime kim luḫf-ı ḫaḫḫuñ ola yâri
Olur şehbâz-ı ışkuñ ol şikârı

⁷⁹² anlara ni'met: ni'met anlara S

- 3081 Virüb varını uran ıışkıdan dem
Degül tek ger ola maqbül-ı ʿâlem
- 3082 Ki hâki ıışk ıksiri zer eyler
Vücüdı pāk idüb gevher eyler
- 107a- S 3083 Maʿârifden dilersün küñç-i medfün
Virüb varuñı ol ıışkıla Mecnûn
- 3084 Hüdāya luţfuñı idüb hāvāle
Bize vir hʿān-ı ıışkıñdan nevāle
- 3085 Giderüb dīdeden ğaflet hicābın
İçür gel sākī vuşlat şarābın
- 3086 Göñül āyinesin ıışkile rüşen
İdüb eyle tecelliyle gülşen
- صفت شب مهتاب و نیازش کردن مجنون⁷⁹³
- 94b- Ö 3087 Meger bir gün⁷⁹⁴ ki nūr olmışdı ʿâlem
106b- İ Şebidi līk urırdı rüzdan dem
- 3088 Zemīni pertev-i mäh-ı şeb-efrüz
Şuʿāʿı mihrden kılmışdı⁷⁹⁵ pīrüz
- 3089 Semānuñ bezmini idüb muţarrā
Düni gündiz gibi kılmışdı şamrā
- 3090 Hevāʿ şeb nāfesindendi muʿanber
Felek encüm çerāğından münevver
- 3091 Bu nāfe tırrasından çarḥ-ı şeş tāk
Bulub zīynet tulū ııtriyle āfāk
- 3092 Zer ü simile çarḥ olub mülemmaʿ
Nücümüñ dürlerindendi muraşşaʿ
- 3093 Meger taķınmışdı zer-i hemāyil
Ki göstermişdi zerrin şemāyil

⁷⁹³ Mehtaplı gecenin tasviri ve Mecnûn'un niyazda bulunması

⁷⁹⁴ gün; dem S

⁷⁹⁵ kılmışdı; itmişdi S

- 3094 Felekden zâhir olub sebze gülşen
Kânâdîl-i kevâkibdendi rûşen
- 3095 Zühâl yedinci çarhuñ ka'f-a-dârı
Olub gözilerdi billurdan hişârı
- 3096 Şeref bulmuşdı encüm müşteriden
Nitekim kâdr-i cevher cevheriden
- 107b- S 3097 Yürirdi hışmıla merrîh-i hûn-rîz
Elinde şîrvâne hâncer-i tîz
- 3098 'Uţârid gösterüb şekl-i kemânı
Nişân itmişdi tîre âsmânı
- 3099 Dönüpdi Şâhidî Rûmiye nâhîd
Libâsın şâm giymişdi hürşîd
- 3100 Dağı âyînesin mihre muķâbil
Tutub meş'al yakardı bedr-i kâmil
- 3101 Felekde eylemiş çarhuñ süvârı
Demirden kapulu kütbe hişârı
- 3102 Yedi yirde alub eline şem'î
Tolanırdı nebâtü'n-naş-ı ka'fî
- 107a- İ 3103 Zemîn üzre idüb mekrile telnîs
Meger ağmaķ dilerdi göge iblîs
- 95a- Ö 3104 Ki lâ-ħavle oķını atub mükerrer
Şihâb odlar şaçup iderdi bî-fer
- 3105 Yürürdi hışmıla mirrîh-i hûn-rîz
Elinden şeb revâna hâncer-i tîz⁷⁹⁶
- 3106 Felek kâvî nitekim kâv-i deryâ
Dehânında güher dürr-i şüreyyâ
- 3107 Olub dilber bigi hoķķa kaşb-ı püş
Oturmuş hen'a ile güş der⁷⁹⁷ güş

⁷⁹⁶ S İ: -

⁷⁹⁷ der: ber: S

- 3108 Dırâğı çengelinden pây-ı ħar-ceng
İdüpdî dırmağın atmağa âheng
- 3109 Nişâr u nîze idi gevher-efşân
Tarafda tarfe olmışdı zer-efşân
- 3110 İki yüzli geçüb bir tahta tenhâ
İki yüzden kemer bağlandı cevzâ
- 3111 Esed kâlbi eseddendi fûrûzân
Olupdı ‘ûd-ı ‘ûd içinde süzân
- 3112 Bürüc-ı çarĥıla şekl-i menâzil
Sipihre dehre şalmışdı zelâzil
- 108a- S 3113 Kâlub ol gice bî-ârâm u bî-ĥvâb
Dil-i Mecnûn yandurmuşdı tâb
- 3114 Hevâdan göñlinüñ artub niyâzı
Sipihriyle kılurdu Ħakka bazı
- 3115 Şeb-i nûrânîye beñzetdi kadre
Didi evvel dönüb⁷⁹⁸ yüz mâĥ u bedre
- خطاب کردن مجنون بیدر قمر⁷⁹⁹
- 3116 Kî ey âyîne-i ĥürşîd-i ‘âlem
Cihân bâğı ruĥuñ ‘aksiyle ĥürrem
- 107b- İ 3117 Gicede dehri itmege tesellî
Yüzüñden nûr-ı mihr itmiş tecellî
- 3118 Hevâ’ ile irüb sözim bahârı
Rûĥuñ mir’âtına şaldı ĥubârı
- 3119 Görüb ĥâlüm ki kâlursın taña sen
Niçün bir çâre itmezsın baña sen
- 3120 Yağarsın pertevi mihriyle meş‘al
Beni tarîk-i ĥamda koma muĥmel

⁷⁹⁸ dönüb: tütub S

⁷⁹⁹ Mecnûn’un ay ile konuşması

- 95b- Ö 3121 Çü gördi bedriñ andan var firâğı
Bu cânibden zühhal yakmış çerâğı
- 3122 Kâmerden döndürüb andan yaña yüz
Didi yaşın döküb ol âteş-efrüz
خطاب کردن مجنون بزحل⁸⁰⁰
- 3123 Ki ey yedinci çetr olan mekâı
Olubdur ‘arş-ı kâdiriñ âşiyâı
- 3124 Bu çetr içinde çün yandı çerâğın
Bülend oldı kevâkıbden tarağun
- 3125 Tapuñdan yoğ mudur bu derde çâre
Ki ğamdan bağrım oldı pâre pâre
- 108b- S 3126 Meded kıl baña kim yakdı beni tâb
Ĝam-ı ‘ışkıyla başdan aşdı ğarğ-ı âb
- 3127 Çü bu ‘unvânile söyletdi sözüñ
Zühalden müşteriye dutdı⁸⁰¹ yüzün
خطاب کردن⁸⁰² مجنون بمشتری⁸⁰³
- 3128 Didi ey müşteri ey tâli‘-i sa‘d
Ki ‘ahd içinde sensin şadıka’l-va‘d
- 3129 Şeref buldı tapuñdan baht-ı âdem
Döner senden şalâha kâr-ı ‘âlem
- 108a- İ 3130 Bu miskîne ki kaldıñ deng ü hayrân
Eger var ise çâre eyle dermân⁸⁰⁴
- 3131 İregil dil-rübâdan bir nişânı
K’idem ol şevkile teslîm-i cânı
- 3132 Pes_andan yüz dutub qosun kebîre
Hedef kıldı dilini râst-ı tîre

⁸⁰⁰ Mecnûn ‘un zühhal yıldızıyla konuşması

⁸⁰¹ dutdı: tutdı S

⁸⁰² مجنون: - Ö

⁸⁰³ Mecnûn ‘un müşteri yıldızıyla konuşması

⁸⁰⁴ eger var ise çâre eyle dermân: var ise çâre eyle derde dermân İ

- 3133 ‘Uṭāridden umub derdine dermān
Güherler dökdi çeşminden firāvān
خطاب کردن مجنون بقطارد⁸⁰⁵
- 3134 Didi ey sāyir-i deryā-i ḥikmet
Debīr-i defter-i künc-i ‘aṭiyyet
- 96a-Ö 3135 Felek levhini zeyn idüb kılmadan
Rumūz-ı ğaybı naqş iden raqamdan
- 3136 Ṭapuñdan derdime te’sīr yoq mı
Vişāl-i dilbere tedbīr yoq mı
- 3137 Maḥabbet odı çün yandurdı cismi
Benümçün nola yazarsuñ tılısmı
- 3138 Çü anuñ gūşa irmedi cevābı
Ṭutub yüz Zühreye itdi ḥiṭābı
خطاب کردن⁸⁰⁷ مجنون بزهره⁸⁰⁶
- 109a-S 3139 Didi ey Zühre ey şem’-i şeb-efrüz
Ki senden ṭālī’-i yār oldı pīrüz
- 3140 Raḥīk-i cür’añile tıldı cāmuñ
Senüñ kefüñdedür miftāḥ-ı kāmüñ
- 3141 Hevā’ bezminde maḥbüb-ı ṭarab-sāz
Felek qaşırında ḥātün-ı ser-efrāz
- 3142 Umarım şefkatinden sen nigāruñ
Ki açasın qapusın ümiz-i vāruñ
- 108b-İ 3143 Murād-ı engüştine urıb nigīni
Sürür-ı vuşlata irer ḥazīni
- 3144 Olardan bulmadı çün çäre-sāzı
Yüz_urıb itdi merrīḥe niyāzı

⁸⁰⁵ Mecnûn ‘un utarit yıldızıyla konuşması

⁸⁰⁶ مجنون : - Ö

⁸⁰⁷ Mecnûn ‘un zühre yıldızıyla konuşması

خطاب کردن⁸⁰⁸ مجنون بمریخ⁸⁰⁹

- 3145 Didi ey hûn-ı cellâd-ı eflâk
K'olıpdur hañçerüñden zühreler çâk
- 3146 Felek şahnında olmayub qarârîñ
Aqıdur kâni tiğ-i âb-dâruñ
- 3147 Çü maħrûm itdi vaşlından hañbîm
Devâdan kâmu getürildi naşîbim
- 3148 Hañâş itmeğiçün bu dil-fikârı
Urub hañçerini kâtl eyle bâri
- 3149 Bu hañletle iderken nâle vü âh
Dem_urdı gökde âşâr-ı seher-gâh
- 96b- Ö 3150 Nücûmın mihr-i dilinden tarağı
Görünmeyüb nihân oldı çerâğı
- 3151 Bilürdi çün şu'â'-ı mihr-i tâbân
Kâmusı oldı heybetden gürîzân
- 3152 Müzeyyen itmişiken âsmânı
Belürsiz oldı bunlaruñ nişânı
- 109b- S 3153 Görüb Mecnûn yaqub cânıla ten
Ki eşer görmez oldı encüminden
- 3154 Bu hañlet keşf olur ol dil-fikâre
Ki hañdan ğayrdan yok aña çâre
- 3155 Ğinâya irüren oldur faķîri
Kâmu üftâdenüñ ol dest-ġiri⁸¹⁰
- 3156 Hevâ yârından itdi cüş-ı sevdâ
Sucüd idüb didi ol merd-i şeydâ

⁸⁰⁸ مجنون : - Ö

⁸⁰⁹ Mecnûn'un merih yıldızıyla konuşması

⁸¹⁰ S l: -

- نیاز کردن مجنون خدای تعالی عز و جل⁸¹¹
- 109a- İ 3157 Ki iy dâr iy ‘âlem-i dâver-i cûd
Tapuñdandur küşâde bâb-ı maqşûd
- 3158 Dü kevnüñ zât-ı pâkiñdür ilâhî
İşügün mümkinâtuñdur penâhî⁸¹²
- 3159 Yed-i lütfuñdur ey ma‘bûdu fettâh
Maqâşid küncinüñ fetħine miftâh
- 3160 Yem-i ‘ilmüñ muħîṭ-i her dü ‘âlem
Dem-i luṭfuñ vücûd-ı rûḥ-ı âdem
- 3161 Senüñ ‘ilmüñ katında ‘ilm-i insân
Mişâl-i kaṭre-i derya’-i ‘ummân
- 3162 Cihânı ḥikmetile itdün âbâd
Ki senden buldı ḥikmet âdemi zâd
- 3163 Anı kim yazdı ḳudret levħine kilk
Saña memlûkdir ey mâlike’l-mülk
- 3164 Vücûduñdan vücûdı kāyinâtuñ
Ṭolanur gele varı şeş cihâtuñ
- 3165 Tapuñdur var iden mülk ü cihânı
Elüñdedür gayru yoğ itmek ânı
- 97a- Ö 3166 Meh ü ḥurşid ü zühredür gulâmuñ
Cemî’i nâmiye ‘üñvân-ı nâmuñ
- 3167 Yaḳîn olan sañadur gevher-i pāk
Irâğ olan kişinüñ başına ḥāk
- 110a- S 3168 İlähî ‘âciz ü ḥor u ğarîbim
Murâdım ni‘metinden bî-naşîbim
- 3169 Çü dökdün âb u şevḳi bu tûrâba⁸¹³
Hevâ nâriyla dil vardı ḥarâbe

⁸¹¹ Mecnûn’un Allah’a (c.c.) hitabı

⁸¹² penâhî: ilâhî Ö

⁸¹³ vücûduñdan anı soğ bu tûrâba: İ

- 3170 Bu dem luţfuñla kıl reh-nümāyı
Göñül tâñkine vir rüşenāyı⁸¹⁴
- 3171 Güzellik küncinüñ gencînesinden
Tulûc idüb dañi āyîne senden
- 3172 Cemālün nür kılmasa tecellî
Göñül mülkin harāb itmezdi Leylî
- 109b- İ 3173 Beni hâkister itdi sūziş-i ‘ışk
Çü sendendür baña bu cūşiş-i ‘ışk
- 3174 Günimi mihrünile kıl hüceste
Dünimi qahrūñla itme beste
- 3175 Tapuñdur baş iden vuşlat nihādın
Bulur senden niyāz ehl-i murādın
قصیده خواندان مجنون در مناجات⁸¹⁵
Mefülü / Fâilätü / Mefârlü / Fâilün
- 3176 Yâ Rab delîl-i pertev-i şemc-i hevâ’ haqqı
Ya’ni revân-ı ‘âşık-ı vech-i hüdü haqqı
- 3177 Şehr-i fenâ içindeki şevk-i beķâyıçün
Qahr-ı ‘anâ ucundaki zevk-i şafâ haqqı
- 3178 Şol nâriçün ki cüş ider añunla göz yaşı
Garq eyleyen hevâ’ ile ‘uşşâkı mâ-haqqı
- 3179 Cân viren âşinālîğa bîgâne haqqıyçün
Bîgânelik yüzinde olan âşinâ haqqı
- 3180 Bezm-i ezel şerâbiyle anda mest olub
Bunda elest ‘ahdine iden vefâ haqqı
- 3181 Şemc-i cemâl meşal-i mihr-i celâliçün
Lemc-i kemâl-i şaşaa-ı kibriyâ haqqı
- 110b- S 3182 Maħbüb-ı hüsni ‘ışkına düşen gönüllere
97b- Ö Hüzñile rāh-ı ğamda olan mâcerâ haqqı

⁸¹⁴ İ: -

⁸¹⁵ Mecnûn’un münacât söylemesi

- 3183 Ma'şûk-ı nâz itdiği mihr-i vefâyiçün
‘Âşık niyâz kılduğı sırr-ı hevâ hâkķı
- 3184 Hüs-n-i melâhatile cezb kılub edeb
Âyine-i hüzâyı olan dil-rübâ hâkķı
- 3185 Hâk-i hâsîsinûñ dili nâr-ı hevâ' ile
Ėam putesinde cevher iden kimiyâ hâkķı
- 3186 Cân âyînesi yüzine iren şafâyiçün
Gönül gözini rûş iden tütüyâ hâkķı
- 110a- İ 3187 Darü'ş-şifâ'-i Ėaybda vuşlat tabîbîniñ⁸¹⁶
Bîmâr-ı ‘ışķa şundığı câm-ı revâ hâkķı
- 3188 Vaķt-ı mesâde sözle olan eninçün
ŞubĖ-ı şafâda âhıla iren du'â hâkķı
- 3189 Şâhid-i hâkķı ki Şâhidî mensûbdur⁸¹⁷ aña
Ya'ni habîb-i Ėazret-i Hâkķ-ı Muşţafâ hâkķı
- 3190 Pervâne var bir dem gönlime⁸¹⁸ müyesser it
Lem'ü-i vişâl yanmağı şem'ci liķâ hâkķı
- Mesnevi⁸¹⁹
- Mefâilün / Mefâilün / Feülün
- 3191 İdüb süz-ı ciğerden keşf-i râzı
Bu resme itdi şevķile niyâzı
- 3192 Niyâz içre yaķarken gönlini tâb
Gidüb hüşî gözini bağladı Ė'âb
- 3193 Görir kim nürdan Ė'âb içre bağtı
İrermiş göğe yerden birdür hâkķı
- 3194 Dırâğt altında var bir şıfat-âli
Oturmuş şuffada kendüzi Ėâli

⁸¹⁶ tabîbîniñ: şarâbîniñ S

⁸¹⁷ şâhid hâkķı ki Şâhidî: şol bâri hâkķı bendeñi Ö

⁸¹⁸ bir dem gönlime: gönlime bir dem S

⁸¹⁹ Başlık: - S Ö

- 3195 Gir dibâ-i zîbâ mâlikâne
Başında tâc-ı zerrîn hüsrevâne
- 111a- S 3196 Meger bir murğ-ı sîmin-per şecerden
İnüb başını idinür nişimen
- 3197 Güherler döküb ağzından mülemma⁶
İder ol tâc-ı cevherden muraşşaf
- 3198 Uyandı uyhusından ol perîşân
Bu h'âbuñ hâletine kıldı hayrân
- 98a- Ö 3199 Olub ol h'âb dokındı gözi ter
İçerdi şevkile murğın dili pür
- 3200 Görinen şüreti idüb tezekkür
Dönüb ta'bîrini kıldı tefekkür
- 110b- İ 3201 Didi h'âbın çü nakş itdi hayâli
Şecer kim nürdan görindi 'âlî
- 3202 Bulub neş vü nemâ bahtım dırahtı
İrüriser dürer eflâke rahtı
- 3203 İnen başuma murğ-ı sîm şeh-per
Olısardur rüsül-ı rûh perver
- 3204 Kõnub başımdaki oldı ol güher-rîz
Haberler viriserdür zevk-âmîz
- 3205 Bu ta'bîrile şevk idüb tecellî
Dili ğamgînine virdi tesellî
- ⁸²⁰ صفت روز رسیدن مژده لیلی مجنون و صفت تازه روی
- 3206 Şeher şevkıyle itdi⁸²¹ mihr-i cüyı
Dem-i şubhıyle kıldı tâze rüyı
- 3207 Felek tãvus açdı şehper-i zer
Cihân bâğına virdi cilvesi fer

⁸²⁰ Gündüzün Mecnûn'a Leylâ ile ilgili müjdenin gelmesi ve Leylâ'nın güzel yüzünün tasviri

⁸²¹ itdi: idüb S

- 3208 Şafâ vü şıdqla irdi şubh-ı pervez
Ki reşk iderdi aña ‘ıyd-ı nevrüz
- 3209 Çerâğıdı yed-i beyza-i Mūsâ
Nesîmîdi dem-i enfâs-ı ‘İsâ
- 111b- S 3210 Şu tâlî^c ki andan olur kâr-ı âsân
Yemîninden önün olmuşdı rahşân
- 3211 Gidüb âyîne-i bahtundaki toz
Şafâyile dem olmuşdı pîrüz
- 3212 ‘İtâb itmekde devlet seyr olmuş⁸²²
Açılmış baht gerçi deyr olmuş
- 3213 Ğam-ı dildârıla Mecnûn-ı ser-bâz
Hevâ’ bezmindeki olmuşdı dem-sâz
- 3214 Olub şevk-i fîrûğından ciger-hûn
Oturmuşdı Necd üstinde ol gün
- 98b- Ö 3215 Urubdı gerçi kim terkin cihânûñ
Vuğuşıdı tûlü eţrâfı anûñ
- 111a- İ 3216 Cihân u cândan olub firâğı
Temâşâ ideridi tâğ u râğı
- 3217 Görir şahrâ içinde ol dil-teng
Bilürdi bir ğubâr-ı tütüyâ-reng
- 3218 Çü tağıtdı ğubârı bād urub dem
Süvâr olmuş gelür gördi bir âdem
- 3219 Bir âdem niçe âdem pâre-i nûr
Yüzi âyînesi ‘uşşâka manzûr
- 3220 Çü yakın irdi bu ferrûh nihâde
Atından indi vü oldı piyâde
- 3221 Görir kim çehresinde hûb eşer var
Bilür Mecnûn kim anda haber var

⁸²² mısraların yerleri değışiktir: İ

- 3222 Kıdümından bulup gönül beşâret
Vuḥûşîñ ḥayline itdi işâret
- 3223 Göricek ya'ni meyl itdügini ol
Gidüb karşıdan aña virdiler yol
- 3224 Çü yakın irdi itdi ihtirâmı
Yügirdi luḥfıla virdi selâmı
- 112a- S 3225 Selâmun red idüb Mecnûn-ı bî-dil
Talaḫḫuf birle oldı aña mâyl
- 3226 Didi ey ḥüsn-i şâh iden revânı
Kıdümü cân ilinüñ armağanı
- 3227 Çi ger ferḥunde olmışdur sürüşüñ
Dirâz oldı velî fikr ü vuḥûşüñ
- 3228 Gözim kan dökeli ḥün-ı cigerden
Ferruḥ bulmuş degülüm bir ḥaberden
- 3229 Ḥaber kim virmeye ḳalbe sürürü
Bu ḥüşdur ki olmaya anuñ fütürü
- 3230 Ki ol yüzden getürdiñse metâ'ı
K'ide bağrumı ḥ'ün-ı istimâ'ı
- 111b- İ 3231 Kerem kııl baña andan itme güftâr
Ki dilde ḳonmaya od üstine ḥâr
- 99a- Ö 3232 Didi ol murâdı ser-ḥayl-i 'uşşâḳ
Ṭolıdır adunıla rüy-ı âfâḳ
- 3233 Olalı 'ışḳ-ı mülke taḫt-gâhuñ
Vuḥûşîñ ḥayli olmışdur sipâhuñ
- 3234 Gönül virmiş senüñ mihrüñe âḥü
Peleng ideridim şevḳünle yâ ḥü
- 3235 Ḥaberdârım bu gün 'ışḳuñ işinden
Senüñle ol niğârüñ süzişinden
- 3236 Beşâretlü sözim vardur nihâni
Ki saña dimemişdir kimse ânı

- 3237 Diye ger ola tâpuñdan işâret
Bu ğamġin göñliñe virem beşâret
- 3238 Diger izn olmaz olursa gidelim
Huzûruñdan şadâ'ı ref' idelim
- 3239 Çü güş itdi bunı Mecnûn-ı bî-dil
Dil ü cânıyle oldı⁸²³ aña mâyil
- 112b- S 3240 Didi ey rûġ-ı ġudsiñ tercümânı
Ki göñlim oldı mihrûñ âşiyânı
- 3241 Söziñüñ lezzeti şîrîn şekerden
Digil her ne ki bilürsin ġaberden
- 3242 Dehen açup resül-ı rûġı perver
Didi ey zümre-i 'uşşâka sürür
- 3243 Seġer vaġtinde dün kim yola girdim
Gelürek ol filân arâya irdim
- 3244 Ten ü tenhâ giderken gözleyüb râh
Yol üstinde tecellî itdi⁸²⁴ bir mâh
- 3245 Ne meh kim âfitâb-ı 'âlem-ârây
Daġı 'aksinden oldı nûr-peymay
- 112a- İ 3246 Cemâl-i meş'alidür tâb-ı 'âlem
Yüzi câmi' ġaşı mihrâb-ı 'âlem
- 3247 Boyı servi velî serv ü ġabâ-puş
ġıyâmından melekler aldurır hüş
- 3248 Yüzi bâġ velîkin bâġ-ı cennet
Anuñ virdiyle buldı ġüsni ziynet
- 99b- Ö 3249 Gözi cāzū velî cāzū-yı bâbil
Siyeh dil ġamzesi cellād-ı ġâtil
- 3250 Dili ġand ü velî ġand-ı biġiştı
Ki şehd ü şîrile olmış siriştı

⁸²³ oldı: olub S

⁸²⁴ itdi: kıldı S

- 3251 Lebi la'î velîkin la'î-i kıdret
Ki olmuş cân-ı 'âlem aña kıymet
- 3252 Ruḥı gencinde zülfü mâr-ı İs'î
Ki duymaz aña ejderhâ-yı Mûsı
- 3253 Leb-i la'linden ḥâli noḡta-i cân
Ḥayâtı andan alur âb-ı ḥayvân
- 3254 Zenaḥ sîb-i gülâbı misk-i bûyı
Ruḥ-ı bâğ-ı behiştüñ yüzi suyı
- 113a-S 3255 Mu'anber zülfî şekl-i cîme dönmiş
Elif kıaddi dehân mîme dönmiş
- 3256 Ki ya'ni lebleri câm-ı beḳâdur
Şarâb-ı la'î-i reñg-i cân-fezâdur
- 3257 Alur âhü gözünle ol perî hüş
Virür şîrâne merde ḥ'âb-ı ḥar-güş
- 3258 Gönül kıapmaḳda câzû-yı cefâ-ḥüy
Ciger yakmaḳda mihr-i âteşin-rüy
- 3259 Sözi tatlu yüzi şem'-i münevver
Gözi âhü yüzi rûḥ-ı muşavver
- 3260 Bile el kıışsa ol ḥurşîd-i ruḥsâr
Görindi gözime anda perî-vâr
- 112b-İ 3261 Güherden ḥüzün göstermiş nişânı
Belâdan tîri 'arz itmiş gümânı
- 3262 Ğamından ḥadde tâbın ḥayrelenmiş
Deminden la'î-i tâb tîrelenmiş
- 3263 Degüldi zer velîkin cism-i zerdî
Ne itdi kend velîkin ne şükürdî
- 3264 Livâ'-i kıaddüñe olmuşdı ser-efrâz
Ḥişârından çıkıḳ ol mihr-i ṭannâz
- 3265 Meger ser-hengle oldı pâsbân-ı mest
Ki olur sulṭân ayâziyla hem-dest

- 100a- Ö 3266 Açıla diyu bu bahtuñ gülübdü
Gönülden dosta dutmuş⁸²⁵ ümîdi
- 3267 İdüb mehtâbla ter-i âfitâbı
Gülüzre nergis dökdi güllâbı
- 3268 Şu deñlü kıldı anda nevha-sâzı
Ki yaqdı gönlimi anuñ niyâzı
- 3269 Didim kim ne meleksin ey kamer çehr
Ki hüsnuñ şem'ine pervânedür mihr
- 113b- S 3270 Füsûniyla olmuşiken fitne-engîz
Kimüñ şevkinle çeşmüñdür güher-rîz
- 3271 Şeker teng açub ol mihr-i cemmâş
Didi ey zaħmuma olan nemek-pâş
- 3272 Benüm Leylî esîr-i bend-i Mecnûn⁸²⁶
Düşelden boynıma zencîr-i ħasret⁸²⁷
- 3273 Olub Mecnûn'dan Mecnûn-ter ben
Hevâ' odına yaqmışım ciger ben
- 3274 Nişâna eyledi ger tîr-i miñnet
Degüldür bencileyin ehl-i ħişmet
- 3275 Olur ol şîve-i ħışk içre çâlâk
Dilinde yoqdur anuñ kimseden bâk
- 113a- İ 3276 Benüm bigi⁸²⁸ degüldür bağlu kârı
Varur her ħande olsa ihtiyârı
- 3277 Bu ħâletde bañadur kâr-ı düşvâr
Ki maħbûsım ħam-ı yârile nâçâr
- 3278 Budur ħorħım ki fikr ü ħâmdan ben
Olam bigâne neng ü nâmdan ben

⁸²⁵ dutmuş: tutmuş S

⁸²⁶ Mecnûn: miñnet: Ö

⁸²⁷ idelden işkıyla 'aklı meftûn: S

⁸²⁸ bigi: gibi S

- 3279 Ğam-ı zehrden anuñ kim eyledi nüş
Giyâh-ı huşkile oldım liķā-püş
- 3280 O yüzde mihr-i şevķinden ĥabîbiñ
Bu yüzde mekr-i şerrinden raķîbiñ
- 3281 Hevâ' zencirine oldım giriftâr
Yanar gönüm belâ odında nâçâr
- 3282 Ne hem-dem var ki diyem aña râzım
Ne maķrem var ki 'arz idem niyâzım
- 100b- Ö 3283 Ki olub 'ışķ-ı câne âteş-engiz
Dile dir niceye dek ola perhiz
- 3284 Bulardan ol cüzâ tut dosta rû
Ki hem-dem olmaya zâgile tihû
- 114a- S 3285 Gehî dir gözle nâm u şaklağıl râz
Ki tihûdan koy ter oldı şâh-bâz
- 3286 Ki zensin ger ola zen şîr-i efken
Denilmez merd aña adı durır zen
- 3287 Zeng-i zenliğine yok rây-ı tedbîr
Çıkarmaz zenligiñden ger ola şîr
- 3288 Bu ğamdan çünki bulmazam rehâ ben
Ğamı cevrine virmişem rızâ ben
- 3289 Ve lîkin bilmezim bağrım durur hûn
Ki tenhâ nitedür ol yâr-i maķzûn⁸²⁹
- 3290 Ne yüzden ider ol bensiz şumârı
Kim olmuşdur enñ ü ğam-küsârı
- 3291 Ne mülküñ seyrine itdi sefer ol
Ne menzilden kıılır bilsem güzer ol
- 113b- İ 3292 Hevâ' bezminde yâr u maķremi kim
Ĥarîf ü râzdâr u hemdemi kim

⁸²⁹ İ: -

- 3293 Eger tıyduñsa hālinden haber sen⁸³⁰
Kerem kıl baña andan vir eşer sen⁸³¹
- 3294 Çü güş itdim bu sözi ol periden
Haber hürşide virem müşteriden
- 3295 Didim ‘ışkuñ bulalı gönlüne yol
Kesilmişdür kamu yâr andan ol
- 3296 Nedim ü hemdemi âh u âyini
Harif-i şir ü âhü hem-nişini
- 3297 Vücüd-ı hâki yâdile müşevveş
Dilinde vü gözinde âb u âteş
- 3298 Virüb şevkiñle bir âhüya gönlün
Anuñla eglenür ol miñnet âyin
- 3299 Senün derdünle kim olmışdı haste
Atası ölümü kıldı şikeste
- 101a- Ö 3300 Toķındı bağrına hâr üstine hâr
114b- S Ki düşdi cânına kâr üstine kâr
- 3301 Gehî atası için ol şağab-nâk
Diyüb mersiye ider zehreler çäk
- 3302 Gehî derdünden olub âteş-i tiz
Gazeldir nâle ile âteş-engiz⁸³²
- 3303 Peş andan şevkini kılmağa tekrâr
Sözün dürrinden itdim aña isâr
- 3304 Çü râğıb gördim ol ferrüh-nijâdı
Dilüñden söyledim bu müstezâdı

⁸³⁰ haber sen: eşer sen S

⁸³¹ eşer sen: haber sen S

⁸³² S: -

مستزاد گفتن قاصد از زبان مجنون⁸³³

Mefûlü / Mefâilü / Mefâilü / Feülün

Mefûlü / Feülün

- 114a- İ 3305 Mehtâb-ı rûhın devriñe âyîne-i cândur
Ey nûr-ı ilâhî
- 3306 Envâr-ı haqqın maṭlaḥ gün bigi⁸³⁴ ıyândur
Bu yüzde kemâhî
- 3307 Gösterdi lebin haṭṭı diyü bir ḥarz hüzâyı
Çün mühr-i Süleymân
- 3308 Kim cân u cihân milketine ḥükm-i revândur
Zî-hâtem-i şâh
- 3309 Şemʿi ruḥınuñ olalı haqq-ı nûrına mazhar
Sen rûḥ-revâne
- 3310 Her zerreleri pertevinüñ mihr-i cihândur
Kim beñzedi mâhı
- 3311 Beñzer ki yine ğamzesi siḥr itdi bu gün kim
Gülzâr-ı ruḥında
- 3312 Ejder bigi sürdi çün ben nâr-efşândur
Bu zülf-i siyâhı
- 3313 Mirʿât-ı ruḥım devrine kılan nazar ey mâh
Ḥaṭṭ diyü görüb deyr
- 3314 Âb içre çemendir ki yeri bâĝ-ı cenândur⁸³⁵
Ol mihr-i giyâhı
- 115a- S 3315 Firḳatde şehâ süzîş ü hicrûñle her-dem
Derdile cigerden

⁸³³ Elçinin Mecnûn'un dilinden müstezad okuması

⁸³⁴ bigi: gibi S

⁸³⁵ bâĝ-ı cenândır: âb-ı revândır S

- 3316 Geldükçe yaçar dehrine nâriyla dühândur
Cân u dilün âhı
- 3317 Ervâha lebün olalı yenbû'-ı hayātuñ
Dil-teşne olıben
- 3318 Gerçi ki aña Şahidî cândan nigerândur
İrürmedi râhı
Mesnevi ⁸³⁶
- 101b-Ö 3319 Çün _ıtdı güş ol mâh-ı kâba-püş
Derün-ı süz-ı dilden eyledi cüş
- 3320 İdüb derdile bülbül bigi nâle
Düşürdi vir dutar üstine jâle
- 3321 Bu hâlet içre iken ol yüzi mâh
Cigerden yine kıldı derdle âh ⁸³⁷
- 114b-İ 3322 Akıdub cüy-ı çeşminün puñarı
Atânın merkiyiçün kıldı zârı
- 3323 Bu derd içre senün tenhâlıguñdan
Ėam-ı sevdâyile şeydâlıguñdan
- 3324 Döndüm gördim ol serv-i revâni
DirĖğ ü hasretile yandı cânı
- 3325 Biraz kim nevha kıldı ol leb-i kıand
Dönüb virdi baña çoğ dürlü sevgend
- 3326 Didi iy pâk-i dil merd-i ser-efrâz
Ki hâlimden saña keşf iyledüm râz
- 3327 Çü yârın iyleyüb 'azm-i sefersin
Bu yerden idesin ya'ni gezersin
- 3328 Gelesin luftuñıla ey melek-hü
Şu karşıu görinen har-gâha toğru

⁸³⁶ Başlık: - S Ö

⁸³⁷ yine kıldı derdle âh: derdile kıldı yine S

- 3329 Ki yazub nâmeye derdim hesâbın
İrûrem tapuña miñnet-kitâbın
- 115b- S 3330 Boyuñ servi şalıcağ aña säye
Viresin nâme ol mübtelâya
- 3331 Bu resme eyledi çün anda güftâr
Gözimden ğayb oldu ol perî-vâr
- 3332 Seher kim gitmekçiün yola girdim
Varub ol didügi har-gâha irdim
- 3333 Kara atlasdan idüb serve câme
Gelüb tenhâ elüme şundi nâme
- 3334 Sözi luţfuña şâd itdi revânı
Budur ol nâme didi şundi anı
- 3335 Çü dilber nâmesini gördi Mecnûn
Yerinden cüşa geldi şoldı Mecnûn
- 102a- Ö 3336 El_urdı nâmeden ğayrı derhâl
Olub şürîde çâk itdi ol abdâl
- 115a- İ 3337 Çü bu luţf irdi aña fazl-ı rabdan
Düşüb hâk üzre ol merduñ şağabdan
- 3338 Başını urdı ayağına tekrar
Gözi yaşınla dür itdi çü per-gâr
- 3339 Dilinde ışık bahrı eyledi cüş
Ki ol cüşıla oldu mest-i bî-hüş
- 3340 Girü çün mestlikden hüşa geldi
Önüñe nâme-i şevki düşe geldi
- 3341 Yüzine urdı buldı büy-ı câmı
Gözine sürdü nür oldu revânı
- 3342 Sevâdından dili ğam-ğın-i mesrûr
Olub virdi beyaz çeşmine nür
- 3343 Cihâmî âteş-i şevkiyle yakdı
El_urdı nâme açdı vü bağıdı

838 نامه نیشتن لیلی از دودھاء دل بسوی مجنون

- 116a-S 3344 Yazılmış nâme-i nâm-ı ilâhî
Ki cümle ‘âlemüñ oldur penâhı
- 3345 Aña muhtâc kamu bî-niyâz ol
Cemî’-i mümkinâta kâr-sâz ol
- 3346 Çerâğ-ı dehr-i nûrından münevver
Riyâz-ı arz-ı luţfından mu‘aţtar
- 3347 İrüren ol sipâhile sepîdi
Elinde cümle maqşüdüñ kilidi
- 3348 Ezel iqlîminüñ ol Zü’l-Celâli
Ebed devrânınüñ ol Lâ-yezâli
- 3349 İrer emrinden anuñ nûr-ı câna
Cemâlınden şeref virür cihâna
- 3350 Pes_andan şûr-ı ‘ışkuñ kışşasından
İdüb tahtır kendü hişşesinden
- 115b-İ 3351 Hevâ’ mülkinde görüb hâşılın bād
Dimiş derd-i dilini eyleyüb yād
- 102b-Ö 3352 Ki iy pervâne-veş şem‘-i ilâhî
Fenâ şehrine ileten toğru râhı
- 3353 Sözüñ dürri katında la‘ldür seng
Hevâ’ mülkinde şâhib tâc ü evreng
- 3354 Düşüpdür şûr-ı ‘ışkıñdan cihâne
İrür âhuñ dühâni âsmâne
- 3355 Dilüñ fetḥ ideli mülk-i hevâyı
Bulubdur ‘ışk senden rüşenâyı
- 3356 Çü genc-i rûhdur renc-i maḥabbet
Dilüñdir ḥâzin-i künc-i maḥabbet

838 Leylâ'nın Mecnûn'a içindeki ateşin dumanıyla mektup yazması

- 3357 Sözüñ târik-i ğamda bahş ider cān
Nitekim zulmet içre āb-ı hayvān
- 3358 Firākımdan ki gitmişdür qarāruñ
Nitesin nite giçer rüzgāruñ
- 116b- S 3359 Sañadur cānla göñlüm niyāzı
Kimüñle sen kılırsun ʿışk-ı bāzı
- 3360 Beni yādile şanub olma rencür
Senüñem gerçi senden olmuşım dūr
- 3361 Aña kim nisbet idersen beni sen
Hüdā haqqı murādın virmedüm ben
- 3362 Arada gerçi aʿdā itdi vesvās
Dili toķınmadı derüme elmās
- 3363 Vücüdüm cevheridür baħr-ı ʿişmet
Daħi nāşuftedür bu der-i ʿişmet
- 3364 Anuñla olmadım bir laħza hem-dem
Ğamı mihrüñden ayru urmazım dem
- 3365 Görelden berü sen ferrüh-nihādı
Bu oldı cānla göñlüm murādı
- 116a- İ 3366 Ki oldıķça tenüm mülkiñde cānum
Şeref bula senüñle āşiyānum
- 3367 Baña çün itmedi taķdır-i Allah
Ki vaşluñ gülşenine ayruram rāh
- 103a- Ö 3368 Ğamuñdan tutdı dehri dūd-ı āhum
Bu dirlikde benüm var mı günāhum
- 3369 Kılırdım ğayretüñden zühremi çāk
Rızāñı gözlemezsem başuma ħāk
- 3370 Vefā yolında yeldüm gice-gündüz
Yüzim āyñesine ķonmadı toz
- 3371 Günāhım yoğımı bilür ilāhum
Eger varısa ʿafv eyle günāhum

- 3372 Geçürdü kim tapuñda rûzgârı
Bilürsen kim degüldür ihtiyârı
- 3373 Fidâdur başım ü cânım yelüñe
İki ‘âlem muķâbil bir kıluña
- 117a- S 3374 İşidüp gice yerde yatduğını
Göziñden kıanlu yaşa batduğını
- 3375 Taşı bālın ü hâki pister itdüm
Çü od oldım yerim hâkister itdim
- 3376 Eger ‘arz olsa bu cismim harîri
Göreydüñ andağı naķş-ı haşîri
- 3377 Baña ta’n itme sen de yok deyüb ğam
Sebû seng üzre olmaz şışeden dem
- 3378 Benüm şevkimle ki olduñ lâ‘ubâli
Ğamuñdan şanmağıl göñlimi hâli
- 3379 Dem-â-dem itdükçe derdile âh
Neler çekdüğimi bilür bir Allah
- 3380 Egerçi yandırır pervâne-i şem‘
Özinüñ dağı cismine maĥv ide lem‘
- 116b- İ 3381 Şu kîm âhıyla virür sözden düd
Aña dil olduğından olmaya süd
- 3382 Hevân odunda yanmışdur vücüdüm
Ki irişdi felek evcine düdim⁸³⁹
- 3383 Dağı ey bâğ-ı ‘ışk içre yarâşık
Dilüme hüsnime ma‘şük-ı ‘âşık
- 3384 İrişdi güşuma ki ol pîr-i hikmet
Yakarken senden ayru nâr-ı hasret
- 103b- Ö 3385 Ğamuñdan doymayub bu mâcerâya
Fenâdan intikâl itmiş beķâyâ

⁸³⁹ İ. -

- 3386 Saña hem-reng olub kılmağa yarı
İrerdim kamu şarḫ-ı sug-vârı
- 3387 Şarâb-ı mevṭi ki çü aña şundı sâķī
Ḥaḫḫ itsün güheri yirinde bâķī
- 3388 Ki Allah يُجِبُّ الصَّابِرِينَ⁸⁴⁰
Oḫuyub şabr ḫıl itme enîni
- 117b- S 3389 Belâ vü derde şabrı pîşe eyle
Bu dehrüñ gerdişin endîşe eyle
- 3390 Şu girye k'aña ḥandân ola aġyâr
Anı terk eylemekdir fi'l-i muḫtâr
- 3391 Şu ġam k'anı görüb düşmen ola şâd
Ne hoşdır ânı 'âķil itmeye yâd
- 3392 Bu derde şabr ḫıl ey yâr-ı şâdık
Ola kim irġöre maḫşûda ḥâlik
- 3393 Bu firḫât ḥârına eyle taḥammül
Ola kim bâġ-ı vuşlatdan ire gül
- 3394 Çi ger var naḥlde zenbûr-veş ḥâr
Ruṭabdan şehd bigi⁸⁴¹ gösterir bâr
- 3395 Egerçi kim ciġer renci ekinci
Çü vaḫt ire virür ol renc-i genci
- 3396 Yaluñız ḫalduġına olma dil-teng
Ki bu yüzden dutârım ben de âheng
- 3397 Hevâ' yolında kim ḥâr u ḥasmım ben
Yine kendü yerimde bî-kismem ben
- 117a- İ 3398 Ğam-ı 'işḫuñdurur göñlime yoldaş
Ne ḥoş yoldaşdır aḫsenet sâbâş
- 3399 Gözimiñ nehr-i cismim perdesidür
Dil ü cānum hevâ' perverdesidür⁸⁴²

⁸⁴⁰ yühıbbü'ş-şâbirîni

⁸⁴¹ bigi: gibi S

⁸⁴² j: -

- 3400 Senûn pâyuña gerçi hâr ider rîş
Benüm gönlimden irer cāna teşvîş
- 3401 Şu yoldan kim yoluñdan ider âheng
Ġubâr irer gözime tütüiyâ-reng
- 104a- Ö 3402 Şu kühuñ k'ola saña cāy-ġârı
Toldur şevkiyile dil diyârı
- 3403 İdersiñ pâyini sen rîş ey hâr
Şaķın kim irüb âhımdan yaķar nâr
- 118a- S 3404 Yüzün ger idesin ey gerd-i menzil
Sirişkim yağmurından olma ġâfîl
- 3405 İdüb ey bād-ı âhım pāk-i rāhın
Gidergil nikîne ġāhınuñ ġiyāhın
- 3406 Gönül māhına mihrüñ âfitābı
Eger fer virmese virmezdi tābı
- 3407 Şu kim itmez yoluña cānını terk
Yeridür kim aña hem-dem ola merk
- 3408 Aña kim virmeye mihrüñ ziyāyi
Cihānda bulmasun hiç rüşenāyi
- 3409 Oķıdı çünki ol mektūbu Mecnūn⁸⁴³
Olub şūrîde dökdi gözleri hūn
- 3410 Hevādan aşķ baķrı eyledi cūş
Şeġab hāmırından oldu mest u bî-hūş
- 3411 Dolanub kâşidüñ şolın u şāġın⁸⁴⁴
Öperdi ġāh elin ü ġāh ayaġın
- 3421 Didi nidem ne kāġıd var ne hāme
Cevābiçün ki yazam yāre nāme
- 3413 Bu emri yerine yetürdi kâşıd
Ķamu esbābını getürdi kâşıd

⁸⁴³ ol mektūbu Mecnūn: Mecnūn ol mektūbu S

⁸⁴⁴ mısraların yerleri deġişiktir |

- 117b- İ 3414 Çü kâğıd geldi ol şūrīde dehr
Ġamundan k' içmişidi derdile zehr
- 3415 Sirişkīyle ciġer kânını ezdi
Ķalem müjġânını kıldı vü yazdı
- 3416 Dili dürcinde ne itmişdi derc
Yazarken nâme anı eyledi ġarc
- 3417 Murādınca çü oldu ġâtem nâme
Virüb luġfıyla ol merd-i kirâme
- 3418 Didî ey ġüb rüy-ı ferrüh-ı aġter
Murāduñı ġüdâ itsün müyesser
- 118b- S 3419 Baña cāndan irürdüñ armaġanı
104b- Ö Bunı daġı vir ol yāre nihānı
- 3420 Olub ol nâme-i mihr-i yegāne
Niġārından yaña oldu revāne
- 3421 Çü cehdiyle bu yolda eyledi cid
İrürdi nâme-i Leylī'ye kâşid
- 3422 Elinden nâme-i çün aldı dilber
Gözi yaşından itdi nâme-i ter
- 845 نامه نبشتن مجنون مرفوع القلم بحضور ليلى
- 3423 Yazılmış olanda gördi ānı
Anuñ ādın ki yoġdur aña şānı
- 3424 Ezeldir şem' -i vaġdāniyyet andan
Ebeddir lem' i ferdāniyyet andan
- 3425 Ne kim varısa andandur⁸⁴⁶ eġerler
Viren ol seng-i ġārādan güherler
- 3426 İdüb perverde baġr içre yetīmi
Şadefde ġalk' ider dürr-i 'azīmi

⁸⁴⁵ Kalem işlemez Mecnûn'un Leylâ'nın mektubuna cevap vermesi

⁸⁴⁶ andandır: anuñdur S

- 3427 Bunı kim fikr ide nādān ü dānā
Anuñ ‘ilminde var pinhān ü peydā
- 118a- İ 3428 Maḥabbet pertevinden rüşenāyı
Virüb rüşen-i dil ider ašināyı
- 3429 Pes_aldan şoñra yandurub cigerler
Dimiş kendü firākıñdan ḥaberler
- 3430 Elā iy⁸⁴⁷ cān-ı ‘ālem ‘ālem-i cān
Çerāğ-ı meclisin ervāḥ-ı insān
- 3431 Yüzündür verdi gülzār-ı melāḥat
Lebündür zübde-i kân-ı ḥalāvet
- 3432 Cemālūñ maṭla‘-ı nūr-ı ḥüdādur
Ruḥuñ āyine-i ‘ālem-nümādur
- 119a- S 3433 Vücuduñ cevherīdür rūḥ-ı muṭlaḳ
Muşavver-i nürdur zātuñ muḥakḳak
- 105a- Ö 3434 Kāmer eliñ yüziñ gündüz çerāğı
Lebūñ kevser rūḥuñ firdevs bāğı
- 3435 Bezenmiş lāle vü sünbüllerile
Cihānı rüşen itmiş güllerile
- 3436 Bahārım gül-sitānum tāze servim
Benüm kebk-i ḥurāmānum tezervim
- 3437 Sa‘ādet tācısun düşmen serinde
Gühersin līk ḡayruñ efserinde
- 3438 Vücuduñ gencdür ḥıfz itmiş aḡyār
Elinde dostuñ kılmışdurur mār
- 3439 Beni pāyiñde şevkiñ eyledi pest
Kimūñ boynına urırsun ‘aceb dest
- 3440 Ben_aldum ‘ışkınuñ varın virüb dil
Senūñ gönün kimūñ mehrine māyil

⁸⁴⁷ ala iy: ki ala iy S

- 3441 İşinüñ hâkidür cismim türâbı
Kimi sîrâb ider ruhsârûñ âbı
- 3442 Göñül kudsinde ey nür-ı ilâhî
Cemâlün Kâbesidür secde-gâhı
- 118b- İ 3443 Şafâ küncini hüsñüdür müfettiğ
Dil-i gamgîne la'liñdür müferriğ
- 3444 Yele virme beni çapuñda hâkim
Nevâziş kıl garîb u derd-nâkim
- 3445 Eger çi kim çapuñdan düşmişim dūr
Ġam-ı 'ışkıñlayım 'âlemde meşhūr
- 3446 Virem derd-i dilümden çün dem-i serd
Hevâ' mağzına andan irüşür kerd
- 3447 Sözüñ ben bî-diliyle pîç-der-pîç
Çü hiç oldum her işim hiçdir hiç
- 119b- S 3448 Urursın zağm girü rağm idersün
Çü rağmuñ var zağm urıb nidersün
- 3449 Varub ağıyâra itdün rüzımı şeb
Şebüm rûze ire mi ey şeker leb
- 3450 Niçe umsun göñül ol bâğdan bār
Kim_anuñ bâğbānı ola ağıyār
- 105b- Ö 3451 Kōmadıñ rişte-i cānumda bir la'ı
Velî urdıñ dile biñ âteş-i na'ı
- 3452 Velî bî-dāde bir dem itmedün dād
Alursın cānum itmezsın beni yād
- 3453 Dilüñdür saht sözüñdür velî nerm
Ben_od oldım senün göñlüñ degül germ
- 3454 Şayub 'ahdüñi ey mäh-ı dil-fürüz
Enis idindün ağıyār-ı şeb u rüz

- 3455 Baña sırrıla idüb çâre-sâzı
Kılursun 'ışkınıla⁸⁴⁸ 'ışk-bâzı
- 3456 Varısa baña mihrûñ şıdk-ı kâñı
Eger yoğısa dilde 'ışk-ı kâñı
- 3457 Sen_ü ben olalı ma'şûk u 'âşık
Baña bir fir'liñ olmadı muvâfık
- 119a- İ 3458 Ferâgat gösterirsen bî-dilüñden
Kime idem 'aceb feryâd elüñden
- 3459 Bu 'âlemde çü bildüm özimi ben
Senüñ yüziñe açdım gözimi ben
- 3460 Ğam-ı 'ıškuñ ki 'ömrüm⁸⁴⁹ hâşılıdur
Tenim mülkinde cânım menzilidür
- 3461 Dilüñ şevkiyle bağlandı mizâcı
Ki sensin derd anuñ hem 'ilâcı
- 3462 Lebüñ şehdüñe ger ire mekesden
Tenim ol şevkile ditrer hevesden
- 120a- S 3463 Anunçün mür gibi seyr iderim
Ki şehdüñden mekes şerrin giderim
- 3464 Zebân-ı hâmeden olub şeker-rîz
Beşâret yüzün açmışsın dilâ-vîz
- 3465 Degül baña beşâret añadur kim
Senüñ bigi nigâre ola hâkim
- 3466 Sa'âdet ol sere urmuşdur efser
Ki olur bâlînde senüñle hem-ser
- 3467 Çerâğıñdan eger cânumdurur devr
Hüdâ pervâneñi kılmaya bî-nür⁸⁵⁰
- 106a- Ö 3468 K̄o yakşun beni bu nâr-ı melâmet
Sen_ol İbn-i Selâmile selâmet

⁸⁴⁸ 'aşkıñıla: anuñla S

⁸⁴⁹ 'ömrüm: gönülüm S

⁸⁵⁰ İ: -

- 3469 Ğamıyla bülbül olmışdur nefsin-ğır
Nevâle bâğdadır zâğâ incir
- 3470 Aña ger oldısa vaşluñ nevâle
Şükür kim baña ıřkuñdır havâle
- 3471 Ol_olsun vaşluñıla şâd ü hürrem
Beni hicriyle yaqsun âteş-i ğam
- 3472 Gözimden ben dökeyin âb-ı âzer
Cemâlün bâğı virsün ğasmıma ber
- 119b- İ 3473 İrürdi çün bu rûze rûzgârim
Dağı bir yüzden iderdim şumârim
- 3474 Umârim ya'ni kim ol la'l-i gül-reng
Çıka taşra ki çekdi zaĥmet-i seng
- 3475 Kâmer kim 'âlem andandurur nûr
Ola kim ĥaĥķ ide su'bândan dūr
- 3476 Gide zenbūr kıala şehd-i bâķi
Ola meh ĥâli tura mihr-i bâķi
- 3477 Elâ ĥâli görüb şaĥnını bâğuş
Yerini bülbül-i şūrîde zâğuş
- 120b- S 3478 Kıala şâfî gide ayînenen⁸⁵¹ jeng
Dağı itmeye gence mâr-ı âheng
- 3479 Ne içün itmeyem şâm u seher âĥ
Ki ĥâlümnden benim olmadıñ âğâĥ
- 3480 Şu gördüğündeñ olmışam diğeri gün
Benüm güş itdigüñden dağı Mecnûn
- 3481 Oradan gideli virdile bu dil
Beli bu yol bunuñıla alınur bil
- 3482 Çün_ğdüb tırradan nâfe-küşâyi
Çözesin 'ağd-ı zülf-i 'ıtr-ı sâyi

⁸⁵¹ ayînden: - S

- 3483 Nesîm-i şubhla bûyından anuñ
Baña gönder ki rûhıdur revânuñ
- 3484 Lebûñ şevkinle gönlüm tâb içinde
Diler bu serviligin h'âb içinde
- 106b- Ö 3485 Hevânile ireli cânuma tâb
Dirîğâ kim hayâl oldu baña h'ab
- 3486 Mübârek demdürür ol vaqt-i pîrüz
Ki ire şürîde⁸⁵² yâr-ı dil-firüz
- 3487 Oturub bile ura bādüye dest
Şarâbından lebinüñ ola sermest
- 120b- İ 3488 Dağî bağınla lâ'linden pey-â-pey
Gehî şeftâlû dire ki vire mey
- 3489 Nesîmi sünbilinden aldırub hüş
Kıta cân bigî şevkinle der-âğuş
- 3490 Gehî ide zenağdan sîb-i säyi
Lebinden ki ala câm-ı şifâyı
- 3491 Dutub⁸⁵³ bir elde lâ'l-i cân-fezâsın
Ala bir elde zülf-i çıtırıyâsın
- 3492 Bu 'ünvânla kim söylendi hâlet
Olupdur vaşl-ı cismâniyye âlet
- 121a- S 3493 Velîkin yol bulan râz u nihâne
Bu hâlet aña olmışdur fesâne
- 3494 Çapuñdan hicrle gerçi ki⁸⁵⁴ duram
Senüñ hüsnuñ özimden gayüram
- 3495 Huzurıñda olam şâm u seher ben
Saña reşkümnden itmezem nazâr ben
- 3496 Tamâ' pâyine dil urmuşdurur bend
Olupdur vaşfinuñ güşına hürsend

⁸⁵² şürîde: şürîdeye S

⁸⁵³ dutub: tütub S

⁸⁵⁴ hicrle gerçi ki: gerçi kim hicrile S

- 3497 Çü rûhım buldı şevküñden şafâyı
Giderdi nefis aradan iktizâyı
- 3498 Ğam-ı 'ıŝkıñla ki oldı ŝumârım
Benüm yok ŝuret ü zâhirde kârım
- 3499 Ŗerîk-i yâr-ı 'ışk içindedir şirk
Hevâ' âbinda ol olmuşdurur çirk
- 3500 Virür çün göñlüme 'ıŝkuñ tesellî
Cemâlûñ nola itmezse tecellî
- 3501 Benüm 'ıŝkuñ ğamıdır çâre-sâzım
Cigerde zaĥm-ı ğamzeñ dil-nüvâzım
- 107a- Ö 3502 Egerçi kim bu zaĥma merhemim yok
Çü sen ŝağ olasın daĥi ğamım yok
- 120b- İ 3503 Firâkuñdan dilüm ger ola rencür
Ĥaĥĥ itsün vaşlıla göñlüñi mesrür
- 3504 Benüm ger ola idbârım nihânî
Senüñ iĥbâlûñ olsun câvidânî
- 855 آمدن سلیم عامری حال مجنون بدیدن مجنونرا
- 3505 Zer-i ma'nâ' tutub zerger-i ĥâl
Bu resme itdi nâr-ı 'ıŝkla ĥâl
- 3506 Dil-i Mecnûn ki olmuşdı remîde
Var ĥdi ĥâl-i per-kâr-ı dîde
- 121b- S 3507 Çekübdi nîk ü bed ol ĥüb-âyîñ
Görüpdî çâŝımı telĥ ü şîrîn
- 3508 Hüner ehliydi dünyâsı ma'mür
Selîm-i 'Âmirî dimekle meşhür
- 3509 Dili zaĥmuna ura diyü merhem
Yeridi dâyim ol Mecnûn çün ğam
- 3510 Ta'âmile gelüb ol nîk-nâme
Getürürdi aña ki ğâh câme

⁸⁵⁵ آمدن سلیم عامری بدیدن حال مجنون: İ Selîm-i Âmirî'nin Mecnûn'un yanına gelip onunla sohbet etmesi

- 3511 Kādīmī ‘âdet üzre bir gün ol pîr
Ġarîbin görmege itmişdi tedbîr
- 3512 Yürüyüb geşt kıldı deşt u dâğı
Aradı gözleyü şolı vü şâğı
- 3513 Yalñuz buldı ānı küh içinde
Ġarîk olmuş yem-i endüh içinde
- 3514 İdüb vahşetle rāh-ı halkı beste
Bir_iki vahşiyile ol şikeste
- 3515 Oturub hayret içre kalmışdı
Ferāgat ‘âlemini bulmuşdı
- 3516 Sibā’ı görüb ol pîr-i kirāmı
İrağdan virdi Mecnûn’a selāmı
- 121a- İ 3517 Selāmun güş idüb Mecnûn-ı bî-dil
Çü gördi anı oldı aña māyil
- 107b- Ö 3518 Didi kim ne kişisin nedür adūñ
Neyidi bunda gelmekde murāduñ
- 3519 Ayıttı kim Selīm-i ‘Āmirīyem
Saña hālīm yirem derdüñle ğam
- 3520 Çi ger hālīm yüzüñden düşmişim ferd
Özüñden hālī mağv itdi ğam u derd
- 3521 Saña hod nār-ı mihr olub havāle
Şebîh itdi yüzüñ rengiñi hāle
- 122a- S 3522 Bu sözi güş idüb ol lā‘ubālī
Çü bildi hāl idügin döndi hālī
- 3523 Didi derhāl aña kim gel iy hāl
Yüzim üzre kadem baş itme imhāl
- 3524 Çü hālümsin yüzim üzre yirüñ var
Ne hāletde idügin gör bu bīmār
- 3525 Gözüm āyīnesinden hālümi ben
Görüb şerh idem aña hālümi ben

- 3526 Pes_üdüb da‘vet ol pîri getürdi
Yanına aldı bir yerde oturdi
- 3527 Çün_anuñ da‘vetinden buldı raġbet
Biraz ma‘nâ yüzinden itdi şoġbet
- 3528 Selîme irdi çün bu ħân-ı şevķi
Dilinde zâhir oldu ıřķ-ı zevķi
- 3529 Girür semmince ol merd-i kirâme
Ta‘âmiyle getürmişdi aña câme
- 3530 Çıķarub heybesinden armaġanı
Önüñde ķodı yüz ‘özriyle âni
- 3531 Ki ķıl bu câme-i cismüñe perde
Vücüdüñ varı olmasun nazarda
- 121b- İ 3532 Didi çün sırr-ı cân ola hüveydâ
Dutar⁸⁵⁶ peydâ vücüdın merd-i şeydâ
- 3533 İreli ıřķdan göñlüme vesvâs
Tenüm olmuşdur âteş-câme gerbâs
- 3534 Anuñçün câmeden cismimdürür dūr
Ki ger ye’sile olmaz nâr-ı mestür
- 108a- Ö 3535 Niçe kim giymişim çü idem nezâre
Ķıluram şevķ-i dilden pâre pâre
- 3536 Bu sözlerden Selîm’üñ yandı cânı
Āġüş-ı ceħd eyledi giyürdi âni
- 122b- S 3537 Pes_anda soñra cerb idüb kelâmı
Getürdi öñine şîrîn ta‘âmı
- 3538 Niçe kim sa‘y idüb gösterdi nâle
Yimedi ol yemekden bir nevâle
- 3539 Ķam-ı dilber olalı göñline zâr
Yimekten cânı olmuşıdı ârâz

⁸⁵⁶ dutar: tutar S

- 3540 Selîm aña didi kim ey ciger-süz
Yi ne yirsen nedir hâlûñ şeb ü rüz
- 3541 Ta'ama meyl ider insân dâyim
Ki anuñladur beden bünyâd kıyım
- 3542 Yemekdendir hayâtı hâşş ü 'ammuñ
Hayātuñ var pes nedir ta'amuñ
- 3543 Didi kim ey Selîm ü pîr-i hikmet
Selâmuñ câne tevķîr-i selâmet
- 3544 Tenüm 'ışkıla k'olmuşdur füsürde
Gıdâya meyl iden nefis ola mürde
- 3545 Düşelden gönlüme dilber hevâsı
Nesîm-i şubhdur rûhuñ gıdâsı
- 3546 Ne yel kim ire kûy-ı dil-rübâdan
Dil ü cânuma kuvvet olur hevâdan⁸⁵⁷
- 3547 Olalıdan dilüm tâ vire hâk
Hevâdur âb u rûzım⁸⁵⁸ ile idrâk
- 122a- İ 3548 Kaçan kim iktizâ idem nevâle
Ki ola cismüme açlık havâle
- 3549 Şecerden şamğı virürem dâd
Veya gögin giyâhuñ iderim zâd
- 3550 Hâlâş olmuşdurur cânum hurişden
Ferâgat bulmuşımdır perverişden
- 3551 Hevâ' urdı ki bağrum itdi büryân
Gülüdan geçmez oldı aşağı nân
- 123a- S 3552 Getürdüğüñ alurım lîk ey yâr
108b- Ö Yimezsem ben ta'âmı yiyci var
- 3553 Dökerim yir anı gevzen ü şîr
Olaruñ yidüğinden olurum sîr

⁸⁵⁷ İ: -

⁸⁵⁸ rûzım: zârım S

- 3554 Çü ma'lûm oldu pîre k'ol hüner-mend
Koyub nânı giyâha oldu hürsend
- 3555 Diline nûr-ı ışk idüb tecellî
Cevâb-ı nermile itdi tesellî
- 3556 Didi çün halk meyl itdi ta'âme
Düşerdi kamu cân murğını dâme
- 3557 Şuña kim ola havâle mül- dâne
İrür her-dem aña renc-i zemâne⁸⁵⁹
- 3558 Sentün bigi⁸⁶⁰ gıdâ iden giyâhı
Odur cân 'âleminün pâdişâhı
- 3559 Bu sözden dilde Mecnûn'un neşâtı
Belürüb pîre itdi inbisâtı
- 3560 Hevâdan meyl idüb aḥbâba cânı
Kamu yârândan şordı neşâtı
- 3561 Pes_andan ol perişân hâl-i cemmâş
Anasın egdi doldı gözleri yaş
- 3562 Çıkub dilden düḥân u âteş-i ğam
Su'âl itdi didi pîriñe ey 'amm
- 3563 Çün_ol murğ-ı ğarîbün şındı bâli
Niye irdi işi ne oldu ḥâli
- 122b- İ 3564 Bu ḥâlet birle kim âşufte-kârım
Kâtında rû-siyâh u şerm-sârım
- 3565 Çi ger itdim ğam-ı yâr ile peyvend
Velî didârına yem-i arzû-mend
- 3566 Selîmün özi koyub aña ḥayli
Çü bildi mâzerine var meyli
- 123b- S 3567 Kômâdı arzûda gevherini
Varub irürdi aña mâzerini

⁸⁵⁹ İ: -

⁸⁶⁰ bigi: gibi S

- 3568 Çü irdi mâzeri gözden dökib hûn
Görir oğlunuñ aḥvâlin dige-gün
- 109a- Ö 3569 Akıdub gözlerinden âb-ı rüyâ
Dutub⁸⁶¹ başını urdı şâne müye
- 3570 Yüzine urdı yüzün öpdî gözün
Dönüb söyletdi güş itmege sözün
- 3571 Yünile sildi yüzünden ğubârın
Ayağından eliyle çekdi ħârın
- 3572 Ne ise iktizâ'-ı mihr-bânı
Telaṭṭuf birle idib aña anı
- 3573 Didi oğlum nedür bu terk-i tâzî
Bu yazıdur degüldür 'ışk-ı bâzî
- 3574 Ecel tığıyle uzatmışdurur dest
Niçeye dek yürürsin vâlih ü mest
- 3575 Atañ gitdi ğamıñdan ḥasretile
Anañ daḥi gider uş miḥnetile
- 3576 K̄o bu sevdâyı ihyâ it mekânunñ
Ḥarâbe virme kendü aşiyânunñ
- 3577 K̄amu maḥlûk ya'ni cins-i ḥayvân
Vuḥûş u murğ u mâr u mür u insân
- 3578 Gice olsa varur baqmaz irâĝa
Yuvaya kimisi kimi yataĝa
- 123a- İ 3579 Niçeye dek⁸⁶² yürürsen ḥalkdan dūr
Niçeye dek kılursan kendünñi ḥür
- 3580 Bir_iki gün ki var 'ömrün qararı
Dirâz it pây-ı bālîniñde bārı
- 3581 Niçeye dek⁸⁶³ girüb küh içre ğäre
Qarışursın gicede süsmäre

⁸⁶¹ dutub: tutub S

⁸⁶² niceye dek: niçe yādun Ö S

⁸⁶³ niceye dek: niçe yādun Ö S

- 124a- S 3582 Olub bîmâr-ı mâr-ı bî-emâne
Niçe mürile idersin fesâne
- 3583 Saña anlarla olmak sūd itmez
Meşeldür bu mestânede cân bitmez
- 3584 Öziñ rencide itmedir derdle sen
Degüldür senüñ gönlün cânuñ âhen
- 3585 Bu resme kim çeker sen renc ü miñnet
Getürmez seng ü âhen ana şâkat
- 109b- Ö 3586 Döküb Mecnûn gözden âb u âzer
Didi çün oldı âhîr pend-i mâzer
- 3587 Ki iy başımda efser hâk-i pâyuñ
Çerâğ-ı dîde-i dil nûr-ı râyuñ
- 3588 Çi ger bulmadı râyım ‘aqla râhı
Bu miskinüñ nedür bunda günâhı
- 3589 Gelecek hâlet imdi geldi lâbüd
Olacaq nesne idi oldı lâbüd
- 3590 Ğam-ı yârile k’oldı hâl-i düşvâr
Çü haq taqdîr itdi geldi nâçâr
- 3591 Düşe mi buña cidd ü cehd nâfir
Ki taqdîre olamaz kimse mâfir
- 3592 Dilüñ ki olmışdurur düşvâr-kârı
Bilürsin kim degüldür ihtiyârı
- 3593 Kafeşde murğ-ı cânım çâr ü nâçâr
Olubdır kayd-ı cismile giriftâr
- 123b- İ 3594 Beni dâyim ğam ider buña irşâd
Ki idem ol esîri andan âzâd
- 3595 Çekersin da’vet idüb hânıma sen
Göñül murğımı dâm u dâniye sen
- 3596 Eger kayd ide ânı dâm-ı hâne
Kafeş bendi düşer tekrâr câne

- 124b- S 3597 Diri olub dolanmaq⁸⁶⁴ küh u şahrâ
Yek olmadansa evde zâr u tenhâ
- 3598 Vuñuşıyla sürür itmekdürür hüş
Sem itmekdense ğamdan hânede nüş
- 3599 Esîr oldı çü bend-i ışka cânım
Beni hâlümde ço ey mihr-bânım
- 3600 Kafeşden murġıñı düt kim uçurdıñ
Ya bir vahşî dâmuñdan kaçardıñ
- 3601 Gönül murġı vara mı âşiyâne
Ki bu bâzı degül bâzı-hâne
- 3602 Bunu didi vü başladı âyîne
Düşüb sürdü yüzünü ayaġına
- 110a- Ö 3603 Bilürdi qalmaduġın qâbiliyyet
Döküb mâzer gözinden cüy-ı hâsret⁸⁶⁵
- 3604 Çü bu yâs odına baġrı göyüñdi
Qan aġlayu vedâ'ı itdi döñdi
- 3605 'Anâ'-i hâsretile ol şikeste
İrişüb meskenine oldı haste
- 3606 Bir iki gün ki yandı tende cânı
Fırâqıyla revân oldı revâmı
- 3607 Cihânuñ budurur her rüz-râhı
Ki herkez itmeye mihrî vefâyı
- 3608 Bu bir peymân şikendir ki odur dehr
Sürürü harn u tiryâki durur zehr
- 3609 Çü ehline vefâsı yoq cihânuñ
Şanasın ki âşinâsı yoqdur anuñ
- 124a- İ 3610 Niçe kim devr var leyl ü nehâruñ
Ekincilikdür işi rüzgâruñ

⁸⁶⁴ dolanmaq: tolanmaq S

⁸⁶⁵ i: -

- 3611 Beden tahtın yire saçmağdadur ol
Nemâ bulanları biçmekdürür ol
- 125a- S 3612 İdüb her gece rüşen bir çerâğı
Urrı nârinla câne künde dâğı
- 3613 Çü şubh ola eser bād-ı sebük-ñiz
Ki elimden dehre şala âteş-tiz
- 3614 Felek yazıb tılsım-ı dâğ u sâzı
İder her-dem bezmle şem^c-i bâzı
- 3615 Heves benden de oldığüna pāyuñ
Kerredür her ne yerde olsa cāyuñ
- 3616 Girih ol vaqt olur senden küşāde
Ki olasin merkeb tenden piyāde
- 3617 Girihden rişte-i cānuñı kıl pāk
Hevā bendi ile olma hannāk
- 3618 Girihler girdiñise ‘adūda sen
Ĥalāş ol nāfe-veş bend-girihden

خبر یافتن مجنون از وفات مادرش و بسوی تربیتش رفتن⁸⁶⁶

- 110b- Ö 3619 Sihir çün şahsüvār-ı mihr-i raşşān
Felek meydān içre urdı cevelān
- 3620 Elinde oynadıb cevğān-ı zerrīn
Ĥapar seyyārelerden küy-ı sīmīn
- 3621 Tūlū^c itdi ufukdan şem^c-i ĥāver
Cemālinden cihān oldı münevver
- 3622 Dutuşub⁸⁶⁷ ĥasretile nāre Mecnūn
Yürirdi derdile āvāre Mecnūn
- 3623 Dilinde şevk-i yār olub ‘aşīde
Oğırdı gāh şī^r ü geh қаşıde

⁸⁶⁶ Mecnūn'un annesinin vefat haberini alması ve mezarına doğru gitmesi

⁸⁶⁷ dutuşub: tutuşub S

- 124b- İ 3624 Sipihre âhı irermişidi rāh
Degüldi māzeri mevtinden āgāh
- 3625 Selīm-i ‘Āmirī ol pīr-i dil-dār
Dili Mecnūn’a ki olmışdı ğam-hyār
- 125b- S 3626 Yine görmege geldi geçmedin māh
Ki bulmuşıdı mihr-i göñline rāh
- 3627 Getürmişdi ol mihr-i kirāmı
Ġarbine libāsıyla ta‘āmı
- 3628 Ġam-ı yārile kim kılmışdı bī-dād
Çü pīri gördü kıldı māzerin yād
- 3629 Didi hāli aña kim sen beķā ol
‘Adem mülkine döndürdi liķā ol
- 3630 Tāġıtdı rahtını dār-ı fenādan
Senüñ derdüñle cān virdi ‘anādan⁸⁶⁸
- 3631 Bu hāletden çü āgāh oldu Mecnūn
Diriġ ü hayfla aķıtdı ceyhūn
- 3632 İder bigi seherde nāy u nāle
Fiġān u āhıla kıldı ‘ilāle
- 3633 Pezerle māzerinüñ ol hevā-zār
Mezārı üzre varub kıldı feryād
- 3634 Ġamı yārile olub āteş-efrüz
Urırdı ol ikinüñ ķabrine yüz
- 3635 Sürerdi ġāh buña ġāh aña rüy
Sirişkinden revān olmışdı cüy
- 111a- Ö 3636 Hürüşını çü yārān eyledi ġüş
Anuñ sözinden irdi anlara hüş
- 3637 Gelüb ol ķavmüñ anda ķamu vārı
Temāşā itdiler ol dil-fikārı

⁸⁶⁸ İ: -

- 3638 Olub bî-hûş kılmışdı hayrân
Aķardı gözlerinden yaşıla kân
- 3639 İşi zâr ü nizâr olmuşdı cismi
Bozulmağa yakındı tılısmı
- 125a-İ 3630 Gelüb hûşa açıla diyu h'vâbı
Yüzine dökdiler gözden gülâbı
- 126a-S 3641 Hevâ hâbından olur bigi ⁸⁶⁹bî-dâr
Çün oldı mestlikden mest ü hoş-yâd ⁸⁷⁰
- 3642 Dürüd idüb kamu ehl-i kabîle
Oturdılar bezer anuñla bile
- 3643 Naşîhat virüb aña itdiler cehd
Vaţandan yaña varub k'ola hem 'ahd
- 3644 Bularuñ pendini çün eyledi gûş
Derün-ı 'ışk-ı nârından idüb cûş
- 3645 Bir âh kıldı vü tıtdı râh-ı kûhı
Getürdi rahtı terk itdi gürühi
- 3646 Dem ü serd ü nem ü gerd ü ciger-hûn
Olub yürirdi deşt u rûd u hâmün
- 3647 Mey-i 'ışkıla olub mest ü şeydâ
Yürirdi vâdi ü kûh ⁸⁷¹ içre tenhâ
- 3648 Fenâya kim tıttı berķ-veş râh
Cihândan kılmışdı dest-i kütâh
- 3649 Eyâ gâfil cihânuñ pîşesinden
Düşüb derde hevâ endîşesinden
- 3650 Mey-i gâfletden olub mest ü med-hûş
Elüm vârim itmüşsin ferâmüş
- 3651 Olur çün 'ömr-i nehrinden 'ubûrîñ
Niçe mest eyleye seni gürürin

⁸⁶⁹ bigi: gibi S

⁸⁷⁰ l: -

⁸⁷¹ vâdi ü kûh: vâdi-i ışk S

- 3652 Dıraht-ı ‘ömr virür meyve merk
Ne ‘işve göstere andan iren terk
- 111b- Ö 3653 Bu ğafletden diliñde setdür rāy
Ki bilmezsin ne menzildür saña cāy
- 3654 Bir_ulu şahndur hālūñ başıti
Ki çarh olmışdurur anuñ muhıti
- 3655 Egerçi kim bulupdur tülile ‘arz
Sipihruñ oldı lıkin merkez-i arz
- 126b- S 3656 Görinür çarhdan bir zerre bigi⁸⁷²
125b- İ Düşübdür bahre nisbet kaçtre bigi
- 3657 Bu merkezde özüñ miğdarını bil
Ki saña nūr-ı hikmet ola hāşıl
- 3658 Hevā’ ger itmezise ‘aklıñı pıç
Sipihri içre vücuduñ bula hıç
- 3659 Görüb cisminde olan ‘arz u tülü
Özini şey şana ‘akluñ fuzülü
- 3660 Bu merkez içre olan zerreden kim
Vücüdından ne kadriyle ura dem
- 3661 Özüñ hāk eyle olma yād-peymāy
Ğarıķ ol āba tā cāy olmaya cāy
- 3662 Çü bulasın bir iki mīhr-i rengin
Ki kimi ola zerrin kimi simin
- 3663 Ğurūruñdan begenmezsin faķiri
Şanursın kendüñü dehrüñ emiri
- 3664 Nice kim ola kendüñe niyāzuñ
Hemīşe olısar bī-sāz-ı sāzuñ
- 3665 Niyāzuñ k’irmeye saña gözindi
Bulursın ol nefesde ser-bülendi

⁸⁷² bigi: gibi S

- 3666 Henüz sen itmedüñ ol lezzeti yād
Ki olasın halk sevdâsından āzād⁸⁷³
- 3667 Vücūduñda var iken sırr-ı insān
Seg-i nefse neyiçün olasın nān
- 3668 Çü meş'al-i cānuñ k'it rencüñi zād
Dilüñi şem'-veş kııl küncüñi zād
صفت برزگوارىء مجنون⁸⁷⁴
- 112a- Ö 3669 Fezā-i 'ālem-i ıışık içre dānā
Nücümüñ devr-i te'shīrinde bīnā
- 127a- S 3670 Rümüz-ı ğayb u sırr-ı cāne vākıf
126a- İ Muvāfık hāle gerçi oldı muhālif
- 3671 Temāşā-gāh-ı şāhra-i me'ānī
Ġidāsi vāridāt-ı āsümānī
- 3672 Sözi zīynetde güyā sikke-i zer
Ġazelde nazm-ı luḡf-ı lü'lü-i ter
- 3673 Bilür her kişi kim ide tefekkür
Dilü nazm idemez bu resmile dürr
- 3674 Olub sermest virmiş bāde dehri
Bir olmuş aña dehrüñ kande zehri
- 3675 Ecel mekrinde olmuş cān-ı āgāh
Virüb vārını dutmuş küşe-i rāh
- 3676 Feraḡ bulub hevā' perverdesinden
Çıkarılmış başın ğaflet perdesinden
- 3677 Egerçi dirliği olmuşdı düşvār
Velī merkile āsān oldı bāzār
- 3678 Fenāya şol kişi ki olmaya māyil
Fenā irdikde olur kār-ı müşkil

⁸⁷³ azād: - S

⁸⁷⁴ Mecnûn'un büyük yalnızlığının tasviri

- 3679 Bu varı her ne dutdı mihrle berk
Sefer itdikde ki düşvâr olur terk
- 3680 Olub ser-bâz-ı gam bezminde Mecnûn
Özini mekrile kılmadı meftûn
- 3681 Refîkâ olmadı bu yolda meşgûl
Hevâ' bendin giderdi refikle ol
- 3682 K'anı şayyâd-ı cân itdikde pâ-mâl
Çü diye cânuñı vir diye kim al
- 3683 Hevâdan felek 'ömr-i bād-bānı
Dirilmeden şuya itdi raht-cānı
- 3684 Yiridi dehr-i zehrinden nevāle
Bu meyden nüş kılmadı piyāle
- 127b- S 3685 Cemāl-i Leylî itdi bahāne
126b- İ Cihānuñ varını atdı yabāne
- 112b- Ö 3686 Zâ'if olmışdı gerçi marazdan
Degüldi ol maraz hālî gārazdan
- 3687 Meyānında olub muhkem niyāmı
Niyāmında idi şemşir-i kāmı
- 3688 Anuñçün vaşl-ı yarı itmedi yād
Ki ola gönlünde kaçır-ı 'ışk-ābād
- 3689 Hevādañ k'oldu Mecnūna havāle
Su'āl itdim dedim bir ehl-i hāle
- 3690 Murādı aña çün olmışdı kısmet
Arada bunca hüzne neydi hikmet
- 3691 Huşul-ı kām çün olurdu derhāl
Yüridi nā-murād olinca sī sāl
- 3692 Didi bir kām için ol lā'ubālî
Neşât itmekden itdi cism-i hālî
- 3693 İdem ol kām-ı dil şevkini yād ol
Añı sī sāl itdi nā-murād ol

- 3694 Dem-i evvelde ger olaydı hâşıl
Açılmazdı aña bu râz-ı müşkil
- 3695 Aña haml olmazıdı nükte-i ʿışk
Anı kâl itmezidi püte-i ʿışk⁸⁷⁵
- 3696 İki ʿâlem gönlüne olmaya kām
Rehîk-i ʿışqdan ger ire bir cām
- صفت تابستان و دل دادن مجنون سگی را که در کوی لیلی بود⁸⁷⁶
- 3697 Meger bir gün ki tâb-ı âfitâbîñ
Yerini od kılmışdı türâbîñ
- 3698 Yanardı mihr-i tâbından felekler
Düşerdi sâye-i ʿarşa melekler
- 128a-S 3699 Ziyâdan itmişidi âteşin tâb
Nücümü püte-i çarh içre peymâb
- 127a-İ 3700 Semâ tennürını germ itdi hürşîd
Olupdı puhte kırş-ı nân nâhîd
- 3701 O tennür içre olub sūrâh-ı har-ceng
Deminden od olmuşıdı dili seng
- 113a-Ö 3702 Cihânı yandurub tâb-ı temmûzı
Harâret tutmuşıdı nîm-i rûzı
- 3703 Güneş nûrından irüb cezbe-i tâb
Hevâya munkalib olmuşıdı türâb
- 3704 Karâra yanmışıdı küh-ı hāmûn
Olubdı huşk-ı nehr-i nîle ceyhûn
- 3705 Şuʿâ-ı mihr olub âteş-efrûz
Nebâtı perde kılmışdı ciger-süz
- 3706 Tıyûra cây olupdı sâye-i şâh
Vuḥûşa mesken olmuşıdı sūrâh

⁸⁷⁵ İ: -

⁸⁷⁶ Yaz mevsinin tasviri ve Mecnûn'un Leylâ'nın köyünden bir köpeği sevmesi

- 3707 Olub dil-teşne ebr-i cûy-bâre
Zemîn itmişdi bağrın pâre pâre
- 3708 Serâbıydı qazâ⁸⁷⁷-ı deşt ü vâdi
Biğâra ğarqıdı⁸⁷⁷ dehrûn sevâdı
- 3709 Çıkardı tâb irüb nâr gibi
Derisin âdemîniñ mâr gibi⁸⁷⁸
- 3710 Virübdü tâb-ı arza dek gerdân
Çoparurdu ki pây-i reh-i nürdân
- 3711 Hârâretten hevâ' k'olmuşdı nâ-ğöş
Yaturdı säyede her kişi hâmûş
- 3712 Gezüb Mecnûn-ı deşt u küh-vârı
İderdi seyr varub her sevâdı
- 3713 Teni hâkini tâb itmişdi harq
Çalupdı âb u âteş içre çün berq
- 128b- S 3714 Dutâ olmuşdı qadd-i dest-i ğamdan
Siyâh olmuşdı hadd-i tâb-ı demden
- 127b- İ 3715 İreydi ğüşına ger bāng-ı rûdı
Ya işideydi bu yüzden sürüdü
- 3716 Girürdü raqşa ol cismim füsürde
Olurdu ğâh zindeğâh mürde
- 3717 Çü başına geleydi şemme-i hüş
İderdi hâlet-i cümle ferâmüş
- 3718 Bu vaşfile gezerken rāh u bî-rāh
Çabîle qurbuna irişdi nāğâh
- 113b- Ö 3719 Gözinden aqıdub cûy-ı ciger ol
Çolanırdı özinden bî-ğaber ol
- 3720 Yürirken derdile hayrân u hâmûş
Olur ol yirde çeşmi bir sege tüş

⁸⁷⁷ ğarqıdı: şarqıdı İ

⁸⁷⁸ ğ:-

- 3721 Ki urmuş tîr-i nānuñ añā pāre
Nazar olmuş teni düşmüş kenāre
- 3722 Teni hāriş urır pāy-i hırāşı
Yimiş pehlüsü zaḥmından tırāşı⁸⁷⁹
- 3723 Başı devrinde şekl-i farq-ı niķāb
Teni salḥında resm-i mîş-i ķaşşāb
- 3724 Bükülmüş beli olmuş ķāmeti çeng
Urıb zaḥma dutar zîrile āheng
- 3725 Ciger teşne bulunmaz derde çāre
Ķaşınmaḳdan derisi pāre pāre
- 3726 Nefes urmaḳdan açılmış dehānı
Sırtmış dişi uzatmış zebānı
- 3727 Cerāḥatden olub şūrīde ḥālī
Mekes ķapmaḡa ķılmamış mecālī
- 3728 Tehī kāhına ḥam bulmuşdı rāh
Şikem olmuşdı cisminde tehī gāh
- 129a- S 3729 Gidüb şulḥı bozılmış ālet-i ceng
Ne ḥışma vü ne ‘afda ider āheng
- 128a- İ 3730 Yimiş bî-zād dehrün nîşini ol
Deli yile yüridi rîşini ol
- 3731 Yalardı gāh elin ü gāh ayaḡın
Mekesler almışdı şol u şāḡın
- 3732 Bu ḥāletde anı çün gördi Mecnûn
Yanına vardı dökti dîdeden ḥûn
- 3733 Kenār itdi anı ol miḥnet-āyîn
Ķolın boynına ķıldı tavķ-ı zerrîn
- 3734 Döküb mihriyle gözden cüy-bārı
Teninden rıfķıla saldı ġubārı

⁸⁷⁹ tırāşı: hırāşı S

- 3735 Döşedi aña idüb cübbesin çäk
Yeñiyile serini eyledi pāk
- 114a- Ö 3736 Ki oldı şefkatile aña dāye
Eliyle kıldı ki üstine sāye
- 3737 Ki öpüp yüzine sürdi gözini
Tutub geh pāyine sürdi yüzini
- 3738 Yumağa cismini çeşm-i zücācı
Şaçardı eşk-i bahırında ücācı
- 3739 Kaşıyub nermile arkasın anuñ
Didi iy server bu nā-tüvānuñ
- 3740 Gelüb āb u vefāyile sirişte
Tılsımuñ naqş-ı mihriyle nebişte
- 3741 Helāl itdi yedüğüñ nān-kāruñ
Helāl oldı kamu halka şikāruñ
- 3742 Saña niçün helāl olmaya h̄ârı
K'idersin min'amuña haq̄q güzārı
- 3743 Sen_öldiğün yir olur cāy-ı me'men
'Ases her küyda ma'zül senden
- 129b- S 3744 Senün hıfzuñla dizdārımız nihānı
Ki sen peydā idersin pāsbānı
- 128b- İ 3745 Yigitlikde senün serkeşligünden
Tutamazdı yer üzre şır mesken
- 3746 Şikār isteyü seyr itseñ beyābān
Pelengile alurduñ yerden cān
- 3747 Vefā kehfine toğru rāh iletdün
Olub Aşhāb-ı Kehfe anda yetdün
- 3748 Çü olduñ şıdkıla eşhāba tābī'
Gehī rābī' denüldün gāh sābī'
- 3749 Dilünde şevkden varıdı māye
Ki şaldı şāh-ı kırbet saña sāye

- 3750 Velâyet sırrına çün erdi rāyuñ
Bezendi bâğ-ı firdevsin içre cāyuñ
- 3751 Şalardı gerdenüñe zülf-i zencîr
Harîf-i şâh idüñ itdükte taħcîr
- 3752 Uzadub tavğ-ı zerrîñile gerden
Güzerde tîz idüñ bād-ı şeherden
- 3753 Çü ‘ilm-i şaydı ta’lîm itdi eyyâm
Mu’allim diyü virildi saña nâm
- 114b-Ö 3754 Penâh iderdi seni güsfindân
Kıpardıñ göklerden müzd-i dendân
- 3755 Bu gün kim kılmayub tâb u tüvānuñ
Hünerlerden berî olmış revāñıñ
- 3756 Dilüñi pîrlik efkâr kılmış
Tenüñ süst eylemiş peykâr kılmış
- 3757 Seni ger halk görir h’ar u bîmâr
Benüm katımda ulu ‘izzetüñ var
- 3758 Senüñ zātuñı görseñ kıldı devrân
Benem señ saña sensin baña sulţân
- 130a-S 3759 Kanı zincîrüne idüb saña yâri
Çekem zencîre bu gül-bü nizârı
- 129a-İ 3760 İdüb ya’ni senüñ mihrüñle peyvend
Huzûruñda uram yâri dem-i çend
- 3761 Güzergāhuñ k’olupdur südde-i yâr
Sezādur ki idesen yüzinde refţâr
- 3762 Şıgādı arkañı çün ol kef-i pāk
Hezārān hayf kim pister ola hāk
- 3763 Göziñ ki ol yüzden olmuş münevver
Ne hālet geldi kim düşdi mükedder
- 3764 Meger bundandurur kim ol yüzi māh
Nazar kılırdı anda saña her-gāh

- 3765 Çün_oldı dūr çeşmüñ ol nazardan
Pür_oldı derdile hûn u cigerden
- 3766 Gerek kim çāk ola bu dili teng
Kim oldı cāy saña la'le çün seng
- 3767 Ğubāruñ kim teniñde hāk-i pādur
Çekeyin çeşmüme kim tütüyādur
- 3768 İkimizde şeb oldı rüz-ı hestī
Kim buldıķ darb-ı hicrile şikesti
- 3769 Saña zaħm urdı līkin tūr-i nānuñ
Şıdı derdi beni ol mihr-i-bānuñ
- 3770 Dilüm yoķdur ki dökib gözden ābı
Saña hûn olmağa idem kebābı
- 115a- Ö 3771 Tenüm vardur içürmiş murğ-ı cānı
Öñüñe atmışım uş üstüññānı
- 3772 Olursa üstüññānla ziyāfet
Nevāle kıl beni sen görme āfet
- 3773 Gerü çün seyredesin kūy-ı yārı
Yüzüñ sür benden eşigiñde bārı
- 130b- S 3774 Ciger virdükçe saña ol perī-zād
Ciger h'ārını anda eylegil yād
- 129b- İ 3775 İdüb hār u hāsına ihtirāmı
İrür gel bu ğarībinden selāmı
- 3776 Ne yerde kim urasın pāy-i rüşen
Benüm ağızumdan aña buse virsen
- 3777 Girüb dil-hiz-i yāre k'olasın şād
Bu gülbinden dile ol şāhdan dād
- 3778 Çü urasın anuñ zincirine dūş
Bu bī-dil kerdenin itme ferāmūş
- 3779 Eger bir gün o hırşīd-i kamer çeħr
El_ura gerdenüñe gösterüb mihr

- 3780 Hevâ odı k'olupdur âşiyânum
Diyesin yatduğın derdinle cânım
- 3781 Çü güş itdüñ bu yüzden sâzı sen
Dilümde söyliyessin râzımı sen
- 3782 Ğamun ben bî-dilüñ anda yayasın
Aña her derd-i dilümden⁸⁸⁰ diyessin
- 3783 Ki iy âhû-yı çeşm-i nâvek-endâz
Ğadengiñ şîr-gîr ü kîne ber-dâz
- 3784 Kaşuñ yasinla rûh-ı âdemî zâd
Yedi Ğamzeñ oğından zaĞm-ı şayyâd
- 3785 Şu dil kim şayduñı kılmışdurur kâam
Geçipdir gerdenine Ğalka-i dâam
- 3786 Sen âhûya şu kim olmuş⁸⁸¹ gümân-gîr
Urur şîr ise daĞı kendüye tîr
- 3787 Göziñ siĞrinle kim zülfiñdürür mâr
Dili 'âlem deminden oldu bîmâr
- 115b-Ö 3788 Bu âhû-çeşmi kim yokdur nazîri
Hevâ şaĞrâsinuñdur şîr-gîri
- 131a-S 3789 Ğadengi Ğamzeñ urur şîre yâre
Doyamaz şîr ol merd-i şikâre
- 130a-İ 3790 Beni ço kim itüñ bigi⁸⁸² nihâni
Olayın eşigüñüñ pâsbâni
- 3791 Yüzim cârûbi ile âsitânuñ
Süpürem sürme idem tozun anuñ
- 3792 Gözimiñ yaşını idüb Ğavâle
Kılam ben daĞı itdüñ beñi nâle
- 3793 Bunuñ birle ki olam derdile zâr
Saña bu zârlığımdan ne âzâr

⁸⁸⁰ derd-i dilümden: süz-ı derünımdan S Ö

⁸⁸¹ olmuş: oldu S

⁸⁸² bigi: gibi S İ

- 3794 Kâmer bedri çü yüzün ‘arz ide pāk
İtüñ bāngından aña irmeye bāk
- 3795 Ğubār itmez cevāb-ı bahrı tîre
Gider mi yire cismi sen emîre
- 3796 Egerçi kim idüb⁸⁸³ sebkat ‘adūdan
Firākuñ daĥi dilde geçdi ĥadden
- 3797 Umar dil kim virüb mihriñ firāġı
Uyara bir daĥi yüzden çerāġı
- 3798 Tutam kim yokdurur kıdrim tapuñda
Señi dirineyim āĥir kapuñda
- 3799 Huzürında çü yok bu teşneye āb
İrağdan kıl nazarla bāri sîr-āb
- 3800 İte kim virmeziseñ ekmeğ ü āş
Firākuñla başuma urmaġıl tāş
- 3801 Çü ger lâyıq degüldür bu fitāde
Kim ola ĥalka-i zülfiñ kılade
- 3802 Komezsiñ eşigüñde reh- güzārı
İhānetle kapuñdan sürme bārı
- 3803 Bu yüzden gösterüb dīvānelikler
İderdi mest olub mestānelikler
- 131b- S 3804 Yağardı āteş-i ‘ışkıyla cānı
Er ü ‘avrat üşüb gözlerdi ānı
- 116a- Ö 3805 Temāşā iyleyüb ol ĥalk-ı yeksān
130b- İ Bunuñ ĥāline qalmışlardı ĥayrān
- 3806 İderdi tannāzıla nādān-ĥande
Fiğānı od urdı derd-mende
- 3807 Şu kim bilirdi sırr-ı ‘ışk-ı cānı
Dökerdi raĥm idüb eşk-i revānı

⁸⁸³ idüb: ide İ

- 3808 Anuñ kim sînesinde olmadı dâğ
Çü gördi dâğımı ğayruñ şanur şâğ
- 3809 Yahüzre kimse k'ola âteş-efrüz
İrer germile kâr idüb aña süz
- 3810 İder sengîn dil olan ger serâbuñ
Eridür nerm idüb eşk-i seĥâbuñ
- 3811 O sîne ki anda yokdır ışkdan derd
Olur ol berkile yoĥdan daĥi serd
- 3812 Ki olmaz giryeden sengîn dili nerm
Cihâni yaĥsa âh itmez anı germ
- 3813 Dilin ğayrınıñ ol kim göre nâ-ĥoş
Oda yansun eger itmezise cüş
- 3814 O dilden yandırur senüñ dil-âlüd
Ki ıřkuñ süzişinden virmeye düd
- 3815 Meşeldir bu diyenler her tarafda
Ki puĥte ĥâmdan yeg midir şerefde
- 3816 Olub süzıla Mecnûn âteş-efrüz
İderdi derdile âh-ı ciġer-süz
- 3817 Segile söyleriken ol fesâne
Su'âl itdi beri bu nâtüvâne
- 3818 Didi iy dūr olan ı'âfiyetden
Bu ite⁸⁸⁴ bunca ı'izzet ne cihetden
- 132a-S 3819 Kimüñdir bu seg ü bu derd kimden
Bu eşk ü germ-i âh u serd kimden
- 131a-İ 3820 Kimüñçün bâğ-ı ĥasretde sitemden
İçersin ĥûn-ı dil sâķı-i ġamdan
- 3821 İderseñ bu saña biñ dürlü ġüftâr
Murâdıñdan senüñ olmaz ĥaberdâr

⁸⁸⁴ ite: kelbe S İ

- 116b- Ö 3822 Çü zât-ı ‘aqla olmadı muvâfiğ
Bu ta‘zîme neden bu oldu lâyiğ
- 3823 Cevâbında didi Mecnûn-ı bî-dâd
Ki iy gönülüm dilüm derdinden âzâd
- 3824 Beni şanma bu yolda seg-perestem
Seg-i bî-ğadr ü ħor u dil-şikestem
- 3825 İder sengîn dilin ger serdâbın
Eridir⁸⁸⁵
- 3826 Anı kim öldüre ğam olmaya sem
Seg_andan yek ki yakmaz âteş-i ğam
- 3827 Yüz_urub ger idersem pâyine pûs
Degül yüzden yerim pâyinden efsûs
- 3828 İdüb cân u gönül varını teslîm
Anuñçün iylerim ben aña ta‘zîm
- 3829 Ki görmişem gözimle bir seher bu
İderdi küy-ı Leylî’den güzer bu
- 3830 Çü gördim küy-ı dilberde bunu ben
Hevâsı gönülüm içre dutdı⁸⁸⁶ mesken
- 3831 Baña kim o perî maĥbûb-ı dildür
Çamu andan olan maĥlûb-ı dildür
- 3832 Baña kim maĥzduz dilber benüm post
Diledür iti daĥi dostuñ dost
- 3833 Olalı ‘ışğ gönülümüñ emîri
Seg-i küyünüñ olmuşım esîri
- 3834 Çü behre oldu baña yârdan ĥâr
Benüm gül çoĥusımla ne işim var
- 132b- S 3835 İdüb şûrîde anı şûr-ı baĥtı
131b- İ Bezer kim nâle kıldı verdi raĥtı

⁸⁸⁵ S Ö: - Beytin geri kalan kısmı İzmir nüshasında da tamamen silinmiştir.

⁸⁸⁶ dutdı: tutdı S

- 3836 Özünlə söylenür dürlü fesâne
Gözi yaşın döküb oldu revâne
- 3837 Düşib şahrâya urırdı nefîri
İderdi bahtıyla dâr ü gîri
- قصه زید و زینب وفا نمون ایشان بمحبت⁸⁸⁷
- 3838 Elâ iy ‘andelîb-i gülşen-i râz
Riyâz-ı ‘ışkda murğ-ı hõş-âvâz
- 117a-Ö 3839 Urâlı mihrüme ruhsârdan dem
Nevâñile toludur rüy-ı ‘âlem
- 3840 Hevesdir nağmeñe ervâh-ı ‘uşşâk
Ġanîdir Ġunneñile rüy-ı âfâk
- 3841 Sözüñ çün⁸⁸⁸ rûh oldu revâne
Hevâ bezminde dem ur ‘âşıkâne
- 3842 Yine bir nağmeden göster ağâni
Ki derd ehlinüñ ola armâĠanı
- 3843 Nevâ’-i hûb dil-süz-ı tarab-sâz
Virüb cân perdesinden söylegil râz
- 3844 Ki feyz oldu⁸⁸⁹ dile nür-ı me‘ârif
Bilüb ol râz ‘ibret ala ‘ârif
- 3845 Meşâmun kıla büy-ı ‘ışkıla pür
Göziniñ hoşkasından nazm ide dür
- 3846 Göñülden feth idüb ‘ışkuñ künüzın
Söziñden keşf ide sırr-ı rümüzın
- 3847 Dil_ü cânê virelden kuvvet u küt
Çü reşk ider sözüñ dürrine yâküt
- 3848 Haber vir cânê ‘ışkuñ güllerinden
Dem_ur ol gülşenüñ bülbüllerinden

⁸⁸⁷ Mecnûn’un vefalı arkadaşı Zeyd ve Zeyneb’in hikayesi

⁸⁸⁸ çün: luţfu çün S

⁸⁸⁹ oldu: olub S

- 133a- S 3849 Olub ol güllerün şevki havâle
132a- İ Ki bülbüller ne resme kıldı nâle
- 3850 O nâle sırrını dilden ‘ıyân it
Ġam-ı ahvâl-i ‘âşıkdan⁸⁹⁰ beyân it
- 3851 İden ‘ışkuñ hadîşinden rivâyet
Bu resme nazmla geldi⁸⁹¹ hikâyet
- 3852 Ki mihr ü mâh peykerden alub behr
Esîr-i ‘ışk-ı pür şürde-i dehr
- 3853 O devrân içre⁸⁹² var idi heves-bâz
Hevâ’-i dil-rübâdan vâkıf-ı râz
- 3854 Dilini kaplayub endühdan küh
İrürmişidi ânı kûha endüh
- 3855 Şarâb-ı ‘ışkıla sermest ü şeydâ
Olub dîvâne geşt itmişdi şahrâ
- 117b- Ö 3856 Çi ger varıdı ‘ışka ihtîşâşı
Velî bulmuşıdı andan hâlâşı
- 3857 Olub hüşyâr ol mestânlıqdan
Biri olmuşıdı dîvânelikden
- 3858 Civân idi laţîf ü hûb-mevzûn
İderdi nazm sözde dürr-i meknûn
- 3859 Adı Zeyd idi ahlâkıla mevşûf
Çü ‘Amr Zeyd hüsni idi ma‘rûf
- 3860 Olubdı hayl-i Leylî âşiyânı
Harâbe virmişdi hân-mânı
- 3861 Atâsı kardeşinün kızına dil
Virüb olmuşıdı cândan aña mâyil

⁸⁹⁰ Ġam-ı ahvâl-i ‘âşıkdan: yüzün ahvâl-i ‘âşıkdan S İ

⁸⁹¹ geldi: kıldı S

⁸⁹² içre: içinde S İ

- 3862 O sîmîn-ber daği bu nev-civânı
Sevüb ‘ışk odına yanmışdı cânı
- 3863 İki dilber düşüb şevkile bîmâr
Biribirine olmuşdı hevâ-dâr
- 133b- S 3864 Kâmer ruh mihr-i ‘âşıkdan çeküb cebr
132b- İ Hevâ’ oduyla kılmışdı⁸⁹³ bî-şabr
- 3865 İrüb ol bî-dile şevk-i civânı
Aşılmışdı bir kılıla cânı
- 3866 Ki lutf-ı hüsniye ol mâh-ı ruhsâr
Laţif ü âb-dâridi perî-var
- 3867 Kaşı âşüb u cânı şür-ı âfâk
Siyeh-dil gâmezisi cellâd-ı ‘uşşâk
- 3868 Büt-i sîmin bir adı âfet-i⁸⁹⁴ dîn
Gözi ta’lîm ider küfre âyîn
- 3869 Şalardı dâm-ı zülfin şola şağa
Çekerdi niçe dil murğını âğa
- 3870 Şeker güftâridi vü ergüvân-ğad
Semen ruhsâr idi vü hayzerân çad
- 3871 Kâmer devrinde zülfi ser-firâzı
Tırâz-ı hüsnün olmuşdı tırâzı
- 3872 Diyeydün çeşm-i mürîd-i dehânı
Çekilmiş müya beñzerdi meyânı
- 118a- Ö 3873 Boyı bir servidi kim virdün ber
Gülâbile yer idi şîr-i şeker
- 3874 Zenağle ħaddi ver diyüb cennet
‘Abîr-i ca’d-i zülfi tîb-i cennet
- 3875 Gözi mekrile şür-engîz ü dil-gîr
Anuñ mekrine dil olmaz⁸⁹⁵ tedbîr

⁸⁹³ hevâ oduyla kılmışdı: virüb gönlünü kalmışdı S

⁸⁹⁴ adı âfet-i: âyet-i âfet-i Ö İ

⁸⁹⁵ olmaz: bulmaz S

- 3876 Ruḥı âbidi lîkin âb-ı ḥayvân
Virürdi kaçresî bin mürdeye cân
- 3877 İderdi ta'n-ı zülfî müşk-i nâbe
Atardı nüket-i ḥüsni âfitâbe
- 3878 Şanavber kıadd ü sîmîn-ten şeker-leb
Semen-ḥad sîb ğab ğab âdi Zeyneb
- 134a- S 3879 Sevüb cānıyla Zeyd ol dil-nüvâzı
133a- İ Ḥayâliyle kıılurdu 'ışk bâzı
- 3880 Dil-i bîmārına ol merd-i giryân
Niçe kim istedi bulmadı dermân
- 3881 K'alub ḥayrân olmışıdı dil-fikâr
Yetürdi küşe-i ğamda giriftâr
- 3882 İderdi ârzü-yı vaşl-ı yâr ol
Yürirdi derdile zâr u nizâr ol
- 3883 Hevâ'-i ḥadd-i zülfinden şeb u rüz
Sürür idüb kıılurdu âh-ı dil-süz
- 3884 Tutardı duḡterini 'amm-ı pinhân
Kıılubdı ḥasretiyle Zeyd-i giryân
- 3885 Ğınâda görmedi çün aḡterini
Aña virmedi 'ammı duḡterini
- 3886 Niçe kim istedi olmadı çäre
Terahḡüm itmedi bu dil-fikâre
- 3887 Dilerdi k'oldurub kaçrıyla⁸⁹⁶ ânı
Vire⁸⁹⁷ ayruġa ol serv-i revânı
- 3888 Bunı derdile uğradub zevâle
İder ol şehde zembür-ı ḥavâle
- 3889 Olub nevmîz Zeyd ol dil-rübâdan
Kesildi ıyş u yâr u akrabadan

⁸⁹⁶ dilerdi ki oldurub kaçrıyla: ğam derdiyle idüb derd anı S İ

⁸⁹⁷ vire: virür S İ

- 118b-Ö 3890 Heves çünkim çeke zincîr-i ʿışka
Bulınmaz ʿağıldan tedbîr ʿışka
- 3891 Ğam-ı yâr oldı çün Zeyd'in enîsi
Yüzin döndürdi andan her celfisi
- 3892 Bu haletle ki oldı emri⁸⁹⁸ müşkil
Tolandı küh u şahrâ bir niçe yıl
- 3893 İfâkat bulmuşıdı gerçi kim ol
Hevâ'-i yâre idi lik meşğul
- 134b-S 3894 O nâre kim yanardı Zeyd-i bîmâr
133b-İ Şerârından olur Leylî haber-dâr
- 3895 İdüb da'vet anı her-gâh Leylî
Nevâziş birle kılurdu tesellî
- 3896 Getürüb söyledirdi hâlin anuñ
Şorardı sırrını râz u nihânuñ
- 3897 Dili kim hoşmuşıdı ʿışka başı
O söylerdi bunuñ aqardı yaşı
- 3898 Görüb resm sırrını⁸⁹⁹ ol mâh
Dili derdinden itdi Zeyd âgâh
- 3899 Hevâ yolında kim olmuşıdı ser-bâz
İdindi kendüzine ânı hem-râz
- 3900 Gözinden aqıdub hün-ı ciger ol
Şorardı derd-mendinden haber ol
- 3901 Kaçan kim dostına gönderse peygâm
Anuñla viri birdi ol dilâ-râm
- 3902 Çü Mecnûn'a peyâm-ı dil-nüvâzı
İreydi raqşıla kılurdu bâzı
- 3903 Hevâ' ile harîf-i kâr idi ol
Firâk içre zebân-ı yâr idi ol

⁸⁹⁸ oldı emri: emri oldı S

⁸⁹⁹ sırrını: vefâ sırrını S

- 3904 Hâberle virdügiçün cânına nüş
Gulâm olmuşdı Zeyd'e halka der güş
- 3905 Sözinüñ dürrü ol şūrīde kâruñ
Çü nazm olaydı şevkınden nigâruñ
- 3906 Alurdı nüshâsın ol yâr-ı cânı
İrürürdi gelib dildâre ânı
- 119a-Ö 3907 Aralıkda resül-ı rûh-perver
Olupdı bunlara ıışk içre rehber
مکالمه کردن زيد با مجنون⁹⁰⁰
- 135a-S 3908 Meger bir gün ki cüş itmişdi Mecnûn
134a-İ Dilinden söz gelürdi dürr-i meknûn
- 3909 Giderüb şevkile cândan fütürü
Dile her beyti virtürdi sürürü
- 3910 Yoğıdı nazmınuñ lutfına hemtâ
İderdi güş ideni mest ü şeydâ
- 3911 Çü Zeyd itdi sözinüñ şerbetin nüş
Şafâsından olub hayrân u medhüş
- 3912 Didi Mecnûn kim iy merd-i kâmil
Sözüne fehm irürmez ıaql-ı⁹⁰¹ ıâqıl
- 3913 Dil elmâsınla söz nazmında güher
Dilin bu luţfıla⁹⁰² olur hüner-ver
- 3914 Hüner ehli neden dīvâne olmağ
Füsüs-ı ıışkıla mestâne olmağ
- 3915 Sözüñ dürrinde kim vardur leţâfet
Ne için olasın ħor⁹⁰³ u melâmet
- 3916 Belâğat nüktesin nazmuñda bildüñ
Neden dīvâneliği pişe kılduñ

⁹⁰⁰ Zeyd'in Mecnûn'la sohbet etmesi

⁹⁰¹ ıaql-ı: filr-i S

⁹⁰² luţfıla: resme Ö İ

⁹⁰³ ħür: ħ'âr S

- 3917 Sözüñden zâhir olan sırr-ı haqdur
Ki her bir harf bigi cânê sebaqdur
- 3918 Öziñden görünir mestânelikler
Hevâ'-i yârla dîvânelikler
- 3919 Söziñ luftına olur 'aqlı hayrân
Öziñ 'üryân ü yerindir beyâbân
- 3920 Vuñuşıyla kim her yerden geçersin
Göricek âdemiylere kaçarsın
- 3921 Qalursın miñnet-i endüh içinde
Sübâ 'ile yürürsin küh içinde
- 3922 Saña ger 'ışk olmışdur havâle
Baña dañi irübdür⁹⁰⁴ ol nevâle
- 134b- İ 135b- S 3923 Olub şürde-dil efsânelikden
119b- Ö Demurdum niçe yıl dîvânelikden
- 3924 Çü gördim kim vuñuşıyla urub dem
Zelîl olmaq degüldür hüy-ı âdem
- 3925 Göñül ü cânê âñir iyleyüb cebr
Belâ-i şür-ı 'ışka kılmışım şabr
- 3926 Dilüm gerçi ki varmışdur harâbe
Qarışdum yine âñir h'ar u h'âbe
- 3927 Bu şüretde ki şirindir gülâmuñ
Dirîğ ola k'ola dîvâne nâmuñ
- 3928 Çi ger şürdelikdir saña 'âde
Degüldür Zeyd şevkinde ziyâde
- 3929 Metâ'ın nazmuñuñ vir müşteriye
İrürgil cevherüñi cevheriye
- 3930 Öziñ hüşyâr idüb mestânelikden
Berî kılmışım dîvânelikden

⁹⁰⁴ irübdür: olubdur S

- 3931 Dil ü cân naqdini ol mihr ü şeydâ
Virüb derd almağa kendüye tenhâ
- 3932 Hevâ' şehrine kim bulmuşıdı yol
Mubaşşardur metâ'-ı ı şşâda ol
- 3933 İçüb sâķī-i cāndan cām-ı şâķī
Heves çarkından olmuşıdı şâfī
- 3934 Tecellī kılmışıdı nūr-ı selvet
Dilinden gitmişıdı nār-ı şehvet
- 3935 Bulıb cân-ı şevķini şeydâlıkdan
Sürerdi zevķini rüsvâyılıkdan
- 3936 Çü Zeydün itdi sözi nüktesin güş
Buķār-ı şevķile idüp dili cüş
- 3937 Didi Zeyd'e ki iy merd-i heves-bāz
Saña çün olmamışdur keşfi bu rāz
- 136a- S 3938 Beni dīvāne diyü itme bed-nām
135b- İ Odur dīvāne kim ol ⁹⁰⁵oldı hod-gām
- 3939 Degülem dīv līkin bend-i dīve
Çü urdum virmeyüb gönlümi rīve
- 120a- Ö 3940 Göz_ açub ıbretile yāre baķdum
Hevā' dīvini ı şşâ odına yaķdum
- 3941 Baña luţf eyledi⁹⁰⁶ ālem hidīvi
Zebün itdim ğam-ı ı şşâyıla dīvi
- 3942 Leţāfetden idübdür hilķatim Hāķķ
Ki virmişim diyār-ı ı şşâ revnaķ
- 3943 Egerçi ķademün tır-i kemāne
Dönübdür līk kām oldı nişāne
- 3944 Ki hālķa olmayınca ķavs-i ğārı
Taleb tırinden itme rāst bāzı

⁹⁰⁵ ol: - S

⁹⁰⁶ eyledi: eyleyüb S

- 3945 Didûn kim ʿışk-ı yâr olub hevâle
Ġamından baña virmişdi nevâle
- 3946 Egerçi kim çeküb derdile miñnet
Bu leys-i ʿâķibet andan ifâķat
- 3947 İfâķat bulduĠundur âfet-i cân
Şu derdim didiĠündür cânê dermân
- 3948 Yanâli âteş-i hecriste cânüm
Vişâle anda irmişdür revânüm
- 3949 Odır dîvâne kʼurub ʿaķıldan dem
Heves bendine çekdi cânı muñkem
- 3950 Virüb Ġamdan gönül merd⁹⁰⁷ bâde ânı
ʿAlâyıķdan berî ķıldı revânı
- 3951 Çün ten mülkine ʿaķl olmaya hâkim
Dili cân boynına düşmez mezâlim
- 3952 İdüb dil arzûsın ol cihânuñ
Urıbdur bunda terkin hân u mânuñ
- 136b- S 3953 Budur ʿâşıklaruñ vaşfına lâyıķ
135b- İ Ki cânın vire maʿşûķına ʿâşık
- 3954 Beni şanma ki fikr-i hâme düşdim
Ne dâne isteyü bu dâme düşdim
- 3955 Çü od irdi dile ʿışk-ı ezelden
Gönül keşf itdi râz bir güzelden
- 3956 Göze âyîne-i ruhsâr-ı Leylî
İricek nür-ı sır itdi tecellî
- 120b- Ö 3957 Ki ol şevķile şaldum oda cânı
Hevâsına revân itdüm revânı
- 3958 Beni sen nisbet itme büt-pereste
Ki itmişem büt-i nefis-i şikeste

⁹⁰⁷ merd: höd S

- 3959 Açıldın câne olmadı işâret
Fenâyile dile virdüm beşâret
- 3960 Ki urub milket-i cism-i fütüre
Teveccüh itmişimdür râh-ı kûre
- 3961 Şikeste olıcağ keşti miyânı
Ço kim olmasun anuñ bād-bānı
- 3962 Bu hâletden⁹⁰⁸ niçün idem şikâyet
Ki yoğdır bundan emîn-ter vilâyet
- 3963 Bu findık-şekl-i çarh fistûkî reng
Başım finduğına ğamdan urır seng
- 3964 Dimekdir ya'ni bu sır mağz-ı cândır
Degüldür ol ki kâdr ü üstüh'ândır
- 3965 Çü hağdan 'ışk-ı yâr oldı naşîbim
Girü bu derde derdümdir şabîbim
- 3966 Ğam-ı firkat vişâl-i yâre yoldur
Ne tohm ekse kişi biçdüğü⁹⁰⁹ oldur
- 3967 Murâdım tîri çün irdi nişâne
Degül ğam ger halel irse kemâne
- 137a- S 3968 Benüm arâm-gâhımdur harâbât
136a- I Ki yoğdur anda sevdâ'-i qarâbât
- 3969 Çü 'âlem terki için bağladum bel
Delülük dünyâdan çekmek ise el
- 3970 Bu hâlet içre ki mestâneyim ben
Çamu dîvânenen dîvâneyim ben
- 3971 Bu yüzden dilde çün germ oldı bazar
Baña dîvâne desün yâr u ağıyâr
- 3972 Saña ger 'ârise mestâne olmağ
Baña ki fahrdur dîvâne olmağ

⁹⁰⁸ hâletden: hâlümnden S I

⁹⁰⁹ biçdügi: ekdügi Ö

- 3973 Sözüden Zeydün olub âteş-i tîz
Buḥārından hevānuñ ol güher-rîz
- 121a- Ö 3974 Ki ḥaşmı yakmağıçün şerm-tâbı
Çü virdi şevk-i cāndan bu cevābı
- 3975 Ḥacālet nārıyla aldırub hüş
Ḳalub dem beste oldı Zeyd ḥāmūş
- 3976 Gönül şehrinde yapıdı ‘aқıldan kâḥ
Bu yüzden kim daḥi olmaya küstāḥ
- 3977 Cevābından çü irdi bağına ḥār
Dehen pāyine urdı niçe mismār
- 3978 Yüzünü iyleyüb garq-ı ‘araқlar
İdüb levḥinde oқıdı sebaқlar
- 3979 Pes_anda soñra bu olmışdı kārı
Ki iletürdi hemān peyğam yārı
- 3980 Cevābını alub ol dil-rubāye
Getürdi kıılurdu ‘ışka māye
- 910 خواندان لیلی مجنون را
- 3981 İden ‘ışkı gönül levḥine taşvîr
Virüb şüret bu resme kııldı taḥrîr
- 137b- S 3982 Ki ol kûşe-nişîn rüy-ı beste
Perişān zülf bigi dil-şikeste
- 136b- İ 3983 Gicede şürîşle şem‘-i bî-ḥ‘āb
Seḥerde şevkile ḥurşîd-i pür-tāb
- 3984 Meger la‘lidi ol ruḥsār-ı lāle
Ciger қanın ki idinmişdi nevāle
- 3985 Ğam-ı yārile olmışdı ğam-ı yār
Ḳalubdı ya‘ni ḥüzn içinde nāçār
- 3986 Kebāb itmişdi bağırn âteş-i ğam
İçerdi ḥasretile sāğar-ı sem

⁹¹⁰ Leylā'nın Mecnūn'ı çağırması

- 3987 Ferâh-ı ğamda kılmışdı dil-teng
Düşüb hâke başardı bağrına seng
- 3988 Kılubdı rişte-i ğamda gire bend
Olurdu bend-i zindân içre bî-bend
- 3989 Ğam-ı ışk olmuşıdı hem-demi bes
Düşübdü akrabâ içinde bî-kes⁹¹¹
- 121b-Ö 3990 Kimesneyle itmezidi ihtilâtı
Yoğıdı şevherîne inbisâtı
- 3991 Çi ger kalbinde ışk olmuşıdı mebsût
Velî şuy dutardı ânı mazbût
- 3992 Derdi kârı gibiydi⁹¹² beste dâyim
Dili nergis bigiydi haste dâyim
- 3993 Şakınurıdı şuy ki ol yüz-i mâh
Olub şürde pervâz ura nâgâh
- 3994 Görem diyü vişâlınden nişâne ol
Yolına olmuşıdı cân-feşân ol
- 3995 Velî bilürdi kim ister nihâne
Helâkiçün kim idi kaşd-ı cân
- 3996 Görüb bu hâletın ol dilrübânun
Murâdıncâ olurdu dâyim anun
- 138a-S 3997 Çi ger hıfz itmişidi anı şevher
Yimezidi bâğ-ı hüsninden velî ber
- 3998 Meger bir gün nevâle bî-mekesdi
Şeb-i rengi çemre bî-asesdi
- 137a-İ 3999 Dilinde kalmayub şabr u qararı
Elinden gitmişidi ihtiyârı
- 4000 Adüden dür olub bir nice ferseng
Kağırdır Zeydi ol dildâr-ı dil-teng

⁹¹¹ İ: -

⁹¹² derikân gibidi: özi bigiydi Ö

- 4001 Didi iy hûb- sîret-i pâk-dâmen
Haber vergil baña dîvânedan sen
- 4002 Ki ol vaḥşî-nişîne vaḥşet-âmîz
Kimûñ şevkiyle kılmış âteş-i tîz
- 4003 Ayıtdı Zeyd şefkatden ki iy mâh
Tapuñsız yakmış anı âteş ü âh
- 4004 Düne gûn vardım anı görmek için
Ne hâletde idügin şormağičün
- 4005 Aradım buldım ânı küh içinde
Turır vaḥşiler önünde kaçanda
- 4006 Nidâ ider ğamuñdan çün münâdî
Şadâsından tolar kühile vâdî
- 4007 Ğamuñdan ğayrdan bilmez eşer ol
Cihânuñ varlığından bî-haber ol
- 122a- Ö 4008 Eger söylense ider aduñı yâd
Eger âh eylese senden diler dâd
- 4009 Ğamuñ gönlünde gözinde hayâlûñ
Anı nûr eylemiş şevk-i cemâlûñ
- 4010 Öküş görmişdim ol nâ-tüvânı
Bu resme lîk görmemişdim ânı
- 4011 Tenüm mülkine urdı od ğayret
Göñüle geldi hayret câne ‘ibret
- 138b- S 4012 Baña söz söyleye diyü yügündüm
Söze gelmedi gördüm yine döndüm
- 4013 Çü ol sîmîn-bere keşf oldu bu hâl
Şanavber kıddin itdi nâleden nâl
- 137b- İ 4014 Göziniñ sāğarı döküb rahîki
Gül-i ter üzre derc itdi ‘aķîki
- 4015 Hevâdan baḥr-ı eşki oldı cüşân
Delerdi dürlerin almasın müjgân

- 4016 Didi Zeyd'e perî peyker ki iy yâr
‘Acebdir ‘âlem-i ‘ışk içre bu kâr
- 4017 Çi ger mihrimdür aña âteş-efrüz
Siyâh oldu dili onsuz baña rüz
- 4018 Hevâ'-i zülfi ile⁹¹³ bî- kararım
Kara zülfim bigi⁹¹⁴ âşufte-kârim
- 4019 Yürir ol reh-hâmûn içre giryân
Ben_olmuşım esîr-i bend-i zindân
- 4020 Beni virdi anı virdim ider hark
Bu iki derde konılmışdurur fark
- 4021 Ser-i kûh üzre varub ol ider âh
Benüm üftâde-câyumdur bunu çâh
- 4022 Niçe yıldır ki görmedim yüzini
Şorışub kûş kılmadım terini⁹¹⁵
- 4023 Yüregim yaqdır mihr-i şevk-i tâbı
Dilûn oldu ziyâde ıştırâbı
- 4024 Çü idendi sengi bâlîn hâk pister
Gönül ol hâl andan şormak ister
- 4025 Kerem kıl var ol dîvâneye sen
Haber vir şem'eden pervâneye sen
- 122b- Ö 4026 Eger görmek dilerse dilberini
Gelüb şem'ime yaqsun şeh-perini
- 139a- S 4027 Olub cân u gönülden reh-numûnı
Filân ârâya irtür ol cününü
- 4028 Anı ol yirde koyup gel baña sen
Haber vir kim varub andan baña ben

⁹¹³ zülfi ile: hüsni ile S

⁹¹⁴ bigi: gibi S

⁹¹⁵ Beyiti 4055. beyitte farklı ifadelerle tekrarlanmıştır: Ö

- 138a- İ 4029 Görem bir lahza ol şürîde kârı
Ola kim tuta dil bir dem qarârı
- 4030 Göreyin niçe âb u reng vardur
Vefâ vezninde niçe seng vardur
- 4031 Çü şevkim gönîlüne bulmuşdurur yol
Ola kim didügi eş'ardan ol
- 4032 Okıyub bir niçe şîr-i⁹¹⁶ dilâ-vîz
Diye şevk-i ğamundan şevk-âmîz
- 4033 Ğamından dil ki varın virdi bāde
Sözinden ola bir lahza küşāde
- 4034 Çü dilber sözini güş eyledi Zeyd
Şarāb-ı şevkile cüş eyledi Zeyd
- 4035 Görüb bu hizmeti cānına minnet
Meger bağlandı kıldı pāk-niyet
- 4036 Yürüyüb geşt kıldı kühü çün bād
Tolandı deşt-i vîrānile ābād
- 4037 Bir iki gün aradı ol diyārı
Girüb gözlerde her irdügi ğārı
- 4038 Sorardı gördügi pîr ü civānı
Şoñ_ucu buldı bir vādîde ānı
- 4039 Görir kim ğam vücūdın eylemiş hāk
Gözi yaşından itmiş hāki nemnāk
- 4040 Hevā ile dem-i āteş-feşānı
Felek evcine irürmiş dühānı
- 4041 Olub çevre sibā^c-ı tîz-i dendān
Vücüdü gencine olmış niĝebān
- 139b- S 4042 Görüb bu hāli Zeyde irdi deĝset
Gelüb vecde dilini başdı ħayret

⁹¹⁶ şîr: beyt S İ

- 123a- Ö 4043 Çü mihrün anda berķ oldu kemâlî
Görindi zerre bigi⁹¹⁷ kendü hâli
- 138b- İ 4044 İderken hasretile nâle Mecnûn
Dökerken gözlerinden Nîl ü Ceyhûn
- 4045 Görir kim karşıda tırmış bir âdem
Dem-i ⁹¹⁸dilberden urub âteş-i⁹¹⁹ dem
- 4046 Tefâ'ül eyleyüb dilde nihânı
Baķub dîdârına bildi revânı
- 4047 Ki hüsni muşhafında hûbdur fâl
Çü şîre tıfl aña meyl itdi derhâl
- 4048 Virüb mihr-i beşâretten şu'â'ı
İşâret birle tığıtdı sübâ'ı
- 4049 Çü yol buldı aña Zeyd-i nevâ-sâz
Dürüd idüb dilinden söyledi râz
- 4050 Didi iy 'aķl elinde hâşıl-ı bād
Diyâr-ı 'ışkurdur şevķüñle âbād
- 4051 Ki sensin şehre bend şehri ü âfâķ
Serîr-i 'ışkıla sulţân-ı 'uşşâķ
- 4052 Sikender bigi⁹²⁰ tutduñ kāyinâtı
Hızırısın nüş kıl âb-ı hayâtı
- 4053 Bu gün Leylî ki hûbdur cihānuñ
Cemâl-i hüsni-şem'îdür zemānuñ
- 4054 Şorar hâlünü 'arz ider selāmın
Diler kim güş ide senden kelāmın
- 4055 Niçe yıldır ki yüzün görmemiş ol
Senün hâlünü senden şormamış ol
- 4056 Yaķub baķrını nâr-ı iftirākun
Bilürmiş dilde nür-ı iştiyākun

⁹¹⁷ bigi: gibi S

⁹¹⁸ dem-i: ğam-ı S

⁹¹⁹ âteş-i: âteşin S

⁹²⁰ bigi: gibi S

- 140a- S 4057 Beni gönderdi ol ser çeşme-i nūr
Ki iletüb seni idem anı mesrūr
- 4058 Tapuñ dağı irüb ol dil-rübāya
Düşesin şevk-i zevkünden şafāya
- 139a- İ 4059 Dili idüb gamı bezendin āzād
Olasın niʿmet-i vaşlıla dil-şād
- 123b- Ö 4060 Okuyub anda şîr-i şevk-engîz
Nevānile idesin âteş-i tîz
- 4061 Yüri der ravza-i rızvān içinde
Olur ol hürî naḥlistān içinde
- 4062 Diyesin şahıdır bustān-ı cennet
İder reşk aña naḥlistān-ı cennet
- 4063 Olub her naḥl-ı tūba-veş ser-efrāz
Felek bağında söyler bülbüle⁹²¹ rāz
- 4064 Budaklar berk-i ter altı çemenler
Tülü etrāf güller yâsemenler
- 4065 Kamu giymiş kabā-i nev-bahārı
Girişmiş birbirine şâhişārı
- 4066 O naḥlistāndur mîʿād-ı dilber
Ki hüsñidir cihān bāğında zîver
- 4067 Çü güş itdi anı Mecnûn-ı bî-dil
Cevābında didi ki iy merd-i ʿâkıl
- 4068 Dilüñdür sırr-ı ğaybuñ tercümānı
Tenimde cāne sözüñ rûḥ-ı şānı
- 4069 Ki andan zevk-i cān alur revānum
Fidā olsun sözün lutfına cānum
- 4070 Ne yire kim buyurırsañ varayım
Dilerseñ cān-ı şükrāna varayım

⁹²¹ bülbüle: yılduza S İ

- 4071 Sözi toğru idügin bildi taĥķķ
Bilürdi şıdķın anuñ itdi taşdıķ
- 140b- S 4072 Şu kim mektübla bulmuşıdı yol
Didiler baʒılar kim Zeyd idi ol
- 4073 Dil ü cānı toľub⁹²² zevķ-i beşāret
Yürirdi ol yaña kim itdi işāret
- 139b- İ 4074 İrişdi teşnelikden āb-ı ĥayvān
Ķarışdı mürde iken cismine cān
- 4075 Virür cān teşne-dil-āb-ı zülāle
Nite meyl itmeye çü ola ĥavāle
- 4076 Sübārı kendüye itmişdi hem-rāh
Sipāhiyle yürirdi nitekim şāh
- 124a- Ö 4077 Olıb iķbāl-i devlet aña münķād
İrişdi aña kim olaydı mīʿād
- 4078 Oturdu bir dıraĥt altında ĥayrān
Şağabdan gönül cuşān çeşm-i giryān
- 4079 Niġār⁹²³ urdu dimāġa şevķ-i tābı
Diline virdi ĥayret ıztırābı
- 4080 Ķoyub Mecnûn anda Zeyd-i dildār
Vartı itdi niġārını ĥaberdār
- 4081 Çü āġāh oldu ol dildār-ı ferrūĥ
Perī bigi⁹²⁴ tutub andan yaña ruĥ
- 4082 Ĥırāmān oldu naĥlistān içinde
Diyeydüñ kebkidi bostān içinde
- 4083 Varub⁹²⁵ bir yerde ol māh itdi ārām
Dil cān u dilinden gitdi ārām
- 4084 Ayıtdı Zeyd ki iy ferĥunde aĥter
Baña bundan ilerü varmaġa fer

⁹²² toľub: toľu S İ

⁹²³ niġār: buĥār S Ö

⁹²⁴ bigi: gibi S

⁹²⁵ varub: dili İ

- 4085 Tenümde qalmadı ger bir qadem ben
Varursam şevkle olam ‘adem ben
- 4086 Çerâğ-ı hüsndür gerçi tılısmum
Yana pervâne bigi⁹²⁶ nâre cismüm
- 141a- S 4087 Çi ger har-gâhdadur şüy-ıhuftu
Bu sırr-ı Haqdan degül lîkin nühuftu
- 4088 Ki bu ‘ünvânla beni görmek⁹²⁷ ol
Diyâr-ı ‘aql içinde yoq aña yol
- 140a- İ 4089 Şu kim ‘aql işine gelmez muvâfıq
Anı itmek degüldür âde lâyıq
- 4090 Hired ol ‘ayb kim ‘aql⁹²⁸ ider idrâk
Gerekdür ki ola andan defterüm pâk
- 4091 İrürmedüm egerçi şüyü kâma
Velî meyl eylemez gönlüm harâma
- 4092 Anuñ kim var dilinde ‘ışk-ı kâmil
Nite ayruğa bundan ola mâyil
- 4093 Kanâ‘at idelüm gözden kulağa
Ola kim şol işimiz döne sağa
- 124b- Ö 4094 Gelüp ol perdeden keşf eylesün râz
Oqusun bir niçe şîr-i tarab-sâz
- 4095 Hevâ odıyla dil kim ider cüş
Sözünüñ şerbetini ideyin nüş
- 4096 Nevâsından bulub cānum şifâyı
Edâsından göre gönlüm şafâyı
- 4097 Aqıdub leblerinden āb-ı kevşer
Bu sözi söyleriken Zeyd’e dilber
- 4098 Dem-i zülfile bād-ı sebük-ñîz
Hevâsından k’oldı ‘anber-āmîz

⁹²⁶ bigi: gibi S

⁹²⁷ beni görmek: görmek beni S İ

⁹²⁸ ‘ayb kim ‘aql: harf kim ‘ayb S

- 4099 Virüb şürideye bÿy-ı beşâret
İrürdi seyr-i cânândan işâret
- 4100 Hevâ' tâbınla k'itmişdi dili cüş
Olur ol büydan Mecnûn medhüş
- 4101 Kamer bigi⁹²⁹ koyub Zeyd ol perîyi
Gelüb buldı yerinde müşterîyi
- 141b- S 4102 Yüzi üzre ki düşmiş vâlih ü mest
Bileymez nîst midür kendi veya hest
- 4103 Yetür hayrân güyâ hufte⁹³⁰ olmuş
Yitürmiş kendüyi âşüfte olmuş
- 140b- İ 4104 Görüb bu hâleti Zeyd oldı hayrân
Yüzine itdi âb-ı dîde-efşân
- 4105 Gözin kim dutmuşıdı⁹³¹ h'âb-ı har-güş
Olub bî-dâr hüşe geldi bî-hüş
- 4106 İrüb cânına bÿy-ı âşinâyı
Diline virdi şevk-i rûşenâyı
- 4107 Didi yâ Râb nesîm-i hâlimi⁹³² bü'bü
Ya bÿy-ı sünbül-i cânânımı bü'bü
- 4108 Degüldür bu nesîm-i nev-bahârûñ
Hevâ'-i ca'd-ı zülfidür nigârûñ
- 4109 Bü'bü'dür 'âlem-i câne olan cân
Bü'bü'ye cân-ı 'âlem ola kırbân
- 4110 Çü bu hâletde gördi ol hazîni
Ki bilmez itdügini ide sîni
- 125a- Ö 4111 Düşer fikrine Zeyd'ün kim bu 'âşık
Ki 'ışık içinde düşmüşdür yaraşık

⁹²⁹ bigi: gibi S

⁹³⁰ hayrân güyâ hufte: hufte güyâ hufte S

⁹³¹ dutmuşıdı: tutmuşdı S

⁹³² hâlimi: cânımı S

- 4112 Dilinde varken bu resme hâlet
İde mi vaşl-ı cismâniyye rağbet
- 4113 Şınâyub didi aña iy dil-fikâr
Yağınûndedür ol hırşid-i ruhsâr
- 4114 Dilerseñ yanuña gelsün nigâruñ
Dağı rûyla⁹³³ zeyn itsün kenâruñ
- 4115 Yüzün sürüb ruğında zülf ü hâle
Lebinûñ şekkerinden al nevâle
- 4116 Firâk-ı zulmine vir vaşl-ı dâdın
Alub büynı bul gönülün murâdın
- 142a- S 4117 Didi Mecnûn Zeyd'e ki iy vefâdâr
Bu sözi baña dağı dime zinhâr
- 4118 Cemâli kim cihâni yağıdı tâbı
Semâ'-ı hüsniñ oldur âfitâbı
- 141a- İ 4119 Tecellîsine duymaz⁹³⁴ seng-i hârâ
İrerse kühe olur pâre pâre
- 4120 Hevâ'-i mihr içre zerreyem ben
Biğâr-ı ışık içre kaçreyem ben
- 4121 Vücüd zerre ki irüb şevk-i tâba⁹³⁵
Nice tâkat getüre âfitâba
- 4122 Çi ger nehriyle olur bahre mâyil
Ola mı kaçre deryâya muğâbil
- 4123 Şârâb-ı nâb-ı büyından olan mest
Ura mı şâğar-ı şahbâya ol dest
- 4124 Cemâlin görmeden gitdi mecâlüm
Görirsem rûy-ı zülfin nola hâlüm
- 4125 Hevâsı irdi câne virdi zâdın
Nesîmünden gönül buldı murâdın

⁹³³ rûyla: virdinle Ö S

⁹³⁴ anuñ: İ

⁹³⁵ irüb: ire Ö

- 4126 Leb-i şehdine cânım kim⁹³⁶ mekesdür
Vişâlınden⁹³⁷ hevâ-i zülfi besdür
- 4127 Pes_andan nâle idüb virdi âvâz
Bu hoş tercî ile oldı nevâ-sâz⁹³⁸
- 125b- Ö تَرْجِيعِ خَوَانِدَانِ مَجْنُونِ بِحَضْرٍ لَيْلِي⁹³⁹
- Mefülü / Mefâilün / Feülün
- 4128 Yâ Rab bu ne bü-yı dil-güşâdur
Kim rûha ğidâ dile şifâdur
- 4129 Ne gülden irer bu tîb-i cânê kim
‘Âlem onuñıla hoş-hevâdur
- 4130 Cânı gülşeninüñ güline beñzer
Kim bü-yı nesîm-i âşinâdur
- 142b- S 4131 Ya pertev-i rûhdır muşavver
Ya âyîne-i hüdâ-nümâdır
- 4132 Kim andan iren dile tecellî
Envâr-ı cemâl-i kibriyâdur
- 141b- İ 4133 Şevkiyle ‘aķıl virdi bâde
Râhında hevânuñ ol hebâdır
- 4134 Meyl eyleye mi cihân u cânê
Dil kim aña ‘ışk pîşvâdur
- 4135 ‘İşk ehline ol ki oldı sâlik
Sulţân-ı cihânısa gedâdur
- 4136 Gerçi ki gedâ dinildi lîkin
Ol iki cihâna pâdişâhdur

⁹³⁶ cânım kim: kim cânım S

⁹³⁷ vişâlınden: nesîminden İ

⁹³⁸ nevâ-sâz oldı: itdi ser-âğâz S İ

⁹³⁹ Mecnûn'un Leylâ'nın huzurunda terci okuması

- 4137 Kim yâre⁹⁴⁰ viren gönül ü cânı
Olur dü-cihānuñ rāyegānı
- 4138 Hüsniñe çeker livā'-ı şāhı
Şıgmadı cihāne bār-gāhı
- 4139 Mir'at-ı ruḥında oldı zāhir
Ḥüsn-i ezel ü ebed kemāhı
- 4140 Mihr-i ruḥıdur çerāğ-ı 'ālem
Mihr-i lebidir⁹⁴¹ nigîn-i şāhı
- 4141 Çeşm şalalı cihāna āşüb
Oldı ḥam-ı zülf-i cān-penāhı
- 4142 Bir şem'dürür ruḥı kim itdi
Pervāne çerāğa mihr ü māhı
- 143a- S 4143 Bağlandı gönül düşüb hevāya
Zülf-i girihinde 'aql-ı rāhı
- 126a- Ö 4144 Şalmasa yakardı ḥalk tābe
Sāye güneşe saçı siyāhı⁹⁴²
- 4145 Şevkiyle ırrı diline dāğı
Mestāne meyi ḥum-ı ilāhı
- 4146 Birdür⁹⁴³ bu diyār-ı 'ışk içinde
'Āşıklara virdi şubḥ-gāhı
- 142a- İ 4147 Kim yâre⁹⁴⁴ viren gönül ü cânı
Olur dü-cihānın rāyegānı
- 4148 İy nūr-ı çerāğ-ı çeşm-i ādem
Şevkiñle yakıldı cān-ı 'ālem
- 4149 Rūḥ oldı lebūñ dili mu'ayyen
Nūr oldı tenūñ dili mücessem

⁹⁴⁰ kim yâre: yâre viren Ö

⁹⁴¹ lebidir: gibidir İ

⁹⁴² İ: -

⁹⁴³ birdir: olur S İ

⁹⁴⁴ kim yâre: yâre vire Ö

- 4150 Cāndur tudağun cihān-ı cāne
Dem andan urır Mesîh ü Meryem
- 4151 Bu hüsn-i nehā ile tapuñā
Gītī-i cemāldir müselleme
- 4152 ‘Aksin ruḥunuñ şalarsa pertev
Gülzār-ı Ḥalīl ola nār-ı cehennem
- 4153 Burcunda cemālūñ itdi ḥalīk
Zülfiñü livā’-i nūra perçem
- 4154 Cānum giyeli kabā-i cismi
Ġayrınla ġamuñuñ urmadı dem
- 4155 Şādīlīk ider hevāñ içinde
Göñlüm ġamıla göñlüñile ġam
- 4156 ‘Uşşâk bilür velīk ġayre
Cān bigi⁹⁴⁵ bu rāzın oldı mübhem
- 143b- S 4157 Kim yāre⁹⁴⁶ viren göñül ü cānı
Olur dü-cihānın rāyegānı
- 4158 Zülfiñ ideli ‘ibret-i sāyi
‘İtriyle pür itdi ol hevāyi
- 4159 İki şerer-i āteşin ruḥuñdur
Oldı felegūñ günüyle işi
- 4160 Dil-i derdūñle dutālī⁹⁴⁷ ülfet
Yād itmez olupdurur devāsı
- 126b- Ö 4161 Ġarḳ itdi beni gözim yaşından
142b- İ Deryā’-i hevā’-i āşināyi
- 4162 Virür nitekim ‘ilāc-ı İsi
Dil ḥastasına sözüñ şifāyi
- 4163 Būyından alur ruḥuñ gülbīñüñ
Bu bülbül-i bī-nevā nevāyi⁹⁴⁸

⁹⁴⁵ bigi: gibi S

⁹⁴⁶ kim yāre: yāre viren Ö

⁹⁴⁷ dutālī: tatalı S

⁹⁴⁸ İ: -

- 4164 Şükrâna vireydi cânı gönülüm
La'lünden işitse merhabâyı⁹⁴⁹
- 4165 Hıvî itmedüğü budur göziñden
Ki oldu bu hevâda dil-fedâyî
- 4166 Şevkile girdin riyâz-ı 'ışka
Bu günne ile iderse âbî
- 4167 Kim yâre⁹⁵⁰ viren gönül ü cânı
Olur dü-cihânı râyegânı
- 144a-S 4168 Ne sihr ü füsûna oldu dem-sâz
Fitneyle 'aceb bu çeşm-i ğammâz
- 4169 Bir ğamzeyile ğamzesi nîk
Kaşı oldu kamu ğazîne-i râz
- 4170 Dil-i murğî hevâ-yı 'ışk içinde
Pür hevesile ki urdı pervâz
- 4171 İrmege fezâ'-i lâ-mekâna
Zülfün reseninde oldu cân-bâz
- 4172 Cismümde ğamuñ ğarîm-i cândur
Derdüñ olalı gönüle dem-sâz
- 4173 Şayd eyledi rûh-ı kudsi zülfüñ
Cengile niteki kebk-i şâh-bâz
- 4174 Gönülüm düşeli hevâna oldu
Sultân-ı ğama ğazîne per-dâz
- 4175 Cân meclisinüñ server-i küyü
Çün itdi nevâñile ser-âğâz
- 143a-İ 4176 Bu nağmede hoş düzüb terâne
'Uşşâk yüzinde virdi âvâz

⁹⁴⁹ işitse merhabâyı: istese hayâlî İ
⁹⁵⁰ kim yâre: yâre viren Ö

- 4177 Kim yâre⁹⁵¹ viren gönül ü cânı
Olur dü-cihâni râyegânı
- 127a- Ö 4178 İy maṭla^c-ı nūr-ı cân-ı cemâlîñ
Mecma^c-ı dil ü cânê âsitânuñ
- 4179 Dil ‘âlemine ne cânsın kim
Ḳuds-i ezel oldu âşiyânuñ
- 4180 Nefḥanden alur ḥayât ‘İsî
Dem_ursa leb-i şekker-feşânuñ
- 4181 Zülfiñ resenin göreydi Mūsâ
Sırrın bilürdi ejdehânuñ
- 144b- S 4182 İy rûḥ egerçi cisme dürüm
Cismüme revândurur revânuñ
- 4183 Görmez bu ġarîbi senden ayru
Remzini bilen bu mâcerânuñ
- 4184 Derdüñle olub enîs ü hem-dem
Meyl itmedügi bu cisme cânüñ
- 4185 Budur ki gören gördi ânı
Kim bula şafâsını gedânuñ
- 4186 Dil terk kılub teniyile cânı
Varın yoluña virür cihânuñ
- 4187 Kim yâre⁹⁵² viren gönül ü cânı
Olur dü-cihâni râyegânı
- 4188 Ḥüsnuñ günidür cemâle ġâyet
Şîrînlige vir ṭapuñ nihâyet
- 143b- İ 4189 Keşer sözüñ ü lebüñ zemzem
Ka’be yüzüñ ü ḳapuñ cennet
- 4190 Tenhâ olamaz gönül ṭapuñsüz
Kim oldur aña enîs ü ġurbet

⁹⁵¹ kim yâre: yâre viren Ö

⁹⁵² kim yâre: yâre viren Ö

- 4191 Cân âyinesi yüzinde olan
Maḥv oldu kamu ğubâr-ı firḳat
- 4192 Zâhirde olan firâḳ şuveri
Bâtında virür vişâle ruḫşat
- 4193 Zülmetde açıldı âb-ı ḫayvân
Firḳatde açıldı rüy-ı vuşlat
- 4194 Derd ü ğamıla virürse cânı
Dil eylemeye aña nedâmet
- 127b-Ö 4195 Bu şevḳümizi yazub Niẓâmî
Çün Şâhidî'ye ide ḫikâyet
- 145a-S 4196 Ol daḫi bilüb bu mâcerâyı
Diye irişüb diline ḫâlet
- 4197 Kim yâre⁹⁵³ viren gönül ü cânı
Olur dü-cihâmî râyegânı
- 4198 Bu tercî' temâm idince Mecnûn
Revân oldu gözinden dilberüh ḫûn
- 4199 Şadâ'-i nâlesi kim geldi cûşa
Getürdi şevḳ-i Leylî ḫurûşe
- 4200 İdüb ḫâlet dilini 'aḳıldan dūr
Özin yetürdi ol ser-çeşme-i nūr
- 4201 Buḫâr oldu dilinden âteşîn-tâb
Yüzine dökdi çeşmim merdum-i âb
- 4202 Çü cûşa geldi ol ḫürşid-i ruḫsâr
Getürdi nuḫka anı cezbe-i yâr
- 144a-İ 4203 Cemâl-i 'aşîḳ âyine buldı
Dili tûḫî bigi ğüftâre geldi

⁹⁵³ kim yâre: yâre viren Ö

954 مکالمه کردن لیلی با مجنون

- 4204 Didi iy ʿışkıla olub diger-gün
Özin Mecnûn iden beni meftûn
- 4205 Nitesin sūziş ü firqat deminden
Nitesin cūşiş ü ḥasret ğamından
- 4206 Ayıtdı olalı hicriyle hem-dem
Vaṭan kıldı dilümi cūşiş-i ğam
- 4207 Şarâb-ı vaşl-ı firqatde içerem
Biḥamdi' llah ğamuñla hoş geçerim
- 4208 Didi çün dil virüb ğavġāya düşdüñ
Hevâ'-i zülfile sevdāya düşdüñ
- 4209 Olubdur şevķile şūrīde-kāruñ
Daḡi olmaz mı bir yerde qarāruñ
- 145b- S 4210 Ayıtdı sūziş-i mihrüñden iy mäh
Ki buldı âteş-i ğam gönlüñe räh
- 128a- Ö 4211 Tenümi âb kıldı şevķ-i nārı
Olur mı âbıla nāruñ qarārı
- 4212 Didi ʿışkuma düşeldin cemälüm
Saña ʿarz eylemedi zülf ü ḥälüm
- 4213 Ki qarşu iderdüñ âh ü nāle
Yaşūñı kime iderdüñ⁹⁵⁵ ḥavāle
- 4214 Ayıtdı mihr olalı dilde raḥşān
Ḥayālīñ olmuşıdı mūnis ü cān
- 4215 Yaşum idüb ḥayālūñe ḥavāle
Aña qarşu iderdim âh ü nāle
- 4216 Didi ʿışkım bulalı gönlüñe räh
Enīs ü hem-demüñdür nāle vü âh

⁹⁵⁴ Leylâ'nın Mecnûn'la sohbeti

⁹⁵⁵ iderdüñ: kıldurduñ S

- 144b- İ 4217 Göziniñ yaşınıñ bir lahza bârı
Bu ortalıkda yoq mıdır qarârı
- 4218 Ayıtdı câne vürib ‘ışk-ı hayret
Çü dil mülkini tutdı nâr-ı hasret
- 4219 Eger yaş dökmeşe çeşmüm şehâbı
Yanardı derdile cismüm türâbı
- 4220 Didi bulmağičün gönülün tesellî
Gerek kim ideñ insâna meyli
- 4221 Bulardan dehşet idib mest-i şeydâ
Tenün qalduñ beyâbân içre tenhâ
- 4222 Ayıtdı ‘ışkuña olub giriftâr
Çü sendendür dür düşdim çâr nâçâr
- 4223 Hevâ’-i zülfiñile fâş idüb râz
Cihânuñ cümlesinden gelmişim vâz
- 4224 Didi çün ‘ömr olmaz cavidânı
Niçe bir miñnetile zindegânı
- 146a- S 4225 Hâkıkat gözleyib eyle ferâgat
Ki şoñudur mecâzîñün nedâmet
- 4226 Ayıtdı ‘ışkınuñ iy mâh-ı tâbân
Gönülde miñnetidir râhat-ı cân
- 4227 Hâkıkat gözledim buldım bu râzı
Hâkıkatden degül ayru mecâzı
- 128b- Ö 4228 Didi atañ anañ varıdı âhîr
Sunubduñ anlara⁹⁵⁶ ferzende fâhîr
- 4229 Zemâne seni anlardan idüb dür
‘Aceb kıldı ğam-ı ışıqla mehcür
- 4230 Ayıtdı atam anam ‘ışk-ı ğamdur
Benüm bu miñnet içre ğayrı nemdür

⁹⁵⁶ sunubduñ anlara: ki olara sen idün S

- 4231 Ki kuvvet anlardan irer cism ü câne
Beni bunlardan ayırmaz zemâne
- 145a- İ 4232 Didi çekince derdümden cefâlar
Kabileñde varıdı dil-rübâlar
- 4233 Olaruñ biri olsa ihtiyâruñ
Murâduñca geçerde rüzgâruñ
- 4234 Ayıtdı kim ezel bezminde cânım
Mey-i ırışkıñla mest idi revânum
- 4235 Cemâlünden çü buldı rüşenâlık
İde mi gayruñla âşinâlık
- 4236 Didi zülfim hevâsından urub dem
Olalı şevkile şürîde-i gam
- 4237 Uzak sevdâda maıv itdüñ nihâdun
Ne oldı bu seferde âb u zâduñ
- 4238 Ayıtdı kim nesîm-i tîb anuñ
Gıdâ'-i cân-fezâsıdur revânuñ
- 4239 İreli mülk-i câne ırışk-ı tâbı
Dilümüñ eşk-i gamdur zâd u âbı
- 146b- S 4240 Didi gönlüñ hoşalı ırışkuma baş
Olubdur saña firkat-i yar u yoldaş
- 4241 Degül sen ravza-i hüsnim harîmi
Ne yüzden irişir zülfim nesîmi
- 4242 Ayıtdı dil düşeli ol hevâya
Harîf ü hem-dem olmışım şabâya
- 4243 Alub zülfüñ hamından büy-ı cânı
Seherlerde irürir baña ânı
- 4244 Didi çün gönlüñe idüb tecellâ
Ruhum âyînesinden sırr-ı Mevlâ
- 129a- Ö 4245 Düşüb derde hevâ yolına gitdüñ
Ya ben nitdim ki beni oda atduñ

- 4246 Ayıtdı ʿışkda budur yaraşık
Kim ola ayna maʿşûka ʿâşık
- 145b- İ 4247 Yine nûruñdan irişdi⁹⁵⁷ tecellâ
Dilüñe ki âteş urdı sırr-ı Mevlâ
- 4248 Didî çünkim murâda feth-i bâbuñ
Olub gitmedi dilden ıstırâbuñ
- 4249 Niceye dek gezüb derdle şeydâ
Dil ü cân sırrın idersin hüveydâ
- 4250 Ayıtdı tâ irince rûz-ı maʿhûd
Ki her maʿdûm olur anda mevcûd
- 4251 Kılub şürîdeliğüm anda peydâ
Bu hâletle idem haşrı temâşâ
- 4252 Livâ'-i ʿışkıla olam ser-ı efrâz
İrürem maʿşer-i ʿuşşâka âvâz
- 4253 İdem ol cemʿde dîvânelikler
Ki ʿibret ala andan ehl-i maḥşer⁹⁵⁸
- 4254 Ne şânursın sen iy cân u cihânum
Güzâfın mı yanar ʿışkuñda cânum
- 4255 Ezel bezminde k'oldı âşinâlık
Ebed mülkine irer rüşenâlık
- 147a- S 4256 Dili bu âşinâlıkda ʿacebdür
Ki âb-ı vaşlıdan dil teşne-lebdür
- 4257 Cemâlüñ mihr-i şevkinden olub kân
Çarâra yandı ḥâlik bigi⁹⁵⁹ bu cân
- 4258 Bu cândan yek baña bir cân bağışla
Fırâkuñ küfrine İmân bağışla
- 4259 Ne cân kim irmeye laʿlünden iy mäh
Dile virmeye revnaç nitekim gâh

⁹⁵⁷ irişdi: irişüb S

⁹⁵⁸ S: -

⁹⁵⁹ bigi: gibi S

- 4260 Şu cân kim aña la'lüñdür hazâne
Odur küncine 'ömr-i cavidâne
- 4261 Cihânda varlıguñ oldıqça yâdum
Olur âsüde şîhhatde nihâdum
- 129b- Ö 4262 Dilüm ger itmeye bir dem seni yâd
146a- İ 'Adûdur cânē⁹⁶⁰ alsun ol dil-i bād
- 4263 Sen ü ben ü sen yoqdur daği kes
Aramızda bizim bir dil yiter bes
- 4264 Bu hoşdır kim ola ol da dilünde
Kî mağv oldı dilüm varı bilinde
- 4265 Çü şem'-i 'ışkdadır rişte yektâ
Bu iki tende birlik oldı peydâ
- 4266 Zer-i cismüme urub âteş-i dem
Eritdi püte-i firqatde çün ğam
- 4267 Urıldı sikke-i birlik hevâdan
İkilik naqş-ı mağv oldı aradan
- 4268 Ne ola ten ki görüb bu maqamı
Yazıla sikke-i şevkinde nâmı
- 4269 Cemî'i varlıgum senünledür nür
Tapuñdan dür olan benden daği dür
- 4270 Getürimez dile irmişdür âfet
Sen oldıguñ yire varmağa tãkat
- 147b- S 4271 Bu hoşdur irmemege dil fütürü
Hicâb ola arada ya'ni şürü
- 4272 Ne şerm ire dile ne bîm-i ağıyâr
Ne nâr-ı vaşl ne firqatden âşâr
- 4273 Ne kılam anda kim var bîm-i cânē
Ğayür ehli ki düşmişdür miyâne

⁹⁶⁰ cânē: baña S

- 4274 İderken ‘ömr-i yârı yâr ol iy yâr
Ki vaqt-i kâr olıcağ işlenür kâr
- 4275 Ğamuñdan beni oldım eyledüñ yād
Ki hüznile harābe vardı bünyād
- 4276 Çü bīmārın ire halkuma cānı
Ne sūd ide tabībün nār-dānı
- 146b- İ 4277 Ten_ oldı bir belā seylinde žāyıc
Ola mı keştı ğarğ olana nāfıc
- 4278 Zebün oldı gönül feryād-ı ğamdan
Ciger-hün oldı bu derd-i sitemden
- 130a- Ö 4279 Güliñ şevkinle bülbül iniler zār
Dil-i Mecnūna irer hicrile hār
- 4280 Kāmerden çarğ olur nūr-ı⁹⁶¹ cemāli
Yüzünde hüydadur Mecnūn fāli
- 4281 Taleb kılur kāmerler la’liçün kār
Virür Mecnūn senüñ la’lüñe cār⁹⁶²
- 4282 Beni Ya Rab ki yağdı iştiyākı
Ne hōş vaqtidi düşe ittifağı
- 4283 Şeb-i mehtābda gün bigi⁹⁶³ rüşen
Kenār-ı cüy ola vü sebz-i gül-şen
- 4284 Ki senüñile oturub güş-der-güş
Mey-i şāfı idevüz nüş-ber-nüş
- 4285 Gönülden mağv idüb firğat fütürin
Sürevüz cānile vuşlat sürürin
- 148a- S 4286 Hümār-ı nergisiñden cār olur⁹⁶⁴ mest
Uram şüride olub zülfüñe dest

⁹⁶¹ nūr-ı: hüsn-i: S

⁹⁶² 4277, 4278 yerleri değışikür: Ö S İ

⁹⁶³ bigi: gibi S

⁹⁶⁴ olur: olub S

- 4287 Tütüb sîbi bihişti ğabġabıñdan
Şoram cân sırrını şîrîñ lebiñden
- 4288 Gehî nârîñdan idem sîb ü sâyi
Gehî sibiñden idem nâr-ı ħâyî
- 4289 Gehî el urub iletem düşe zülfüñ
Gehî ħōş ħalka idem ġüşe zülfüñ
- 4290 Gehî kâküllerüñ tutam gülüñden
Gehî gül büyin alam kâkülüñden
- 4291 Gehî dil bülbüli bula gül-i ter
Gehî tûñ-i cânî ire şekker
- 147a- İ 4292 Gehî kolum kemer kılam belüñe
Gehî ġam nâmesin virem elüñe
- 4293 Fenâ yili irişdi çünki cisme
Müyesser ola mı ol bu tılısma
- 4294 Mekes kim kıla ħâk içinde bî-per
Ne yüzden ire aña vaşl-ı şekker
- 4295 Çi ger hicrile ‘aqlum oldu zâyil
Bu vaşla lîk dil olmadı mâyil
- 130b- Ö 4296 Anuñçün buña meyl itmez revânum
Kî bunuñdur verâsı âşiyânum
- 4297 Saña bende olalı iy perî-zâd
Cihânda serv bigi⁹⁶⁵ oldım âzâd
- 4298 Ğanîsin ħüsñile sen ben faķîrim
Bunuñ âzâdına cândan esîrim
- 4299 Ruġunda zülfüñile gösterib el
Ĥayâl itdi beni la‘lûñdeki ħâl
- 4300 Ğamuñdan ġayrı yoķdur baña hem-dem
Tenümde cânumuñdur maġrem-i ġam

⁹⁶⁵ bigi: gibi S

- 148b- S 4301 Yüregim teşne çeşmüm ğarķ-ı âbe
Şusız şu içre dil vardı ħarâbe
- 4302 Ruĥn şem^c olub ervâĥa mişbâĥ
Eşigünde ki idüb bezm-i ervâĥ
- 4303 Dile rûzı ħarâm u mey durur key
Ĥelâl oldu behişt içinde çün mey
- 4304 Bunuñ birle ki meyden içmeden cām
Ĥoĥusundan olurum mest ü bed-nām
- 4305 Elünden nüş kılam baĥr-ı sâķī
Ki anda kılmaya bir cür'a bākī
- 4306 Dilümde yāduñıla gitmeye hüş
İçersem zehr olur baña nüş
- 147b- İ 4307 Uralı kişver-i ırışķa ķadem ben
Ki çekmişem yoluñda bâri ğam ben
- 4308 Alurım her ķademde bir şabûĥı
Bilürim her sitemde bir fütûĥı
- 4309 Bu sözden ğarķa virüb cānımı zevķ
Kemīn açdı diline leşker-i şevķ
- 4310 Çü ğālib geldi aña şevķden tāb
Ĥararı gitdi özin itdi pür-tāb
- 4311 Semā^c ile idüb ney bigi feryād
İrişdi kūh-ı Necd'e nitekim yād
- 4312 İrüb dildāre daĥi ol lehebden
Vücüdü yandı tābile şağabdan
- 131a- Ö 4313 Göziniñ yaşı baĥra irürüb yol
İrişdi derdile ħar-ġāĥına ol
- 966 آمدن سلام بغدادی بدین مجنون
- 4314 Hevā' şehrini ābād iden üstād
Bu resme urdı söz ķaşrına bünyād

⁹⁶⁶ Selām-ı Bağdādî'nin Mecnûn'u ziyaret etmeye gelmesi

- 149a- S 4315 Ki Bağdâd içre mün'im-zâdelerden
Vireydi bir civân-ı pāk-dâmen
- 4316 Şafâ bezminde nûş itmişdi cām ol
Çıkar zeminde bildirmişdi nām ol
- 4317 Dili nār-ı hevâda dūd-peymây
Teni dâr-ı belâde renc-fermây
- 4318 Melîh idi faşîh idi kelâmı
Selîm idi selâm olmuşdi nāmı
- 4319 Yürirdi 'âlem-i 'ışk içre çâlâk
Dili ebyâtıla şî're heves-nâk
- 4320 Çü Mecnûn oldu ğam bahrındadur baş
Cihân mülkinde oldu sözler fâş
- 148a- İ 4321 Düşüb efvâha nazm-ı ta'b-ı pâki
Oķunurdu şî'r-i derd-nâki
- 4322 İşitse derd ehli sözün anuñ
Urırdı hırmanına odı cānuñ
- 4323 Sözi âvâzesi eţrâfa düşdi
Şadâsı şehr-i Bağdâd'a irişdi
- 4324 Anuñ nazm-ı şafâsından bulub fer
Girürlerdi semâ'a ehl-i diller
- 4325 Selâm idüb anuñ hâlâsını güş
Çü şî'r şerbetinden eyledi nûş
- 4326 Sözi zevkile talibindi cāmı
Dili meyl eyledi görmege āmı
- 4327 Biner bir bād-peymây-ı nâfiye ol
Revân olur düter⁹⁶⁷ andan baña yol
- 4328 İdüb ol bî-dili bulmağa āheng
Yürirdi bâdiyede niçe ferseng

⁹⁶⁷ düter: tüter S

- 131b-Ö 4329 Tolanıb gözleridi her mekânı
Nişânın şora şora buldı ânı
- 149b-S 4330 Görir bir şahş niyyete ehl-i mahşer
Bürehne cism ü varı pâ vü tâ-ser
- 4331 Gözi pür-âb rûzı kân-ı âteş
Bulut bigi⁹⁶⁸ döker bārân-ı âteş
- 4332 Tırrı vahşiden etrâfında bir çok
Ki halka bağlamışlar nitekim çok
- 4333 İder gözden döküb şevkile âb ol
O halka içre bir tavk-ı hisâb ol
- 4334 Yanarken âteş-i hayretde cânı
Dökerken fikrile eşk-i revânı
- 4335 Bir âh itdi ki dehri oda yaqdı
Baş kaldırdı vü etrâfa baqdı
- 148b-İ 4336 Gözinden sildi çün eşk-i revânı
Görir qarşuda tırmış bir civânı
- 4337 İraq yoldan idinmiş ânı manzûr
Yaqın olmaq diler olırsa destûr
- 4338 Çü bildi aña gelmekdür murâdı
Kağırdı kâtına ol hoş-nihâdı
- 4339 Elin şaldı sibâ'nın cevqına ol
Gidüb bunlar selâma virdiler yol
- 4340 Selâm andan göricek bu kıyâmı
İlerü vardı⁹⁶⁹ vü virdi selâmı
- 4341 Selâmın revâ idüb Mecnûn-ı bî-dil
Didi aña olub cânıyla mâyil
- 4342 Ne yerden senge düşmiş iy civân-merd
Ruhuñ âyînesine râhdan kerd

⁹⁶⁸ bigi: gibi S

⁹⁶⁹ vardı: geldü S İ

- 4343 Bu yollarda saña kim oldı rehber
Ki görindi bize bu hûb-manzar
- 4344 Ayıtdı kim yerümdür şehr-i Bağdād
Bu yolu baña şevkiñ itdi irşād
- 150a- S 4345 Ki anda güş idüb nām-ı şerīfiñ
Çü irdi güşim şi'r-i laţifiñ
- 132a- Ö 4346 Tenümde gönlümi cânım yetürdi
Arayu beni uş bunda getürdi
- 4347 İline ğurbetüñ girmiş degüldim
Sefer esbābını görmiş degüldim
- 4348 Çü vaşfiñ güş idüb gitdi kararım
Sefer oldı zarūrī ihtiyārım
- 4349 Göñülde künc-i mihrüñ bulmuşım ben
Yüz urub hıdmetüñe gelmişim ben
- 4350 Ne⁹⁷⁰ kuhl idem gözime hāk-i pāyuñ
Kılam⁹⁷¹ cāne hamāyil dest-i rāyuñ
- 149a- İ 4351 Ne şi're k'iresin şevkile bünyād
Ben ānı cān u dilden eyleyim yād
- 4352 Çü mihrüñdür benim şem'-i münirüm
Münevver ola sözüñden zamirüm
- 4353 Senü kim beni benlikden rehā kııl
Huceste zātuñıla āşinā kııl
- 4354 Dimekten ayru bir dem urmayam dem
Geçürem hizmetüñde 'ömrimi hem
- 4355 Qabül itmekile ben nā-tüvānı
Bilürsen kim tapunuñ yok zebānı
- 4356 Neşideñden alaym zevkimi ben
Vuñuşuñ birine 'ad it beni sen

⁹⁷⁰ ne: kim S Ö

⁹⁷¹ kılam: idem İ

- 4357 Mey-i ırışkıñı iderdi nüş Mecnûn
Selâmuñ çü itdi sözün güş-ı Mecnûn
- 4358 Hilâl-i mâh bigi döndürüb ruğ
Bu resme hânde eyle virdi pasuğ
- 4359 Didî iy nev-civân-ı hûb-çâlâk
Ço bu sevdâyı kim yoldur hañar-nâk
- 150b- S 4360 Degülsin ırışk içinde gerçi bî-râh
Velîkin olaymazsın baña hem-râh
- 4361 Dilümde kim tutubdur derd-i mesken
Ki yüz derdüñ birinden çâşım sen
- 4362 Elinden miñnetüñ tutmuş degülsin
Belâ yollarına gitmiş degülsin
- 132b- Ö 4363 Benümçün kendü hüyumdur melâlim
Olamı hüyüñıla râst-ı hâlim
- 4364 Ne olur saña benüm şoñbetümden
Ki ürker dîv görse miñnetimden
- 4365 Olalı ırışk-ı dildârile nâ-kâm
İki gün dutmadım⁹⁷² bir yirde arâm
- 149b- İ 4366 Yil oldım yilerim yoğdır kararım⁹⁷³
Olubdur yel gibi şürîde kârim
- 4367 Eger biñ yıl bilüb olursa ser-bâz
Yiliyle âdemî olmaya dem-sâz
- 4368 Benüm vahşî tapuñdur âdımı pes
Enîsi olur öz cinsiyle herkes
- 4369 Kılursañ âb bigi⁹⁷⁴ dil-nüvâzı
İdemezsin hevâ' nârınıla⁹⁷⁵ bâzı
- 4370 Mücerred olmışımdur her nevâdan
Yaraşır mı ziyâfet bî-nevâda

⁹⁷² dutmadım: tutmadım S İ

⁹⁷³ kararım: tarağım Ö

⁹⁷⁴ bigi: gibi S

⁹⁷⁵ nârınıla: odınıla S

- 4371 Dutarsîñ⁹⁷⁶ bu nevāsūzdan nevāyı
Benüm uş daḫi rāh-ı āşināyı
- 4372 Benümle nice olasın hevā-dār
Ki baña ben ‘adüyüm sen saña yār
- 4373 Fenādan olmışım ben derde hürsend
Olursun ğayrile sen kemer bend
- 4374 Dilümdür teşne ben itdim anı terk
Senüñ gönlüñde ğayruñ mihrüdür berk
- 151a- S 4375 Benümle münis olub itme güftār
Ki olmaz put-perest put-şiken yār
- 4376 Beni terk it ki gönüm dutalı⁹⁷⁷ ğam
Degülim āhdan ğayrınla hem-dem
- 4377 Çü gördiñ bu ğarîbi derdile zār
Dönüb ışmarla Ḥaḫḫa işüñe var
- 4378 Bu yolñ hālını didim saña ben
Eger işitmeziseñ pendimi sen
- 4379 Dilüñde yād idib zevḳ-i huzūrı
Gidersen dimeyüb renc-i zārüri
- 133a- Ö 4380 Selāmuñ kim olubdı arzū-mend
150b- İ Murādına muvāfiḳ gelmedi pend
- 4381 Didi şevḳüñle çün dil-teşneyim ben
Zülāli men‘ kıлма teşneyim⁹⁷⁸ ben
- 4382 Beni ço kim idem dilden niyāzı
Senüñ mihrābuña kılam nemāzı
- 4383 Eger bir secdede sehv ola āhım
Ola hem sehv-i secde ‘özri ḥ‘ā-hım
- 4384 Didi Mecnûn kim var cedd ü cehdüñ
Dili bu yola varmaz başa ‘ahdüñ

⁹⁷⁶ dutarsîñ: tutarsın S

⁹⁷⁷ dutalı: tutalı S

⁹⁷⁸ teşneyim: teşneden S

- 4385 Saña ben hâlimi didim ser-â-ser
Çalanın sen bilürsün iy birâder
- 4386 Selâm itdi çü andan bu sözi güş
İcâzet şerbetini eyledi nüş
- 4387 Diledi kim yiye Mecnûnla h'ân
Açub şofra getürdi ortaya nân
- 4388 Didî itme beni zâyîc' emekden
Berü gel yiyelüm nân u nemekden
- 4389 Şafâ'-i dilden açıb gül bigi cehr
Vefâ büyunla göster gönlüme mihr
- 151b- S 4390 Egerçi çok yimek virür fütürü
Ve lîkin az yimek oldu zarûri
- 4391 Ki kuvvet kuvvedir çünki cisme
Çü kuvvet ol gözinde ir tılısma
- 4392 Didî terk itmişim ben bu hesâbı
Ki anuñ kim h'ârd olubdur⁹⁷⁹ fetḥ-i bâbı
- 4393 Hevâ` odınla virdim anı bâde
Ola mı bād ola nâz u âde
- 4394 Aña kuvvet virür nânıla helvâ
Ki var anda özi varına pervâ
- 150b- İ 4395 Selâma oldı zâhir k'ol ciger-süz
Hevâ'-i zâd idinmişdir şeb u rüz
- 4396 Cihân mülkinde yok nesneye meyl
Vücüdi vâri olmuş 'ışk-ı Leylî
- 133b- Ö 4397 Tarahḥüm birle kıldı⁹⁸⁰ dil-nüvâzı
Didî ol bu belânuñ çâre-sâzı
- 4398 Niçe bir olasın derde giriftâr
Halâş olmaq belâdan hoşdur iy yâr

⁹⁷⁹ olubdur: olubdı S

⁹⁸⁰ kıldı: idüb S

- 4399 Dilüñ hem-demdürür derdile dāyim
Felek bir yerde ḥod olmadı kâyim
- 4400 Degüldür şābit anuñ gerdiş-var
Ki her gerdişte bir dürlü iş var
- 4401 Açıldugınca evrāk-ı şeb u rüz
Felek her bir varağdan gösterir yüz
- 4402 Meh_ile mihr geçdikce dürcden
Ki açar kapu ğamdan ki ferecden
- 4403 Nihāduñda çü ola nūr-ı lâmi^c
Ġidāsuz eylemegil ānı zāyi^c
- 4404 Çi ger derd ü ğamıla mübtelāsın
Bu hoş kim bulasın derdüñ devāsın
- 151a- S 4405 Ki ben daḥi senüñ bigi şikeste
Olub düşmişidüm derdile ḥaste
- 4406 ‘İnāyetden irüb fazl-ı ḥüzāyı
Dilüme virdi ol ğamdan rehāyı
- 4407 Olursañ bir niçe gün sende ḥāmüş
İdesin bu ğam-ı derdi ferāmüş
- 4408 Ki zīrā zātı degüldür ‘arzdān
Hevā’ germiyle şevhānī marazdan
- 4409 Dem_ursa süziş u nār u civānı
Olur dilde şu‘āı mihribānı
- 151a- İ 4410 Olasın ger anuñ def‘ine māyil
İdersin anı tedricile zāyil
- 4411 Selāmuñ çün sözün güş itdi Mecnûn
Ağıdub gözlerinden eşk-i⁹⁸¹ gülgün
- 4412 Didi kim ben hevā’ yolında mestim
Şanursın ola kim şehvet perestim

⁹⁸¹ eşk-i: āb-ı S

- 4413 Benüm o reng-i ʿışkuñ pâdişâhi
Başımda efser-i şevk-i⁹⁸² ilâhi
- 134a- Ö 4414 İderem ʿışk mülkinde ʿadâlet
Ki nefsumden baña gelmez hacâlet
- 4415 Şalalı ʿışk gönüm mülkine od
Tenüm micmerdür aña cândur ʿud
- 4416 Çü dilde râz-ı dilber oldı peydâ
Hevâ' bâzârın itdi ʿışkı yağmâ
- 4417 Gam-ı cânân olalı gönlüme zâr
Olubdur âteş-i şühundan âzâr
- 4418 Çü geldi ʿışk hâli kıldı cânē⁹⁸³
Çıkartdı rahtımı atdı yabâne
- 4419 Ki Leylî' dendürür cismümde her kııl
Ben oldum hiç kamu oldurur bil
- 152b- S 4420 O dem maḥv ola dilden sūziş-i dem⁹⁸⁴
Ki birbir şayıla eczâ'-i ʿâlem
- 4421 Bozuldıqda nizâm-ı kâr-gâhuñ
Ola cismümde sâkin dūd-ı âhuñ
- 4422 Çü bulduñ şoḥbetim bâzârına râh
Uzatma ta'n eline eyle kütâh
- 4423 Özinüñ hâline bir dem nazâr kııl
Bu yolda ta'n kıılmaḡdan ḡazer kııl
- 4424 Dimiş bir ʿâkıil idüb şevkile cūş
Ki pây-endâzun taşra degül ḡoş
- 151b- İ 4425 Bürüdet itme k'idüb âhıla germ
Diliñ k'ola âhın iderim nerm
- 4426 Şuña dek germ olur hengâm-ı bâzâr
Ki toḡınmaya aña bād-ı âzâr

⁹⁸² şevk: ʿışk S

⁹⁸³ kıldı cânē: kıaldı hâne S İ

⁹⁸⁴ dem: gam S İ

- 4427 Çün_ola germ dil-i nâr-ı ğazabdan
Yanar varı eşer qalmaz edebden
- 4428 Bu resme şerh idüb remz-i laţfî
İder te'dîb-i luţfîla harîfî
- 4429 Çü bildi bu harîfûñ harqını ol
Bu yüzden daĥi aña sürmedi yol
- 4430 Kimesneyle sözinde itme küstâĥ
K'idesin baĥruñı 'özrile sūrâĥ
- 134b-Ö 4431 Söziñ ger süst ola vü ger ola saĥt
Nedâmetden irer dil evine raĥt
- 4432 Eger süst ola ayırur melâmet
Ve ger saĥt ola yüz dutar⁹⁸⁵ ĥacâlet
- 4433 Selâm andan olub Mecnûn'a hem-derd
Yürir birinciye gün yanınca ol ferd
- 4434 İdüb Mecnûn'uñ aĥvâlin temâşâ
Görir yoĥ kimseden göñlünde pervâ
- 153a-S 4435 Aĥar yaşlu gözinden baĥrı kâñı
Yaĥar âĥ itse odından cihâñı
- 4436 Gözini âb ũtmuş baĥrını tâb
Ne yimek yirine uyar ne iĥer âb
- 4437 Ne göñlünde belürir rüşenâlık
Ne ĥod kimseyle ider⁹⁸⁶ âşinâlık
- 4438 Ne 'aĥlı var ki ola iĥtiyârı
Ne şabrı var k'ide bir dem qarârı
- 4439 Gehî ĥayretde göz yumub uyuklar
Gehî söz söylerin şanur şayıklar
- 152a-İ 4440 Gehî ĥâmüş olur gâĥ güyâ
Gehî bî-hüş olur gâĥ şeydâ

⁹⁸⁵ dutar: ũtar S

⁹⁸⁶ ĥod kimseyle ider: ider kimseyle S

- 4441 Ğidâsı ğam hayâl-i yâr-ı h'ânı
Kebâbı baĝru vü kânı şarâbı
- 4442 Hevâ' bezminde hûn idüb cigerden
Kadeh şunar ğam eli çeşm-i terden
- 4443 Selâm anuñla kim seyr itdi Necdi
Bir çiki hafta bu hâliyle geçdi
- 4444 Boşaldı şofrada kalmadı nevâle
Ğidâsuzlık aña oldı havâle
- 4445 İdüb açlık belâsından vedâ'ı
Kodı Mecnûn'la anda sübâ'ı
- 4446 Kaşâyidile şirinden idüb yâd
Revân oldı yola ol nitekim bād
- 4447 Ne yerdeki okıyaydı sözün anuñ
Tolardı⁹⁸⁷ fitnesi râz u nihānuñ
- 135a- Ö 4448 Çü nazm-ı şevkile olmuşdı dil-keş
Şalardı güş iden cânına âteş
- 4449 Bu şehdi görinen şürîde diller
Ki 'aşık dirilürler ay u yıllar
- 153b- S 4450 Murād-ı nefsin 'arz idüb şaĝabdan
Olurlar yād 'ilmile edebden
- 4451 Nemāziyle niyāzı terk iderler
Muḥālif yola göz yumub giderler
- 988 وفات یافتن ابن سلام شوهر لیلی
- 4452 Meh ü hürşîd arasında nāhîd
Uyarmışdı dilde şem'-āmîz
- 4453 Virürdi⁹⁸⁹ nükte-i ğam câne nikbet
Zarûrî ihtiyâr olmuşdı firqat

⁹⁸⁷ tolardı: bilürdi S

⁹⁸⁸ Leylâ'nın kocası İbn-i Selâm'ın vefatı

⁹⁸⁹ virürdi: iredi İ

- 152b- İ 4454 Ne cünbişler kim ide zât mevcûd
Olubdur anda lâbüd dürc maqşûd
- 4455 Bu ‘âlem iki yüzlü bir varağdur
İki yüzi iki dürlü sebağdur
- 4456 Bu yüzinden görünir rûy-ı tedbîr
O yüzinden oğunır haqq-ı tağdîr
- 4457 Bu iki yüz olubdur nükte perdâz
Muvâfık olması olmışdurur âr
- 4458 Nice gül kim anuñ güldür şumârı
Tenine zağm urır gîr ü hârı
- 4459 Nice ‘özüle olubdur tirş-âhen
Virüren⁹⁹⁰ ol olur engür-i şîrîn
- 4460 Niçe açlık ki virür cânê süsti
Bulur ol süstlükde tünd-resti
- 4461 İden haq hikmetini cânê ta‘lîm
Kılur her emrini tağdîre teslîm
- 4462 Bu ortalıkda kim hikmet kemîndir
Diyetin sırrına kim engebîndir
- 4463 Ruğ-ı Leylî ki ol şem‘îdi gayra
Özine zulmet ü lem‘ idi gayra
- 154a- S 4464 Gül idi çevresin dutmışıdı⁹⁹¹ hâr
135b- Ö Ruğı gencidi lîkin hâfız-ı mâr
- 4465 Dirilüridi ağıyar içre dil-teng
Diyeydün la‘l idi cây içre dil-teng
- 4466 Egerçi gevher idi bî-behâ ol
Velî bulmışıdı aña ejdehâ yol
- 4467 Nazardan hıfz idüb ol mâh-rûyı
Sağınurıdı ebr bigi⁹⁹² şüyı

⁹⁹⁰ virüren: şanasın ki S İ

⁹⁹¹ dutmışıdı: almışdı S İ

- 4468 Ola mı nevk-i silkinde perî-zâd
Meger urulmuş ola bend-i pülâd
- 153a- İ 4469 İderdi şabr çapuklığıyla ol
Ki ta'n itmege kimse bulmaya yol
- 4470 Gülerdi zâhir ağlardı nihâm
Kılardı hîle ile zinde-gânı
- 4471 Kaçan kim olmaya şüy-ı havâle
Döker göz yaşını iderdi nâle
- 4472 Gelicek şüy ol mâh-ı dil-ârâm
Silerdi yaşını dutardı⁹⁹³ ârâm
- 4473 Olıcak şâfî dilden âh iderdi
Çü derd ire ider nüş iderdi
- 4474 Dutardı⁹⁹⁴ çeşminile şerm h'îşân
Muţarrâ turrası bigi⁹⁹⁵ perişân
- 4475 K'alub tenhâ k'ideydi derdile âh
Senûnile girerdi çarha har-gâh
- 4476 Dilinden gitmeyüb bir dem melâli
Dökerdi göz yaşın oldıkdâ hâli
- 4477 Kaçan o öze güş ideydi güşü
Silerdi yaşı şaklardı huruşı
- 4478 Dil-i süzân olub çün şem'-i raşşân
Kılurdu giryessin hândeyle nihân
- 154b- S 4479 Felek k'iderdi aña bî-nemeklik
Ciger büryân olmuşdı yemeklik
- 4480 Ki tad virile çarh-ı bî-müdârâ
Ne dem gizlersin ide âşikârâ
- 136a- Ö 4481 Çü şüy-ı derdine bulmadı tûmâr
Düşer ol dil-rübâdan dür bîmâr

⁹⁹² bigi: gibi S İ

⁹⁹³ dutardı: tutardı S İ

⁹⁹⁴ dutardı: tutardı S İ

⁹⁹⁵ bigi: gibi S İ

- 4482 Mizâcî itidâline şekâvet⁹⁹⁶
İrüb İbn-i Selâm'a irdi âfet
- 4483 Eşer itdi özine cüşiş u teb
Harâbe virdi âni cüşiş⁹⁹⁷-ı teb
- 153b- İ 4484 Mizâcınñ çü şındı itidâli
Tağıldı 'aqlı kalmadı mecâli
- 4485 Bilen kârûre sırrınñ gözini
Tutub nabzın görir kârûresini
- 4486 İder def itmegiçün süz-ı nârı
İlâciyle mizâca sâz-ı kârı
- 4487 Mizâcından ki oldı dür süsti
Zuhûra geldi râh-ı ten-dürüsti
- 4488 Görüb cisminde şıhhatden eşer ol
Ecel mekrinden oldı bî-haber ol
- 4489 Muhâlif nesneden itmedi perhîz
Mizâcın bozdı olub âteş-i tîz
- 4490 İden perhîzdür def gezendi
Şafâ küncinüñ oldur sūd-mendi
- 4491 Anuñ râhatlıgunuñ var şebâtı
Almadan ol virür rûha necâti⁹⁹⁸
- 4492 İlâciyla ki gitmişdi teb ü tîr
Bozub perhîz için itmedi perhîz
- 4493 Gidenüñ gelmesi bes oldı lâzım
Yine nefsine teb oldı mülâzım
- 155a- S 4494 Maraž ki ol kadem urdı fesâde
İkincide temâmı virdi bâde

⁹⁹⁶ şekâvet: seķâmet S İ

⁹⁹⁷ anı cüşiş: varın sūziş S

⁹⁹⁸ necâti: hayâtı S

- 4495 Yetüb bir nice gün ol merd-i rencür
Nefes virürdi şîhhatden velî dūr
- 4496 Ecel seyli çün mevc oldı revâne
Harâbe vardı ol seylile hâne
- 4497 Çü geldi cânına ten ʿâlemi teng
Şanasın kim tokındı⁹⁹⁹ şîşeye seng
- 136b-Ö 4498 Cihāndan yel bigi silküb elini
Fenā ikliminüñ tutdı yolını
- 154a-İ 4499 Ecel cāmı aña daği şunıldı
ʿAdem şehrine ol daği göneldi
- 4500 Urub terkin ser-ā-ser hān u mānuñ
Şikencinden halāş oldı cihānuñ
- 4501 O gıtdi şanma bunda kimse qalur
Cihān virdügi nāmı girü alur
- 4502 Cihān bağından itsün bir giyāhı
Gerü alub virür derdile ahı
- 4503 Duriş kim idesin borcuñ edā sen
Olasın burc-ı dürcinden rehā sen
- 4504 Taleb kılmaz diyü itme gümānı
Taleb kılduğı dem virmez emānı
- 4505 Dilerseñ kim ola dünyāda kāmūñ
Taleb itdirmedin vir aña vāmūñ
- 4506 Şikeste it cevherüñ üzre bu dürci
Kebüter bigi pervāz ur çü burcı
- 4507 Ecelden irmeden aña¹⁰⁰⁰ nevāle
Ödeyüb vāhı ol aña havāle
- 4508 Ki her şubḥ olduğunca çarḥ-ı dil-keş
Cihānuñ harmanına urır āteş

⁹⁹⁹ tokındı: dokındı S

¹⁰⁰⁰ aña: cāne S

- 155b- S 4509 Çün ire şâm bu hâk-i ham-âlûd
Felek hamrine virür âteş-i dūd
- 4510 Yağub hak itmege eşyâ' bu cây
Bir âteşden oldı dūd-peymây
- 4511 Dün ü gündüzi ki oldı ciger-süz
Vire mi kâm halka bu şeb u rüz
- 4512 Şebîle rüz dem urub füsûna
Şibîh oldı bular iki ħorosa
- 4513 Çü 'ömrün ħarmanına buldılar yol
Ne denlü tohtısa dâneden ol
- 154b- İ 4514 Yimege fâne ki itdiler ikdâm
Degüldür dâne bunlar ser-encâm
- 137a- Ö 4515 Kâmer devrinde 'akluñdır miħâli
Ki ola bir kişinün bin yıl sâli
- 4516 Çü 'ömrün âħiri ħarb-ı eceldür
Olan fikr anda hep tül-i emeldür
- 4517 Eger biñ yıl ola ya ola bir dem
Sen anı ħitdi bil vallahu a'lem
- 4518 Bu ħâli ħördi çü ol serv-i gül-endâm
K'ecel cāmını içdi şüy-ı nâ-kâm
- 4519 Çi ger ayrılığa ister dili yol
Bu kâmusıyla âħir şu idi ol
- 4520 Olub rencide tutdı ħönlünü ħam
Çözüb sünbillerini itdi mâtem
- 4521 Döküb gül-berg-i ter üstine jâle
İder bülbül bigi¹⁰⁰¹ derdile nâle
- 4522 Derünından idüb şürde sen yâd
Kılurdu şol çün zâhirde feryâd

¹⁰⁰¹ bigi: gibi S

- 4523 İderdi dost diyü yâd-ı şüyı
Şalardı sağ u sâğıb hâke mûyı
- 156a- S 4524 Firâk-ı yârdan gidüb qarârı
Kılurdu şüyını şuyınla zârı
- 4525 Hevâdârum deyü yârin o gördi
Dirîğ u âhile gögsin dögerdi
- 4526 Arada şüyını¹⁰⁰² idüb bahâne
Kılurdu¹⁰⁰³ yâriçün eşkini dâne
- 4527 Ne şüyın kim kılurdu ol semen-ten
İderdi¹⁰⁰⁴ nükte yâri şivesinden
- 4528 İde mi terk-i yâri şüyüçün yâr
Ki yâre yâr-ı cândur şüy-ı âgyâr
- 155a- İ 4529 ‘Arûsa bir muşîbet olsa peydâ
İki yıl oturub bir yerde tenhâ
- 4530 Özin gizlerdi göstermezidi rû
‘Arabda ‘âdetidi mu‘teber bu
- 4531 Enîs ü hem-dem¹⁰⁰⁵ iderdi ğamını
Murâdınca dutardı mâtemini
- 137b- Ö 4532 Bahâne irdi çün Leylî’ye hâlî
Buyırdı kıldılar har-gâhı hâlî
- 4533 Tütub ol resm üzre mâtem-i şüy
Oturdu ğuşşa ile ol perî-rüy
- 4534 Ğiriv itmege çün buldı bahâne
Tâğıtdı şabr vârin ‘âşîkâne
- 4535 Yaşı deryâ bigi iderdi cüşı
Cihân mülkini tutmuşdı huruşı
- 4536 Yanardı âhı odından felekler
İñledüsinden inlerdi melekler

¹⁰⁰² arada şüyını: olar eşüyini S

¹⁰⁰³ kılurdu: iderdi S İ

¹⁰⁰⁴ iderdi: kılurdu S İ

¹⁰⁰⁵ hem-dem: mahrem S

- 4537 Kılurdu âh geldükçe cigerden
Berî olmuşdı havf u haşardan
خير دادن زيد بمجنون از وفات شوهر ليلي¹⁰⁰⁶
- 156b- S 4538 İden bu nazm-ı dürrin luğfıla nağz
Ki yazdı üstüh'ânı hikmet ü mağz¹⁰⁰⁷
- 4539 Ayıtdı çünkü kıldı Zeyd-i rencür
Vişâl-i dil-rübâdan derdile dūr¹⁰⁰⁸
- 4540 Maḥabbet metninün yazın kitâbın
Bu resme şerḥ kıldı vaşl-ı bâbın¹⁰⁰⁹
- 4541 Hevâ' mülkinde ki ol Zeyd heves-bâz
Çün oldu derd-i dildârele dem-sâz¹⁰¹⁰
- 4542 Yaḳardı âteş-i ı şşıkıla cânın
Yürirdi âb diyu bağırı kıânın
- 4543 Füsün-ı¹⁰¹¹ şabr kılmışdı¹⁰¹² pişe
Urrıdı ḫâlî' sengine tişe
- 4544 Niyâzile idüb âh u seḫer-gâh
Umardı vaşl-ı yâre k'açıla râh
- 155b- İ 4545 Kâmu ḫ'îşi ki bilürlerdi râzı
Anuñ olmuşlarıdı çâre-sâzı
- 4546 Perî-peyker daḫi ı şşıkından anuñ
Uraydı terkini cân u cihânuñ¹⁰¹³
- 4547 Egerçi dūr olub ol semen-ber
Yemezdi bâğ-ı vaşl-ı yârdan¹⁰¹⁴ ber

¹⁰⁰⁶ Başlık: - Ö S ve İ nüshalarında olay örgüsüne uymayan bir yerdedir. Zeyd'in Leylâ'nın kocasının ölümünü

Mecnûn'a haber vermesi

¹⁰⁰⁷ Ö: -

¹⁰⁰⁸ Ö: -

¹⁰⁰⁹ S İ: -

¹⁰¹⁰ S İ: -

¹⁰¹¹ füsün: fûnün Ö

¹⁰¹² şabr kılmışdı: şabrı itmişdi S

¹⁰¹³ S İ: -

¹⁰¹⁴ yemezdi bâğ-ı vaşl yârdan: yeridi gayr andan rûzla ber S

- 4548 Şarâb-ı ʿışk kim virmişdi sâkî
Dilinde şevki kalmışdı bâkî
- 4549 Çü Zeyde gördiler ol dilber¹⁰¹⁵ râm
Şanem-i halk kamu¹⁰¹⁶ itdiler iqdâm
- 138a-Ö 4550 Ki bulalar bu ortalıkda¹⁰¹⁷ çäre
İre ol dilber-i gül-çehre¹⁰¹⁸ yäre
- 4551 Murâdı bezmine şemʿ oldı kamu
Atâsı katına cemʿ oldı kamu¹⁰¹⁹
- 4552 Çü kamusu ağız bir eylediler
Bularuñ hâliñ aña söylediler¹⁰²⁰
- 4553 Didiler iy reh-i hikmetde sâlik
Diyâr-ı fikr ü mülk-i ʿaqla mâlik¹⁰²¹
- 4554 Zâmîrûñ gözgüsüdür rüşen ü pāk
Meʿânî sırrını idersin idrāk¹⁰²²
- 4555 Bilür her ehl-i dil olan bu rāzı
Ki olmaz ihtiyârı ʿışk-bazı¹⁰²³
- 4556 Bular aña irdi kudretten nevāle
Sipāh-ı ğamla ʿışk oldı havāle¹⁰²⁴
- 4557 Belāʾ-ı derdle nāçârlardur
Hevāʾ-ı ʿışkla bîmârlardur¹⁰²⁵
- 4558 Yanar qahrıyla irsün cāne zaḥmuñ
Ne içün olmaya bunlara raḥmuñ¹⁰²⁶
- 4559 Gözüniñ nûrı biribiri cānuñ
Ciger güşniñ biribirisi kânuñ¹⁰²⁷

¹⁰¹⁵ çü Zeyd'e gördiler ol dilber: bular çün yâr-ı Zeyd'e gördiler S İ

¹⁰¹⁶ şanem-i halk kamu: murâdına anuñ S

¹⁰¹⁷ ortalıkda: aralıkda S

¹⁰¹⁸ ire ol dilberi gül çehre: ol âşufte irgürme yäre S

¹⁰¹⁹ S İ: -

¹⁰²⁰ S İ: -

¹⁰²¹ S İ: -

¹⁰²² S İ: -

¹⁰²³ S İ: -

¹⁰²⁴ S İ: -

¹⁰²⁵ S İ: -

¹⁰²⁶ S İ

- 4560 Eger vaşlıyla kılmazsañ 'ilâcı
Olur mevtille tatlu 'ıyşuñ âcı¹⁰²⁸
- 4561 Tarahhumdan urub bir noқта âd it
Bu iki nâ-murâdı nâm-zâd it¹⁰²⁹
- 4562 Bular yüz dutdı 'ışkıla helâke
Çoma kim gireler derdile hâke¹⁰³⁰
- 4563 Rızâ virmeziseñ meftûn olırlar
Şoñ_uci Kays-ı veş Mecnûn olırlar¹⁰³¹
- 4564 Degül Mecnûn terk idüb cihâmı
Virürler hasret ü derdile cânı¹⁰³²
- 4565 Buları yoğ ider 'ışkıl melâli
Kılur boynuña hüznile vebâli¹⁰³³
- 138b- Ö 4566 Bu yüzden ol kadar söz söylediler
Ki gönülüş taşını mûm eylediler¹⁰³⁴
- 4567 Murâdı Zeyd idi gerçi müyesser
Velî vaqtinle olmışdı muqadder¹⁰³⁵
- 4568 Ki ezel levhinde ol hallâk-ı bi-çün
Umürü kıldı evkatına merhûn¹⁰³⁶
- 4569 Bir emri gerçi itmişdür muqadder
Velî vaqt olmayınca olmaz müyesser¹⁰³⁷
- 4570 Ezelde her nitekim itdi taqdîr
Vuşûlına bulur yol kişi âhîr¹⁰³⁸
- 4571 Çi ger nâs-ı hevâ virür fütûra
Gelen taqdîrdür lîkin zuhûra¹⁰³⁹

1027 S î: -
1028 S î: -
1029 S î: -
1030 S î: -
1031 S î: -
1032 S î: -
1033 S î: -
1034 S î: -
1035 S î: -
1036 S î: -
1037 S î: -
1038 S î: -

- 4572 Eger cehd ide bin tığ-i leşker
Muqadder olmayan olmaz müyesser¹⁰⁴⁰
- 4573 Ne virdüğine olur kimse mâni^c
Ne verdürmedüğü nesneye nâfi^c¹⁰⁴¹
- 4574 Ne emri anı taqdîr itmedün hem
Murâd itdirme iy hallâk-ı ‘âlem¹⁰⁴²
- 4575 Muqadderdi çözeydi vaşl-ı dildâr
Müyesser aña oldı âhîr-i kâr¹⁰⁴³
- 4576 Muhâlif söyleyü ‘amûsı sözün
Dilerdi kim aña virmeye kızın¹⁰⁴⁴
- 4577 Egerçi gönülü idi senün hârâ
Çü vaqt irdi diline gelmedi lâ¹⁰⁴⁵
- 4578 Bu efsûnıla ya‘ni düştü kayda
Rızâ virdiği kıızı vire Zeyd’e¹⁰⁴⁶
- 4579 Çü yaqdılar bu maflûbuñ çerâğın
Hemân dem gördiler doken yarâğın¹⁰⁴⁷
- 139a-Ö 4580 Getürüb nây u def kânûnla çeng
İderler kamu ‘ıyş u nûşa âheng¹⁰⁴⁸
- 4581 Sürüdiyla ki sâzı güş iderler
Mey-i hamr ile dil-hoş iderler¹⁰⁴⁹
- 4582 Kamu esbâb-ı ıyşıldı müheyâ
İderler ‘işret ü zevk-i temâşâ¹⁰⁵⁰
- 4583 Kuruldı gördiğiçün hûb-ı har-gâh
Ki anda cem^c ola hürşidle mâh¹⁰⁵¹

¹⁰³⁹ S İ: -
¹⁰⁴⁰ S İ: -
¹⁰⁴¹ S İ: -
¹⁰⁴² S İ: -
¹⁰⁴³ S İ: -
¹⁰⁴⁴ S İ: -
¹⁰⁴⁵ S İ: -
¹⁰⁴⁶ S İ: -
¹⁰⁴⁷ S İ: -
¹⁰⁴⁸ S İ: -
¹⁰⁴⁹ S İ: -
¹⁰⁵⁰ S İ: -

- 4584 Dügün âyîn çün irdi temâma
Oқındı hıţbe ile ‘aқd-nâme¹⁰⁵²
- 4585 Buların ki oldı baht-ı mihr-i tâlîc
Nikâh oldı dağı қalmadı mâni¹⁰⁵³
- 4586 Saçulur saça saça şola sağa
Getürdiler nigârı ol otađa¹⁰⁵⁴
- 4587 Çü geldi zîynetile ol yüzi mâh
Cemâlınden münevver oldı ģar-gâh¹⁰⁵⁵
- 4588 Yüzi şem‘-i cihânı rüşen itdi
Dağı ‘aksi otağı gülşen itdi¹⁰⁵⁶
- 4589 Bir_iki dilber ile ol dil-ārām
Gice olınca anda қıldı ārām¹⁰⁵⁷
- صفت شب و عروسی زینب¹⁰⁵⁸
- 4590 Çü virdi bāz-ı şarқuñ şehrini
Ģurāb-ı ģarb depretđi yerini¹⁰⁵⁹
- 4591 Dönüb dürrinle necmün şeb-i ‘arūsa
Felek dāmādına ‘arz itdi pūse¹⁰⁶⁰
- 4592 Yer_üzre dutdı zulmet deşt ü tağı
Uyardı gökde yıldızlar çerāđı¹⁰⁶¹
- 4593 Çü vaқt oldı ire cānānına cān
Yerinden durdı cümle şāz u ģandān¹⁰⁶²
- 4594 Def_ü nāyüñ göge çıқdı fiğānı
Getürdiler otağa ol civānı¹⁰⁶³

1051 S İ: -

1052 S İ: -

1053 S İ: -

1054 S İ: -

1055 S İ: -

1056 S İ: -

1057 S İ: -

1058 *Zeyneb'in düğün gecesinin tasviri*

1059 S İ: -

1060 S İ: -

1061 S İ: -

1062 S İ: -

- 4595 Murâdîña oldı bahtına muvâfık
İrişdi anda ma'şûkına 'âşık¹⁰⁶⁴
- 139b- Ö 4596 Küşâde olmağa vuşlat-ı cemâli
Olur ağıyardan har-gâh-ı hâli¹⁰⁶⁵
- 4597 Nice yıllar ki çekmişdi firqat
Aña âhîr müyesser oldı vuşlat¹⁰⁶⁶
- 4598 İderken hasretile nâle vü âh
Çü bular bâg-ı vaşl-ı dilbere râh¹⁰⁶⁷
- 4599 Cilâ'-i şevkile jengâr-ı gâmdan
Dili âyînesini itdi rüşen
- 4600 Hevâdan ref' olub firqat şehâbı
Tulû' itdi murâdı âfitâbı¹⁰⁶⁸
- 4601 Bu zevkile ki buldı dilbere dest
Şarâb-ı şevk kıldı vâlih ü mest¹⁰⁶⁹
- 4602 Nigârı kendüzine gördi mâyil
İdüb boynına kolların hamâyil¹⁰⁷⁰
- 4603 Gehî dirdi şemerden nahl-ı terden
Gehî aldı haberler gül şekerden¹⁰⁷¹
- 4604 Gehî 'arz-ı niyâz itdi gehî nâz
Gehî taqrîr-i şevk itdi gehî râz¹⁰⁷²
- 4605 Gehî kıldı rakîbinden şikâyet
Gehî itdi firâkıdan hikâyet¹⁰⁷³
- 4606 Gehî kolın kemer kıldı beline
Gehî gam nâmesin virdi eline¹⁰⁷⁴

¹⁰⁶³ S İ: -

¹⁰⁶⁴ S İ: -

¹⁰⁶⁵ S İ: -

¹⁰⁶⁶ S İ: -

¹⁰⁶⁷ S İ: -

¹⁰⁶⁸ hevâdan getirilüb firqat şehâbı / tulû itdi vişâli âfitâbı S

¹⁰⁶⁹ S İ: -

¹⁰⁷⁰ S İ: -

¹⁰⁷¹ S İ: -

¹⁰⁷² S İ: -

¹⁰⁷³ S İ: -

- 4607 Gehî şeftâlü dirdi rāygānı
Turuncından ki aldı bŷy-ı cānı¹⁰⁷⁵
- 4608 Gehî kākŷllerin dutdı gŷlinden
Gehî gŷl bŷyın aldı kākŷlinden¹⁰⁷⁶
- 4609 Gehî el urub itdi dŷşe zŷlfin
Gehî hŷş halka kıldı gŷşe zŷlfin¹⁰⁷⁷
- 4610 Gehî cān sırrını ŷordı dilinden
Gehî el urdı siyeh gābgābından¹⁰⁷⁸
- 140a-Ö 4611 Zihî pŷrŷz-ı baht-ı kāmŷrānı
Ki bu demdir behişt-i cāvidānı¹⁰⁷⁹
- 4612 Bu resme geçdi hālet çŷn irāde
Görŷb ol çāresini mācerāda¹⁰⁸⁰
- 4613 Çeker ol dil-rŷbāsına ŷine
El_urrı anda cān gencĭnesine¹⁰⁸¹
- 4614 Çŷ fetĥ genc-i cāne itdi āheng
Berz-i haşmāne bunlar itdiler ceng¹⁰⁸²
- 4615 Bu fetĥ-i cān u dilden oldu tāleb
Olur ol ŷŷr bu āhŷya gālib¹⁰⁸³
- 4616 Dilinde kılmagıçŷn zevk-i bākĭ
İder boynına heykel sĭm-i sākĭ¹⁰⁸⁴
- 4617 Kenārında görŷb ol dil-pezĭri
Giderdi ter harĭrinden harĭri¹⁰⁸⁵

¹⁰⁷⁴ S ĭ: -
¹⁰⁷⁵ S ĭ: -
¹⁰⁷⁶ S ĭ: -
¹⁰⁷⁷ S ĭ: -
¹⁰⁷⁸ S ĭ: -
¹⁰⁷⁹ S ĭ: -
¹⁰⁸⁰ S ĭ: -
¹⁰⁸¹ S ĭ: -
¹⁰⁸² S ĭ: -
¹⁰⁸³ S ĭ: -
¹⁰⁸⁴ S ĭ: -
¹⁰⁸⁵ S ĭ: -

- 4618 Görir cennet-şifât bir tâze gülşen
Dili âyine bigi pâk ü rüşen¹⁰⁸⁶
- 4619 Hevâsı müşk-i ‘anberden mu‘attar
Fezâsı verd-i nesrînden münevver¹⁰⁸⁷
- 4620 Döşenmiş berk-i terden hârmı gül
Ki eṭrâfında yok reyḥân u sünbül¹⁰⁸⁸
- 4621 Miyânında anuñ bir ḡonce-i ter
Ki ḡüsni virmiş ol ḡülzâre zîver¹⁰⁸⁹
- 4622 Ne ḡonce ḡonce verd-i behiştî
Şarâb-ı şîrile olmuş siriştî¹⁰⁹⁰
- 4623 Zihî ḡonce ki ‘ayn-ı câne beñzer
Eşerde çeşme-i ḡayvâna beñzer¹⁰⁹¹
- 4624 Çü virdî tâli‘ ol ḡülşene yol
Nihâl dökdi ḡonce aḡzına ol¹⁰⁹²
- 4625 Ki ya‘ni vaşl gencinde ol hevâdâr
Bulur nâ-süfte bir lü’lü’-i şehvâr¹⁰⁹³
- 4626 Melek el urmuş aña degül nâs
Urur ḡakkâk var ol dürre elmâs¹⁰⁹⁴
- 140b- Ö 4627 Meger ol gevheridi genc-i şâhî
Ki kıfl olmuş aña künc şun‘-ı ilâhî¹⁰⁹⁵
- 4628 Çü vuşlat yüzünüñ gitdi niḡâbı
Urub miftâḡ buldı fetḡ-i bâbı¹⁰⁹⁶
- 4629 Veyâ ol gevherîdi ḡoḡḡa-i cân
Urulmuş üstüne mühr-i Süleymân¹⁰⁹⁷

¹⁰⁸⁶ S î: -
¹⁰⁸⁷ S î: -
¹⁰⁸⁸ S î: -
¹⁰⁸⁹ S î: -
¹⁰⁹⁰ S î: -
¹⁰⁹¹ S î: -
¹⁰⁹² S î: -
¹⁰⁹³ S î: -
¹⁰⁹⁴ S î: -
¹⁰⁹⁵ S î: -
¹⁰⁹⁶ S î: -
¹⁰⁹⁷ S î: -

- 4630 Taşı âyîne bigi pāk u rüşen
Firāk zehrine içinde tiryāk¹⁰⁹⁸
- 4631 Çün ol ter hakkınuñ mihrin götürdi
İrade kendünüñ vārın yetürdi¹⁰⁹⁹
- 4632 Güher dürcinde ol hürşid-i rahşān
Döşegi la'1 u mercān itdi efşān¹¹⁰⁰
- 4633 Çü oldı ciddile bu işe meşgūl
Müdārāyıla buldı Zeyneb'e yol¹¹⁰¹
- 4634 Eli zāhirde ki olmışdı kütāh
Bulub sırrıla vaşl bāğına rāh¹¹⁰²
- 4635 İki cismidi gerçi ol iki hūr
Çarışdı cism ü cisme oldı bir nūr¹¹⁰³
- 4636 Nişār idişdiler çün buldılar kūt
Bu aña dürr-i ter ol buña yāķūt¹¹⁰⁴
- 4637 Şafā hāmriña virdi bunlara cüş
Yaturlar şubḥ olunca mest ü bī-hüş¹¹⁰⁵
- 4638 Güli vuşlat ki olmışdı şüküfte
Demurdılar bular līk nühüfte¹¹⁰⁶
- 157a-S 4639 Nazardan güş idüb 'ışķun kitābuñ
Ağızdan nüş iderlerdi şarābın¹¹⁰⁷
- 4640 Biribirine 'arz idüb itā'at
Şorışmaķlığa kıldılar kanā'at¹¹⁰⁸
- 4641 Olub nefsānī işden pāk bunlar
Ḥayā itmediler çāk bunlar¹¹⁰⁹

¹⁰⁹⁸ S İ: -

¹⁰⁹⁹ S İ: -

¹¹⁰⁰ S İ: -

¹¹⁰¹ Ö: -

¹¹⁰² Ö: -

¹¹⁰³ S İ: -

¹¹⁰⁴ S İ: -

¹¹⁰⁵ S İ: -

¹¹⁰⁶ Ö: -

¹¹⁰⁷ Ö: -

¹¹⁰⁸ Ö: -

¹¹⁰⁹ Ö: -

- 4642 Çü baht oldu bularuñ çâre-sâzı
Biribirinüñ oldu dil-nüvâzı¹¹¹⁰
- 4643 Mey-i vaşlıla nüş idib şabûhı
Çü buldı Zeyd Hakk'dan bu fütûhı
- 156a- İ 4644 Özine nazar kıılıb eyledi 'ahd
Ki Mecnûn için ide ciddile cehd
- 4645 Vire bir çârenüñ yüzine yüz reng
İde cānyıla bu maşşûda āheng
- 4646 Anı kıldı bu aḥbābuñ gözini
K'iderler güş idenler āferīni
- 4647 Kimüñ kim ḥüb olmuşdur ḥışālı
Hakkın luḫfına mazhardur cemālī
- 141a- Ö 4648 Eger sen daḥi iyilükler idesin
Vefā vü şıdḳ yolına gidesin
- 4649 İyü adıla şād idüb revānı
Bulasın baht-ı 'ömr-i cāvizānı
- 4650 Düriş kim çıkar isen bir iyü ad
K'ideler añılcaḳ ḥayrıla yād
- خير دادن زيد بمجنون از وفات شوی ليلي¹¹¹¹
- 4651 İden bu nazm-ı dürrin luḫfıla maḡz
Ki yerdı üstüḫ'ān-ı ḥikmet-i maḡz¹¹¹²
- 4652 Didi oldım ki Zeyd ferrūḫ-ı aḫter
Murādın kendüye itdi musaḥḫar¹¹¹³
- 4653 Meger ol dūr itdi ki İbn-i Selām'a
Ecelden da'veticün geldi nāme
- 4654 Cihāndan göz yumub baḡladı muḫmel
Fenā şehrine çün irürdi menzil

¹¹¹⁰ biribirinüñ oldu dil-nüvâzı: iderlerdi pāklikde 'ışḳ bâzı S İ

¹¹¹¹ S İ: - İbn-i Selām'ın ölümünün Mecnûn'a Zeyd tarafından haber verilmesi

¹¹¹² S İ: -

¹¹¹³ S İ: -

- 4655 Hâber virmekçün ol nâ-tivâna
Yola yel gibi Zeyd oldu revâne
- 157b- S 4656 Arayub keşt iderken bâğ¹¹¹⁴ u şahrâ
Bulur bir gârda Mecnûnı bî-tenhâ
- 4657 Mey-i İbn-i Selâm'a sâķī-i mevt
Virüb biñ derdile itdügini fevt
- 4658 Nevâziş birle ol dildâr-ı cânı
Hâber virdi tûrub Mecnûn'a ânı
- 4659 Didî ol kârubân-ı kâme rehzen
Teni küncine kıldı hâk-i maḥzen
- 4660 Ki terk-i İbn-i Selâm idüb cihânı
Saña virdi ḳamû varnla cânı
- 156b- İ 4661 Ecel câmiyle irdi¹¹¹⁵ Hâķķ'a ol
Aradan ğitdi mâni' sen beķâ ol
- 4662 Çü Mecnûn itdi andan bu sözi ğuş
Şağabdan nâ'ra urub eyledi cüş
- 4663 Gehī ḥandeyile gösterdi sürûrı
Gehī giryeyile 'arz itdi fütûrı
- 141b- Ö 4664 Çi ger güldürdi ṭab'ı muķtezâsı
Dili ağlatdı 'aķlı iķtizâsı
- 4665 Aña¹¹¹⁶ ḥoş bir cihetten geldi bu kâr
Ki oldu dâmen-i gülden cüzâ ḥâr
- 4666 Dili bu yüzden oldu bu ḥaber-serd
Ki aña daḥi irer ol râhdan kerd
- 4667 Aķıdub nâle ile çeşm-i âbı
İder ṭa'n eyleyü Zeyd'e ḥiṭâbı

¹¹¹⁴ bağ: ṭağ

¹¹¹⁵ câmiyle irdi: cämün içüb S İ

¹¹¹⁶ ki ana: Ö

- 4668 Ki iy yâr-ı kadîm-i mûnis-i cân
Benümçün derd-i ser çekdüñ firāvân
- 4669 Çi ger cân lezzet aldı¹¹¹⁷ maqdeminden
Velî dil gözgüsü tündi dimekden
- 4670 K'iderken bu za'if-i hâle vâkıf
Sözinün biri görindi muhâlif
- 158a-S 4671 Añıcağ öldi diyü ol filânı
Didün kim virdi saña tatlu cânı
- 4672 Eger gönlüne mihrüm bulsadı yol
Diridün virdi cânı Leylî'ye ol
- 4673 Çi gerdenden anuñ kimdür vücüdüm
Öñünde cismümüñ nemdür vücüdüm
- 4674 Cevâbında didi Zeyd aña ki iy yâr
Bu râz olmuşdurur sende be-dîdâr
- 4675 Görüb ol gün ol naqş-ı bâhem
Birini birlik için ki eyledün kem
- 157a-İ 4676 Çü birlik sırrınuñ câmın getürdüñ
İkilik resmin aradan götürdüñ
- 4677 Didin kim itmişüz birlik meyın nüş
Raqamda ikilik olmağ degül hoş
- 4678 Bunu dil gözleyüb resm-i kadîmi
Didi bir yüzde bu sırr-ı 'azîmi
- 4679 Hâfâ râhından itdimse güzer ben
Turam yirden bürehne pâ vü ser ben
- 4680 Çü virdi Zeyd bu muhkem cevâbı
Yağub Mecnûn'ı birlik şevk-i tâbı
- 142a-Ö 4681 Nevâzişle dem urub¹¹¹⁸ itizâre
Yerinden turdu vü çekdi kenâra

¹¹¹⁷ aldr: alur S İ

¹¹¹⁸ urub: urdı S İ

- 4682 Didi ahsenet iy dildâr-ı hoş-güy
Nesîmûn râz-ı virdinden virtür bûy
- 4683 Ne hoş remzile zikr itdûn hîţabuñ
Ki maḥv itdi su‘âlimü cevâbuñ
- 4684 Bu sâzı depredimezdi ki dem-sâz
Bu râzı söyleyemezdi ki hem-râz
- 4685 Senûñ bigi¹¹¹⁹ gerek hem-râz iy yâr
Rumûzından k’ola râzuñ haber-dâr
- 158b- S 4686 Senûñ bigi¹¹²⁰ gerek ‘uşşâka hem-hâl
Ki seyrinden hevânuñ deprede bâl
- 4687 Ḥarîf-i hâlle ‘âşık ger ura dem
Diline rûh virtür rûhına hem
- 4688 Gönülde mihrûñile itmiş ‘ahd
Ki cisme laḥd oluncayadek mehd
- 4689 Hevâ’ kûhında kim seyr ide pâyım
Senûñ râyûñle hem-reng ola râyım
- 4690 Cihânda itdikce zinde-gânı
Ṭapuñdan dönmeye mihrim ‘inânı
- 157b- İ 4691 Ḳatıñda kim sözüñdür şerbet-nüş
‘Arûsı râzımuñ olmaya ser-püş
- 4692 Bir iki gün görüb fâlin hümâyûn
Yürirdi ‘Amr-veş Zeyd ile Mecnûn
- 4693 Peş_andan yüz dutub firķat miyâne
İrişdi Zeyd-i şâhib-dil-mekâna
- 4694 İdüb bülbül bigi âh u sarâyı
Yürüdi âşiyânına hevâyı

¹¹¹⁹ bigi: gibi S İ

¹¹²⁰ bigi: gibi S İ

1121 مطلع داستان و رسیدن لیلی بخانه بدر خویش

- 4695 Gel_jy cām-ı hevā'-i yārla mest
Heves bāğında urub dest-ber-dest
- 4696 Nevā'-i 'ışkıla göster aġānı
Hezār-ı dilden oġı dāstānı
- 142b- Ö 4697 Ecel olmazdan on cāne füsün-sāz
Yine söyle nevā-i 'ışkdan rāz
- 4698 Ki oldım kim ecel ola zebān-bend
Gidevaruñ ħalasıñ ħāke ħürsend
- 4699 Söze gel şimdi kim vardur mecālūñ
İrişsün cān ħulaġına maħālūñ
- 159a- S 4700 Çün_urırdı zebānından dilūñ dem
Dem_ur süsen bigi¹¹²² olmadın ebkem
- 4701 Ki neçe dem uran şirin zebānı
Ecel yili irişüb kıldı fānı
- 4702 Me'ānī küncini açarken beyānuñ
Bedāyic' sırrını dirken zebānuñ
- 4703 Şarāb-ı mevt sekrinden ki ola lāl
Daġı gelmeye senden ħilile ħāl
- 4704 Dilūndür çün hevā bezminde raħħāş
Ma'ārif baġrına ħıl ānı ġavvaş
- 158a- İ 4705 Çıħarub dürc-i dilden dil-nişār it
Bu ma'nī naħşını gevher-nişār it
- 4706 Ki 'āşık 'ışkı çün cevelān kıldı
Nice ma'şūġı ser-gerdān kıldı
- 4707 Ĥaber vir ħālet-i Leylī'den iy yār
Ki Mecnūn ile nitdi āġir-i kār

¹¹²¹ مطلع داستان : Ö Hikāyenin girişi ve Leylā'nın babasının evine dönmesi

¹¹²² bigi: gibi S

- 4708 Urırken¹¹²³ ʿışk gülzârında pervâz¹¹²⁴
Bu resme söyledi dil-i bülbül râz
- 4709 Ki ol bî-ḥʿâb u şemʿ ḥîşten-i sūz
Çerâğ-ı şeb-nişîn ü âteş-efrūz
- 4710 Ecel ceḡine virüb ejdehâyı
Çü bendi şundan buldı rehâyı
- 4711 Hevâ'-i yâr tutub tâb içinde
Yaşından ġarqıdı ḥün-âb içinde
- 4712 Demurduḡunca dil-keş¹¹²⁵ âh u dilden
Deḡânından irerdî çarḡa âteş
- 4713 Kılurdı nâle ile girye ġamuñın
Urırdı eşk-i bahrı mevc-i ḥünîn
- 143a-Ö 4714 Şeb-i firkatde olmuşdı siyeh-rūz
Enîs ü hem-demi âh-ı ciġer-sūz
- 159b-S 4715 Ḥayâl-i yâre iderdî niyâzın
Yanında sâyeye söyledî râzın
- 4716 Dönüb zer-i cūya çüb gelmeye derd
Daḡı renginden olmuşdı kâmu zerd
- 4717 Ne rûzın ki olmuşdı cilve-ġâhı
Anı târik iderdî dūd u âhı
- 4718 Ne ġamze kim uraydı çeşm-i zehrîn
Dökerdi ḥün lîkin dîdesinden
- 4719 Kõmazdı yaġmayub resm-i tılısma
Gözine sürme vü kâşına vü şemme
- 158b-İ 4720 Dili bîmârıdı derd ü ġamından
Hevâ' pür-nâr olmuşdı deminden
- 4721 Yetürdi mâh-ı ser tāvus-ı ḡâlî
Cilâdan ḡâlî olmuşdı cemâlî

¹¹²³ urırken: virürken S

¹¹²⁴ pervâz: âvâz S

¹¹²⁵ dil-keş: dilden S İ

- 4722 Elin urmağdan ol hüsn-i cemîli
Sepîdi hâddinüñ olmışdı nîli
- 4723 Bu nîlile yüz gözden olub dūr
Virürdi mihr-i hüsnî ‘âleme nūr
- 4724 Dağî âyîne-i çîn bigi¹¹²⁶ ney-reng
Zeri pîrâye söz kılmışdı çün seng
- 4725 Derünü bigi¹¹²⁷ olub çāk-ı mu‘cer
Yaşından olmışdı lâle-i ter
- 4726 Mu‘anber turra zülfi çîne¹¹²⁸ şimşād
Zebânî şāndan olmışdı¹¹²⁹ āzād
- 4727 Ğamıyla bend idüb ol yār-ı dil-gîr
Dil ü göñlüñe urmışdı zincîr
- 4728 Tenevvür beste-ser bigi olub germ
İderdi âhî ile âheni nerm
- 4729 Derünü dik-veş cüş itse anı
Hırışından kef olurdu dühānı
- 160a- S 4730 Vücūd-ı micmerinden bağırı ‘üdi
Yanardı kim dutardı¹¹³⁰ dehri dūdi
- 143b- Ö 4731 İderken anda mâtem şartını ol
Özine kimse virmezidi yol
- 4732 Dir idi sırrıla Hâkka niyâzın
Göñülde şağlandı gözli rāzın
- 4733 Kālubdı külbe-i ahzân içinde
Yanardı odı lîkin cān içinde
- 4734 İdenler âteş-i ‘ışkıyla bâzı
Dimişler keşf idüb dilden bu rāzı

¹¹²⁶ bigi: gibi S

¹¹²⁷ bigi: gibi S

¹¹²⁸ turra zülfi çüne: turrasıydı misl-i S İ

¹¹²⁹ şāneden olmışdı: şāne zağmındandı S İ

¹¹³⁰ dutardı: tutardı S

- 159a- İ 4735 Ki dilde eylemekden derdi pinhân
Cigerde zaḥm-ı ḥançer oldu âsân
- 4736 Hevâ'-i hüznle kim zerd olur ten
Helâk-i cânê der-i dilden gire zen
- 4737 Dutardı¹¹³¹ dil gerçi kim hüznile ülfet
Anı kim eylemekdür cânê âfet
- 4738 Anuñ kim göre sende ola cânı
İricek derd ider âh u fiğânı
- 4739 Çü yiye zaḥm her şaḥz-ı füsürde
Ḥurüş ider meger kim ola mürde
- 4740 Fenāya mürde kim teslîm ider ten
Olur ḥāmūş-ı zaḥm-niş-i terden
- 4741 İdersiñ süzeni güşt-ı ḥ'anı
Kimesne ekl ider mi üstüḥ'anı¹¹³²
- 4742 Dili yanmış ne yüzden söyleye rāz
Kim anı fāş ider¹¹³³ eşk-i ğammāz
- 4743 Egerçi misk olur ḥūn-ı āhū
Ḥaber virür derūn-ı dilden ol bū
- 4744 Çü ola kân-ı dilde âteş-endūd
İrüb hemsā zeyne girye vedūd
- 160b- S 4745 Kafeşden çünki ol kebk-i dilārā
Ḥalāş oldu diler kim tuta şaḥrā
- 4746 Nihāyet buldı ya'ni resm-i mātem
Dilinden gitdi şüy virdigi ğam
- 4747 Açıldı ḥabs-gehden çün aña yol
Çarışdı yine kendü ḥayline ol
- 4748 Aradan mātemüñ resmin getürdi
Atāsı evine vardı¹¹³⁴ oturdu

¹¹³¹ dutardı: tutardı S

¹¹³² Ö: -

¹¹³³ anı fāş ider: ider fāş anı S İ

¹¹³⁴ vardı: geldi S İ

- 144a- Ö 4749 Rehâ perrin idüb özine şeh-per
Karar itdi anda ol fâvus-peyker
- 159b- İ رفتن لیلی بتماشاء نخلستان¹¹³⁵
- 4750 Meger bir günki olmuşdı dili teng
Gönül açmağa itdi seyre âheng
- 4751 Ki varub seyr ide bostân içinde
Ura cevelân naḥlistân içinde
- 4752 Güzeller kim var idi hem-nişîni
Alurlar seyr itmekte qarîni
- 4753 Bile alub beş on vird-i behişti
Serâb-ı deşte sürdi âbi geşti
- 4754 Karışub serv-i sîmin birleriyle
Yüridi kebk bigi¹¹³⁶ ol cemîle
- 4755 Bulubdı yâr-ı derd gönlüne rāh
Anıñcün vardı naḥlistâne ol māh
- 4756 Ki serve şerḥ ide hüzün-i dırâzın
Çemen ehline diye dost-râzın
- 4757 Düşübdi şemf-veş gamdan füsürde
Gicede sözde kendüzide mürde
- 4758 Yürüyüb şevkile mestâne bunlar
İrer çü kıla naḥlistâne bunlar
- 161a- S 4759 Kamu surḥ-ı sepîd olmuş çün derd
Aralarında Leylî şan gül-i zerd
- 4760 Kamusı gonce-veş iderdi ḥande
Benefşe var Leylî¹¹³⁷ ser-fikende
- 4761 Kamu ıtrile pür çün nâfe-i müşk
Nihâl-i Leylî lîkin derdile huşk

¹¹³⁵ Leylâ'nın hurma bahçesini dolaşmaya gitmesi

¹¹³⁶ bigi: gibi S

¹¹³⁷ Leylî: lîkin S

- 4762 Kamusı bār virirdi raṭıbdan
İrerdi nār-ı Leylî'ye şağabdan
- 4763 Kamunuñ cāme pür kılmağa meylî
Sirişkiyle yürirdi cāme Leylî
- 160a- İ 4764 Kamusı kebk bigi¹¹³⁸ nāze māyil
Velî Leylî tezer ü sîm¹¹³⁹ bismil
- 144b- Ö 4765 Kamusı gösterirdi cilve-i ter
Velî Leylî idi ṭāvus-ı bî-per
- 4766 Bezer ki ol serv-i ḳadd ü sîm-berler
Çemen şahnında cüy seyr iderler
- 4767 Güneş devr çün irdi nîm-i rûze
Bu güller duymayub tâbile sûze
- 4768 Biribiri yanına geldi ḳamu
Varub bir sâyede cem' oldu ḳamu
- 4769 Zihî maḫşer zihî şun'-ı ilâhî
K'ola bir sâye ol şemsün penâhı
- 4770 Bu cum'a reşk idüb mihr oldu sūzân
Bu cum'a geçdi ḫasret-i mâh-ı tâbân
- 4771 Oturub yandururken çarḫ-ı tâbe
İrişdi ḫ'âb evvel ol âfitâba
- 4772 Bu cem' içinde ol şem'-i ciger-süz
Hevâdan ki olmışıdı âteş-efrüz
- 4773 Dökerken ḫasretile dîdeden âb
Anuñ daḫi gözini bağladı ḫ'âb
- 161b- S 4774 Bu ḫ'âb içinde ol ḫürşîd-i ruḫsâr
Görir şürîdesini ḫ'or u bîmâr
- 4775 Ki gelmiş seyr kılmağa cemâlin
Egüldi yele gözler zülf-i ḫâlin

¹¹³⁸ bigi: gibi S

¹¹³⁹ sîm: nîm S İ

- 4776 İder müjgânını yolında cārū
Sürer şevkile hâk-i pâyine rû
- 4777 Geh_ider naḥs-ı t̄âlî'den şikâyet
Geh_ider vaşf-ı ḥâlinden ḥikâyet
- 4778 Diler def' itmek için kînesini
Sirişk almasıyla şînesini
- 160b- İ 4779 Olub sūz-ı cigerden âteş-i t̄iz
Oḡur derdile şî'r-i âteş-eng'iz
- 4780 Garîḡ olmuş yem-i ḥün-âb içinde
Bu şî'ri ideridi ḥ'âb içinde
- شعر خواندان مجنون در خواب لیلی¹¹⁴⁰
- Fâilâtün / Fâilâtün / Fâilâtün / Fâilün
- 145a- Ö 4781 Nâr-ı 'ışkıñla ten-i ḥâkimde tâbum var benüm
Ol hevâdan âb bigi¹¹⁴¹ ışırâbım var benüm
- 4782 Hüsniñün metnini levḥ-i dilde kim şerḥ itmişim
Sâyil-i 'ışka niçe dürlü cevâbım var benüm
- 4783 Ḥâne-i çeşmim ḥayâl-i çeşmim maḥmûruñ gelür
Bildi kim anda ḡabâḡıla şerâbım var benüm
- 4784 Teşne-dil 'ışkuñ beyâbânında yandırdım ciger
Gerçi kim deryâ bigi¹¹⁴² çeşmimde âbım var benüm
- 4785 Ḳanlu yaşımıla cigerden çeşm-i kâfir kişveñe
'ışk bezminde şarâbile kebâbım var benüm
- 4786 Ders-gâh-ı 'ışk içinde dirse 'âmm itdim bugün
Şâhidî'yim¹¹⁴³ cümle 'uşşâḡa ḥiṡâbım var benüm
- 4787 İştihârım pertev dutsa cihânı nola kim
Mihr-i ruşsârūñ bigi¹¹⁴⁴ bir âfitâbım var benüm

¹¹⁴⁰ Leylâ'nın rüyasında Mecnûn'un ona şîir okuması

¹¹⁴¹ bigi: gibi S

¹¹⁴² bigi: gibi S

¹¹⁴³ Şâhidî'yim: derd-mendim S İ

Mesnevi¹¹⁴⁵

- 162a- S 4788 Bu hâletde görür çün âni Leylî
Olub cân u gönülden âna meylî
- 4789 Şunar el kim alub eline elin
Şora derd-i dilinden vaşf-ı hâlin
- 4790 Diline cûş virüb âteş-i yâr
İder ol h'âbdan nâgâh bî-dâr
- 4791 Uyanıb gördi cânı tâb içinde
Yanında mâhrûlar h'âb içinde
- 161a- İ 4792 Yüregi kâni buldı çeşmine râh
Döküb¹¹⁴⁶ göz yaş itdi derdle âh
- 4793 Ki âhından göyindi perde-i râz
Çıkardı perdesinden taşra âvâz
- 4794 Düşüb sürdi ruhı elini hâke
Diyedün şıhhati irdi helâke
- 4795 İşidüb nâlesin ol şim-berler
Uyandı kamu itdi gözlerin ter¹¹⁴⁷
- 4796 Şu resme olmayaydı derd-nâk ol
Ki özin itmesün diyü helâk ol¹¹⁴⁸
- 4797 Yoğdı bir kamer rûlarda zehre
Ki ideler bend ol hürşid çehre
- 145b- Ö 4798 Bu gözden dökdigince âb-ı¹¹⁴⁹ hasret
Yağardı anları tâbıla hayret
- 4799 Bu âh itdikçe derdile¹¹⁵⁰ cigerden
Olar dürler¹¹⁵¹ dökerdi çeşm-i terden

¹¹⁴⁴ bigi: gibi S

¹¹⁴⁵ Başlık: - S Ö

¹¹⁴⁶ döküb: tolub İ

¹¹⁴⁷ İ: -

¹¹⁴⁸ İ: -

¹¹⁴⁹ dökdigince âb-ı: itdikçe derdile İ

¹¹⁵⁰ itdikçe derdiyle: itdi tãkce derdile S

¹¹⁵¹ dürler: yaşlar S

- 4800 Bu düşüb urduğınca başına hâk
Olar kılurlarıdı zühreler çâk
- 4801 Çü gördiler anuñ bu resme hâlin
Kimi sildi yaşın kim tutdı elin
- 4802 Üşüb kaldurdular anı yerinden
Silüb tozın kabâ vü peykerinden
- 162b- S 4803 Bu yaqardı gam derdiyle sîne
Olar iletirdi ânı hânesine
- 4804 Çü irdi külbe-i aHzânına ol
Niçe gün aña ‘aqlı bulmadı yol
- 4805 Özin derdile idüb küşte dâyim
Olurdu hüzniyle ser-keşte dâyim
- 4806 Firâk-ı derdine bulmazdı dermân
Bu hâlet birle qalmışdı hayrân
- صفت شب وتاریک و زاری کردن لیلی¹¹⁵²
- 4807 Meger bir gün olub târik-i ‘âlem
Görinmezdi yem ü envârdan nem
- 161b- İ 4808 Çerâğ-ı mihrüme olmuşdı güm
Şehâb-ı perde idinmişdi encüm
- 4809 Degüldi çün muqâbil mâh mihre
Ruĥ-ı âyînesi almazdı behre
- 4810 Cemâlin ‘arz idüb reng-i ‘arûsı
Felek dâmâdına virmişdi bûsı¹¹⁵³
- 4811 Beyâz gündiziñ düşmişdi mestür
Sevâdı gicenüñ olmuşdı deycür
- 4812 Hicâb altında idi meş‘al-i şarĥ
Ziyâ virürdi ki geh âteş-i berĥ

¹¹⁵² Gece ve karanlığın tasviri ve Leylâ'nın ağlaması

¹¹⁵³ İ: -

- 4813 Yüzünü dirmişidi ebr-i gam-nâk
Gözi 'aşık bigi¹¹⁵⁴ olmuşdı nem-nâk
- 146a- Ö 4814 Tıttupdı 'âlemi zûlmet-sipâhı
Gice seyyâre kim kılmışdı râhı
- 4815 Sehb ejder bigiydi âteş-i dem
Şadâ'-ı ra'dle tölmişdi 'âlem¹¹⁵⁵
- 4816 Cihân garq olmuşdı bahr-ı kıre
Olubdur rüy-ı dehrün tünd-i tıre
- 4817 Felek yüzini göstermezidi gayb
Açamazdı perini bâz-ı eşheb
- 163a- S 4818 Meger yanmışdı kâmi kekkeşânun
Ki görünmezdi resm-i râhı anun¹¹⁵⁶
- 4819 Diyedün şarka sed çekmişdi zûlmet
Ki mihr bağlamışdı tâb-ı hayret
- 4820 Veya olub yolını Şâmdan çend
Sipihrün seyrini kılmışdı künd
- 4821 Yolını bağlamışdı Rüm u Rüs'un
İşidilmezdi âvâzı horosuñ
- 4822 Kamu uyhuya olmuşdı giriftâr
Meger 'uşşâk kalmışdı bîdâr
- 4823 Olub zülfi bigi Leylî perişân
Kılubdı ol giçe nâlân u giryân
- 4824 Hevâdan ki olmuşdı âteş-efrüz
Kılurdu derdile âh-ı ciger-süz
- 162a- İ 4825 Gam-ı 'ışkıyla çäk itmişdi zehre
Gözi yaşını döndürmişdi nehre
- 4826 Niteki âyinede 'aqd-ı şüreyyâ
Ruhında katreler olmuşdı peydâ

¹¹⁵⁴ bigi: gibi S

¹¹⁵⁵ S: -

¹¹⁵⁶ İ: -

- 4827 Urrırdı bağırna ʿışk odı dağı
Özine hem-dem itmişdi çerâğı
- 4828 Dili olmuşdı dīvâne-i ʿışk
Uyutmazdı anı efsâne-i ʿışk
- 4829 Tenini¹¹⁵⁷ yandururdu şevkden tâb
Gözi yaşından olmuşdı gar-ķâb
- 4830 Çü virmezdi yüzinden şubh-ı lemʿa
Şikâyet şâhdan iderdi şemʿa
- 146b- Ö 4831 Dili nârına olub âteş-i âb rızân
Diridi bu sözi efnân ü hîzân
- افسانه گفتن لیلی در شب تاریک¹¹⁵⁸
- 163b- S 4832 Ki bu şeb kim dutar¹¹⁵⁹ yolunı mihrûn
Ruḥında tığ¹¹⁶⁰ olmuşdur sipihrûn
- 4833 ʿAceb bu dün müdür yâhüd siyeh-mâr
Veyâ zengî midür bu âdemi hʿâr
- 4834 Kılurım girye kim bu nâr-ı zengi
Dile bî-handeliķde virdi rengi
- 4835 Meger küfr içresin iy murğ-ı şeb-gîr
Ki virmezsın bu dem âvâz-ı tekbîr
- 4836 Meger âteş bigi¹¹⁶¹ iy şubh-ı rûşen
Yerûn olmuşdurur sengile âhen
- 4837 Meger kim kıldı âhım düḥânı
Ki görünmez çerâğ-ı âsmânı
- 4838 Cihânda kılmadıysa murğdan bir
Dem-i şubḥun degüldür beste âḥîr
- 162b- İ 4839 Ne geldi bu sipihr-i lâciverde
Ki tıtdı ʿâlemi zulmânî perde

¹¹⁵⁷ tenini: dütüni İ

¹¹⁵⁸ Leylâ'nın karanlık gecede hikaye anlatması

¹¹⁵⁹ dutar: tıtar S İ

¹¹⁶⁰ tığ: dağ S İ

¹¹⁶¹ bigi: gibi S

- 4840 H̄oros-ı p̄ire-zen ger oldı gümrah
Ya virmedi mevâzîne ‘ases rāh
- 4841 Nedendür nevbet-i şubhuñ urulmaz
Yüzinüñ rüşenālığı görünmez
- 4842 Meger nevbet-zeni olmışdurur bād
Davul āvāzımı kim eylemez bād
- 4843 Gicenüñ cānumı yaqdı dırāzı
Bu ben bîçārenüñ yok çāre-sāzı
- 4844 Benüm tenhā şeb-i tārīk-i pür-süz
Kara bahtım gibi kim kaldı bî-rüz
- 4845 Egerçi od olmuşdur turāğım
Göñül bezminde şöyündi çerāğım
- 4846 İlahī baña ir gör ol çerāğı
Dil ü cānuma kim urdı ayağı
- 164a- S 4847 Fürüg-ı dehrdür ol şem‘-i pür-süz
147a- Ö 4848 Şeb-i tārīk-i rüşen ide çün rüz
- 4848 Bunı diriken ol ‘ışkıyla dem-sāz¹¹⁶²
Dilinüñ miñnetinden söyledi rāz
خطاب کردن بشمع¹¹⁶³
- 4849 Didi şem‘a ki iy şem‘-i şeb-efrüz
Ki olduñ yār-ı şevkile ciger-süz
- 4850 Hevā’ içinde bu hāk-i belā-keş
Görir çehreñde dāyim āb u āteş
- 4851 Urırsın şevkile ger āteşin dem
Velī yokdur diliñde cüşiş u ğam
- 4852 Yanarsın gice var gündüz firāğūñ
Olub āsüde degül nūr-ı çerāğūñ

¹¹⁶² diriken ol ‘aşkıyla dem-sāz: dir gibi olub nükte per-dāz S diriken olub ol nükte pervāz İ

¹¹⁶³ خطاب کردن لیلی S İ Leylā’ın muma seslenmesi

- 163a- İ 4853 Giceden tâ urunca şubh'dan dem
Seherden ola zulmânî 'âlem
- 4854 Benüm tâb-ı hevâda h'îştin-i süz
Bir oldı baña yanmağda şeb u rüz
- 4855 Açar yaşuñ ve lîkin kaçre kaçre
Benüm eşk-i revânum döndi nehre
- 4856 İçerim nîş-i hicri âteş yerine
Ciger kıanın dökerim yaş yerine
- 4857 Degül sözüñ benüm süzimla yeksân
Ki yanına sende rişte bendedür cân
- 4858 Fesâne söyleriken bu yüzi mäh
İrer ol şem'e bir pervâne nâ-gâh
- 4859 Hevâ' yolındaki olmışdı dem-sâz
Gelüb urdı çerâğ üstinde pervâz
- 4860 Heves perrile çün irdi şem'a
Diline şevk-i tâbı virdi lem'a
- 164b- S 4861 Karârı gitdi özin oda şaldı
Virüb vârn vişâl-i yâri aldı
- 4862 Temâşâ itdi ânı ol nevâ-sâz
Bu hâlet oldı aña nükte-perdâz
- 147b- Ö 4863 Ki bu şehri içre kim adı hevâdır
Revânı 'âşıkıñ yâre fedâdır
- 4864 Didi ahsendür zihî 'ışk u zihî derd
Ki bu resmile cân virür olan merd
- 4865 Budur 'âşıkıña virür yâre cânın
Fidâ itdi habîbine revânın
- 4866 Budur 'âşık ki düşüb nâre bî-hüş
Vücüdun nür itdi süz u âteş
- 4867 Budur 'âşık ki olmışdur yaraşık
Yaraşık düşdi bunuñ bigi 'âşık

- 163b- İ 4868 Ve lîkin bunı bil iy şem^c-i dil-keş
Ciger pervâne yandurdu âteş
- 4869 Dili dîvâne urır ı şkıla dem
Degüldür şevkde pervânenen kem
- 4870 Vişâl-i dilbere olaydı dermân
İderdi biñ olursa cân kırbân
- 4871 İreydi başına ger vaşlıdan tâc
Virüb cânın göreydi kıadr-i mi^crâc
- 4872 Hâbîbün vaşl-ı cânun dâyesidür
Anun cân virmek evvel pâyesidür
- 4873 Fesâne söyleyi ağlardı ol mâh
Ki bād-ı şubh baş kıaldurdu nâ-gâh
- 4874 Esüb ki oldı hevāya ‘anber-efşân
Şehābuñ cem‘ini itdi perişân
- 4875 Hevā’ açıldı ‘âlem rüşen oldı
Semānuñ sebze-zârı gülşen oldı
- 165a- S 4876 Felek bāğın nitekim şem^c-i şākıb
Müzeyyen kıldı ezhâr-ı kevākib
- 1164 ملاقات کردن مجنون با لیلی بطریق عصمت
- 4877 Çü sultân-ı serîr-i şubh-gâhı
Geçüb tahta urundu tâc-ı şâhı
- 4878 Dili mihrinden urub şubh-dem dem
Deminden rüşen oldı rüy-ı ‘âlem
- 148a- Ö 4879 Şafâ ile kemer bağlandı tâlîc
Murādın meşriķinden oldı lâmi^c
- 4880 Gönül zulmine virdi kâmdan dād
Belâ’-i bend-i ğamdan itdi âzād
- 4881 Ferağ-ı şubhuña urdu şıdkıla dem
Uyandı baht vardı uyhuva ğam

1164 رسیدن لیلی و مجنون با لیلی بطریق عصمت

1164 Mecnün'un Leylâ ile temiz duygularla konuşması

- 164a- İ 4882 Alub Leylî seherden bü-y-ı kāmı
Tezerv-i ‘Adn var itdi hırāmı
- 4883 Hevā’ cāmını içdi âşikāra
Müdārā itdi lîkin bî-müdāra
- 4884 Gehî kūyında ki kaçırında ol mäh
İderdi derd-i dilden nāle vü āh
- 4885 Dil isterdi gezerdi her maqāmı
Şorardı her dile candan peyāmı
- 4886 Gidüb bākî pezerle bîm-i māzer
Gözi gönli tolubdı āb u āzer
- 4887 Görirdi her felekde bir ziyāyı
İderdi her nefesde misk-i sāyi
- 4888 Taleb ol kimse iderdi ki anuñ
Yoluna terkin urmuşdır cihānuñ
- 4889 Dili ki olmuşıdı perverde-i ‘ışk
Aradan ref’ oldu perde-i ‘ışk
- 165b- S 4890 Hevā’-i yār kıldı cānına haber
Oda yandı deminden cāme-i şabr
- 4891 Seyr_çün şaldı aye gül gibi ol
Zücācı ‘taşu urdı mül gibi ol
- 4892 Firākuñ rāhına bulmağa pāyān
Taleb kıldı vişāl-i yāre dermān
- 4893 Çerāğın fitnenüñ kılmağa rüşen
Cigerden sızdurub toldurdu rûğan
- 4894 Diledi ki ola vaşl-ı yāre dem-sāz
Kığırdub Zeyd aña söyledi rāz
- 4895 Didi nice çekem bu inñizārı
Demidür bula cānum vaşl-ı yārı

- 148b- Ö 4896 Cihānuñ yüzi rüşendür turāy yār
Şabā bigi¹¹⁶⁵ diyār-ı yāre dek vār
- 164b- İ 4897 Göñül bağından alub bŷy-ı cānı
Güle irer şekerden armağanı
- 4898 Çemen şahnına kıl hem-h̄'aba servi
İrer şen gülşen-i cāne tezervi
- 4899 Ayırur ol āhū nağz-ı şikāre
Getür ol nāfe-i miski kenāre
- 4900 Nice bir yaça beni āteş-i ğam
Olam bir dem irüb vaşlına hŷrrem
- 4901 Ecel itmezden ön benümle bāzı
İdem derdümden aña keşf-i rāzı
- 4902 Fenādan çekmeden cāne kemer ben
Daḡi mir'ātına kılam nazar ben
- 4903 Vişāle irmege çün cānı uşdı
Alub miftāhını şandŷkı açdı
- 4904 Çıkardı bir nice ton ḡarīri
Gülābıyla aña saçdı 'abīri
- 166a- S 4905 Kemer pirāhen ü dil-bend ü cāme
Vir bir Zeyd'le ol nık-i nāme
- 4906 Dili Zeyd'e irüb bŷy-ı beşāret
Revāne oldı çün oldı işāret
- 4907 Gelüb taşra şafādan kıldı secde
Şabā bigi¹¹⁶⁶ irüşdi kŷh-ı Necde
- 4908 Görir bir ğār içinde mest ü bī-hŷş
Yetür Mecnûn itmiş āteş-i cŷş
- 4909 Ele alub elin ol merd-i hŷş-yār
O mesti uyḡusından itdi bī-dār

¹¹⁶⁵ bigi: gibi S

¹¹⁶⁶ bigi: gibi S

- 4910 Gülâb-ı vaşl saçub peykerine
Beşâret tâcını urdı serine
- 4911 Ne var ise haberden didi anı
Öñünde qodı bir bir armağânı
- 165a- İ 4912 Sözin Zeyd'ün çü güş itdi ol abdâl
Sevincinden semâ'a girdi derhâl
- 149a- Ö 4913 Şafâ bûyını şaldı küh-ı Necde
Dil ü cânı hevâdan¹¹⁶⁷ geldi vecde
- 4914 Verâ'-i firqat-i yâre bulub yol
Hevâ' âbiyle itdi vüdü ol
- 4915 Sücûda vardı urdı toprağa rû
Şunuñ gibi ki yüzün kıldı cârû
- 4916 Çü buldı mihr-i dilberden ziyâyı
Yürüdi ol yaña idüb sarâyı
- 4917 Vühüşıyla tolubdı vâdî-i küh
Revân oldı yanınca leşker-enbüh
- 4918 Şükühıyla yürüdi dilbere ol
Yağın irürdi çün har-gâhına yol
- 4919 Ki görindi aña har-gâh-ı dilber
Alub etrafını şaf dutdı¹¹⁶⁸ leşker
- 166b- S 4920 Bu tenhâ Zeyd'le har-gâha geldi
Kemîne bende idi şâha geldi
- 4921 Murâdı bâbını kılmağa meftûh
Qodı Mecnûn'ı ol yâr-ı sebük-rüh
- 4922 İlerü kendüzi oldı revâne
Haber virdi gelüb cân u cihâne
- 4923 Ki ol özinüñ 'ışkuñ şehri-yârı
Qapuya geldi iy cânuñ bahârı

¹¹⁶⁷ hevâdan: gönülден S I

¹¹⁶⁸ dutdı: tutdı S I

- 4924 Kapunuñ hâkidür geldi kapuña
Diler kim yüz süre vara şapûña
- 4925 Kapuñ kim olmışıdı kıble-gâhı
Çün irürdi anı luğf-ı ilâhî
- 4926 Sücüd ider ırakdan kapuña ol
İcâzet vir ki ire şapûña ol
- 165b- İ 4927 Sözüni Zeyd'ün ol mâh-ı kabâ-püş
İştidüb¹¹⁶⁹ şevkile itdi şabâ cüş
- 4928 Özini çün tınâb itmege pâ-mâl
Sütün-ı hayme bigi durdı¹¹⁷⁰ derhâl
- 4929 Diline irdi büyı vaşl-ı cânân
Segirdi haymesinden çıkdı bî-cân
- 149b- Ö 4930 Görir bir cândur cismin yetürmiş
Kapuya hüznle varın getürmiş¹¹⁷¹
- 4931 Hevânın yüzün irermiş zevâle
Belâ bedrini döndürmiş hilâle¹¹⁷²
- 4932 Gam itmiş âşikâre sırr-ı cânın
Mağabbet nâr-ı nûr itmiş revânın¹¹⁷³
- 4933 Yüregi kopdı vü ağıza geldi
Gözinden bağırı kanı söze geldi¹¹⁷⁴
- 4934 Düşer pâyine yâruñ ol peri-zâd
Nitekim sebze zîr-i pây-i şimşâd
- 4935 Çü cânı bezmine cânın getürdi
Arada kendünüñ varın yitürdi¹¹⁷⁵
- 4936 Görüb kendüye yanında fütâde
Şegabdan 'aqlı-varı varıdı bâde

¹¹⁶⁹ iştidüb: işitdi Ö

¹¹⁷⁰ bigi durdı: gibi turdı S

¹¹⁷¹ S İ: -

¹¹⁷² S İ: -

¹¹⁷³ S İ: -

¹¹⁷⁴ S İ: -

¹¹⁷⁵ Ö: -

- 4937 Çü Mecnûn ol şehî hûbân gördi
Ayağı perdesinde cânı gördi
- 4938 Şu resme nafra urdı ol şegab-nâk
Ki işidenler itdi zehreler çâk
- 167a- S 4939 Hâyâli gitdi varın yile virdi
Gözi yaşı cihâmı seyle virdi
- 4940 Yüz urub yere düşdi ol daği mest
Dutuldu¹¹⁷⁶ çeşm ü güş u pâ vü hem dest
- 4941 Yatur ol iki güyâ oldı bî-cân
Biri peri deminden mest-i hayrân
- 4942 Biri zinde velî gitmiş revânı
Biri mürde velî cisminde cânı
- 4943 Biri düşmiş ayakdan mest ü bî-hüş
Birisi varmış elde denk-i hāmüş
- 4944 Sibâ'ûñ hayl-i cem' olmuş buları
Araya almışıdı kamu vâri
- 4945 K'ola reh olmamağa rāh-ı halka
Bu leşker irişüb bağladı halka
- 166a- İ 4946 Çü bağlandı bulardan ol güzer-gāh
Nazar kıılmağa kimse bulmadı rāh
- 4947 Olurdın ki itmek isterdi nezāre
Bir iki şahşa bunlar oldı yāre
- 150a- Ö 4948 Kalamı her ne kim varıdı yeksân
Olurlar güşlar içinde pinhân
- 4949 Olub bî-hüş kıldı ol iki yār
Olunca nīm-i rüz olmadı bî-zār
- 4950 Çü gördi Zeyd bunlar reh-güzārda
Yetür bî-hüş ne zinde ne mürde

¹¹⁷⁶ dutuldu: tutuldu S

- 4951 Gülâb ile eline aldı ‘anber
Ol_iki dilsitâni eyledi ter
- 4952 Bulara irdi andan şemme-i hüş
Olub dîvâr nağşı bigi¹¹⁷⁷ hāmūş
- 4953 Kâlurlar hayret ile daği bir dem
Ki ol dem ‘aşıkâ der iki ‘âlem
- 167b- S 4954 Pes_andan serv bigi tırdı Leylî
Gârîbi gönülün itmege tesellî
- 4955 Çü mihrî gönülüne bulmuşdı yol
Elin aldı iletdi haymeye ol
- 4956 Neşât-ı nâzıla idüb niyâzı
Mey-i vaşlıyla oldu dil-nüvâzı
- 4957 Çü Zeyd olmuşdı anda mahrem ü hâş
Dilinde var ıdı¹¹⁷⁸ şıdkıla ihlaş
- 4958 Kapu önünde ol niteki halkâ
Sibâ‘a qarışub bağladı halkâ
- 4959 Sibâ‘uñ varı tıutub her kenârı
Olubdı hayme-i yârîñ hişârı
- 4960 Geylemez idi kimse ol kenâra
Mekesler geçmege bulmazdı çäre
- 166b- İ 4961 Görüb hayâlin sibâ‘un ol halayık
Didiler kim zihî ‘ışk zihî âşık
- 4962 Hâkîkidür degüldür bu mecâzî
Mecâz olmaz bu resme ‘ışk-bâzî
- 4963 Bularuñ şür-ı ‘ışkı bî-ğarâzdur
Ğarâz-ı nefsanî şehvetden marâzdur
- 4964 Şu ‘ışkuñ ki ola nür-ı Hâkık şu‘â‘ı
Odur ‘uşşâka râm iden sibâ‘ı

¹¹⁷⁷ bigi: gibi S

¹¹⁷⁸ dilinde vardı: bulara gösterüb S

- 150b- Ö 4965 Bulub Mecnûn ʿışk âsâyişini
Giderdi nefsinüñ âlâyişini
- 4966 Daği virmedi ol emmâreye kām
Pes_ oldu kamu vaḥşî ḥükmine rām
- 4967 Sibāʿ-ı nefsinî çün çekdi bende
Sibāʿ-ı dehr oldur ser-fikende
- 4968 Muʿayyendür ki bu iki ten ü ḥāk
Özini kıldı âb-ı ʿışkıla pāk
- 168a- S 4969 Hevâʿ-ı nefis büy-ı serserîdür
Bular ol büydan küllî berîdür
- 4970 İştirmekle degül gördi gözimiz
Daği bunlara ḳalmadı sözimiz¹¹⁷⁹
- 4971 Ki bezm içinde cāme urmadan dest
Ḥarâb oldı biri ol birisi mest
- 4972 Biribirini kılmadın der-ağüş
Bu elden gıtdi anda kılmadı hüş
- 4973 Bu ʿışka diye mi kimse fesâne
Ki bu ḥâletdürür ʿibret cihâne
- 4974 Pes_ ol yek-dâne dürr-i tâc-ı şâhı
Ḥarîf ü ḥâzin ü künc-i ilâhî
- 167a- İ 4975 Virüb sünbüllerine tâb-ı miskîn
Cemâl-i gül-sitânın itdi tezyîn
- 4976 Muʿaṭṭar eyledi ʿıtrıyla servî
Bezendi nitekim kebk ü tezervî
- 4977 Ğubârın sürme ʿayn-ı câne kıldı
Özini pîş-keş-i mihmâne kıldı
- 4978 Olub biñ cân u dilden aña mâyil
Ḳolını boynına kıldı ḥamâyil

¹¹⁷⁹ sözimiz: gözümüz Ö

- 4979 Çü fırsat buldı cân gencînesine
El_urdu çekdi ânı sînesine
- 4980 Diyyedüñ bir girihden iki gül yüz
Küşâde eyleyüb oldı ciğer-süz
- 4981 Elîfi kıddinüñ lâme urır bend
Elîf ü lâm şekl oldı bu peyvend
- 151a-Ö 4982 İki şem'îdi bir teş̄t içre süzân
İkidi ten biriküb oldı bir cân¹¹⁸⁰
- 4983 İki ser-rişte tütmişdi bir tâb
İki câmı bir itmışidi ber-âb
- 4984 İraqlık¹¹⁸¹ oldı iki kıutbdan dūr
İki şubh âyînesi oldı bir nūr¹¹⁸²
- 4985 Şafâ vü zevk virüb zevkle cüş
Kılurlar ol gün ol gice bî-hüş¹¹⁸³
- 4986 Bu 'aqlın yâda virmiş ol özini
Bu gönlün ol yitürmiş kendüzini¹¹⁸⁴
- 4987 K'alub hayrân yetmişlerdi bî-hüş
Çü ol hâletden irdi anlara hüş¹¹⁸⁵
- 4988 Melek tırdı yerinden bile ol hūr
Nitekim ehl-i maşer çü urıla şūr¹¹⁸⁶
- 4989 Girü 'aqlun dirib ol serv-i sîmîn
Görir k'irmiş şikâre şâh resâsîn¹¹⁸⁷
- 4990 Murâd-ı bâzına vuşlat tezervî
Çü şayd oldı kıyâme geldi servi¹¹⁸⁸

¹¹⁸⁰ bir idi ten iki ten oldı bir cân S

¹¹⁸¹ iraklık: ayrılık İ

¹¹⁸² S: -

¹¹⁸³ S: -

¹¹⁸⁴ S İ: -

¹¹⁸⁵ S: -

¹¹⁸⁶ S: -

¹¹⁸⁷ S: -

¹¹⁸⁸ S: -

- 167b- İ 4991 Melek bağladı raht-ı bār-gāhı
Ki hâli kıldı қаşr-ı taht-ı şāhı¹¹⁸⁹
- 4992 Tehî kılmışdı küh-ı külbe-i yār
Gelibdi pā diketmemişdi ağyār¹¹⁹⁰
- 4993 Bunu ol iki virdiñ āteş-i cūş
Dehāni ğonce bigi kıldı hāmūş¹¹⁹¹
- 4994 Zebān-ı ʿışk yandurdu sipendi
Zebānına bularuñ urdı bendi¹¹⁹²
- 4995 Kılur vālih ol iki naqş-ı pergār
Nitekim қаşr içinde naqş-ı dīvār¹¹⁹³
- 4996 Gönül dürcinde sözdür ferāvān
Zebāne bend urmuş hayret-i cān¹¹⁹⁴
- 4997 Bulurdu gerçi ʿışk içre cihān-gîr
Bulara şāh-ı ʿışk oldu zebān-gîr
- 4998 Qalub dem-beste bunlaruñ zebāni
Nitekim şîşe bağlandı dehāni¹¹⁹⁵
- 168b- S 4999 Şeb-i ğamda bular dilerdi nāçār
151b- Ö Çü şemʿ-i sūz ile idi zebān-dār
- 5000 Çü birbirine irdi ol iki ten
Dutuldu¹¹⁹⁶ dilleri söz söylemekden¹¹⁹⁷
- 5001 Hāzîne çünki bî-künc ola sāde
Urulmaz kufl қalur der-küşāde
- 5002 İçinde çün oldu zerd ü sepîdi
Urırlar қapuya muhkem kilidi

¹¹⁸⁹ S: -

¹¹⁹⁰ S: -

¹¹⁹¹ S: -

¹¹⁹² S: -

¹¹⁹³ S: -

¹¹⁹⁴ S: -

¹¹⁹⁵ S: -

¹¹⁹⁶ dutuldu: tutuldu S

¹¹⁹⁷ İ: -

- 5003 Gül-i cennet ki bu maşşûda irdi
Yanında bülbülün dem-beste gördi
- 5004 Uzadub ol dem aña dest-i bâzû
Murâdı peykerine sürdi ol rû
- 5005 Kirişme birle bu kim urdı tîri
Ciger zaħmından ol urdı neffiri
- 5006 Gözinüñ ğamzesinden ol füsün-sâz
Olur ğamzeyle râz-ı ıřķ-ı ğammâz
- 168a- İ 5007 Şalub bâzûyıla boynına zülfin
Taķar zincîr-i müşķin taŗķ-ı zerrin¹¹⁹⁸
- 5008 İyân oldı iki lezzetle bir ħ'ân
Revân oldı iki cismile bir cân
- 5009 İki ten anda bir zevķile ķandı
İki dil anda bir şevķile yandı
- 5010 Dolaşub¹¹⁹⁹ birbirine iki peyker
Ķarışdı nitekim şirile şekker
- 5011 Zebân-ı Leylî ki olmışdı şeker-rîz
Olub ol la'î-i dürcinde güher-rîz
- 5012 Didî Mecnûna kim iy nükte perdâz
Ne içün söylemezsın gönlüme râz
- 5013 Saña süsen bigi iy dih-zebânum
Meger irişdi süzmeden zebânum
- 169a- S 5014 Ki tâbundan tapuñ bulmaz mecâlî
Ħikâyet eylemege vaşf-ı ħâlî
- 5015 Dili bülbül ki olmışdur süĥan-senc
Olur sakın çün gülden bulmaya künc
- 152a- Ö 5016 Dili gülden alıcaķ büy-ı cânı
Oķur dilden hezâr dâsitâni

¹¹⁹⁸ müşķin taŗķ-ı zerrin: miskin taŗķ-ı sîmin S İ

¹¹⁹⁹ dolaşub: tolaşub S

- 5017 Egerçi gülşen ü cânuñ gülisin
Velî hüsnum gülünñ bülbülisin
- 5018 Ne ma'nîdendür iy cismüme cânum
Göziñden gaybımın gül-sitânum¹²⁰⁰
- 5019 Cemâlim gülşeninden söyleyüb râz
İrüridik felek evcine âvâz
- 5020 Bu dem çün oldı rûzı rûz-ı peyvend
Uran kimdür dehânuñ dürcine bend
- 5021 Gelüb güftâre ol mâh-ı dilâ-vîz
Leb-i la'linden oldı çün şeker-rîz
- 168b- İ 5022 Dil-i Mecnûn kim kılmışdı hayrân
Sözi luftından irdi cânına cân
- 5023 'Înâyet pertevünle luft-ı dildâr
Anı ol mestlikden itdi bîzâr¹²⁰¹
- 5024 Dağı âyînesin yarıñ muqâbil
Görüb tûfî-i cânı oldı kâyil
- 5025 Sözinüñ şekkери zevkından anuñ
Götirdi bendini vuşlat zebânuñ
- 5026 Didı iy ruhları gül lebleri kand
Dile la'lüñ hevâsıdur zebân bend
- 5027 Sözüñden dil kim aldı büy-ı cânı
Dehânum içre yoq dutğıl zebânı
- 5028 Bu yüzden kim küşâde-rüydur bil¹²⁰²
Dilümde kıll ü her kıylümeddür dil
- 169b- S 5029 Çü küyuñdan zebân olmışdurur müy
Zebânum müy kılsa tañ mı bu küy
- 5030 Cemâlüñ şem'ine pervâneyim ben
Şarâb-ı 'ışkıla dîvâneyim ben¹²⁰³

¹²⁰⁰ Ö:-

¹²⁰¹ bîzâr: hüşyâr S İ

¹²⁰² bil: - Ö

¹²⁰³ S: -

- 5031 Saçünüñ bü-yı müy itdi zebânı
Ki virür müy-ı luftı bü-yı cânı¹²⁰⁴
- 5032 Çü geldüm yolña virmege¹²⁰⁵ cânım
Bu hoşdur söze gelmege zebânım
- 5033 Beni sen dilbere uğratdı¹²⁰⁶ bu rāh
Esir-i kevn-perim oldı benüm çāh
- 152b- Ö 5034 Bu hoşdur ola kamu varlığıñ piç¹²⁰⁷
Tapuñ var oldığınca ben olam hiç
- 5035 Çü varum varuñla itdi birlik
İkilikle ne yüzden ola dirlik¹²⁰⁸
- 5036 Sen ol bākī ki bulmuşım fenā ben
Fenādayım beķāya āşinā ben
- 5037 Benem bī-māye bende māye senden
Dil ü cânumdaki sermāye senden
- 169a- İ 5038 Çü ğamzeñ tır-i cāne dest-resdir
Baña ol dest-res ‘ālemde besdir
- 5039 Vücüduñ sāyesi oldı vücüdüm
İzūñ tozmadur ya’ni sücüdüm
- 5040 Baña çün bir eşer irişdi senden
Görinen ol eşerdir şimdî benden
- 5041 Hevā’ şahrāsı içre depredüm ber
Nitek açdı gönül şehbāzı şeh-ber
- 5042 Tezer ü bāğ-ı cânuñ āşiyānım
Bilürdüm gerçi görmedim nişānım
- 5043 Bu gün ki oldı şikeste şehber-bāz
Gelüb biñ nāzıla gösterdi pervāz

¹²⁰⁴ İ: -

¹²⁰⁵ yolña virmege: virmege yolña S İ

¹²⁰⁶ uğratdı: ki uğratdı S İ

¹²⁰⁷ piç: hiç S İ

¹²⁰⁸ dirlik: birlik S

- 5044 Lebe irişmeyince derdile cān
Murādım tāvus urmadı cevelān
- 170a- S 5045 Dile ol demde gösterdün ‘ilācı
Ki kıldı kâbiliyyetden mizācı
- 5046 Saña gönül virenün iy perî sen
O dem dutdun¹²⁰⁹ elin kim vardı elden
- 5047 Bunı bilür kamu bilîş ü yādum
Ki sensin iki ‘ālemde murādum
- 5048 Hevā’ içre gönül varın yetürdüm
Kaḫuḫa pîş-keş cānum getürdüm
- 5049 Ğamuḫdan çün dile çekdüm kemer ben
Ser_oldıkça çekerim derd-i ser ben
- 5050 Sere sensiz murād olmışdurur merk
Beni cān sensiz iy dilberi ider terk
- 153a- Ö 5051 Dile cān virmege ta’līm benden
Ṭaleb senden şahā teslīm benden
- 169b- İ 5052 Tene çün senden ider cān-ı yārı
Kılurım şevkiyle cān-sipārı
- 5053 Gönül bilmez seni cānumdan ayru
Ki sensiz dil olur cismimde şayru
- 5054 Revā görmez dilüm bu cānı sensiz
Ki cāne cān iy meh kâni sensiz¹²¹⁰
- 5055 Tenimde nār-ı ‘aşkıḫdan nedürür tāb
Gönül māḫı ḫayāl-i ḫaddinün āb
- 5056 Ruḫun mihriyledür cismüm nihādı
Ğam-ı ‘işkuḫla eşk-i āb u zārı
- 5057 Kılur dil-ger ğamuḫdan düşse mehcür
Semeḫ bigi¹²¹¹ ki ola baḫrdan dūr

¹²⁰⁹ dutdun: tutdın S

¹²¹⁰ İ: -

¹²¹¹ bigi: gibi S

- 5058 Tenüm ger nâr-ı 'ışkuñ perdesidür
Hevânûñ cân u dil perverdesidür
- 5059 Gözimde kûrresin sendendürür nür
Çaçan kurra olisar dîdeden dür
- 170b- S 5060 Bu yolda niçe olam dür senden
Ki kıldı cânımı sen cânê Hakk ten
- 5061 Bu yüzde kalmadı senlik ü benlik
Ki benlik gitdi ancak kıldı senlik
- 5062 Benüm yoğ varlığım varlık senüñdür
Görinen bende gerd-i dâmenüñdür
- 5063 Çü sen bensin nedür bu iki peyker
Ki görindi bulardan hük-m-dâver
- 5064 Çi ger gösterdi iki emr-i taqdîr
Bu iki peykerüñ bünyâdudur bir
- 5065 Benüm peri biri şekl-i nigârüñ
Biri sensin birisidür gubârüñ
- 5066 Ğalağ didüm ki bizdir bu iki ten
İkilik fitnesi gitdi aradan
- 5067 Sirişte oldu çün bu iki bābım
Niteki olur sirişte zirle bim
- 153b- Ö 5068 Çü çengi çenge urub deprede-sāz
170a- İ Vireymeüz yer bim söz anda avāz
- 5069 Gönül derdiñe düşmişdür miyāne
İki vaşfiyla oldu bir hāzāne
- 5070 Bu iki oldu birbirine dem-sāz
Birisidür niyāzu birisi nāz
- 5071 Niyāzı kıldı Hakk āyine-i nāza
Yine āyine-i nāz oldu niyāza¹²¹²

- 5072 İki âyine birbirine peyker
Muķâbil kılub oldu ıŖŖa zıver
- 5073 Ki ide çün nâz-ı dilberden tecellâ
Niyâza menŖâr ider anı Mevlâ
- 5074 Gerü çün başlaya ʻâŖıķ niyâza
Odur mażhar düşen dilberde nâza
- 171a- S 5075 Olara keŖf oldu ʻıŖŖ-ı râzı
Ki bildi nidegin nâz u niyâzı
- 5076 Bular gerçi iki yüzden virür fer
Bu maʻnide bir oldu iki peyker
- 5077 Bu ikiye ki olmuŖdur ħarem-ber
İki serden urır bunlar ķadem-ber
- 5078 İki tığün bir olmuŖdur niyâmı
İki maĖzuñ bir olmuŖdur maķâmı
- 5079 Çü iki ħarf ura bir cinsden dem
Olur ol iki birbirine mudĖam
- 5080 Saña hem cinsin buldım tende cânı
Kıluram bir senüñle âŖiyâmı
- 5081 Çü bir¹²¹³ câmda iki ķatre ola âb
Göze birlik yüzinden gösterir tâb
- 5082 Erübdür cân birlikle murâda
Yazalum iki¹²¹⁴ ħarfi bir arada¹²¹⁵
- 5083 Göziniñ bağrı cüş itmekle¹²¹⁶ Mecnûn
Bu yüzden dökdi nice dürr-i meknûn
- 170b- İ 5084 Çü luğf-ı yâr gösterdi tecellî
Olub rüşen murâd-ı Ŗemʻ-i Leylî
- 154a- Ö 5085 Kılur laʻlinden İŖâr eyleyüb dür
Ėayâtuñ çeŖmesinden Ėoķķa-i dür

¹²¹³ bir: ire S İ

¹²¹⁴ iki: bu iki S İ

¹²¹⁵ bir arada: burada İ

¹²¹⁶ cüş itmekle: idüb cüş S İ

- 5086 Perîşân zülfün itdi ğâliye reng
Dehânı hoşka-i la'lin bigi teng
- 5087 O la'lin hoşka ki olmuşdı güher-rîz
Kamer ağzında la'lidi şeker-rîz
- 5088 Kirişme gösterüb ol çeşm-i ğammâz
Niyâz u nâzile oldı füsün-sâz
- 5089 Gülâbile yüzini eyledi ter
Nişâr itdi özine misk ü 'anber
- 171b- S 5090 Lebi ki olmuşdı mihr-i Süleymân
Ruhunda hâl-i rûm-ı Şâm-ı sulţân
- 5091 Diler cem' ide Mısr-ı hüsn-i tâcın
Habeş ikliminüñ ola harâcın
- 5092 Dil-i Mecnûn 'aqlıylaydı¹²¹⁷ bîmâr
Muqâbil düştü çün âyine-i yâr
- 5093 İderken aña şevkile nezâre
Nazar tîrinden oldı baĝrı pâre
- 5094 Mey-i vuşlat şu resme eyledi mest
Ki bî-fer kaldı anda pâyıla dest
- 5095 Dili hayretde kılmışdı elemden
Kamu a'zâsı gitmişdi 'amelden
- 5096 Firâk-ı yârla dutmışdı¹²¹⁸ ülfet
Getüreymedi nâr-ı vaşla tâkat
- 5097 Nazardan çün irişdi zaĝm-ı câne
Bıçaĝı gördi k'irdi üstüñ'âne
- 5098 Şaĝabdan na'fre irüb pâye düşdi
Kârârı kalmadı şahrâya düşdi
- 171b- İ 5099 Hevâ' ile olub âşufte-kârı
İderdi ney bigi feryâd u zârı

¹²¹⁷ 'aqlıylaydı: 'ışkıylaydı S-İ

¹²¹⁸ dutmışdı: tutmuşdı S

- 5100 Bu hâlet birle kim gelmişdi vecde
Sibâ' ile yürüdi küh-ı Necde
- 5101 Bulub âyîne-i dildârına yol
Tutar aynı bu âyineden ol
- 154b- Ö 5102 Virür yâre özi âyînesini
İder şevkile rüşen sînesini
- 5103 Nigârûñ halka-i zülfinde bî-cân
Yitürdi kendüyi vü kaldı hayrân
- 5104 Şu resme irdi Leylîden tecellî
Ki şandı kendüyi Mecnûn Leylî
- 172a- S 5105 Varağ anda ki göstermişdi Mecnûn
Olur Leylî'ye budur ırışka kânûn
- 5106 Çü birlik oldu bu yüzden hüveydâ
İkilikden dañi kılmadı pervâ
- 5107 Rivâyetdür ki bundan şoñra bir gün
Virür Leylî'ye hayret şevk-i Mecnûn
- 5108 Diledi kim varub keşf eyleye râz
Ola bir lahza Mecnûn'la dem-sâz
- 5109 Nesîminden irürüb armağânı
Deminden ala anuñ büy-ı cânı
- 5110 Dilinde hadd-veş-i rahşân olub mihr
Hużûrına çü vardı¹²¹⁹ ol kamer-çehr
- 5111 Görir kim cüş idüb gönlünde sevdâ
Mey-i ırışkıla olmuş mest ü şeydâ
- 5112 Yetür bî-hüşîña ki inîler zâr
Degüldür iki ıâlemden haber-dâr
- 5113 Hârîk olmuş vücûd-ı tâb içinde
Gârîk olmuş yem-i hûn-âb içinde

¹²¹⁹ vardı: irdi S

- 171b- İ 5114 Diline şevk itdikçe tecellî
Dem_urub derdle dir âh Leylî
- 5115 Bu hâli gördi çü ol mâh-ı şeb-efrüz
Düşüb pâyine sürdi ‘âşıkun yüz
- 5116 Didi kim iy gam-ı ‘ışkıla dem-sâz
Nigârün geldi saña keşf ider râz
- 5117 Göziñ aç Leylî’ m bul vaşl-ı cānān
Nice bir yaqasını nār-ı hicrān
- 5118 Çü güş itdi sözün ol lāu’bāli
Hevā’ ile diğ er-gün oldı hāli¹²²⁰
- 155a- Ö 5119 Diline urdı ‘ışkuñ ğayreti od
Virüb âh-ı ciğ erden âteşim dūd
- 172b- S 5120 Didi iy remz iden bu mâcerādan
İk ilik resmi gitmişdür aradan
- 5121 Ğam-ı ‘ışkında bu oldı fütühüm
Ki rühüm rühü rühü oldur rühüm
- 5122 ‘Aceb görmüş ola mı ehl-i hikmet
İki rüh ide bir tende ma’işet
- 5123 Ki Leylî bende ben ‘ışkıla pā-māl
Benüm Leylî didigün oldı¹²²¹ eşkāl
- 5124 Sen_iseñ Leylî gönlimdeki Leylî
Ki birlikden baña itdi tecellî
- 5125 Ben_ol oldum odır bu cān u bu ten
Ki yokdır bundan ayru aña mesken
- 5126 Ne Leylî’dür baña andan haber vir
Dil ü cānuma bu sırdan eşer vir
- 5127 Bu ise Leylî dağı var mı Leylî
Ki rüh-ı ‘âşıkā ide tecellî

¹²²⁰ yaturdı şevkile gitdi mecālî S

¹²²¹ didigün oldı: duyduğun virdi S

- 5128 Çü birdür 'ışkıla ma'ŝûku 'âşık
İki Leylî degül bunda yaraşık
- 172a- İ 5129 Beni yüz sözünden kılma meftûn
Ki Leylî'den degüldür ayrı Mecnûn
- 5130 Bulubdı genc-i câne fetḥ-i pâyi
Hiṭâb-ı yâre virürken civânı
- 5131 Tecellîden ki bulmuşdı eşer ol
Cemâl-i yâre itmedi nazar ol
- 5132 Çü bir dem irdi ol ferruḥ nihâde
Dilinde ŝevḳ oldu bin ziyâde
- 5133 Aḳardı yüzi üzre eşk-i dîde
Oḳurdu gâh şî'r ü gâh kaŝîde
- 5134 İderdi mağz-ı dilden nağz-ı güftâr
Vefânuñ ŝerḥini yazardı tekrâr
- 173a- S 5135 Sözüden Zeyd anuñ eyleyüb cüş
Kılurdu dürlerini zîver-i güş
- 155b- Ö 5136 Görirdi sözleri nazmını reng'in
İderdi cân u dilden aña taḥsîn
- 5137 Ki aḥsandâr zihî 'ıŝḳ içre sâlik
Olubdur saña me'men her mehâlik
- 5138 Kemâle irdi 'ıŝḳ-ı pâk-bâzûn
Farîza 'aḳla olmuşdur nemâzuñ
- 5139 Maḥabbet kim aña 'ıŝmet-i ḳabâdur
Degüldür şehvet ol 'ıŝḳ-ı ḥüdâdur
- 5140 Cemâle 'ıŝḳdur âyîne-i nür
Olur şehvet ḥesâbı 'ıŝḳdan¹²²² dür
- 5141 Ğaraž-ıa 'ıŝḳuñ deminden bî-beḳâdur
Ğaražla 'ıŝḳ olmaḳ ne revâdur¹²²³

¹²²² 'aşḳdan: 'aḳıldan S

¹²²³ ne revâdur :bî-beḳâdur Ö

- 5142 Ğaraż-ı ‘ıŝķıla herkez rāst gelmez
Ŗu kim ‘āŝıķ degül bu sırrı bilmez
- 5143 Budurur ‘ıŝķ ki sen itdün anı seyr
Budurur ŝıdķ göstermez anı ğayr
- 172b- İ 5144 Bu yüzden çünkü ola ‘ıŝķ-ı kāmıl
Ki añā sikke ura ŝıdķ-ı kāmıl
- 5145 Anuñla maħv olur Haķķuñ hicābı
Ki odur sır ‘āleminüñ āfitābı
صفت خزان وبیمار شدن لیلی¹²²⁴
- 5146 Ğazān irüb çü ğāret itdi bāğı
Soyındı cümle ezhāruñ çerāğı
- 5147 Tarāvet nūrı gitdi berk-i terden
Ŗecerler ħālī oldılar şemerden
- 5148 Çiçeklerden boşaldı gülşen u bāğ
Oturdu yerine bülbüllerüñ zāğ
- 173b- S 5149 Ŗecerde sebz iken evrāk-ı zen’in
Kimisi sürah oldu kimi zerr’in
- 5150 Meger āyine-i āb-āhenine
Dönübdü kim dutardı¹²²⁵ bādesine
- 5151 Ne ğonce kim kılırudı cilve küstāĥ
Yile virmişidi evrākımı ŝāĥ
- 156a- Ö 5152 Bürehne olmuşıdı gül-sitānı
Nitekim dār içinde kervānı
- 5153 Tabanca urdığınca bād-ı şarşar
Düşerdi ħāke berk-i lāle-i ter
- 5154 Ŗönük qarüresin itmişdi serd
Sep’idi güllerüñ düşmişidi zerd

¹²²⁴ Sonbahar tasviri ve Leylā’ın hastalanması

¹²²⁵ dutardı: tutardı S

- 5155 Çemen firkatde irüb bādile hāk
Dirilmişdi nitekim mār-ı Dehḥāk
- 5156 Semen hāk üzre yaturdı fütāde
Benefşe turrasın virmişdi bāde
- 5157 Görinmez olmuşıdı çehre-i gül
İşidilmezidi āvāz-ı bülbül
- 173a- İ 5158 Hezār itmişdi ‘işretten a’rāz
Diyeydüñ perrine irmişdi miḳrāz
- 5159 Hevā’-i dilberi idüb der-āgūş
Yaturdı künc-i ḥalvet içre ḥāmūş
- 5160 Varaḳ kim yilden olmuşıdı gürizān
Yilerdi küşede efnān u ḥizān
- 5161 Hevā’-i serd idüb ezhār-ı hoş-büy
Şeker-ḥandiken olmuşıdı tirşe-rüy
- 5162 Çemen nāzikleri düşmişdi rencür
Semen eserü geldi olmuşıdı maḥmūr
- 5163 Olub pejmurde sebz-i lāciverdi
Tuṭubdı şaḥn-ı bāḡı rüy-ı zerdı
- 174a- S 5164 Zenāḥ sīminden ‘arz eyleyüb sīb
Diridi nāre nitdi saña āsīb
- 5165 Yürirdi derdile çāk eyleyüb nār
Kılurdı dāne dāne la’l işār
- 5166 Dehāmı beste görüb deride
Lebin ‘annāb kılmışıdı güzide
- 5167 Fenā fikrinden olub zer ü iyvā
Zebān-ı ḥālıle vireydi iyvā
- 5168 Hevādan zerd idüb nārenc-i rüyı
Turunc-var müşk olmuşıdı büyı
- 156b- Ö 5169 Gülin sīmāsı olmuşıdı şikeste
Zebān-ı bülbülün ḳalmışdı beste

- 5170 Yile vermişidi evrâk-ı eşcâr
Nihâl olmuşıdı bî-berk ü bî-bâr
- 5171 Ne hûnî kim dilinde bağladı şâh
Dökerdi taşra olub bağı sürâh
- 5172 Benefşe perçemidi hâk-büsân
Nitekim turra-i zülf-i ‘arüsân
- 173b- İ 5173 Perîşân itmişdi sünbili bād
Çemende şalmazıdı sâye-i şimşād
- 5174 Bu âşüb-ı hevâ içinde nâ-gâh
Gül-i dehre fenâ yili bulur râh
- 5175 Ruḥ-ı Leylî ki bāğ-ı ‘âlemidi
Dil-i ‘âlem anuñla hürrem idi
- 5176 İdüb teşîr tâ bostân-ı hasîret
Cemâl-i gülşenine şaldı âfet
- 5177 Ki tâb-ı mihribe hüsni beḥârı
Şolub huşk oldu çeşm-i çeşm-sârı
- 5178 Çekerdi dâyim âsib-i zemânı
İrişdi bāğma bād-ı ḥazânı
- 174b- S 5179 Cemâl-i mihr yüz dutdı¹²²⁶ zevâle
Kemâl-i bedri irişdi hilâle
- 5180 Görüb şūrîdesini ol ciger-sûz
Biri her derdinüñ olmuşıdı yüz
- 5181 Yile gitmişdi yârile qarârı
Yirine gelmişıdı süz u sâzi
- 5182 Ser-i sersâmı irişdi diline
Qarışdı sūziş-i âb u güline
- 5183 Ki tâb-ı mihirden ol mâh-ı peyker
Göyünmiş lâle bigi¹²²⁷ kıldı bî-fer

¹²²⁶ dutdı: tutdı S İ

¹²²⁷ bigi: gibi S İ

- 5184 Boyunuñ rāst-ı servi kıla dutdı
Ruḥı âyinesi tâbıla dondı
- 5185 İderken serv bigi¹²²⁸ ser-bülendi
İrürdi ḳaddine ḥasret gezendi
- 157a- Ö 5186 Ki eriyüb sözile döndi kebāba
Riyāz-ı ḥüsne şalmaz oldu sāye
- 5187 O ten kim gül gibi idi ḳaşb-ı pūş
Nitekim tîl ḳaldı za'f-i bî-tūş
- 174a- İ 5188 Hevā' urdı¹²²⁹ ḥarābe ḥüsn-i bâğın
Ḳodı söziyle bî-rūğan çerāğın
- 5189 Yanağı âfitābı ḳıldı bî-tāb
Ṭudağı çeşmesinde ḳalmadı āb
- 5190 Şikenc-i zülfi itmez oldu bâzı
Gözinden şive eyle gitdi nāzı
- 5191 Şu resm yandı ırışḳ odında cānı
Ki çıḳdı üstüḥ'ânımuñ düḥānı
- 5192 Aña irişdi ḥāl-i āḥir-i kār
Ki cismi çeşm bigi oldu bîmār
- 5193 Göyinüb âteş-i teb içre na'li¹²³⁰
Olur hem-reng gök yāḳūta la'li
- 175a- S 5194 Güneş bigi¹²³¹ anı teb ḳıldı lertzān
Firāk-ı dilbere irişdi pāyān
- 5195 Ṭaleb-i bālını ḳıldı rāst servî
Bırāḳdı şeh-perin ḥüsni tezervî
- 5196 Züccāci şıḥhati oldu şikeste
Döşege düşdi yatdı ḳatı ḥaste
- 5197 Teninde renc ü dilde ḥüzn-i cānān
İki derde nice ḳatıla ne bir cān

¹²²⁸ bigi: gibi S İ

¹²²⁹ urdı: virdi S İ

¹²³⁰ na'li: la'li Ö

¹²³¹ bigi: gibi S

- 5198 Bu iki derd içinde ol ciger-süz
‘Uķûbet çekdi anda bir nice rûz
- 5199 Çü yakın oldu kim bu murğ-ı dem-sâz
Çıkub bend-i kafeşden ura per-vâz
- 5200 Dil ü cānıyla ‘arz idüb niyâzın
Göñülden mâzerine açdı râzın
- وصیت کردن لیلی بمادر خویش و وفات یافتن او¹²³²
- 5201 Aytdı ağlayu ki iy mihr-bānum
Fidā olsun senüñ¹²³³ luţfuña cānum
- 157b- Ö 5202 Bu gönlim olmadın dünyāda ħandān
174b- İ Yaturken mehd-i cism içinde giryān
- 5203 Şunub bostān-ı mevti dāye-i dehr
İçirdi tıfl-ı cāne şîr ile zehr
- 5204 Bu ħāle çün irürdi emr-i taķdîr
Yöneldi gitmege cānum ne tedbîr
- 5205 Hevā’ yolında idüb zühresi çāk
Fenā iķlîmine ‘azm itdi çālāk
- 5206 Dil ü cān derdine irdi nihāyet
Belā’-i miĥnet-i ğam buldı ğāyet
- 5207 Virürem uş ğam-ı derdile cānum
Düşer boynuña bu bār-ı girānum
- 175b- S 5208 Oĝıl derdine çekmez illā māzer
Çü māzer ne pezerdür ne ber-āzer
- 5209 Baña bu derd kim ‘arz itdi şüret
Düşer ol kār boynuña zarüret
- 5210 Şunuñ kim baĝrı ola pāre pāre
Daĝı ol derdine bulmaya çāre

¹²³² Leylā’nın vasiyyetini annesine açıklaması

¹²³³ senüñ: sözüñ S İ

- 5211 Çü düşdi hırmânuma âteş-i tîz
Anuñ def'ine bende kalmadı hîz
- 5212 Hâlâş itmekiçün ben nâ-tüvânı
Düşürdüñ boynuma bâr-ı girânı
- 5213 Bu gün vaqt irdi kim hâke virüb ten
Cüdâ itdim tapuñdan zağmeti ben
- 5214 Göziñ bu nemden ayru görmesün nem
Özüñ bu gamdan ayru görmesün gam
- 5215 İçüb kanum şaķındım sırr-ı cânı
Kı yandurdım bedende üstü'hânı
- 5216 Çü şimdi irdi halkuma revânım
Revâdur ger açâ râz-ı zebânım
- 175a- İ 5217 Elünde¹²³⁴ çâk oldı perde-i râz
Esen kal kim urır cân murğ-ı pervâz
- 5218 Düzeyin perde açub sâzımı ben
Diyeyin bâri saña râzımı ben
- 158a- Ö 5219 Çün idüb terk ten mülkini cânım
Gide ol dost derdinden revânım
- 5220 Göziñ yaşı ile bu cismümi pâk
Pes_andan pisterümi eylegil çâk
- 5221 Yüzüme dök gülâbı eşk-i terden
Bağüz it süziş-i 'üdi ciğerden
- 5222 Çıkarub tonlarını bu zamānuñ
Biçesin çün libâs ol cihānuñ
- 176a- S 5223 Şehîdim baña rengin pirehen kıl
Kı ya'ni cismüme hūnuñ kefen kıl
- 5224 Kesüb bir pâre yârum dâmeninden
Koğıl sırrıla sīnemde anı sen

¹²³⁴ elünde: önünde S

- 5225 Ki tâ sinemde idem cânê ta'vîz
Olam vaşlından anuñ zevk-i câvîz
- 5226 Gözüme sürme-gerdir âheni mil
Niyâz-ı yârdan çek gözüme nîl
- 5227 Menûţum rûy-ı zerdinden kıl iy cân
Dem-i serdile kâfûr eyle efşân
- 5228 Düzet her vechile alayışına
Gelincik gibi kıl alayışına
- 5229 Çü Leylî hasretile terk idüb taht
Cenâze merkebine bağlaya raht
- 5230 Gidergil çevre yanumdan rakîbi
Haberdâr eyle hâlûmden habîbi
- 5231 Ki gelsün şâhlar bigi 'arûse
Leb-i vaşlıyla virsün cânê büse
- 175b- İ 5232 Benüm cevânûma itsün nezâre
Belâ' tîginle urun cânê yâre
- 5233 Yüzinden toprağa olsun zer-efşân
İçi giryeyle olsun gevher-efşân¹²³⁵
- 5234 Yaşından eylesün rengin kıyâmı
Deminden eylesün hûnın hevâyi
- 5235 Nem-i germiyle göstereşün figâmı
Dem-i serdiyle ditretsün cihâmı
- 158b- Ö 5236 Dürüd itsün gözinden jâle ile
Sürüd itsün deminden nâle ile¹²³⁶
- 5237 Revân ola çü rakşıla hırâmum
Öñümde zikr idüb nağmeyle âdem¹²³⁷
- 176b- S 5238 Gözi yaşını saçub girdi râhe
İrişdürsün beni ârâm-gâhe

¹²³⁵ acı giryeyle olsun şeker-efşân S İ

¹²³⁶ İ: -

¹²³⁷ âdem: nânum S

- 5239 Pes_andan şoñra ger iderse iḳdām
Gelüb hem-ḥāḥ̄bemizde dutsun¹²³⁸ ārām
- 5240 Eger dirlikde olmadıysa hem-dem
Bu dem ḥāk içre olsun baña mahrem
- 5241 Cemālim ister ise işte şüret
Vişālüm ister ise uşta ḥalvet
- 5242 Çü rāh-ı vaşl bize oldu āsān
Teniyle ten karşısun cānla cān
- 5243 Dem-i serdiyle gerçi uçdı cānum
Daḥi serd olmadan cismimde ḳanum
- 5244 İrişsün ger kimin dem iy sözi dür
Ki peyvend olmağa dem-germ yekdür
- 5245 Eger terk iyleyümezse cihānı
Ki cānānından ola ḫatlu cānı
- 5246 Anı daḥi demezem kim ḫaḫādur
Bu yüzden kim erenler bi-vefādur
- 5247 Olanlar bunda birbirine māyil
Ara yerde çün ola mevt-i ḥāyil
- 176a- İ 5248 Ciger derdiyle uğrarlar fütūra
Ve lîkin girmezler bile küre
- 5249 Ecel rāhına hiç hem-rāh olmaz
Ölen için meşeldür kimse ölmez
- 5250 Eger benden şoña ḳalursa yārim
Benüm saña ol olsun yādīgārim
- 5251 Ki ḫaḫḫīyçün anuñ göñlin ele al
İhānet pāyile itme pā-māl
- 5252 Dilini nermile idüb ri'āyet
İdesin aña ḫālinden ḫikāyet

¹²³⁸ dutsun: tutsın S

- 177a- S 5253 Ki ol hâletde kim derdile Leylî
159a- Ö Fenâ iklîmine gösterdi meylî
- 5254 Senüñ mihrüñle virdi cismi hâke
Senüñ derdüñle yüz dutdı¹²³⁹ helâke
- 5255 Senüñ ‘ışkuñ yolında oldı şâdıķ
Saña kurbâna cânın gördi lâyıķ
- 5256 Dili oldıķça cânınuñ harîmi
Ėamuñdan Ėayrı yoğıdı nedîmi
- 5257 Sefer itdüķçe hem ol hüsn-i şâhı
Ėam-ı mihrüñle tutdı zâd-ı râhı
- 5258 Bu Ėünki aña olmuşdurur hâk
Senüñ mihrüñle itmişdür kefen çâķ
- 5259 Ecel mekrinden uğrâyub sitîze
Çü cismim hâk ola rîze rîze
- 5260 İdüb bādile kabirden Ėüzârı
Tavâf ide Ėubârım küy-ı yârı
- 5261 Ėatında yâd idüb bu derd-mendi
Zebânumdan aña virgil bu pendi
- 5262 Di iy hem cân u cânım helâki
Çü gördüñ noldığım bu derd-nâki
- 176b- İ 5263 Cihâne itme herkez ittibârı
Ki yoķdur kimseye anuñ Ėarârı
- 5264 Cihânuñ halka kârı pîçdür pîç
Ėüdâdan Ėayrı kamu hîçdür hîç
- 5265 Hevâ’ yolında iderken Ėüzer sen
Çü kendü mislüñe itdüñ nazar sen
- 5266 Virürken ‘aķılla ‘ibret cihâne
Dinildi saña Mecnûn-ı zemâne

¹²³⁹ dutdı: tutdı S İ

- 5267 Bilürim lîkin iy cān mağzına post
Ki anlardan degülsin sen ki bî-dost
- 177b- S 5268 Cihāna bir dem idesin nezāre
Demîdür çek ḥabîbüñi kenāre
- 5269 Nice yıldur bilürim gāh u bî-gāh
Ki isterdün ‘adem mülkine hem-rāh
- 159b- Ö 5270 İrişgil tîz sırrı eyleyüb fāş
Benüm bigi ki yoğdur saña yoldaş
- 5271 Nice yoldaş virüb cānūña nüş
Olam hem maḥrum u hem-dem hem-āğüş
- 5272 Oturma sen ki ben oldım revāne
İrişdür sür‘atiyle cānı cāne
- 5273 Bu uzāk yol içinde gāh u bî-gāh
Bize bād-ı melāmet bulmaya rāh
- 5274 Bunı didi vü çeşmin eyledi ter
Yöneldi gitmege ol māh peyker
- 5275 Ğam-ı yāriyle terk idüb cihānı
Ṭaleb-i cānān iderken virdi cānı
- 1240 کلمه چند در بی وفاء روزگاری
- 5276 Anuñ daḥi budur ‘ömr-fersāy
Vücūd-ı cāmın itdi bād-peymāy
- 177a- İ 5277 Ecelden aña daḥi irürüb bahr
Berāt-ı mevt şundi kâtib-i dehr
- 5278 Cihānda keremidür mevtile bāzār
Metā‘-ı ‘ömr bunda kāsıd iy yār
- 5279 Var_ken ḳamunuñ andan şafāsı
Bu bāzār içre hiç oldı bahāsı
- 5280 Cihān bir ğüldur rūḥāni peyker
Ki tesbîḥ altında tığindir ber

¹²⁴⁰ Zamann (devrin) vefasızlığıyla ilgili birkaç söz

- 5281 ‘Acüzedür velî şekl-i ‘arüsa
Şibîh olmuş virür bâzile bûse
- 178a- S 5282 Şağın aldanma kim mekkâredir bu
Emîn olma iken ‘ayyâredir bu
- 5283 Hâyâtınuñ ölüm hem-sâyesidür
Fenâ zehri nebâtı mâyesidür
- 5284 Ne gül kim hâr içinde gösterir rû
İrer andan şâme mevtden bû
- 5285 Ne serv ü yâsemen kim bitürür hâk
Kimisi hayme olur kimisi hâşâk
- 160a- Ö 5286 Cihānuñ her işi efsāne beñzer
İki kapulu ol bir hāne beñzer
- 5287 Olub merkeb bu yolda cism-i cāne
Çün irdi menzilüñ düşdüñ bu cāne
- 5288 Birinden girdüñ oldı çün yoluñ düş
Birinden çıkarsın göziñ aç uş¹²⁴¹
- 5289 Göçürüb kondurur seni bu eyyām
Göçecek yirde hiç ola mı ārām
- 5290 Olurken murğ-ı cāne cism mesken
Bu hoş kim düşüresin rahtuñı sen
- 5291 Ki kalmazsın bu hān içinde bākī
İçürür saña cām-ı mevti sākī
- 5292 Bu iki yüzlü çarḥ-ı lāciverdi
Şalar bād-ı ğamıla dehre gerdi
- 177b- İ 5293 Dutubdur¹²⁴² gerçi kim saña yavuz göz
Yüzüñ döndür ki senden döndürür yüz
- 5294 Saña çün bākī kalmaz bu güzer-gāh
Gerekdür kim düzesin tüşe-i rāh

¹²⁴¹ İ: -

¹²⁴² dutubdur: tutubdur S

- 5295   Çanı Keyhüsrev ü Cemşid ü Dağhâk
Fenâ yili irişüb eyledi hâk
- 5296   Çanı İskender ü Dârâ vü Ferrûh
Ecelden urdı kamu toprağa rûh
- 178b- S   5297   Çabâ dile Süleymân u Nerimân
Ne yire¹²⁴³ gitdi bunlar çanı elân
- 5298   Bu semden mekr ü âlîyle rehâ yoğ
Bu kâre leşkerile mâcerâ yoğ
- 5299   Dürişdi her yigit fikr itdi her pîr
İde bilmedi buña kimse tedbîr
- 5300   Bu ‘acziile ki biziz h’or u mebzûl
Bulâvuz mu felek esrârına yol
- 5301   İdem çâre dizer yâd-ı peymây
Felek kârına âdem kılmaya rây
- 160b- Ö   در مناجات¹²⁴⁴
- 5302   İlâhî göz yumub dâr-ı fenâdan
Gidicek hasretile bî-nevâ ben
- 5303   Fenâ suyunla çün yuya sevâdum
Düzet rahmet şuyundan¹²⁴⁵ âb u zâdum
- 5304   Ne denlü çü gussa cürmüm katuñda
Ümîdim bâbı açuğ hazretüñde
- 5305   Ki degül rahmetüñ bağrında çatre
Görinmez luğfunuñ mihrinde zerre
- 5306   Giderüb Şâhidî’den her günâhı
Çatâsın kamu ‘afv eyle ilâhî

¹²⁴⁶ زاری کردن مادر لیلی و رسیدن مجنون در ماتم او

¹²⁴³ ne yire: nereye

¹²⁴⁴ İ: - *Yakarış*

¹²⁴⁵ şuyından: yüzünden S

¹²⁴⁶ *Leylâ'nın annesinin ağlaması ve Mecnûn'un onun matemine yetişmesi*

- 178a- İ 5307 ‘Arûsın gördi çün bu resme mâzer
Revân oldı gözinden âb-ı âzer
- 5308 Cigerden eyle kıldı derdile âh
Ki buldı dūd-ı âhı göklere rāh
- 5309 Gözinden yaş yirine aqdı kanı
Ki Leylî-i gürin deh itdi kanı¹²⁴⁷
- 5310 Başından yire şaldı mû‘cizini
El_urub hūmı kıldı peykerini
- 179a- S 5311 İdüb müy-ı sepidini küşāde
Semen bigi qoparub virdi bāde
- 5312 Başını açdı saçdı başına hāk
Ciger derdinden itdi zehreler çāk
- 5313 Oğl acısını virdi aña āgū
Delürüb hayretile sağdı sāgū
- 5314 Dir idi nāle ile¹²⁴⁸ āh-ı Leylî
İderdi riqkatile vāy-i Leylî
- 5315 Ciger kânınla pür kılmışdı gözün
Yulardı sâçım pür terdi yüzün
- 5316 İdüb āhı cigerler pāre pāre
Duymazdı demine seng-i hāre
- 5317 Gehî yüzini sürerdi yüzine
Gehî qaşd ideridi kendüzine
- 5318 Şu deñlü dökdi gözden eşk-i hūn-āb
Ki yundı kanıla ol çeşme-i āb
- 161a- Ö 5319 Şu deñlü mihri¹²⁴⁹ gösterdi nāle
Sipihre ki andan irişdü nevāle
- 5320 Çü bî-nūr oldı ol ser çeşme-i nūr
Dökerdi çeşme-i nūr üzre kâfūr

¹²⁴⁷ S : - Beyit Özege nüshasında da 5321. beyite benzer yazılmıştır.

¹²⁴⁸ ile: idüb S

¹²⁴⁹ mihri: derdile S

- 5321 Gözinüñ tâbdan germ idi âbı
Yudı ol âbıla bu âfitâbı
- 178b- İ 5322 Teninüñ mücmerinde ‘ud-ı cânı
Bağür idüb mu‘aţtar kıldı ânı
- 5323 Kâmu tavkın idüb necm-i seherden
Ciger şandukını düzdi cigerden
- 5324 Görüb tâbutda âsâyişini
‘Arūs var ider ârâyişini
- 5325 Tütubdı ‘âlemi târîk-i endüh
Dirilmişdi anda halk-ı enbüh
- 179b- S 5326 Çıkarub göklere âh u figâni
Ulu şöretle kıldurdılar ânı
- 5327 İşitmişdi meger Mecnûn-ı gam-ğ’âr
Hevâdan Leylî oldıgını bîmâr
- 5328 Gelürdi derdinüñ olub beri yüz
‘İyâdet itmekiçün ol ciger-süz
- 5329 Kâtu işitmişdi bîmâr ânı
Haber bilmekde qalmış kılcâ cânı
- 5330 İrer ol yire idüb çeşmini ter
Ki andan görünirdi küy-ı dilber
- 5331 Nazar kıldı görür ol kân-ı endüh
Ki gelür küy içinde halk-ı enbüh
- 5332 Kâbâ-i dehrede beñzer tırâze
Bular önünce ardınca cenâze
- 5333 Cihân âhile garq olmuş dühâne
Figân u nâle çıkmış âsumâne
- 5334 Revân olmuş kâmunuñ eşk-i seyli
İderler nâle ile vây Leylî

- 5335 Er ü ‘avret ulu cem‘iyyet olmuş
Nebätü’ n-na‘ş pervîne qarışmış
- 161b- Ö 5336 Çü ‘aşık gördi kim ol cān-ı cānān
‘Adem şehrine ‘azm itmiş hūrāmān
- 179a- İ 5337 Fenā hüsni güline rāh bulmuş
Tezervine kafeş tábüt olmuş
- 5338 İrer sırrına anuñ kāy-ı hevādār
Bezendi senüñçün hālvat-i yār
- 5339 Firāk-ı eyyām ya‘ni buldı pāyān
Gerek kim vaşla ola cānānıya cān
- 5340 Dilini rüşen itdi nūr-ı salvet
Dimāğına irişdi bŷy-ı vuşlat
- 180a- S 5341 Olıb hāndān-ı hüsni çeşm-i giryān
Cenāze önüne geldi hūrāmān
- 5342 Yüzini eyledi yolında cārū
Revān olmağa cānı kaldı bir mŷ
- 5343 Beşāretle gözinden dökdi rŷdı
Rumŷz-ı ‘ışkdan itdi sŷrŷdı
- 5344 Meger vuşlat yüzinden irdi envār
Ki söziyle gözi olub dŷrer bār

1250 افسانه گفتن مجنون و زاري درپيش جنازه ليلي و وفات يافتن او

- 5345 Didi minnet hŷdā-yı zŷl’l celāle
K’irŷrdi bu ğam-ı hicri kemāle
- 5346 Olurken derdile bī-zāde bī-rāh
İrişdi hŷn-ı vaşlı elhāmdŷlillah
- 5347 İçelŷm zevk-i bezminŷñ şarābın
Açalum şevk dersinŷñ kitābın
- 5348 Bulalum kām-ı vuşlat kŷr‘asından
Olalım mest ‘ışkuñ cŷr‘asından

1250 Mecnŷn’un efsane sŷylemesi ve Leylā’nın cenazesi önünde aĝlaması ve vefat etmesi

- 5349 Çi ger ğam bizi itmişdi mükedder
Şafâ yüzinden olalım münevver
- 5350 Göñül şol resm bulsun kurb-ı hânı
Ki ne cân istesün ne zinde-gânı
- 179b- İ 5351 Bulam bir vechile cânâna kurbet
Ki göze itmeyem görmekte minnet
- 162a- Ö 5352 İrem bî-men' ü bî-perde 'arüse
Virem bî-ğam leb-i la'line büse
- 5353 Hevâ' bezminde¹²⁵¹ idüb cilve-sâzı
İdem bu halka qarşu 'ışk-ı bâzı
- 5354 Olam hem-hâne olub mûy-der-mûy
Sürem hem h'âbe olub rûy-ber-rûy
- 180b- S 5355 Bu uyhudan ki yok câne melâlet
Başum kaldurmayam ire kıyâmet
- 5356 Gerek bir kabr bize ol daği teng
İki ten ki eyledi birlige âheng
- 5357 İrişe tâ ki anda pâk pâke
Qarışa cân u câne hâk hâke
- 5358 Ne cân ire şağab hamrınla cûşa
Ne âvâz-ı raqîbûn ire küşe
- 5359 Ne ceng ide bizimle haşm-ı bed-kîş
Ne firkatden irişe câne teşvîş
- 5360 Ne ide bizi görüb kimse efsûs
Ne bize ire bile çeşm-i cäsûs
- 5361 Bu iki yâre ğam ki urmuşdı dâğı
Ecel gösterdi ol ğamdan firâğı
- 5362 Elâ iy ta'nile iden dirâz el
Eger merdâne iseñ ortaya gel

¹²⁵¹ bezminde: bağında S İ

- 5363 Olan iy hânde idüb baña düşmen
İde gör hânde lîkin kendüñe sen
- 5364 Bu dem iy dositân ideñ beşâret
Ki yâre irmege oldı işâret
- 5365 Benümçün ger olasız âteşin-dem
Yüz ol miqdâr yiyeñ Leylî için ğam
- 180a- İ 5366 Benümçün çeşmiñüz ki ola güher-bâr
İdüñ ol dürleri dildâre işâr
- 5367 Bulıcağ saçı olub ser-küşâde
Vireñ zülfi ğamından anı bâde
- 5368 İdüb mâtem şaçarsın başına hâk
Anuñ yolında al iy gevher-i pâk
- 162b- Ö 5369 Dem urasın du‘âdan ger yiyüb ğam
Beni ço ur o¹²⁵² dilberden yaña dem
- 181a- S 5370 Taleb ger idesen ‘afvın hüdânuñ
Du‘âyile revânın şâd it anuñ
- 5371 Bişüresin baña ger zâd çün âteş
Ĝamı bahırından ol aña nemek yâş
- 5372 Viribirseñ baña helvâ’-i rengin
Leb-i yâdına eyle anı şirîn
- 5373 Ruğ-ı şevkinle it sen büse efzün
Ki andan lezzet ala rûğ-ı Mecnûn
- 5374 Bu resme derdile idüb terâne
Öñünde rağş urardı ‘âşıkâne
- 5375 Hevâ’ sırrın olar ki itmişdi idrâk
İderdi sözlerinden zehreler çâk
- 5376 Şu kim bi-‘ışk ğavgâda yıldırdı
Bu resme ağladuğına gülerdi

- 5377 Şanur ol halk kim bu merd-i bî-hüş
Özini bilmedüğinden ider cüş
- 5378 Kılurdu lîk bu cânıla der-ḥ'âst
Ki bu efsâne sırrın göstere râst
- 5379 Bu yüzden eyleyü derdile zârı
İrürdi ḥ'âb-gâhına nigârı
- 5380 Çü irişdi aña bu dürr-i eflâk
Ki gire ḥâke ol gencîne-i ḥâk
- 180b- İ 5381 Ciger bigi zemîni çâk iderler
O genci anda zîr-i ḥâk iderler
- 5382 Kõnuldu ḥoḥka laḥde çün ol dür
Göziniñ bahrın idüb dürrile pür
- 5383 Bu halk içinde kim olmışdı pest
Yerinden şıçradı Mecnûn ser-mest
- 5384 Şalub laḥdine özin düşen ber-düş
İrüb itdi ḥabîbini der-âgüş
- 181b- S 5385 Meh_ü mihre bu devr-i âsumanı
İrerdi burc-ı ḥâkîde kırânı
- 163a- Ö 5386 Şanem halkı ḥayâsından bu kârûñ
Düşerler şaçar şeb içine ğârı
- 5387 Ki andan anı taşra çıkarıb tîz
Uralar gerdenine tîğ-i ḥun-rîz
- 5388 Cezâ itmege andan urdılar el
Görirler 'aḥdı cismi eylemiş ḥal
- 5389 Sefer-i hem-râh olmuş dosta dost
Karışmış laḥd içinde püste post
- 5390 Revân olmuş revânı kânı gitmiş
Beden kalmış yerinde cânı gitmiş
- 5391 Olub sevdâyla cânâne mâyil
Kõlını boynına kılmış ḥamâyil

- 5392 Cezâ' olmadı andan itdiler cehd
Bulara teng-i dehr oldı degül mehd
- 5393 Görüb bu hâleti hayrân olurlar
Ėam-ı derdile ser-gerdân olurlar
- 5394 Ururlar 'ibretile câne yâre
Ėılurlar Ėaşretile câme pâre
- 5395 Ėiri Ėopdı bu Ėalk içinde düpdüz
Nedâmetle Ėamu oldı ciger-süz
- 181a- İ 5396 Ėabîle ehlinüñ mihterlerinden
Ėamu ef'âlde bihterlerinden
- 5397 İki üç pîr gözden ağıdıb yaş
İçinde bunlaruñ Ėaldurdılar yaş
- 5398 Didiler bunı şanemüñ kim hevâdur
Bu hâlet pertevi sırr-ı Ėüdâdur
- 5399 Hevâ'-i nefsiçün idüb sitizi
Kim ola kim vire cân-ı 'azizi
- 182a- S 5400 Bulardur kişver-i 'ışkuñ sa'idi
Bulardur leşker-i 'ışkuñ şehidi
- 5401 Bular kim râh-ı 'ışk içre fidâdur
Biri birinden ayırmağ ĖaĖâdur
- 5402 Ne Ėoş demdür kişi ki idüb özin yâk
Hevâ' yolında bu resme ola Ėâk
- 163b- Ö 5403 Vebâl oldı eger cismânî ülfet
Ėelâl oldı velî bu resme vuşlat
- 5404 Şu kim itmeye nefsi 'ışkıla râm
Ola mı râm aña her der u dâm
- 5405 İde ger bu mağâm-ı 'ışk-ı da'vâ
Cihânda Ėılmaya Ėiç nâm-ı tağvâ
- 5406 Bular kim tâ esîr-i Ėâk idiler
Hevâ' ola yaşından pâk idiler

- 5407 Bu kez kim şehre bend-i hâkleridür
Mu'ayyendir ki niçe pâkleridür
- 5408 Koyalum çünkü gördün bu nişanı
Ten-i pâkize eyle pâk-i cânı
- 5409 Şu resme bunlara virdün melâlî
Ki kaldı gerdünumuzda vebâlî
- 5410 Biribirinden ayırmağ buları
Degül sâyişte terk ideñ bu kârı
- 181b- İ 5411 Bu sözüñ süzişinden oldılar germ
Bularuñ oldı sengin dilleri nerm
- 5412 İderler göz yaşından yeri nem-nâk
Koyub kabre buları dökdiler hâk
- 5413 Kılur bir lahd içinde ol iki nür
İderler bunları hâkile mestür
- 5414 Te'essüf odun urub milk-i cânê
Olurlar hâniye bunlar¹²⁵³ revâne¹²⁵⁴
- 182b- S 5415 Bular efsüsdan dem urdı çün güş
Cihânuñ hâşılı ne âhîr efsûs¹²⁵⁵
- 5416 Bunuñ birle ki göreyiz beğâsı
Dönüpdür çünkü olmadı vefâsı¹²⁵⁶
- 5417 Egerçi ins ü cînün meskenidür
Bilür fikr ehli kim dünyâ denîdür¹²⁵⁷
- 5418 Vefâ gelmez deniden âdemiyye
Ne 'âkıldır ki dil vire deniye¹²⁵⁸
- 5419 Degüldür 'ömr şâbit pâyi durmaz
Gider yıl gibi anı kimse görmez¹²⁵⁹

¹²⁵³ bunlar: andan S

¹²⁵⁴ İ: -

¹²⁵⁵ İ: -

¹²⁵⁶ İ: -

¹²⁵⁷ İ: -

¹²⁵⁸ İ: -

¹²⁵⁹ İ: -

- 164a- Ö 5420 Cihân şayyâddur bu hâk añâ şayd
Kim_ola kim bu anı itmeye kayd¹²⁶⁰
- 5421 Aña kim merkle urıldı bünyâd
Ola mı merk mekrinden dili şâd¹²⁶¹
- 5422 Ecel serv ü katuña irer¹²⁶² nihâmı
Gerek iste gerek isteme anı¹²⁶³
- 5423 Bu ejder şekl-i dünyâ deyü hün-h'âr
Şalubdur gerdünuña halka-i mâr¹²⁶⁴
- 5424 İde mi haylesini def-i râyün
K'olubdur halka-i mâr içre câyün¹²⁶⁵
- 5425 Bunı terk it ki budur âfet-i cân
İder âhir hevâdarın perişân¹²⁶⁶
- 5426 Ululuk merkebinden ol piyâde
Bulur 'aczüñi vir varlığı bâde
- 5427 Ecel şiri çün ide saña zahmet
Görüp 'acziñ ola kim ide rahmet
- 5428 Civânum diyü mekrinden cihânuñ
Emîn olma ki oldur haşmı cânuñ
- 5429 Degüldür hüb bu dildâr-ı tannâz
'Acüzedür ider dilber bigi¹²⁶⁷ nâz
- 183a- S 5430 Çü yüz göstermeye beñzer hümâya
Döner yüzini açsa ejdehâya
- 5431 Urır tavus bigi¹²⁶⁸ gerçi cevelân
Ve lîkin dîve beñzer kim alur cân

1260 İ: -

1261 İ: -

1262 irer: uğrar S

1263 İ: -

1264 İ: -

1265 İ: -

1266 İ: -

1267 bigi: gibi S

1268 bigi: gibi S

- 5432 İder tezyîn şeklin pîre-zendür
Özi meftûnına peymân-şikendür
- 5433 Virür zîver özine ‘ariyetden
Kılur mağbûn halkı her cihetten
- 5434 Aķub her rûz âb-ı çeşme-i nûr
Siyeh müyuñ hizâb-ı reñgini yur
- 5435 Ne gice kim saña der ‘işret-âmüz
Hilâfınca murâduñ gösterür yüz
- 5436 Görindikçe felekde bu meh-i nev
Ecel nârından irer câne pertev
- 164b- Ö 5437 Çün irdi¹²⁶⁹ bād-ı şarşar bostâne
Deminden berg-i sebz irer hazâne
- 182a- İ 5438 Çün âteş şu‘le vire iy bir âzer
Ne kalur huşk-ı hayme ne gül-i ter
- 5439 Cihân bâzârı kim irdi aña yol
Metâ‘-ı haşrle tolmışdurur ol
- 5440 Görüb dendân-ı şâmı şanma handân
Ki elinde tîğ var anuñ ne dendân
- 5441 Şabâh-ı pertevini şanma dil-cû
Dem-i gürkile oldır dâm-ı dil-gû
- 5442 Güler yüzün ki görürsen semânuñ
Helâk-i râm oldı murğ-ı cânuñ
- 5443 Saña çün kaşd ider bu şūrîde hû
Özüñden kânuñıla öliñi yu
- 5444 Çi ger seyyâreler tâ‘şir iderler
Helâk-i cânuña tedbîr iderler
- 183b- S 5445 Ki bu köhne bisât-ı ‘ibret-âmüz
Tarîķ oldı ki seyr ider şeb u rûz

¹²⁶⁹ irdi: ire S

- 5446 Bunuñ çün sür'atiledür revânı
Bu sîretle ola mı zindegânı
- 5447 Ğururı puhte dil itmeye mihmân
Ki şıgmaz bellüdü tennüre fûfân
- 5448 Degül müşfik saña bu mâzer-i hâk
Ki özi toğırdıgım yir ol pāk
- 5449 Bu varlık hiç işüñ pîç ü dürç
Dilüñi hiçe virmekdür güneh hiç
- 5450 Bunuñ hiç oldıgın çün bildi Mecnûn
Bahâne şür-ı 'ışkı kıldı Mecnûn
- 5451 Giderdi bend-i meyli kerveninden
Düşerdi toz bigi dāmeninden
- 5452 Fenā ālāyişini itdi hāşıl
Beķā buldı olub cānāne vāşıl
- 182b- İ 5453 Kemāl-i 'ışkıla bulmuşdı ıtlāk
Mezārı oldı hācet-gāh-ı 'uşşāk
- 165a- Ö 5454 İrerdi anda her maţlūba tālīb
Virirdi pertev-i envār-ı māgrib
- 5455 Gelen derd ü ğam u 'ışkıla rencūr
Keder ü renciden cismin idib dūr
- 5456 Görindi anda çün luţf u ilāhī
Cihān hālķınıñ oldı kıble-gāhı
- در مناجات¹²⁷⁰
- 5457 İlāhī çün bu iki pāk-i bāzı
İdüb āyine kılduñ keşf-i rāzı
- 5458 Heves çerkinden olub pāk bunlar
Hevādan ki olmuşdı çāk bunlar
- 184a- S 5459 Serāb-ı hicre çün virmedüñ kām
Şerāb-ı vaşldan şun bunlara cām

- 5460 Hevâñile olub dildâre meftûn
Mey-i 'ışkıla ki oldı mest-i Mecnûn
- 5461 Anuñ ol derdile 'ışkı haqqıyçün
Şafâ vü ruhla şıdķı haqqıyçün
- 5462 Nem-i germiyle âh-ı serdi haqqı
Ėam-ı derdile¹²⁷¹ nâr-ı derdi haqqı
- 5463 'İnâyet eyleyüb âsâyişinñden
Hidâyet gösterüb baħşâyişünñden
- 5464 Keremden Şâhidî'nün vir murâdın
Şafâ baħş eyle raħmetden nihâdın
- 5465 İdüb dil-hânesine nâr-ı 'ışkı
İrürgil câmına envâr-ı 'ışkı
- 5466 Şerâb-ı şevķile dîvâne eyle
Çerâğ-ı hüsñüñe pervâne eyle
- 183a- İ 5467 Ki şem'-i ışkınunçün terk idüb ser
Fürüg-ı mihrünñile yandıra per
- 5468 İlahî 'ışkıdan vir aña âyîn
Ki güş idüb bu söze diye âmîn
در خواب دیدن زید مجنون و لیلی را¹²⁷²
- 165b- Ö 5469 Bu kışa nazmına bulmağa pâyân
Yiyüb ma'nî nebâtin tûñ-i cân
- 5470 Göñül âyinesinden kim eyledi Ėâl
Bu resme rüşen oldı şüret-i hâl
- 5471 K'iderken râh-ı Ėamda miħnet-i zâd
Bular çün oldı Ėayd-ı tenden âzâd
- 5472 Girüb bir Ėabre iki çeşme-i nür
Olurlar genc-veş hâķile mestür

¹²⁷¹ derdile: baħrıyla S İ

¹²⁷² ج: - Ö Zeyd'in Leylâ ile Mecnûn'u rüyasında görmesi

- 184b- S 5473 Fenâ şevkinde virüb naqd-i cânı
Beķā dâr-ı harîmin câvidânı
- 5474 Çü şehr-i ʿışk içinde oldı bunlar
Ebed zevk ü şafâda kaldı bunlar
- 5475 Vefâ devrinde dildâr-ı ser-efrâz
Hevâ' bezminde yâr-ı şâhib-i râz
- 5476 Harîf ü hem-dem ü mestâne-i ʿışk
Enîs ü hem-nişin-i hâne-i ʿışk
- 5477 Vefâ âmüz-ı yâr-ı nağz-ı güftâr
Şafâ-efrüz ya'ni Zeyd-i dildâr
- 5478 Bularuñ kabrini idüb mezâr ol
Olurdu derdile zâr u nizâr ol
- 5479 Nice dürlü belâ gördiklerinden
Hevâ' yolında cân virdiklerinden
- 5480 Açub cân gözini dutmuşdı¹²⁷³ ʿibret
Vücüd mülkini başmışdı hayret
- 183b- İ 5481 Dilinden gitmezidi şi'r Mecnûn
Oķurdu aķıdurdı dîdeden hûn
- 5482 Yürirdi vâlih ü hayrân-ı dil-teng
Urrıdı ĥasretile bağrına seng
- 5483 İderdi süzile âh u enîni
Kılardı cân u dilden âferîni
- 5484 Dilinde mihr-i nâr yandırub şem'c
Ėazellerden ki Zeyd itmışidi cem'c
- 5485 Gönül dürcinde idib dürlerin derc
Hevâ' yolında kılurdu anı ĥarc
- 166a- Ö 5486 Olar ʿışk içre iderdi müdârâ
Bu itdi soñra sırrı âşikârâ

¹²⁷³ dutmuşdı: tutmuşdı S İ

- 5487 Yaturken bunlaruñ kabrinde bir gün
Gelür gönline kim bu hâl-i Mecnûn
- 185a- S 5488 Hevâ yolında idüb derd-i zâd ol
Bu ‘âlemden ki gitti nâ-murâd ol
- 5489 Çü düşdi hâke mest-i lâ’ubâli
‘Aceb anda ne resme oldı hâli
- 5490 Yatur mı hâkde ol bilmeyüb kâm
Yer içer mi şerâb-ı vaşıldan câm
- 5491 Fenâ mülkinde bunlar hâkler mi
Beķâ dârında nür-ı pâkler mi
- 5492 Ayâ icâd iden cânla ten
Bularuñ hâlini kııl baña rüşen
- 5493 Dökerdi kaçre kaçre dîdeden âb
Bu fikr içinde gözün bağladı h’âb
- 5494 Yaturken hüznilen efkâr içinde
Görür kendüyi bir gülzâr içinde
- 5495 Ki şahñ-ı lâle vü gülden müzeyyen
Tulû’ nesrînile etrâfı süsen¹²⁷⁴
- 184a- İ 5496 Döşenmiş sebzesinden ferş-i mînâ
Açılmış nergisinden¹²⁷⁵ çeşm-i binâ
- 5497 Çiçekler rüşen itmiş devr-i bâğı
Uyarmış her şükûfe bir çerâğı
- 5498 Açılmış lâleler bitmiş çemenler
Terçolmuş jâleden verd-i semenler
- 5499 Aķar âyine bigi âb-ı rüşen
Kenâr-ı sebze-zâr u bâğ-ı gülşen
- 5500 Hezâr oķur hezârân dil-sitâmı
Tutar şirinligiyle tâze câmı

¹²⁷⁴ süsen: ‘âlem süsen S

¹²⁷⁵ nergisinden: sebzesinden Ö

- 5501 Virür bülbülleri âvâz-ı dil-keş
Urırlar nâlişiyle cânê âteş
- 5502 Şunuñ bigi müzeyyendür bu gülzâr
Ne mişlin gördi gözine irür efkâr
- 185b- S 5503 Zümürüdden bir ulu kuşuñ zîbâ
166b- Ö Yayılmış gülşen içre hûb-ı ra'nâ
- 5504 İçinde iki çeşme var dil-gîr
Birisi hamr anuñ birisi şîr
- 5505 Kõnulmuş¹²⁷⁶ la'lden dürden bağlanıb raht
Ol iki çeşmenüñ önünde bir taht
- 5506 Bu taht üzre döşenmiş ferş-i dîbâ
Bihîştüñ ferşi bigi¹²⁷⁷ hûb u zîbâ
- 5507 İki meh-manzar u hürşîd peyker
Oturmuş ferşüñ üstinde berâber
- 5508 Başından ayağa dek maţla^c-ı nûr
Olub itmiş birbirini manzûr¹²⁷⁸
- 5509 Başında her birinüñ nürdan tâc
Bulurlar her nefesde kâdr ü mi'râc
- 5510 Gehî zîkr eyleyib derdîn hevâdan
Gelürler söze geçmiş mâcerâdan
- 184b- İ 5511 Gehî urub bular şeftâlûye diş
İderler la'î-i lebden hâl-i teftîş
- 5512 Gehî şevkile idüb câm-ı mey nûş
Biribirini iderlerdi der- âğûş
- 5513 Gehî pûs u kenâr u naql-i şekker
Gehî seyr-i kenâr-ı havz-ı kevşer
- 5514 Buları gözleriken Zeyd-i dildâr
Görir yanında bir ferhunde-âşâr¹²⁷⁹

¹²⁷⁶ kõtılmış: kurtılmış S

¹²⁷⁷ bigi: gibi S

¹²⁷⁸ olub itmiş birbirini manzûr: tırır karşılarında niçe bîñ hûr İ

¹²⁷⁹ aşâr: dîdâr S

- 5515 Tutar bunlar ol da nâzır olmuş
Ne hizmet ola diyü hâzır olmuş
- 5516 Tutar elinde bir dürc-i güher-bâr
İderdi her demdedür anlara îşâr
- 5517 Dil ü cânını dutub¹²⁸⁰ şevkile tâb
Şorar ol şahşdan bînende-i h'âb
- 186a- S 5518 Ki bu iki kamer ruḥ kim tutar cām
İrem bâğında nedür anlara nām
- 5519 Ne yerden bunda bunlar çözdü maḥmil
Neden cāy oldu bunlara bu menzil
- 167a- Ö 5520 Bu gülşen şahnımı dârtü's-selâmuñ
Nedür adını degil bu maḳâmuñ
- 5521 Didi ol şahş iy mihr-i güzîde
Bu iki 'ıyş iden nūr-ı dîde
- 5522 Ki buldılar murādıla tesellî
Biri Mecnûn'dur birisi Leylî
- 5523 Bu bâğ içre ki bunlar nüş ider cām
Cenân içine 'Adn olmuşdurur nām
- 5524 Çü Mecnûn oldu bulub baht-ı pîrüz
Hevâ' bezminde 'âlem mihr-i¹²⁸¹ efrüz
- 5525 Pes_ oldu cümleden bulub firâğ ol
Beḳâ dürcinde düşüb şeb çerâğ ol
- 185a- İ 5526 Bular kim 'âlem içre oldu peygām
Murâda irmedin gitti ser-encām
- 5527 Berî olub fenâ âlâyişinden
Beḳâ dârında bunlar dutdı mesken
- 5528 Çü virdiler cefâ ile revânı
Şafâya irdi bunlar cāvidânı

¹²⁸⁰ dutub: tütub S

¹²⁸¹ bezminde 'âlem mihr-i: burcında mihr-i 'âlem S

- 5529 Bu bâğ içre bular kim oldı maqbûl
Ölüm bunlara dağı bulmadı yol
- 5530 Cihân bâğından ol kim yimedi ber
Cenân mülkinde urır cânē¹²⁸² efser
- 5531 O ‘âlemde şu kim hüznilē geçdi
Mey-i şādīyi bu ‘âlemde içdi
- 5532 Olar kim kıldılar¹²⁸³ anda cefāda
Bularuñ bigidir bunda şafāda
- 186b- S 5533 Yine çün mihr-i rüy-ı ‘âlem-efrüz
Şalar şeb hırmanına âteş-i rüz
- 5534 Dilini germ idüb şevkden tâb
Olur bîdâr ol bînende-i h’âb
- 5535 Yazub bu h’âb-ı sırrını mezāra
Didi remzini halka âşikāre
- 5536 Bular unuttığını ‘ışk-ı cemmāş
Cihân halkına oldı Zeyd’den fâş
- 167b- Ö 5537 Bu dünyā halkıdır fānī dühānı
O dünyā ehлідür bākī vü pākı
- 5538 Beķā kim pākde ola müyesser
Fenā vü hākdendür cânē bihter
- 5539 Hārīm-i ‘ışka eyle cânı teslīm
Ki hüsran-ı hevādan irmeye bīm
- 5540 Urırısñ el kemān-ı ‘ışk-ı cânē
İrüresin murād oğın nişāne
- 185b- İ 5541 Hevāsı nola itse zühreler çāk
Ki semm-i¹²⁸⁴ ‘ışkdandur cânē tiryāk

¹²⁸² cânē: yāşe S

¹²⁸³ kıldılar: geçdiler S

¹²⁸⁴ ki sitem-i: semm gam S

- 5542 Şarâb-ı telh kim merdüddur ol
Olur ʿışkıla key şîrîn ü maqbûl
- 5543 Ne şerbet kim ola derdile sem-nâk
Çü sâkî ʿışk ola olmaya bâk
- 5544 Olursa nîş bigi¹²⁸⁵ hamr-ı nâ-hoş
Çü ʿışk elinden ire ol olur nûş
- 5545 Bu kışşa nazm bunda buldı pâyân
Mübârek eylesün devrâne sübhân
- 5546 Buña bu hâtıme mesʿûd olsun
Ser-encâmı bunuñ maḥmûd olsun
- خاتمت کتاب و بیان تاریخ¹²⁸⁶
- 187a- S 5547 Çün irdi kıfl-ı cân gencine miftâh
Fütûḥından idüb meftûḥ-ı fettâh
- 5548 Görindi fâtiḥa fethiyle râh
Ki irdi hâtıme elḥamdülillâh
- 5549 İrâde-i şüret olub ʿışk-ı Mecnûn
Bezendi cân bigi¹²⁸⁷ bu hûb-ı mevzûn
- 5550 Żuhûr itdi giyüb rûmî kabâyı
Kamu ʿuşşâka kıldı merḥabâyı
- 5551 Cemâl-i luḫfla mergûb oldu
Kemâl-i ḥüsne maḫlûb oldu
- 5552 Bezendi bâğ-ı ʿışkuñ güllerinden
Benefşe vü süsen ü sünbüllerinden
- 168a- Ö 5553 Bedʿi oldu ʿmeʿâniden beyânı
Reffʿi oldu şanâyirden ʿıyânı
- 5554 ʿAcîb-i dehrdür aqvâl¹²⁸⁸ içinde
Ġarîb-i ʿaşrdır aqvâl¹²⁸⁹ içinde

¹²⁸⁵ bigi: gibi S

¹²⁸⁶ در خواب دین زید لیلی و مجنون: Ö *Kitabın tamamlanması ve tarihin açıklanması*

¹²⁸⁷ bigi: gibi S

¹²⁸⁸ aqvâl: aḫvâl S

¹²⁸⁹ aḫvâl: aqvâl S

- 186a- İ 5555 Mu'attardur hevâ'-i müşk-bârî
Münevverdür fezâ'-i sebze-zârî
- 5556 Beyâz-ı ravza-i rızvâne beñzer
Sevâd-ı gülsitân-ı câne beñzer
- 5557 Riyâz-ı çeşme-sâr-ı dil-küşâdur
Ki âb-ı hıızr bigi¹²⁹⁰ cân-fezâdur
- 5558 Ziyâde mihr bigi¹²⁹¹ gösterir ruĥ
Cemâl-i bâġ düşdi ĥüb-ı ferruĥ
- 5559 Elâ iy bülbül-i bâġ-ı me'ânî
Ki zeyn itdün bu zîbâ dâstânî
- 5560 Hevâ' ile dilüñdür ruĥ perver
Sözün dürr-i ruĥ-ı ma'nîde zîver
- 5561 Olalı baĥr-ı ışık içinde ġavvâş
Çıkarduñ niçe dürlü gevher-i ĥâşş
- 187b- S 5562 Heves baĥrında kılub 'ömriñü ĥarc
Bu zîbâ nazm-ı dürrin eyledün dere
- 5563 Biĥamdillah ki virüb dehr-i emânî
İrürdün ġâyete bu 'dâstânî
- 5564 Çü fikrün dürcinün mihrin götürdün
Bu ra'nâ dürlereñ nazmın getürdün
- 5565 Me'ânî baĥr-ı dürrinden Nizâmî
Bu bîkr-i zeyn kılmışdı temâmî
- 5566 Çeküb dirlüġimi dehrile renci
Çıkardı maĥzeninde penc-i künci
- 5567 Bu penc-i penc dilber bigi¹²⁹² peydâ
Müzeyyen kıldı virüb şekl-i ġarrâ
- 5568 Bularuñ her biridür gerçi dilber
Ķamudan lîk budur ĥüb-manzar

¹²⁹⁰ bezendi bigi:yüzinden can gibi İ

¹²⁹¹ bigi: gibi S

¹²⁹² bigi: gibi S

- 168b- Ö 5569 ‘Arūs-ı fikri bu ğayrı kenîzün
Buları böyle buldı tab‘-ı zîrûn
- 186b- İ 5570 Çü hüsn-i ma‘niyedür ‘ışk-ı zîver
Bu ziverle bezenmez ğayrı peyker
- 5571 Diyâr-ı ‘ışkıla varise kânün
Mu‘ayyendür ki olubdur ‘ışk Mecnûn
- 5572 Hevâye virdi kamu kâr u bârın
Geçürdi miñnetile rüzgârın
- 5573 İdüb derd ü ğamıla zindegâni
Şuñ uci ‘ışkıla virdi revâni¹²⁹³
- 5574 Tutar ‘ışkıla gerçi ‘âşık ülfet
Velî yok ‘âlem-i ‘ışk içre vuşlat
- 5575 Çü vuşlat buldılar Şîrîn ü Hüsnrev
Yoğıdı ‘ışkdan anlarda pertev
- 5576 Ki kâlub zevk-i şehvânide anlar¹²⁹⁴
Şafâ bulmadı rûhânide anlar
- 188a- S 5577 Bu oldı çün kemâl-i ‘ışka manzar
Cemâl-i penç-i hûba düşdi ziver
- 5578 Olubdur bunda rüşen sırr-ı ‘âşık
Bu düşde bezm-i ‘ışk¹²⁹⁵ içre yarâşık
- 5579 Çü oldı şehre bend-i rûy-ı âfâk
Budur olan temâşâ-gâh-ı ‘uşşâk
- 5580 Çü dutdı¹²⁹⁶ âdıyle şehri ü diyârı
Nizâmî hamsesinün iştihârı
- 5581 Kalem seyride uşşâka bulaşmış
Çeküb ğurbet-i ‘Acemden Rûma gelmiş¹²⁹⁷

¹²⁹³ İ: -

¹²⁹⁴ anlar: bunlar S

¹²⁹⁵ ‘aşk: cân S

¹²⁹⁶ dutdı: tutdı S

¹²⁹⁷ gelmiş: düşmiş S

- 5582 Çü düşmiş gerçi bulmuş kadr-i ziyet
Velî te'şîr idüb âsâr-ı ğurbet
- 5583 Getürmüş bigi¹²⁹⁸ hattûn rûy-ı şâhid
Bunuñ olmış berz-i bâzâr-ı kâsîd
- 5584 'Acemde cân bigi¹²⁹⁹ ki olmuşdı mağbûl
Ġarîb olmuş tırırken Rûmda ol
- 5585 Dil-i Şeyhîde ki oldı şevk peydâ
Çü ol penc dilberi itdi temâşâ
- 169a- Ö 5586 Yürüyüb atlas-ı zerrîne hâme
187a- İ Düzetdi Hüsrev ü Şîrine câme
- 5587 'Acem mağbûbına Rûmî kabâyı
Giyürüb buldı anda merhabâyı
- 5588 Cemâli hûbîdi düşdi dağî hûb
Bes_ oldı cân bigi¹³⁰⁰ dillere mağbûb
- 5589 Libâs gerçi anuñ düşdi reñgîn
Bu hûbî gördim andan dağî Şîrîn
- 5590 Münevver 'ışk-ı nûrından cemâli
İrürmiş ğâyete hüsn-i kemâli
- 5591 'Acem resmince hûbıdı kabâsı
Giyürdim aña Rûmîden libâsı
- 188b- S 5592 Bir atlasdan ki anı üstâd-ı zer-bâf
Görirse üstâtlıkdan urmaya lâf
- 5593 Hârîri mağv olmuşdur zerînden
Mürreşâ' dur şanâyî' cevherinden
- 5594 Kabâ'-i Fûrs ki olmuşdı muvâfık
Libâs-ı Rûm hem düşdi yaraşık
- 5595 Bu tonı bulmaya fikr iden âdem
Libâs-ı Hüsrev ü Şîrîn'den kem

¹²⁹⁸ bigi: gibi S

¹²⁹⁹ bigi: gibi S

¹³⁰⁰ bigi: gibi S

- 5596 Çü bu hüba muvâfiķ geldi cāme
Yaraşık düşse tek mi hâş u ‘amme
- 5597 Egerçi mu‘tedil oldu mizācı
Ķabül-i şāhe vardur ihtiyācı
- 5598 Cemāl-i māh u hürşīde süre rāh
Eger olursa maķbül-i Cem-i-şāh
- 5599 Ola meşhūr hüsniye bu dilber
Ķabül-i şāhile ger bula zīver
- 5600 Dile cān baħş ola bŷy-ı vuşŷli
Mu‘aţtar ide ger ‘ıtr-ı Ķabŷli
- 187b- İ 5601 Zer ĵder lutfıla çü ola şafāsı
Ķuru hāki Ķabül-i kimiyāyı
- 5602 Biħamdillah ki şāhib-i dildŷr o şāh
Bulubdur nazm u neşriñ sırrına rāh
- 169b- Ö 5603 Me‘ānī cevherinden behredŷr
Bilŷr Ķadrin bunuñ ‘ālī-nazarıdur
- 5604 Çü nŷr-ı ma‘rifetle oldu lāmi‘
Bu yolda zaħmetŷñ olmaya žāyi‘
- 5605 Ki oldur zŷbde-i evlād-ı ādem
Vŷcŷd-ı cevheridŷr cān-ı ‘ālem
- 5606 Ūmīz-i dehrdŷr devrān iēinde
Murād-ı ‘aşrdur avān iēinde
- 189a- S 5607 Meger Ķaķ lutfına āyinedir ol
Ki oldu cān bigi¹³⁰¹ ‘ālemde maķbŷl
- 5608 Meger hulķ-ı ilāhī mazharıdur
Muħammed sırrınuñ ki ol zīveridŷr
- 5609 Meger nŷr-ı hŷdādur pāk-zātı
Ki ihyā itdi cŷdı kāyinātı

¹³⁰¹ bigi: gibi S

- 5610 Seĥā vü ‘adl ü inşāfile mevşūf
Ĥayā vü ‘ilm¹³⁰² ü iĥsānile ma’rūf
- 5611 Kelām-ı luţfı faĥr-ı ehl-i ‘irfān
Kemāl-i cūdı faĥr-ı Āl-i Osmān
- 5612 Belāġat bāġınuñdur tāze serveri
Feşāĥat gülşeninüñdür tezervī
- 5613 Ĥalāvatte¹³⁰³ peyām-ı ĥüb-ı mevzūn
Leţāfetde kelām-ı dürr-i meknūn
- 5614 Henüz irmişdür ‘ünvān-ı şebābe
Ki ĥüsn-i nükte āter āfitābe
- 5615 Ĥaţ-ı müşkīn belürdikde cemāli
Şuna irişdi nazm içre kemāli
- 188a- İ 5616 Ki Selmān’dan kılub Cemşid ü Ĥurşid
Münevverdi nitekim şekl-i nāĥid
- 5617 Urırdı ĥüsn-i dilberden daĥı dem
Tutardı zıynetinden cān-ı ĥurrem
- 5618 İderken nazmda ol şāh u vālā
‘Acem efkār-ı ibkārın temāşā
- 5619 Çü gördi luţfıla ol dil-sitānı
Giyürdi aña ĥil’at-ı Ĥüsrevānı
- 170a- Ö 5620 Ĥabā’-i Rümī ile ānı mevzūn
İdüb nazm itdi ol Şāh-ı ĥümāyūn
- 5621 Kelāmında kemāle irdi Cemşid
Ziyā-ĥüsnile virdi dehre ĥürşid
- 5622 Çü virdi ĥüsn-i nazm-ı rüĥa eşvāk
Dinildi adına āyāt-ı ‘uşşāk¹³⁰⁴
- 5623 Ki tārīĥ oldı adı ĥatmine hem
Degildür ‘aĥla bu tārīĥ mübhem¹³⁰⁵

¹³⁰² ‘ilm: ĥilm S

¹³⁰³ ĥalāvatte: melāĥatte S

¹³⁰⁴ S: -

¹³⁰⁵ S: -

- 189b- S 5624 Şafâ küncine bulub fetḥ-i bâbı
Yazarken şâh-ı ‘âlem ol kitâbı
- 5625 Dil-i bîmâre olmağa devâ-sâz
Bu kıânûnıla olmışdım şifâ-sâz
- 5626 Göñül mir’âtına irüb tecellî
Bu hübi yazmağa düşmişdi meylî
- 5627 Sitanbul içre olub ibtidâsı
Daḥi görünmeziken intihâsı
- 5628 Baña devrân ki çok bâzîçe kıldı
Tarahḥum eyleyüb Yunân’a şaldı
- 5629 Ki ol Hânuñ irişdüm hizmetine
Giyüb hil’atlerin bindüm atına
- 5630 Çü gördüm baña bu luḫfin ilâhuñ
Kitâbı bağladum âdına Şâhuñ
- 188b- İ 5631 Tamâma irdi sulṫân devletinde
Dilerim¹³⁰⁶ kim bula raġbet kıatında
- 5632 Kitâbuñ nazmına olmaġda meşġül
Mu‘âşır düşdi ol Şâhile bu kıül
- 5633 Bulub bir yıl içinde fetḥ-i bâbı
Bu nazmıla o sulṫânuñ kitâbı
- 5634 Tamâm oldı daḥi kıalması nokşân
Ol oldı mihri bu meh bigi¹³⁰⁷ rahşân
- 5635 Olubdur bende bu ol hoş-nihâde
Ki ol şeh-zâdedür bu bende-zâde
- 5636 Rebî’ü’l-evvel târiḫ-i fâḫir
Bidâyet buldı anda bu cevâhir
- 170b- Ö 5637 Bunuñ kim ‘ışkıla oldı nizâmı
Dinildi Gülşen-i ‘Uşşâk nâmı

¹³⁰⁶ dilerim: umarım S İ

¹³⁰⁷ bigi: gibi S İ

- 5638 Hevâ' bu gül-şeni k'itdi mu'atтар
Göründi hatm-i târihine mazhar
- 190a- S 5639 Eger bu ad virmezise tesellî
Lağabdur diyeler Mecnûn u Leylî
- 5640 Cemâze'l-âhîr ayında nihâyet
Bulub yazıldı nazma irdi gâyet
- 5641 Tütub yüz Konya şehrinde tamâme
Bu zîverle beyâza geldi nâme
- 5642 Çiger geçdi iki ay u iki yıl
Velî ma'nîde bir yıl olmadı bil
- 5643 Gehî âvâre oldum gâh bîmâr
Gehî hizmetde idüm çâr u nâçâr
- 5644 Gehî işgâlden gâhî seferden
Gehî kılletden ü gâhî hatardan
- 5645 Ki fikr itmege bulmazdum mecâlî
Çekerdüm dehr-i qahrından melâlî
- 189a- İ 5646 Aralıkda egerçi dür düşdüm
Bihamdillah ki maqşûda irişdüm
- 5647 Bulub fazl-ı ilâhîden ğinâyet
Eşiginde o şâhuñ buldı gâyet
- 5648 İlahî çünki virdün fetḥ-i bâbı
K'iredüm gâyete nazm-ı kitâbı
- 5649 Virüb luṭfuñ yüzinden buña zîver
O Hüsrev gözine Şîrîn göster
- 5650 Qabûlî cevherin it başına tâc
Bu revâkına eyleme omâc
- 5651 Olub hüş-rağbet ile buña meyli
Bunı kıl luṭfıla şâhuñ tufeyli
- 5652 Nitekim devr ide çarḥ-ı mü'ebbed
Cihânda adıyla kıl muḥalled

	5653	Hüdâyâ nefis olub ‘aqluma mâni’ Ki itdüm sehvile ‘ömrimi zâyi’
190b- S 171a- Ö	5654	Yakîn olmuşdurur hamsîne yaşum Ne için aqmaya derdile yaşum
	5655	Ki hâlî olmadım sehv ü zeleden Rehâ bulmadı dil tül-i emelden
	5656	Çi ger âdem görünürden nazarda Velîkin her işüm havf-ı haçarda
	5657	Eger irmezse envâr-ı hidâyet İder kim beni ezlâm-ı dalâlet
	5658	Eyâ luţf-ı ehl-i haqqıyçün ilâhuñ Çü adı añıla bu pür-günahuñ
	5659	Tarahhum eyleyüb nür-ı şafâdan Meded kıluñ bu mücrime du‘âdan
	5660	İlâhî kıl revânın zevkile şâd İdenüñ Şâhidî’yi hayrıla yâd

E dirneli Şâhidî
Leyla vü Necnûn
Gülşen-i Uşşâk

KAYNAKÇA

- Aynur, Hatice, “Cem Şâirleri”, *İlmi Araştırmalar Dil, Edebiyat, Tarih İncelemeleri*, İlim Yayma Cemiyeti, İstanbul 2000.
- Canım, Rıdvan, *Latîfi-Tezkiretü’ş- Şuârâ ve Tabsırâtü’n- Nuzamâ*, Atatürk Kültür Merkezi Başkanlığı, Ankara 2000.
- _____, *Edirne Şâirleri*, Akçağ, Ankara 1995.
- Demirci, İlyas- Terzioğlu, İbrahim- Ürküt, Mahmut, *Osmanlı Padişahları, Uluslararası Kaşgar'dan Endülüs'e Türk İslam Şehirleri Sempozyumları Kapsamında 'Gazi Kars Şehrengizi'*, Türk Dünyası Mühendisler ve Mimarlar Birliği Yayınları.
- Erbay, Nazire, “The Poet Opening the Gate for Fuzûlî: Edirneli Şâhidî”, *International Journal of Turcologia*, Volume VI- N.12- Automne/Autumn 2011.
- Gibb, E. J. Wilkinson, *Osmanlı Şiir Tarihi I-II*, Akçağ, Ankara 1999.
- Horata, Osman, “Mesneviler”, *Türk Edebiyatı Tarihi 2*, TC. Kültür ve Turizm Bakanlığı Yayınları, İstanbul 2006.
- _____, “Cem Şâirleri”, *Türk Edebiyatı Tarihi 2*, TC. Kültür ve Turizm Bakanlığı Yayınları, İstanbul 2006.
- İnalcık, Halil, *Şâir ve Patron*, Doğu Batı Yayınları, Ankara 2003.
- İpekten, Haluk, *Divan Edebiyatında Edebi Muhitler*, MEB. Yayınları, İstanbul 1996.
- İsen, Mustafa, “Cem Şâirleri- Ötelerden Bir Ses”, *Divan Edebiyatı ve Balkanlarda Türk Edebiyatı Üzerine Makaleler*, Akçağ, Ankara 1997.
- Kutluk, İbrahim, *Kımalı-zâde Hasan Çelebi-Tezkiretü’ş Şuarâ*, Türk Tarih Kurumu Basımevi, Ankara 1978.
- Külekcî, Numan, *Mesnevi Edebiyatı Antolojisi*, Bakanlar Media, Erzurum 1999.
- Levend, Agah Sırrı, *Arap, Fars ve Türk Edebiyatlarında Leylâ ve Mecnûn Hikâyesi*, TTK Basımevi Ankara 1959.

Oğraş, Rıza, “Türk Edebiyatında Kitap Yazımına ve Basımına Tarih Düşürme Geleneği”, *Turkish Studies International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic*, S. 2/4, s. 655.

Süreyya, Mehmet, *Sicill-i Osmânî-Osmanlı Ünlüleri 5*, Tarih Vakfı Yurt Yayınları, İstanbul 1996.

Tuman, Mehmet Nâil, *Tuhfe-i Nâilî, Divân Şâirlerinin Muhtasar Biyografileri*, Bizim Büro Yayınları, Ankara 2001.

Edirneli Şâhidî'nin mesnevisi Leylâ vü Mecnûn kısılları içinde Anadolu'da yazılan ilk mesnevi olma özelliği ile beraber Ali Şir Nevâî, Bihîştî, Hamdullah Hamdi, Ahmed Rızvan, Celîli, Sevdâî, Hâkirî, Fuzûlî, Larendeli Hamdî, Salih Çelebi, Halîfe, Atâyi, Fâizî, Örfî, Andelip, Nâkâm gibi isimlerin yazdığı Leylâ vü Mecnûn mesnevilerinden en hacimli olma özelliğini de göstermektedir. Şâhidî'nin mesnevisi birçok kaynakta geçtiği gibi 6446 beyit değil eldeki mevcut nüshalardan tespit edildiği kadarıyla 5660 beyti ile en uzun Leylâ vü Mecnûn mesnevisi olma özelliğini hâlihazırda devam ettirmektedir.